

Nr 258.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen m. m.; given Stockholms slott den 12 mars 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att dels antaga härvid fogade förslag till

- 1) lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);
- 2) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt;
- 3) förordning om särskild skatt å förmögenhet;
- 4) förordning angående upphävande av förordningen den 28 september 1928 (nr 374) om kommunal progressivskatt;
- 5) förordning angående upphävande av förordningen den 28 september 1928 (nr 375) om utjämningskatt;
- 6) förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 27 juni 1927 (nr 321) om skatt vid utskiftning av aktiebolags och solidariska bankbolags tillgångar;
- 7) förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379);
- 8) förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. förordningen den 19 november 1914 (nr 381) om arvsskatt och skatt för gåva;
- 9) lag angående ändrad lydelse av 67 § lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet;
- 10) lag angående ändrad lydelse av 62 § lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad;
- 11) lag angående ändrad lydelse av 54 § lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm;
- 12) lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 6 juni 1930 (nr 262) om skolstyrelse i vissa kommuner;
- 13) lag angående ändrad lydelse av 17 § lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar;
- 14) förordning om upphävande av förordningen den 24 april 1863 (nr 20 s. 1) angående mantalspenningarnes utgörande; samt

15) förordning om upphävande av kungörelsen den 26 augusti 1873 (nr 48 s. 1) angående kurhusavgiftens upphörande och införande av en allmän sjukvårdsavgift;

dels ock besluta, att sådan särskild avgift, varom förmäles i § 58 förnyade stadgan den 26 september 1921 (nr 604) angående folkundervisningen i riket, icke må av skoldistrikt upptagas för senare år än 1938.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 20 §, 25 § 1 mom., 28 §, 29 § 1 mom., 30 § 4 mom., 48 § 2 mom., 69 § och 70 § 1 mom. samt anvisningarna till 20, 22, 25, 28, 29, 35, 36, 41 och 48 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

20 §.

Vid beräkningen — — — och bibehållande.

Avdrag må *icke* ske för:

den skattskyldiges — — — eller uppfostran;

värdet av arbete, som i den skattskyldiges förvärvsverksamhet utförts av den skattskyldige själv, andre maken, hemmavarande barn under 16 år eller hemmavarande barn, som fyllt 16 men ej 18 år och som ej anses tillhöra arbetspersonalen;

ränta å — — — till kapitalförlust.

(Se vidare anvisningarna.)

25 §.

1 mom. Från bruttointäkten — — — är underkastad;

värdeinsknning genom slitning, utrangering eller eljest av fastighetsägaren tillhöriga maskiner och andra inventarier, som höra till fastigheten;

ränta å — — — nedlagt kapital.

Medlem av — — — såsom kapitaltillskott.

Har bostadsförening — — — såsom kapitaltillskott.

28 §.

1 mom. Till *intäkt* av — — — som intäkt av rörelse.

2 mom. Ersättning på grund av försäkring av egendom skall anses såsom intäkt av rörelse, om och i den mån köpeskilling för egendomen, därest denna försålts, skolat hänföras till sådan intäkt.

Avser ersättningen försäkring för förlust av fartyg, står det den skatt-

¹ Senaste lydelse av 25 § 1 mom. och av anvisningarna till 22, 25, 36 och 48 §§ se SFS 1930:190, av 30 § 4 mom. se SFS 1934:294 samt av anvisningarna till 29 § se SFS 1937:662.

skyldige fritt att upptaga densamma, i den mån den överstiger värdet av det förlorade fartyget sådant detta värde befanns efter vederbörliga avskrivningar, såsom intäkt under det beskattningsår, då den influtit, eller något av de två följande åren, eller fördelad på dessa tre år; dock må ersättningen, i den mån den använts för anskaffande av annat eller andra fartyg, icke upptagas såsom intäkt för senare beskattningsår än det varunder den sålunda använts.

(Se vidare anvisningarna.)

29 §.

1 mom. Från bruttointäkten — — — maskiner, inventarier och dylikt; värdeminskning genom slitning, utrangering eller eljest av rörelseidkaren tillhöriga maskiner och andra inventarier eller, om dylik tillgång är underkastad hastig förbrukning, kostnad för anskaffning av tillgången; värdeminskning å patenträtt och annan liknande rättighet; värdeminskning genom slitning och därmed jämförlig orsak, som byggnad, vilken är avsedd för användning i ägarens rörelse, är underkastad; värdeminskning å naturtillgångar — — — till kapitalförlust.

30 §.

4 mom. För *partihandelsbolag*, som avses i förordningen angående försäljning av rusdrycker, skall nettointäkten av handel med rusdrycker, där den enligt här ovan givna bestämmelser skulle beräknats till högre belopp, anses utgöra 5 procent å försäljningssumman för under beskattningsåret försålda rusdrycker med undantag för vara, vid vars försäljning bolaget enligt avtal med staten icke äger tillgodoräkna sig handelsvinst.

För *systembolag*, varom förmåles i nyssnämnda förordning, skall nettointäkten av utminuterung av rusdrycker, där den enligt här ovan givna bestämmelser skulle beräknats till högre belopp, anses utgöra 7 procent å försäljningssumman för under beskattningsåret utminuterade rusdrycker.

För *utöware* — — — försålda tobaksvaror.

För aktiebolaget tipstjänst och svenska penninglotteriet aktiebolag skall nettointäkten av verksamheten, där den enligt ovan meddelade bestämmelser skulle beräknats till högre belopp, anses utgöra för aktiebolaget tipstjänst 12 procent å summan av bolagets aktiekapital och reservfond samt för svenska penninglotteriet aktiebolag 12 procent å summan av bolagets aktiekapital, reservfond och garantifond.

48 §.

2 mom. Skattskyldig fysisk — — — 500 kronor.

Skattskyldig, vilken under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med sin hustru eller som haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn under 18 år, vilket icke haft minst 600 kronors inkomst, är berättigad att, utöver grundavdrag, åtnjuta familjeavdrag. Familjeavdraget utgör, — — — 200 kronor.

Skattskyldig, som — — — för hustru.

För barn, vilkas föräldrar icke varit under beskattningsåret gifta med varandra eller, ehuru gifta med varandra, levt åtskilda, skall, därest enligt nu givna bestämmelser båda föräldrarna skulle vara berättigade till avdrag för barnet, en var av föräldrarna erhålla halvt avdrag. Beloppet avrundas nedåt till jämna tjugotal kronor.

69 §.

Å svensk — — — kommunalt ändamål.

Vad ovan sagts gäller i tillämpliga delar jämväl sådan persons hustru samt barn under 18 år, därest de varit svenska medborgare och bott hos honom.

(Se vidare anvisningarna.)

70 §.

1 mom. Person, som — — — stadigvarande vistats.

Vad ovan sagts gäller jämväl sådan persons hustru, barn under 18 år och enskilda tjänare, därest de bott hos honom och icke varit svenska medborgare.

Anvisningar

till 20 §.

1. Till skattskyldigs — — — 46 § 2 mom.

2. Hemmavarande barn, som fyllt 16 men ej 18 år och som deltagit i den skattskyldiges förvärvsverksamhet, anses ej tillhöra arbetspersonalen, med mindre barnets inkomst av arbete eller eljest är så stor, att den föranleder skatteplikt för barnet enligt 51 §.

Frågan om barns ålder bedömes efter förhållandet vid taxeringsårets ingång (se 65 §).

3. Såsom allmänna — — — heller skogsvårdsavgift.

4. Angående vad som är att hänföra till kapitalförlust i rörelse hänvisas till punkt 10 av anvisningarna till 29 §. Vad där stadgats — — — andra förvärvskällor.

till 22 §.

1. Såsom driftkostnad — — — räkna som driftkostnad.

2. Avdrag medges — — — av jordägaren (jfr punkt 7 av anvisningarna till 29 §).

Såsom för — — — nödig bostadsbyggnad.

3. Såsom speciella — — — (se 20 §).

4. Har skog — — — det ursprungliga.

5. Har växande — — — skogens försäljning.

6. Hemmavarande barn, som uppnått 16 års ålder och deltagit i arbetet å fastigheten, anses tillhöra arbetspersonalen. Därest barnet ej fyllt 18 år, gäller detta dock allenast under förutsättning att barnets inkomst av arbete eller eljest är så stor, att den föranleder skatteplikt för barnet enligt 51 §.

Hemmavarande barn under 16 år anses i intet fall tillhöra arbetspersonalen. (Jfr 20 § och dithörande anvisningar punkt 2.)

Barn, som anses tillhöra arbetspersonalen, taxeras självt för den inkomst, det kan hava haft i avlöning och naturaförmåner eller eljest, varemot föräldrarna få göra avdrag såsom för annan arbetshjälp. För barn, som icke anses tillhöra arbetspersonalen, får intet dylikt avdrag göras, även om barnet deltagit i arbetet, varav följer, att lön och underhåll åt barnet ej heller skall upptagas såsom inkomst för barnet. Den lindring i föräldrarnas skattskyldighet, som medges för sådant barn, regleras genom ortsavdragen (se 48 §).

7. Till avdragsgill — — — försumping m. m.

till 25 §.

1. Bestämmelsen om — — — fri bostad.
2. Avdrag för — — — under beskattningsåret.
3. Avdrag för värdeminskning å maskiner och andra inventarier får ske på sätt och i den ordning, som enligt punkt 3 a—c av anvisningarna till 29 § gäller om avdrag för värdeminskning å dylika tillgångar i rörelse. Fasta maskiner och andra inventarier, för vilka ej enligt punkt 5 av anvisningarna till 10 § redovisats särskilt maskinvärde, skola dock inräknas i byggnadens värde och således bliva föremål för avskrivning enligt punkt 2 här ovan, med rätt för beskattningsnämnd att i samförstånd med den skattskyldige bestämma, att värdeminskningens avdrag å tillgång, vars värde ej inräknas i särskilt maskinvärde men tidigare varit inräknat i sådant värde, alltjämt skall beräknas såsom för inventarier.
4. Därest brandförsäkring — — — 40 » .
5. För värdeminskning — — — till 24 §.

till 28 §.

1. Till intäkt — — — hans rörelse. Däremot räknas icke hit sådan intäkt, som till den skattskyldige kan inflyta vid sidan av rörelsen eller utanför vad som normalt är att anse såsom driftinkomst, såsom exempelvis vid avyttring av personlig lösegendom eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedda fastigheter eller andra tillgångar — angående för sådant bruk avsedda maskiner och andra inventarier så ock patenträtter och liknande tidsbegränsade rättigheter se dock andra och tredje styckena här nedan — eller vid avyttring av rörelsen själv. Den intäkt, som erhålles genom en dylik, oberoende av rörelsen verkställd avyttring, skall tagas i betraktande vid inkomstberäkningen för förvärvskällan tillfällig förvärvsverksamhet och bedömas efter de för denna förvärvskälla stadgade grunder.

Med avseende å intäkt vid avyttring av för stadigvarande bruk avsedda maskiner eller andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningens avdrag hänföras till byggnad (se punkt 7 av anvisningarna till 29 §), skall gälla följande. Är den skattskyldige aktiebolag, ekonomisk förening,

ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank, skall intäkten upptagas såsom intäkt av rörelse. För annan skattskyldig skall däremot intäkten upptagas såsom intäkt av rörelse i den mån sådant följer av punkt 3 d av anvisningarna till 29 § men för övrigt såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, i den mån enligt 35 § förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga. Intäkt vid avyttring av patenträtt eller liknande tidsbegränsad rättighet skall för såväl aktiebolag och med dem likställda som andra skattskyldiga upptagas såsom intäkt av rörelse i den mån sådant följer av punkt 5 av anvisningarna till 29 § men eljest, i den mån skattepliktig realisationsvinst föreligger, såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet.

I enlighet med det anförda skall en skattskyldig, som driver jordstyckningsrörelse eller eljest idkar handel med fastigheter, såsom intäkt av rörelsen upptaga vad som influtit vid försäljning av sådan fastighet eller del därav, oberoende av sättet för fastighetens förvärvande och tiden för dess innehavande, varefter frågan om och i vad mån nettointäkt uppstått genom försäljningen kommer att bero på resultatet av rörelsen i dess helhet under beskattningsåret. Om ett industriaktiebolag avyttrar någon för den industriella verksamheten avsedd fastighet, skall vad av försäljningssumman belöper å sådana till fastigheten hörande maskiner och andra inventarier, som icke vid beräkning av värdeminskningsavdrag hänföres till byggnad, upptagas såsom intäkt av rörelse, varemot återstående delen av försäljningssumman skall upptagas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, därest de i 35 § angivna förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga. Är däremot fråga om industriell verksamhet, som utövas av enskild person, skall vid avyttrande av någon för verksamheten avsedd fastighet i allmänhet försäljningssumman beskattas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet i den mån förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga. Avser i nu nämnt fall avyttringen jämväl till fastigheten hörande maskiner eller andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningsavdrag hänföres till byggnad, skall jämlikt punkt 3 d av anvisningarna till 29 § alltid såsom intäkt av rörelse upptagas vad som vid avyttringen återbekommit av de å dem förut gjorda avskrivningarna, medan försäljningsvinst i övrigt upptages såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet i den mån förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga.

2. Ränteintäkt samt — — — i rörelsen.
3. Har innehavare — — — av rörelse.
4. Har skattskyldig — — — skolat upptagas såsom intäkt av rörelse.
5. Såsom intäkt av rörelse skall även upptagas ersättning på grund av försäkring mot utebliven dylik intäkt.

I vissa fall — — — för bolaget.

6. Har i — — — till 38 §).

till 29 §.

1. Har annan — — — särskild förvärvskälla.
2. Har aktiebolag — — — till avdrag.

3. a. Kostnaden för anskaffande av maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier avdrages i regel genom årliga värdeminskingsavdrag. Är sådan tillgång underkastad hastig förbrukning, vilket vanligen kan anses vara fallet, när den beräknas hava en varaktighetstid av högst tre år, må dock under anskaffningsåret avdragas hela kostnaden för dess anskaffande.

b. Genom värdeminskingsavdrag fördelas en tillgångs anskaffningsvärde såsom omkostnad på ett antal år i följd med belopp så avpassade att anskaffningsvärdet kan i sin helhet avdragas under den tidrymd tillgången beräknas vara ekonomiskt användbar (tillgångens varaktighetstid). Det årliga värdeminskingsavdraget bör normalt bestämmas enligt avskrivningsplan till viss bråkdel av anskaffningsvärdet. Kan utredning icke förebringas om anskaffningsvärdet eller om de avdrag som därå tidigare ägt rum, må avdraget beräknas till viss procent å bokförda värdet eller å annat värde, som med hänsyn till omständigheterna finnes lämpligt.

Värdeminskingsavdrag må, såvitt angår skattskyldig som för handelsböcker, endast där utredning företes om hur mycket av anskaffningsvärdet som kvarstår oavskrivet i beskattningsavseende ske med större belopp än som under beskattningsåret avskrivits i räkenskaperna. Den omständigheten att utredning i nu angivna avseende icke företes skall dock ej utgöra hinder för skattskyldig att tillgodonjuta avdrag, som redan tidigare skett i räkenskaperna men då ej gjorts vid beskattningen, därest det påvisas hur stor skiljaktighet i sistnämnda avseende föreligger och avdraget eljest är behörigt.

Vid bestämmande av tillgångs varaktighetstid skall hänsyn tagas till omständigheter, som kunna föranleda, att tillgångens nytta för rörelsen beräknas bliva begränsad till kortare tid än som kan antagas svara mot dess förbrukning genom slitning eller dyl., såsom exempelvis då tillgången anskaffats för utnyttjande av en konjunktur, som väntas bliva allenast tillfällig, eller av ett särskilt arbetstillfälle, eller då tillgången kan väntas bliva såsom ekonomisk utbytt mot ny tillgång, innan den blir utsliten.

Såsom tillgångs anskaffningsvärde skall anses, då tillgången förvärvats genom köp eller byte eller därmed jämförligt fång, den verkliga kostnaden för dess anskaffande och, då tillgången annorledes övergått till rörelsen, dess allmänna saluvärde vid tiden för övergången. Har tillgång i samband med förvärv av den rörelse, vari den nyttjas, förvärvats annorledes än genom köp eller byte eller därmed jämförligt fång, skall dock, om ej särskilda omständigheter till annat föranleda, såsom anskaffningsvärde för tillgången anses det belopp som kvarstår i beskattningsavseende oavskrivet för överlåtare, eller, om vid förvärv av rörelsen på grund av arv eller testamente stämpelpåskatt beräknats efter lägre belopp, det belopp efter vilket stämpelpåskatt sålunda beräknats. Skulle det i något fall befinnas, att den skattskyldige eller någon, som står honom nära, vidtagit åtgärd för att den skattskyldige skall kunna tillgodoräkna sig ett högre anskaffningsvärde än som synes rimligt, och kan det antagas att detta skett för att åt någon av dem bereda

obehörig förmån i beskattningsavseende, skall anskaffningsvärdet i skälig mån jämkas.

c. Värdeminskningsavdrag med större belopp än enligt reglerna under b må såvitt angår där avsedd tillgång åtnjutas i den mån sådant följer av nedan angivna särskilda bestämmelser.

Jämkning av värdeminskningsavdragen med hänsyn till rörelsens växlande resultat må för skattskyldig som företer utredning om hur mycket som kvarstår i beskattningsavseende oavskrivet av anskaffningsvärdet ske på det sätt, att om denne, i överensstämmelse med sina räkenskaper, för ett år gjort avdrag med mindre belopp än enligt värdeminskningsplanen, han må för senare år utöver avdrag enligt planen tillgodonjuta det resterande avdraget, i den mån motsvarande avdrag då skett i räkenskaperna.

Har skattskyldigs rörelse för visst år utvisat förlust eller så ringa överskott, att den skattskyldige vid beräkning av nettointäkten av rörelsen ej kunnat utnyttja det på året enligt avskrivningsplan belöpande värdeminskningsavdraget, må han tillgodoräkna sig det resterande avdraget för senare år genom utsträckning i erforderlig mån av avskrivningsplanen efter den antagna varaktighetstidens slut eller, enligt beskattningsnämnds särskilda beprövande, dessförinnan utöver avdrag enligt planen. I andra fall än nu sagts må på ett år i beskattningsavseende belöpande värdeminskningsavdrag, som den skattskyldige ej kunnat utnyttja vid beräkning av sin nettointäkt av rörelse, icke göras ett följande år. Skattskyldig skall anses hava kunnat vid beräkning av nettointäkten av rörelse utnyttja värdeminskningsavdrag även i den mån underskott å förvärvskällan kunnat utnyttjas vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt under allmänna avdrag, innan avdrag skett för underskott å övriga förvärvskällor samt för utskylder.

Ådagalägger skattskyldig, att värdet av tillgång nedgått avsevärt mer än som motsvarar sammanlagda beloppet av tidigare verkställda och på året belöpande värdeminskningsavdrag, äger han tillgodoräkna sig härav föranlett större avdrag än enligt avskrivningsplanen; dock må ej med tillämpning av detta stadgande värdet å tillgången nedbringas till lägre belopp än det bokförda värdet.

Har ett särskilt högt pris eller eljest en särskilt hög kostnad för tillgång betingats därav att den skolat utnyttjas för ett särskilt arbetstillfälle eller för en konjunktur, som väntas bliva allenast tillfällig, eller av annan liknande omständighet, må avdrag för sådant överpris eller sådan merkostnad, i den mån motsvarande avdrag under beskattningsåret skett i räkenskaperna, göras vid inkomstberäkningen, även om värdet av tillgången vid beskattningsårets slut ej nedgått till det efter avskrivningen återstående beloppet.

d. Då tillgång, varom här är fråga, avyttras eller såsom för rörelsen obrukbar utrangeras, får avdrag ske för vad som i beskattningsavseende återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet, i den mån detta belopp överstiger vad som influtit vid avyttring av tillgången, men skall å andra sidan såsom intäkt av rörelse upptagas vad som vid dylik avyttring må hava återbe-

kommits av belopp, för vilka avdrag i beskattningsavseende åtnjuts. Med avyttring likställes det fall, att tillgång uttages ur rörelsen för att tillföras annan rörelse, som utgör särskild förvärvskälla, eller för att nyttjas för annat ändamål. Att beträffande skattskyldig, som avses i punkt 4 här nedan, belopp som erhålles vid avyttring av tillgång av nu ifrågavarande slag skall i sin helhet ingå i intäkten av rörelse framgår av punkt 1 av anvisningarna till 28 §.

4. Aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank må, efter därom hos beskattningsnämnd framställt yrkande, berättigas att tills vidare åtnjuta avdrag för värdeminskning å maskiner eller andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier i enlighet med de i räkenskaperna gjorda avskrivningarna, oavsett om dessa äro i överensstämmelse med reglerna i punkt 3. Sådan fri avskrivning må tillgodonjutas endast där tillfredsställande utredning föreligger om vad som återstår i beskattningsavseende oavskrivet av anskaffningsvärdet å här ifrågavarande tillgångar samt dessa ävensom avskrivningar å desamma i den skattskyldiges räkenskaper och i företedd utredning redovisas på sådant sätt, att trygghet föreligger att vid avyttring av tillgångarna framdeles möjligen uppkommande vinster ej skola undgå taxering. Uppfyller den skattskyldige dessa betingelser, må rätt att tillgodonjuta fri avskrivning icke förvägras honom, såvida ej särskilda förhållanden i avseende å den skattskyldiges rörelse därtill föranleda.

Den omsländigheten att vid fri avskrivning värdeminskningens avdragen vid beskattningen sålunda skola överensstämma med avdragen enligt räkenskaperna utgör ej hinder för skattskyldig att efter övergång till fri avskrivning utöver avdrag enligt räkenskaperna tillgodogöra sig från tiden före övergången resterande, i räkenskaperna gjorda men ej vid beskattningen åtnjunta avdrag antingen inom ramen för avskrivningsplan som avses i punkt 3 eller, med beskattningsnämnds särskilda medgivande, på en gång eller enligt särskild av beskattningsnämnd godkänd avskrivningsplan avseende en tid av högst tio år. Efter övergång till fri avskrivning må dock i intet fall sådant avdrag tillgodonjutas, som avses i punkt 3 c tredje stycket. Har den skattskyldige icke kunnat vid taxeringen utnyttja på visst år belöpande avdrag som upptagits i sådan särskild avskrivningsplan som nyss sagts, må detta avdrag icke tillgodoföras honom för senare år.

Har före övergång till fri avskrivning skattskyldig vid taxeringen tillgodoräknats större värdeminskningens avdrag än enligt räkenskaperna, skall, för åstadkommande av överensstämmelse mellan tillgångens återstående värden enligt räkenskaperna och i beskattningsavseende, det belopp, varmed tillgångens värde sålunda i beskattningsavseende understiger värdet enligt räkenskaperna, upptagas såsom intäkt under det första beskattningsår, för vilket fri avskrivning åtnjutes, eller, om den skattskyldige hellre vill, med en tredjedel för nämnda beskattningsår och ett vart av de två närmast följande åren. Om belopp, varom nu är fråga, för något av sagda år skulle helt eller delvis undandragas beskattning genom utnyttjande vid inkomstberäkningen av avdrag, som eljest ej kunna utnyttjas, skall dock beloppet i stället

uppföras såsom intäkt för det första år, då dylikt förhållande ej föreligger. Vid tillämpning av detta stycke skall även sådant på tidigare år enligt värde-minskningsplan belöpande värde-minskningsavdrag, som den skattskyldige ej kunnat utnyttja, anses hava tillgodoräknats honom.

5. Avdrag får jämväl ske för värde-minskning, som patenträtt och liknande tidsbegränsad rättighet, vilken rörelseidkare förvärvat för utnyttjande vid en av honom driven tillverkning, undergått på grund av minskning av giltighetstiden. Beträffande värde-minskningsavdrag för dylik tillgång skola föreskrifterna i punkt 3 äga motsvarande tillämpning.

Patenträtt eller liknande rättighet, vilken rörelseidkare tillgodogör sig genom att överlåta exploateringen därav till annan, är att anse såsom vara i rörelse och skall följaktligen icke behandlas enligt regeln i denna punkt utan enligt reglerna för dylik tillgång.

Avdrag för värde-minskning å varumärke, firmanamn och andra liknande rättigheter av good wills natur må medgivas blott i den mån deras värde kan anses i verkligheten begränsat till viss tid. Då värde-minskningsavdrag sålunda medgives, skola de i punkt 3 meddelade föreskrifterna äga motsvarande tillämpning.

6. Avdrag för värde-minskning å aktier, andelar och liknande tillgångar må äga rum allenast där värde-minskningen ej är att likställa med kapital-förlust.

7. Avdrag medgives ock för värde-minskning å byggnad, vilken är avsedd för användning i ägarens rörelse. Avdraget bör bestämmas till viss procent av byggnadens värde, olika allt efter den tid byggnaden anses kunna utnyttjas. Är på grund av särskilda omständigheter byggnadens värde för rörelsen begränsat till förhållandevis kort tid, skall hänsyn härtill tagas. Så kan vara fallet exempelvis då fråga är om byggnad för utnyttjande av en begränsad malmfyndighet, eller då å annans grund belägen byggnad, som användes i rörelse, vid nyttjanderättens upphörande icke skall av jordägaren lösas. I fråga om rent tillfälliga byggnader, avsedda att användas endast ett fåtal år, må byggnadskostnaden i sin helhet avdragas för det år, då utgiften för byggnadens uppförande ägt rum.

I byggnads värde inräknas ej värdet å fasta maskiner och andra till byggnaden hörande inventarier, för vilka enligt punkt 5 av anvisningarna till 10 § särskilt maskinvärde redovisats vid fastighetstaxeringen eller, såvitt fråga är om tillgångar, vilka ännu ej varit föremål för fastighetstaxering, bör redovisats vid sådan taxering. Å dem tillämpas reglerna i punkterna 3 och 4. Rörande avdrag för värde-minskning å övriga maskiner, inventarier m. m., vilkas värde inräknas i byggnadsvärde som fastställt vid fastighetstaxering, tillämpas där- emot de för värde-minskning å byggnad meddelade bestämmelserna. Har på grund av vad nu sagts tillgång en gång hänförs till maskiner, inventarier eller dyl., skall den, såvida ej beskattningsnämnd i samförstånd med den skattskyldige annorlunda bestämmer, alltfört behandlas såsom dylik tillgång, ändå att den sedermera ej inbegripes i särskilt maskinvärde.

Hinder möter ej att, där utredning rörande anskaffningsvärde som avses i

punkt 3 här ovan förebringas, för byggnad, vilken är avsedd för användning i ägarens rörelse, beräkna värdeminskningssavdraget enligt avskrivningsplan på sätt i nämnda punkt anges. Utrangeras eller nedrives byggnad, för vilken värdeminskningssavdrag sålunda beräknats, får avdrag ske för vad som återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet, i den mån detta belopp överstiger vad som influiter vid avyttring av byggnadsmaterialier o. dyl. i samband med utrangeringen eller rivningen.

8. För substansminskning vid tillgodogörande av naturtillgångar såsom gruvor, stenbrott m. m. får avdrag ske i form av årlig avskrivning med skäligt belopp, som så avpassas, att anskaffningsvärdet blir till fullo avdraget under den tid tillgången beräknas räcka. Härvid iakttages, att i anskaffningsvärdet inräknas icke blott vad som erlagts vid inköp eller annat förvärv av fyndigheten utan jämväl de kostnader, som nedlagts för fyndighetens exploaterande, såsom exempelvis för upptagande av schakt vid gruva eller anläggning av utfartsvägar vid stenbrott m. m. dyl., allt i den mån dessa kostnader icke fått avdragas såsom kostnader i den löpande driften.

9. Såsom speciella — — — icke avdragas (se 20 §).

10. I anslutning — — — såsom *kapitalförlust*.

11. Angående hemmavarande barn, som användas i rörelse, gäller vad om sådana är stadgat beträffande jordbruk (se punkt 6 av anvisningarna till 22 §).

12. En ekonomisk — — — föreningarnas medlemsantal.

till 35 §.

1. Är fråga om beskattning av realisationsvinst vid avyttring av fastighet, som ingått i den skattskyldiges rörelse, skall beaktas vad i punkt 1 av anvisningarna till 28 § sägs rörande beskattning i vissa fall såsom intäkt av rörelse av vad som erhålles vid avyttring av maskiner eller andra inventarier, vilkas värde icke enligt punkt 7 av anvisningarna till 29 § inräknas i värdet av byggnad.

2. Har vid — — — anvisningarna till 28 §).

3. Har egendom — — — sistnämnda fång.

till 36 §.

1. Vid beräkning — — — stämpelkostnader m. m. Har den skattskyldige tidigare fått åtnjuta avdrag för värdeminskning av den avyttrade egendomen eller dyl., skall å andra sidan, i den mån ej vad som vid avyttringen återbekommit av de avskrivna beloppen inräknas i intäkt av rörelse, omkostnadsbeloppet minskas med detta avdrag. Vidare får — — — annan förvärvskälla.

2. För att — — — överstigit lotterivinsten.

3. I punkt — — — annan förvärvskälla.

till 41 §.

1. Inkomst av — — — och skulder.

För skattskyldig — — — stadgade grunder. Den i räkenskaperna gjorda värdesättningen å tillgångar, avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse — såsom lager av råvaror, halv- och helfabrikat, handelslager, penningförvaltande företags och försäkringsföretags placeringar av förvaltade medel i aktier, obligationer, lånefordringar m. m. — skall endast om särskilda omständigheter därtill föranleda frångås vid inkomstberäkningen.

Vad här — — — års inkomstberäkning.

2. I fråga — — — eller terminsvis.

till 48 §.

1. Vad i — — — av beskattningsåret.

2. Av bestämmelserna — — — nämnda avdrag.

3. Till ledning — — — 140 kronor.

4. Vid tillämpning av stadgandet i 48 § 2 mom. sista stycket gäller, att en var av föräldrarna skall för barn som där sägs erhålla halvt familjeavdrag — räknat efter den ortsgrupp den skattskyldige tillhör — såvitt det icke visas eller av omständigheterna framgår, att endera av föräldrarna ej alls eller endast i ringa mån bidragit till barnets underhåll. I sådant fall skall den andre av föräldrarna vara berättigad till hela avdraget för barnet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1939.

Beträffande eftertaxering till kommunalskatt, som skolat utgöras enligt kommunalskattelagen i dess hittillsvarande lydelse, skall denna fortfarande äga tillämpning.

Vid tillämpning av bestämmelserna i anvisningarna till 29 § rörande värdeminskningsavdrag iakttages följande:

där fråga är om förhållanden, som hänföra sig till tiden före denna lags ikraftträdande, må sådan utredning beträffande anskaffningsvärde anses tillfyllest, som med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet finnes skälig och möjlig att åstadkomma;

vad i punkt 3 c tredje stycket stadgas om rätt för skattskyldig att vid beräkning av inkomst av rörelse tillgodonjuta avdrag för värdeminskning, som tidigare ej kunnat utnyttjas, äger ej tillämpning å avdrag som belöpt å beskattningsår, för vilket taxering ägt rum före år 1933;

där skattskyldig vid beskattningen tillgodoräknade avdrag, som ej skett i räkenskaperna, till väsentlig del hänföra sig till taxeringar före år 1939, skall vid tillämpning av punkt 4 tredje stycket, där beskattningsnämnd det medger, skattskyldig kunna upptaga motsvarande belopp till beskattning fördelat på flera än tre år.

Förslag

till

förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Härigenom förordnas, att anvisningarna till 18 § förordningen den 28 september 1928 om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skola upphöra att gälla, att 4 och 15 §§, 16 § 1 mom., 17, 18, 20 och 26 §§, 27 § 1 mom. samt anvisningarna till 9 och 10 §§ nämnda förordning¹ skola erhålla ändrad lydelse, samt att till förordningen skall fogas en ny tabell, betecknad såsom tabell V, allt på sätt nedan angives:

4 §.

Från sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor får, med iakttagande av föreskriften i 31 § första stycket, avdrag ske för

underskott, som uppkommit vid beräkning av skattskyldigs inkomst från annan förvärvskälla än fastighet och rörelse i utlandet, dock att underskott å förvärvskälla, som utgöres av icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom eller deltagande i lotteri, må avdragas endast om och i den mån den skattskyldiges inkomst från annan sådan förvärvskälla därtill förslår;

allmänna skatter, som av den skattskyldige under beskattningsåret här i riket erlagts, med undantag av kronoutskylder.

Skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, äger jämväl åtnjuta avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning samt för avgifter för pensionsförsäkring och för annan personförsäkring, allt i den omfattning, som i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen sägs.

15 §.

Till grund för beräkningen av inkomst- och förmögenhetsskatt skall läggas sammanlagda beloppet av den skattskyldiges taxerade inkomst samt en etthundradedel av hans och i förekommande fall hans omyndiga barns skattepliktiga förmögenhet. Är han skattskyldig allenast för inkomst eller allenast för förmögenhet, skall till grund för skattens beräkning läggas inkomsten eller en etthundradedel av förmögenheten efter ty nyss är sagt.

Det sålunda — — — kronor, bortfaller.

¹ Senaste lydelse av 4 § se SFS 1930:191 och av 18 § se SFS 1934:291.

16 §.

1 mom. Skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret, äger, med undantag varom nedan närmare förmåles, att å det taxerade beloppet åtnjuta statligt ortsavdrag (grundavdrag och familjeavdrag), vars storlek bestämmes med hänsyn till de ortsgupper, som angivas i 48 § 1 mom. kommunalskattelagen.

Skattskyldig, som under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med sin hustru eller som haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn under 18 år, vilket icke haft minst 600 kronors inkomst, är berättigad till såväl grundavdrag som familjeavdrag. Grundavdraget för skattskyldig, som nu nämnts, och familjeavdraget för hustru utgöra, vart för sig, i ortsgrupp I: 600 kronor; i ortsgrupp II: 640 kronor; i ortsgrupp III: 680 kronor; i ortsgrupp IV: 720 kronor; samt i ortsgrupp V: 760 kronor. Familjeavdraget för vardera av de två första barnen, för vilka avdrag åtnjutes, utgör i ortsgrupp I: 460 kronor; i ortsgrupp II: 500 kronor; i ortsgrupp III: 540 kronor; i ortsgrupp IV: 580 kronor; samt i ortsgrupp V: 620 kronor. Familjeavdraget för ett vart av de övriga barnen utgör i ortsgrupp I: 700 kronor; i ortsgrupp II: 760 kronor; i ortsgrupp III: 820 kronor; i ortsgrupp IV: 880 kronor; samt i ortsgrupp V: 940 kronor. Skattskyldig, som under beskattningsåret haft husföreståndarinnan hos sig anställd, äger, därest han varit ogift (varmed jämställes änking, änka eller frånskild) och haft hemmavarande barn, för vilka han varit berättigad erhålla avdrag, att åtnjuta familjeavdrag för husföreståndarinnan med hälften av det belopp, som tillkommer skattskyldig för hustru.

För annan skattskyldig än i föregående stycke sagts (*ensamstående*) bestämmes ortsavdraget (grundavdrag) på sätt framgår av en vid denna förordning fogad tabell V. Då det taxerade beloppet uppgår till i ortsgrupp I: minst 14,000 kronor; i ortsgrupp II: minst 14,300 kronor; i ortsgrupp III: minst 14,600 kronor; i ortsgrupp IV: minst 14,900 kronor; samt i ortsgrupp V: minst 15,200 kronor, åtnjuter ensamstående skattskyldig icke ortsavdrag.

För barn, vilkas föräldrar icke varit under beskattningsåret gifta med varandra eller, ehuru gifta med varandra, levt åtskilda, skall, därest enligt nu givna bestämmelser båda föräldrarna skulle vara berättigade till avdrag för barnet, en var av föräldrarna erhålla halvt avdrag. Beloppet avrundas nedåt till jämna tjugotal kronor. Bestämmelsen om högre avdrag för det tredje och de följande barnen skall därvid tillämpas för fadern och modern var för sig, så att hänsyn toges blott till det antal barn som av var och en av dem helt eller delvis underhålles.

17 §.

1 mom. Skattskyldigs *beskattningsbara belopp* skall, med iakttagande av vad nedan i 19 § stadgas, fastställas enligt de i 2, 3 och 4 mom. angivna grunder.

2 mom. För skattskyldig fysisk person, som avses i 16 § 1 mom. andra stycket och som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av be-

skattningsåret, skall det taxerade beloppet minskas, förutom med statligt ortsavdrag,

om det taxerade beloppet uppgår till eller överskjuter ortsavdragets dubbla summa, med ett belopp motsvarande hälften av ortsavdraget och,

om det taxerade beloppet ej uppgår till ortsavdragets dubbla summa, med hälften av det belopp, varmed det taxerade beloppet överskjuter ortsavdraget.

Finnes skattskyldigs skatteförmåga vara väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka familjeavdrag är medgivet, eller annan därmed jämförlig omständighet, må efter vederbörande beskattningsnämnds beprövande den skattskyldiges taxerade belopp minskas med ytterligare ett belopp av högst 1,000 kronor.

Vad härefter återstår avrundas nedåt till jämna tiotal kronor och utgör för skattskyldig, som nu nämnts, beskattningsbart belopp.

3 mom. För ensamstående skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, skall såsom beskattningsbart belopp upptagas det taxerade beloppet minskat med statligt ortsavdrag och, i fall som i 2 mom. andra stycket här ovan sägs, efter beskattningsnämndens beprövande med ytterligare ett belopp av högst 1,000 kronor.

4 mom. För annan skattskyldig än som i 2 och 3 mom. avses utgör det taxerade beloppet tillika beskattningsbart belopp.

5 mom. Fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret och vilkens beräknade taxerade belopp icke uppgår till 600 kronor, skall icke utgöra inkomst- och förmögenhetsskatt.

I övrigt inträder skatteplikt i fråga om inkomst- och förmögenhetsskatt:

för fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret: då det beräknade beskattningsbara beloppet uppgår till minst 10 kronor;

för annan skattskyldig: då det beräknade taxerade beloppet uppgår till minst 100 kronor.

18 §.

1 mom. Inkomst- och förmögenhetsskatt utgår dels för samtliga skattskyldiga med viss i särskild ordning bestämd procent av i 2 mom. angivna grundbelopp (*bottenskatt*) och dels för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser, när det beskattningsbara beloppet överstiger 8,000 kronor, med i 3 mom. angivna tillägg till bottenkatten (*tilläggsskatt*).

Med familjestiftelse avses stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

2 mom. Bottenskattens grundbelopp utgöra:

a) för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser:

när det beskattningsbara beloppet icke överstiger 3,000 kronor: 4.5 procent av det beskattningsbara beloppet;

när det beskattningsbara beloppet överstiger

3,000 men icke 6,000 kr.: 135 kr. för 3,000 kr. och 5.5 % av återstoden;
6,000 kr. : 300 » » 6,000 » » 6.5 % » » ;

b) för svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar, svenska försäkringsanstalter, som icke äro aktiebolag, sparbanker samt sådana utländska juridiska personer, som ej beskattas enligt a) här ovan:

tio procent av det beskattningsbara beloppet;

c) för andra skattskyldiga än dem som avses under a) och b) här ovan: fem procent av det beskattningsbara beloppet.

3 mom. Tilläggsskatten utgör:

när det beskattningsbara beloppet icke överstiger 10,000 kronor: 2 procent av den del av det beskattningsbara beloppet, som överstiger 8,000 kronor;

när det beskattningsbara beloppet överstiger

10,000 men icke	15,000 kr.:	40 kr. för	10,000 kr. och	4 % av återstoden;
15,000 » »	25,000 » :	240 » »	15,000 » »	8 % » » ;
25,000 » »	40,000 » :	1,040 » »	25,000 » »	12 % » » ;
40,000 » »	60,000 » :	2,840 » »	40,000 » »	16 % » » ;
60,000 » »	100,000 » :	6,040 » »	60,000 » »	20 % » » ;
100,000 » »	200,000 » :	14,040 » »	100,000 » »	24 % » » ;
200,000 kr.		38,040 » »	200,000 » »	28 % » » .

20 §.

För varje år bestämmes, med vilka procenttal av de i 18 § 2 mom. a), b) och c) omförmälda grundbelopp bottenskatt skall för det året utgå.

26 §.

Å svensk — — — bosatt person.

Vad nu sagts gäller jämväl sådan persons hustru samt barn under 18 år, därest de varit svenska medborgare och bott hos honom.

27 §.

1 mom. Person, som — — — stadigvarande vistats.

Vad ovan sagts gäller jämväl sådan persons hustru, barn under 18 år och enskilda tjänare, därest de bott hos honom och icke varit svenska medborgare.

Anvisningar

till 9 och 10 §§.

1. Tillgång, som — — — under året.

2. Såsom affärsbruk — — — i detalj.

Den omständigheten, att vid inkomstberäkning viss värdesättning varom ovan sagts blivit godkänd, medför ej att denna skall anses bindande jämväl för förmögenhetsberäkningen.

I fråga om — — — rörelse angivet.

3. Är fordran — — — värde (10 §).

4. Rättighet skall — — — årets utgång.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1939.

Beträffande eftertaxering till inkomst- och förmögenhetsskatt, som skolat utgöras enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt i dess hittillsvarande lydelse, skall denna fortfarande äga tillämpning.

Tabell V, utvisande för ensamstående skattskyldig taxerat belopp minskat med ordsavdrag. Utom i fall då sådant avdrag som avses i 17 § 2 mom. andra stycket (s. k. avdrag för ömmande omständigheter) åtnjutes, är det angivna återstående beloppet jämväl beskattningsbart belopp.

Ordsavdraget vid visst taxerat belopp erhålles följaktligen genom att från detta belopp avdraga det tal, som enligt tabellen svarar mot beloppet.

Ortsgrupp I

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
600	—	—	—	—	—	—	10	10	20	20
700	30	30	40	40	50	50	60	60	70	70
800	80	80	90	90	100	100	110	110	120	120
900	130	130	140	140	150	150	160	160	170	170
1 000	180	180	190	190	200	200	210	210	220	230
1 100	240	240	250	250	260	260	270	270	280	290
1 200	300	300	310	310	320	320	330	340	350	360
1 300	370	370	380	390	400	410	420	430	440	450
1 400	460	470	480	490	500	510	520	530	540	550
1 500	570	580	590	600	610	620	630	640	650	660
1 600	680	690	700	710	720	730	740	750	760	770
1 700	790	800	810	820	830	840	850	860	870	880
1 800	900	910	920	930	940	950	960	970	980	990
1 900	1 000	1 010	1 020	1 030	1 040	1 050	1 060	1 070	1 080	1 090
2 000	1 100	1 110	1 120	1 130	1 140	1 150	1 160	1 170	1 180	1 190
2 100	1 200	1 210	1 220	1 230	1 240	1 250	1 260	1 270	1 280	1 290
2 200	1 300	1 310	1 320	1 330	1 340	1 350	1 360	1 370	1 380	1 390
2 300	1 400	1 410	1 420	1 430	1 440	1 450	1 460	1 470	1 480	1 490
2 400	1 500	1 510	1 520	1 530	1 540	1 550	1 560	1 570	1 580	1 590
2 500	1 600	1 610	1 620	1 630	1 640	1 650	1 660	1 670	1 680	1 690
2 600	1 700	1 710	1 720	1 730	1 740	1 750	1 760	1 770	1 780	1 790
2 700	1 800	1 810	1 820	1 830	1 840	1 850	1 860	1 870	1 880	1 890
2 800	1 900	1 910	1 920	1 930	1 940	1 950	1 960	1 970	1 980	1 990
2 900	2 000	2 010	2 020	2 030	2 040	2 050	2 060	2 070	2 080	2 090
3 000	2 100	2 110	2 120	2 130	2 140	2 150	2 160	2 170	2 180	2 190
3 100	2 200	2 210	2 220	2 230	2 240	2 250	2 260	2 270	2 280	2 290
3 200	2 300	2 310	2 320	2 330	2 340	2 350	2 360	2 370	2 380	2 390
3 300	2 400	2 410	2 420	2 430	2 440	2 450	2 460	2 470	2 480	2 490
3 400	2 500	2 510	2 520	2 530	2 540	2 550	2 560	2 570	2 580	2 590
3 500	2 600	2 610	2 620	2 630	2 640	2 650	2 660	2 670	2 680	2 690
3 600	2 700	2 710	2 720	2 730	2 740	2 750	2 760	2 770	2 780	2 790
3 700	2 800	2 810	2 820	2 830	2 840	2 850	2 860	2 870	2 880	2 890
3 800	2 900	2 910	2 920	2 930	2 940	2 950	2 960	2 970	2 980	2 990
3 900	3 000	3 010	3 020	3 030	3 040	3 050	3 060	3 070	3 080	3 090

Tabell V (forts.). Ortsgrupp I.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
4 000	3 100	3 110	3 120	3 130	3 140	3 150	3 160	3 170	3 180	3 190
4 100	3 200	3 210	3 220	3 230	3 240	3 250	3 260	3 270	3 280	3 290
4 200	3 300	3 310	3 320	3 330	3 340	3 350	3 360	3 370	3 380	3 390
4 300	3 400	3 410	3 420	3 430	3 440	3 450	3 460	3 470	3 480	3 490
4 400	3 500	3 510	3 520	3 530	3 540	3 550	3 560	3 570	3 580	3 590
4 500	3 600	3 610	3 620	3 630	3 640	3 650	3 660	3 670	3 680	3 690
4 600	3 700	3 710	3 720	3 730	3 740	3 750	3 760	3 770	3 780	3 790
4 700	3 800	3 810	3 820	3 830	3 840	3 850	3 860	3 870	3 880	3 890
4 800	3 900	3 910	3 920	3 930	3 940	3 950	3 960	3 970	3 980	3 990
4 900	4 000	4 010	4 020	4 030	4 040	4 050	4 060	4 070	4 080	4 090
5 000	4 100	4 110	4 120	4 130	4 140	4 150	4 160	4 170	4 180	4 190
5 100	4 210	4 220	4 230	4 240	4 250	4 260	4 270	4 280	4 290	4 300
5 200	4 320	4 330	4 340	4 350	4 360	4 370	4 380	4 390	4 400	4 410
5 300	4 430	4 440	4 450	4 460	4 470	4 480	4 490	4 500	4 510	4 520
5 400	4 540	4 550	4 560	4 570	4 580	4 590	4 600	4 610	4 620	4 630
5 500	4 650	4 660	4 670	4 680	4 690	4 700	4 710	4 720	4 730	4 740
5 600	4 760	4 770	4 780	4 790	4 800	4 810	4 820	4 830	4 840	4 850
5 700	4 870	4 880	4 890	4 900	4 910	4 920	4 930	4 940	4 950	4 960
5 800	4 980	4 990	5 000	5 010	5 020	5 030	5 040	5 050	5 060	5 070
5 900	5 090	5 100	5 110	5 120	5 130	5 140	5 150	5 160	5 170	5 180
6 000	5 200	5 210	5 220	5 230	5 240	5 250	5 260	5 270	5 280	5 290
6 100	5 310	5 320	5 330	5 340	5 350	5 360	5 370	5 380	5 390	5 400
6 200	5 420	5 430	5 440	5 450	5 460	5 470	5 480	5 490	5 500	5 510
6 300	5 530	5 540	5 550	5 560	5 570	5 580	5 590	5 600	5 610	5 620
6 400	5 640	5 650	5 660	5 670	5 680	5 690	5 700	5 710	5 720	5 730
6 500	5 750	5 760	5 770	5 780	5 790	5 800	5 810	5 820	5 830	5 840
6 600	5 860	5 870	5 880	5 890	5 900	5 910	5 920	5 930	5 940	5 950
6 700	5 970	5 980	5 990	6 000	6 010	6 020	6 030	6 040	6 050	6 060
6 800	6 080	6 090	6 100	6 110	6 120	6 130	6 140	6 150	6 160	6 170
6 900	6 190	6 200	6 210	6 220	6 230	6 240	6 250	6 260	6 270	6 280
7 000	6 300	6 310	6 320	6 330	6 340	6 350	6 360	6 370	6 380	6 390
7 100	6 410	6 420	6 430	6 440	6 450	6 460	6 470	6 480	6 490	6 500
7 200	6 520	6 530	6 540	6 550	6 560	6 570	6 580	6 590	6 600	6 610
7 300	6 630	6 640	6 650	6 660	6 670	6 680	6 690	6 700	6 710	6 720
7 400	6 740	6 750	6 760	6 770	6 780	6 790	6 800	6 810	6 820	6 830
7 500	6 850	6 860	6 870	6 880	6 890	6 900	6 910	6 920	6 930	6 940
7 600	6 960	6 970	6 980	6 990	7 000	7 010	7 020	7 030	7 040	7 050
7 700	7 070	7 080	7 090	7 100	7 110	7 120	7 130	7 140	7 150	7 160
7 800	7 180	7 190	7 200	7 210	7 220	7 230	7 240	7 250	7 260	7 270
7 900	7 290	7 300	7 310	7 320	7 330	7 340	7 350	7 360	7 370	7 380

Tabell V (forts.). Ortsgrupp I.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
8 000	7 400	7 410	7 420	7 430	7 440	7 450	7 460	7 470	7 480	7 490
8 100	7 510	7 520	7 530	7 540	7 550	7 560	7 570	7 580	7 590	7 600
8 200	7 620	7 630	7 640	7 650	7 660	7 670	7 680	7 690	7 700	7 710
8 300	7 730	7 740	7 750	7 760	7 770	7 780	7 790	7 800	7 810	7 820
8 400	7 840	7 850	7 860	7 870	7 880	7 890	7 900	7 910	7 920	7 930
8 500	7 950	7 960	7 970	7 980	7 990	8 000	8 010	8 020	8 030	8 040
8 600	8 060	8 070	8 080	8 090	8 100	8 110	8 120	8 130	8 140	8 150
8 700	8 170	8 180	8 190	8 200	8 210	8 220	8 230	8 240	8 250	8 260
8 800	8 280	8 290	8 300	8 310	8 320	8 330	8 340	8 350	8 360	8 370
8 900	8 390	8 400	8 410	8 420	8 430	8 440	8 450	8 460	8 470	8 480
9 000	8 500	8 510	8 520	8 530	8 540	8 550	8 560	8 570	8 580	8 590
9 100	8 610	8 620	8 630	8 640	8 650	8 660	8 670	8 680	8 690	8 700
9 200	8 720	8 730	8 740	8 750	8 760	8 770	8 780	8 790	8 800	8 810
9 300	8 830	8 840	8 850	8 860	8 870	8 880	8 890	8 900	8 910	8 920
9 400	8 940	8 950	8 960	8 970	8 980	8 990	9 000	9 010	9 020	9 030
9 500	9 050	9 060	9 070	9 080	9 090	9 100	9 110	9 120	9 130	9 140
9 600	9 160	9 170	9 180	9 190	9 200	9 210	9 220	9 230	9 240	9 250
9 700	9 270	9 280	9 290	9 300	9 310	9 320	9 330	9 340	9 350	9 360
9 800	9 380	9 390	9 400	9 410	9 420	9 430	9 440	9 450	9 460	9 470
9 900	9 490	9 500	9 510	9 520	9 530	9 540	9 550	9 560	9 570	9 580
10 000	9 600	9 610	9 620	9 630	9 640	9 650	9 660	9 670	9 680	9 690
10 100	9 710	9 720	9 730	9 740	9 750	9 760	9 770	9 780	9 790	9 800
10 200	9 820	9 830	9 840	9 850	9 860	9 870	9 880	9 890	9 900	9 910
10 300	9 930	9 940	9 950	9 960	9 970	9 980	9 990	10 000	10 010	10 020
10 400	10 040	10 050	10 060	10 070	10 080	10 090	10 100	10 110	10 120	10 130
10 500	10 150	10 160	10 170	10 180	10 190	10 200	10 210	10 220	10 230	10 240
10 600	10 260	10 270	10 280	10 290	10 300	10 310	10 320	10 330	10 340	10 350
10 700	10 370	10 380	10 390	10 400	10 410	10 420	10 430	10 440	10 450	10 460
10 800	10 480	10 490	10 500	10 510	10 520	10 530	10 540	10 550	10 560	10 570
10 900	10 590	10 600	10 610	10 620	10 630	10 640	10 650	10 660	10 670	10 680
11 000	10 700	10 710	10 720	10 730	10 740	10 750	10 760	10 770	10 780	10 790
11 100	10 810	10 820	10 830	10 840	10 850	10 860	10 870	10 880	10 890	10 900
11 200	10 920	10 930	10 940	10 950	10 960	10 970	10 980	10 990	11 000	11 010
11 300	11 030	11 040	11 050	11 060	11 070	11 080	11 090	11 100	11 110	11 120
11 400	11 140	11 150	11 160	11 170	11 180	11 190	11 200	11 210	11 220	11 230
11 500	11 250	11 260	11 270	11 280	11 290	11 300	11 310	11 320	11 330	11 340
11 600	11 360	11 370	11 380	11 390	11 400	11 410	11 420	11 430	11 440	11 450
11 700	11 470	11 480	11 490	11 500	11 510	11 520	11 530	11 540	11 550	11 560
11 800	11 580	11 590	11 600	11 610	11 620	11 630	11 640	11 650	11 660	11 670
11 900	11 690	11 700	11 710	11 720	11 730	11 740	11 750	11 760	11 770	11 780

Tabell V (forts.). Ortsgrupp I.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
12 000	11 800	11 810	11 820	11 830	11 840	11 850	11 860	11 870	11 880	11 890
12 100	11 910	11 920	11 930	11 940	11 950	11 960	11 970	11 980	11 990	12 000
12 200	12 020	12 030	12 040	12 050	12 060	12 070	12 080	12 090	12 100	12 110
12 300	12 130	12 140	12 150	12 160	12 170	12 180	12 190	12 200	12 210	12 220
12 400	12 240	12 250	12 260	12 270	12 280	12 290	12 300	12 310	12 320	12 330
12 500	12 350	12 360	12 370	12 380	12 390	12 400	12 410	12 420	12 430	12 440
12 600	12 460	12 470	12 480	12 490	12 500	12 510	12 520	12 530	12 540	12 550
12 700	12 570	12 580	12 590	12 600	12 610	12 620	12 630	12 640	12 650	12 660
12 800	12 680	12 690	12 700	12 710	12 720	12 730	12 740	12 750	12 760	12 770
12 900	12 790	12 800	12 810	12 820	12 830	12 840	12 850	12 860	12 870	12 880
13 000	12 900	12 910	12 920	12 930	12 940	12 950	12 960	12 970	12 980	12 990
13 100	13 010	13 020	13 030	13 040	13 050	13 060	13 070	13 080	13 090	13 100
13 200	13 120	13 130	13 140	13 150	13 160	13 170	13 180	13 190	13 200	13 210
13 300	13 230	13 240	13 250	13 260	13 270	13 280	13 290	13 300	13 310	13 320
13 400	13 340	13 350	13 360	13 370	13 380	13 390	13 400	13 410	13 420	13 430
13 500	13 450	13 460	13 470	13 480	13 490	13 500	13 510	13 520	13 530	13 540
13 600	13 560	13 570	13 580	13 590	13 600	13 610	13 620	13 630	13 640	13 650
13 700	13 670	13 680	13 690	13 700	13 710	13 720	13 730	13 740	13 750	13 760
13 800	13 780	13 790	13 800	13 810	13 820	13 830	13 840	13 850	13 860	13 870
13 900	13 890	13 900	13 910	13 920	13 930	13 940	13 950	13 960	13 970	13 980

När det taxerade beloppet uppgår till 14 000 kronor eller därutöver, åtnjuter ensamstående skattskyldig icke orsavsdrag.

Tabell V (forts.). Ortsgrupp II.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
700	—	—	—	—	10	10	20	20	30	30
800	40	40	50	50	60	60	70	70	80	80
900	90	90	100	100	110	110	120	120	130	130
1 000	140	140	150	150	160	160	170	170	180	190
1 100	200	200	210	210	220	220	230	230	240	250
1 200	260	260	270	270	280	280	290	290	300	310
1 300	320	320	330	330	340	340	350	360	370	380
1 400	390	390	400	400	410	420	430	440	450	460
1 500	470	480	490	500	510	520	530	540	550	560
1 600	570	580	590	600	610	620	630	640	650	660
1 700	670	680	690	700	710	720	730	740	750	760
1 800	780	790	800	810	820	840	850	860	870	880
1 900	900	910	920	930	940	960	970	980	990	1 000
2 000	1 020	1 030	1 040	1 050	1 060	1 080	1 090	1 100	1 110	1 120
2 100	1 140	1 150	1 160	1 170	1 180	1 190	1 200	1 210	1 220	1 230
2 200	1 240	1 250	1 260	1 270	1 280	1 290	1 300	1 310	1 320	1 330
2 300	1 340	1 350	1 360	1 370	1 380	1 390	1 400	1 410	1 420	1 430
2 400	1 440	1 450	1 460	1 470	1 480	1 490	1 500	1 510	1 520	1 530
2 500	1 540	1 550	1 560	1 570	1 580	1 590	1 600	1 610	1 620	1 630
2 600	1 640	1 650	1 660	1 670	1 680	1 690	1 700	1 710	1 720	1 730
2 700	1 740	1 750	1 760	1 770	1 780	1 790	1 800	1 810	1 820	1 830
2 800	1 840	1 850	1 860	1 870	1 880	1 890	1 900	1 910	1 920	1 930
2 900	1 940	1 950	1 960	1 970	1 980	1 990	2 000	2 010	2 020	2 030
3 000	2 040	2 050	2 060	2 070	2 080	2 090	2 100	2 110	2 120	2 130
3 100	2 140	2 150	2 160	2 170	2 180	2 190	2 200	2 210	2 220	2 230
3 200	2 240	2 250	2 260	2 270	2 280	2 290	2 300	2 310	2 320	2 330
3 300	2 340	2 350	2 360	2 370	2 380	2 390	2 400	2 410	2 420	2 430
3 400	2 440	2 450	2 460	2 470	2 480	2 490	2 500	2 510	2 520	2 530
3 500	2 540	2 550	2 560	2 570	2 580	2 590	2 600	2 610	2 620	2 630
3 600	2 640	2 650	2 660	2 670	2 680	2 690	2 700	2 710	2 720	2 730
3 700	2 740	2 750	2 760	2 770	2 780	2 790	2 800	2 810	2 820	2 830
3 800	2 840	2 850	2 860	2 870	2 880	2 890	2 900	2 910	2 920	2 930
3 900	2 940	2 950	2 960	2 970	2 980	2 990	3 000	3 010	3 020	3 030
4 000	3 040	3 050	3 060	3 070	3 080	3 090	3 100	3 110	3 120	3 130
4 100	3 140	3 150	3 160	3 170	3 180	3 190	3 200	3 210	3 220	3 230
4 200	3 240	3 250	3 260	3 270	3 280	3 290	3 300	3 310	3 320	3 330
4 300	3 340	3 350	3 360	3 370	3 380	3 390	3 400	3 410	3 420	3 430
4 400	3 440	3 450	3 460	3 470	3 480	3 490	3 500	3 510	3 520	3 530

Kunql. Maj:ts proposition nr 258.

Tabell V (forts.). Ortsgrupp II.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
4 500	3 540	3 550	3 560	3 570	3 580	3 590	3 600	3 610	3 620	3 630
4 600	3 640	3 650	3 660	3 670	3 680	3 690	3 700	3 710	3 720	3 730
4 700	3 740	3 750	3 760	3 770	3 780	3 790	3 800	3 810	3 820	3 830
4 800	3 840	3 850	3 860	3 870	3 880	3 890	3 900	3 910	3 920	3 930
4 900	3 940	3 950	3 960	3 970	3 980	3 990	4 000	4 010	4 020	4 030
5 000	4 040	4 050	4 060	4 070	4 080	4 090	4 100	4 110	4 120	4 130
5 100	4 140	4 150	4 160	4 170	4 180	4 190	4 200	4 210	4 220	4 230
5 200	4 250	4 260	4 270	4 280	4 290	4 300	4 310	4 320	4 330	4 340
5 300	4 360	4 370	4 380	4 390	4 400	4 410	4 420	4 430	4 440	4 450
5 400	4 470	4 480	4 490	4 500	4 510	4 520	4 530	4 540	4 550	4 560
5 500	4 580	4 590	4 600	4 610	4 620	4 630	4 640	4 650	4 660	4 670
5 600	4 690	4 700	4 710	4 720	4 730	4 740	4 750	4 760	4 770	4 780
5 700	4 800	4 810	4 820	4 830	4 840	4 850	4 860	4 870	4 880	4 890
5 800	4 910	4 920	4 930	4 940	4 950	4 960	4 970	4 980	4 990	5 000
5 900	5 020	5 030	5 040	5 050	5 060	5 070	5 080	5 090	5 100	5 110
6 000	5 130	5 140	5 150	5 160	5 170	5 180	5 190	5 200	5 210	5 220
6 100	5 240	5 250	5 260	5 270	5 280	5 290	5 300	5 310	5 320	5 330
6 200	5 350	5 360	5 370	5 380	5 390	5 400	5 410	5 420	5 430	5 440
6 300	5 460	5 470	5 480	5 490	5 500	5 510	5 520	5 530	5 540	5 550
6 400	5 570	5 580	5 590	5 600	5 610	5 620	5 630	5 640	5 650	5 660
6 500	5 680	5 690	5 700	5 710	5 720	5 730	5 740	5 750	5 760	5 770
6 600	5 790	5 800	5 810	5 820	5 830	5 840	5 850	5 860	5 870	5 880
6 700	5 900	5 910	5 920	5 930	5 940	5 950	5 960	5 970	5 980	5 990
6 800	6 010	6 020	6 030	6 040	6 050	6 060	6 070	6 080	6 090	6 100
6 900	6 120	6 130	6 140	6 150	6 160	6 170	6 180	6 190	6 200	6 210
7 000	6 230	6 240	6 250	6 260	6 270	6 280	6 290	6 300	6 310	6 320
7 100	6 340	6 350	6 360	6 370	6 380	6 390	6 400	6 410	6 420	6 430
7 200	6 450	6 460	6 470	6 480	6 490	6 500	6 510	6 520	6 530	6 540
7 300	6 560	6 570	6 580	6 590	6 600	6 610	6 620	6 630	6 640	6 650
7 400	6 670	6 680	6 690	6 700	6 710	6 720	6 730	6 740	6 750	6 760
7 500	6 780	6 790	6 800	6 810	6 820	6 830	6 840	6 850	6 860	6 870
7 600	6 890	6 900	6 910	6 920	6 930	6 940	6 950	6 960	6 970	6 980
7 700	7 000	7 010	7 020	7 030	7 040	7 050	7 060	7 070	7 080	7 090
7 800	7 110	7 120	7 130	7 140	7 150	7 160	7 170	7 180	7 190	7 200
7 900	7 220	7 230	7 240	7 250	7 260	7 270	7 280	7 290	7 300	7 310
8 000	7 330	7 340	7 350	7 360	7 370	7 380	7 390	7 400	7 410	7 420
8 100	7 440	7 450	7 460	7 470	7 480	7 490	7 500	7 510	7 520	7 530
8 200	7 550	7 560	7 570	7 580	7 590	7 600	7 610	7 620	7 630	7 640
8 300	7 660	7 670	7 680	7 690	7 700	7 710	7 720	7 730	7 740	7 750
8 400	7 770	7 780	7 790	7 800	7 810	7 820	7 830	7 840	7 850	7 860

Tabell V (forts.). Ortsgrupp II.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
8 500	7 880	7 890	7 900	7 910	7 920	7 930	7 940	7 950	7 960	7 970
8 600	7 990	8 000	8 010	8 020	8 030	8 040	8 050	8 060	8 070	8 080
8 700	8 100	8 110	8 120	8 130	8 140	8 150	8 160	8 170	8 180	8 190
8 800	8 210	8 220	8 230	8 240	8 250	8 260	8 270	8 280	8 290	8 300
8 900	8 320	8 330	8 340	8 350	8 360	8 370	8 380	8 390	8 400	8 410
9 000	8 430	8 440	8 450	8 460	8 470	8 480	8 490	8 500	8 510	8 520
9 100	8 540	8 550	8 560	8 570	8 580	8 590	8 600	8 610	8 620	8 630
9 200	8 650	8 660	8 670	8 680	8 690	8 700	8 710	8 720	8 730	8 740
9 300	8 760	8 770	8 780	8 790	8 800	8 810	8 820	8 830	8 840	8 850
9 400	8 870	8 880	8 890	8 900	8 910	8 920	8 930	8 940	8 950	8 960
9 500	8 980	8 990	9 000	9 010	9 020	9 030	9 040	9 050	9 060	9 070
9 600	9 090	9 100	9 110	9 120	9 130	9 140	9 150	9 160	9 170	9 180
9 700	9 200	9 210	9 220	9 230	9 240	9 250	9 260	9 270	9 280	9 290
9 800	9 310	9 320	9 330	9 340	9 350	9 360	9 370	9 380	9 390	9 400
9 900	9 420	9 430	9 440	9 450	9 460	9 470	9 480	9 490	9 500	9 510
10 000	9 530	9 540	9 550	9 560	9 570	9 580	9 590	9 600	9 610	9 620
10 100	9 640	9 650	9 660	9 670	9 680	9 690	9 700	9 710	9 720	9 730
10 200	9 750	9 760	9 770	9 780	9 790	9 800	9 810	9 820	9 830	9 840
10 300	9 860	9 870	9 880	9 890	9 900	9 910	9 920	9 930	9 940	9 950
10 400	9 970	9 980	9 990	10 000	10 010	10 020	10 030	10 040	10 050	10 060
10 500	10 080	10 090	10 100	10 110	10 120	10 130	10 140	10 150	10 160	10 170
10 600	10 190	10 200	10 210	10 220	10 230	10 240	10 250	10 260	10 270	10 280
10 700	10 300	10 310	10 320	10 330	10 340	10 350	10 360	10 370	10 380	10 390
10 800	10 410	10 420	10 430	10 440	10 450	10 460	10 470	10 480	10 490	10 500
10 900	10 520	10 530	10 540	10 550	10 560	10 570	10 580	10 590	10 600	10 610
11 000	10 630	10 640	10 650	10 660	10 670	10 680	10 690	10 700	10 710	10 720
11 100	10 740	10 750	10 760	10 770	10 780	10 790	10 800	10 810	10 820	10 830
11 200	10 850	10 860	10 870	10 880	10 890	10 900	10 910	10 920	10 930	10 940
11 300	10 960	10 970	10 980	10 990	11 000	11 010	11 020	11 030	11 040	11 050
11 400	11 070	11 080	11 090	11 100	11 110	11 120	11 130	11 140	11 150	11 160
11 500	11 180	11 190	11 200	11 210	11 220	11 230	11 240	11 250	11 260	11 270
11 600	11 290	11 300	11 310	11 320	11 330	11 340	11 350	11 360	11 370	11 380
11 700	11 400	11 410	11 420	11 430	11 440	11 450	11 460	11 470	11 480	11 490
11 800	11 510	11 520	11 530	11 540	11 550	11 560	11 570	11 580	11 590	11 600
11 900	11 620	11 630	11 640	11 650	11 660	11 670	11 680	11 690	11 700	11 710
12 000	11 730	11 740	11 750	11 760	11 770	11 780	11 790	11 800	11 810	11 820
12 100	11 840	11 850	11 860	11 870	11 880	11 890	11 900	11 910	11 920	11 930
12 200	11 950	11 960	11 970	11 980	11 990	12 000	12 010	12 020	12 030	12 040
12 300	12 060	12 070	12 080	12 090	12 100	12 110	12 120	12 130	12 140	12 150
12 400	12 170	12 180	12 190	12 200	12 210	12 220	12 230	12 240	12 250	12 260

Kungl. Maj:ts proposition nr 258.

Tabell V (forts.). Ortsgrupp II.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
12 500	12 280	12 290	12 300	12 310	12 320	12 330	12 340	12 350	12 360	12 370
12 600	12 390	12 400	12 410	12 420	12 430	12 440	12 450	12 460	12 470	12 480
12 700	12 500	12 510	12 520	12 530	12 540	12 550	12 560	12 570	12 580	12 590
12 800	12 610	12 620	12 630	12 640	12 650	12 660	12 670	12 680	12 690	12 700
12 900	12 720	12 730	12 740	12 750	12 760	12 770	12 780	12 790	12 800	12 810
13 000	12 830	12 840	12 850	12 860	12 870	12 880	12 890	12 900	12 910	12 920
13 100	12 940	12 950	12 960	12 970	12 980	12 990	13 000	13 010	13 020	13 030
13 200	13 050	13 060	13 070	13 080	13 090	13 100	13 110	13 120	13 130	13 140
13 300	13 160	13 170	13 180	13 190	13 200	13 210	13 220	13 230	13 240	13 250
13 400	13 270	13 280	13 290	13 300	13 310	13 320	13 330	13 340	13 350	13 360
13 500	13 380	13 390	13 400	13 410	13 420	13 430	13 440	13 450	13 460	13 470
13 600	13 490	13 500	13 510	13 520	13 530	13 540	13 550	13 560	13 570	13 580
13 700	13 600	13 610	13 620	13 630	13 640	13 650	13 660	13 670	13 680	13 690
13 800	13 710	13 720	13 730	13 740	13 750	13 760	13 770	13 780	13 790	13 800
13 900	13 820	13 830	13 840	13 850	13 860	13 880	13 890	13 900	13 910	13 920
14 000	13 940	13 950	13 960	13 970	13 980	14 000	14 010	14 020	14 030	14 040
14 100	14 060	14 070	14 080	14 090	14 100	14 120	14 130	14 140	14 150	14 160
14 200	14 180	14 190	14 200	14 210	14 220	14 240	14 250	14 260	14 270	14 280

När det taxerade beloppet uppgår till 14 300 kronor eller därutöver, åtnjuter ensamstående skattskyldig icke ortsavdrag.

Tabell V (forts.). Ortsgrupp III.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
800	—	—	10	10	20	20	30	30	40	40
900	50	50	60	60	70	70	80	80	90	90
1 000	100	100	110	110	120	120	130	130	140	140
1 100	150	150	160	160	170	170	180	180	190	200
1 200	210	210	220	220	230	230	240	240	250	260
1 300	270	270	280	280	290	290	300	310	320	330
1 400	340	340	350	350	360	360	370	380	390	400
1 500	410	410	420	420	430	430	440	450	460	470
1 600	480	480	490	500	510	520	530	540	550	560
1 700	570	580	590	600	610	620	630	640	650	660
1 800	670	680	690	700	710	720	730	740	750	760
1 900	780	790	800	810	820	840	850	860	870	880
2 000	900	910	920	930	940	960	970	980	990	1 000
2 100	1 020	1 030	1 040	1 050	1 060	1 080	1 090	1 100	1 110	1 120
2 200	1 140	1 150	1 160	1 170	1 180	1 200	1 210	1 220	1 230	1 240
2 300	1 260	1 270	1 280	1 290	1 300	1 320	1 330	1 340	1 350	1 360
2 400	1 380	1 390	1 400	1 410	1 420	1 430	1 440	1 450	1 460	1 470
2 500	1 480	1 490	1 500	1 510	1 520	1 530	1 540	1 550	1 560	1 570
2 600	1 580	1 590	1 600	1 610	1 620	1 630	1 640	1 650	1 660	1 670
2 700	1 680	1 690	1 700	1 710	1 720	1 730	1 740	1 750	1 760	1 770
2 800	1 780	1 790	1 800	1 810	1 820	1 830	1 840	1 850	1 860	1 870
2 900	1 880	1 890	1 900	1 910	1 920	1 930	1 940	1 950	1 960	1 970
3 000	1 980	1 990	2 000	2 010	2 020	2 030	2 040	2 050	2 060	2 070
3 100	2 080	2 090	2 100	2 110	2 120	2 130	2 140	2 150	2 160	2 170
3 200	2 180	2 190	2 200	2 210	2 220	2 230	2 240	2 250	2 260	2 270
3 300	2 280	2 290	2 300	2 310	2 320	2 330	2 340	2 350	2 360	2 370
3 400	2 380	2 390	2 400	2 410	2 420	2 430	2 440	2 450	2 460	2 470
3 500	2 480	2 490	2 500	2 510	2 520	2 530	2 540	2 550	2 560	2 570
3 600	2 580	2 590	2 600	2 610	2 620	2 630	2 640	2 650	2 660	2 670
3 700	2 680	2 690	2 700	2 710	2 720	2 730	2 740	2 750	2 760	2 770
3 800	2 780	2 790	2 800	2 810	2 820	2 830	2 840	2 850	2 860	2 870
3 900	2 880	2 890	2 900	2 910	2 920	2 930	2 940	2 950	2 960	2 970
4 000	2 980	2 990	3 000	3 010	3 020	3 030	3 040	3 050	3 060	3 070
4 100	3 080	3 090	3 100	3 110	3 120	3 130	3 140	3 150	3 160	3 170
4 200	3 180	3 190	3 200	3 210	3 220	3 230	3 240	3 250	3 260	3 270
4 300	3 280	3 290	3 300	3 310	3 320	3 330	3 340	3 350	3 360	3 370
4 400	3 380	3 390	3 400	3 410	3 420	3 430	3 440	3 450	3 460	3 470

Tabell V (forts.). Ortsgrupp III.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
4 500	3 480	3 490	3 500	3 510	3 520	3 530	3 540	3 550	3 560	3 570
4 600	3 580	3 590	3 600	3 610	3 620	3 630	3 640	3 650	3 660	3 670
4 700	3 680	3 690	3 700	3 710	3 720	3 730	3 740	3 750	3 760	3 770
4 800	3 780	3 790	3 800	3 810	3 820	3 830	3 840	3 850	3 860	3 870
4 900	3 880	3 890	3 900	3 910	3 920	3 930	3 940	3 950	3 960	3 970
5 000	3 980	3 990	4 000	4 010	4 020	4 030	4 040	4 050	4 060	4 070
5 100	4 080	4 090	4 100	4 110	4 120	4 130	4 140	4 150	4 160	4 170
5 200	4 180	4 190	4 200	4 210	4 220	4 230	4 240	4 250	4 260	4 270
5 300	4 290	4 300	4 310	4 320	4 330	4 340	4 350	4 360	4 370	4 380
5 400	4 400	4 410	4 420	4 430	4 440	4 450	4 460	4 470	4 480	4 490
5 500	4 510	4 520	4 530	4 540	4 550	4 560	4 570	4 580	4 590	4 600
5 600	4 620	4 630	4 640	4 650	4 660	4 670	4 680	4 690	4 700	4 710
5 700	4 730	4 740	4 750	4 760	4 770	4 780	4 790	4 800	4 810	4 820
5 800	4 840	4 850	4 860	4 870	4 880	4 890	4 900	4 910	4 920	4 930
5 900	4 950	4 960	4 970	4 980	4 990	5 000	5 010	5 020	5 030	5 040
6 000	5 060	5 070	5 080	5 090	5 100	5 110	5 120	5 130	5 140	5 150
6 100	5 170	5 180	5 190	5 200	5 210	5 220	5 230	5 240	5 250	5 260
6 200	5 280	5 290	5 300	5 310	5 320	5 330	5 340	5 350	5 360	5 370
6 300	5 390	5 400	5 410	5 420	5 430	5 440	5 450	5 460	5 470	5 480
6 400	5 500	5 510	5 520	5 530	5 540	5 550	5 560	5 570	5 580	5 590
6 500	5 610	5 620	5 630	5 640	5 650	5 660	5 670	5 680	5 690	5 700
6 600	5 720	5 730	5 740	5 750	5 760	5 770	5 780	5 790	5 800	5 810
6 700	5 830	5 840	5 850	5 860	5 870	5 880	5 890	5 900	5 910	5 920
6 800	5 940	5 950	5 960	5 970	5 980	5 990	6 000	6 010	6 020	6 030
6 900	6 050	6 060	6 070	6 080	6 090	6 100	6 110	6 120	6 130	6 140
7 000	6 160	6 170	6 180	6 190	6 200	6 210	6 220	6 230	6 240	6 250
7 100	6 270	6 280	6 290	6 300	6 310	6 320	6 330	6 340	6 350	6 360
7 200	6 380	6 390	6 400	6 410	6 420	6 430	6 440	6 450	6 460	6 470
7 300	6 490	6 500	6 510	6 520	6 530	6 540	6 550	6 560	6 570	6 580
7 400	6 600	6 610	6 620	6 630	6 640	6 650	6 660	6 670	6 680	6 690
7 500	6 710	6 720	6 730	6 740	6 750	6 760	6 770	6 780	6 790	6 800
7 600	6 820	6 830	6 840	6 850	6 860	6 870	6 880	6 890	6 900	6 910
7 700	6 930	6 940	6 950	6 960	6 970	6 980	6 990	7 000	7 010	7 020
7 800	7 040	7 050	7 060	7 070	7 080	7 090	7 100	7 110	7 120	7 130
7 900	7 150	7 160	7 170	7 180	7 190	7 200	7 210	7 220	7 230	7 240
8 000	7 260	7 270	7 280	7 290	7 300	7 310	7 320	7 330	7 340	7 350
8 100	7 370	7 380	7 390	7 400	7 410	7 420	7 430	7 440	7 450	7 460
8 200	7 480	7 490	7 500	7 510	7 520	7 530	7 540	7 550	7 560	7 570
8 300	7 590	7 600	7 610	7 620	7 630	7 640	7 650	7 660	7 670	7 680
8 400	7 700	7 710	7 720	7 730	7 740	7 750	7 760	7 770	7 780	7 790

Tabell V (forts.). Ortsgrupp III.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
8 500	7 810	7 820	7 830	7 840	7 850	7 860	7 870	7 880	7 890	7 900
8 600	7 920	7 930	7 940	7 950	7 960	7 970	7 980	7 990	8 000	8 010
8 700	8 030	8 040	8 050	8 060	8 070	8 080	8 090	8 100	8 110	8 120
8 800	8 140	8 150	8 160	8 170	8 180	8 190	8 200	8 210	8 220	8 230
8 900	8 250	8 260	8 270	8 280	8 290	8 300	8 310	8 320	8 330	8 340
9 000	8 360	8 370	8 380	8 390	8 400	8 410	8 420	8 430	8 440	8 450
9 100	8 470	8 480	8 490	8 500	8 510	8 520	8 530	8 540	8 550	8 560
9 200	8 580	8 590	8 600	8 610	8 620	8 630	8 640	8 650	8 660	8 670
9 300	8 690	8 700	8 710	8 720	8 730	8 740	8 750	8 760	8 770	8 780
9 400	8 800	8 810	8 820	8 830	8 840	8 850	8 860	8 870	8 880	8 890
9 500	8 910	8 920	8 930	8 940	8 950	8 960	8 970	8 980	8 990	9 000
9 600	9 020	9 030	9 040	9 050	9 060	9 070	9 080	9 090	9 100	9 110
9 700	9 130	9 140	9 150	9 160	9 170	9 180	9 190	9 200	9 210	9 220
9 800	9 240	9 250	9 260	9 270	9 280	9 290	9 300	9 310	9 320	9 330
9 900	9 350	9 360	9 370	9 380	9 390	9 400	9 410	9 420	9 430	9 440
10 000	9 460	9 470	9 480	9 490	9 500	9 510	9 520	9 530	9 540	9 550
10 100	9 570	9 580	9 590	9 600	9 610	9 620	9 630	9 640	9 650	9 660
10 200	9 680	9 690	9 700	9 710	9 720	9 730	9 740	9 750	9 760	9 770
10 300	9 790	9 800	9 810	9 820	9 830	9 840	9 850	9 860	9 870	9 880
10 400	9 900	9 910	9 920	9 930	9 940	9 950	9 960	9 970	9 980	9 990
10 500	10 010	10 020	10 030	10 040	10 050	10 060	10 070	10 080	10 090	10 100
10 600	10 120	10 130	10 140	10 150	10 160	10 170	10 180	10 190	10 200	10 210
10 700	10 230	10 240	10 250	10 260	10 270	10 280	10 290	10 300	10 310	10 320
10 800	10 340	10 350	10 360	10 370	10 380	10 390	10 400	10 410	10 420	10 430
10 900	10 450	10 460	10 470	10 480	10 490	10 500	10 510	10 520	10 530	10 540
11 000	10 560	10 570	10 580	10 590	10 600	10 610	10 620	10 630	10 640	10 650
11 100	10 670	10 680	10 690	10 700	10 710	10 720	10 730	10 740	10 750	10 760
11 200	10 780	10 790	10 800	10 810	10 820	10 830	10 840	10 850	10 860	10 870
11 300	10 890	10 900	10 910	10 920	10 930	10 940	10 950	10 960	10 970	10 980
11 400	11 000	11 010	11 020	11 030	11 040	11 050	11 060	11 070	11 080	11 090
11 500	11 110	11 120	11 130	11 140	11 150	11 160	11 170	11 180	11 190	11 200
11 600	11 220	11 230	11 240	11 250	11 260	11 270	11 280	11 290	11 300	11 310
11 700	11 330	11 340	11 350	11 360	11 370	11 380	11 390	11 400	11 410	11 420
11 800	11 440	11 450	11 460	11 470	11 480	11 490	11 500	11 510	11 520	11 530
11 900	11 550	11 560	11 570	11 580	11 590	11 600	11 610	11 620	11 630	11 640
12 000	11 660	11 670	11 680	11 690	11 700	11 710	11 720	11 730	11 740	11 750
12 100	11 770	11 780	11 790	11 800	11 810	11 820	11 830	11 840	11 850	11 860
12 200	11 880	11 890	11 900	11 910	11 920	11 930	11 940	11 950	11 960	11 970
12 300	11 990	12 000	12 010	12 020	12 030	12 040	12 050	12 060	12 070	12 080
12 400	12 100	12 110	12 120	12 130	12 140	12 150	12 160	12 170	12 180	12 190

Kungl. Maj:ts proposition nr 258.

Tabell V (forts.). Ortsgrupp III.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
12 500	12 210	12 220	12 230	12 240	12 250	12 260	12 270	12 280	12 290	12 300
12 600	12 320	12 330	12 340	12 350	12 360	12 370	12 380	12 390	12 400	12 410
12 700	12 430	12 440	12 450	12 460	12 470	12 480	12 490	12 500	12 510	12 520
12 800	12 540	12 550	12 560	12 570	12 580	12 590	12 600	12 610	12 620	12 630
12 900	12 650	12 660	12 670	12 680	12 690	12 700	12 710	12 720	12 730	12 740
13 000	12 760	12 770	12 780	12 790	12 800	12 810	12 820	12 830	12 840	12 850
13 100	12 870	12 880	12 890	12 900	12 910	12 920	12 930	12 940	12 950	12 960
13 200	12 980	12 990	13 000	13 010	13 020	13 030	13 040	13 050	13 060	13 070
13 300	13 090	13 100	13 110	13 120	13 130	13 140	13 150	13 160	13 170	13 180
13 400	13 200	13 210	13 220	13 230	13 240	13 250	13 260	13 270	13 280	13 290
13 500	13 310	13 320	13 330	13 340	13 350	13 360	13 370	13 380	13 390	13 400
13 600	13 420	13 430	13 440	13 450	13 460	13 470	13 480	13 490	13 500	13 510
13 700	13 530	13 540	13 550	13 560	13 570	13 580	13 590	13 600	13 610	13 620
13 800	13 640	13 650	13 660	13 670	13 680	13 700	13 710	13 720	13 730	13 740
13 900	13 760	13 770	13 780	13 790	13 800	13 820	13 830	13 840	13 850	13 860
14 000	13 880	13 890	13 900	13 910	13 920	13 940	13 950	13 960	13 970	13 980
14 100	14 000	14 010	14 020	14 030	14 040	14 060	14 070	14 080	14 090	14 100
14 200	14 120	14 130	14 140	14 150	14 160	14 180	14 190	14 200	14 210	14 220
14 300	14 240	14 250	14 260	14 270	14 280	14 300	14 310	14 320	14 330	14 340
14 400	14 360	14 370	14 380	14 390	14 400	14 420	14 430	14 440	14 450	14 460
14 500	14 480	14 490	14 500	14 510	14 520	14 540	14 550	14 560	14 570	14 580

När det taxerade beloppet uppgår till 14 600 kronor eller därutöver, åtnjuter ensamstående skattskyldig icke orsavsdrag.

Tabell V (forts.). Ortsgrupp IV.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
900	10	10	20	20	30	30	40	40	50	50
1 000	60	60	70	70	80	80	90	90	100	100
1 100	110	110	120	120	130	130	140	140	150	150
1 200	160	160	170	170	180	180	190	190	200	210
1 300	220	220	230	230	240	240	250	260	270	280
1 400	290	290	300	300	310	310	320	330	340	350
1 500	360	360	370	370	380	380	390	400	410	420
1 600	430	430	440	440	450	450	460	470	480	490
1 700	500	500	510	510	520	530	540	550	560	570
1 800	580	580	590	600	610	620	630	640	650	660
1 900	670	680	690	700	710	720	730	740	750	760
2 000	780	790	800	810	820	840	850	860	870	880
2 100	900	910	920	930	940	960	970	980	990	1 000
2 200	1 020	1 030	1 040	1 050	1 060	1 080	1 090	1 100	1 110	1 120
2 300	1 140	1 150	1 160	1 170	1 180	1 200	1 210	1 220	1 230	1 240
2 400	1 260	1 270	1 280	1 290	1 300	1 320	1 330	1 340	1 350	1 360
2 500	1 380	1 390	1 400	1 410	1 420	1 440	1 450	1 460	1 470	1 480
2 600	1 500	1 510	1 520	1 530	1 540	1 560	1 570	1 580	1 590	1 600
2 700	1 620	1 630	1 640	1 650	1 660	1 670	1 680	1 690	1 700	1 710
2 800	1 720	1 730	1 740	1 750	1 760	1 770	1 780	1 790	1 800	1 810
2 900	1 820	1 830	1 840	1 850	1 860	1 870	1 880	1 890	1 900	1 910
3 000	1 920	1 930	1 940	1 950	1 960	1 970	1 980	1 990	2 000	2 010
3 100	2 020	2 030	2 040	2 050	2 060	2 070	2 080	2 090	2 100	2 110
3 200	2 120	2 130	2 140	2 150	2 160	2 170	2 180	2 190	2 200	2 210
3 300	2 220	2 230	2 240	2 250	2 260	2 270	2 280	2 290	2 300	2 310
3 400	2 320	2 330	2 340	2 350	2 360	2 370	2 380	2 390	2 400	2 410
3 500	2 420	2 430	2 440	2 450	2 460	2 470	2 480	2 490	2 500	2 510
3 600	2 520	2 530	2 540	2 550	2 560	2 570	2 580	2 590	2 600	2 610
3 700	2 620	2 630	2 640	2 650	2 660	2 670	2 680	2 690	2 700	2 710
3 800	2 720	2 730	2 740	2 750	2 760	2 770	2 780	2 790	2 800	2 810
3 900	2 820	2 830	2 840	2 850	2 860	2 870	2 880	2 890	2 900	2 910
4 000	2 920	2 930	2 940	2 950	2 960	2 970	2 980	2 990	3 000	3 010
4 100	3 020	3 030	3 040	3 050	3 060	3 070	3 080	3 090	3 100	3 110
4 200	3 120	3 130	3 140	3 150	3 160	3 170	3 180	3 190	3 200	3 210
4 300	3 220	3 230	3 240	3 250	3 260	3 270	3 280	3 290	3 300	3 310
4 400	3 320	3 330	3 340	3 350	3 360	3 370	3 380	3 390	3 400	3 410

Tabell V (forts.). Ortsgrupp IV.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
4 500	3 420	3 430	3 440	3 450	3 460	3 470	3 480	3 490	3 500	3 510
4 600	3 520	3 530	3 540	3 550	3 560	3 570	3 580	3 590	3 600	3 610
4 700	3 620	3 630	3 640	3 650	3 660	3 670	3 680	3 690	3 700	3 710
4 800	3 720	3 730	3 740	3 750	3 760	3 770	3 780	3 790	3 800	3 810
4 900	3 820	3 830	3 840	3 850	3 860	3 870	3 880	3 890	3 900	3 910
5 000	3 920	3 930	3 940	3 950	3 960	3 970	3 980	3 990	4 000	4 010
5 100	4 020	4 030	4 040	4 050	4 060	4 070	4 080	4 090	4 100	4 110
5 200	4 120	4 130	4 140	4 150	4 160	4 170	4 180	4 190	4 200	4 210
5 300	4 220	4 230	4 240	4 250	4 260	4 270	4 280	4 290	4 300	4 310
5 400	4 330	4 340	4 350	4 360	4 370	4 380	4 390	4 400	4 410	4 420
5 500	4 440	4 450	4 460	4 470	4 480	4 490	4 500	4 510	4 520	4 530
5 600	4 550	4 560	4 570	4 580	4 590	4 600	4 610	4 620	4 630	4 640
5 700	4 660	4 670	4 680	4 690	4 700	4 710	4 720	4 730	4 740	4 750
5 800	4 770	4 780	4 790	4 800	4 810	4 820	4 830	4 840	4 850	4 860
5 900	4 880	4 890	4 900	4 910	4 920	4 930	4 940	4 950	4 960	4 970
6 000	4 990	5 000	5 010	5 020	5 030	5 040	5 050	5 060	5 070	5 080
6 100	5 100	5 110	5 120	5 130	5 140	5 150	5 160	5 170	5 180	5 190
6 200	5 210	5 220	5 230	5 240	5 250	5 260	5 270	5 280	5 290	5 300
6 300	5 320	5 330	5 340	5 350	5 360	5 370	5 380	5 390	5 400	5 410
6 400	5 430	5 440	5 450	5 460	5 470	5 480	5 490	5 500	5 510	5 520
6 500	5 540	5 550	5 560	5 570	5 580	5 590	5 600	5 610	5 620	5 630
6 600	5 650	5 660	5 670	5 680	5 690	5 700	5 710	5 720	5 730	5 740
6 700	5 760	5 770	5 780	5 790	5 800	5 810	5 820	5 830	5 840	5 850
6 800	5 870	5 880	5 890	5 900	5 910	5 920	5 930	5 940	5 950	5 960
6 900	5 980	5 990	6 000	6 010	6 020	6 030	6 040	6 050	6 060	6 070
7 000	6 090	6 100	6 110	6 120	6 130	6 140	6 150	6 160	6 170	6 180
7 100	6 200	6 210	6 220	6 230	6 240	6 250	6 260	6 270	6 280	6 290
7 200	6 310	6 320	6 330	6 340	6 350	6 360	6 370	6 380	6 390	6 400
7 300	6 420	6 430	6 440	6 450	6 460	6 470	6 480	6 490	6 500	6 510
7 400	6 530	6 540	6 550	6 560	6 570	6 580	6 590	6 600	6 610	6 620
7 500	6 640	6 650	6 660	6 670	6 680	6 690	6 700	6 710	6 720	6 730
7 600	6 750	6 760	6 770	6 780	6 790	6 800	6 810	6 820	6 830	6 840
7 700	6 860	6 870	6 880	6 890	6 900	6 910	6 920	6 930	6 940	6 950
7 800	6 970	6 980	6 990	7 000	7 010	7 020	7 030	7 040	7 050	7 060
7 900	7 080	7 090	7 100	7 110	7 120	7 130	7 140	7 150	7 160	7 170
8 000	7 190	7 200	7 210	7 220	7 230	7 240	7 250	7 260	7 270	7 280
8 100	7 300	7 310	7 320	7 330	7 340	7 350	7 360	7 370	7 380	7 390
8 200	7 410	7 420	7 430	7 440	7 450	7 460	7 470	7 480	7 490	7 500
8 300	7 520	7 530	7 540	7 550	7 560	7 570	7 580	7 590	7 600	7 610
8 400	7 630	7 640	7 650	7 660	7 670	7 680	7 690	7 700	7 710	7 720

Tabell V (forts.). Ortsgrupp IV.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
8 500	7 740	7 750	7 760	7 770	7 780	7 790	7 800	7 810	7 820	7 830
8 600	7 850	7 860	7 870	7 880	7 890	7 900	7 910	7 920	7 930	7 940
8 700	7 960	7 970	7 980	7 990	8 000	8 010	8 020	8 030	8 040	8 050
8 800	8 070	8 080	8 090	8 100	8 110	8 120	8 130	8 140	8 150	8 160
8 900	8 180	8 190	8 200	8 210	8 220	8 230	8 240	8 250	8 260	8 270
9 000	8 290	8 300	8 310	8 320	8 330	8 340	8 350	8 360	8 370	8 380
9 100	8 400	8 410	8 420	8 430	8 440	8 450	8 460	8 470	8 480	8 490
9 200	8 510	8 520	8 530	8 540	8 550	8 560	8 570	8 580	8 590	8 600
9 300	8 620	8 630	8 640	8 650	8 660	8 670	8 680	8 690	8 700	8 710
9 400	8 730	8 740	8 750	8 760	8 770	8 780	8 790	8 800	8 810	8 820
9 500	8 840	8 850	8 860	8 870	8 880	8 890	8 900	8 910	8 920	8 930
9 600	8 950	8 960	8 970	8 980	8 990	9 000	9 010	9 020	9 030	9 040
9 700	9 060	9 070	9 080	9 090	9 100	9 110	9 120	9 130	9 140	9 150
9 800	9 170	9 180	9 190	9 200	9 210	9 220	9 230	9 240	9 250	9 260
9 900	9 280	9 290	9 300	9 310	9 320	9 330	9 340	9 350	9 360	9 370
10 000	9 390	9 400	9 410	9 420	9 430	9 440	9 450	9 460	9 470	9 480
10 100	9 500	9 510	9 520	9 530	9 540	9 550	9 560	9 570	9 580	9 590
10 200	9 610	9 620	9 630	9 640	9 650	9 660	9 670	9 680	9 690	9 700
10 300	9 720	9 730	9 740	9 750	9 760	9 770	9 780	9 790	9 800	9 810
10 400	9 830	9 840	9 850	9 860	9 870	9 880	9 890	9 900	9 910	9 920
10 500	9 940	9 950	9 960	9 970	9 980	9 990	10 000	10 010	10 020	10 030
10 600	10 050	10 060	10 070	10 080	10 090	10 100	10 110	10 120	10 130	10 140
10 700	10 160	10 170	10 180	10 190	10 200	10 210	10 220	10 230	10 240	10 250
10 800	10 270	10 280	10 290	10 300	10 310	10 320	10 330	10 340	10 350	10 360
10 900	10 380	10 390	10 400	10 410	10 420	10 430	10 440	10 450	10 460	10 470
11 000	10 490	10 500	10 510	10 520	10 530	10 540	10 550	10 560	10 570	10 580
11 100	10 600	10 610	10 620	10 630	10 640	10 650	10 660	10 670	10 680	10 690
11 200	10 710	10 720	10 730	10 740	10 750	10 760	10 770	10 780	10 790	10 800
11 300	10 820	10 830	10 840	10 850	10 860	10 870	10 880	10 890	10 900	10 910
11 400	10 930	10 940	10 950	10 960	10 970	10 980	10 990	11 000	11 010	11 020
11 500	11 040	11 050	11 060	11 070	11 080	11 090	11 100	11 110	11 120	11 130
11 600	11 150	11 160	11 170	11 180	11 190	11 200	11 210	11 220	11 230	11 240
11 700	11 260	11 270	11 280	11 290	11 300	11 310	11 320	11 330	11 340	11 350
11 800	11 370	11 380	11 390	11 400	11 410	11 420	11 430	11 440	11 450	11 460
11 900	11 480	11 490	11 500	11 510	11 520	11 530	11 540	11 550	11 560	11 570
12 000	11 590	11 600	11 610	11 620	11 630	11 640	11 650	11 660	11 670	11 680
12 100	11 700	11 710	11 720	11 730	11 740	11 750	11 760	11 770	11 780	11 790
12 200	11 810	11 820	11 830	11 840	11 850	11 860	11 870	11 880	11 890	11 900
12 300	11 920	11 930	11 940	11 950	11 960	11 970	11 980	11 990	12 000	12 010
12 400	12 030	12 040	12 050	12 060	12 070	12 080	12 090	12 100	12 110	12 120

Tabell V (forts.). Ortsgrupp IV.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
12 500	12 140	12 150	12 160	12 170	12 180	12 190	12 200	12 210	12 220	12 230
12 600	12 250	12 260	12 270	12 280	12 290	12 300	12 310	12 320	12 330	12 340
12 700	12 360	12 370	12 380	12 390	12 400	12 410	12 420	12 430	12 440	12 450
12 800	12 470	12 480	12 490	12 500	12 510	12 520	12 530	12 540	12 550	12 560
12 900	12 580	12 590	12 600	12 610	12 620	12 630	12 640	12 650	12 660	12 670
13 000	12 690	12 700	12 710	12 720	12 730	12 740	12 750	12 760	12 770	12 780
13 100	12 800	12 810	12 820	12 830	12 840	12 850	12 860	12 870	12 880	12 890
13 200	12 910	12 920	12 930	12 940	12 950	12 960	12 970	12 980	12 990	13 000
13 300	13 020	13 030	13 040	13 050	13 060	13 070	13 080	13 090	13 100	13 110
13 400	13 130	13 140	13 150	13 160	13 170	13 180	13 190	13 200	13 210	13 220
13 500	13 240	13 250	13 260	13 270	13 280	13 290	13 300	13 310	13 320	13 330
13 600	13 350	13 360	13 370	13 380	13 390	13 400	13 410	13 420	13 430	13 440
13 700	13 460	13 470	13 480	13 490	13 500	13 520	13 530	13 540	13 550	13 560
13 800	13 580	13 590	13 600	13 610	13 620	13 640	13 650	13 660	13 670	13 680
13 900	13 700	13 710	13 720	13 730	13 740	13 760	13 770	13 780	13 790	13 800
14 000	13 820	13 830	13 840	13 850	13 860	13 880	13 890	13 900	13 910	13 920
14 100	13 940	13 950	13 960	13 970	13 980	14 000	14 010	14 020	14 030	14 040
14 200	14 060	14 070	14 080	14 090	14 100	14 120	14 130	14 140	14 150	14 160
14 300	14 180	14 190	14 200	14 210	14 220	14 240	14 250	14 260	14 270	14 280
14 400	14 300	14 310	14 320	14 330	14 340	14 360	14 370	14 380	14 390	14 400
14 500	14 420	14 430	14 440	14 450	14 460	14 480	14 490	14 500	14 510	14 520
14 600	14 540	14 550	14 560	14 570	14 580	14 600	14 610	14 620	14 630	14 640
14 700	14 660	14 670	14 680	14 690	14 700	14 720	14 730	14 740	14 750	14 760
14 800	14 780	14 790	14 800	14 810	14 820	14 840	14 850	14 860	14 870	14 880

När det taxerade beloppet uppgår till 14 900 kronor eller därutöver, åtnjuter ensamstående skattskyldig icke ortsavdrag.

Tabell V (forts.). Ortsgrupp V.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
900	—	—	—	—	—	—	—	—	10	10
1 000	20	20	30	30	40	40	50	50	60	60
1 100	70	70	80	80	90	90	100	100	110	110
1 200	120	120	130	130	140	140	150	150	160	160
1 300	170	170	180	180	190	190	200	200	210	220
1 400	230	230	240	240	250	250	260	270	280	290
1 500	300	300	310	310	320	320	330	340	350	360
1 600	370	370	380	390	400	400	410	410	420	430
1 700	440	440	450	450	460	460	470	480	490	500
1 800	510	510	520	520	530	540	550	560	570	580
1 900	590	590	600	610	620	630	640	650	660	670
2 000	680	690	700	710	720	730	740	750	760	770
2 100	790	800	810	820	830	850	860	870	880	890
2 200	910	920	930	940	950	970	980	990	1 000	1 010
2 300	1 030	1 040	1 050	1 060	1 070	1 090	1 100	1 110	1 120	1 130
2 400	1 150	1 160	1 170	1 180	1 190	1 210	1 220	1 230	1 240	1 250
2 500	1 270	1 280	1 290	1 300	1 310	1 330	1 340	1 350	1 360	1 370
2 600	1 390	1 400	1 410	1 420	1 430	1 450	1 460	1 470	1 480	1 490
2 700	1 510	1 520	1 530	1 540	1 550	1 570	1 580	1 590	1 600	1 610
2 800	1 630	1 640	1 650	1 660	1 670	1 690	1 700	1 710	1 720	1 730
2 900	1 750	1 760	1 770	1 780	1 790	1 800	1 810	1 820	1 830	1 840
3 000	1 860	1 870	1 880	1 890	1 900	1 910	1 920	1 930	1 940	1 950
3 100	1 960	1 970	1 980	1 990	2 000	2 010	2 020	2 030	2 040	2 050
3 200	2 060	2 070	2 080	2 090	2 100	2 110	2 120	2 130	2 140	2 150
3 300	2 160	2 170	2 180	2 190	2 200	2 210	2 220	2 230	2 240	2 250
3 400	2 260	2 270	2 280	2 290	2 300	2 310	2 320	2 330	2 340	2 350
3 500	2 360	2 370	2 380	2 390	2 400	2 410	2 420	2 430	2 440	2 450
3 600	2 460	2 470	2 480	2 490	2 500	2 510	2 520	2 530	2 540	2 550
3 700	2 560	2 570	2 580	2 590	2 600	2 610	2 620	2 630	2 640	2 650
3 800	2 660	2 670	2 680	2 690	2 700	2 710	2 720	2 730	2 740	2 750
3 900	2 760	2 770	2 780	2 790	2 800	2 810	2 820	2 830	2 840	2 850
4 000	2 860	2 870	2 880	2 890	2 900	2 910	2 920	2 930	2 940	2 950
4 100	2 960	2 970	2 980	2 990	3 000	3 010	3 020	3 030	3 040	3 050
4 200	3 060	3 070	3 080	3 090	3 100	3 110	3 120	3 130	3 140	3 150
4 300	3 160	3 170	3 180	3 190	3 200	3 210	3 220	3 230	3 240	3 250
4 400	3 260	3 270	3 280	3 290	3 300	3 310	3 320	3 330	3 340	3 350

Tabell V (forts.). Ortsgrupp V.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
4 500	3 360	3 370	3 380	3 390	3 400	3 410	3 420	3 430	3 440	3 450
4 600	3 460	3 470	3 480	3 490	3 500	3 510	3 520	3 530	3 540	3 550
4 700	3 560	3 570	3 580	3 590	3 600	3 610	3 620	3 630	3 640	3 650
4 800	3 660	3 670	3 680	3 690	3 700	3 710	3 720	3 730	3 740	3 750
4 900	3 760	3 770	3 780	3 790	3 800	3 810	3 820	3 830	3 840	3 850
5 000	3 860	3 870	3 880	3 890	3 900	3 910	3 920	3 930	3 940	3 950
5 100	3 960	3 970	3 980	3 990	4 000	4 010	4 020	4 030	4 040	4 050
5 200	4 060	4 070	4 080	4 090	4 100	4 110	4 120	4 130	4 140	4 150
5 300	4 160	4 170	4 180	4 190	4 200	4 210	4 220	4 230	4 240	4 250
5 400	4 260	4 270	4 280	4 290	4 300	4 310	4 320	4 330	4 340	4 350
5 500	4 370	4 380	4 390	4 400	4 410	4 420	4 430	4 440	4 450	4 460
5 600	4 480	4 490	4 500	4 510	4 520	4 530	4 540	4 550	4 560	4 570
5 700	4 590	4 600	4 610	4 620	4 630	4 640	4 650	4 660	4 670	4 680
5 800	4 700	4 710	4 720	4 730	4 740	4 750	4 760	4 770	4 780	4 790
5 900	4 810	4 820	4 830	4 840	4 850	4 860	4 870	4 880	4 890	4 900
6 000	4 920	4 930	4 940	4 950	4 960	4 970	4 980	4 990	5 000	5 010
6 100	5 030	5 040	5 050	5 060	5 070	5 080	5 090	5 100	5 110	5 120
6 200	5 140	5 150	5 160	5 170	5 180	5 190	5 200	5 210	5 220	5 230
6 300	5 250	5 260	5 270	5 280	5 290	5 300	5 310	5 320	5 330	5 340
6 400	5 360	5 370	5 380	5 390	5 400	5 410	5 420	5 430	5 440	5 450
6 500	5 470	5 480	5 490	5 500	5 510	5 520	5 530	5 540	5 550	5 560
6 600	5 580	5 590	5 600	5 610	5 620	5 630	5 640	5 650	5 660	5 670
6 700	5 690	5 700	5 710	5 720	5 730	5 740	5 750	5 760	5 770	5 780
6 800	5 800	5 810	5 820	5 830	5 840	5 850	5 860	5 870	5 880	5 890
6 900	5 910	5 920	5 930	5 940	5 950	5 960	5 970	5 980	5 990	6 000
7 000	6 020	6 030	6 040	6 050	6 060	6 070	6 080	6 090	6 100	6 110
7 100	6 130	6 140	6 150	6 160	6 170	6 180	6 190	6 200	6 210	6 220
7 200	6 240	6 250	6 260	6 270	6 280	6 290	6 300	6 310	6 320	6 330
7 300	6 350	6 360	6 370	6 380	6 390	6 400	6 410	6 420	6 430	6 440
7 400	6 460	6 470	6 480	6 490	6 500	6 510	6 520	6 530	6 540	6 550
7 500	6 570	6 580	6 590	6 600	6 610	6 620	6 630	6 640	6 650	6 660
7 600	6 680	6 690	6 700	6 710	6 720	6 730	6 740	6 750	6 760	6 770
7 700	6 790	6 800	6 810	6 820	6 830	6 840	6 850	6 860	6 870	6 880
7 800	6 900	6 910	6 920	6 930	6 940	6 950	6 960	6 970	6 980	6 990
7 900	7 010	7 020	7 030	7 040	7 050	7 060	7 070	7 080	7 090	7 100
8 000	7 120	7 130	7 140	7 150	7 160	7 170	7 180	7 190	7 200	7 210
8 100	7 230	7 240	7 250	7 260	7 270	7 280	7 290	7 300	7 310	7 320
8 200	7 340	7 350	7 360	7 370	7 380	7 390	7 400	7 410	7 420	7 430
8 300	7 450	7 460	7 470	7 480	7 490	7 500	7 510	7 520	7 530	7 540
8 400	7 560	7 570	7 580	7 590	7 600	7 610	7 620	7 630	7 640	7 650

Tabell V (forts.). Ortsgrupp V.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
8 500	7 670	7 680	7 690	7 700	7 710	7 720	7 730	7 740	7 750	7 760
8 600	7 780	7 790	7 800	7 810	7 820	7 830	7 840	7 850	7 860	7 870
8 700	7 890	7 900	7 910	7 920	7 930	7 940	7 950	7 960	7 970	7 980
8 800	8 000	8 010	8 020	8 030	8 040	8 050	8 060	8 070	8 080	8 090
8 900	8 110	8 120	8 130	8 140	8 150	8 160	8 170	8 180	8 190	8 200
9 000	8 220	8 230	8 240	8 250	8 260	8 270	8 280	8 290	8 300	8 310
9 100	8 330	8 340	8 350	8 360	8 370	8 380	8 390	8 400	8 410	8 420
9 200	8 440	8 450	8 460	8 470	8 480	8 490	8 500	8 510	8 520	8 530
9 300	8 550	8 560	8 570	8 580	8 590	8 600	8 610	8 620	8 630	8 640
9 400	8 660	8 670	8 680	8 690	8 700	8 710	8 720	8 730	8 740	8 750
9 500	8 770	8 780	8 790	8 800	8 810	8 820	8 830	8 840	8 850	8 860
9 600	8 880	8 890	8 900	8 910	8 920	8 930	8 940	8 950	8 960	8 970
9 700	8 990	9 000	9 010	9 020	9 030	9 040	9 050	9 060	9 070	9 080
9 800	9 100	9 110	9 120	9 130	9 140	9 150	9 160	9 170	9 180	9 190
9 900	9 210	9 220	9 230	9 240	9 250	9 260	9 270	9 280	9 290	9 300
10 000	9 320	9 330	9 340	9 350	9 360	9 370	9 380	9 390	9 400	9 410
10 100	9 430	9 440	9 450	9 460	9 470	9 480	9 490	9 500	9 510	9 520
10 200	9 540	9 550	9 560	9 570	9 580	9 590	9 600	9 610	9 620	9 630
10 300	9 650	9 660	9 670	9 680	9 690	9 700	9 710	9 720	9 730	9 740
10 400	9 760	9 770	9 780	9 790	9 800	9 810	9 820	9 830	9 840	9 850
10 500	9 870	9 880	9 890	9 900	9 910	9 920	9 930	9 940	9 950	9 960
10 600	9 980	9 990	10 000	10 010	10 020	10 030	10 040	10 050	10 060	10 070
10 700	10 090	10 100	10 110	10 120	10 130	10 140	10 150	10 160	10 170	10 180
10 800	10 200	10 210	10 220	10 230	10 240	10 250	10 260	10 270	10 280	10 290
10 900	10 310	10 320	10 330	10 340	10 350	10 360	10 370	10 380	10 390	10 400
11 000	10 420	10 430	10 440	10 450	10 460	10 470	10 480	10 490	10 500	10 510
11 100	10 530	10 540	10 550	10 560	10 570	10 580	10 590	10 600	10 610	10 620
11 200	10 640	10 650	10 660	10 670	10 680	10 690	10 700	10 710	10 720	10 730
11 300	10 750	10 760	10 770	10 780	10 790	10 800	10 810	10 820	10 830	10 840
11 400	10 860	10 870	10 880	10 890	10 900	10 910	10 920	10 930	10 940	10 950
11 500	10 970	10 980	10 990	11 000	11 010	11 020	11 030	11 040	11 050	11 060
11 600	11 080	11 090	11 100	11 110	11 120	11 130	11 140	11 150	11 160	11 170
11 700	11 190	11 200	11 210	11 220	11 230	11 240	11 250	11 260	11 270	11 280
11 800	11 300	11 310	11 320	11 330	11 340	11 350	11 360	11 370	11 380	11 390
11 900	11 410	11 420	11 430	11 440	11 450	11 460	11 470	11 480	11 490	11 500
12 000	11 520	11 530	11 540	11 550	11 560	11 570	11 580	11 590	11 600	11 610
12 100	11 630	11 640	11 650	11 660	11 670	11 680	11 690	11 700	11 710	11 720
12 200	11 740	11 750	11 760	11 770	11 780	11 790	11 800	11 810	11 820	11 830
12 300	11 850	11 860	11 870	11 880	11 890	11 900	11 910	11 920	11 930	11 940
12 400	11 960	11 970	11 980	11 990	12 000	12 010	12 020	12 030	12 040	12 050

Tabell V (forts.). Ortsgrupp V.

Taxerat belopp, kr.	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90
12 500	12 070	12 080	12 090	12 100	12 110	12 120	12 130	12 140	12 150	12 160
12 600	12 180	12 190	12 200	12 210	12 220	12 230	12 240	12 250	12 260	12 270
12 700	12 290	12 300	12 310	12 320	12 330	12 340	12 350	12 360	12 370	12 380
12 800	12 400	12 410	12 420	12 430	12 440	12 450	12 460	12 470	12 480	12 490
12 900	12 510	12 520	12 530	12 540	12 550	12 560	12 570	12 580	12 590	12 600
13 000	12 620	12 630	12 640	12 650	12 660	12 670	12 680	12 690	12 700	12 710
13 100	12 730	12 740	12 750	12 760	12 770	12 780	12 790	12 800	12 810	12 820
13 200	12 840	12 850	12 860	12 870	12 880	12 890	12 900	12 910	12 920	12 930
13 300	12 950	12 960	12 970	12 980	12 990	13 000	13 010	13 020	13 030	13 040
13 400	13 060	13 070	13 080	13 090	13 100	13 110	13 120	13 130	13 140	13 150
13 500	13 170	13 180	13 190	13 200	13 210	13 220	13 230	13 240	13 250	13 260
13 600	13 280	13 290	13 300	13 310	13 320	13 340	13 350	13 360	13 370	13 380
13 700	13 400	13 410	13 420	13 430	13 440	13 460	13 470	13 480	13 490	13 500
13 800	13 520	13 530	13 540	13 550	13 560	13 580	13 590	13 600	13 610	13 620
13 900	13 640	13 650	13 660	13 670	13 680	13 700	13 710	13 720	13 730	13 740
14 000	13 760	13 770	13 780	13 790	13 800	13 820	13 830	13 840	13 850	13 860
14 100	13 880	13 890	13 900	13 910	13 920	13 940	13 950	13 960	13 970	13 980
14 200	14 000	14 010	14 020	14 030	14 040	14 060	14 070	14 080	14 090	14 100
14 300	14 120	14 130	14 140	14 150	14 160	14 180	14 190	14 200	14 210	14 220
14 400	14 240	14 250	14 260	14 270	14 280	14 300	14 310	14 320	14 330	14 340
14 500	14 360	14 370	14 380	14 390	14 400	14 420	14 430	14 440	14 450	14 460
14 600	14 480	14 490	14 500	14 510	14 520	14 540	14 550	14 560	14 570	14 580
14 700	14 600	14 610	14 620	14 630	14 640	14 660	14 670	14 680	14 690	14 700
14 800	14 720	14 730	14 740	14 750	14 760	14 780	14 790	14 800	14 810	14 820
14 900	14 840	14 850	14 860	14 870	14 880	14 900	14 910	14 920	14 930	14 940
15 000	14 960	14 970	14 980	14 990	15 000	15 020	15 030	15 040	15 050	15 060
15 100	15 080	15 090	15 100	15 110	15 120	15 140	15 150	15 160	15 170	15 180

När det taxerade beloppet uppgår till 15 200 kronor eller därutöver, åtnjuter ensamstående skattskyldig icke Ortsavdrag.

Förslag

till

förordning om särskild skatt å förmögenhet.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Särskild skatt å förmögenhet skall enligt vad i denna förordning stadgas årligen erläggas till staten av fysisk person, därest hans enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktiga förmögenhet vid utgången av det beskattningsår, som gått till ända närmast före den 1 mars under taxeringsåret, överstigit 20,000 kronor. I den skattepliktiga förmögenheten inbegripes härvid även förmögenhet tillhörig den skattskyldiges hemmavarande barn, som vid taxeringsårets ingång icke fyllt 21 år, därest ej jämlikt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt barnet skall taxeras därför.

Skattskyldighet, som nu sagts, åligger jämväl oskift dödsbo, utländsk juridisk person, som enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt betraktas som utländskt bolag, ävensom i 18 § 1 mom. nyssnämnda förordning omförmäld familjestiftelse.

2 §.

Särskild skatt å förmögenhet skall utgå i förhållande till den på nedan angivet sätt bestämda beskattningsbara förmögenheten.

Beskattningsbar förmögenhet utgör, såvitt ej nedan annorlunda stadgas, ett belopp motsvarande den skattskyldiges och i förekommande fall hans omyndiga barns enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktiga förmögenhet vid utgången av det beskattningsår, varom i 1 § förmäles.

Därest för annan skattskyldig än familjestiftelse eller utländskt bolag berörda skattepliktiga förmögenhet överstiger tjugufem gånger det för den skattskyldige för ifrågavarande beskattningsår enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt fastställda taxerade beloppet, utgör den beskattningsbara förmögenheten ett belopp motsvarande tjugufem gånger det taxerade beloppet, dock minst fyrtyo procent av den skattepliktiga förmögenheten. Fastställes ej för den skattskyldige något sådant taxerat belopp, utgör den beskattningsbara förmögenheten ett belopp motsvarande fyrtyo procent av den skattepliktiga förmögenheten.

Beskattningsbar förmögenhet utföres i fulla hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, bortfaller.

3 §.

Särskild skatt å förmögenhet skall utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 40,000 kronor: en promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 20,000 kronor, dock lägst en krona;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

40,000 men icke	80,000 kr.:	20 kr. för	40,000 kr. och	2 %	av återstoden;
80,000 »	150,000 » :	100 » »	80,000 » »	3 %	» » ;
150,000 »	300,000 » :	310 » »	150,000 » »	4 %	» » ;
300,000 »	1,000,000 » :	910 » »	300,000 » »	5 %	» » ;
1,000,000 kr.		: 4,410 »	1,000,000 » »	6 %	» » .

4 §.

För äkta makar, som under hela beskattningsåret eller större delen därav levt tillsammans, bedömes skatteplikt enligt 1 § med hänsyn till båda makarnas sammanlagda förmögenhet. Den beskattningsbara förmögenheten beräknas för makarna gemensamt under hänsyntagande vid tillämpning av 2 § tredje stycket till makarnas sammanlagda beräknade taxerade belopp. Skatt beräknas efter den sålunda bestämda beskattningsbara förmögenheten samt fördelas å makarna efter deras skattepliktiga förmögenheter.

Rörande taxering av äkta makar skall i övrigt vad i 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt stadgas äga motsvarande tillämpning.

5 §.

Har skattskyldig i uppgift eller upplysning, som avgivits till ledning vid taxering, lämnat oriktigt meddelande, eller har han, ehuru uppgiftspliktig, underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning, och har därav föranletts, att han icke blivit taxerad till särskild skatt å förmögenhet eller att han blivit för lågt taxerad till sådan skatt, skall han eftertaxeras till särskild skatt å förmögenhet att utgå med det belopp, som genom berörda förfarande undandragits statsverket. Beträffande dylik eftertaxering skall vad som är stadgat rörande eftertaxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt äga motsvarande tillämpning.

6 §.

Skattskyldig taxeras till särskild skatt å förmögenhet i den kommun, där han skall taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

7 §.

Har på grund av bestämmelserna i 23 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt befrielse helt eller delvis medgivits från skattskyldighet till nämnda skatt, skall motsvarande befrielse åtnjutas jämväl i fråga om särskild skatt å förmögenhet.

8 §.

Där jämlikt 24 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt oskift dödsbo svarar för dylik skatt allenast med tillgångarna i boet eller delägare i skiftat dödsbo allenast för vad av skatten å hans lott belöper och allenast med sin lott i boet, skall motsvarande gälla i fråga om särskild skatt å förmögenhet.

9 §.

1 mom. Därest i anledning av överenskommelse eller beslut, varom förmäles i 29 eller 30 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, befrielse från skattskyldighet till nämnda skatt helt eller delvis skall åtnjutas, skall detta föranleda motsvarande befrielse från skattskyldighet enligt denna förordning.

I fall, varom i 29 och 30 §§ förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt förmäles, må Konungen förklara, att särskild skatt å förmögenhet skall för skattskyldig fastställas till högre belopp än gällande bestämmelser eljest skulle föranleda, dock att skatten ej må komma att uppgå till större del, procentuellt beräknad, av den på grundval av överenskommelsen eller beslutet fastställda beskattningsbara förmögenheten, än skatten skulle utgjort av den beskattningsbara förmögenhet, som skulle hava fastställts, om hänsyn ej tagits till överenskommelsen eller beslutet.

2 mom. Vad i 32 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt stadgas om rätt för Konungen att till undvikande av eller lindring i dubbelbeskattning förordna om efterskänkande av inkomst- och förmögenhetsskatt skall äga motsvarande tillämpning beträffande särskild skatt å förmögenhet.

10 §.

Angående taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering till särskild skatt å förmögenhet stadgas i taxeringsförordningen.

11 §.

Konungen äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1939.

Förslag

till

förordning angående upphävande av förordningen den 28 september 1928 (nr 374) om kommunal progressivskatt.

Härigenom förordnas, att förordningen den 28 september 1928 om kommunal progressivskatt skall upphöra att gälla med utgången av år 1938; dock skall förordningen fortfarande äga tillämpning beträffande eftertaxering till kommunal progressivskatt.

Förslag

till

förordning angående upphävande av förordningen den 28 september 1928 (nr 375) om utjämningskatt.

Härigenom förordnas, att förordningen den 28 september 1928 om utjämningskatt skall upphöra att gälla med utgången av år 1938; dock skall förordningen fortfarande äga tillämpning beträffande eftertaxering till utjämningskatt.

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 27 juni 1927 (nr 321) om skatt vid utskiftning av aktiebolags och solidariska bankbolags tillgångar.

Häri genom förordnas, att 1 § förordningen den 27 juni 1927 om skatt vid utskiftning av aktiebolags och solidariska bankbolags tillgångar skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

1 §.

Svenskt aktiebolag — — — tillskjutet belopp.

Å sålunda bestämt beskattningsbart belopp skall utskiftningsskatt utgå med tolv kronor för varje fullt hundratal kronor därav.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 juli 1938; dock att densamma icke skall äga tillämpning i fall då beslut av aktiebolag om nedsättning av aktiekapitalet eller beslut om aktiebolags trädande i likvidation anmälts för registrering före den 1 december 1937.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härigenom förordnas, att 114 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 skall upphöra att gälla samt att 1 §, 2 § 1 mom., 5 § 2 mom., 12 § 1 mom., 26 § 1 mom., 28 §, 29 § 1 mom., 31 och 34 §§, 36 § 2 mom., 37 § 1 mom., 56 § 1 mom., 76, 77, 78 och 80 §§, 84 § 2 mom., 86 §, 90 § 2 och 3 mom., 91 § 2 mom., 92 § 1 mom., 95, 98, 99, 105 och 118 §§, 119 § 2 mom., 123 § 2 mom., 124 § 2 mom., 124 a § 1 mom., 130 och 136 §§, 143 § 1 mom. och 145 § 4 mom. nämnda förordning¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

1 §.

Taxering till beskattning enligt kommunalskattelagen, enligt förordningarna om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och om särskild skatt å förmögenhet samt enligt lagen om skogsaccis verkställes av särskilda beskattningsnämnder i den ordning här nedan anges.

2 §.

1 mom. I denna — — — äger rum;

taxering för inkomst eller förmögenhet: taxering till kommunal inkomstskatt, till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och till särskild skatt å förmögenhet; samt

virkestaxering: taxering — — — årlig taxering.

5 §.

2 mom. Besvär över — — — fullmäktiges beslut. Finner länsstyrelsen anledning förordna om nytt val på grund därav, att vid valet någon grupp av skattskyldiga icke, på sätt i 12 § 1 mom. tredje stycket sägs, blivit vederbörligen företrädd, har länsstyrelsen att meddela föreskrift, huru många ledamöter för varje grupp skola väljas. Var der det — — — i nämnden.

Över länsstyrelsens beslut må klagan icke föras.

¹ Senaste lydelsen av 29 § 1 mom. se SFS 1930:192, av 92 § 1 mom. och 119 § 2 mom. se SFS 1931:80, av 84 § 2 mom., 90 § 3 mom. och 123 § 2 mom. se SFS 1934:292, av 124 a § 1 mom. och 145 § 4 mom. se SFS 1934:295, av 12 § 1 mom., 26 § 1 mom., 31 och 34 §§, 37 § 1 mom., 78 och 80 §§, 90 § 2 mom. och 143 § 1 mom. se SFS 1935:255, av 1, 86 och 95 §§ se SFS 1936:410 samt av 56 § 1 mom. se SFS 1937:665.

12 §.

1 mom. Till medlemmar — — — taxeringens verkställande.

Av kommun må till ledamot eller suppleant i beredningsnämnd, fastighetstaxeringsnämnd eller taxeringsnämnd utses allenast den, som är inom kommunen mantalsskriven, och av landsting må till ledamot eller suppleant i fastighetstaxeringsnämnd utses allenast den, som är mantalsskriven i kommun inom fastighetstaxeringsdistriktet; och må ej annan väljas än den, som tillika under året näst före taxeringsåret haft att utgöra allmän kommunal-skatt till kommunen eller statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet och jämväl, i den mån utskylderna vid tiden för valet varit förfallna, erlagt desamma.

Vid kommuns — — — inom densamma.

26 §.

1 mom. Nedannämnda skattskyldiga — — — (*självdeklaration*), nämligen:

1) verk eller — — — för förmögenhet;

2) fysisk person, därest han antingen

a) nästföregående år varit taxerad till kommunal inkomstskatt eller statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet;

b) under beskattningsåret haft inkomst av beskaffenhet, att skattskyldighet därför åligger honom enligt kommunalskattelagen eller förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, eller vid samma års utgång ägt förmögenhet, för vilken han är skattskyldig enligt nämnda förordning, och i sådant fall tillika hans enligt kommunalskattelagen beräknade taxerade inkomst i någon kommun eller hans enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beräknade taxerade inkomst jämte en etthundradedel av förmögenheten uppgått, i fråga om sådan person som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, till minst 600 kronor och, i fråga om annan person, till minst 100 kronor; eller

c) vid beskattningsårets utgång ägt förmögenhet, uppgående till minst 20,000 kronor, för vilken han är skattskyldig enligt förordningen om särskild skatt å förmögenhet.

Vid bedömandet — — — inkomst och förmögenhet. Har skattskyldig barn, skall hänsyn tagas jämväl till barnets förmögenhet, därest han enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller förordningen om särskild skatt å förmögenhet skall taxeras därför.

Vid tillämpning av vad i första stycket under 2) b) är stadgat skall i fråga om svensk medborgare, som under beskattningsåret tillhört svensk beskickning hos utländsk makt eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst varit bosatt utomlands, så ock i fråga om sådan persons hustru samt barn under 18 år, därest de varit svenska medborgare och bott hos honom, så anses, som om de varit bosatta här i riket. Person, som under beskattningsåret tillhört främmande

makts härvarande beskickning eller lönade konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som icke varit svensk medborgare, så ock sådan persons hustru, barn under 18 år och enskilda tjänare, därest de bott hos honom och icke varit svenska medborgare, anses däremot vid tillämpningen av vad i första stycket under 2) b) är stadgat icke hava varit här i riket bosatta.

Avlider skattskyldig — — — den avlidne.

28 §.

Självdeklaration är dels *allmän självdeklaration*, dels *särskild självdeklaration*.

Deklarationsskyldig, som är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, skall avgiva dels i den kommun, där han är mantalsskriven eller utan att vara mantalsskriven är skattskyldig till sådan skatt, *allmän självdeklaration* till ledning vid taxering till nämnda skatter och till kommunal inkomstskatt i samma kommun, dels i varje annan kommun, där han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt, *särskild självdeklaration* till ledning vid taxering till sådan skatt. Deklarationsskyldig, som icke är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, skall avgiva *särskild självdeklaration* i varje kommun, där han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt.

Finnes inom — — — särskild kommun.

29 §.

1 mom. Allmän självdeklaration — — — barnets tillgångar och skulder.

Svenskt aktiebolag eller svensk ekonomisk förening, som haft intäkt genom utdelning, för vilken jämlikt 7 § g) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skatteplikt icke föreligger, skall tillika lämna uppgift om utdelningens belopp.

Inländsk försäkringsanstalt, som är skattskyldig för inkomst av försäkringsrörelse, skall i allmän självdeklaration jämväl meddela uppgift i de avseenden, som omförmälas i anvisningarna till 30 § kommunalskattelagen.

Utländsk försäkringsanstalt — — — öretal bortfalla.

31 §.

Vid självdeklaration — — — föreningens bokföring.

Vid självdeklaration för nu nämnd skattskyldig skola vidare fogas uppställningar enligt formulär, som fastställas av Kungl. Maj:t, med uppgifter erforderliga för tillämpning av gällande bestämmelser rörande avdrag för värdeminskning så ock utdrag av räkenskaperna till styrkande av dessa uppgifter.

För verk — — — år disponerats.

34 §.

Vanligt handelsbolag — — — det distriktet.

Vid uppgift, som i denna paragraf sägs, skall fogas bestyrkt avskrift av balansräkning för beskattningsåret och balansräkning för det närmast föregående räkenskapsåret samt av vinst- och förlusträkning för beskattningsåret, om sådan räkning ingått i bokföringen, ävensom — med motsvarande tillämpning av stadgandena i 31 § andra stycket — uppställningar och räkenskapsutdrag, varom där förmäles.

36 §.

2 mom. I 31 § tredje och fjärde styckena omförmälda handlingar skola avlämnas samtidigt med och fogas vid den eller de självdeklarationer, som den skattskyldige avger. Möter hinder — — — ske kan.

37 §.

1 mom. Självdeklaration, som — — — landsfiskalsdistrikt, där taxeringen skall äga rum.

Motsvarande gäller i fråga om avlämnande av handlingar, som omförmälas i 31 § tredje och fjärde styckena. Kunna handlingarna — — — äga rum.

Uppgifter enligt — — — uppgifter avser.

56 §.

1 mom. Granskning av — — — befintliga självdeklarationer.

För innehållet — — — taxeringen erfordras. Utan den skattskyldiges skriftligen givna samtycke må självdeklaration icke i beskattningsnämnds protokoll intagas i vidare mån än som påkallas av stadgandena i 83, 87, 98, 103, 105 och 115 §§.

Självdeklaration skall — — — anlita medhjälpare.

76 §.

Senast den 15 februari skola i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, till taxeringsnämndens ordförande, utom i Stockholm, överlämnas avskrifter av fastighetslängderna, inkomstlängden, förmögenhetslängden, skogsaccislängden och länsprövningsnämndens ändringslängder för nästföregående år, såvitt taxeringsdistriktet angår.

Inom samma — — — mellankommunala prövningsnämnden.

77 §.

1 mom. Taxeringsnämnd har att, med i 85 § angivet undantag, verkställa taxering av dem, som äro skattskyldiga inom nämndens taxeringsdistrikt.

2 mom. Den gemensamma taxeringsnämnden har att verkställa dels taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och särskild skatt å förmögenhet av skattskyldiga, som sakna hemortskommun i riket, ävensom av sådana i 26 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt omförmälda skattskyldiga, som jämlikt § 3 mom. 2 mantalsskrivnings-

förordningen skola mantalsskrivas inom Stockholms stad och S:t Nikolai församling, dels ock taxering till kommunal inkomstskatt av skattskyldiga, då sådan taxering skall ske för gemensamt kommunalt ändamål.

Taxering, som — — — särskilt taxeringsdistrikt.

78 §.

Taxeringsnämndens ordförande — — — vederbörande taxeringsnämndsordförande;

g) att när fråga uppkommer att beträffande barn, vilkas föräldrar icke varit under beskattningsåret gifta med varandra eller, ehuru gifta med varandra, levt åtskilda, tillerkänna en av föräldrarna helt familjeavdrag för barnet, i fall, då den andre av föräldrarna ej skall taxeras inom distriktet, lämna vederbörande taxeringsnämnds ordförande meddelande om förhållandet;

h) att även i andra fall än under *e)*, *f)* och *g)* här ovan sägs, därest under taxeringsarbetet framkommit förhållanden, som kunna antagas hava betydelse för taxering å annan ort, lämna vederbörande taxeringsnämndsordförande underrättelse därom;

i) att kalla taxeringsnämndens ledamöter till sammanträde och om utsatt tid och ställe härför på lämpligt sätt och i god tid meddela de skattskyldiga inom taxeringsdistriktet underrättelse;

j) att leda taxeringsnämndens arbete och vid sammanträdena föra ordet;

k) att ombesörja förandet av nämndens protokoll och längder; samt

l) att, därest under taxeringsarbetet fråga uppkommer att åsätta skattskyldig taxering med avvikelse från avlämnad självdeklaration, där så kan ske bereda honom tillfälle att yttra sig i frågan, dock vare detta ej nödigt i fråga om felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende eller då eljest yttrande av den skattskyldige uppenbarligen icke är för utredningsvinnande behövtigt.

80 §.

Kronoombudet har — — — åliggande särskilt

a) att, oavsett — — — av denne;

b) att vid granskningen tillse, att kronans intresse vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och särskild skatt å förmögenhet varder behörigen iakttaget; samt

c) att, i — — — taxeringsnämndens sammanträden.

Med avseende — — — taxeringsnämndens sammanträden.

84 §.

2 *mom.* Varje år beslutar taxeringsnämnden, i den mån icke annat i 85 § stadgas, för envar skattskyldig, huruvida och till vilket belopp taxering till kommunal inkomstskatt samt till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och särskild skatt å förmögenhet skall honom åsättas.

Så snart — — — sist omförmälda taxeringsnämnd.

86 §.

För varje taxeringsdistrikt eller, om distrikt består av mer än en kommun, för varje kommun skola föras särskilda taxeringslängder, nämligen två längder över taxeringen av fastigheter (*fastighetslängder*), av vilka den ena skall upptaga fastigheter, som jämlikt 5 § 1, 3 eller 5 mom. kommunalskattelagen äro undantagna från skatteplikt, och den andra skall upptaga övriga fastigheter, med undantag för sådana, som avses i 5 § 2 mom. nämnda lag, en längd över taxeringen till kommunal inkomstskatt och till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt (*inkomstlängd*), en längd över taxeringen till särskild skatt å förmögenhet (*förmögenhetslängd*) ävensom en längd över taxeringen till skogsaccis (*skogsaccislängd*). Hos den gemensamma taxeringsnämnden skola föras särskild inkomstlängd och särskild förmögenhetslängd över taxering för inkomst eller förmögenhet av skattskyldiga, som omförmålas i 77 § 2 mom.

De beslutade — — — skattskyldiges namn.

I inkomstlängden antecknas särskilt

dels i avseende — — — beskattningsbar inkomst;

dels i avseende å statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp, beloppet av medgivna ortsavdrag, dock ej såvitt angår ensamstående skattskyldig, samt beskattningsbart belopp med angivande tillika, där det ej framgår av längdens uppställning, av den punkt i 18 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, enligt vilken grundbeloppet för däri ingående bottensskatt skall beräknas;

dels ock, till ledning — — — här ovan.

I förmögenhetslängden anges den till särskild skatt å förmögenhet beskattningsbara förmögenheten.

Närmare föreskrifter — — — och ledamöter.

90 §.

2 mom. Har självdeklaration — — — eller upplysning.

I enahanda — — — därtill anmanats. Har vid dylik underlåtenhet att avgiva deklaration eller uppgift taxering åsatts enligt förordningen om särskild skatt å förmögenhet, skall underrättelse varom nu sagts lämnas jämväl skattskyldig fysisk person, som är inom distriktet mantalsskriven.

3 mom. Skall i fråga om stiftelse grundbelopp för den i statliga inkomst- och förmögenhetsskatten ingående bottensskatten beräknas enligt 18 § 2 mom.

a) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, åligger det taxeringsnämndens ordförande att ofördröjligen i rekommenderat brev med allmänna posten tillsända stiftelsen underrättelse därom.

91 §.

2 mom. Taxeringslängderna, i huvudskrift eller avskrift, skola vara att tillgå för landskamreraren och länsprövningsnämnden samt i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, dels tillhandahållas dem, som hava att verkställa

Bihang till riksdagens protokoll 1938. 1 saml. Nr 258.

debitering av de på grund av taxeringen utgående utskylder, dels ock, med undantag av förmögenhetslängden, offentligen framläggas inom vederbörande kommun under minst fjorton dagar före den 15 juli under taxeringsåret.

92 §.

1 mom. Har skattskyldig haft förvärvskälla, som enligt kommunalskattelagens bestämmelser om beskattningsort är att hänföra till skilda provningsdistrikt, skola genom vederbörande landskamreres försorg, så snart ske kan efter det inkomst- och förmögenhetslängderna för året med tillhörande handlingar inkommit till länsstyrelsen och senast den 10 juli, till den mellankommunala provningsnämnden översändas de självdeklarationer och andra handlingar, som till ledning vid den skattskyldiges taxering för inkomst eller förmögenhet avgivits dels i kommun, till vilken dylik förvärvskälla är att hänföra, dels ock, därest han inom annan kommun är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, i denna kommun. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift, skola till den mellankommunala provningsnämnden jämväl översändas de självdeklarationer och andra handlingar, som avgivits till ledning vid den andra makens taxering för inkomst eller förmögenhet i nämnda kommuner, därest 52 § 1 mom. kommunalskattelagen eller 19 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är tillämplig å makarnas taxering. Samtidigt härmed skola överlämnas utdrag av inkomst- och förmögenhetslängderna samt taxeringsnämndernas protokoll, såvitt angår ifrågavarande taxeringar.

95 §.

Prövningsnämnd beslutar — — — i övrigt.

Särskild provningsnämnd har att, sedan den ordinarie provningsnämnden avslutat sitt arbete för året och intill dess nästa ordinarie provningsnämnd sammanträder, dels besluta över besvär, som anförts enligt 123 §, dels, såvitt angår redan verkställd taxering, pröva ansökningar om sådan befrielse från skattskyldighet, varom förmåles i 15 § 2 mom. och 55 § kommunalskattelagen samt i 23 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och 7 § förordningen om särskild skatt å förmögenhet, dels ock pröva besvär, som avses i 16 § andra stycket lagen om folkpensionering. Vad eljest — — — särskild provningsnämnd.

Om rätt — — — och 129 §.

98 §.

Alla beslut — — — bör ske.

Taxering, som till följd av provningsnämndens beslut tillkommit eller blivit fastställd annorlunda än taxeringsnämnden bestämt, skall antecknas i det exemplar av vederbörande taxeringslängd, som är för nämnden tillgängligt, och skall jämväl upptagas i särskild längd (*ändringslängd*), som upplägges i skilda avdelningar dels för särskild fastighetstaxering, dels för taxering till

kommunal inkomstskatt och statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, dels för taxering till särskild skatt å förmögenhet och dels för virkestaxering. Närmare föreskrifter om längdföringen meddelas av Kungl. Maj:t.

Nämndens protokoll — — — särskild prövningsnämnd.

99 §.

Länsprövningsnämndens ändringslängder, i huvudskrift eller bestyrkt avskrift, skola i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, dels tillhandahållas dem, som verkställa debitering av de på grund av taxeringen utgående utskylder, dels ock, med undantag för den avdelning i längden som avser taxering till särskild skatt å förmögenhet, så snart ske kan offentligen framläggas inom vederbörande kommun under minst fjorton dagar.

105 §.

Alla beslut — — — bör ske.

Taxering, som till följd av nämndens beslut tillkommit eller som blivit fastställd annorlunda än taxeringsnämnd bestämt, skall upptagas i särskild längd (*ändringslängd*). En sådan längd föres för varje län, och skall i den samma uppläggas särskild avdelning för taxering till särskild skatt å förmögenhet. Vad i detta stycke stadgas skall icke gälla beträffande beslut, som fattats i anledning av besvär enligt 123 §.

Justering av — — — deras riktighet.

118 §.

Över beslut — — — och landsting;

b) i fråga om taxering för inkomst eller förmögenhet:

av skattskyldig, såvitt honom rör;

av vederbörande kommun, municipalsamhälle, vägstyrelse och landsting, såvitt angår taxering till kommunal inkomstskatt;

c) i fråga om taxering för avverkat virke:

av skattskyldig — — — vederbörande överjägmästare.

119 §.

2 mom. Har skattskyldig haft förvärvskälla, som enligt kommunalskattelagens bestämmelser om beskattningsort är att hänföra till två eller flera prövningsdistrikt, skola besvär enligt 118 §, försåvitt de avse den skattskyldiges taxering för inkomst eller förmögenhet i den kommun, där han taxerats eller bort taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, eller i sådan annan kommun, dit förvärvskällan är att hänföra, skriftligen avfattade, ingivas till länsstyrelsen i något av de län, där sagda kommuner äro belägna.

Besvär, varom — — — nästföljande söckendag.

123 §.

2 mom. Den som taxerats till kommunal inkomstskatt eller till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för intäkt, vilken icke skall räknas till skattepliktig inkomst, eller som taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet för förmögenhetstillgång av sådant slag, som icke skall upptagas vid beräkning av skattepliktig förmögenhet,

den som — — — taxeringen skett,

den som — — — en ort,

den som — — — är skattskyldig,

den som taxerats till särskild skatt å förmögenhet, ehuru han enligt 1 § förordningen om dylik skatt ej är skyldig utgöra sådan skatt,

den som taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller till särskild skatt å förmögenhet å ort, där han icke är skattskyldig till sådan skatt,

den som taxerats för — — — hos kammarrätten.

Skall i fråga om stiftelse, för vilken uti stadgad ordning avlämnats behörig självdeklaration och för vilkens vidkommande ej sådan underlåtenhet förekommit, som enligt 39 § 1 mom. andra punkten föranleder förlust av talan, grundbelopp för den i statliga inkomst- och förmögenhetsskatten ingående bottenskatten beräknas enligt 18 § 2 mom. a) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, skall besvär rätt, som nyss sagts, såvitt angår denna taxeringsåtgärd tillkomma stiftelsen för det fall att stiftelsen ej erhållit föreskriven underrättelse rörande taxeringsåtgärden före den 15 juni, därest beslutet fattats av taxeringsnämnd i något av länen, men före den 10 juli, därest beslutet fattats av taxeringsnämnd i Stockholm, och före den 1 december, därest beslutet fattats av prövningsnämnd.

124 §.

2 mom. Anföras besvär — — — omförmälda nämnd. Före överlämnandet skall länsstyrelsen vid besvären foga såväl utdrag av inkomstlängd, förmögenhetslängd och taxeringsnämnds protokoll, såvitt den överklagade taxeringen angår, som ock de till taxeringsnämnden i frågan ingivna handlingarna, därest icke berörda utdrag och handlingar på grund av stadgandet i 92 § tidigare blivit överlämnade, i vilket fall det åligger allmänna ombudet hos den mellankommunala prövningsnämnden att vid besvären foga ifrågavarande handlingar. Sedan besvärsakten — — — ärendet.

Anföras besvär — — —, till kammarrätten.

124 a §.

1 mom. Har skattskyldig vid taxering till kommunal inkomstskatt åtnjutit avdrag enligt 45 § kommunalskattelagen eller har för skattskyldig förmögenhet vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller till särskild skatt å förmögenhet beräknats med hänsyn till fastighets taxeringsvärde, och sker genom utslag av Kungl. Maj:t eller kammarrätten eller beslut jämlikt 123 § 1 eller 4 mom. eller 129 § av prövningsnämnd sådan ändring

beträffande fastighetstaxeringen, att avdraget eller förmögenheten bör beräknas till annat belopp än som skett, må besvär med yrkande om härav föranledd ändring i taxeringen av inkomst eller förmögenhet anföras hos prövningsnämnden, eller, om denna taxering redan varit föremål för beslut av kammarrätten, vilket ej överklagats, eller av Kungl. Maj:t, hos den myndighet, som meddelat beslutet. Är sagda — — — i övrigt.

Rätt att — — — motsvarande tillämpning.

130 §.

Därest efter anförda besvär eller eljest taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ändras eller bliver någon påförd, skall samtidigt vidtagas den ändring i taxering till särskild skatt å förmögenhet, som därav må för-anledas.

136 §.

Vid kronoräkenskapernas granskning inom riksräkenskapsverket må med avseende å verkställd taxering anmärkning icke framställas.

143 §.

1 mom. Har någon i självdeklaration eller därtill hörande handling eller i särskild uppgift angående renskötsel eller i upplysning, som i 32 § avses, mot bättre vetande lämnat oriktigt meddelande, som är ägnat att leda till frihet från taxering eller till för låg taxering, böte, om det oriktiga meddelandet blivit vid taxeringen följt, högst fem gånger den inkomst- och förmögenhetsskatt samt den särskilda skatt å förmögenhet, som därigenom undandragits, och i annat fall högst fem gånger den inkomst- och förmögenhetsskatt samt den särskilda skatt å förmögenhet, som skulle hava undandragits, i händelse det oriktiga meddelandet blivit följt vid taxeringen, i vartdera fallet dock minst femtio kronor. Därest det — — — femtio kronor.

Har någon — — — femtio kronor.

145 §.

4 mom. Efter prövning — — — fastighetstaxeringsnämndernas beslut.

Vad som — — — högst ett belopp, motsvarande tre procent av grundbeloppet för hela riket av den i den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten ingående bottenskatten, sådant grundbeloppet beräknats enligt taxeringsnämndernas beslut.

Vid fördelningen — — — av länsstyrelsen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1939; dock att i fråga om mål och ärenden, som avse taxering verkställd före år 1939, äldre bestämmelser fortfarande skola gälla.

Förslag

till

**förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. förordningen
den 19 november 1914 (nr 381) om arvsskatt och skatt för gåva.**

Härigenom förordnas, att 3 § 3 mom. förordningen den 19 november 1914 om arvsskatt och skatt för gåva¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

3 §.

3 mom. Såsom bosatt — — — och hemvist.

Utlänning, som — — — i riket. Vad nu sagts gäller jämväl sådan persons hustru, barn under 18 år och enskilda tjänare, därest de bo hos honom och äro utlänningar.

För sådana — — — här bosatt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1939.

¹ Senaste lydelse se SFS 1931:263.

Förslag

till

lag angående ändrad lydelse av 67 § lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet.

Härigenom förordnas, att 67 § lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse på landet skall erhålla följande ändrade lydelse:

67 §.

Kommuns medelsbehov skall, i den mån det ej fylles genom andra inkomster, täckas genom uttaxering av allmän kommunalskatt i förhållande till de skattekrönor och skatteören, som enligt bestämmelserna i kommunal-skattelagen i senast fastställda taxeringslängd påförts de till kommunen skattskyldiga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1939.

Förslag

till

lag angående ändrad lydelse av 62 § lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad.

Härigenom förordnas, att 62 § lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad skall erhålla följande ändrade lydelse:

62 §.

Stads medelsbehov skall, i den mån det ej fylles genom andra inkomster, täckas genom uttaxering av allmän kommunalskatt i förhållande till de skattekrönor och skatteören, som enligt bestämmelserna i kommunal-skattelagen i senast fastställda taxeringslängd påförts de till kommunen skattskyldiga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1939.

Förslag

till

lag angående ändrad lydelse av 54 § lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm.

Härigenom förordnas, att 54 § lagen den 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm skall erhålla följande ändrade lydelse:

54 §.

Stadens medelsbehov skall, i den mån det ej fylles genom andra inkomster, täckas genom uttaxering av allmän kommunalskatt i förhållande till de skattekronor och skatteören, som enligt bestämmelserna i kommunal-skattelagen i senast fastställda taxeringslängd påförts de till kommunen skattskyldiga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1939.

Förslag

till

lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 6 juni 1930 (nr 262) om skolstyrelse i vissa kommuner.

Härigenom förordnas, att 2 § lagen den 6 juni 1930 om skolstyrelse i vissa kommuner skall erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

I kommun, som avses i 1 §, skola kommunens kostnader för folk- och fortsättningsskoleväsendet beslutas och utgöras på sätt om kommunalutskyl-der är stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1939.

Förslag

till

lag angående ändrad lydelse av 17 § lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar.

Härigenom förordnas, att 17 § lagen den 28 maj 1937 om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

17 §.

Till myndighet — — — uppgiftens datum.

Förmögenhetslängd ävensom prövningsnämnds ändringslängd beträffande taxering till särskild skatt å förmögenhet må ej utan den skattskyldiges samtycke utlämnas till annan tidigare än tjugu år efter längdens datum.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1939.

Förslag

till

**förordning om upphävande av förordningen den 24 april 1863
(nr 20 s. 1) angående mantalspenningarnes utgörande.**

Härigenom förordnas, att förordningen den 24 april 1863 angående mantalspenningarnes utgörande skall upphöra att gälla med utgången av år 1938.

Förslag

till

**förordning om upphävande av kungörelsen den 26 augusti 1873
(nr 48 s. 1) angående kurhusavgiftens upphörande och införande
av en allmän sjukvårdsavgift.**

Härigenom förordnas, att kungörelsen den 26 augusti 1873 angående kurhusavgiftens upphörande och införande av en allmän sjukvårdsavgift skall upphöra att gälla med utgången av år 1938.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 12 mars 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter *fråga om omläggning av den direkta statsbeskattningen m. m.* och anför därvid:

Inledande översikt.

Verkställda utredningar.

I anslutning till ett uttalande av mig såsom föredragande departementschef vid anmälan inför Kungl. Maj:t av finansplan och inkomstberäkning för budgetåret 1935/36 framhöll bevillningsutskottet vid 1935 års riksdag (betänkande nr 62) angelägenheten av att en översyn av inkomst- och förmögenhetsskatterna, som borde avse att ersätta de nuvarande skatteformerna på ifrågavarande område med ett mera enhetligt system, igångsattes å sådan tidpunkt att förslag i ämnet kunde föreläggas 1936 års riksdag. Utskottets uttalande godkändes av riksdagen.

I anledning av vad sålunda förekommit igångsattes inom finansdepartementet undersökningar rörande förefintliga möjligheter till rationalisering av de direkta skatterna till staten. Denna utredning resulterade i en promemoria med förslag till viss omläggning av den direkta statsbeskattningen. Jämsides med denna utredning verkställdes inom finansdepartementet av tillkallade sakkunniga vissa undersökningar rörande det samlade skattetrycket i Sverige och i utlandet (Statens off. utredn. 1936: 18).

Frågan om en differentiering av de skattefria avdragen efter familjeförhållanden hade varit föremål för utredning inom *befolkningskommissionen*, som i ett den 11 december 1935 dagtecknat betänkande angående familjebeskattningen (Statens off. utredn. 1936: 13) framlagt förslag i ämnet.

Förenämnda departementspromemoria lades sedermera efter remiss till grund för proposition i ämnet till 1936 års riksdag (proposition nr 232, senare — i vad avser skatteskalorna — ändrad genom proposition nr 269).

De förslag som förelades riksdagen åsyftade i främsta rummet en för-
enkling och rationalisering av formerna för den statliga beskattningen av in-
komst och förmögenhet men inneburo därjämte — beträffande fysiska per-
soner, till vilka hänfördes jämväl oskifta dödsbon och s. k. familjestiftelser
— en ny avvägning av skattefördelningen mellan olika inkomstklasser samt
mellan inkomst och förmögenhet, åsyftande en lindring av skattetrycket på
mindre inkomster. Frågan om skatternas avvägning med hänsyn till fa-
miljestorlek lämnades däremot öppen men ansågs vara möjlig att lösa inom
ramen av de föreslagna skatteskalorna. Enligt förslagen skulle de fyra nu
utgående statsskatterna å fysiska personers inkomst och förmögenhet — stat-
lig inkomst- och förmögenhetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt,
särskild skatt å förmögenhet samt utjämningskatt — ersättas av en kom-
binerad inkomst- och förmögenhetsskatt, i vilken förmögenhetsdelen utgjorde
 $\frac{1}{200}$, samt en särskild förmögenhetsskatt.

Vad angår beskattningen av juridiska personer föreslogs i propositionerna
i fråga om aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska bolag
övergång från progressiv till proportionell beskattning. Enligt förslagen
skulle för nämnda juridiska personer ej blott utjämningskatten utan även
den kommunala progressivskatten bortfalla.

De sålunda framlagda förslagen vunno icke riksdagens anslutning. I skri-
velse den 22 juni 1936 (nr 387) anmälde riksdagen, att de i propositionerna
nr 232 och 269 framlagda förslagen i här berörda delar genom kamrarnas
skiljaktiga beslut förfallit. Därjämte hemställde riksdagen hos Kungl. Maj:t
om förnyad utredning angående den statliga beskattningen av inkomst och
förmögenhet.

På föredragning av dåvarande chefen för finansdepartementet, statsrådet
Ljungdahl, beslöt Kungl. Maj:t den 13 augusti 1936 att tillsätta en kommitté,
benämnd 1936 års skattekommitté¹, med uppdrag att verkställa utredning och
framlägga förslag rörande omläggning av den direkta statsbeskattningen av
fysiska och juridiska personer

Enligt de för kommitténs arbete lämnade direktiven borde undersökningen
omfatta statsbeskattningens tekniska utformning såväl som dess avvägning.
Frågan om skattedifferentiering med hänsyn till familjestorlek borde sam-
tidigt upptagas till prövning. På grund av den betydelse, som i detta sam-
manhang tillkomme den kommunala beskattningens utformning, borde ut-
redningen i sistnämnda del verkställas i samråd med kommunalskattebered-
ningen. Departementschefen anförde vidare i direktiven vissa synpunkter
rörande olika möjligheter till lösande av de spörsmål, som omfattades av
utredningen.

¹ Vid tiden för betänkandets avlämnande var kommitténs sammansättning följande: ledamoten
av I kammaren bankofullmäktigen P. Nilsson i Gränebo, ordförande, samt ledamöterna av II
kammaren riksgäldsfullmäktigen G. Andersson i Rasjön och fil. doktor I. Anderson i Norrköping,
ledamoten av I kammaren förrådsförmannen A. J. Bärj i Katrineholm, ledamoten av II kam-
maren redaktören G. A. Olsson i Gävle, direktören i koop. förbundet E. Persson och ledamoten
av I kammaren jur. doktor A. Roos.

Sedan utredningen i huvudfrågorna slutförts, har kommittén den 27 november 1937 avgivit ett till alla delar enhälligt *betänkande med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen m. m.* (Statens off. utredn. 1937: 42).

Över förslaget ha efter remiss yttranden avgivits av *kammarrätten, statskontoret, riksräkenskapsverket, socialstyrelsen* (med överlämnande av yttrande från *hyresgästernas sparkasse- och byggnadsföreningars riksförbund u. p. a.*), *kommerskollegium* (med överlämnande av yttranden från *samtliga handelskamrar, Sveriges industrieförbund, Sveriges allmänna exportförening, jernkontoret, Sveriges redareförening, kooperativa förbundet och Sveriges köpmannaförbund*), *bank- och fondinspektionen* (med överlämnande av yttrande från *svenska bankföreningen*), *sparbanksinspektionen* (med överlämnande av yttrande från *svenska sparbanksföreningen*) såvitt angår frågan om sparbankernas beskattning, *försäkringsinspektionen* (med överlämnande av yttrande från *svenska försäkringsbolags riksförbund*) såvitt angår frågan om försäkringsanstaltens beskattning, *lantbruksstyrelsen* (med överlämnande av yttranden från *Sveriges allmänna lantbrukssällskap, svenska mejeriernas riksförening u. p. a., Sveriges slakterieförbund, förening u. p. a. och svenska lantmännens riksförbund, förening u. p. a.*), *överståthållarämbetet* (med överlämnande av yttrande från *Stockholms stad*), *länsstyrelserna i samtliga län*, ävensom *Sveriges fastighetsägareförbund, svenska stadsförbundet, svenska landskommunernas förbund och svenska landstingsförbundet*, de tre sistnämnda såvitt den kommunala beskattningen beröres av förslaget. Länsstyrelserna ha till sina utlåtanden fogat yttranden från ett stort antal *städer* och *landskommuner*, vilka av länsstyrelserna beretts tillfälle att yttra sig i ärendet, såvitt den kommunala beskattningen därav beröres.

Statsbeskattningen av inkomst och förmögenhet enligt gällande grunder.

I anslutning till framställningen i kommitténs betänkande torde få lämnas en kort översikt av skatteförfattningarnas innehåll i de delar, som beröras av utredningen. I fråga om tillkomsten av nu gällande bestämmelser rörande statsbeskattningen av inkomst och förmögenhet må däremot, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisas till propositionen nr 232 till 1936 års riksdag.

Den *statliga inkomst- och förmögenhetsskatten* utgår enligt förordning den 28 september 1928. Från den skattskyldiges sammanlagda inkomster av olika förvärvskällor göras vissa s. k. allmänna avdrag, såsom för under-skott å förvärvskälla, allmänna skatter med undantag av kronoutskylder, periodiskt understöd m. m. Bland dessa allmänna avdrag ingår ett avdrag för gift kvinna, som levt tillsammans med sin man och under beskattningsåret haft inkomst av rörelse eller eget arbete, i det att hon, om och i den mån sådan hennes inkomst därtill förslår, äger åtnjuta ett avdrag med 200 kro-

nor. Vad som återstår sedan de allmänna avdragen verkställts benämnes *taxerad inkomst*. Förmögenhetsbeskattningen är så anordnad, att till den taxerade inkomsten lägges ett belopp, motsvarande $\frac{1}{60}$ av den skattskyldiges nettoförmögenhet. Summan av den taxerade inkomsten och förmögenhetsdelen utgör det till inkomst- och förmögenhetsskatt *taxerade beloppet*. I fråga om förmögenhetsbeskattningen är att iakttaga, att skattskyldig, som har hemmavarande barn, vilket vid taxeringsårets ingång icke fyllt 21 år, skall, därest barnets till inkomst- och förmögenhetsskatt beräknade beskattningsbara belopp icke uppgår till minst 10 kronor, taxeras jämväl för barnets förmögenhet.

Skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under beskattningsåret, äger att å det taxerade beloppet åtnjuta statligt ortsavdrag (grundavdrag och familjeavdrag), vars storlek bestämmes med hänsyn till särskild ortsguppering. Med avseende å levnadskostnadernas höjd indelas nämligen samtliga orter i riket i fem ortsgrupper, av vilka ortsgrupp I omfattar orter med de billigaste och ortsgrupp V orter med de dyraste levnadskostnaderna. Denna indelning verkställs av socialstyrelsen enligt de närmare föreskrifter, Konungen äger meddela, och gäller för en tid av fem år i sänder. Grundavdraget utgör i ortsgrupp I 680 kronor, i ortsgrupp II 760 kronor, i ortsgrupp III 840 kronor, i ortsgrupp IV 920 kronor och i ortsgrupp V 1,000 kronor för helt år räknat. Skattskyldig, som under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med sin hustru eller som haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn under 16 år, vilket ej haft minst 450 kronors inkomst, är berättigad att, utöver grundavdrag, åtnjuta familjeavdrag. Familjeavdraget utgör, med lika belopp för hustru och varje barn, i ortsgrupp I 320 kronor, i ortsgrupp II 320 kronor, i ortsgrupp III 360 kronor, i ortsgrupp IV 360 kronor och i ortsgrupp V 400 kronor. Skattskyldig, som under beskattningsåret haft husföreståndarinna hos sig anställd, äger, därest han varit ogift (varmed jämställas änkring, änka eller frånskild) och haft hemmavarande barn, för vilket han varit berättigad erhålla avdrag, att åtnjuta samma familjeavdrag, som tillkommer skattskyldig för hustru. För barn, vars föräldrar icke varit under beskattningsåret gifta med varandra eller ehuru gifta med varandra levt åtskilda, skall, därest enligt nu nämnda bestämmelser båda föräldrarna skulle vara berättigade till avdrag för barnet, avdraget tillkomma fadern, om denne haft barnet i sin vård under hela eller större delen av beskattningsåret, men eljest modern.

De ovan omförmälda ortsavdragen komma genom tillämpning av en särskild bestämmelse, den s. k. bankningsregeln, att ökas med högst 50 procent av avdragsbeloppen. Förutom med ortsavdrag skall nämligen det taxerade beloppet minskas, om det taxerade beloppet uppgår till eller överskjuter ortsavdragets dubbla summa, med ett belopp, motsvarande hälften av ortsavdraget, och, om det taxerade beloppet ej uppgår till ortsavdragets dubbla summa, med hälften av det belopp, varmed det taxerade beloppet överskjuter ortsavdraget. Slutligen må, om den skattskyldiges skatteförmåga finnes vara väsentligt nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom,

underhåll av andra närstående än barn, för vilka familjeavdrag är medgivet, eller annan därmed jämförlig omständighet, det taxerade beloppet efter vederbörande beskattningsnämnds beprövande minskas med ytterligare ett belopp av högst 1,000 kronor. Vad som härefter återstår utgör *beskattningsbart belopp*.

För annan skattskyldig än fysisk person, som varit här i riket bosatt under beskattningsåret, utgör det taxerade beloppet tillika beskattningsbart belopp.

Fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret och vilkens beräknade taxerade belopp icke uppgår till 600 kronor, skall icke utgöra inkomst- och förmögenhetsskatt. I övrigt inträder skatteplikt för skattskyldig, som nu sagts, då det beräknade beskattningsbara beloppet uppgår till minst 10 kronor, och för annan skattskyldig, då det beräknade taxerade beloppet uppgår till minst 100 kronor.

Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras en var för sin inkomst och förmögenhet och mannen därjämte för boets gemensamma inkomst och förmögenhet. Skatteplikten däremot bedömes med hänsyn till makarnas sammanlagda beräknade taxerade belopp, varjämte ortsavdrag ävensom beskattningsbart belopp beräknas för makarna gemensamt. Skatten beräknas efter det för makarna gemensamma beskattningsbara beloppet och fördelas å dem efter förhållandet mellan deras taxerade belopp.

För inkomst- och förmögenhetsskattens beräkning äro i författningen in-tagna särskilda tariffer, vilka utgöra ett slags grundtaxa så att skatt utgår med viss för varje år beslutad, för alla skattskyldiga enhetlig procent av enligt tarifferna uträknade *grundbelopp*. Beträffande sättet för grundbeloppens beräkning särskiljer förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt följande kategorier skattskyldiga:

a) För fysiska personer, oskifta dödsbon, svenska ekonomiska föreningar och utländska bolag ävensom s. k. familjestiftelser är skattetariffen anordnad som en skiktscala med en skatteprocent för grundbeloppet av 3 i lägsta skiktet, då det beskattningsbara beloppet icke överstiger 10,000 kronor. Grundbeloppet utgör vidare för den del av det beskattningsbara beloppet, som överstiger

10,000 kronor men icke	20,000 kronor	4 %;
20,000 » » »	40,000 »	5 %;
40,000 » » »	60,000 »	6 %;
60,000 » » »	100,000 »	7 %;
100,000 » » »	150,000 »	8 %;
150,000 » » »	200,000 »	9 %;
200,000 » » »	300,000 »	10 %;
300,000 » » »	400,000 »	11 %;
400,000 » » »	600,000 »	12 %;
600,000 » » »	800,000 »	13 %;
800,000 » » »	1,000,000 »	14 %;
1,000,000 »		15 %.

Grundbeloppet får icke i något fall överstiga 12 procent av det beskattningsbara beloppet, vilket procenttal inträder vid ett beskattningsbart belopp å 1,226,670 kronor.

b) För svenska aktiebolag, vad beträffar försäkringsaktiebolag för den del av inkomsten, som belöper på aktieägarna i denna deras egenskap, gäller en tariff, enligt vilken grundbeloppet alltefter inkomstprocentens storlek utgör 1.5—12 procent av det beskattningsbara beloppet. Med inkomstprocent avses i regel det procenttal, efter helt år räknat, som det beskattningsbara beloppet utgör av bolagets kapital (aktiekapital och reservfond). Den lägsta skattesatsen, 1.5 procent, tillämpas, när inkomstprocenten icke överstiger 4, och den högsta, 12 procent, gäller vid en inkomstprocent överstigande 150.

Till förebyggande av alltför stark ökning av grundbeloppet i fall, då inkomsten blott obetydligt överstiger gränsläget för en högre skattesats, stadgas, att skattens grundbelopp icke i något fall får med mera än halva det överskjutande beskattningsbara beloppet överstiga det grundbelopp, som högst skolat påföras bolaget, därest dess beskattningsbara belopp hade varit allenast så stort, att bolaget varit att hänföra till närmast lägre skatteklass.

c) För svensk försäkringsanstalts inkomst, i den mån den icke belöper på aktieägarna i denna deras egenskap, utgör grundbeloppet 6 procent av det beskattningsbara beloppet.

d) För sparbank utgör grundbeloppet 4 procent av det beskattningsbara beloppet.

e) För andra skattskyldiga än dem, som avses under a)—d), utgör grundbeloppet 3 procent av det beskattningsbara beloppet.

För budgetåren 1929/30—1932/33 fastställdes procenttalen för utdebiteringen till 145, för budgetåret 1933/34 till 165 samt för budgetåren 1934/35—1937/38 till 170. Jämväl för budgetåret 1938/39 har i 1938 års statsverksproposition föreslagits uttagning av 170 procent av grundbeloppet.

I 1928 års skattesystem ingår förutom den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten ännu en statsskatt å inkomst och förmögenhet, nämligen *utjämningskatten*. Avkastningen av denna skatt, vilken ersatte den förutvarande utjämningsandelen av den kommunala progressivskatten, användes till utjämnning av skattetrycket olika kommuner eller andra menigheter emellan. Utjämningskattens grundbelopp utgjorde ursprungligen $\frac{1}{3}$ av den *kommunala progressivskattens* grundbelopp men höjdes år 1934 till $\frac{2}{3}$ av detsamma.

Rörande bestämmelserna om kommunal progressivskatt torde få hänvisas till den redogörelse därför, som kommer att lämnas i det följande.

Utjämningskatten har sedan år 1932 uttagits med hela grundbeloppet. Emellertid har utjämningskatten jämte de övriga medel, som enligt särskilda bestämmelser disponeras för skattutjämnning — skatt som erlägges på grund av taxering för gemensamt kommunalt ändamål samt hälften av den särskilda skatten å vissa lotterivinster — de senaste åren icke förslagits till ändamålet, utan skattutjämningsmedlens fond har måst förstärkas genom anslag å allmänna budgeten, uppgående till för budgetåret 1933/34 4

miljoner kronor samt för ett vart av budgetåren 1934/35 och 1935/36 10 miljoner kronor. För budgetåren 1936/37 och 1937/38 ha anvisats anslag för samma ändamål å 4 respektive 2 miljoner kronor. Däremot har i innevarande års statsverksproposition särskilt anslag icke äskats för budgetåret 1938/39.

Av statsfinansiella skäl har under de senaste åren den statliga beskattningen utökats med ytterligare två skatter, extra inkomst- och förmögenhetsskatt samt särskild skatt å förmögenhet.

Extra inkomst- och förmögenhetsskatt uttogs första gången för budgetåret 1932/33 i enlighet med en år 1932 av riksdagen antagen förordning om dylik skatt. På grund av särskilda, med denna förordning i stort sett likalydande förordningar har därefter extra inkomst- och förmögenhetsskatt utgått jämväl för budgetåren 1933/34—1935/36. Vid 1936 års riksdag beslöts en avsevärd skärpning av skatteskalen för denna skatt, innebärande mer än en fördubbling av inkomsterna av skatten. För innevarande budgetår utgår skatten efter samma skatteskala som för budgetåret 1936/37. Skatten erlägges av fysiska personer och oskifta dödsbon (numera även familjestiftelser), för vilka det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet överstiger 6,000 kronor, och utgår enligt skiktskala med procentsatser från 1 till 8 procent. Skatten utgör:

när det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet icke överstiger 8,000 kronor: en procent av den del av det beskattningsbara beloppet, som överstiger 6,000 kronor;

när det beskattningsbara beloppet överstiger

8,000 men icke	10,000 kr.:	20 kr. för	8,000 kr. och 2 % av återstoden;
10,000 » »	12,000 » :	60 » »	10,000 » » 3 % » » ;
12,000 » »	20,000 » :	120 » »	12,000 » » 4 % » » ;
20,000 » »	30,000 » :	440 » »	20,000 » » 5 % » » ;
30,000 » »	50,000 » :	940 » »	30,000 » » 6 % » » ;
50,000 » »	100,000 » :	2,140 » »	50,000 » » 7 % » » ;
100,000 kr.	:	5,640 » »	100,000 » » 8 % » » .

Enligt proposition nr 37 till 1938 års riksdag har föreslagits, att extra inkomst- och förmögenhetsskatt skall utgå även för år 1938 enligt samma grunder som för år 1937.

Särskild skatt å förmögenhet uttages alltsedan budgetåret 1934/35 på grund av särskilda, varje år upprepade förordningar. Skattskyldighet åligger fysisk person, oskift dödsbo, utländsk juridisk person och familjestiftelse, därest den enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktiga förmögenheten överstiger 50,000 kronor. I skattelindrande syfte äro bestämmelser meddelade om reduktion av den skattepliktiga förmögenheten i fall då den lämnat ingen eller låg avkastning. Sålunda skall den beskattningsbara förmögenheten för annan skattskyldig än familjestiftelse utgöra högst ett belopp motsvarande 25 gånger det för den skattskyldige enligt inkomst- och förmögenhetsskatteförordningen beskattnings-

bara beloppet, dock minst 40 procent av den skattepliktiga förmögenheten. Fastställes ej för den skattskyldige något sådant beskattningsbart belopp, utgör den beskattningsbara förmögenheten ett belopp motsvarande 40 procent av den skattepliktiga förmögenheten. Det nyss omnämnda procenttalet 40 har fastställts först i den förordning, som reglerar skattens utgörande för år 1937. Tidigare utgjorde motsvarande procenttal 50. Skatten utgår enligt skiktskala med procenttalen 1—5 promille. Den utgör:

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger 50,000 kronor men icke 150,000 kronor: en promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 50,000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

150,000 men icke	300,000 kr.:	100 kr. för	150,000 kr. och	$2\frac{0}{100}$	av återstoden;
300,000	»	»	500,000 »	: 400 »	»
500,000	»	»	1,000,000 »	: 1,000 »	»
1,000,000 kr.				: 3,000 »	»

Enligt proposition nr 38 till innevarande års riksdag har föreslagits, att särskild skatt å förmögenhet skall utgå även för år 1938 enligt samma grunder som för år 1937.

Omfattningen av den av 1936 års skattekommitté verkställda utredningen.

Innan jag närmare ingår på de särskilda frågor rörande den statliga beskattningen av inkomst och förmögenhet, som — enligt vad av det föregående framgår — under senare år i olika sammanhang varit föremål för undersökning, torde det vara lämpligt att lämna en kortfattad översikt över omfattningen av den utredning, vars resultat framlagts i 1936 års skattekommittés förut omförmälda betänkande med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen.

Utredningen, som i första hand inriktats på en teknisk omläggning av det nuvarande systemet för den statliga beskattningen i syfte att åstadkomma största möjliga förenkling och rationalisering, har omfattat samtliga nu utgående direkta statsskatter å inkomst och förmögenhet — statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, extra inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å förmögenhet och utjämningskatt — och dessutom mantalspenningarna samt den kommunala progressivskatten. Förslag framlägges om avskaffande av mantalspenningarna, den kommunala progressivskatten och utjämningskatten i och med ikraftträdandet av det nya skattesystemet. All progressiv beskattning av inkomst och förmögenhet skall sålunda enligt förslaget förbehållas staten.

Efter det kommittén tagit ståndpunkt till vissa allmänna frågor rörande den avsedda omläggningen av det nuvarande skattesystemet — beskattningens rörlighet, grundbeloppsnivån, fördelningen av skattebördan mellan fysiska och juridiska personer samt avvägningen av fysiska personers beskattning mellan å ena sidan skatt å inkomst och å andra sidan skatt å förmö-

genhet — har kommittén behandlat frågan om systemet för statsbeskattningen av fysiska personers inkomst och förmögenhet. Kommittén har i detta hänseende föreslagit, att nämnda beskattning anordnas i form av en kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt, uppdelad i en rörlig botten-skatt och en fast tilläggs-skatt, och vid sidan därav en särskild skatt å förmögenhet.

Beträffande familjebeskattningen innefattar kommitténs förslag först och främst avsevärda jämkningar i de skattefria ortsavdragen i fråga om statsbeskattningen. Denna omreglering av avdragen går i stort sett ut på, att grundavdragen något minskas under det att familjeavdragen för hustru och barn höjas. Även i tekniskt avseende har åtskillnad gjorts mellan å ena sidan skattskyldig, som är gift eller har barn, för vilket avdrag åtnjutes. och å andra sidan ensamstående skattskyldig (ogift, änklings, änka eller frånskild) utan barn, för vilket avdrag åtnjutes. För ensamstående skattskyldig bestämmes nämligen enligt kommitténs förslag ortsavdrag på sätt framgår av en vid förordningen fogad tabell. Ur denna kan direkt avläsas det beskattningsbara beloppet. Vidare föreslår kommittén bl. a. höjning av åldersgränsen för barn, för vilka familjeavdrag åtnjutes, från 16 till 18 år.

I fråga om svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar samt utländska bolag har kommittén föreslagit övergång från progressiv till proportionell beskattning. Kommittén har slutligen framlagt förslag om ändrade bestämmelser beträffande avdrag för värdeminskning å inventarier m. m. i rörelse.¹

Kommittén, som föreslagit viss höjning av skattesatsen för utskiftnings-skatten, förklarar sig ämna i ett senare sammanhang upptaga till behandling översynen i övrigt av de skatter, som i skilda hänseenden komplettera skattesystemet, särskilt utskiftnings- och ersättningsskatterna. Till detta senare skede av utredningsarbetet ha även skjutits frågor rörande det finansrättsliga förmögenhetsbegreppets utformning och om upphävande av skattefriheten för vissa rättssubjekt samt spörsmål angående försäkringsföretagens beskattning, den skatterättsliga behandlingen av de kooperativa företagens rabatter och pristillägg, införande av kupongskatt för aktieutdelningar, rätten till avdrag för periodiskt understöd m. m.

I enlighet med de för kommittén meddelade direktiven har utredningen delvis företagits i samråd med kommunalskatteberedningen. Av kommittén framlagda förslag rörande den kommunala progressivskattens avskaffande, om höjning av åldersgränsen för åtnjutande av familjeavdrag för barn jämte därmed sammanhängande frågor samt om ändrade bestämmelser beträffande avdrag för värdeminskning å inventarier m. m. ha av beredningen biträts eller lämnats utan erinran i vad angår kommunalbeskattningen. Beträffande omläggningen av de skattefria avdragen har kommunalskatteberedningen meddelat, att vad kommittén därutinnan föreslagit för statsbeskattningens del icke synes vara ägnat att försvåra lösningen av frågan för kommunalbeskattningens vidkommande. Beredningen hade dessförinnan efter över-

¹ Beräkningar rörande avkastningen av det av kommittén föreslagna skattesystemet återfinnas i bilaga D till detta protokoll (sid. 309).

läggning med kommittén rörande hithörande problem förklarar, att beredningen för sin del icke kan slutgiltigt behandla frågan om familjebeskattningen förrän ställning tagits till frågan om själva skattesystemet, och att beredningen därför icke kan framlägga förslag i ämnet förrän tidigast år 1938.

Vissa av de hörda *myndigheterna* ha ansett det böra tagas i övervägande huruvida icke frågorna om den statliga och den kommunala beskattningens ordnande borde upptagas till slutligt avgörande i ett sammanhang, sedan kommunalskatteberedningens förslag framlagts.

Länsstyrelsen i *Kristianstads län* yttrar sålunda:

Ehuru länsstyrelsen vill understryka angelägenheten av att de nuvarande formerna för den statliga beskattningen ersättas med ett mera enhetligt system, synes det länsstyrelsen hava varit att föredraga, om reformarbetet på beskattningsväsendets område kunnat samtidigt tagas under omprövning, i synnerhet som utredningsarbetet i avseende å såväl den statliga som den kommunala beskattningen kommit att bedrivas i ett så nära tidssammanhang som faktiskt skett. Av det nu föreliggande förslaget har länsstyrelsen nämligen inhämtat, huru skattekommittén på viktiga och avgörande områden nödgats inhämta kommunalskatteberedningens yttrande, därvid det inom denna bedrivna utredningsarbetet icke alltid synes hava nått det stadium, att av kommittén framlagda synpunkter kunnat slutgiltigt godtagas av beredningen. — — — Det av kommittén upprättade utkastet till ändrade författningsbestämmelser ingriper ju också reglerande i betydande utsträckning på kommunalskattelagens tillämplighetsområde, och det kan synas tveksamt, huruvida de resultat, till vilka kommittén därvid kommit, bliva överensstämmande med beredningens slutliga ståndpunktstagande till de olika detaljspörsmålen. Länsstyrelsen vill härvid understryka, att det ur synpunkten av skattesystemets enhetlighet får anses vara av synnerlig vikt, att de tekniska reglerna givas största möjliga ensartade avfattning för beskattningens båda huvudformer.

Kammarrätten framhåller, att det helt visst ur många synpunkter varit önskvärt, att den nu ifrågasatta omläggningen av skattesystemet kunnat upptagas till behandling samtidigt såväl vad angår statsbeskattningen som beträffande den kommunala beskattningen, samt anför vidare:

Kammarrätten vill här beröra denna sak allenast ur taxeringsteknisk synpunkt och åsyftar därvid närmast omläggningen av ortsavdragen. Enligt nuvarande bestämmelser äro dessa så anordnade, att ortsavdragen vid statsbeskattningen äro jämnt dubbelt så stora som vid kommunalbeskattningen. Därest kommitténs förslag genomföres, blir detta icke längre fallet, utan ortsavdragen skola i varje fall under de närmaste åren vid de båda taxeringarna bestämmas enligt helt olika grunder. Utan tvivel kommer detta att verka tyngande vid taxeringsarbetet. Häråt lärer nu icke vara något att göra, men *kammarrätten* tillåter sig dock i detta sammanhang uttala det önskemålet, att det vid den nu pågående utredningen angående omläggning av kommunalbeskattningen måtte i möjligaste mån tillses, att ortsavdragen varda bestämde efter enahanda grunder om ock till olika belopp.

Länsstyrelsen i *Stockholms län* anser i princip, att en avvägning av statskatten i syfte att åstadkomma varaktiga skatteskalor bör äga rum i samband med kommunalskatternas reglering och således icke verkställas fristående.

Några länsstyrelser ha framfört samma synpunkter, som kommit till uttryck i här refererade uttalanden.

Oavsett nu anförda erinringar ha samtliga hörda myndigheter och organisationer vitsordat behovet av en rationalisering av de direkta skatterna till staten.

Frågan om en överarbetning av den statliga beskattningen av inkomst och förmögenhet i syfte att nå fram till ett mera enhetligt system än det nu tillämpade har länge varit aktuell. Förslag i ämnet förelades 1936 års riksdag men vunno icke riksdagens anslutning. Frågan har därefter i enlighet med riksdagens önskan underkastats förnyad utredning. Denna har anförtrotts 1936 års skattekommitté som nu framlagt förslag i ämnet omfattande ej endast frågan om omläggning av själva statsskattesystemet utan även bland annat spörsmålen om familjebeskattningen samt om rätten till avskrivning å inventarier m. m., vilka båda frågor tidigare varit föremål för utredning av befolkningskommissionen, respektive bolagsskatteberedningen.

De av kommittén framlagda förslagen som i väsentliga delar rätt nära ansluta sig till 1936 års propositioner ha vid remissen erhållit ett i det stora hela gynnsamt mottagande och synas mig ägnade att läggas till grund för framställning till riksdagen. Emellertid har i vissa yttranden ifrågasatts uppskov med omläggningen av den statliga beskattningen i avvaktan på en lösning jämväl av frågan om kommunalbeskattningsens framtida ordnande.

Otvivelaktigt skulle ett samtidigt avgörande av frågorna om den statliga och den kommunala beskattningen innebära vissa fördelar såväl med avseende på möjligheterna till ett noggrant avvägande av den samlade skattebördan som ock i tekniskt hänseende. Enligt vad jag erfarit torde emellertid kommunalskatteberedningen, till vilken utredningen av ett stort och svårarbetat problemkomplex hänskjutits, knappast kunna avgiva betänkande i huvudfrågorna i sådan tid, att det kan läggas till grund för förslag till nästa års riksdag. Ett uppskov med omläggningen av statsskatterna i avvaktan på kommunalskattefrågornas lösning synes mig under dessa omständigheter icke böra ifrågakomma. Jag vill tillika erinra om att kommittén på alla de punkter, där den kommunala beskattningen mera direkt berörts, samarbetat med kommunalskatteberedningen, som antingen godkänt förslagen eller uttalat, att dessa icke försvåra lösningen av de frågor varav behandlingen ankommer på beredningen. Jag finner sålunda övervägande skäl tala för att frågan om statsbeskattningsens omläggning och därmed sammanhängande spörsmål nu föreläggas riksdagen till avgörande.

Den av kommittén föreslagna skatteomläggningen har utsträckts till att omfatta även utjämningskatten. Häremot är enligt min mening intet att invända, emedan tillräckliga skäl icke längre synas föreligga för bibehållande av en specialbudgetsanordning för skatteutjämnningen.

Kommittén har även inbegripit mantalspenningarna och den kommunala progressivskatten under utredningen. Till dessa skatter anknyta sig spörsmål, som tarva särskild belysning och som därför lämpligen torde få upp- tagas till fristående behandling, innan jag övergår till huvudfrågorna.

De personella avgifterna.

Framlagda förslag.

1936 års skattekommitté har, som förut nämnts, föreslagit att mantalspenningarna skola avskaffas i samband med omläggningen av den direkta statliga beskattningen.

I samband med denna fråga ber jag att få anmäla ett av *kommunalskatteberedningen* i skrivelse den 15 november 1937 framlagt förslag om avskaffande jämväl av två kommunala personella skatter, sjukvårdsavgiften och folkskoleavgiften, vilka stå i visst tekniskt samband med mantalspenningarna.

Mantalspenningarna utgå enligt § 1 förordningen den 24 april 1863 angående mantalspenningarnes utgörande med 40 öre för man och 20 öre för kvinna av envar, som uppnått 18 års ålder. Från utgörande av mantalspenningar äro dock undantagna personer, som åtnjuta fattigunderstöd, gemenskapen vid arméns och flottans värvade regementen och kårer samt den egentliga lappallmogen ävensom de, vilka, enligt vederbörande kommunalstyrelses intyg, böra för fattigdom eller sjuklighet befrias från denna avgift.

Sjukvårdsavgift utgår enligt punkt 1 i kungörelsen den 26 augusti 1873 angående kurlhusavgiftens upphörande och införande av en allmän sjukvårdsavgift — sådan denna punkt lyder enligt kungörelsen den 7 juni 1883 — med högst 50 öre för man och 25 öre för kvinna av envar, som erlägger mantalspenningar. Avgiften utgöres till landsting och städer, som icke deltaga i landsting.

Folkskoleavgift må av skoldistrikt uttagas enligt § 58 stadgan angående folkundervisningen i riket den 26 september 1921 med högst 50 öre för man och 25 öre för kvinna av envar, som erlägger mantalspenningar.

Mantalspenningarna redovisades för budgetåret 1936/37 med 1.17 miljon kronor och ha i riksstatsförslaget för 1938/39 beräknats till ett belopp av 1.2 miljon kronor.

Det utdebiterade beloppet av kommunala personella skatter uppgick för år 1937 enligt preliminära uppgifter sammanlagt till inemot 2.4 miljoner kronor, varav något mer än hälften eller cirka 1.3 miljon kronor belöpte å landstingen. För städernas del uppgick beloppet till omkring 0.4 miljon kronor och för landskommunernas till omkring 0.7 miljon kronor.

Antalet av de kommuner, som underlåta att uttaga folkskoleavgift, har varit i stigande under de sista tjugu åren. Bland landskommunerna är det dock fortfarande relativt få, som avskaffat sagda skatt. Antalet sådana landskommuner utgjorde 18.8 procent av samtliga år 1934, det senaste år, för vilket specificerade uppgifter föreligga. Motsvarande procenttal voro år 1918 7.9 och år 1928 15.9. I fråga om städerna har utvecklingen fortskridit längre, så att år 1934 mer än hälften eller 67 av 114 städer avstått från ifrågasvarande avgift.

Frågan om de personella skatternas borttagande har tidigare varit föremål för överväganden. Sålunda har 1923 års riksdag i skrivelse (nr 315) till Kungl. Maj:t anhållit om utredning huruvida dessa skatter lämpligen kunde avskaffas. I propositionen nr 232 till 1936 års riksdag anfördes, att mantalspenningarna borde försvinna ur skattesystemet i samband med den ifrågasatta översynen av inkomst- och förmögenhetsbeskattningen men att sambandet med övriga personella skatter vore sådant, att en fristående lösning redan vid 1936 års riksdag icke vore lämplig. I fråga om motiveringen för riksdagens nyssnämnda skrivelse och myndigheternas yttranden i ärendet må hänvisas till en i nyssnämnda proposition given sammanfattning (sid. 24).

Kommittén har såsom skäl för sin uppfattning, att mantalspenningarna böra avskaffas i samband med införandet av ett nytt system för statsbeskattningen, under hänvisning till vad tidigare förekommit i frågan allenast framhållit, att dessa avgifter sakna större betydelse ur statsfinansiell synpunkt och tynga arbetet med debitering och uppbörd.

Som motivering för förslaget om avskaffande av folkskoleavgifter och sjukvårdsavgifter anför *kommunalskatteberedningen* följande:

Oavsett det tekniska sambandet med mantalspenningarna tala enligt beredningens uppfattning sakliga skäl för att de båda kommunala personella avgifterna försvinna ur skattesystemet samtidigt med mantalspenningarna. Dessa avgifter hava tidigare haft betydelse för tillgodoseende av vissa kommunala ändamål. Eftersom medel för tillgodoseende av dessa ändamål numera nästan helt anskaffas på samma sätt som medel till kommunala ändamål i allmänhet, måste avgifterna anses hava förlorat sin egentliga betydelse.

Vid bedömandet av avgifternas betydelse för primärkommunernas och landstingens ekonomi böra endast avgifterna från dem, som icke erlägga kommunalskatt i annan form, tagas med i beräkningen. Av dem som erlägga dylik skatt kunna nämligen belopp motsvarande avgifterna på ett avgjort enklare sätt uttagas genom den allmänna kommunalbeskattningen. De avgifter, vilka inflyta från dem som icke erlägga annan kommunalskatt, uppgå säkerligen icke till några större belopp. Av här förut lämnade uppgifter angående avgifternas storlek m. m. framgår, att de personella avgifterna över huvud taget icke hava någon avsevärd betydelse för primärkommunernas och landstingens ekonomi. Såsom det föregående jämväl utvisar har ett stort antal kommuner ej heller funnit anledning att upptaga folkskoleavgift. Genom avgifternas borttagande skulle ock en viss lättnad i uppbörsarbetet ernås.

Beredningen framlägger i överensstämmelse härmed utkast till kungörelse om ändrad lydelse av § 58 folkskolestadgan, lag angående ändring av 2 § lagen om skolstyrelse i vissa kommuner och kungörelse angående upphörande av uttagande av allmän sjukvårdsavgift.

Yttrandena.

Över beredningens framställning ha, efter remiss, yttranden avgivits av *kammarrätten, statskontoret, riksräkenskapsverket, överståthållarämbetet, länsstyrelserna, svenska landstingsförbundet, svenska stadsförbundet* och

svenska landskommunernas förbund. Vid länsstyrelsernas yttranden ha fogats yttranden från flertalet av landstingens förvaltningsutskott samt åtskilliga städer och landskommuner, vilka av länsstyrelserna lämnats tillfälle att yttra sig i ärendet.

De över skattekommitténs och kommunalskatteberedningens förslag hörda *myndigheterna* ha samtliga tillstyrkt avskaffandet av förevarande personella skatter. Länsstyrelserna i *Gotlands* och *Blekinge län* förutsätta därvid, att statsmakterna skola fullfölja sin vid olika tillfällen uttalade avsikt att överflytta uppgifter från landstingen till staten.

Samtliga de *städer* och flertalet av de *landskommuner*, från vilka yttranden inkommit, tillstyrka bifall till förslagen, ofta med framhållande av att folkskoleavgifter av dem ej uttagits sedan en längre tid tillbaka. Från några kommuner, som avstyrkt förslagen, anföres, att de personella avgifterna ha en särskild betydelse för upprätthållandet av ansvarskänslan gentemot samhället hos dem, som eljest ej skulle betala någon skatt.

Landstingens förvaltningsutskott ha merendels intet att erinra mot sjukvårdsavgiftens borttagande eller anse sig åtminstone icke böra avstyrka bifall till förslaget. Förvaltningsutskotten i *Kalmar läns norra* och *Kalmar läns södra landsting* samt *Blekinge läns landsting* avstyrka borttagande av sjukvårdsavgiften, därvid de hänvisa till avgiftens ekonomiska betydelse för landstingen. Förvaltningsutskottet i *Gotlands läns landsting* anser, att staten bör bereda landstinget gottgörelse för inkomstminskningen, som i länet motsvarar 5—10 öre per skattekrone.

Svenska stadsförbundet, *svenska landskommunernas förbund* och *svenska landstingsförbundet* tillstyrka ävenledes förslagen, sistnämnda förbund dock under hemställan, att landsting och kommuner som compensation måtte beredas erforderliga utgiftslättnader. För landstingens del kunde därvid i första hand nämnas slopandet av avgifterna vid statens sinnessjukhus för fattigvårdsbehövande patienter och i andra hand ett förståtligande av arbetsförmedlings- och arbetshemsverksamheten.

*Departements-
chefen.*

De personella skatterna äro till sin princip främmande för vårt skattesystem i övrigt och påkalla särskilt arbete för debitering och uppbörd. Med hänsyn till att de numera knappast äro av en ekonomisk betydelse som motiverar deras bibehållande vid sidan av övriga direkta skatter har det länge framstått som ett önskemål att avskaffa dem. Nu föreliggande förslag om upphörande av mantalspenningarna samt sjukvårds- och folkskoleavgifterna ha också i blott ett fåtal fall mött gensaga.

Invändningarna ha i vissa fall utgått från uppfattningen, att det vore önskvärt att varje vuxen medborgare erlade åtminstone någon skatt. Det torde dock knappast vara riktigt att tillmäta erläggandet av de personella avgifterna betydelse för vidmakthållandet av känslan av solidaritet med och ansvar mot det allmänna. I andra fall har, för sjukvårdsavgifternas del, hänvisats till dessa avgifters betydelse för landstingens ekonomi och framförts önskemål om compensation för den inkomstförlust, som skulle inträda

om föreliggande förslag bleve realiserade. Häremot kan erinras, att avgifternas upphörande endast hänvisar landstingen till att skaffa medel för de ändamål avgifterna avse på samma sätt som för landstingets utgifter i allmänhet och icke innebär att skattekraft som tidigare utnyttjats av landstingen övertages av staten.

Under återopande av det anförda och med hänvisning i övrigt till av skattekommittén och kommunalskatteberedningen återopade skäl ansluter jag mig till de framlagda förslagen och förordar alltså, att mantalspennin-garna samt sjukvårds- och folkskoleavgifterna skola upphöra att utgå i och med ikraftträdandet av det föreslagna nya skattesystemet.

Den kommunala progressivskatten.

Gällande bestämmelser.

Reglerna om den kommunala progressivskatten innehållas i förordningen den 28 september 1928 (nr 374) om kommunal progressivskatt.

De huvudsakliga bestämmelserna äro följande:

Skatten skall utgöras till kommuner, församlingar och skoldistrikt.

Fysisk person ävensom annan juridisk person än svenskt aktiebolag skall utgöra sådan skatt, därest den skattskyldiges till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara belopp överstiger 3,000 kronor. Svenskt aktiebolag skall utgöra kommunal progressivskatt, försåvitt den enligt 18 § b) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för bolaget uträknade inkomstprocenten överstiger 6. Sparbanker, andra svenska försäkringsanstalter än aktiebolag, ävensom systembolag samt skattskyldiga, som avses i 18 § e) nyssnämnda förordning (ideella föreningar, stiftelser o. dyl.) erläggja icke kommunal progressivskatt. Försäkringsaktiebolag betala kommunal progressivskatt allenast för den del av sin inkomst, som belöper på aktieägarna i denna deras egenskap.

Det till kommunal progressivskatt beskattningsbara beloppet utgör för en var skattskyldig det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet. Till den del detta sistnämnda belopp innehåller förmögenhetsdel är alltså den kommunala progressivskatten en förmögenhetsskatt.

För andra skattskyldiga än svenska aktiebolag — alltså fysiska personer, oskifta dödsbon, familjestiftelser, svenska ekonomiska föreningar och utländska bolag — utgör skattens grundbelopp för den del av det beskattningsbara beloppet, som ligger mellan 3,000 kronor och 9,000 kronor, 0.5 procent. Skalan skärpes därefter så småningom och grundbeloppet för den del av det beskattningsbara beloppet, som överstiger 100,000 kronor, utgör 5 procent; grundbeloppet är dock maximerat till 4.5 procent av det beskattningsbara beloppet. Sistnämnda procental nås vid ett beskattningsbart belopp å 432,000 kronor. För svenskt aktiebolag fastställles progressivskattens grundbelopp i

förhållande till det beskattningsbara beloppet efter ett procenttal, som utgör tre fjrtiondelar av det belopp, varmed den enligt 18 § b) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för bolaget beräknade inkomstprocenten överstiger 6, dock att grundbeloppet icke må i något fall överstiga 3.75 procent av det beskattningsbara beloppet.

Grundbeloppet får användas till täckande av högst en fjärdedel av kommunens (församlingens, skoldistriktets) skattebehov; återstoden av grundbeloppet uttages icke.

Historik.

Rörande de vid den kommunala progressivskattens tillkomst anförda skälen för dess införande samt därefter framkomna förslag om skattens omläggning eller upplävande får jag hänvisa till en i kommitténs betänkande (sid. 73—75) intagen redogörelse.

Statistiska uppgifter.

Beträffande storleken av den kommunala progressivskattens grundbelopp under åren 1928—1937 har kommittén lämnat vissa, å den officiella statistiken grundade uppgifter. Av desamma framgår, att skatten under åren 1930 och 1931 uppnådde sitt maximum, c:a 19.1 resp. 19.3 miljoner kronor, samt åren 1933 och 1934 sitt minimum, 11.9 resp. 11.0 miljoner kronor. Efter sistnämnda år har skattens grundbelopp ökat till 13.0 miljoner kronor år 1935 och 16.35 miljoner kronor år 1936¹; för år 1937 beräknas det uppgå till c:a 19.39 miljoner kronor. År 1936 belöpte av skatten, 16.35 miljoner kronor, å aktiebolag 2.94 miljoner kronor och å »enskilda» 13.41 miljoner kronor. Enligt av kommittén verkställda beräkningar fördelade sig sistnämnda belopp med 12.75 miljoner kronor å fysiska personer och 0.66 miljon kronor å ekonomiska föreningar och utländska bolag. Av det å fysiska personer fallande beloppet 12.75 miljoner kronor kunna 10.06 miljoner kronor anses utgöra inkomstskatt och 2.69 miljoner kronor förmögenhetsskatt.

Kommittén har beträffande samtliga kommuner i riket låtit upprätta sammanställningar av utdebiterad kommunal progressivskatt för åren 1934—1936. Vidare har för varje kommun beträffande år 1936 uträknats den höjning av den allmänna utdebiteringen, som under förutsättning av oförändrat skattebehov skulle ha blivit en följd av den kommunala progressivskattens borttagande. Resultatet av sistnämnda undersökning redovisas *dels* i de å sid. 77 av betänkandet intagna översiktstabellerna och *dels* i betänkandets bilaga D.

¹ Det torde böra påpekas, att dessa siffror avse skattens *grundbelopp*. De i kommunerna utdebiterade beloppen äro något lägre — exempelvis för åren 1934—1936 10.78, 12.67 och 15.79 miljoner kronor. — Skillnaden beror dels på att i vissa kommuner hela grundbeloppet icke uttagits och dels på att det gemensamma taxeringsdistriktet frånräknats. I sistnämnda distrikt debiterad skatt, vilken inflyter till skatteutjämningsmedlens fond, är i viss mån redan nu att anse såsom statsskatt.

Kommittén och kommunalskatteberedningen.

Enär utredningen av de spörsmål, som beröra den kommunala progressivskatten, ingår i kommunalskatteberedningens uppgift, ha kommittéerna upptagit desamma till gemensam behandling. De ha därvid enats om att föreslå avskaffande av förevarande skatt. Kommittéerna anföra i frågan:

Då 1936 års skattekommitté har att genom omläggning av skattesystemet söka sammanföra nu utgående statskatter till så få kategorier som möjligt, ligger det redan på grund härav nära till hands att undersöka huruvida icke samtidigt den kommunala progressivskatten skulle kunna avskaffas, varigenom ännu större enhetlighet i skattesystemet kunde vinnas. Att skattesystemet på en gång inrymmer flera progressiva skatter måste enligt kommittéernas uppfattning i och för sig anses utgöra en avsevärd olägenhet, enär överskådligheten över skattesystemet minskas och den progressiva beskattningens tryck på den enskilde blir svårare att bedöma. Ojämnheter i den sammanlagda progressiva skatteskalen kunna icke undvikas, allra minst om de progressiva elementen i statsskatteskalen delvis hindas i en fast skatt.

Nu anförda omständigheter ha för kommittéerna lett till den principiella uppfattningen, att all progressiv beskattning bör förbehållas staten. I detta sammanhang må förutsäckas, att det förslag i avseende å statsbeskattningen av svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska bolag, som framlägges av 1936 års skattekommitté, icke medgiver bibehållande av den kommunala progressivskatten, såvitt fråga är om nämnda juridiska personer.

Kommittéerna ha därefter till prövning upptagit spörsmålet, huruvida ur *kommunala* synpunkter likväl kräves ett bibehållande helt eller åtminstone delvis av den kommunala progressivskatten.

Vid införandet av den kommunala progressivskatten motiverades denna främst därmed, att det befunnits behöfligt att tillföra kommunerna en dylik skatteinkomst vid sidan av den vanliga utdebiteringen för att kunna hålla denna nere i skäligena belopp. Såsom av den statistiska utredningen framgår har emellertid den kommunala progressivskatten i de flesta av de mera skattetyngda kommunerna ringa eller ingen betydelse. Den med progressivskatten åsyftade verkan har således icke uppnåtts. Å andra sidan åstadkommer den kommunala progressivskatten ofta en icke obetydlig sänkning av utdebiteringen i kommuner, vilka hava ett starkt skatteunderlag och på grund därav även utan hjälp av progressivskatten skulle kunna hålla utdebiteringen jämförelsevis låg. Progressivskatten har alltså märkbart ökat ojämnheten i det kommunala skattetrycket.

Då kommunerna bereddes tillgång till progressiv beskattning, uttalades även, att de genom densamma inflytande medlen skulle användas till täckande av de utav kommunernas utgifter, vilka avsåge mera allmänna ändamål. Sedan den kommunala progressivskatten infördes, har emellertid staten efter hand övertagit en rätt betydande andel av kommunernas utgifter för nysnämnda ändamål, såsom skolväsendet, folkpensioneringen m. m. Om den progressiva beskattning, som nu uttages av kommunerna, förbehölles staten och de för staten härigenom ökade skatteintäkterna användes till lättande av bördorna för landets mera skattetyngda kommuner, skulle en direkt skatteutjämning uppkomma i motsats mot vad som kan åstadkommas genom bibehållande i en eller annan form av den kommunala progressivskatten.

Såsom skäl för den kommunala progressivskattens bibehållande har tidigare anförts, att förlusten av denna skatteintäkt skulle kunna vålla de kommunala finanserna svårt avbräck särskilt i sådana fall, där kommunen på

längre sikt kalkylerat med progressivskatt såsom säker inkomstkälla. På sätt förut framhållits utgår emellertid progressivskatt sällan med större belopp i andra kommuner än i sådana med gott skatteunderlag och låg utdebitering. I de enstaka kommuner med hög utdebitering, varest progressivskatten är av egentlig betydelse, skulle förlusten av nämnda skatt kunna mildras genom ökade skatteutjämningsbidrag. Det åberopade förhållandet torde därför icke utgöra ett avgörande hinder mot den kommunala progressivskattens avskaffande, i synnerhet därest övergången mildras på lämpligt sätt.

Den omständigheten, att den kommunala progressivskattens grundbelopp stundom icke kan helt uttagas, minskar möjligheterna att rättvist avväga en progressiv beskattning, som skall tillämpas å skattskyldiga i olika kommuner. Det får anses oegentligt, att vissa skattskyldiga, som redan äro i hög grad gynnade av låg kommunal utdebitering, skola draga den ytterligare fördelen av nämnda förhållande, att de få betala lägre kommunal progressivskatt än skattskyldiga med samma inkomst, bosatta i kommuner med hög utdebitering.

Den kommunala progressivskatten medför avsevärt arbete med taxering, debitering och uppbörd. Såsom ofta påpekats uppstå stora besvärligheter, särskilt därest taxeringen ändras för en skattskyldig, vars kommunala progressivskatt fördelats mellan flera kommuner.

På grund av vad nu anförts ha kommittéerna kommit till den uppfattningen, att hänsyn till kommunerna icke kräver den kommunala progressivskattens bibehållande.

Kommunalskatteberedningen har emellertid härvid funnit sig böra framhålla, att beredningen i syfte att lätta de hårdare tryckta kommunernas bördor övertväger förslag om skilda åtgärder, varigenom kraven å statligt stöd åt kommunerna komma att avsevärt ökas, samt att beredningen förutsätter, att vid bedömandet av dessa beredningens blivande förslag hänsyn tages till den kommunala progressivskattens indragande till staten.

Beträffande tidpunkten för avskaffandet av den kommunala progressivskatten ha kommittéerna ansett, att skatten bör upphöra i och med ikraftträdandet av det föreslagna nya statsskattesystemet. Såsom förut anförts är den kommunala progressivskattens bibehållande icke förenligt med den föreslagna formen för bolagsbeskattningen. Skulle den kommunala progressivskatten beträffande fysiska personer bibehållas intill dess att de reformer av det kommunala skattesystemet, vilka nu äro under övervägande, bleve genomförda, måste för statsbeskattningen särskilda skatteskalor — beträffande såväl inkomst- som förmögenhetsskatter — utarbetas att användas under en övergångsperiod. En dylik anordning skulle emellertid medföra stora tekniska svårigheter och i hög grad försvåra överblicken över det nya systemets verkningar, varför kommittéerna icke ansett denna anordning kunna förordas. Ett uppslag, enligt vilket den kommunala progressivskatten fortfarande skulle utgå efter gällande grunder men den skattskyldige få å sin statsskatt — beräknad enligt det nya systemet — avräkna vad han utgivit i kommunal progressivskatt, har likaledes av tekniska skäl måst övergivas.

Den omständigheten, att den kommunala progressivskatten utan uppskov bringas till upphörande, medför icke med nödvändighet att kommunerna på en gång skola utan vidare avstå från de inkomster skatten medfört. Kommittéerna hava tvärtom funnit skälig hänsyn till kommunerna, vilka böra beredas möjlighet att anpassa sig efter de ändrade förhållandena, påkalla en övergångsanordning. Denna bör enligt kommittéernas mening givas den formen, att staten under vissa år från särskilt anslag å riksstaten till kommunerna utbetalar en efter lämpliga grunder bestämd, avtagande ersättning för mistad progressivskatt.

Såsom utgångspunkt för ifrågavarande ersättning torde enligt kommittéernas mening böra tagas medeltalet av den i varje kommun för åren 1934—1936 utdebiterade kommunala progressivskatten. De motsvarande beskattningensåren 1933—1935 representera såväl lågkonjunktur som högkonjunktur. Ifrågavarande medeltal, som av kommittéerna uträknats för samtliga rikets kommuner, skulle för hela landet (frånsett det gemensamma taxeringsdistriktet, från vilket här kan bortses) uppgå till 13.08 miljoner kronor. Jämfört med de senaste högkonjunkturårens siffror, för år 1936 15.79 miljoner kronor och för år 1937 c:a 18.9 miljoner kronor (beräknat belopp), innebär en ersättning, bestämd till nyssnämnda medeltalsbelopp, en icke obetydlig minskning (som i de särskilda kommunerna kan bli större eller mindre). Med hänsyn härtill vilja kommittéerna föreslå, att ersättningen för första året efter det, för vilket kommunal progressivskatt sista gången utgått, icke ytterligare reduceras utan fastställs till hela det förut sagda medeltalsbeloppet. För de följande tre åren torde ersättningen till kommunerna böra bestämmas till $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$ och $\frac{1}{4}$ av nämnda belopp, varefter ersättningen helt bör upphöra.

Yttrandena.

Vid refererandet av de avgivna yttrandenas innehåll torde jag först få redogöra för de synpunkter, som lagts å frågan från kommunalt håll.

Städerna ha i allmänhet ställt sig kritiska mot förslaget; av de 47 städer som yttrat sig är det endast sju, som tillstyrka detsamma oförändrat. Förhållandet är det motsatta i fråga om landskommunerna, i det av 54 sådana endast 14 uttalat sig mot förslaget. De invändningar, som framkommit i yttrandena, rikta sig i de flesta fall icke mot den kommunala progressivskattens avskaffande i och för sig utan innefatta anspråk på att ersättning för skatten skall utgå under all framtid eller åtminstone under en lång övergångstid samt till högre belopp än kommittéerna föreslagit.

De synpunkter, som åberopats till förmån för större ersättning åt kommunerna, återfinnas i huvudsak i *svenska stadsförbundets* yttrande.

Förbundet anmärker till en början, att kommittéernas uppläggning av frågan knappast präglats av någon större omtanke om kommunernas ekonomi. I avsikt att jäva talet om skattens ringa betydelse för mera skattetyngda kommuner och visa det oförmånliga i de för ersättningens beräkning föreslagna grunderna har förbundet till yttrandet fogat en tabell¹, utvisande för varje stad medeltalet av progressivskattens belopp dels för 1928—1936, dels för 1934—1936. Gentemot påståendet att staten övertagit en betydande andel av kommunernas utgifter för mera allmänna ändamål, såsom skolväsendet, folkpensioneringen m. m., framhåller förbundet, att de dyrortsgraderade folkpensionerna åtminstone för vissa städer medfört betydligt ökade kostnader för andelar i pensionstillägg m. m., och att det nog alltjämt förbleve en omstridd fråga, i vad mån en vidgad folkpensionering lättade kommunernas fattigvårdskostnader. Mot de åberopade lättnaderna borde i varje fall vägas de ökade utgifter, som de senaste årens sociala lagstiftning medfört även för kommunernas del och som vore långt ifrån obetydliga.

¹ Här ej intagen.

Förbundet anför vidare:

Finna sig statsmakterna böra omlägga grunderna för statsbeskattningen och det därvid visar sig, att en viss beskattningsform icke låter sig väl förena med det nya systemet, kan den omständigheten *i och för sig* icke motivera några protester från kommunalt håll. Visserligen hade man önskat något närmare besked om de i betänkandet omförmälda »tekniska» skäl, som absolut nödvändiggjort det nu framlagda förslaget om progressivskattens slopande som kommunal skatt. Men frånvaron av dessa upplysningar kan intet ändra i den naturliga och enda möjliga ståndpunkten, att det är statsmakternas sak att själva bestämma grunderna för statsbeskattningen.

Men detta principiella erkännande motiverar på intet sätt en anslutning till det nu föreliggande förslaget.

En av de viktigaste förutsättningarna för en sund kommunalpolitik synes förbundet vara, att man eftersträvar en så jämn kommunalskatt, som förhållandena kunna medgiva. Skarpa fluktuationer från det ena året till det andra äro av ondo och böra undvikas, i den mån det ligger inom kommunalförvaltningarnas möjligheter. Insikten därom har också vuxit sig allt starkare inom städernas förvaltningar. Mer och mer inriktar man sig på att planera på längre sikt, även där direkta finansplaner ej uppgöras eller i vart fall ej offentliggöras. För utjämning av pensioneringskostnader hava avsättningar skett. Genom lämpligare avvägda amorteringstider har man sökt undvika överbelastning av kommunala skattebetalare. Strävanden i dessa riktningar hava också understötts av statsmakterna. När man från kommunalt håll framhöll vikten av att kunna upplägga skatteregleringsfonder, tillkom en lagstiftning, som utöver detta speciella syfte också i övrigt avsåg att skapa stabilitet åt kommunernas finanser. — Andra exempel på statsmakternas anslutning till »stabilitetstanken» skola nedan anföras. — Ur nu berörda synpunkt må också påpekas, att förslaget innebär en omkastning inom samma kommun av skattebördorna olika samhällsskikt emellan, en omläggning som är mycket svårbedömlig till sina verkningar. Det måste ur allmänna synpunkter anses vara en angelägenhet av största vikt, att statsmakterna icke genom omläggning av gällande lagstiftning på ett betänkligt sätt rubba den beskattningsrätt, som utgör kommunalförvaltningens finansiella grund och på vilken kommunen byggt åtgärder ej blott för året eller de närmaste åren utan även för längre fram ligande tider.

Enligt det föreliggande förslaget skulle nu den kommunala progressivskatten successivt avskrivras under fyra år och utgå med sjunkande belopp under de tre sista av dessa år. De svårigheter, skattereformen medför för kommunerna, skulle visserligen därigenom i någon ringa mån lättas. Men dessa lättnader måste anses i högsta grad otillräckliga. Först och främst läggas till grund medeltal för 1934—1936. Även om de beskattningsår, på vilka beloppen byggas, i någon mån representera olika konjunkture, synes en så begränsad tidrymd för medeltalens beräkning dock ägnad att giva alltför osäkra resultat och det samlade ersättningsbelopp, som med metoden i fråga skulle utgå, torde knappast kunna anses verkligt representativt. Men också den tid, under vilken ersättningen skulle utgå, synes ur ovan hävdade synpunkter vara orimligt starkt begränsad. En anpassning efter den nya lagstiftningen är på dessa få år icke möjlig. Skulle den rådande högkonjunkturen under avvecklingsperioden ersättas av en lågkonjunktur med åtföljande stegrade skatter, blir övergången än svårare att bära. Framhållas må att den av förbundet samtidigt förordade avskrivningen av de personella avgifterna också i någon mån skärper svårigheterna.

Förbundet kan sålunda för sin del icke godtaga det förslag till de indragna skatteförmånernas kompensering, som av kommittén föreslagits.

De av kommunalskatteberedningen i utsikt ställda lättnaderna i avseende å utgifter för vissa förvaltningsgrenar kan förbundet icke uttala sig om av det skälet, att man ingenting vet om deras innebörd. Skall man på denna väg komma fram till ett tillfredsställande resultat, måste det förutsättas, att progressivskatten får fortgå såsom kommunal beskattningsform i vart fall till dess full visshet vunnits om de kompensationsobjekt, beredningen ämnar komma med. Överhuvud synes emellertid denna väg icke tillräddig. Svårigheter måste alltid möta att väga värdet av den ena förmånen mot den andra. Om också en viss balans uppnås, riskera kommunerna uppenbarligen i framtiden att vilken dag som helst genom ny eller ändrad lagstiftning se sitt utgiftskonto belastat med kostnader för nya verksamhetsgrenar eller med ökning i kostnader för dem redan tilldelade uppgifter.

Under sådana förhållanden finner förbundet den rationellaste lösningen vara ett avskrivningsförfarande efter lämpliga normer, även om kommunerna därigenom giva avkall på en, i och för sig skälig, fullständig och bestående kompensation.

Exempel på ett dylikt avskrivningsförfarande saknas ej i det förflutna. När den kommunala tullbeskattningen 1857 upphävdes, utformades ersättningsreglerna så, att ersättningen gjordes rörlig genom anknötning till tulluppbördens storlek i respektive stad. Ett närmare i tiden liggande exempel erbjuder brännvinsförsäljningsmedlens indragning år 1913. Vid detta tillfälle bestämdes, vid sidan av andra förmåner, att gottgörelse skulle utanordnas till bl. a. städer och vissa köpingar för den till dem direkt utgående andelen av brännvinsförsäljningsmedlen. Ersättningsbeloppen beräknades efter medeltalen för vissa år och ersättningen utgick under 21 år.

Ersättningsbeloppet för brännvinsförsäljningsmedlen i utgångsläget uppgick endast till 5.6 miljoner. Redan under förutsättning att medeltalsberäkningen begränsas till åren 1934—1936, rör det sig i föreliggande fall om en summa på 13 miljoner kronor. I fråga om progressivskatten kan en successiv och lika avskrivning under 20 år därför icke anses oskälig.

Ovan har redan berörts grunden för medeltalsberäkningen. En begränsning enbart till åren 1934—1936 ger, såsom — — tabellen också visar, en dålig bild av progressivskattens verkliga betydelse. Förbundet måste för sin del bestämt påyrka, att tioårsmedeltal därvid i stället komma till användning. Helst borde givetvis hänsyn också tagas till den omständigheten, att städernas inkomst av progressivskatten, om denna fortgått för en ny tjuugoårsperiod, säkerligen kommit att uppvisa rätt starkt stegrade siffror.

Vissa städer åberopa innehållet i en promemoria, utgörande en sammanfattning av de synpunkter, som framkommit vid en av stadsförbundet i december 1937 anordnad konferens med representanter för de tio städer, för vilka progressivskatten har den största betydelsen. Promemorians huvudpunkter kunna sägas vara i sak återgivna i stadsförbundets yttrande. Åtskilliga städer, vilka icke direkt åberopa promemorian, stödja sig på dess innehåll.

De landskommuner, som avstyrka kommittéernas förslag, hemställa i likhet med flertalet av de städer, som avböjt förslaget, i allmänhet om full ersättning för progressivskattens bortfallande. I andra hand begäres ersättning efter grunder ej oförmånligare än de, enligt vilka ersättningen för bränn-

vinsförsäljningsmedlens indragning utgått. Några kommuner hemställa om en övergångstid av tio år.

Från de särskilda yttrandena från städer och landskommuner, vilka intaga en mot förslaget kritisk hållning, må återgivias följande.

Städerna *Stockholm*, *Göteborg*, *Malmö*, *Norrköping* och *Hälsingborg* begära ersättning åtminstone efter de grunder, som tillämpats vid indragningen av brännvinsförsäljningsmedlen.

Stockholms stad anför bland annat:

Det är väl sant, att kommunerna icke kunna resa några invändningar mot statsbeskattningens anordnande, och följaktligen heller icke mot principen, att all progressivbeskattning bör förbehållas staten. Men det är lika sant, att kommunerna äga giltigt skäl att räkna med att dem tillkommande inkomstkällor icke genom statsmakterna berövas dem utan ersättning för förlusten. Att frågan om progressivskattens avskaffande varit väckt gör häri ingen ändring, lika litet som det förhållandet, att dylika förslag hittills avvisats. Att kommunerna skola kunna räkna med att staten icke utan ersättning berövar dem deras inkomster ligger i sakens natur. Detta är ett ur kommunal hushållningssynpunkt ofrånkomligt rättssäkerhetskrav. Rimliga anspråk på sammanhang i lagstiftningen giva samma slutsats. Genom kommunallagstiftningen hava bestämmelserna om kvalificerad majoritet vid vissa beslut gjorts beroende av skattesatsens höjd. Enahanda är förhållandet med den underställningsfria lånerätten. Reglerna om allmän fond sätta ock kommunens rätt att avsätta medel och att taga avsatta medel i anspråk i direkt relation till utdebiteringen. Dylika stadganden förutsätta uppenbarligen, att de lagbestämmelser, som ligga till grund för skattesatsens fastställande, ej från det ena året till det andra väsentligt förändras.

Efter att ha erinrat om grunderna för ersättningarnas bestämmande vid tolagens samt brännvinsförsäljningsmedlens indragning framhåller staden, att en ersättning givetvis kan lämnas i den form, att statsverket befriar kommunerna från vissa dem för närvarande åliggande kostnader. I dylikt fall borde emellertid frågan lösas i sammanhang med skatteutjämningsproblemet. Därest de största städerna, såsom förhållandet varit exempelvis i fråga om folkpensioneringen och barnbidragen, missgynnades, borde hänsyn till detta förhållande tagas vid ersättningens bestämmande.

Jämväl *Göteborgs stad* framhåller den särställning de största städerna intaga samt uttalar den meningen, att i följd av progressivskattens avskaffande även lägre inkomstagare skulle få vidkännas en höjning av kommunal-skatten, något som ur social synpunkt vore en icke önskvärd verkan av en skattereform.

Malmö stad yttrar bland annat, att den sociallagstiftning, som på senare åren tillkommit, torde — även om staten påtagit sig väsentliga utgifter — komma att medföra ökade bördor för kommunerna. Staden erinrar vidare, att de av rikets städer, däribland *Malmö*, vilka åtnjutit inkomst av boupp-teckningsprovision, inom den närmaste tiden komme att gå förlustiga även denna betydande inkomstkälla. Sistnämnda erinran göres jämväl av *Lunds stad*.

Luleå stad ifrågasätter att de kommuner, som uppfylla förutsättningarna för erhållande av skatteutjämningsbidrag, skulle erhålla full kompensation av skatteutjämningsmedel för förlusten av progressivskatten.

Djursholms stad gör gällande, att de kommuner, som i likhet med Djursholm i förlitande på skattelagstiftningens stabilitet på längre sikt medräknat progressivskatten såsom säker inkomstkälla, skulle förorsakas betydande ekonomiska svårigheter. Ett ersättningslöst borttagande måste därför betecknas icke blott som ett maktövertagande utan även såsom ett angrepp mot rätts-säkerheten. Staden måste principiellt göra gällande, att kommunerna böra beredas direkt och full ersättning för ifrågavarande inkomstkällas borttagande. Under alla omständigheter borde ersättningen ej beräknas efter oförmånligare regler än de som tillämpades vid indragningen av brännvinsförsäljningsmedlen. *Uppsala stad* anser det av kommittéerna föreslagna vederlaget uppenbarligen vara alldeles otillräckligt för att ens tillnärmelsevis motsvara stadens nuvarande och såsom staden lagligen tillerkända betraktade inkomster av progressivskattemedel. *Magistraten i Eskilstuna* anför, att staden under de senaste åren nödgats bekosta betydande arbeten med låne-medel och att staden, vars skatteunderlag i följd av näringslivets struktur är underkastat kraftiga förskjutningar, räknat med progressivskatten såsom en säker inkomstkälla.

Nacka kommun, som icke hyser tveksamhet mot de nu föreslagna betydelsefulla reformerna rörande kommunalbeskattningen såsom sådana, ifrågasätter dock lämpligheten av att desamma genomföras innan kommunal-skatteberedningen hunnit framlägga sitt förslag i ämnet. Kommunen påpekar jämväl, att skatteunderlaget i kommunen kommer att minska i följd av att vid den pågående fastighetstaxeringen en ganska stor sänkning av taxeringsvärdena måste företagas. Ytterligare *några kommuner* uttala sig för uppskov i avvaktan å kommunalskatteberedningens förslag. *Förkärla kommun*, Blekinge län, förklarar, att progressivskattens borttagande skulle få katastrofala följder för kommunens budget. *Dagsås kommun*, Hallands län, befarar, att progressivskattens borttagande skulle medföra, att en skattskyldig, som representerade drygt hälften av kommunens skatteunderlag, komme att flytta ifrån kommunen. *Färnebo kommun*, Värmlands län, anser det i princip oriktigt, att staten tager kommunernas inkomster.

Gällivare och Jukkasjärvi kommuner, Norrbottens län, vända sig med skärpa mot att ersättningen skulle beräknas å grundval av taxeringarna 1934—1936. Nämnda taxeringar hänföra sig i dessa kommuner enbart till inkomstår under lågkonjunktur; malmbolagen, av vilkas skattebetalningar kommunerna äro väsentligen beroende, taxerades under nämnda år icke till någon progressivskatt. För Gällivare skulle om medeltalet för åren 1926—1928 (beskattningsåren 1925—1927), vilka representerade både hög- och lågkonjunktur, lades till grund för beräkning av ersättningen, sammanlagda ersättningsbeloppet bliva mer än tio gånger så stort som det föreslagna. I Jukkasjärvi är medeltalet för de 17 år, skatten utgått, mer än fjorton gånger så stort som det

föreslagna, varför kommunen hemställer, att åtminstone medeltalet för de 17 åren skall läggas till grund för ersättningens bestämmande.

Svenska landskommunernas förbund återger vad kommittéerna anfört beträffande progressivskattens motverkande av skatteutjämning och om den utjämning, som kunde erhållas genom användning av progressivskattemedlen för dylikt ändamål, samt yttrar vidare:

Det synes förbundet, att kommitténs synpunkter härutinnan måste anses vägande och tala för borttagande av den kommunala progressivskatten. Men för åtskilliga kommuner måste dock bortfallandet av denna skatteinkomst orsaka vissa svårigheter och rubba gjorda beräkningar för framtiden. Detta har också stått klart för kommittén, som därför föreslår en övergångsarrangering, av innebörd att staten under fyra år skulle utbetala en år för år avtagande ersättning till kommunerna för mistad progressivskatt. Förbundet anser dock, att den övergångstid, som föreslås, är tilltagen alltför kort och att den av hänsyn till en del kommuner borde något förlängas.

Svenska landstingsförbundet yttrar:

Förbundet kan icke undgå att finna de av de båda kommittéerna framförda skälen för borttagande av denna skatteform bärande, och vill sålunda uttala sin anslutning till förslaget i fråga, även om förbundet är medveten om, att vissa svårigheter härigenom komma att beredas de berörda kommunerna. Förbundet finner det därför motiverat, att de såsom föreslagits under en femårig övergångstid erhålla viss ekonomisk kompensation härför.

De städer och landskommuner, som tillstyrka förslaget, ha i den mån motivering därför lämnats i allmänhet åberopat de av kommittéerna anförda skälen. Särskild vikt synes ha lagts vid skatteutjämningsynpunkter. Ur de yttranden, enligt vilka den av kommittéerna föreslagna ersättningen ansetts tillräcklig, må följande anföras.

Karlskrona stad yttrar bland annat:

Vad svenska stadsförbundets delegerade anfört därom, att städerna i allmänhet på lång sikt kalkylerat med progressivskatten såsom en säker inkomstkälla, och att dessa kalkyler skulle avsevärt rubbas, därest progressivskatten ginge för dem förlorad, torde icke kunna tillmätas så stor betydelse. De nämnda delegerade representera — — — de städer, för vilka progressivskatten har den största betydelsen. Om progressivskatten slopades, skulle visserligen dessa städer få den största känningen därav i form av ökad utdebitering, men märk väl, de tillhöra i allmänhet den kategori, som har så låg utdebitering, att de väl tåla vid förhöjningen utan att komma i sämre ställning än andra. De torde icke heller i förlitande på progressivskattens bestående ha vidtagit sådana åtgärder inom kommunen att utdebiteringen skulle bli högre efter progressivskattens slopande än innan den infördes.

I *Sundbybergs stads* yttrande anföres, att progressivskattens borttagande väl komme att i staden medföra en icke oväsentlig höjning av utdebiteringen, men att staden likväl intet hade att erinra emot förslaget, enär det knappast kunde anses rättvist att kommuner med stort skatteunderlag bleve ytterligare gynnade av progressivskatten, samt att den föreslagna övergångstiden visserligen vore relativt kort, men att staden ej heller härutinnan hade något

att erinra med hänsyn till angelägenheten att snarast möjligt genomföra den med progressivskattens borttagande avsedda skatteutjämningen. *Lindesbergs stad* tillstyrker förslaget, enär det nya skattesystemet gäve de mindre inkomsttagarna full kompensation för de fördelar, som den kommunala progressivskatten skänkt dem. Liknande synpunkter anföras av en del landskommuner.

Solna kommun i Stockholms län har under påpekande av icke blott de åtgärder i skatteutjämnande syfte, vilka av riksdagen under senare år beslutats, utan även de ytterligare åtgärder, vilka av kommunalskatteberedningen i dylikt hänseende förutsatts, funnit ett slopande av progressivskatten synnerligen väl motiverat. Kommunen ifrågasätter, om verkliga skäl finnas för så lång övergångsperiod som tre år. De av indragningen drabbade kommunerna ha i allmänhet så låg debitering, att deras befolkning likväl icke ens tillnärmelsevis skulle komma i så svåra skatteförhållanden, som de flesta andra kommuners befolkning befinna sig i. Det syntes rimligare, att ersättning gäves endast åt de kommuner, som bleve att anse såsom skattetyngda enligt skatteutjämningsförordningen.

Stocksunds köping har gjort några erinringar av teknisk natur. Köpingen påpekar, att i ersättningsbestämmelserna bör komma till klart uttryck den hänsyn, som skall tagas till ändringar i den kommunala indelningen. Vidare framhålles, att föreskrifter äro erforderliga angående ersättningsbeloppens fördelning mellan kommun, församling och skoldistriskt. Köpingen förutsätter, att kommunerna erhålla tillfälle att yttra sig om innehållet i ersättningsbestämmelserna före deras fastställande.

De hörda *statliga myndigheterna* ha nästan undantagslöst tillstyrkt den kommunala progressivskattens avskaffande. De av kommittéerna anförda skälen ha härvidlag i allmänhet åberopats. Några myndigheter ha dock uttalat tveksamhet i principfrågan eller förordat uppskov. Att i några yttranden ifrågasatts uppskov med hela statsskattespörsmålet i avvaktan å kommunalskatteberedningens förslag har jag förut omnämnt. Ur de yttranden, vari tveksamhet kommer till synes, må anföras följande.

Länsstyrelsen i *Kristianstads län* anser visserligen att kommittéerna anført bärande skäl för progressivskattens avskaffande men framhåller, att även om skatten i vissa kommuner haft ringa betydelse, dess bortfallande i andra kommuner med svagare skatteunderlag komme att innebära en betydande skatteökning; frågan om skattens betydelse ur kommunal synpunkt sammanhänge med arten av de åtgärder, som enligt uppgift av kommunalskatteberedningen planeras i syfte att lätta de hårdare tryckta kommunernas skattebörda, varför frågorna bort lösas i ett sammanhang. Länsstyrelsen i *Stockholms län* ställer sig tveksam mot principen att förbehålla staten all progressiv skatt, under det att de kommunala skatterna skulle vara proportionella. Då den kommunala progressivskatten på sin tid infördes, hade man en annan uppfattning; dåvarande regering ansåg, att principen om

skatt efter förmåga borde tillämpas jämväl på den kommunala beskattningens område, och riksdagen anslöt sig till denna princip. Länsstyrelsen ville icke bortse från att den kommunala progressivskatten i praktiken kommit att verka skattelindrande inom kommuner, som ha jämförelsevis ringa behov av skattelindring, och att progressivbeskattningen lämpligare borde användas i skattelindrande syfte, men det syntes länsstyrelsen kunna ifrågasättas, huruvida en så viktig principiell omläggning av systemet borde äga rum utan samband med prövningen av frågan om den kommunala beskattningens ordnande över huvud.

Lantbruksstyrelsen hyser starka betänkligheter mot den kommunala progressivskattens avskaffande. Styrelsen framhåller, att kommunalskatten skulle få höjas i flertalet landskommuner, i ett betydande antal fall högst avsevärt, samt anför vidare bland annat:

Denna ökning uti den kommunala allmänna beskattningen, som för de större inkomsttagarnas vidkommande skulle kompenseras genom den kommunala progressivskattens bortfallande, skulle däremot i full utsträckning drabba alla mindre skattedragare med högst 3,000 kronor beskattningsbar inkomst. Den kommunala progressivskattens avskaffande skulle sålunda medföra en ganska genomgående och delvis betydande höjning uti den kommunala beskattningen för alla mindre och i stor utsträckning även för medelstora jordbrukare. Givetvis komma även lantarbetare, fiskare och andra smärre inkomsttagare på landsbygden att drabbas av denna ökning uti den kommunala beskattningen. Då särskilt det mindre jordbrukets skatteförmåga för närvarande torde vara mycket begränsad, bland annat beroende därpå, att de statliga stödåtgärderna icke medfört samma nytta för denna jordbrukskategori som för det större jordbruket och att möjligheterna för det mindre jordbruket att rationalisera driften äro relativt små, synes det lantbruksstyrelsen, att denna verkan av den kommunala progressivskattens avskaffande påkallar den största uppmärksamhet. Även torde böra framhållas, att den kommunala fastighetsskatten i sin mån kommer, därest den fortfarande bibehålles, att verksamt bidra till att göra den genom kommunala progressivskattens bortfallande förutsedda ökningen i den allmänna kommunala utdebiteringen särskilt effektiv och tyngande för det mindre jordbrukets vidkommande.

Frågan om ersättningen åt kommunerna är föremål för delade meningar även bland myndigheterna. *Överståthållarämbetet* och *femton länsstyrelser* förorda i detta hänseende för kommunerna förmånligare grunder än kommittéerna föreslagit. *Sju länsstyrelser* tillstyrka förslaget eller lämna det samma utan erinran. Länsstyrelsen i *Kristianstads län* inskränker sig till sin förut angivna hemställan om uppskov. Länsstyrelsen i *Jönköpings län* berör i sitt yttrande ej frågan om den kommunala progressivskatten.

Av de länsstyrelser, vilka uttalat sig för ökad ersättning åt kommuner, ha olika meningar yppats rörande tiden för ersättningens utgående och ersättningens storlek.

Några *länsstyrelser* framhålla helt allmänt önskvärdheten av för kommunerna förmånligare övergångsbestämmelser. Länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län* uttalar, att för de största städernas del i någon form borde beaktas, att de under senaste tid fått påtaga sig vissa direkt statliga upp-

gifter utan motsvarande gottgörelse av statsmedel. Länsstyrelserna i *Södermanlands*, *Skaraborgs*, *Värmlands* och *Västmanlands län* göra gällande att visst berättigande finnes i kommunernas anspråk på full gottgörelse. Sålunda förutsätter länsstyrelsen i *Södermanlands län*, att kommunerna erhålla full kompensation för vad de förlora genom progressivskattens indragning intill dess det under utredning liggande spörsmålet avgjorts, huru kommunernas och statens inbördes förhållanden med hänsyn till samhällsuppgifternas fullgörande förskjutits eller anses böra förskjutas. *Landskamraren* i länet är dock skiljaktig och tillstyrker kommittéernas förslag.

Några länsstyrelser uttala sig för en längre övergångstid än de föreslagna fyra åren i syfte att bereda kommunerna större möjligheter till anpassning efter det nya läget. Länsstyrelserna i *Blekinge* och *Hallands län* ifrågasätta en övergångstid å tio år. *Överståthållarämbetet* framhåller, att särskilt i den mån kommunerna sökt på längre sikt uppbygga ett planmässigt sparande, borttagandet av progressivskatten måste innebära ett allvarligt rubbande av beräknade skattetillgångar; starka skäl talade på grund därav för att inkomstminskningen successivt finge inträda under en längre följd av år. Länsstyrelsen i *Uppsala län* anför, att de beslutande kommunala myndigheterna efter 1928 års lagstiftning haft anledning antaga, att progressivskatten eller därmed jämförlig skatt skulle utgå för framtiden. Länsstyrelsen finner det icke skäligt att progressivskatten borttages utan att antingen en längre övergångsperiod, exempelvis 10 år, stadgas eller också samtidigt mera verksamma överflyttningar av utgifterna från primärkommunerna äga rum. Då förslag om ändring av de kommunala uppgifterna för närvarande icke föreligger, synes det länsstyrelsen nödvändigt att fastställa längre övergångsperiod.

Vissa länsstyrelser, däribland även sådana som yrkat en längre övergångstid, ha tillika framställt anmärkning emot kommittéernas förslag att ersättningen skulle beräknas på grundval av medeltalet för åren 1934—1936. Länsstyrelserna i *Stockholms*, *Uppsala* och *Västerbottens län* ifrågasätta, huruvida sagda år kunna anses giva ett representativt medeltal. Länsstyrelserna förmena, att de motsvarande inkomståren i övervägande grad präglats av ogynnsamma konjunkturen. Länsstyrelsen i *Norrbottnens län* understryker de ogynnsamma konsekvenserna särskilt för Gällivare och Jukkasjärvi socknar av den föreslagna beräkningsgrunden.

Länsstyrelserna i *Kalmar*, *Malmöhus*, *Älvsborgs*, *Örebro*, *Kopparbergs*, *Västernorrlands* och *Jämtlands län* ha godtagit kommittéförslaget även i ersättningsfrågan.

Länsstyrelsen i *Örebro län* yttrar därvid, att de starka invändningarna mot progressivskattens borttagande torde vila på den icke alldeles riktiga meningen, att kommunerna för all framtid borde vara berättigade till en skatt, som en gång tillerkänts dem. Länsstyrelsen anser godtagbara skäl ha anförts för skattens borttagande samt att tillbörlig hänsyn till kommunernas intresse tagits genom den föreslagna ersättningen för förlorad

skatt. Länsstyrelsen i *Malmöhus län* anser, att vissa olägenheter otvivelaktigt beredas de större städer, dit den kommunala progressivskatten haft tendens att draga sig, men att detta ej torde bliva av större betydelse, enär utdebiteringen till kommunalskatt i dessa städer i allmänhet snarare underän överstege den normala, vartill ju också komme ersättning under viss övergångstid. Länsstyrelsen i *Älvsborgs län*, som intet har att invända emot att kommunerna, för åstadkommande av en mjukare övergång, tillerkännas fallande statsbidrag under det föreslagna antalet eller eventuellt ett större antal år, anmärker följande om ersättningens natur:

Detta av billighetshänsyn motiverade tillmötesgående mot kommunerna anser länsstyrelsen ej vara jämförligt med den compensation, som exempelvis på sin tid av staten lämnades vid upphörandet av tolagen och brännvinsförsäljningsavgifterna. Tolagen var i huvudsak ett tillägg till den staten tillkommande tullen, som pålades den importerade varan och tillföll importstaden. Den kompenserade brännvinsförsäljningsavgiften var åter den under skilda tider på olika sätt beräknade och kommunen tilldelade andel av brännvinstillverkningen och brännvinsförsäljningen pålagda avgifter. Alltså i båda fallen avgifter, vilka i varje fall icke i första hand drabbade de kommunala skatteobjekten. Det nu föreliggande förslaget åter innebär endast en förändring av de grunder, enligt vilka det kommunala skattebehovet skall tillgodoses av kommunens i övrigt orubbade skatteobjekt.

Av de *centrala myndigheterna* har, såsom förut anförts, lantbruksstyrelsen yppat betänksamhet mot förslaget. Övriga ha, i den mån de yttrat sig på denna punkt, tillstyrkt förslaget.

Kammarrätten erinrar om sin vid remiss å skatteutjämningsberedningens principbetänkande uttalade mening, att kommunala progressivskatten ur den synpunkt, som enligt utlåtande av särskilda utskottet år 1920 anlades vid skattens införande, icke uppfyllde skäligen fordringar på effektivitet. *Kammarrätten* ansluter sig helt till kommittéförslaget.

Riksräkenskapsverket tillstyrker avskaffandet av skatten med tanke särskilt på angelägenheten av att vid den höjd, skatterna genom 1936 års beslut nått för de högre inkomstskikten, åstadkomma möjligast noggrann avvägning av skattetrycket. Verket instämmer i den av båda kommittéerna hävdade uppfattningen, att hänsyn till kommunerna icke kräver den kommunala progressivskattens bibehållande. Härvid erinrar verket dels om att sagda skatt sällan utgår med större belopp i andra kommuner än sådana med gott skatteunderlag och låg debitering, dels om kommunalskatteberedningens uttalanden angående kommande förslag till lättnader av kommunernas bördor under hänsyntagande till progressivskattens indragning, varigenom sålunda skattens förlust effektivt kunde mildras i de enstaka kommuner, varest sagda skatt vore av särskild betydelse.

Statskontoret yttrar:

Ur synpunkten av enhetlighet och reda i skattesystemet är det en angelägenhet av synnerlig vikt, att all progressivbeskattning förbehålles staten, och att sålunda den nuvarande progressiva kommunalskatten avvecklas, detta så mycket mer som rätten för kommunerna att uttaga dylik skatt i stället för att verka utjämnande på skattebördan kommunerna emellan fak-

tiskt skärpt olikheten i skattetrycket. Statskontoret har icke förbisett, att progressivskattens försvinnande som kommunal skattekälla måste komma att för vissa kommuner medföra kännbara olägenheter, särskilt under tiden intill dess nödig anpassning kunnat ernås. Ämbetsverket är emellertid av den bestämda uppfattningen, att dessa olägenheter icke böra få verka hindrande på ett genomförande av kommitténs förslag på denna punkt, utan torde svårigheterna böra mötas genom ändamålsenliga övergångsanordningar. Vad kommittén därutinnan föreslagit synes statskontoret utgöra en lämplig medelväg.

De *näringsorganisationer*, vilka yttrat sig rörande den kommunala progressivskatten, ha icke framställt några egentliga invändningar mot förslaget. I yttrandet från *industriförbundet med flera näringsorganisationer* förklaras, att förslaget icke kan möta någon principiell erinran, men påpekas, att näringslivet får kännas vid indragningen, enär höjningen av kommunalskatten främst torde ske i kommuner med stark anhopning av näringsföretag.

Sveriges fastighetsägareförbund framhåller, att den sannolikt höjda kommunala debiteringen komme att träffa fastighetsägarna relativt hårdare än andra, enär dessa i allmänhet icke kunde till fullo tillgodogöra sig garanti-skatteavdraget. Detta förhållande ger förbundet anledning bringa i åtanke önskemålet om en förnyad allsidig omprövning av fastighetsskattesystemet.

Sveriges allmänna lantbrukssällskap med flera jordbrukarorganisationer anse sig ur jordbrukets synpunkt kunna tillstyrka förslaget.

Den kommunala progressivskatten är ägnad att komplicera avvägningen av inkomstbeskattningen efter skatteförmåga genom att den inför en svårbedömlig extra skattebelastning på större inkomster utöver den som ligger inom det statliga skattesystemets ram. Den kommunala progressivskattens avskaffande har därför betraktats som en förutsättning för utformandet av en väl avvägd progressiv skateskala. Denna uppfattning delas av skattekommittén och kommunalskatteberedningen som föreslå, att den kommunala progressivskatten skall upphöra att utgå i samband med att den förordade rationaliseringen av statsbeskattningen genomföres.

Här berörda skattetekniska synpunkter skulle dock knappast ensamma utgöra ett tillräckligt skäl för den rubbning av kommunernas finansiella förhållanden, som progressivskattens avskaffande skulle medföra. Ett ytterligare motiv föreligger emellertid, nämligen att förändringen bereder möjligheter till en lämpligare fördelning av den sammanlagda skattebördan mellan landets skattebetalare.

Såsom den i betänkandet framlagda statistiska utredningen visar, utgår kommunal progressivskatt mestadels i kommuner med god skattekraft och lågt skattetryck; mången gång åstadkommer denna skatt en avsevärd sänkning av redan förut låga utdebiteringar. Den kommunala progressivskattens borttagande skulle huvudsakligen drabba kommuner, där skatten är låg. Den

vidgade utbetalning av skatteutjämningsbidrag och det övertagande av vissa kommunala uppgifter, vartill den kommunala progressivskattens inarbetande i statsbeskattningen skulle bereda möjligheter, skulle däremot vara ägnade att åstadkomma en större avlyftning av bördorna i kommuner med högt än i kommuner med relativt lågt skattetryck. De kommunala progressivskattemedlens indragande till staten i förening med statliga åtgärder till kommunernas bästa skulle sålunda medföra en betydande och även mycket önskvärd skatteutjämning. I motsats till vad lantbruksstyrelsen antagit torde denna skatteutjämning väsentligen komma landsbygden till godo.

Det hade givetvis varit önskvärt, att frågan om den kommunala progressivskattens borttagande kunnat prövas samtidigt med spörsmålen om ökad direkt skatteutjämning och om statens övertagande av kommunala uppgifter. Prövningen av dessa omfattande och svårlösta spörsmål, som kräva tidsödande utredningar, ankommer på kommunalskatteberedningen, vars arbetsresultat ännu icke föreligga. Frågan om den kommunala progressivskattens fortbestånd måste emellertid avgöras samtidigt med att skatteavvägningen inom det statliga skattesystemet bestämmes. Om kommunerna övergångsvis beredes viss ersättning för avskaffandet av progressivskatten, komma verkningarna därav knappast att göra sig gällande förrän de skatteutjämnande och skattelindrande åtgärder, varom jag hoppas att förslag skola kunna föreläggas senast 1940 års riksdag, börjat vidtagas.

Mot den kommunala progressivskattens avskaffande ha från kommunalt håll, särskilt från städernas sida, riktats erinringar under framhävande av att åtgärden vore ägnad att allvarligt rubba underlaget för uppgjorda finansplaner och även i de bäst ställda kommunerna skulle vålla mycket stora svårigheter. I samband därmed har den av kommittéerna föreslagna övergångsersättningen utsatts för kritik.

Jag vill i anledning härav erinra, att skattens borttagande får betraktas som ett led i en skatteutjämningspolitik. Åtgärdens betydelse härvidlag skulle gå förlorad, om kommunerna för framtiden skulle beredas full ersättning av statsmedel för den inkomst de mista. Det synes icke förenligt med en sund skattepolitik, att lokala intressen skola få hindra en eftersträvanvärd jämnare avvägning av beskattningen mellan landets skattebetalare. Däremot måste anses skäligt, att ersättning utgår under en övergångstid, för vilken finansplaner kunna ha uppgjorts med bibehållen kommunal progressivskatt såsom en av förutsättningarna. Om så sker synas alla berättigade krav från kommunernas sida på fortsatt rätt till ifrågavarande inkomstkälla vara i skäligen grad tillgodosedda.

I senast berörda hänseende ha kommunalskatteberedningen och skattekommittén föreslagit, att staten skall under fyra år från särskilt anslag å riksstaten till kommunerna utbetala ersättning, bestämd med utgångspunkt från medeltalet av den i varje kommun för åren 1934—1936 utdebiterade progressivskatten, så att ersättningen under de fyra övergångsåren, 1940—1943, skulle utgöra 100, 75, 50 och 25 procent av nämnda medeltal. Jag

finner den föreslagna anordningen i princip lämplig och anser den ifrågasatta övergångstiden vara ur nyss angivna synpunkter tillräcklig. Däremot torde, i enlighet med vad i åtskilliga yttranden gjorts gällande, ersättningen icke böra beräknas på grundval av medeltalen för taxeringarna 1934—1936. Därest beräkningen skulle ske med ledning av endast tre års taxeringar, kunna i en del kommuner tillfälliga omständigheter förrycka resultatet särskilt om de tre åren, såsom enligt förslaget skulle vara förhållandet, infalla under en konjunkturell övergångstid. Det torde därför vara riktigare att taga en längre periods taxeringar till utgångspunkt, och då lämpligen 10-årsperioden 1928—1937. Medeltalet för dessa år blir ungefär 15.8 miljoner kronor eller alltså en betydlig förhöjning i förhållande till medeltalet för åren 1934—1936. Denna höjning kan synas betänkelig, men jag vill dock förorda densamma även med hänsyn till att kommunernas anpassning till det nya systemet skulle därigenom än ytterligare underlättas.

Jag tillstyrker alltså bifall till kommittéernas förslag i berörda del med den ändring, att ersättningen beräknas på grundval av medeltalen för åren 1928—1937. Anslag för ändamålet blir första gången erforderligt under budgetåret 1939/40. Därest riksdagen i år godkänner förslaget om progressivskattens avskaffande och huvudgrunderna för ersättningen, torde vid nästa års riksdag, i samband med att anslaget anvisas, få fastställas detaljbestämmelser rörande ersättningens utbetalande.

Det i några yttranden framförda önskemålet rörande särskild bestämmelse om ytterligare ersättning åt skattetyngda kommuner torde icke böra bifallas. I den mån skattetyngda kommuners utdebiteringar höjas genom progressivskattens borttagande kunna nämligen ökade ordinarie understöd utgå enligt skatteutjämningsförordningens regler. Därest extra understöd finnas skäligen i anledning av att en kommun kommit i svårt läge i följd av progressivskattens borttagande, kan behörig hänsyn därtill tagas redan med nuvarande bestämmelser.

Allmänna utgångspunkter för utformningen av de direkta skatterna till staten.

Ramen för skattesystemet.

Kommittén.

Vid behandlingen av de allmänna utgångspunkterna för utredningen har kommittén till en början haft att fatta ståndpunkt till frågan om ramen för skattesystemet, alltså bestämma vilken sammanlagd skattesumma som man vid tillämpning av det nya systemet på ett givet skatteunderlag önskar få in vid uttagande av grundbelopp av i systemet ingående rörliga skatter. Sedd från en annan sida, kan frågan sägas avse fastställandet av grundbeloppsnivån

för det nya systemet (eller rättare sagt för de rörliga skatterna i detsamma). Vid bedömandet av ifrågavarande spörsmål har kommittén utgått från de förskjutningar, som skatteunderlaget och de utdebiterade skatterna undergått de senaste åren.

Kommittén erinrar, att det till inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet under den förra högkonjunkturen nådde sitt maximum budgetåret 1931/32 (1930 års inkomster) med 2,936 miljoner kronor. Under den därpå följande lågkonjunkturen nåddes bottenivån budgetåret 1934/35 (1933 års inkomster), då det beskattningsbara beloppet ej var högre än 2,128 miljoner kronor. Därefter har skatteunderlaget ökats för varje år. För budgetåret 1936/37 utgjorde det beskattningsbara beloppet 2,910 miljoner kronor; vid 1937 års taxering uppgick det till 3,159 miljoner kronor.

Det sammanlagda beloppet av debiterade statsskatter jämte kommunal progressivskatt utgjorde budgetåren 1928/29 och 1929/30 179.6 och 178.3 miljoner kronor och nådde de båda följande budgetåren 1930/31 och 1931/32 ett maximum med 194.8 och 193.4 miljoner kronor. Under budgetåren 1932/33—1934/35 var det samlade skattebeloppet nere i 172.6 och 162.4 miljoner kronor. Därefter har skattesumman stigit för varje år. Den utgjorde sålunda budgetåren 1934/35—1936/37 respektive 172.4 miljoner kronor, 200.1 miljoner kronor och 255.0 miljoner kronor. För budgetåret 1937/38 kan den enligt senaste uppgifter beräknas utgöra cirka 289 miljoner kronor.

Vid en jämförelse mellan nu anförda belopp i samlad skatteintäkt bör ihågkommas, att under de olika åren inkomst- och förmögenhetsskatten utgått med växlande procenttal, att utjämningskattens grundbelopp fördubbats från och med budgetåret 1934/35, att extra inkomst- och förmögenhetsskatten börjat uttagas budgetåret 1932/33 och särskilda skatten å förmögenhet budgetåret 1934/35 samt att extra inkomst- och förmögenhetsskattens skala kraftigt skärpts från och med budgetåret 1936/37.

Kommittén erinrar, att de faktorer, vilkas utveckling är av betydelse vid bestämmandet av ramen för det nya skattesystemet, äro skatteunderlaget samt storleken av de statsutgifter, som skola täckas av direkta skatter å inkomst och förmögenhet. Beträffande båda dessa faktorer gäller, att deras framtida gestaltning är ytterst oviss. Efter att ha berört de försök, som i promemorior till 1936 och 1937 års statsverkspropositioner gjorts att med utgångspunkt från avvikelserna från genomsnittsprogressionen under tidigare låg- och högkonjunkturperioder beräkna statsinkomsternas storlek under de närmaste budgetåren, anför kommittén vidare:

Beträffande storleken av de statsutgifter, som skola täckas av direkta skatter å inkomst och förmögenhet, är svårigheten att förutse utvecklingen likaledes mycket stor. Beaktas måste emellertid dels de stora s. k. automatiska utgiftstegringar, som följa av redan fattade beslut i anslagsfrågor, och dels den ökade belastning för skattebudgeten, som kan väntas uppkomma genom överflyttning av samhällsuppgifter eller kostnader för sådana från kommunerna till staten. Sistnämnda utgiftstegring skulle dock komma att åtminstone delvis uppvägas därigenom att staten, på sätt av kommittén och kommunalskatteberedningen förutsatts, får övertaga den kommunala progressivskatten.

Principiellt har kommittén den uppfattningen, att ramen för det nya skattesystemet bör läggas så att detta, under förutsättning av normalt skatteunderlag, vid grundbeloppsnivå för rörlig skatt någorlunda täcker det behov av direkta statsskatter å inkomst och förmögenhet, varmed man för närvarande finner sig böra räkna. Enligt kommitténs uppfattning bör vidare systemet om möjligt göras så elastiskt, att det kan utan påbyggnad av extra skatter användas så länge icke alltför exceptionella situationer i fråga om skatteunderlag eller budgetbehov uppkomma. Därest grundbeloppsnivån sättes för låg, riskeras, att skatteskalans spännvidd redan från början tages alltför mycket i anspråk. Å andra sidan bör grundbeloppsnivån ej placeras högre än omständigheterna kräva, om ock givetvis intet hinder bör möta att i en fördelaktig budgetsituation taga ut mindre än 100 procent av grundbeloppet.

Vid angivande av ramen för det skattesystem, vartill kommittén har att uppgöra förslag, måste naturligen, icke minst för möjliggörande av jämförelse med nuvarande system, såsom utgångspunkt tagas visst års skatteunderlag. Då kommittén valt att utgå från skatteunderlaget vid 1936 års taxering, beror detta därpå, att taxeringen år 1936 är den senaste, som kunnat bearbetas för kommitténs arbete.

Skatteunderlaget vid 1936 års taxering var, såsom i redogörelsen för den statistiska undersökningen närmare angives (se bil. A), tillfälligtvis förhöjt på grund av talrika icke »normala» eftertaxeringar. Denna höjning, som ansetts representera cirka 2 miljoner kronor i debiterad skatt, har självfallet måst frånräknas, då 1936 års skatteunderlag användes för beräkning av ett nytt skattesystems avkastning. Vidare har kommittén måst utgå från, att skatteunderlaget skall komma att något minskas genom de ändrade grunder för familjebeskattningen, som kommittén ämnar föreslå.

Från de utgångspunkter, som i det föregående angivits, har kommittén i avseende å ramen för det skattesystem, som är avsett att träda i stället för det nuvarande systemet av statsskatter och kommunal progressivskatt, sökt konstruera skatteskalorna i det nya systemet sålunda att detta, tillämpat på skatteunderlaget enligt 1936 års taxering efter korrigerig för tillfälliga eftertaxeringar och av kommittén förordade ändringar i grunderna för familjebeskattningen, vid grundbeloppsnivå för rörlig skatt avkastar cirka 235 miljoner kronor. Den sammanlagda skattesumma, som i verkligheten debiterades nämnda år, utgjorde — efter avdrag för de tillfälliga eftertaxeringarna — cirka 253 miljoner kronor. Det torde här böra anmärkas, att kommitténs förslag i avseende å grundbeloppsnivån innebär, att cirka 110 procent av rörlig skatt i det föreslagna nya skattesystemet, räknat å 1936 års skatteunderlag, får uttagas för att den sammanlagda avkastningen skall bliva ungefärligen lika stor som 1936 års skatter (inklusive kommunal progressivskatt).

Yttrandena.

Av de hörda myndigheter, som yttrat sig i ämnet, ha *kammarrätten*, *socialstyrelsen* och *lantbruksstyrelsen* förklarat, att de icke ansett sig böra ingå på något bedömande av frågan om ramen för det föreslagna nya skattesystemet.

Den av kommittén intagna ståndpunkten har godkänts av riksräkenskapsverket samt länsstyrelserna i Kronobergs, Gotlands, Blekinge, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Gävleborgs, Västernorrlands och Västerbottens län.

Av sistnämnda yttranden må återgivas följande.

Riksräkenskapsverket anför:

Vad angår ramen för det nya skattesystemet, finner riksräkenskapsverket — med utgångspunkt från den vid 1936 års riksdag beslutade förstärkningen av försvarsväsendet och de vid 1937 års riksdag beslutade utgiftsökningarna för vissa sociala välfärdsanordningar — budgetens balansering på lång sikt icke medgiva, att avkastningen av den direkta statsbeskattningen för framtiden sänkes under den nivå, som ungefärligen svarar mot nu gällande beskattningsgrunder. Den av skattekommittén föreslagna höjningen av grundbeloppsnivån läser under sådana förhållanden få godtagas.

Länstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anför:

Vad beträffar valet av grundbeloppsnivån så att den innevarande högkonjunktorens rikliga tillflöde av skatter fastslås såsom normalt genom att skatteskalorna uppbyggas därefter, är ju detta ägnat att väcka vissa betänkligheter, om en sänkning av den nuvarande skattenivån därmed skulle vara utesluten. Emellertid tager länsstyrelsen härvid fasta på kommitténs uttalande, att »givetvis intet hinder bör möta att i en fördelaktig budgetsituation taga ut mindre än 100 procent». Genom att detta även under ärendets fortsatta behandling framhålles bör kanske en eljest befogad kritik kunna avisas.

Länstyrelsen i Örebro län gör följande uttalande:

Det torde icke råda delade meningar därom, att det varit i hög grad lyckligt, om de från början såsom tillfälliga betecknade statsskatterna kunnat utan motsvarande höjning av den ordinarie skatten få försvinna ur skattesystemet. Utvecklingen under de senaste åren måste dock anses ådagalägga, att någon minskning i statens behov av skatteintäkter för de närmaste åren framåt icke är att hoppas på. Vid detta förhållande kan länsstyrelsen nu icke framställa erinran emot de allmänna förutsättningar, som bilda utgångspunkt för de av kommittén framlagda förslagen.

En mera kritisk hållning intar, bland andra, länsstyrelsen i Uppsala län som anför:

De beräkningar, som kommittén framlägger till belysning av sitt förslag, äro till stor del grundade på en skattesats av 110 procent av den föreslagna bottenskatten, beräknad efter 1936 års utdebitering. Man erhåller härigenom ovillkorligen det intrycket, att kommittén såsom normalt beräknat en skatteuttagning efter 110 i stället för 100 procent. Då kommittén avser att göra skatten rörlig, borde man icke från början hava utgått från en skatteuttagning över vad som tekniskt sett anges såsom normalläget. Såväl skattens avkastning som skattebelastningen för de skattskyldiga hade därigenom lättare kunnat bedömas.

Länstyrelserna i Södermanlands, Älvsborgs och Norrbottens län samt några handelskamrar uttala betänkligheter mot den av kommittén förordade grundbeloppsnivån utan att dock direkt motsätta sig förslaget i denna del.

Länsstyrelsen i *Södermanlands län* anför sålunda:

Därigenom att i kommitténs förslag de skatter, som vid rådande lågkonjunktur och på grund av särskilda förhållanden under de senare åren tillkommit för att balansera statsbudgeten och vilka åtminstone vid deras införande varit avsedda att allenast vara tillfälliga, inarbetats i skattesystemet såsom normala, blir följden att, om kommitténs förslag antages, den förskjutning i skattebördan innebärande skärpning av beskattningen på medelstor och högre inkomst och på förmögenhet, som dessa tillfälliga skatteformer medfört, blir antagen såsom normal. Denna verkan framträder särskilt starkt därigenom, att grundbeloppsnivån fastställs så högt som av kommittén föreslagits. Lämpligheten av att fastslå den för närvarande rådande skärpta beskattningen på medelstor och högre inkomst och förmögenhet synes länsstyrelsen kunna ifrågasättas, särskilt med hänsyn till att staten därigenom redan under normala tider kommer att utnyttja en resurs, som staten förut haft i reserv att kunna tillgripa för att vid tider av låga inkomster i övrigt för statsverket bringa balans i budgeten.

Länsstyrelsen i *Norrbottens län* finner det icke vara riktigt att, såsom kommittén gjort, vid sina beräkningar lägga till grund den totala skatteinkomsten under år 1936, som utmärktes av blomstrande konjunkturer och rikt flödande inkomster, ehuru de under en lågkonjunktur fastställda höga skattesatserna då fortfarande voro gällande.

Skånes handelskammare yttrar bland annat:

Möjligt är väl, att kommittén, då det gällt att bedöma skatteunderlagets minskning vid en eventuell ny konjunkturförsämring, iakttagit alltför stor försiktighet, men å andra sidan torde ej kunna bortses ifrån att de betydande utgiftsökningar, varom statsmakterna senaste år fattat beslut, ej lära medgiva en nämnvärd jämkning nedåt i den föreslagna grundbeloppsnivån. Trots den konsolidering av statsfinanserna, som följt med den snabba förbättringen av skatteunderlaget, lär någon valfrihet härutinnan knappast förefinnas och i det tvångsläge, som sålunda fått utveckla sig, torde endast vara att konstatera, att detsamma nu nödvändiggör ett fortsatt upprätthållande av den utomordentligt hårda beskattning, som tillkommit för att möta en exceptionell men numera överstående ekonomisk kris. Men om detta sakförhållande i här förevarande sammanhang måste godtagas, är det ej dess mindre ägnat att väcka bekymmer.

De flesta av de hörda näringsorganisationerna samt två myndigheter ha uttryckligen yrkat, att grundbeloppsnivån sättes lägre än vad kommittén förordat.

I ett av *Sveriges industriförbund*, *Stockholms handelskammare* och *svenska bankföreningen* avgivet gemensamt utlåtande — i vilket *handelskammaren i Göteborg*, *Västergötlands och Norra Hallands handelskammare*, *Norrbottens och Västerbottens läns handelskammare*, *Jernkontoret*, *svenska försäkringsbolags riksförbund* och *Sveriges köpmannaförbund* instämt — anføres härom:

Vid bestämmandet av ramen för det nya skattesystemet har kommittén varit bunden vid det faktiska läge, som betingas av statsutgifternas nuvarande höjd. Den grundbeloppsnivå för det nya skattesystemet, vilken av kommittén föreslås, ligger endast något under 1936 års faktiska skattenivå. Vi kunna icke underlåta att framhålla risken av att genom fastställandet av en

så hög grundbeloppsnivå en överdriven föreställning allt för lätt skapas om möjligheten av att i vissa situationer på den direkta beskattningens väg uttaga avsevärt större belopp av de skattskyldiga än vad som för närvarande sker. Redan nu är den direkta beskattningen i vårt land driven till en sådan höjd, att varje ytterligare skärpning av densamma måste möta de starkaste betänkligheter, icke minst med hänsyn till näringslivets intressen. Av åtskilliga yttranden och detaljer i det föreliggande förslaget synes framgå, att kommittén för sin del hyser samma uppfattning. Då enligt förslaget det i bolagsform arbetande näringslivet i fortsättningen skulle få bära en större del än nu av den samlade beskattningen, må starkt understrykas, att det nuvarande skattetrycket icke får betraktas som »normalt» och att dess bibehållande eller än mer dess skärpning kan få icke önskvärda verkningar för kapitalbildning och företagsamhet i vårt land.

Det kan överhuvud taget icke vara riktigt att vid bestämmandet av ramen för det nya skattesystemet utgå från den totala skatteavkastningen under ett högkonjunkturår som 1936 med rikligt flödande inkomster och med skattesatser, vilka framtingats under en tidigare lågkonjunktur och sedan fått bestå oförändrade. Grundbeloppsnivån borde i stället hava beräknats på medeltalet för en tidsperiod, som innefattade både goda och dåliga år.

Flertalet *övriga handelskamrar* giva uttryck åt liknande synpunkter.

Bank- och fondinspektionen har i anslutning till svenska bankföreningens yttrande velat understryka det betänkliga i det av kommittén valda utgångsläget. Inspektionen anför vidare bland annat:

Ämbetsverket omfattar alltjämt den av detsamma i flera utlåtanden över tidigare framkomna förslag till ändrad skattelagstiftning hävdade meningen, att den direkta beskattningen icke bör göras så tryckande, att den förhindrar eller försvårar sådan kapitalbildning, som för näringslivets sunda och normala utveckling är nödvändig. Den omständigheten, att särskilt under senaste år vinsterna inom vissa näringsgrenar varit påfallande stora, kan icke tillmätas någon förringande betydelse i förevarande hänseende, ty detta vinsttillflöde torde helt visst vara av tillfällig art. Enligt inspektionens förmenande måste det vara psykologiskt riktigare att välja ett normalläge för beskattningen, som ansluter sig till genomsnittsförhållanden under åren 1928—1933.

Länsstyrelsen i *Jämtlands län* ifrågasätter, om icke den under depressionsåren genomförda skärpningen av de direkta skatterna å inkomst och förmögenhet borde kunna mildras genom indirekt beskattning. Länsstyrelsen befarar, att ett fastlåsande av den direkta statsbeskattningen vid det höga läge som nu föreslås skulle minska kapitalbildningen och därigenom menligt inverka på näringslivet. Länsstyrelsen finner sig därför ej kunna tillstyrka förslaget, i vad angår ramen för skattesystemet.

Även *Sveriges redareförening* uttalar, att enligt föreningens mening väl avvägda konsumtionsskatter äro mera rättvisa än direkta skatter så till vida, att de ej drabba hårdare än skatteförmågan medgiver. Härvid förutsättes, att från konsumtionsbeskattning undantagas förnödenheter, som anses nödvändiga för levnadsbehovet.

Beskattningens rörlighet.

Kommittén.

Beträffande frågan i vilken utsträckning de i skattesystemet ingående skatterna böra vara rörliga anför kommittén:

Av de i det nuvarande systemet ingående skatterna är den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten helt rörlig, i det att det procenttal, varmed grundbeloppet uttages, växlar efter varje års behov av direkta skatter. Övriga skatter — extra inkomst- och förmögenhetsskatten, särskilda skatten å förmögenhet, utjämningskatten och kommunala progressivskatten — äro där emot fasta (om man bortser från möjligheten att de båda sistnämnda skatterna ej uttagas med hela grundbeloppet). För det lägsta inkomstskiktet, med beskattningsbart belopp högst 3,000 kronor, är beskattningen således helt rörlig. Av 1936 års skatter (inklusive kommunal progressivskatt) utgjordes cirka 74 procent av rörlig skatt och cirka 26 procent av fasta skatter.

Med hänsyn till de stora växlingar i avseende å såväl skatteunderlaget som behovet av direkta skatter, som under senare år gjort sig gällande och varmed torde få räknas även i framtiden, är det uppenbarligen av stor betydelse, att i det nya skattesystemet elasticiteten från början blir så tillfredsställande som möjligt. För kommittén har det fördenskull framstått som klart, att även i det nya systemet — oavsett dess tekniska utformning i övrigt — beskattningen bör vara till största delen rörlig.

Vad förmögenhetsbeskattningen beträffar har kommittén emellertid kommit till den uppfattningen, att densamma helt eller till övervägande del bör undantagas från rörligheten. Förmögenhetsskattens avvägning, i och för sig och tillsammans med inkomstbeskattningen, erbjuder nämligen så stora svårigheter, att den växling i skattesatserna för förmögenhetsskatten, som full rörlighet av densamma reellt komme att medföra, skulle kunna mer eller mindre rubba den en gång gjorda avvägningen. Risken att vid hög utdebiteringsprocent inkomsten även vid normal avkastning av förmögenheten i alltför hög grad åtginge till skatten skulle starkt begränsa elasticiteten hos skatteskalen.

Beträffande inkomstbeskattningen har kommittén i princip anslutit sig till det i propositionerna nr 232 och 269 till 1936 års riksdag framlagda förslaget, enligt vilket inkomst- och förmögenhetsskatten skulle uppdelas i en rörlig botten-skatt för alla skattskyldiga samt en fast tilläggsskatt, som skulle betalas av fysiska personer och med dem likställda kategorier, i den mån det beskattningsbara beloppet överstege visst belopp (8,000 kronor enligt propositionen nr 232 och 10,000 kronor enligt propositionen nr 269). Ifrågåvande anordning föreslogs ursprungligen av bolagsskatteberedningen efter engelskt-amerikanskt mönster och vann då allmän gillande. Då förslaget sedan upptogs i den departementspromemoria, som låg till grund för förenämnda propositioner, tillstyrktes det ånyo av samtliga myndigheter. Vid riksdagsbehandlingen år 1936 mötte förslaget i denna del icke någon gensaga. Jämväl i de för kommittén lämnade direktiven har uttalats den förmodan, att det vid utredningen skulle visa sig lämpligt att ånyo upptaga den tanke, som låg till grund för förslagen till 1936 års riksdag, nämligen att inkomstbeskattningen endast i begränsad utsträckning borde vara rörlig.

I själva verket torde med de skattesatser i fråga om inkomstbeskattningen, varmed man numera måste räkna, vara nödvändigt, att de högre skikten av den progressiva skalen bindas i en fast skatt för att icke skattens rörlighet

uppåt skall alltför mycket begränsas. Å andra sidan bör ihågkommas, att ju mindre del av inkomstbeskattningen som är rörlig, desto mera kännbar blir en höjning av utdebiteringsprocenten för de lägre inkomstagarna, för vilka icke någon del av skatten är fast. Denna begränsning av rörligheten hos bottenskatten kan motverkas dels därigenom att nämnda skatt icke göres proportionell utan progressiv, varvid progressionen får sträcka sig relativt högt upp i skikten, och dels därigenom att vid avvägningen mellan bottenskatten och tilläggsskatten den senares skala konstrueras så, att även vid högre uttagningsprocent den avsedda jämvikten bibehålles.

I fråga om inkomstbeskattningen av juridiska personer har kommittén funnit densamma böra liksom nu vara helt rörlig. Bottenskatten för de fysiska personerna är nämligen icke ensam tillräcklig att åstadkomma nödig elasticitet i systemet.

Enligt nu gällande bestämmelser måste grundbeloppsprocenten för inkomst- och förmögenhetsskatten bestämmas för varje år enhetligt för alla skattskyldiga. Emellertid torde det under vissa situationer kunna visa sig lämpligt att icke låta uttagningsprocenten vara densamma för alla grupper skattskyldiga. Det kan till exempel i svåra tider för näringslivet anses påkallat att icke höja grundbeloppsprocenten för juridiska personer i samma utsträckning som för fysiska personer. I normala fall torde emellertid ett enhetligt grundbelopp böra fastställas.

Yttrandena.

Kommitténs uttalanden angående kravet på elasticitet hos skattesystemet ha i allmänhet icke mött någon gensaga i de avgivna yttrandena.

Riksräkenskapsverket har i sitt utlåtande berört sammanhanget mellan statsbeskattningens elasticitet och principerna för budgetens balansering. Ämbetsverket har därvid funnit, att kravet på rörlighet hos skattesystemet numera icke kan tillmätas lika stor betydelse som tidigare. Härutinnan anföres följande:

Genom den omläggning av riksstaten, varom 1937 års riksdag fattat beslut och som första gången tillämpats vid uppgörandet av riksstatsförslaget för budgetåret 1938/39, har möjlighet öppnats att i svårartade finanslägen underbalansera budgeten. Täckning av de sålunda uppkomna underskotten avses sedermera skola ernås genom budgetens överbalansering under ekonomiskt gynnsamma budgetår. Det torde ligga i öppen dag, att denna nya budgetordning icke kräver en lika stor rörlighet hos skattesystemet som en budgetordning, vilken, i likhet med den hittills tillämpade, i princip påfordrade jämn balansering av statens inkomster och utgifter för varje särskilt budgetår. Med den nya budgetordningen har ock direkt åsyftats, att beskattningen skall kunna hållas på en jämnare nivå.

Enligt riksräkenskapsverkets mening är det med hänsyn till skattetryckets redan vid den av skattekommittén föreslagna grundbeloppsnivån uppnådda storlek icke heller ur allmänna skattepolitiska synpunkter tillrådligt att mera avsevärt öka beskattningen utöver nämnda nivå.

Skånes handelskammare anser, att det föreslagna skattesystemet trots erkännansvärda försök att däråt förläna största möjliga rörlighet dock förtär en påfallande ringa elasticitet. Enligt handelskammarens mening bottnar denna svaghet i systemet ytterst däri att skattebelastningen med skatte-

underlagets nuvarande omfattning och struktur icke kan mera märkbart skärpas utan att för stora grupper av skattedragare bli alltför betungande.

Förslaget att uppdelna inkomstskatten för fysiska personer i en rörlig bottenskatt och en fast tilläggsskatt har även denna gång utan undantag tillstyrkts. Likaledes har kommitténs uppfattning, att förmögenhetsbeskattningen helt eller till övervägande del bör vara fast, lämnats utan erinran.

I fråga om den utsträckning, i vilken inkomstbeskattningen av juridiska personer bör vara rörlig, liksom ock beträffande spörsmålet, huruvida uttagningsprocenten av bottenskattens grundbelopp skall vara densamma för alla skattskyldiga, ha däremot olika meningar kommit till synes.

I det av *Sveriges industriförbund med flera näringsorganisationer* åberopade yttrandet anföres härom:

Det måste framhållas, hurusom förslaget om uppdelning av de fysiska personernas inkomst- och förmögenhetsskatt i en rörlig bottenskatt och en tilläggsskatt, som icke är rörlig, är i ett särskilt hänseende ägnat att i jämförelse med nuvarande lagstiftning medföra ogynnsamma verkningar för aktiebolagen. För närvarande äro i genomsnitt c:a 10 % av den sammanlagda progressiva beskattningen, som åvilar aktiebolagen, undantagna från rörlighet. Enligt det nya systemet skall aktiebolagens skatt, till skillnad från de fysiska personernas, i sin helhet vara rörlig. Vid, såsom hittills, enhetlig höjning av grundbeloppen för samtliga skattskyldiga kommer denna skillnad att leda till ett uppenbart missgynnande av aktiebolagen. En höjning med 10 % å de av kommittén föreslagna grundbeloppen för såväl fysiska som juridiska personer synes till sitt resultat med hänsyn till skatteökningen i sin helhet motsvara en höjning med c:a 15 enheter enligt gällande skattesystem. Men för aktiebolagen tagna för sig torde sagda höjning åstadkomma en skatteökning, som motsvarar en höjning med närmare 20 enheter enligt gällande system. Vid varje skatteskärpning kommer, under förutsättning att uttagningsprocenten göres lika för aktiebolagen och övriga skattskyldiga, en allt större andel av den samlade beskattningen att falla på aktiebolagen. Detta förhållande manar till att jämväl för de juridiska personernas del klyva skatten i två delar, varav allenast bottenskatten skall vara rörlig. Vi föreslå således, att jämväl den skatt, som varder bestämd för aktiebolagen, uppdelas i en rörlig bottenskatt och en fast tilläggsskatt.

Vi hava visserligen beaktat, att kommittén så avfattet sitt förslag, att det ej möter hinder att bestämma uttagningsprocenten olika för de fysiska och för de juridiska personerna, liksom även att kommittén motiverat denna möjlighet till jämkningar med att »det kan till exempel i svåra tider för näringslivet anses påkallat att icke höja grundbeloppsprocenten för juridiska personer i samma utsträckning som för fysiska personer». Härvid tillägges dock, att i normala fall torde ett enhetligt grundbelopp böra fastställas. På samma gång vi vilja understryka betydelsen av kommitténs uttalande med dess däri uttryckta intresse för näringslivets skyddande under bekymmersamma situationer, få vi emellertid framhålla, att den av oss ovan föreslagna uppdelningen av bolagsskattens grundbelopp under alla omständigheter synes påkallad för åstadkommande av sådan jämnhet i verkningarna av skattesystemets normala funktionerande, som är önskvärd.

Ytterligare några *handelskamrar*, som icke direkt instämt i nyss berörda yttrande, ha anlagt liknande synpunkter.

Bank- och fondinspektionen har ansett en uppdelning av skatten för aktiebolagen på sätt föreslagits av näringsorganisationerna böra tagas under övervägande.

Riksräkenskapsverket anför:

Med hänsyn till att för fysiska personer beskattningen förutsatts skola uppdelas i en rörlig bottenskatt och en fast tilläggsskatt, skulle genomförandet av en helt rörlig beskattning av juridiska personer medföra, att sistnämnda skattskyldigas relativa andel av den samlade beskattningen — under förutsättning att uttagningsprocenten göres lika för fysiska och juridiska personer — skulle vid stigande uttagningsprocent oavbrutet ökas. Riksräkenskapsverket har för sin del icke funnit motiverat, att den totala skattebördan i vidare mån än som enligt kommitténs förslag redan skett vid fastställandet av grundbeloppsnivån överflyttas från fysiska personer till juridiska personer. För undvikande av sådan ytterligare överflyttning av skattebördan vill riksräkenskapsverket fördenskull förorda, att jämväl beskattningen av juridiska personer uppdelas i en rörlig bottenskatt och en fast tilläggsskatt, varvid bottenskattens och tilläggsskattens inbördes storlek så avväges, att fördelningen av skattebördan mellan fysiska och juridiska personer vid lika uttagningsprocent för båda grupperna skattskyldiga blir i hudsak oberoende av uttagningsprocentens höjd.

Med hänsyn till det av ämbetsverket förut anmärkta förhållandet att efter den nya budgetordningens genomförande kravet på rörlighet hos skattesystemet icke vore så stort som tidigare anser riksräkenskapsverket det av kommittén föreslagna nya skattesystemet även efter vidtagande av den förordade ändringen väl tillgodose det behov av elasticitet i beskattningen, som alltjämt torde kvarstå.

Länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län*, som icke kunnat tillstyrka kommitténs förslag om proportionell beskattning av aktiebolag och ekonomiska föreningar, har — i principiell anslutning till kommittéförslaget i övrigt med dess uppdelning av skatten för fysiska personer i rörlig bottenskatt och fast tilläggsskatt — föreslagit, att taxerade inkomsten för aktiebolag delades i två hälfter, varav den ena beskattades proportionellt och rörligt efter 10 procent vid grundbeloppsnivå, medan den andra bleve progressiv och fast efter liknande grunder som den hittillsvarande. En praktisk fördel med en skatt av sistnämnda slag vore, att skatteskalorna icke behöfve ändras vid olika utdebiteringsprocent i förhållande till grundbeloppet. Även beträffande föreningsbeskattningen kunde en liknande anordning tänkas genom att den taxerade inkomsten uppdelades i två delar, den ena belagd med proportionell, rörlig 10-procentig skatt och den andra beskattad efter lämplig progressiv, fast skatteskala.

Länsstyrelsen i *Södermanlands län* avstyrker förslaget, i vad det avser att giva möjlighet till uttagande av olika grundbeloppsprocent av bottenskatten för skilda kategorier skattskyldiga, under motivering, att därigenom den skedda avvägningen mellan de olika kategorierna skulle göras illusorisk och grunderna för hela skattesystemet sålunda rubbas. Samma uppfattning företrädes av *överståthållarämbetet* och länsstyrelsen i *Älvsborgs län*.

Länsstyrelsen i *Jönköpings län* ävensom *Smålands och Blekinge* samt *Skå-*

nes handelskamrar yrka, att kommitténs förslag kompletteras med en föreskrift av innehåll, att grundbeloppsprocenten för juridiska personer under inga förhållanden får sättas högre än för fysiska personer.

Samtliga i det föregående icke omnämnda myndigheter ha, i den mån de uttryckligen yttrat sig i föreliggande frågor, godtagit kommitténs förslag i denna del.

Kammarrätten finner — med hänsyn därtill att beskattningen av juridiska personer enligt förslaget skulle vara i sin helhet rörlig, under det att beträffande fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser endast delvis föreligger sådan rörlighet — det för bibehållande av systemets elasticitet vara nödvändigt, att skattens uttagande efter varierande uttagningsprocent möjliggöres.

Kommerskollegium gör följande uttalande:

Även ha framförts krav på att en del av bolagsskatten undantoges från rörlighet. Enligt kommittéförslaget skulle vid lika ökning av uttagningsprocenten för alla kategorier av skattskyldiga utöver det procenttal av 110, varmed kommittén räknat, juridiska personer drabbas hårdare än fysiska personer, för vilka ju endast botten-skatten är rörlig. Skattebelastningen på de båda kategorierna skulle därigenom förskjutas till den förstnämndas nackdel. Göres en del av bolagsskatten fast, skulle givetvis denna tendens motverkas. Samma mål kan emellertid nås — såsom även av skattekommittén framhålles — genom att uttagningsprocenten jämkas till förmån för de juridiska personerna. En sådan jämkning är även tänkbar under för näringslivet svåra år utan att vara kombinerad med en ökning av uttagningsprocenten för fysiska personer. Kollegium utgår ifrån, att en differentiering på antytt sätt av uttagningsprocenten icke gärna låter förena sig med en uppdelning av bolagsskatten på en fast och en rörlig del. Under sådana omständigheter och då kollegium förutsätter, att förfarandet med jämkning av uttagningsprocenten verkligen kommer att tillgripas i mån av behov, anser sig kollegium på denna punkt böra ansluta sig till kommitténs förslag.

Fördelningen av skattebördan mellan fysiska och juridiska personer.

Kommittén.

I fråga om fördelningen av skattebördan mellan fysiska och juridiska personer har kommittén förutsatt, att av de 235 miljoner kronor, som det nya systemet beräknas skola å 1936 års skatteunderlag avkasta vid grundbeloppsnivå, cirka 180 miljoner kronor böra uttagas av fysiska personer och cirka 55 miljoner kronor av juridiska personer. Av sistnämnda belopp kunna cirka 47.5 miljoner kronor antagas falla å svenska aktiebolag¹ och återstoden å övriga juridiska personer.

Kommittén anför vidare:

Enligt denna förutsättning skulle vid grundbeloppsnivå cirka 20.3 procent av den samlade beskattningen bestridas av aktiebolagen. Vid högre uttagningsprocent skulle siffran bliva något högre. För år 1936 utgjorde motsvarande procenttal 19.4. Den relativt obetydliga höjning, som sålunda skulle

¹ Här inräknat skatt å den del av försäkringsaktiebolags inkomst, som icke belöper å aktieägarna.

uppkomma för aktiebolagen, är enligt kommitténs mening väl motiverad. Aktiebolagen ha under senaste åren intagit en jämförelsevis gynnad ställning därigenom att de fritagits från de extra skatterna å inkomst och förmögenhet, vilka i huvudsak belastat endast fysiska personer. De närmaste åren före införandet av extra inkomst- och förmögenhetsskatten utgjorde aktiebolagens andel i den samlade skattesumman cirka 24 procent. Sedd mot bakgrunden härav ter sig den av kommittén åsyftade överflyttningen av skattebördan från fysiska personer till juridiska personer jämförelsevis obetydlig. När skattetrycket å fysiska personer nått en så relativt stor höjd som numera är fallet, är det enligt kommitténs mening naturligt, att aktiebolagens och de övriga juridiska personernas skattekraft tages i anspråk i något större utsträckning än tidigare.

Det torde här få nämnas, att i enlighet med dessa utgångspunkter skatteprocenten för den proportionella skatt, som enligt kommitténs förslag skall uttagas av svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar, av kommittén föreslagits till 10. Vid en utdebitering å 110 procent av botten skatten i det av kommittén föreslagna skattesystemet skulle aktiebolagen få vidkännas en höjning av skatten, räknad å skatteunderlaget enligt 1936 års taxering, från 49.0 till 52.6 miljoner kronor. Enligt de av kommittén verkställda statistiska undersökningarna skulle monopolbolagen (vin- & spritcentralen, spritförsäljningsaktiebolagen, tobaksmonopolet och tipstjänst) få en skattesänkning i förhållande till år 1936 med 1.85 miljon kronor, om 110 procent av grundbeloppet uttagas. Denna vinstökning tillfaller statsverket och användes i huvudsak till allmänna statsändamål. Kommittén anför härom, att i den mån man anser att denna merinkomst för staten är att likställa med skatt, den förut omförmälda höjningen av aktiebolagens totalbeskattning skulle bli ännu något större.

Yttrandena.

Det övervägande antalet hörda *myndigheter* ha, i den mån de överhuvud yttrat sig rörande frågan om avvägningen av skattebördan mellan fysiska och juridiska personer, godkänt den av kommittén däri intagna ståndpunkten. *Kammarrätten, socialstyrelsen* och *lantbruksstyrelsen* ha, enligt vad av deras yttranden framgår, funnit sig icke böra ingå på bedömande av ifrågavarande spörsmål.

Från *näringsorganisationernas* sida har däremot i allmänhet hävdats den uppfattningen, att de juridiska personerna, därest förslaget genomfördes, skulle få sin skattebörda ökad i alltför hög grad.

I det av *Sveriges industriförbund med flera* avgivna yttrandet anföres sålunda bl. a.:

Den faktiska merbelastning, som enligt förslaget skulle drabba de egentliga aktiebolagen, är i själva verket större än vad som de av kommittén angivna procenttalen synas giva vid handen. Genom den föreslagna proportionella bolagsskatten skulle nämligen statens egna företag, de s. k. monopolbolagen, erhålla en avsevärd skattelättnad på bekostnad av flertalet av de egentliga bolagen. Då denna skattevinst för monopolbolagen givetvis kommer staten till godo på annat sätt, bör man rätteligen bortse från monopolbolagens skat-

ter vid bedömandet av det nya skatteförslaget verkningar för näringslivet. Även om så sker blir visserligen icke den totala skatteökningen för aktiebolagen enligt det nya förslaget så stor, att aktiebolagens andel i den samlade beskattningen återställes till samma procenttal som före extraskatternas införande, men den relativa skattelindring, som bolagen åtnjutit under senare år däriigenom att de varit befriade från dessa extraskatter och endast drabbats av ökningen av den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten samt utjämningskatten, kommer att väsentligen bortfalla. I anledning av kommitténs yttrande om skäligheten av att de juridiska personernas skattekraft tages i anspråk i något större utsträckning än tidigare bör konstateras att detta dock innebär en bestämd avvikelse från den principiella uppfattning rörande de svenska aktiebolagens beskattning, som för få år sedan enhälligt uttalades av bolagsskatteberedningen. Den verkliga förklaringen till denna ändring torde vara, att skattebehovet i vårt land nu pressats upp så högt, att det anses icke längre vara möjligt att fasthålla vid den grundsats, att näringslivet bör skonas från en alltför stark särbeskattning, åt vilken statsmakterna under senare åren givit uttryck. Vi kunna icke underlåta att finna en sådan utveckling oroande, så mycket mera som det ökade skattetryck på bolagen, som föreslås, är avsett icke som en tillfällig extrabelastning utan som en bestående faktor i det nya skattesystemet.

I yttrandet tillstyrkes av angivna skäl utbytet av den progressiva beskattningen av aktiebolagen mot en proportionell skatt men avrådes bestämt från att grundbeloppsprocenten sättes så högt som 10, varigenom en överflyttning av skattebördan från fysiska till juridiska personer skulle äga rum. Beträffande detta spörsmål anföra organisationerna ytterligare:

Av vad i yttrandet antytts beträffande nivån för det nya skattesystemet torde framgå det berättigade i den uppfattningen att denna beräknats med hänsyn till ett skattebehov, som icke får betraktas som normalt. En sänkning av skatteprocenten för bolagsskatten bör kunna ske utan motsvarande skärpning av skatten för andra skatteobjekt. Att döma av föreliggande uppgifter om det statsfinansiella läget och om 1937 års skatteunderlag kan i allt fall för det närmaste budgetåret den totala utdebiteringen av direkta statskatter beräknas något lägre än kommittén gjort med utgångspunkt från 1936 års siffror. Den beräknade avkastningen av det nya skattesystemet torde kunna i vissa hänseenden något höjas. Ej minst den konsolidering, som under de senaste åren i stor utsträckning genomförts inom näringsföretagen, synes giva förhoppning härom.

För att belysa den föreslagna skatteökningens verkliga innebörd för aktiebolagen må anföras följande sammanställningar, verkställda med ledning av i betänkandet lämnade sifferuppgifter. Enligt 1936 års taxering uppgingo av aktiebolagen uttagna progressiva skatter till sammanlagt 49 miljoner kronor. Från detta belopp böra i detta sammanhang dragas de progressiva skatter, som uttagits av statens egna företag, de s. k. monopolbolagen — det är såsom nämnts i realiteten likgiltigt på vad sätt statsverket tillgodogör sig dessa företags vinst — eller 4.9 miljoner kronor, varefter 44.1 miljoner kronor återstå. Vid en utdebitering av 110 % av det av kommittén föreslagna grundbeloppet beräknas bolagens sammanlagda skatt till 52.6 miljoner kronor, som reduceras med monopolbolagens skatt, 3 miljoner kronor, till 49.6 miljoner kronor. Vid uttagning av 110 % av grundbeloppet skulle således aktiebolagen — med frånseende av monopolbolagen — drabbas av en skatteökning av ej mindre än 5.5 miljoner kronor.

Därest man å 1936 års skatteunderlag önskade av aktiebolagen — här bort-

ses alljämt från monopolbolagen — uttaga en merskatt av nämnda belopp 5.5 miljoner kronor genom att höja procenttalet å grundbeloppet för den nuvarande statliga inkomst- och förmögenhetsskatten, skulle detta hava måst höjas med c:a 24 enheter, från 170 till 194. Av skattebeloppet 44.1 miljoner kronor motsvara nämligen c:a 10 % kommunal progressivskatt och utjämningskatt, som icke äro rörliga, medan återstoden 40 miljoner kronor motsvarar inkomst- och förmögenhetsskatt. Ökningen av sistnämnda skatt med 5.5 miljoner kronor förutsätter grundbeloppets höjning med 23.8 enheter. Otvivelaktigt skulle vid nuvarande skattesystem en dylik höjning betraktas såsom en mycket allvarlig olägenhet för näringslivet och för statsmakterna ytterst bekymmersam.

Det bör framhållas, att år 1935 var ett jämförelsevis gott år för näringslivet. Göres en jämförelse med sämre år, då vinsterna varit lägre såväl absolut taget som i synnerhet i förhållande till bolagens kapital, skulle skatteskärpningen för bolagen vid den nämnda skattesatsen blivit ännu kraftigare.

Här må erinras om att borttagandet av den kommunala progressivskatten såsom inkomstkälla för kommunerna kan komma att medföra höjning för åtskilliga aktiebolag av de kommunala repartitionsskatterna. Även detta förhållande manar till försiktighet vid bestämmandet av skatteprocenten för en proportionell bolagsskatt.

Kommerskollegium anför:

Den av kommittén föreslagna skattefoten för aktiebolagen av 10 procent vid grundbelopp innefattar en avsiktlig överflyttning i viss omfattning av skattebördan från fysiska personer till juridiska personer. Kommittén har för sin del betecknat den höjning av aktiebolagens andel av den totala skattebelastningen, som skulle inträda vid ett genomförande av kommittéförslaget, såsom relativt obetydlig. Det är emellertid härvid att märka, att kommitténs beräkningar, vilka grunda sig på skatteunderlaget vid 1936 års taxering, hänföra sig till ett enda, för näringslivet jämförelsevis gott år. Det hade varit önskvärt, om material framlagts för belysande av systemets verkningar för näringsföretagen jämväl under år med mindre gynnsamma vinstresultat. Det lärer icke råda tvivel därom, att under svåra år skatteöverflyttningen till aktiebolagen enligt det nya systemet måste bliva mera framträdande. Från näringsorganisationernas sida ha, såsom nämnts, framförts krav på en sänkning av den föreslagna skatteprocenten. En lägre skatteprocent är utan tvivel i och för sig önskvärd, om icke av annan anledning, för att i någon mån utjämna de övergångssvårigheter som aldrig torde kunna helt undvikas vid ett utbytande av nuvarande skattesystem mot en proportionell beskattning.

Bank- och fondinspektionen ifrågasätter huruvida de av kommittén åberopade skälen för en överflyttning av skattebördan från fysiska personer till aktiebolag kunna anses bärande samt finner en sänkning av det av kommittén föreslagna grundbeloppet vara av nöden.

Avvägningen av beskattningen mellan inkomst och förmögenhet.

Kommittén.

Vid ställningstagandet till frågan om avvägningen av beskattningen mellan å ena sidan inkomst och å andra sidan förmögenhet vad angår fysiska personer har kommittén, enligt vad i betänkandet anföres, icke kunnat an-

knyta till någon enligt skattesystemets grunder given norm för denna fördelning.

Kommittén yttrar vidare:

Under de två senaste åren ha statsskatterna och den kommunala progressivskatten för fysiska personer enligt verkställda beräkningar fördelats med cirka 80 procent å inkomstskatt och cirka 20 procent å förmögenhetsskatt. Kommittén har icke funnit anledning att frångå denna fördelning utan har vid utarbetande av skatteskolor utgått från densamma. Då förmögenhetsskatten är avsedd att helt eller till övervägande del vara fast, har vid grundbeloppsnivå förmögenhetsskattens andel i den sammanlagda beskattningen förutsatts skola vara något större än 20 procent. Vid stigande utdebiteringsprocent sjunker förmögenhetsskattens andel.

Under utredningsarbetets gång har bestyrkts, att den antagna fördelningen vid nuvarande skattetryck är svår att rubba. En ytterligare belastning av endera inkomsten eller förmögenheten har ur olika synpunkter icke ansetts tillräddig. Då genom den förutsatta avvägningen förmögenhetsbeskattningen bibehållits vid den relativa höjd, den uppnått efter de senaste årens skattehöjningar, har det för kommittén varit angeläget att vid förmögenhetsbeskattningens utformning genom reduktionsregler i fall av låg inkomst samt jämväl i övrigt söka minska olägenheterna av den sålunda skärpta förmögenhetsbeskattningen.

Yttrandena.

Kammarrätten, socialstyrelsen och lantbruksstyrelsen ha ansett sig icke böra ingå på något bedömande av förevarande spörsmål.

I övriga avgivna yttranden, vari frågan beröres, har kommitténs ställningstagande godkänts eller lämnats utan erinran.

Sveriges köpmannaförbund anför dock i sitt yttrande vissa synpunkter å förmögenhetsbeskattningen, av vilka synes framgå, att förbundet anser nämnda beskattning icke böra bibehållas vid den relativa höjd, som ett genomförande av kommittéförslaget skulle innebära.

Länsstyrelsen i *Stockholms län* anför:

Fördelningen av skattebördan mellan inkomst och förmögenhet skulle enligt förslaget bliva överensstämmande med den, som gällt de senaste två åren. Huruvida en sådan avvägning (cirka 80 procent inkomst och cirka 20 procent förmögenhet) är lämplig har från olika synpunkter bedömts olika; länsstyrelsen har vid åtskilliga tillfällen ansett sig böra framföra betänkligheter emot ett fastlåsande av förmögenhetsbeskattningen vid den höga nivå, som fastställdes under den senaste lågkonjunkturkrisen.

Det statliga skattesystemet har varit underkastat ständiga förändringar Departements-
chefen. och fått sin prägel av vid varje tid härskande föreställningar om det skäliga och lämpliga. Avvägningar ha därvid fått äga rum mellan olika och delvis stridande men var för sig berättigade synpunkter. Hänsyn har mer och mer ansetts böra tagas till de skattskyldigas betalningsförmåga, men olika skatters antagliga inverkan på produktionen och i vissa fall på konsumtionen har ej heller kunnat lämnas ur räkningen. Principen om skatt efter förmåga anses kräva en viss progressivitet vid stigande inkomster i skat-

tens andel av dessa. Detta krav kan uppenbarligen icke tillgodoses inom varje särskild skatteform. Konsumtionsskatterna visa nämligen en rakt motsatt bild, i det att skatten tar i anspråk en allt mindre del, allteftersom inkomsten stiger. Direkta skatter på inkomst och förmögenhet kunna där- emot göras mer eller mindre progressiva, och vid en kombination av konsumtionsskatter och inkomstskatter kan en avvägning sökas, som svarar mot vad som anses skäligt för alla skatteformerna tillsammans.

Varje dylik avvägning måste emellertid anknytas till en viss samlad skatteintäkt, och denna i sin tur är beroende av de samlade statsutgifterna. Om skattebehovet mera väsentligt stiger eller faller, kan det därför icke undvikas, att en ny avvägning får äga rum, eftersom ingen enkel regel för skälig höjning eller sänkning av de olika skatterna torde kunna uppställas. Då där- till kommer, att endast vissa skatteformer direkt konstrueras såsom rörliga, medan de övriga förutsättas vara mer eller mindre fasta, blir det så myc- ket tydligare, att alla förslag till omläggning av beskattningen måste grun- das på vissa antaganden rörande utgiftsram och skattebehov.

Skattekommittén har vid utformningen av sitt förslag till rationalisering av de direkta skatterna till staten utgått från det nuvarande statsfinansiella läget. Något annat torde icke heller ha varit möjligt, om kommittén ej ve- lat för egen del taga upp till behandling hela frågan om den kommande ut- vecklingen av statens utgifter samt göra antaganden om förskjutningar upp- ått eller nedåt. Även den nuvarande fördelningen mellan konsumtionsskatter och skatter på inkomst och förmögenhet hade i så fall fått bli föremål för överbäganden. Jag är icke heller själv beredd att föreslå någon annan ut- gångspunkt, ehuru utgiftsökningar synas förestå, som inom kort kunna medföra behov av en ny avvägning. Man kunde närmast ha väntat, att kommittén under angivna förutsättningar så utformat den rörliga botten- skatten, att dess avkastning just vid grundbeloppsnivån svarade mot det förutsatta inkomstbehovet, och icke såsom nu blir fallet vid en uttagning med 110 procent. Någon anledning att av detta skäl jämka på de av kom- mittén föreslagna skatteskalorna synes emellertid knappast föreligga. Då invändningar å andra sidan gjorts mot den sålunda valda grundbeloppsni- vån, därför att den skulle innebära ett godtagande av föreliggande skatte- behov och skattetryck såsom normala företeelser, synes man förbise att det här gäller en teknisk och praktisk anordning. Utgår man ifrån, att de skatte- belopp, som komma att uttagas genom den rörliga bottenskatten, måste tillåtas variera inom vissa gränser, utan att en ny avvägning gentemot andra skatteformer behöver äga rum, får man tydligen avpassa skatteskalen så att dessa växlande belopp lämpligen kunna uttagas, vare sig det sedan sker under variationer kring ett indextal, som kallas 100 eller 150 eller något annat. Skulle man i valet av grundbeloppsnivå inlägga något omdöme om vad som skall vara »normal» skattenivå, vore man därmed över på den all- männa diskussion av det statsfinansiella läget och skattefördelningen, som kommittén enligt min mening med rätta undvikit.

Anpassningen av skattesystemet efter det statsfinansiella läget betyder

även att systemet bör givas en så avpassad rörlighet att skatteinkomsten genom variationer i uttagsprocenten kan avvägas efter de förändringar i skattebehovet från år till år, varmed man har att räkna, utan att detta leder till väsentliga förskjutningar i skattens avvägning efter den relativa skatteförmågan inom olika inkomstskikt. Även om den budgetuppställning som föreslagits för nästa budgetår är ägnad att, såsom riksräkenskapsverket framhållit, under vissa förhållanden minska behovet av elasticitet i skattesystemet förblir det dock en väsentlig fördel om sådan elasticitet föreligger inom vidast möjliga gränser.

Kommittén har förordat en i så måtto begränsad rörlighet för inkomstskatten för fysiska personer att procentalen i den progressiva skatteskalen blott upp till en viss höjd förutsatts skola variera med uttagsprocenten. Tekniskt har detta skett genom en uppdelning av skatten i en rörlig botten-skatt och en fast tilläggsskatt. Genom denna anordning undanröjes i viss mån den begränsning av skattens elasticitet som följer av höga skatteprocenter för de större inkomsterna. Denna fördel får naturligtvis icke vinnas genom en sådan utformning av den rörliga botten-skatten att variationer uppåt i skatteprocenten för mindre inkomster allvarligt försvåras. Kommitténs förslag i dessa hänseenden synes mig kunna godtagas.

Förmögenhetsskatten har av kommittén föreslagits utformad såsom en fast skatt. Inkomstskatten å juridiska personer har tänkts helt rörlig. Uttagsprocenten för inkomst- och förmögenhetsskatten har ansetts ej behöva vara densamma för juridiska personer som för fysiska. Jämväl till dessa förslag kan jag ge min anslutning.

Mot förslaget om obegränsad rörlighet hos inkomstskatten för juridiska personer ha riktats invändningar i vissa remissyttranden. Vad som skulle vinnas genom att inkomstskatten för juridiska personer i viss utsträckning utformades såsom en fast skatt synes mig dock på ett smidigare och efter växlande förhållanden bättre lämpat sätt kunna ernås genom en avpassning av uttagsprocenten. Då en fri uttagsprocent och viss bindning av inkomstskatten för juridiska personer framstå såsom alternativa lösningar kan jag under dessa förhållanden icke förorda en bindning av aktiebolagsskatten eller viss del av denna.

Vad angår den fördelning, efter vilken fysiska och juridiska personer böra taga del i skattebördan, har kommittén utgått från att de juridiska personernas och då särskilt aktiebolagens relativa andel skulle i viss mån ökas. På sätt förut anförts skulle aktiebolagen, räknat å skatteunderlaget enligt 1936 års taxering, få vidkännas en skattehöjning av 3.6 miljoner kronor eller, om monopolbolagen icke tagas med vid beräkningarna, 5.45 miljoner kronor.

En tillämpning av förslaget (10 procents proportionell skatt uttagen med 110 enheter) å det numera bearbetade materialet från 1937 års taxering¹ ger ett helt annat resultat. I stället för efter nuvarande grunder debiterade 69.0 miljoner kronor skulle aktiebolagens sammanlagda skatt ha blivit 67.0 mil-

¹ Angående 1937 års taxering hänvisas i övrigt till bilaga E (s. 310).

joner kronor; en skattelindring å 2.0 miljoner kronor skulle alltså ha uppstått. Om monopolbolagen helt utgå ur materialet, skulle resultatet av skatteomläggningen blivit nästan omärkbart för aktiebolagen, såsom helhet betraktade (noga räknat en skatteskärpning av 0.8 miljon kronor). Anledningen till det förändrade läget är givetvis att den genomsnittliga inkomstprocenten och därmed även skatteprocenten för aktiebolagen avsevärt höjts vid 1937 års taxering.

Det visar sig alltså, att därest man räknar med ett gynnsamt verksamhetsår som år 1936, ett genomförande av kommitténs förslag över huvud icke skulle betyda någon överflyttning av skattebördan från fysiska till juridiska personer, medan däremot vid för de juridiska personerna mindre gynnsamma år förslaget innebär viss relativ merbelastning av dessa i förhållande till nu.

Beträffande avvägningen av beskattningen mellan inkomst och förmögenhet vad angår fysiska personer har kommittén utgått från den fördelning, som i detta hänseende gällt de senaste åren, nämligen med c:a 80 procent å inkomstskatt och c:a 20 procent å förmögenhetsskatt.

Jag har för min del icke anledning att frångå kommitténs förslag till avvägning i här berörda hänseenden.

F a m i l j e b e s k a t t n i n g e n .

Omläggning av avdragssystemet.

Befolkningskommissionen.

Såsom i det föregående omnämnts har ett förslag till revision av bestämmelserna rörande familjebeskattningen den 11 december 1935 avgivits av *befolkningskommissionen* (Statens off. utredn. 1936: 13).

Befolkningskommissionen har haft till uppgift bland annat att överväga sådana reformer av gällande grunder för den statliga och kommunala inkomstbeskattningen, som framstode såsom motiverade ur befolkningspolitiska och familjesociala synpunkter.

Kommissionen har i sitt betänkande inledningsvis framhållit, att i den mån ett gynnande inom beskattningen av äktenskapsbildningen hade till följd, att äktenskap komme att ingå i större antal och i yngre åldrar än hittills, en sådan verkan syntes i och för sig eftersträvansvärd. En skärpning av skattedifferentieringen efter familjernas barnantal måste i sin mån verka till ökad äktenskaplig fruktsamhet. Man borde visserligen icke hysa överdrivna förväntningar om verkningarna av i betänkandet diskuterade skattereformer. Dylika reformer på skatteväsendets område borde likväl ingå bland de befolkningspolitiska reformer, som övervägdes i syfte att på olika vägar förbättra familjernas och särskilt de barnafödande familjernas sociala och ekonomiska villkor.

Befolkningskommissionen har därefter lämnat en utförlig motivering ur befolkningspolitiska, familjesociala och allmänna rättvisesynpunkter för förslaget om skattedifferentiering efter barnantalet.

Det av befolkningskommissionen framlagda förslaget innebär i korthet följande.

Kommissionen föreslår först och främst avsevärda jämkningar i systemet av skattefria ortsavdrag, innebärande sänkning av grundavdragen och höjning av familjeavdragen. Omregleringen skall gestaltas så, att beskattningsunderlaget i stort sett bibehålles oförändrat. Ett avgörande skäl för en sådan uppläggning av reformen har för kommissionen varit nödvändigheten att beakta det finansiella läget i rikets många små kommuner, beträffande vilka det genomsnittliga barnantalet företer starka variationer. Enligt kommissionens förslag skola i de olika ortsgrupperna grundavdraget, familjeavdraget för hustrun och familjeavdraget för vardera av de två första barnen bliva inbördes lika stora, medan familjeavdraget för varje följande barn blir dubbelt så stort som de övriga avdragen. Tillika föreslås i avseende å kommunalbeskattningen viss jämkning av avdragen för de lägsta av de inkomsttagare, som ej åtnjuta familjeavdrag. Avdragen enligt kommunalskattelagen skola fortfarande utgå med belopp, som äro endast hälften så stora som motsvarande avdrag vid den statliga beskattningen. Den s. k. bankningen förutsättes bibehållen oförändrad.

De av kommissionen föreslagna statliga avdragen framgå av följande tabell:

	O r t s g r u p p				
	I	II	III	IV	V
	K r o n o r				
Grundavdrag samt familjeavdrag för hustrun och vardera av de två första barnen	560	600	640	680	720
Familjeavdrag för varje följande barn	1,120	1,200	1,280	1,360	1,440

Befolkningskommissionens betänkande innefattar därjämte förslag, att en särskild skatt, benämnd skatt för familjehjälp, skall uttagas med det dubbla syftet att anskaffa medel för bestridande av vissa utgifter, avsedda att befordra en gynnsam lösning av befolkningsfrågan, och att ytterligare skärpa skattedifferentieringen med hänsyn till familjeförhållandena. Denna skatt skall för vinnande av sistnämnda syfte utgå med fullt belopp av skattskyldig, som är ogift och barnlös, medan avdrag från skatten skall åtnjutas med en tredjedel av skattens belopp av den, som är gift, och likaledes med en tredjedel av skattebeloppet för varje barn. Makar med två eller flera barn bliva således helt fria från skatten. Avdrag åtnjutes även för vuxet barn och för avlidet barn, därest det vid dödsfallet uppnått 10 års ålder.

Fulla beloppet av skatten för familjehjälp skall enligt förslaget utgå med lägst 10 kronor och därutöver med belopp, bestämt på grundval av det till

statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet enligt en progressiv skiftskala med procenttalet 4 i högsta skiktet; dock att skattens fulla belopp icke må överstiga 9,000 kronor. Kommissionen har ansett sig kunna approximativt uppskatta skattens avkastning till omkring 15 miljoner kronor.

I fråga om motiveringen till den avvägning av skattebördan mellan ensamstående skattskyldiga samt skattskyldiga av olika familjestorlek, som sålunda förordats av kommissionen, samt till den valda metoden för uppgiftens lösende, torde få hänvisas till kommissionens betänkande (sid. 23 ff.) eller ock till den redogörelse härför, som lämnas i kommitténs betänkande (sid. 94 ff.).

Över befolkningskommissionens betänkande ha efter remiss yttranden avgivits av *kammarrätten, statskontoret, riksräkenskapsverket, socialstyrelsen, överståthållarämbetet och länsstyrelserna i samtliga län.*

Enär ifrågavarande myndigheter i anledning av kommitténs betänkande ånyo yttrat sig i ämnet, kan jag beträffande deras över kommissionens förslag avgivna utlåtanden inskränka mig att hänvisa till den redogörelse för dessa som lämnats i kommitténs betänkande (sid. 97 ff.).

Kommittén.

Under det att befolkningskommissionen haft att behandla spörsmålet om skattedifferentiering efter familjestorlek med utgångspunkt från befolkningspolitiska och familjesociala synpunkter, har kommittén för sin del i första hand betraktat problemet såsom en fråga om avvägning av skatt ur rättvisesynpunkter på samma sätt som då det i allmänhet gäller att fördela skattebördan mellan skattskyldiga av skilda kategorier och med olika stora inkomster allt efter deras relativa skatteförmåga. Även från dessa synpunkter har emellertid kommittén kommit till den uppfattningen, att den nuvarande avvägningen av skattebördan med hänsyn till familjestorlek icke är tillfredsställande och att skattelättnad bör beredas familjeförsörjare och särskilt barnrika sådana i den utsträckning som motiveras av försörjningsbördan.

Kommittén anför härom:

Rent principiellt bör enligt kommitténs uppfattning lättnaden i skattebördan för familjer med barn begränsas till befrielse från skatt för den del av inkomsten, som motsvarar den normala barnkostnaden. Vid beräkandet av nämnda kostnad bör dock hänsyn tagas ej blott till det oundgängligaste existensminimum utan även i största möjliga mån till vad som enligt nutida uppfattning kräves för beredande åt barnen av tillfredsställande förhållanden i fråga om bostad, föda, hälsovård, utbildning och dylikt. Härvidlag komma alltså de av befolkningskommissionen understrukna familjesociala synpunkterna till sin rätt.

Vad angår de befolkningspolitiska synpunkter, som kunna anläggas å frågan, är kommittén för sin del av den uppfattningen, att skattelättnader, även ganska vittgående sådana, få en relativt ringa betydelse för äktenskapsbildningen och fruktsamheten. Även befolkningskommissionen har, såsom ovan antytts, varnat mot överdrivna förväntningar i detta avseende. Därest en omläggning av familjebesattningen kommer att gynnsamt inverka på

äktenskapsbildning och nativitet, är detta naturligen att hälsa med tillfredsställelse. För kommittén har emellertid mera trätt i förgrunden angelägenheten av att lätta det större ekonomiska tryck, som ofta vilar på familjerna i jämförelse med ensamstående personer, i så stor utsträckning som kan ske utan att därigenom orättvisa begås mot andra skattskyldiga.

Kommittén vill i detta sammanhang framhålla, att man på sina håll starkt överdrivit möjligheterna att genom skattereformer vinna stora resultat i förevarande avseende. För en mycket stor del av landets befolkning är skatten alltför obetydlig för att någon verklig differentiering skall kunna uppstå. Hänsyn till det existensminimum för ensamstående med låga inkomster, som måste fritagas från skatt, medverkar till att överflyttningen av skattebördan måste hållas inom relativt trånga gränser. Att taga igen den skatteförlust, som lindring för familjerna skulle medföra, genom skärpning av skatteprogressionen torde såsom framgår av det följande vara praktiskt möjligt endast i mycket begränsad omfattning.

Såsom redan antytts skulle en lindring av skattebördan för familjeförsörjare i vad angår statsbeskattningen bliva av ingen eller ringa betydelse för de många och ofta barnrika skattskyldiga i de lägsta inkomstskikten, vilka redan nu enligt gällande bestämmelser äro fritagna från statsskatt eller betala endast obetydlig sådan. Detta förhållande bör dock icke hindra, att för de familjeförsörjare, vilkas inkomster äro högre, skatten lindras i den omfattning omständigheterna medgiva. Härvidlag torde särskilt böra uppmärksammas, att sistnämnda skattskyldiga i många fall icke få del av de sociala hjälpåtgärder, som under olika former komma de mindre bemedlade till del. Genom skattelindringen beredes nämnda skattskyldiga i en enkel form lättnad i försörjningsbördan.

Såsom tidigare omnämnts har kommittén beträffande spørsmålet om familjebeskattningsen rådgjort med kommunalskatteberedningen, som efter tagen del av kommitténs förslag i förevarande ämne meddelat, att detta icke syntes vara ägnat att försvåra lösningen av frågan för kommunalbeskattningsens vidkommande. Kommittén har i övrigt rörande förhållandet mellan stats- och kommunalbeskattningsen, såvitt angår ifrågavarande spørsmål, bl. a. uttalat följande:

Något ovillkorligt samband mellan stats- och kommunalbeskattningsen i fråga om tekniken för skattedifferentieringsen åstadkommande torde icke förefinnas, om ock det av praktiska skäl är önskvärdt, att olikheten icke blir alltför stor. Såsom av det följande framgår, ämnar kommittén i fråga om statsbeskattningsen i huvudsak föreslå bibehållande av det nuvarande systemet med fasta avdrag å det taxerade beloppet fastän med ändrad avvägning. Den nuvarande relationen 2:1 mellan de statliga och de kommunala avdragen kan alltså därefter icke upprätthållas. Någon större saklig olägenhet torde icke uppkomma därigenom. Även om de kommunala avdragen för ensamstående, för hustru och för barn skulle framdeles komma att avvägas i andra proportioner än de av kommittén för statsbeskattningsens del föreslagna, kan detta enligt kommitténs mening icke betraktas såsom en avsevärdare olägenhet. De hänsyn, som i fråga om kommunalbeskattningsen måste tagas till kommunernas skatteunderlag, kunna tvinga till återhållsamhet beträffande en annars önskad höjning av de kommunala barnavdragen. Den omständigheten, att beträffande kommunalbeskattningsen antagligen större svårigheter än vid statsbeskattningsen möta att åstadkomma en ytterligare differentiering av skatten efter familjestorlek, bör icke få utgöra skäl mot att å statsbeskattningsens område det mesta möjliga göres för uppnående av rätt-

visare fördelning av skattebördan mellan ensamstående och familjeförsörjare.

I fråga om den metod som bör användas för åstadkommande av den önskade skattedifferentieringen efter familjestorlek har kommittén till en början funnit sig böra avvisa tanken att för ändamålet införa en särskild skatt å ensamstående skattskyldiga samt barnlösa eller barnfattiga familjer på sätt av befolkningskommissionen föreslagits. Ett tungt vägande skäl för denna uppfattning har varit, att kommittén velat undvika att med en ny skatteform utöka det system av statsskatter, som det i stället varit kommitténs uppgift att rationalisera. Icke heller har kommittén funnit sig böra bygga sitt förslag rörande familjebeskattningen på ett system med avdrag från uträknad skatt. Därvid ha för kommittén varit avgörande de mycket stora svårigheter som mött vid försöken att finna några icke alltför invecklade formler för skatteuträkningen, vilka skulle till sina verkningar någorlunda motsvara dem som kunna nås med det nuvarande systemet, och vilkas inverkan å skatteunderlaget skulle kunna med någon säkerhet bedömas. Kommittén har fördenskull i likhet med befolkningskommissionen kommit till det resultatet, att den önskade avvägningen bör uppnås i huvudsak genom den nuvarande metoden med skattefria avdrag från det taxerade beloppet (den taxerade inkomsten).

Kommittén har därefter behandlat frågan om avdragen böra liksom nu vara fasta eller om de skola göras stigande med inkomstens storlek. Vid bedömandet av detta spörsmål har först måst beaktas det kända förhållandet att redan i det nu gällande systemet med (frånsett bankningen) fasta avdrag progressiviteten i statsbeskattningen i förening med bankningsregeln i och för sig medför en större skattedifferentiering vid stora inkomster än vid små inkomster. Oavsett om det skall anses berättigat eller ej att vid avdragens utmätande taga ytterligare hänsyn till den merkostnad, som barns underhåll och uppfostran i regel betinga i familjer med högre inkomst, tala enligt kommitténs mening flera viktiga skäl mot införandet av detta för svensk skattelagstiftning nya system med varierande avdrag. I detta hänseende anför kommittén:

Det är uppenbart, att om högre avdrag skola beviljas vid högre inkomster, progressiviteten i inkomstkatteskalen får skärpas i motsvarande mån, därest man nämligen vill undvika att skattefördelningen mellan olika inkomstkikt rubbas. Att finna den rätta avvägningen vid en sådan omläggning av progressiviteten är icke lätt, då en progressiv skiktscala redan på grund av sin teknik är ganska ömtålig för sådana relativt små ändringar, varom här skulle bliva fråga och vilka dessutom — enär avdragsbeloppen uppenbarligen måste maximeras vid visst inkomstläge — skulle huvudsakligen avse en del mellanskikt å skalan. Beräkningarna rörande verkningarna av så genomgripande ändringar i fråga om avdragstekniken och en därmed samtidig ändring av skatteskalen skulle bliva synnerligen osäkra. Kommittén har vidare måst instämma i de av befolkningskommissionen uttalade farhågorna att det för allmänheten skulle bliva svårt att inse sambandet mellan de större barnavdragen för de högre inkomsttagarna och den skärpta progressiviteten, varför olikheten i avdragens storlek skulle framstå såsom

orättvis. Kommittén vill slutligen erinra om att icke någon av de över befolkningskommissionens förslag hörda myndigheterna förordat en lösning av differentieringsfrågan efter nu angivna linjer.

Kommittén har alltså funnit sig böra i princip föreslå bibehållande av det gällande systemet med fasta, av inkomstens storlek oberoende avdrag. På sätt av det följande framgår har dock i kommitténs förslag viss åtskillnad gjorts mellan å ena sidan skattskyldig, som är gift eller har barn för vilket avdrag åtnjutes, och å andra sidan ensamstående skattskyldig (ogift, änking, änka eller frånskild) utan barn, för vilket avdrag medgives.

Vid utmätandet av avdragens storlek ha enligt betänkandet i huvudsak följande synpunkter gjort sig gällande.

Avdraget för hustru bör vara lika stort som grundavdraget. Befolkningskommissionens förslag härutinnan har mötts av allmänt gillande. Förutom att åtgärden enligt kommitténs uppfattning är väl motiverad ur rättvisesynpunkt, är den, såsom kammarrätten särskilt understrukit, av stor betydelse även ur den synpunkten att den åtminstone delvis häver merbeskattningen för äkta makar, som båda ha inkomst.

Nästa fråga gäller grundavdragets sänkning. De farhågor, som i myndigheternas yttranden kommit till synes beträffande de ensamstående skattskyldigas förmåga att bära den ökade skattebelastning, som skulle följa av kommissionens förslag, ha visserligen mestadels gällt kommunalbeskattningen med dess endast hälften så stora avdrag, men även i fråga om statsbeskattningen har manats till försiktighet. I vissa yttranden har vidare uttalats den åsikten, att den ökade skatt, som skulle påläggas de ogifta skatte dragarna, troligen skulle till stor del stanna på papperet, enär den i icke ringa mån komme att få avkortas eller avskrivas.

Kommittén och kommunalskatteberedningen ha funnit angeläget att undersöka, i vad mån sistberörda farhågor kunna äga fog. Då en statistisk undersökning på denna punkt skulle blivit mycket tidsödande och kostsam, ha kommittéerna i stället anlitat utvägen att tillgodogöra sig utmätningmännens erfarenheter i saken. Ett frågeformulär har därför utsänts till överståthållarämbetet och magistraterna i Norrköping och Göteborg samt till utmätningmännen i Stockholms, Jönköpings, Malmöhus och Västernorrlands län. För frågorna och de inkomna svaren har redogjorts i en vid betänkandet fogad promemoria.

Av redogörelsen framgår, bl. a., att det icke torde kunna lämnas något bestämt svar på frågan, huruvida uppbördsresultatet är sämre för ensamstående än för familjeförsörjare eller tvärtom. Man torde emellertid våga antaga, att den försämring i uppbördsresultatet för ensamstående, som troligen skulle följa av skattens skärpning för dem, skulle komma att till mycket stor del uppvägas därav att den skatt för familjeförsörjarna, som nu måste avkortas, skulle på grund av de nya avdragsbestämmelserna lindras. Av mycket stort intresse äro de uppgifter, som av uppbördsmännen lämnats såsom svar på frågan om storleken av det belopp, vartill existensminimum räknas vid införsel. Man finner, att de skatter, som enligt nu gällande avdragsbestämmelser äläggas skattskyldiga med inkomst något över det av skattelagstiftningen antagna existensminimum, i många fall icke kunna uttagas vid indrivning genom införsel. Detta förhållande gäller såväl ensamstående som familjeförsörjare och kommer mest till synes i de högre ortsgrupperna. Denna bristande överensstämmelse mellan existensminimum vid införsel (av skatt eller underhållsbidrag) samt det existensmini-

mum, som ligger till grund för avdragen vid beskattningen, är naturligen särskilt framträdande vid kommunalbeskattningen.

Det resultat, som den företagna undersökningen sålunda lämnat, har visat nödvändigheten av att även i fråga om statsbeskattningen gå fram med försiktighet, när det gäller att skärpa skattskyldigheten för ensamstående i de lägre inkomstskikten. Kommittén har fördenskull funnit, att grundavdragen icke kunna sänkas i den utsträckning som befolkningskommissionen föreslagit.

Under utredningens gång har kommittén låtit utarbeta ett tjugotal olika alternativ till nya statsskatteavdrag. I de tidigare av dessa förutsattes att barnavdragen liksom enligt befolkningskommissionens förslag skulle kunna göras lika stora som övriga avdrag. Då ifrågavarande enhetliga avdrag i enlighet med de nyss givna utgångspunkterna genomgående blevo större än kommissionens avdrag, visade sig såsom väntat minskningen av skatteunderlaget bliva alltför stor för att kommittén skulle kunna reflektera på ett dylikt system. Oavsett om en sådan utjämning av avdragen skulle anses berättigad ur skatteförmågesynpunkt eller icke, har kommittén fördenskull i senare uppgjorda alternativ räknat med barnavdrag som äro lägre än grundavdraget (och avdraget för hustru) men betydligt högre än nuvarande familjeavdrag för barn. Behandlingen av detaljspörsmålet om förhöjt avdrag borde givas familjer med större barnantal i form av högre avdrag för barn utöver ett visst antal ansågs kunna upptagas i ett senare sammanhang. Tillsvidare förutsattes, att bankningssystemet skulle bibehållas.

Kommittén har i betänkandet redovisat sex av de uppgjorda avdragsalternativen; av dessa har kommittén i princip förordat ett i betänkandet såsom alternativ 1 betecknat avdragssystem av följande utseende (för jämförelsens skull anföras även avdragsbeloppen enligt gällande grunder och enligt befolkningskommissionens förslag):

	O r t s g r u p p				
	I	II	III	IV	V
Avdrag vid statsbeskattningen.					
<i>Av kommittén i princip förordade avdrag.</i>	K r o n o r				
Grundavdrag samt familjeavdrag för hustru....	600	640	680	720	760
Familjeavdrag för vardera av de två första barnen	460	500	540	580	620
<i>Avdrag enligt nu gällande grunder.</i>					
Grundavdrag	680	760	840	920	1,000
Familjeavdrag (för hustru och varje barn)	320	320	360	360	400
<i>Avdrag enligt befolkningskommissionens förslag.</i>					
Grundavdrag samt familjeavdrag för hustrun och vardera av de två första barnen	560	600	640	680	720

I det nuvarande avdragssystemet utgöra intervallen mellan ortsgrupperna beträffande grundavdragen 80 kronor men beträffande familjeavdragen endast 20 kronor (i genomsnitt). Enligt befolkningskommissionens förslag samt enligt kommitténs system äro intervallen 40 kronor för både grund-

avdrag och familjeavdrag. Jämfört med nu gällande regler är kommitténs system relativt mindre förmånligt för ensamstående i de högre ortsgrupperna; däremot är differentieringen beträffande dyrort bättre tillgodosedd än nu i fråga om hustru- och barnavdragen. I dessa avseenden ansluter det sig nära till befolkningskommissionens förslag.

I fråga om verkningarna å skatteunderlaget av de föreslagna avdragsbestämmelserna ha utförts ingående statistiska undersökningar. Rörande metoden för dessa må hänvisas till en såsom bilaga till betänkandet fogad promemoria angående vissa skattestatistiska undersökningar. Beräkningarna ha hänförts till det vid 1936 års taxering föreliggande skatteunderlaget och verkställt under förutsättning att samma år debiterade statsskatter och kommunal progressivskatt uttagas. Under framhållande av siffrornas starkt approximativa karaktär har meddelats, att skatteförlusten i förhållande till ett avdragssystem enligt nu gällande grunder skulle utgöra c:a 0.5 miljoner kronor. Denna siffra betecknar nettoresultatet av omläggningen. Enligt verkställda uppskattningar skulle skattskyldiga med familj få en skatteminskning (avseende ren inkomstbeskattning) å tillhopa c:a 12.1 miljoner kronor, varemot ensamstående skattskyldiga skulle få vidkännas en höjning av skatten med sammanlagt c:a 11.6 miljoner kronor.

Beträffande övriga av kommittén uppgjorda avdragsalternativ må hänvisas till redogörelsen härför i betänkandet (sid. 103—106). Vissa av dessa alternativ äro såtillvida det här skildrade överlägsna, att de i motsats till detta bibehålla den nuvarande differentieringen de olika ortsgrupperna emellan i det närmaste oförändrad. De skulle emellertid enligt verkställda beräkningar komma att medföra en skatteförlust å 6—7 miljoner kronor. Kommittén har diskuterat möjligheterna att taga igen detta belopp genom skärpning av progressiviteten i skatteskalen men funnit svårigheterna för stora. Varje ändring i skattesatserna medför nämligen lätt andra konsekvenser i avseende å fördelningen av skattebördan mellan olika inkomstskikt än som närmast avsetts. Med den icke obetydliga skärpning av progressiviteten hos skatteskalen, som skulle bliva nödvändig för erhållande av ett så relativt högt belopp som 6 miljoner kronor, skulle, enligt vad de av kommittén verkställda undersökningarna visa, knappast kunna undvikas att inkomstskikten mellan c:a 6,000 kronor och 20,000 kronor bleve i avsevärd mån drabbade. För inkomsttagare i dessa skikt med barn skulle skärpningen i progressionen medföra, att den skattelättnad, som de ökade avdragen innebure, betydligt minskades eller till och med i vissa fall förbyttes i någon ökning av skatten.

Kommittén har vid bedömande av de verkningar, det i princip förordade avdragssystemet medför och vilka belysas av två vid betänkandet fogade tabeller, funnit, att detta system beträffande ensamstående, vilka hava mycket låga inkomster, medför skatteskarpnings, som äro relativt stora i förhållande till den nuvarande beskattningen och som icke kunna anses motiverade med hänsyn till skattekraften. Även har påpekats risken av att de skattebelopp, som skulle inflyta på grund av skärpningen, i viss utsträckning

icke komma att inflyta vare sig frivilligt eller efter försök till indrivning utan stanna på papperet.

Vidare har kommittén beaktat, att även om det förordade systemet lämnar skatteunderlaget i det närmaste oförändrat och sålunda icke i och för sig behöver föranleda ändring i progressiviteten i skatteskalen, dock vissa förskjutningar i skattebördan mellan de olika inkomstskikten, såsom helhet betraktade, äro oundvikliga. Detta sammanhänger naturligen därmed, att fördelningen av skattskyldiga av olika familjestorlek icke är densamma i alla inkomstlägen. I det allra lägsta inkomstskiktet — upptill 2,000 à 3,000 kronor — äro sålunda de ogifta skattskyldiga betydligt talrikare än familjeförsörjarna. Då därtill kommer, att i detta skikt familjeförsörjarna ofta redan enligt nu gällande bestämmelser icke ha något beskattningsbart belopp eller ha endast ett mindre sådant, så att skattelindringen för dem icke blir så betydande, i penningar uttryckt, blir följdén, om de i princip förordade avdragen genomgående läggas till grund för beskattningen, en ganska betydlig merbelastning å detta lägsta inkomstskikt, fortfarande såsom helhet betraktat, i förhållande till nu. Kommittén har fördenskull funnit att då de ensamstående skattskyldiga i det lägsta inkomstskiktet fått vidkännas så ökad skattebördan, att den icke kunnat uppvägas av lindringen för familjeförsörjarna inom skiktet, konsekvensen kräver, att även de ensamstående i de högre inkomstskikten få vidkännas ökad skattebelastning. Kommittén har från dessa utgångspunkter upptagit problemet om beskattningen av ogifta fysiska personer (inbegripna änklingar, änkor och frånskilda), vilka icke åtnjuta familjeavdrag, till särskild behandling. Det har därvid gällt att finna en tekniskt acceptabel metod, som, med bibehållande av de förordade avdragen i princip för systemet i övrigt, lättar skattebördan för ifrågavarande skattskyldiga, i vad avser de lägsta inkomstskikten, men skärper densamma i fråga om de högre inkomstskikten.

Den metod som kommittén valt för vinnande av de i det föregående angivna syftena är användandet av ett tabellsystem. Kommittén har först undersökt möjligheten att anordna den avsedda lättningen för lägre inkomsttagare genom extra avdrag av den typ som befolkningskommissionen i sitt betänkande (sid. 41) förordat beträffande kommunalbeskattningen. Enligt kommitténs mening tala emellertid flera omständigheter mot införandet av sådana extra avdrag. Såsom särskilt kammarrätten påvisat verka de nämligen mycket ojämnt och tynga dessutom taxeringen.

Beträffande det föreslagna tabellsystemet anför kommittén bland annat:

Om man utvecklar den tanke, som ligger bakom de extra avdragen, och tillika söker utjämna lättningen på det sätt, att den blir störst i botten för att därefter så småningom avtaga, blir följdén att man för de inkomstskikt, varom fråga är, måste övergå till en så att säga individuell behandling av avdragsfrågan och sålunda för varje inkomstläge (taxerat belopp i helt tiotal kronor) direkt bestämma avdragets storlek för de olika ortsgrupperna. Man är då framme vid ett tabellsystem, där för varje taxerat belopp direkt angives det däremot svarande beskattningsbara beloppet eller rättare det taxerade beloppet efter ortsavdrag; även avdrag för ömmande omständigheter.

ter kunna nämligen förekomma, innan det beskattningsbara beloppet kan bestämmas. Bankningen kommer således beträffande ifrågavarande skattskyldiga ej direkt till synes i systemet; de verkningar som avses med bankningen får man i stället söka få fram vid tabellens utformning.

Att bankningsproceduren således i vissa fall blir överflödigt, torde i och för sig icke kunna betraktas såsom en olägenhet. Enighet torde råda därom att metoden med bankning är ganska besvärlig för taxeringsmyndigheterna och gör det svårt för skattebetalarna att själva kunna beräkna och kontrollera sin beskattning. Å andra sidan är det lika klart, att ur rättvisesynpunkt bankningssystemet är överlägset ett system, enligt vilket bankningsdel ej skulle utgå utan blott de fasta avdragen tillämpas å de taxerade beloppen. Ett system av sistberörda slag avvisades av 1927 års riksdag, varefter bankningssystemet bibehölls i 1928 års lagstiftning. Enligt det nyss omtalade tabellsystemet skulle bankningsproceduren försvinna men tillfredsställande degression i botten på skatteskalen ändock ernås. Den skattskyldige skulle få mycket lätt att kontrollera sin beskattning, och för beskattningsmyndigheterna torde metodens fördel vara uppenbar.

Enligt tabellen uppkommer beskattningsbart belopp i ortsgrupp I vid ett taxerat belopp å 660 kronor, i ortsgrupp II vid 740 kronor, i ortsgrupp III vid 820 kronor, i ortsgrupp IV vid 900 kronor och i ortsgrupp V vid 980 kronor. Gränsen för skattskyldighetens faktiska inträdande har alltså i förhållande till nu sänkts med 40 kronor i varje ortsgrupp. Jämfört med alternativ 1, där beskattningsbart belopp inträder vid respektive 620, 660, 700, 740 och 780 kronor, innebär alternativ 1 a en betydande lindring för ensamstående skattskyldiga med de lägsta inkomsterna. Lättnaden i förhållande till alternativ 1 upphör då det taxerade beloppet uppgår till i ortsgrupp I 1,600 kronor, i ortsgrupp II 1,900 kronor, i ortsgrupp III 2,200 kronor, i ortsgrupp IV 2,500 kronor och i ortsgrupp V 2,800 kronor.

Sedan nyss angivna inkomstlägen nåtts i de olika ortsgrupperna, följer ett område upp till, från ortsgrupp I räknat, 5,000 — 5,100 — 5,200 — 5,300 — 5,400 kronor taxerat belopp, inom vilket helt tillämpas avdragen enligt alternativ 1.

Därpå följer ett område, där avdragens storlek kontinuerligt sjunker med 10 kronor för varje 100 kronor taxerat belopp. Denna reduktion av avdragen ned till 0 (något påskyndad i de högre ortsgrupperna) är avslutad, då det taxerade beloppet nått, från ortsgrupp I räknat, 14,000 — 14,300 — 14,600 — 14,900 — 15,200 kronor.

Över sist angivna inkomstgränser vidtager slutligen ett område, där den ensamstående skattskyldige icke får något avdrag alls; det taxerade beloppet blir tillika hans beskattningsbara belopp (om man bortser från eventuellt avdrag för ömmande omständigheter).

Rörande tabellens närmare utformning i övrigt må hänvisas till kommitténs förslag till författningstext (sid. 20 ff.) samt ett i betänkandet intaget sammandrag (sid. 111). Beträffande vissa med tabellsystemet sammanhängande tekniska problem, som ingående dryftas i betänkandet, torde jämväl få hänvisas till detta (sid. 110 ff.).

Kommittén har ingått på frågan om i vad mån principen om skattefritt

existensminimum rubbats genom den föreslagna skärpningen av skattskyldigheten för ensamstående skattskyldiga i de högre inkomstskikten. Härom anför kommittén:

Det är givet att därest grundsatsen om skattefritt existensminimum skall anses innebära, att för en var fysisk person, oberoende av hans inkomstförhållanden, det belopp, som är nödvändigt för hans uppehälle, skall undantagas från beskattning, principen icke upprätthållits beträffande de skattskyldiga, som enligt förslaget skulle få sitt grundavdrag reducerat eller helt borttaget. Enligt kommitténs mening bör emellertid frågan om existensminimum ses i samband med beskattningens utformning i övrigt. Även om i förevarande fall skatt beräknas å hela inkomsten utan att formellt existensminimum därvid undantages, får den inkomst, som återstår efter det skatten betalats, anses tillräcklig för den skattskyldiges uppehälle. Huvudsaken har varit att åstadkomma en lämplig avvägning av skattebördan mellan ensamstående och familjeförsörjare. Det bör för övrigt ihågkommas, att samma effekt i fråga om skatteskärpning kunnat nås på andra vägar, såsom genom en särskild skatt eller progressionsskärpning av den vanliga skatten i samband med ytterligare höjda avdrag för familjeförsörjare, utan att i dessa fall det såsom existensminimum ansedda beloppet behövt beskattas.

Kommittén behandlar ingående de konsekvenser, som kunna uppstå därigenom, att tabellen med dess lindringar och skärpningar i förhållande till det i princip förordade avdragssystemet endast tillämpas å skattskyldiga, vilka ej åtnjuta familjeavdrag, under det att skattskyldig med familjeavdrag får det vanliga grundavdraget, bestämt enligt det föreslagna systemet oförändrat. Dessa konsekvenser äro dock enligt kommitténs uppskattning icke av sådan betydelse, att de utgöra hinder för förslagens genomförande. I avseende å dessa spörsmål torde få hänvisas till framställningen i betänkan- det (sid. 114 ff.).

Kommittén har övertvägt frågan om icke för likformighetens skull det hittillsvarande systemet för avdragens bestämmande skulle kunna icke blott för ensamstående skattskyldiga utan även för övriga kategorier skattskyldiga utbytas mot tabeller av den typ som föreslagits beträffande de ogifta.

Härutinnan anför kommittén:

Överföringen i tabeller kunde därvid, om man så ville, ske utan annan reell ändring, än att eventuellt den genom bankningsreglerna bildade tvära övergången vid bankningsgränsen från halv till hel skattskyldighet något mildrades. Att bibehålla det nuvarande avdragssystemet (med bankning) för alla kategorier skattskyldiga utom en och för denna införa ett helt nytt system med tabeller för uttagande av beskattningsbart belopp kan möjligen förefalla inkonsekvent. Ett tabellverk, som skulle omfatta alla tänkbara fall — makar utan barn, med ett barn, två barn etc., ogift (änkling, änka, frånskild) med ett barn, två barn etc. — skulle emellertid bliva utomordentligt vidlyftigt. Då härtill kommer, att vid kommunalbeskattningen bankningssystemet tillsvidare måste bibehållas, har kommittén icke funnit anledning att föreslå tabeller i större utsträckning än som nödvändigt är. Det förtjänar påpekas, att överförande till tabeller av det nuvarande systemet utan ändring i sak kan ske i framtiden, därest ett sådant system skulle befinnas lämpligt för beskattningen i allmänhet. Kommittén finner för sin del sannolikt, att beskattningsmyndigheterna, sedan de blivit förtrogna med

tabellsystemet, skola finna detsamma bekvämare än systemet med bankning. Redan nu användas i stor utsträckning för ändamålet utgivna tabeller för utfinnandet av de beskattningsbara beloppen i de olika ortsgrupperna.

Beträffande spörsmålet om ytterligare lättnad åt barnrika familjer har kommittén upptagit befolkningskommissionens förslag om förhöjt avdrag för det tredje och de följande barnen. Kommittén har dock funnit sig böra föreslå, att höjningen begränsas till omkring 50 procent av avdragen för de första båda barnen.

Kommittén yttrar i denna fråga:

Enligt kommitténs uppfattning motiverar den med familjens tillväxt starkt ökade försörjningsbördan väl den föreslagna avdragshöjningen. Det bör också framhållas, att denna lättnad åt de större familjerna betyder mycket litet ur statsfinansiell synpunkt; enligt gjorda beräkningar skulle minskningen i skatteintäkten för hela riket icke komma att överstiga 0.3 miljon kronor. Det kan måhända icke med bestämdhet påstås, att just tillkomsten av ett tredje barn medför en mera markerad påfrestning för familjernas ekonomi än vad de föregående barnen gjort. Vill man emellertid söka uppnå en effektiv lindring åt dem av de barnrika familjerna, som över huvud kunna hjälpas avdragsvägen, och tillika ej göra systemet alltför invecklat, torde enligt kommitténs mening den angivna lösningen kunna anses vara tillfredsställande.

Enligt kommitténs beräkningar skulle de nu omförmälda ändringarna i avdragens storlek medföra en skatteförlust (avseende 1936 års skatteunderlag) å c:a 2.2 miljoner kronor. Lättnaden för familjerna skulle uppgå till c:a 12.4 miljoner kronor; av detta belopp skulle c:a 10.2 miljoner kronor tagas igen av ensamstående skattskyldiga.

Det torde vara lämpligt att här giva en kort sammanfattning av kommitténs förslag till skattefria avdrag vid statsbeskattningen.

1. Skattskyldig, som under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med sin hustru eller som haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn under 18 år, vilket icke haft minst 450 kronors inkomst, är berättigad till såväl grundavdrag som familjeavdrag. Avdragens storlek framgår av efterföljande sammanställning:

	O r t s g r u p p				
	I	II	III	IV	V
	K r o n o r				
Grundavdrag och familjeavdrag för hustru, vartdera	600	640	680	720	760
Familjeavdrag för de två första barnen, vartdera	460	500	540	580	620
Familjeavdrag för de övriga barnen, ettvar	700	760	820	880	940

Å dessa avdragsbelopp åtnjutes bankningsdel enligt vanliga regler.

2. För annan skattskyldig än under 1 sagts (ensamstående) bestämmes ortsavdrag (grundavdrag) på sätt framgår av en vid förordningen fogad tabell. Ur tabellen kan direkt avläsas det taxerade beloppet efter avdrag. Detta utgör, utom i de fall då extra avdrag för ömmande omständigheter medgivits, tillika beskattningsbart belopp.

Yttrandena.

Beträffande den principiella motiveringen för en skattedifferentiering efter barnantalet ha de hörda myndigheterna, i den mån frågan berörts i yttrandena, allmänt uttalat sin anslutning till kommitténs uppfattning.

Länsstyrelsen i *Kalmar län* har emellertid — efter att med tillfredsställelse ha konstaterat, att den kritik, som länsstyrelsen i avgivet yttrande riktat mot befolkningskommissionens förslag i ämnet, i viss mån vunnit beaktande vid utarbetandet av kommitténs förslag — anfört:

Länsstyrelsen känner sig alltjämt för ingen del övertygad om, att en ökning av nu gällande ortsavdrag vid den statliga beskattningen av dem, som hava viss försörjningsplikt mot hustru eller barn, kommer att i någon mera betydande grad »lägga det större ekonomiska tryck, som ofta vilar på familjerna i jämförelse med ensamstående personer». Länsstyrelsen förmenar nämligen på goda grunder, att detta ekonomiska tryck, som givetvis för stora befolkningsgrupper faktiskt föreligger, till mycket ringa del hänför sig till de skatter, som kunna åvila familjeförsörjaren, enär redan med nuvarande grund- och familjeavdrag skatterna för de i ekonomiskt avseende svagaste familjerna bli så ringa, att de i familjens budget spela en mycket underordnad roll. Ej heller för familjeförsörjaren med medelstora inkomster kan den statliga skattebördan sägas vara så stor, att en minskning av densamma skall kunna medföra någon mera avsevärd lättnad i familjeförsörjarens utgiftsstat. För de högre inkomsttagarna lärer väl den genom ortsavdragens höjning vunna nedsättningen i det beskattningsbara beloppet vara av tämligen imaginär effekt, enär dessa skattskyldiga genom skatteskalans ordnande i annat avseende delvis få bidraga till återvinnande åt staten av den genom de ökade ortsavdragen lidna skatteförlusten.

I den mån det kan befinnas påkallat att åstadkomma lättnad i familjeförsörjarens utgifter måste därför enligt länsstyrelsens uppfattning andra vägar sökas för att ernå densamma exempelvis genom ytterligare direkta och positiva åtgärder från det allmännas sida, inriktade på ett förbilligande av de särskilda utgifter i olika avseenden, som påvila en familjeförsörjare. Det vill för övrigt av betänkandet (sid. 92, 93) synas såsom om kommittén för egen del ingalunda vore övertygad om de ökade ortsavdragens betydelse för beredande av lättnader i familjeförsörjarens ekonomiska bördor. Då kommittén trots sin tvekan härutinnan likväl föreslår en ökning av dessa avdrag, motiveras förslaget bl. a. därmed, att skatten skulle lindras åtminstone för sådana familjeförsörjare med högre inkomster, vilka i många fall icke få del av de sociala hjälpåtgärder, som under olika former komma de mindre bemedlade till del. Genom skattelindringen skulle, enligt kommittén, nämnda skattskyldiga i en enkel form beredas lättnad i försörjningsbördan. Den logiska konsekvensen av ett sådant resonemang borde väl närmast vara, att möjlighet bereddtes för här ifrågavarande familjeförsörjare att bli delaktiga av antydta sociala hjälpåtgärder, för att på så sätt beredas lättnad i försörjningsbördan.

Jämväl den avvägning mellan ensamstående skattskyldiga samt skattskyldiga av olika familjestorlek, som förslaget innefattar, har i stort sett godtagits.

Statskontoret anser sålunda förslaget i detta hänseende i huvudsak väl avvägt. *Riksräkenskapsverket* finner utformningen av det nya avdragssystemet

avseende familjeförsörjare väl svara mot de krav, som kunna och böra ställas på en differentiering av familjebeskattningen. *Sveriges allmänna lantbruks-sällskap* med flera *jordbrukarorganisationer* anser den av kommittén föreslagna skärpta skattedifferentieringen efter familjestorlek stå i överensstämmelse med de uppfattningar om skattens avvägning efter skatteförmåga, som vunnit övertvägande anslutning i vårt land. Som familjerna på landsbygden i allmänhet vore förhållandevis barnrika, syntes förslaget i denna del komma att för landsbygdsbefolkningens vidkommande medföra en önskvärd och rättvis förändring ifråga om skattetryckets fördelning. *Lantbruksstyrelsen* anför liknande synpunkter. I det av *Sveriges industriförbund* med flera *näringsorganisationer* återopade yttrandet förklaras att — under antagande att lindringen av familjeförsörjarnas skattebörd till fullo motvägdes av skatte-skärpning för ensamstående personer och att således omläggningen icke komme att tyngande påverka de juridiska personernas beskattning — det föreslagna systemet icke gäve anledning till annat uttalande från organisationernas sida än att en förskjutning av skattetrycket till förmån för de skattskyldiga med större försörjningsbörd, framför allt de barnrika familjerna, syntes väl motiverad.

I fråga om storleken av familjeavdragen för hustru samt för de två första barnen har kommitténs förslag allmänt tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Kommitténs förslag om ett med 50 procent förhöjt avdrag för det tredje och de följande barnen har tillstyrkts av flertalet myndigheter. *Kammarrätten* erinrar härvid, att ämbetsverket i sitt yttrande över befolkningskommissionens förslag förordat bibehållande av det nu tillämpade systemet med lika avdrag för alla barn. Med hänsyn till de synpunkter, som legat till grund för kommitténs förslag i denna del, och då den av kommittén föreslagna förhöjningen av avdragen för dessa barn innebär en modifiering i jämförelse med befolkningskommissionens förslag, anser sig dock *kammarrätten* icke böra motsätta sig kommitténs förslag i ifrågasättande hänseende. *Socialstyrelsen* finner avdragshöjningen välmotiverad på grund av den med familjens tillväxt starkt ökade försörjningsbördan. Den därigenom åstadkomna skattelindringen bleve visserligen i flertalet fall skäligen ringa men torde dock innebära en nog så välkommen lindring i skattebördan för de barnrika familjerna.

Några *länsstyrelser* ha uttalat särskilda meningar på denna punkt.

Länsstyrelsen i *Jämtlands län* ifrågasätter sålunda om icke avdragen för det tredje och de följande barnen borde bestämmas till dubbla beloppet av avdragen för de båda första barnen.

Länsstyrelsen i *Södermanlands län* å andra sidan anför:

Då kommittén uttalat att barnavdragen borde begränsas till belopp, som kunde anses motsvara den normala »barnkostnaden», i vilken uppfattning länsstyrelsen även instämmer, samt kommittén föreslagit vissa avdragsbelopp för det första och andra barnet i en familj, vilka belopp sålunda beräknats att täcka kostnaderna för dessa barns underhåll och skäliga uppfostran, synes det länsstyrelsen mindre väl motiverat att kommittén föreslår cirka

50 % högre avdrag för det tredje och de följande barnen. Den verkliga kostnaden för dessa barns underhåll torde icke vara större än kostnaden för det första och andra barnet utan torde den snarare i praktiken visa sig vara mindre. Länsstyrelsen, som jämväl delar den av kommittén uttalade uppfattningen att de skattelättnader, varom här är fråga, ha en relativt ringa betydelse för äktenskapsbildningen och nativiteten, anser det riktigare att avdragsbeloppen bestämmas lika för samliga barn i en familj.

Länsstyrelsen i *Malmöhus län* finner det visserligen vara lämpligt med en successiv stegring av barnavdragen men ifrågasätter, om icke skillnaden i avdraget för andra och tredje barnet är alltför stort och alltså någon jämkning nedåt kunde vara påkallad.

Även beträffande avdraget för ensamstående skattskyldiga har majoriteten av de hörda myndigheterna godkänt kommitténs förslag. *Kammarrätten* och *länsstyrelsen i Stockholms län* ha i viss omfattning avstyrkt den föreslagna skatteskärpningen för ifrågavarande kategori skattskyldiga, och flera andra myndigheter ha uttalat betänkligheter emot förslaget i denna del.

Av yttrandena må här återgivas följande. *Kammarrätten* anför:

Kommittén rör sig beträffande ensamstående skattskyldiga med ett annat och vidsträcktare ortsavdragsbegrepp än det, som ligger till grund för nuvarande bestämmelser och som jämväl av kommittén upptagits rörande gifta skattskyldiga. Under det att enligt nuvarande bestämmelser och enligt förslaget i fråga om gifta skattskyldiga bankningen faller helt utom ortsavdragsbegreppet, innefatta ortsavdragen för ensamstående skattskyldiga enligt kommitténs förslag jämväl den del av inkomsten, som avräknas vid bankningen. Härtill kommer även, att genom det sätt, på vilket ifrågavarande ortsavdrag sålunda konstruerats, samt med tanke på de tillägg till eller minskningar av avdragen, som enligt förslaget skola äga rum, den förut upprätthållna enhetligheten i ortsavdragssystemet skulle försvinna.

Kammarrätten måste för sin del uttala betänkligheter mot det sönderbrytande av ortsavdragsbegreppet, som förslaget innebär. Ur principiell synpunkt synes det icke vara lyckligt, att ortsavdragen skulle beträffande olika grupper av skattskyldiga bestämmas efter skilda grunder. Med hänsyn till den tanke, som ligger bakom ortsavdragen, eller att kostnaden för existensminimum skall undantagas från beskattning, torde det även vara svårt att försvara den av kommittén föreslagna avvägningen av ortsavdragen mellan de ensamstående skattskyldiga inbördes. I de lägsta inkomstskikten ökas nämligen i stort sett ortsavdraget vid stigande inkomst, i mellanskikten är ortsavdraget oförändrat vid stigande inkomst och i de högre inkomstskikten sjunker ortsavdraget vid stigande inkomst för att slutligen helt försvinna.

Kammarrätten vill emellertid å andra sidan framhålla, att om ortsavdragen vid beskattningen av ensamstående skattskyldiga skulle bestämmas efter enhetliga grunder och till samma belopp som det av kommittén föreslagna grundavdraget för gifta skattskyldiga, detta otvivelaktigt skulle i många fall innebära en betydande skatteökning för de ensamstående. Detta sammanhänger givetvis med den av kommittén förordade sänkningen av grundavdraget för gifta skattskyldiga.

Beträffande frågan om grundavdragets sänkning får *kammarrätten* erinra, att *kammarrätten* i sitt yttrande över befolkningskommissionens förslag såsom sin uppfattning uttalat, att det varit lyckligast, om den åsyftade skattelättnaden i förhållande till försörjningsbördan för hustru och barn kunnat åtmin-

stone för statsbeskattningens del vinnas utan en motsvarande skatteökning för skattskyldiga utan sådan försörjningsbörd. Kammarrätten är fortfarande av samma mening och vill här tillägga, att det såväl ur allmän rättvisesynpunkt som av lagtekniska skäl torde vara önsvärt, om någon mera betydande sänkning av grundavdraget kunde undvikas.

För närvarande är grundavdraget i ortsgrupp I 680 kronor och i ortsgrupp V 1,000 kronor, innebärande en förhöjning i förhållande till avdraget i ortsgrupp I av omkring 47 procent. Motsvarande avdrag enligt det av kommittén förordade alternativ I utgör 600 kronor och 760 kronor. Höjningen för ortsgrupp V har således enligt detta alternativ begränsats till omkring 27 procent. Sistnämnda höjning läser icke tillnärmelsevis motsvara den mellan de båda ortsgrupperna förefintliga skillnaden i levnadskostnader. Den nu gällande relationen i förevarande hänseende synes, då bärande skäl för ändring däri icke anförts, böra bibehållas.

Därest emellertid med hänsyn till skatteunderlaget någon ändring i de av kommittén föreslagna grundavdragen icke anses böra ifrågakomma, vill dock kammarrätten — trots ovan uttalade principiella betänkligheter — icke motsätta sig, att ortsavdragen för ensamstående skattskyldiga anordnas i form av tabellsystem med någon höjning av ortsavdragen i de lägsta inkomstskikten, på sätt kommittén föreslagit. Däremot anser sig kammarrätten icke kunna godtaga den av kommittén upprättade tabellen i dess helhet. Då ortsavdragen bibehållits i skattelagstiftningen, torde det enligt kammarrättens mening få anses vara i princip oriktigt, att för vissa skattskyldiga minska eller helt och hållet borttaga ortsavdagen. Tanken, att nu ifrågavarande skattskyldiga genom ingående av äktenskap skulle på en gång förvärva rätt till familjeavdrag för hustru och rätt till eget, obeskuret grundavdrag, förefaller egendomlig. Än egendomligare ter sig saken i det fall, att för en ensamstående skattskyldig i de högre inkomstskikten uppkommer försörjningsplikt gentemot barn, vilken plikt helt eller delvis av honom fullgöres. Även i dylikt fall förvärvar han, utom rätten till avdrag för barnet, rätt till eget grundavdrag.

Av anförda skäl hemställer kammarrätten, att tabellen måtte på sådant sätt omarbetas, att jämväl för de ensamstående skattskyldiga i högre inkomstskikt medgives fullt ortsavdrag.

Från kammarrättens utlåtande i denna del, vilket omfattade presidentens och tre ledamöters mening, voro *tre ledamöter* skiljaktiga, i det att de icke funno skäl till erinran vare sig mot den av kommittén föreslagna sänkningen av grundavdraget eller mot kommitténs förslag rörande ensamstående skattskyldigas beskattning.

Riksräkenskapsverket finner den av kommittén föreslagna ordningen för fastställande av avdragen för ensamstående skattskyldiga leda till en efter de skattskyldigas relativa skatteförmåga godtagbar avvägning av skattebördan. De betänkligheter av teknisk art, som verket i detta sammanhang framför, torde få beröras i det följande.

Socialstyrelsen yttrar:

Även om styrelsen, såsom framhållits i ett tidigare yttrande i detta ämne, anser grundsatsen om existensminimum förtjäna beaktande jämväl i detta sammanhang, kan styrelsen dock på av kommittén anförda skäl godtaga den föreslagna förskjutningen i skattebördan mellan ensamstående och familjeförsörjare. Styrelsen vill emellertid uttala, att frågan om existensminimum och skattebördan för ensamma personer och familjer av olika stor-

lekstyper bör göras till föremål för närmare undersökning, exempelvis i samband med pågående utredningar för kommunalskatteberedningen.

Överståthållarämbetet anser böra beaktas att ensamstående skattedragare, enligt vad erfarenheten giver vid handen, ofta äro osäkrare skattebetalare, gent emot vilka indrivningen därjämte försvåras genom deras större rörlighet i fråga om bosättningen. Särskilt i tider av sjunkande konjunkturer torde därför kunna befaras, att överflyttningen av skattebördan kan medföra en icke obetydlig försvagning av skattekraften. Nu antydda farhågor skulle emellertid enligt ämbetets mening i avsevärd utsträckning förlora sin giltighet vid en effektiv omläggning av rådande system för den direkta statskattens uttagande.

Länsstyrelsen i *Stockholms län* gör följande uttalande:

För ensamstående innebär förslaget en skatteskärpning, som i vissa avseenden icke torde kunna undgå gensagor. Särskilt lärer det framstå såsom betänkligt, att man beträffande en viss grupp av skattskyldiga nödgats föreslå en avvikelse från den hittills vedertagna principen om skattefritt existensminimum. Kommitténs motivering för borttagandet av grundavdragen för ensamstående med högre inkomster synes icke övertygande. Kommittén har funnit, att de ensamstående i det lägsta inkomstskiktet genom den för familjeavdragens höjande nödvändiga sänkningen av grundavdraget för alla skattskyldiga fått vidkännas en sådan ökning i sin skattebörd, att även de ensamstående med större inkomster borde få vidkännas ökad skattebelastning, samt på grund härav föreslagit grundavdragens successiva försvinnande för sistnämnda skattskyldiga. Det kan nog vara riktigt, att de ensamstående i det lägsta inkomstskiktet, vilka äro de ojämförligt talrikaste, sammanlagt skulle få en större merbelastning än de fåtaligare ensamstående i de högre skikten men beträffande de enskilda skattskyldiga, vars skattetryck det gäller att avvåga, förhåller det sig tvärtom så, att den generella sänkningen av grundavdraget innebär en starkare skatteökning för ensamstående i de högre inkomstskikten än i de lägre på grund av progressionens inverkan. Den av kommittén gjorda jämförelsen mellan olika inkomstskikt, vars utgångspunkter kommittén för övrigt rubbar genom att föreslå en välbehövlig skattelättnad för de ensamstående i lägsta inkomstskiktet, kan vara av värde, om det gäller att införa en repartitionsskatt å vissa inkomstgrupper men saknar betydelse vid utformning av en skatt efter förmåga å individerna. Kommitténs påpekande att man likaväl kan skärpa progressionen för de ensamstående i högre inkomstskikt i stället för att beröva dem grundavdraget visar, att det är fråga om att på omvägar införa en särskild s. k. ungarlsskatt, från vilken kommittén dock i princip tagit avstånd.

Länsstyrelsen i *Älvsborgs län* anför:

I sitt utlåtande över befolkningskommissionens betänkande uttalade länsstyrelsen betänkligheter mot en överflyttning av de giftas skattebörd på sådana ogifta, vilka på grund av låg inkomst vore hindrade från att bilda familj, därvid länsstyrelsen särskilt fäste uppmärksamheten på sådana ogifta löntagare i de lägre inkomstskikten, huvudsakligen på landsbygden, vilkas intäkt till största delen utginge in natura. I skattekommitténs föreliggande förslag synes också någon hänsyn härtill hava tagits, men det hade dock varit önskvärdt, att skattetrycket för ensamstående inkomsttagare i de lägsta skikten icke blivit högre än för närvarande.

Länsstyrelsen i Örebro län finner befogade erinringar icke kunna göras mot kommitténs förslag att sänka och för vissa inkomsttagare helt borttaga ortsavdragen för ensamstående.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län finner ökningen av ensamståendes beskattning i regel vara motiverad av deras större skattekraft. Beträffande de lägsta inkomsttagarna vore länsstyrelsen likväl tveksam om ytterligare skattebelastning kunde vara välbetänkt, enär flertalet av dem redan enligt nu gällande skattesystem syntes ha svårt att fullgöra sin skattskyldighet, något som framginge av att avkortning i stor utsträckning måst medgivas.

Beträffande den tekniska utformningen av avdragssystemet och då särskilt den av kommittén för beskattningen av ensamstående förordade anordningen med tabell för angivande av beskattningsbart belopp ha från vissa myndigheter framställts erinringar. *Kammarrättens* uppfattning härutinnan framgår av det förut återgivna yttrandet.

Riksräkenskapsverket, som, på sätt tidigare refererats, i sakligt hänseende förordat den av kommittén föreslagna avvägningen, framhåller emellertid de teoretiska och praktiska svårigheter, som äro förbundna med de ifrågasatta avdragsreglerna. Ämbetsverket anför härom:

Enligt riksräkenskapsverkets uppfattning måste det framstå såsom en oformlighet, att fasta avdrag (med bankning) bibehållas för alla kategorier skattskyldiga utom en samt att för denna grupp för varje inkomstläge individuellt beräknade avdrag fastställas. Vidare skulle tillämpningen av helt olika avdragssystem för ensamstående och för familjeförsörjare säkerligen försvåra arbetet för taxeringsförrättarna. Redan tillkomsten av olika stora avdrag för hustru, för de två första barnen och för de övriga barnen komme att göra taxeringsarbetet mera tidskrävande än för närvarande samt medföra avsevärda risker för felaktigheter vid uträknandet av de beskattningsbara beloppen.

Vid framläggandet av sitt förslag till avdragsbestämmelser har skattekommittén övervägt frågan, huruvida icke för likformighetens skull det hittillsvarande systemet för avdragens bestämmande skulle kunna icke blott för ensamstående skattskyldiga utan även för övriga kategorier skattskyldiga utbytas mot tabeller av den typ, som utarbetats för den förstnämnda gruppen skattskyldiga. Under hänvisning särskilt till att ett tabellverk, omfattande alla tänkbara fall — makar utan barn, med ett barn, två barn etc., ogift (änkling, änka, fränskid) med ett barn, två barn etc. — skulle bliva utomordentligt vidlyftigt, har kommittén emellertid stannat vid att föreslå tabeller allenast för ensamstående skattskyldiga.

Riksräkenskapsverket vill rörande denna fråga för egen del allenast uttala, att ämbetsverket finner en omläggning av avdragsreglerna för familjeförsörjare efter samma system, som avsetts skola gälla för ensamstående, vara att bestämt föredraga framför det av kommittén föreslagna blandade avdragssystemet. Därest härvid de för varje inkomstläge beräknade avdragen så avvägdes, att ogift med ett barn, två barn, tre barn etc. i avdragshänseende likställdes med respektive makar utan barn, med ett barn, två barn etc., skulle det för ändamålet erforderliga tabellverkets omfång — i jämförelse med vad kommittén förutsatt — reduceras till hälften. Genom att för de enstaka familjeförsörjare, vilkas familjer omfatta exempelvis mer än sex eller åtta familjemedlemmar, stadga fasta tilläggsavdrag för varje överskjutande familjemedlem skulle tabellverket kunna ytterligare begränsas.

Även länsstyrelsen i *Östergötlands län* förordar, att tabellverket utsträcker att omfatta jämväl familjeförsörjare på det sätt att de för dessa ifrågakommande bankningsuträkningarnas resultat återgäves i tabellform. *Statskontoret* samt länsstyrelsen i *Stockholms län* ha framfört liknande önskemål. Länsstyrelsen i *Gävleborgs län* yrkar, att bankningsmetoden, en för allmänheten obegriplig och vid taxeringsarbetet tyngande utväxt i vårt skattesystem, snarast möjligt måtte avskaffas.

Länsstyrelsen i *Kalmar län* anför:

Med den ställning, som kommittén intagit till frågan om avvägandet av ortsavdragens storlek vid den statliga taxeringen, har det varit nödvändigt för kommittén att övergiva den hittills upprätthållna relationen mellan ortsavdragen vid den kommunala taxeringen å ena och den statliga å andra sidan. Någon större saklig olägenhet torde enligt kommitténs uppfattning icke uppkomma härigenom. Med den erfarenhet, som länsstyrelsen har av praktiskt taxeringsarbete, för detta arbete anslagen tid och för detsamma tillgängliga arbetskrafter kan länsstyrelsen ingalunda dela denna kommitténs mening. Tvärtom är länsstyrelsen av den bestämda uppfattningen, att det system, efter vilket ortsavdragen konstruerats, kommer att medföra en avsevärd ökning i taxeringsnämndernas med det alltmer invecklade taxeringsförfarandet redan nu nog så betydande arbetsböda. Hittills har, tack vare den relativt enkla konstruktionen av ortsavdragen, en något så när tränad taxeringsnämndsordförande kunnat bestämma dessa utan anlåtande av härför tillgängliga tabeller. Detta blir av lätt insedda skäl icke möjligt vid den av kommittén föreslagna utformningen av ortsavdragen, och det samlade arbetet med avdragens bestämmande och uträknandet av beskattningsbara belopp i ett ordinärt taxeringsdistrikt kommer att för vem helst, som skall utföra detsamma, draga en avsevärt längre tid än vad motsvarande arbete nu kräver, med påföljd att viktigare detaljer av taxeringsarbetet måste i motsvarande grad eftersättas.

Liknande synpunkter ha anförts av länsstyrelsen i *Norrbottnens län*.

Länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län* anför bland annat:

De olägenheter, som för både taxeringsorganen och den skattskyldiga allmänheten ligga däri, att uträkningen av beskattningsbara beloppen redan hittills varit invecklad och icke lätt kontrollerbar, komma att ökas genom att hittillsvarande relation mellan de statliga och kommunala ortsavdragen upprives. Då emellertid den partiella reform, som kommittén föreslagit, kommer att medföra en välbehövlig jämkning i skattefördelningen mellan ensamförsörjande och familjeförsörjande skattskyldiga, anser länsstyrelsen att anförda betänkligheter icke få lägga hinder i vägen för reformens genomförande.

Såsom i annat sammanhang anförts ha från *kammarrätten* och några *länsstyrelser* uttryckts önskemål om att vid den nu pågående utredningen angående omläggning av kommunalbeskattningen i möjligaste mån måtte tillses, att ortsavdragen bliva bestämda efter enahanda grunder som vid statsbeskattningen, om ock till olika belopp.

Höjning av åldersgränsen för barnavdrags åtnjutande m. m.**Befolkningskommissionen.**

Kommissionen har i sitt betänkande rörande familjebeskattningen föreslagit, att åldersgränsen för barn, för vilket familjeavdrag må erhållas, alltså hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, höjes från nuvarande 16 år till 18 år. Kommissionen har vidare föreslagit höjning av storleken av den egna inkomst för barnet, som ej får överskridas, därest föräldrarna skola få tillgodogöra sig avdrag för barnet, från 450 till 600 kronor. Rörande motiveringen för förslagen ävensom de över dessa avgivna yttrandena torde få hänvisas till kommissionens betänkande (sid. 30—31, 40) samt till kommitténs betänkande (sid. 118 ff.).

Kommittén.

Kommittén yttrar rörande frågan om avdragsålderns höjning — efter att ha erinrat om att befolkningskommissionens förslag härutinnan tillstyrkts av myndigheterna med endast några få undantag — följande.

Inom kommittén har ingen tvekan rått därom, att den nuvarande gränsen 16 år får i många fall anses alltför låg och att någon höjning av densamma är väl motiverad ur allmänna rättvisepprinciper. Det är visserligen riktigt, att för en stor del skattskyldiga höjningen av avdragsåldern icke — åtminstone under tider av god arbetstillgång — skulle bliva av större värde, enär deras barn redan vid 16-årsåldern eller strax därefter försörja sig själva, varför familjeavdrag för dem ändock icke skulle ha erhållits. För andra skattskyldiga, vilkas barn under dessa år erhålla högre utbildning, skulle däremot åtgärden få mycket stor betydelse. Såsom befolkningskommissionen påpekat, skulle den skatteökning, som uppkommer, då barnet passerat åldersgränsen för avdrag, bliva ännu mera kännbar än förut för familjeförsörjaren, sedan barnavdragen ökats.

Kommittén har liksom befolkningskommissionen och flertalet av de hörda myndigheterna icke velat föreslå höjning av åldersgränsen längre än till 18 år. Principiellt kunde det möjligen försvaras, att föräldrar, som även efter det barnen fyllt 18 år sörja för deras underhåll och uppfostran, tillerkändes familjeavdrag för dem. I flertalet fall försörja emellertid barnen vid nämnda ålder sig själva, i många fall dessförinnan, och de betala själva skatt för sin inkomst. På grund härav torde 18-årsgränsen få anses vara den lämpligaste. Kommittén har icke heller kunnat helt bortse från den synpunkten att påkostandet av högre utbildning åt barn i viss mån kan betraktas såsom en kapitalplacering, varigenom barnets blivande försörjningsmöjlighet i de flesta fall blir större än om själva kapitalet kommit barnet till godo. Skäl lära därför saknas att utöver viss gräns i beskattningsavseende gynna ifrågavarande barn i jämförelse med dem som tidigt komma ut i förvärvsarbete.

På grund av det statistiska materialets ofullständighet kan ej med visshet beräknas vad höjningen av avdragsgränsen från 16 till 18 år skulle betyda för statsverket i form av minskad skatt. Enligt kommitténs antagande skulle skatteförlusten icke komma att överstiga 0.5 miljon kronor.

Kommittén har vidare till behandling upptagit det av befolkningskommissionen väckta spörsmålet, huruvida höjningen av åldersgränsen bör medföra ändringar i fråga om rätten att inräkna hemmavarande barn bland föräldrarnas arbetspersonal. Rörande denna fråga anför kommittén i huvudsak följande.

Därest åldersgränsen för barnavdrag höjes till 18 år men den nyssnämnda gränsen 16 år för rätten att räkna barnen till arbetspersonalen bibehålles, uppkommer, på sätt kammarrätten i sitt yttrande utvecklat, under vissa förhållanden en skattebefrielse, som kan bliva till och med tredubbel. Av de utvägar, som kunna tänkas för undanröjande av detta missförhållande, har kommittén för sin del i huvudsak anslutit sig till ett av kammarrätten framfört alternativt förslag till lösning av spörsmålet. Kommittén föreslår således, att hemmavarande barn, som fyllt 16 men ej 18 år och sysselsättas i föräldrarnas jordbruk eller rörelse, skola anses tillhöra arbetspersonalen endast under förutsättning, att barnets inkomst av arbete eller eljest är så stor att skatteplikt för barnet enligt kommunalskattelagen föreligger. Beträffande hemmavarande barn över 18 år och under 16 år föreslås icke någon ändring i nu gällande bestämmelser. I fråga om barnen mellan 16 och 18 år skulle alltså följande komma att gälla. Uppgår inkomsten (från arbetet eller eljest) till belopp över skattepliktsgränsen 600 kronor, få föräldrarna rätt att inräkna avlöning (kontant och in natura) bland driftkostnaderna; däremot få de icke familjeavdrag för barnet (men barnet får grundavdrag). Om barnets inkomst ej är så stor som nyss sagts, få föräldrarna ej rätt att avdraga avlöningen såsom driftkostnad men erhålla å andra sidan familjeavdrag för barnet (även om barnets avlöning i penningar och naturaförmåner överstiger 450 kronor men ej 600 kronor, ty lönen skall lika litet som i det fall att barnet ej fyllt 16 år upptagas såsom skattepliktig inkomst för barnet). Jordbrukare och rörelseidkare kunna icke, därest förslaget genomföres, anses i något avseende få sin ställning i skattehänseende försämrade vid jämförelse med beskattningen enligt gällande grunder.

Beträffande frågan om eventuell ändring i storleken av det belopp, vartill barnets egen inkomst högst får uppgå för att familjeavdrag må erhållas för barnet, har kommittén efter överbägande av de synpunkter, som anförts rörande frågan av befolkningskommissionen och kammarrätten, beslutat föreslå att beloppet 450 kronor bibehålles oförändrat. Det är lätt att inse — anför kommittén — att föräldrar, vilkas barn har en egen inkomst å t. ex. 500 kronor, anse det orättvist, att de fördenskull gå miste om det ofta åtskilligt högre barnavdraget. Å andra sidan har det syntts kommittén betänkligt att ytterligare utsträcka skattefriheten för barns inkomster.

Kommittén har funnit sig böra föreslå ändringar beträffande ännu ett spörsmål, som berör familjeavdragen för barn, nämligen frågan om barnavdrag i de fall, då föräldrarna icke äro gifta med varandra, eller, ehuru gifta med varandra, leva åtskilda.

I 16 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt 48 § 2 mom. kommunalskattelagen stadgas, att för barn, vilkas föräldrar icke varit under beskattningsåret gifta med varandra eller, ehuru gifta med varandra, levte åtskilda, skall, därest enligt eljest gällande bestäm-

melser båda föräldrarna skulle vara berättigade till avdrag för barnet, avdraget tillkomma fadern, om denne haft barnet i sin vård under hela eller större delen av beskattningsåret, men eljest modern.

Kommitténs förslag innebär, att en var av föräldrarna skall för barn, varom här är fråga, erhålla halvt familjeavdrag — räknat efter den ortsgrupp den skattskyldige tillhör — såvitt det icke visas eller av omständigheterna framgår, att endera av föräldrarna ej alls eller endast i ringa mån bidragit till barnets underhåll. I sådant fall skall den andre av föräldrarna vara berättigad till hela avdraget för barnet.

Efter en redogörelse för tillkomsten av nu gällande regler i ämnet samt för de civilrättsliga bestämmelserna om föräldrars underhållsplikt mot barn har kommittén lämnat följande motivering för den föreslagna ändringen:

Under senare tider har icke sällan försports missnöje med nuvarande regler för barnavdragens fördelning mellan ogifta eller frånskilda föräldrar. Den av föräldrarna, som ej har vårdnaden om barnet men bidrager till dess underhåll, har ansett sig missgynnad av bestämmelserna. Då vårdnaden om barn utom äktenskap regelmässigt tillkommer modern och även beträffande barn i äktenskap barnen efter skilsmässa i de flesta fall torde stå under moderns vårdnad, är det mestadels från faderns sida klagomålen komma. Fadern har därvid ansett sig så mycket mera missgynnad som han enligt gällande bestämmelser icke får avräkna underhållsbidragen till barnen såsom periodiskt understöd. Såsom dylikt får nämligen icke avdragas vad som utgått till annans undervisning eller uppfostran. Det har även påpekats, att modern, som kommer i en gynnsam ställning även därigenom, att underhållsbidragen ej utgöra skattepliktigt inkomst för barnen, ofta icke kan helt utnyttja barnavdraget.

Vid bedömandet av ifrågavarande spörsmål har kommittén till en början beaktat, att förhållandena i avseende å underhållsskyldighetens fastställande och fullgörande ganska avsevärt förändrats under de sista decennierna. Såväl i fråga om barn utom äktenskap som — i anledning av hemskillnad eller äktenskapsskillnad — beträffande barn i äktenskap ägnas underhållsfrågorna grundlig utredning (även ex officio från domstolens sida). I de fall, då frivilligt avtal rörande underhållsskyldigheten träffas, förstår numera nästan undantagslöst den part, som behåller barnet, att väl hävda sina ekonomiska intressen; beträffande barn utom äktenskap erfordras för avtals giltighet barnavårdsmans godkännande. Genom förbättrade exekutionsmöjligheter, särskilt genom införande av rätt till införsel i lön och pension för förfallna underhållsbidrag, har möjligheten att utbetomma bidragen väsentligt ökat. Det torde numera höra till undantagen att icke båda föräldrarna få dela bördan för barnets uppehälle och uppfostran.

Att träffa absolut rättvisa i dessa fall är icke möjligt. Det skulle nämligen förutsätta, att man kunde uppdelat avdraget i proportion till föräldrarnas underhållsprestationer, men dessa kunna icke lätt mätas i vad avser den av föräldrarna, som har barnet hos sig. Det ligger då onekligen närmare till hands att antaga att underhållsskyldigheten verkligen fullgöres i enlighet med lagens föreskrift, således efter vars och ens förmåga. Sker så, bör även avdraget för barnet delas lika. Kommittén vågar hålla före att dess förslag för det stora flertalet fall kommer rättvisan närmare än vad fallet är med den nu gällande ordningen. Det bör framhållas, att om någon av föräldrarna icke alls (eller endast i ringa mån) bidrager till barnets underhåll — vare sig av bristande vilja eller förmåga eller därför att tiden för underhållsskyld-

digheten gått till ända —, den andre av föräldrarna får fullt avdrag för barnet. — — —

Beträffande den skärpning i beskattningen för ensamstående skattskyldiga med högre inkomst, varom kommittén framlägger förslag, medför den sist föreslagna författningsändringen den betydelsefulla konsekvensen, att så snart en ogift (frånskild etc.) skattskyldig i någon mån fullgör underhållsskyldighet mot barn, som ej är i hans vårdnad, och således får halvt avdrag för barnet, han därigenom för egen del erhåller grundavdrag som andra familjeförsörjare och undantages från tabellens tillämpningsområde.

I specialmotiveringen anföres ytterligare beträffande ändringsförslaget:

Presumtion anses föreligga att båda föräldrarna bidragit till barnets underhåll, i vilket fall halvt avdrag — räknat efter den ortsgrupp den skattskyldige tillhör — skall tillkomma vardera av föräldrarna. Endast i det fall, att den ene av föräldrarna visar eller det av omständigheterna framgår, att den andre av föräldrarna ej alls eller endast i ringa mån bidragit till barnets underhåll, skall hela avdraget tillkomma den av föräldrarna som sålunda burit hela bördan av barnets underhåll. Yrkande om helt avdrag för barn, varom här är fråga, torde böra framställas i självdeklaration på särskild därtill avsedd plats i formuläret. Den skattskyldige bör därvid i deklarationen lämna de upplysningar och till densamma foga de handlingar rörande underhållsskyldighetens fullgörande, som må finnas erforderliga för sakens bedömande.

De ändringsförslag, som av kommittén ifrågasatts beträffande åldersgränserna för åtnjutande av barnavdrag och för rätt att hänföra hemmavarande barn till arbetspersonal ävensom rörande fördelning av barnavdrag mellan ogifta eller frånskilda föräldrar, ha av kommittén förelagts *kommunalskatteberedningen*.

Beredningen har i fråga om ett femtiotal landskommuner och några städer verkställt undersökning rörande den minskning i antalet skattekronor samt den stegring av utdebiteringsprocenten, som höjningen av avdragsgränsen för barn skulle medföra. Beräkningarna, som avse taxeringsåret 1936, ha givit vid handen att minskningen i antalet skattekronor skulle bli relativt obetydlig. Beredningen har därefter meddelat, att ehuru vid nuvarande kommunalskattesystem vissa betänkligheter kunde anföras mot en höjning för kommunalbeskattningens del av åldersgränsen för åtnjutande av barnavdrag från 16 till 18 år, beredningen dock på de av kommittén anförda skälen biträtt förslaget i denna del.

De övriga ovan omförmälda förslagen ha biträtts av beredningen, vad angår kommunalbeskattningen. Förslag om ändring av kommunalskattelagen i berörda avseenden har fördenskull framlagts.

Yttrandena.

Förslaget om höjning av åldersgränsen för åtnjutande av barnavdrag från 16 till 18 år har allmänt tillstyrkts. Endast från ett håll har yrkats, att gränsen skulle sättas högre än 18 år. *Östergötlands och Södermanlands handelskammare* anser nämligen, att åldersgränsen för barn, som under tiden för pågående utbildning icke själv har arbetsinkomst, borde höjas till minst 20 år.

Då förslaget om höjning av avdragsåldern även avser kommunalbeskattningen, äro yttrandena från kommunalt håll av särskilt intresse. *Svenska stadsförbundet* påpekar, att höjningen givetvis medför minskade inkomster för kommunerna. De undersökningar, som verkställt på denna punkt, vore föga ingående. Förbundet ville framhålla vikten av, att de upplysningar, som i förevarande avseende kunde lämnas i de från städerna inkommande yttrandena, ägnades allt beaktande vid ärendets fortsatta handläggning. *Svenska landstingsförbundet* har intet att erinra mot förslaget. *Svenska landskommunernas förbund* anser, att den föreslagna lättningen blir av viss betydelse för alla, som sträva att skaffa sina barn nödig utbildning, innan de sändas ut i förvärvslivet, och att reformen således verkar i rätt riktning.

Av de hörda *städerna* och *landskommunerna* ha de, som yttrat sig beträffande förslaget i denna del, i regel endast lämnat upplysningar rörande de ändrade bestämmelsernas beräknade inverkan å skatteunderlaget. Av dessa uppgifter framgår, att höjningen av utdebiteringen skulle bli förhållandevis obetydlig och icke överstiga 10 öre per skattekrona (för Stockholm och Västerås 2 öre, Eskilstuna 10 öre, Uppsala 3 öre, Gävle 6 öre). Från flera städer, bl. a. Stockholm, påpekas att reduceringen av skatteunderlaget på grund av avdragsålderns höjning accentuerar svårigheterna för kommunerna vid indragning av den kommunala progressivskatten. Direkt avstyrkande föreligger endast från två landskommuner.

Länsstyrelsen i *Västernorrlands län* anser att det måhända borde tagas under övervägande, om icke kommunerna i någon form borde hållas skadeslösa för de minskade skatteintäkter, som bleve en följd av åtgärden.

De av kommittén föreslagna ändringarna i bestämmelserna rörande rätten att räkna hemmavarande barn bland föräldrarnas arbetspersonal har allmänt tillstyrkts.

Länsstyrelsen i *Blekinge län*, som i princip tillstyrkt höjning av avdragsåldern från 16 till 18 år, anför i anledning av nyssberörda ändringsförslag:

Därest familjeavdrag för hemmavarande barn i ålder 16—18 år, som tillhöra arbetspersonal, skall medgivas, där inkomsten ej uppgår till 600 kronor, anser länsstyrelsen, att ett uttryckligt stadgande härom bör intagas i anvisningarna till 48 § kommunalskattelagen. Även om dylikt avdrag, såsom kommittén förutsatt, skall medgivas, synas emellertid jordbrukare och rörelseidkare med hemmavarande barn i ålder 16—18 år få sin ställning vid kommunalbeskattningen försämrad i jämförelse med beskattningen enligt gällande bestämmelser i fråga om rätt att inräkna hemmavarande barn bland föräldrarnas arbetspersonal. Med anledning härav anser länsstyrelsen, att nya avdragsbestämmelser för statsbeskattningens vidkommande, i vad gäller såväl familjeavdrag för barn i åldern 16—18 år som avdrag i dessa fall för driftspersonal, icke böra genomföras fristående från hithörande avdragsfrågors slutliga lösning vid kommunalbeskattningen utan underkastas reformering först i samband därmed.

Kommitténs förslag att det belopp, vartill barnets egen inkomst högst får uppgå för att familjeavdrag skall erhållas för barnet, bibehålles oförändrat vid 450 kronor har i allmänhet ej mött gensaga.

Länsstyrelsen i *Kopparbergs län* anser att med hänsyn till önskvärdheten av taxeringsarbetets förenkling familjeavdrag borde medgivas för barn under 18 år, då barnets egen inkomst understiger 600 kronor (eventuellt inkomst jämte en 100-del av förmögenheten). Då emellertid länsstyrelsen icke kan frigöra sig från de betänkligheter, som mot denna inställning framförts av bland andra kammarrätten, finner sig länsstyrelsen böra förorda bibehållande av nuvarande bestämmelser.

I ett av länsstyrelsen i *Värmlands län* åberopat yttrande av *föreningen Värmlands läns taxeringsnämndsordförande* hävdas, att gränsen bör sättas till 600 kronor. Detta skulle ur taxeringssynpunkt innebära en mycket önskvärd och väl behövlig förenkling, då därigenom avdrag skulle lämnas ända tills deklarations- och skatteplikt för barnets inkomst inträdde. En sådan förändring skulle icke ha någon större statsfinansiell betydelse men däremot för den enskilde familjeförsörjaren — särskilt inom arbetarklassen — vara av värde.

Även det av kommittén framlagda förslaget om delning av barnavdraget i vissa fall, då föräldrarna icke äro gifta med varandra, eller, ehuru gifta med varandra, leva åtskilda, har allmänt tillstyrkts. Länsstyrelsen i *Hallands län* har erinrat, att bestämmelsens praktiska tillämpning torde bliva förenad med avsevärt besvär för taxeringsmyndigheterna särskilt beträffande kontrollen av avdragets berättigande. För underlättande av sådan kontroll borde skattskyldig, som anhåller om avdrag i nu förevarande avseende, till styrkande av detsamma åläggas att vid deklarationen foga intyg om utgivet uppfostringsbidrag. Härom borde meddelande intagas i deklarationsformuläret.

Länsstyrelsen i *Västernorrlands län* anser, att utgivare av barnuppfostringsbidrag icke böra behandlas som familjeförsörjare. Då dylikt avdrag icke borde överstiga verkliga kostnaden, syntes avdrag i sådant fall böra utgå i form av avdrag för periodiskt understöd.

Avdrag för husföreståndarinna.

Enligt gällande bestämmelser äger i fråga om såväl statsbeskattningen som kommunalbeskattningen skattskyldig, som under beskattningsåret haft husföreståndarinna hos sig anställd, att, därest han varit ogift (varmed jämställas änking, änka eller fränskild) och haft hemmavarande barn, för vilket han varit berättigad erhålla avdrag, åtnjuta samma familjeavdrag, som tillkommer skattskyldig för hustru.

Befolkningsskommissionen ifrågasatte icke någon ändring beträffande dessa bestämmelser.

Kammarrätten har i remissyttrandet över kommissionens förslag upptagit frågan om husföreståndarinneavdraget till granskning. Kammarrätten anser det knappast förenligt med det av kommissionen angivna syftet med höjning av familjeavdraget för hustru — eller att gynna giftermål och familjebildning — att låta skattskyldig få familjeavdrag för husföreståndarinna

med samma höga belopp som för hustru. Kammarrätten anser till och med, att det bör ifrågasättas, om familjeavdraget för husföreståndarinna över huvud taget bör bibehållas i ett system, där familjeavdraget för barn blivit så väsentligt höjt som fallet skulle bliva enligt kommissionens förslag, ty därmed syntes det huvudsakliga motivet för nu ifrågavarande avdrag ha bortfallit.

Kommittén har för sin del i likhet med kammarrätten icke funnit skäl föreligga därtill, att skattskyldig skulle för husföreståndarinna medgivas familjeavdrag med samma höga belopp som för hustru. *Kommittén* uttalar beträffande detta spörsmål följande:

Det bör erinras om att husföreståndarinna själv erhåller grundavdrag vid beskattningen av sin inkomst. Med hänsyn till den icke obetydliga höjning av barnavdragen som föreslagits kan det till och med ifrågasättas, att avdraget för husföreståndarinna sänkes något under nuvarande belopp. *Kommittén* har övertvägt att konstruera avdraget såsom ett fast sådant, lika stort för samtliga ortsgrupper, vilket skulle verkställas efter det vanliga avdrag samt bankning å dessa ägt rum. Kommunalskatteberedningen har emellertid framhållit, att beredningen för kommunalbeskattningens del icke kan taga ställning till förevarande fråga förrän i samband med avvägningen av de ordinära avdragen. Vid sådant förhållande torde ej heller beträffande statsbeskattningen slutlig ståndpunkt böra tagas förrän frågan kan lösas även vidkommande kommunalbeskattningen. I avvaktan härå torde avdraget böra anordnas på ett sådant sätt, att en blivande enhetlig lösning icke föregripes och att avvikelser från nu gällande ordning icke blir större än nödvändigt.

Kommittén har därför funnit sig böra föreslå, att avdraget för husföreståndarinna i fråga om statsbeskattningen bestämmes till hälften av familjeavdraget för hustru. I enlighet härmed skulle förevarande avdrag, på vilket vanlig bankning finge ske, utgå med 300, 320, 340, 360 och 380 kronor i respektive ortsgrupper och således bliva i stort sett oförändrat i förhållande till nu. Endast för ortsgrupperna I, III och V skulle det komma att sänkas med 20 kronor.

I den mån frågan om avdrag för husföreståndarinna berörts i *yttrandena* har *kommitténs* förslag tillstyrkts. Undantag utgör *socialstyrelsen*, som finner de skäl *kommittén* åberopat till stöd för sitt förslag knappast tillräckliga för att föranleda ett frångående av nu gällande bestämmelser. *Styrelsen* föreslår därför, att sådan skattskyldig även må komma i åtnjutande av den föreslagna förhöjningen av hustruavdraget.

Avdrag vid ömmande omständigheter.

Kommittén har även till behandling upptagit de särskilda avdrag som kunna utgå vid s. k. ömmande omständigheter och varom förmåles i 17 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt 50 § 2 mom. kommunalskattelagen. *Kommittén* har därvid kommit till den uppfattningen att vad som bör ändras icke är så mycket själva stadgandet som fastmera tillämpningen av detsamma.

Kommittén påpekar bland annat, att då såsom exempel på omständigheter, som kunna väsentligen nedsätta den skattskyldiges skatteförmåga, nämnes »underhåll av andra närstående än barn, för vilka familjeavdrag är medgivet», därmed avses även det fall, att den skattskyldige har barn, för vilka familjeavdrag ej medgives antingen på den grund att det överskridit åldersgränsen för avdrag eller därför att — i fall då föräldrarna äro ogifta eller fränskilda — den andre av föräldrarna har vårdnaden om barnet.

I betänkandet heter det vidare:

Därest kommitténs förslag om halvering av barnavdragen i det sist angivna fallet genomföres, blir stadgandet om extra avdrag icke längre tillämpligt å detta. Däremot bör detsamma enligt kommitténs mening få användning i vissa fall, då barn, som överskridit 18-årsåldern, fortfarande underhålls och utbildas på den skattskyldiges bekostnad och den skattskyldiges ekonomi därigenom i avsevärdare grad tynges. Särskilt torde avdrag i dessa fall kunna medgivas under första året efter det barnavdraget upphört, då ökningen i skatten kan vara mycket kännbar för föräldrarna. Det är självklart, att extra avdrag ej skall utgå i fall, då avdrag för periodiskt understöd i stället erhålles.

I detta sammanhang må ifrågavarande stadgande något belysas ur en annan synpunkt. Då för tillämpning av bestämmelsen erfordras, att den skattskyldiges skatteförmåga finnes vara väsentligen nedsatt, kan detta i och för sig icke betyda annat än att skatteförmågan skall vara väsentligen nedsatt under den som normalt är förenad med en viss inkomstnivå. Nedsättningen är alltså icke principiellt bunden till särskilda inkomstskikt. Det ligger dock i sakens natur, att de ömmande omständigheter, varom här är fråga, bliva mest kännbara för skattskyldiga med mycket låga inkomster. Enligt kommitténs mening bör emellertid bestämmelsen kunna tillämpas ganska långt upp i inkomstskikten. Även för skattskyldiga, i ekonomiskt avseende tillhörande medelklassen, kan inträffandet av de i bestämmelsen angivna omständigheterna innebära mycket allvarliga påfrestningar å ekonomien, till vilka hänsyn bör tagas vid beskattningen.

Kommittén har övervägt lämpligheten av att låta de nu anförda synpunkterna komma till uttryck i själva lagrummet eller i anvisningar till detta. Tanken härpå har emellertid övergivits. Vad som påkallas är enligt kommitténs åsikt, att beskattningsmyndigheterna erinras om de möjligheter till åstadkommande av skälig jämkning i skattskyldigheten, som bestämmelsen erbjuder. Det är en känd sak att praxis på detta område varit mycket växlande; av det statistiska materialet synes framgå, att endast i ett fåtal orter stadgandet tillämpats i större utsträckning. Lämpligast torde vara, att genom samråd mellan landskamrerarna samt instruerande av taxeringsnämndsordförandena allvarliga försök göras att få till stånd en jämn praxis hos taxeringsnämnderna. Detta är så mycket angelägnare som taxeringen regelmässigt icke överklagas, därest extra avdrag medgives med högre belopp än som bort utgå, och prövningsnämnderna, vare sig besvär anförts eller ej, endast i undantagsfall torde ändra taxeringsnämndernas på ortskännedom grundade avgöranden i berörda fall.

Kommitténs uttalanden beträffande spørsmålet om avdrag vid ömmande omständigheter ha i allmänhet icke berörts i *yttrandena*.

Statskontoret finner i likhet med kommittén önskvärt, att de möjligheter till skattedifferentiering, som genom en vidgad tillämpning av förefintliga bestämmelser redan finnas på detta område, bättre tillvaratagas än vad för

närvarande synes vara fallet. *Socialstyrelsen* anser vad kommittén anført beträffande den praktiska tillämpningen av beskattningsnämndernas befogenhet att i ömmande fall utöver de allmänna avdragen medgiva särskilda avdrag förtjäna beaktande.

Länsstyrelsen i *Stockholms län* understryker särskilt kommitténs uttalande, att avdrag av förevarande slag bör få användning i vissa fall då barn, som fyllt 18 år, fortfarande underhålles och utbildas på den skattskyldiges bekostnad, och därigenom den skattskyldiges ekonomi i avsevärdare grad lynges.

I detta sammanhang må anföras ett uttalande av länsstyrelsen i *Malmöhus län*:

Lagförslaget synes icke ha tagit tillräcklig hänsyn till sådana skattskyldiga, som ha att dragas med större eller mindre skulder, åsamkade exempelvis genom studier eller dylikt, och gäller detta icke blott ensamstående skattskyldig utan även den, som bildat familj. Sålunda torde det icke vara så alldeles ovanligt att exempelvis en läroverkslärare, som har att dragas med avsevärda studieskulder, i realiteten efter verkställda skuld amorteringar till bestridande av sina levnadskostnader har mindre till förfogande än en skicklig yrkesarbetare. Emellertid utsäges i betänkandet under rubriken »Avdrag vid ömmande omständigheter» att för sådant ändamål avsedda bestämmelser böra kunna tillämpas ganska långt upp i inkomstskiktet. Under sådana förhållanden torde måhända möjlighet finnas jämväl för nyss omnämnda skattskyldige att erhålla behöflig lindring i beskattningen.

Beskattningen av äkta makar.

Befolkningskommissionen.

Då frågan om äkta makars beskattning av befolkningskommissionen upptagits till utredning, har det, efter vad kommissionen i sitt betänkande framhåller, varit hänsynen till sådana äktenskap, där hustrun har egen inkomst, som påkallat utredningen. För äktenskap av detta slag kunna nämligen nuvarande regler leda till en hårdare beskattning av de äkta makarna, om de leva tillsammans, än den sammanlagda beskattning, som skulle hava drabbat dem såsom ogifta, vilket enligt kommissionens uppfattning redan från allmänna rättvisesynpunkter framstår såsom en obillighet. Kommissionen har därutöver å denna fråga lagt de befolkningspolitiska och familjesociala synpunkter, som förut berörts och som helt allmänt tala för en lägre beskattning av äkta makar än av ogifta personer.

Kommissionen har först haft att taga ställning till spörsmålet, huruvida principen om sambeskattning av äkta makar bör bibehållas. Kommissionen har därvid funnit, att de skäl som i den — av kommissionen refererade — skatterättsliga diskussionen anförts för sambeskattningens bibehållande, syntes vara av avgörande beskaffenhet. Bestämmande för en familjs ekonomiska ställning vore normalt makarnas sammanlagda inkomst och förmögenhet, oavsett om denna inkomst och förmögenhet tillkomme endera

maken eller båda. En särskild beskattning av vardera maken skulle innebära fara för otillbörliga manipulationer genom överflyttning av förmögenhet och inkomst makarna emellan. Den finansiella förlusten härav skulle kunna för det allmänna bli avsevärd. Tekniska svårigheter skulle vidare uppstå i fråga om påläggandet av barnavdrag och andra avdrag. I främmande länder torde sambeskattningsens princip vara allmänt vedertagen. På grund av vad sålunda anförts ville kommissionen bestämt avråda från att bryta med sambeskattningsprincipen.

Kommissionen hänvisar till att merbeskattningen av äkta makar, som båda ha inkomst, skulle såvitt avser de inkomstskikt, för vilka beskattningen ej är progressiv, bli helt undanröjd genom antagande av kommissionens förslag om jämkningar i ortsavdragen, enligt vilket grundavdraget och familjeavdraget för hustru skulle bli lika stora. För större inkomsttagare skulle frågan enligt kommissionens förslag lösas på indirekt väg sålunda, att den nuvarande ordningen med dess möjligheter till orättvisa i sporadiskt förekommande fall lämnades orubbad men att genom en beskattningsanordning av särskild beskaffenhet sådana förmåner erbjödes åt äkta makar, att därigenom tillfyllestgörande compensation komme att beredas de makar, vilka genom sambeskattningen erhöle en merbelastning i avseende å den allmänna beskattningen. En dylik anordning har kommissionen sökt uppnå genom utformandet av den av kommissionen föreslagna skatten för familjehjälp.

Kommissionen har vidare ansett, att de numera i stor utsträckning rådande förhållandena i fråga om de gifta kvinnornas arbete äro av den beskaffenhet, att någon omedelbar åtgärd bör vidtagas för att bringa den förvärvsarbetande hustrun i ett mindre ogynnsamt läge i jämförelse med den hustru, som är i tillfälle att helt ägna sitt arbete åt hemmet. Vad som med sådant syfte åtgöres skulle komma att ingå såsom ett naturligt led i de anordningar med social och befolkningspolitisk karaktär, varom här är fråga. Kommissionen har därför föreslagit, att maximibeloppet för det gift kvinna nu tillkommande avdraget från egen arbetsinkomst höjes från 200 till 400 kronor.

Rörande innehållet i de över befolkningskommissionens förslag avgivna yttrandena hänvisas till referatet i kommitténs betänkande (sid. 132 ff.).

Kommittén.

Beträffande spörsmålet om äkta makars beskattning har kommittén i likhet med befolkningskommissionen och nästan samtliga de myndigheter, som yttrat sig över kommissionens betänkande, funnit ofrånkomligt att bibehålla principen om sambeskattning.

Kommittén motiverar sitt ställningstagande på följande sätt.

Det är uppenbart, att från deras synpunkt, som synas hårdast drabbade av principens konsekvenser — äkta makar, vilka båda redan före äktenskapet haft egna inkomster — den genom äktenskapet uppkomna merbeskattningen

förefaller obegriplig och orättvis. Enligt kommitténs mening bör jämförelsen emellertid icke ske endast mellan två makars beskattning, sådan den var före och blivit efter äktenskapets ingående, utan även och framförallt mellan två familjer med lika stora inkomster, där inkomsten i det ena fallet helt intjänats av mannen men i det andra fallet av båda makarna. Det kan icke med skäl påstås annat än att de båda familjernas skatteförmåga är i stort sett densamma. Skattekraften förändras icke efter den proportion, i vilken inkomsten råkar tillföras familjen av den ene eller den andre av makarna. Enligt kommitténs uppfattning skulle det vara i hög grad oriktigt att genom lindring av skatten för dem, vilka rimligtvis kunna bära densamma, öka skatten för andra familjer, som äro lika eller sämre ställda. Att sambeskattningsprincipens upphävande skulle för statsverket medföra avsevärd skatteförlust, som skulle komma att ytterligare ökas genom överflyttningar av inkomst och förmögenhet mellan makar i avsikt att vinna ytterligare skatte- lindring, är obestriddligt.

Den ståndpunkt, kommittén sålunda intager i själva principfrågan, hindrar icke, att det för kommittén är ett önskemål att de nyss anmärkta olägenheterna av sambeskattningen reduceras i den mån det kan ske utan att skattebördan därför överflyttas till de familjer, i vilka inkomsten härrör från endast en av makarna.

Betydelsefulla ändringar i förevarande avseende ha ock av kommittén förutsatts komma till stånd i och med antagande av kommitténs förslag till omläggning av ortsavdragen. Enligt detta förslag skulle familjeavdraget

Taxerat belopp, kr.	Summa statsskatter och kommunal progressivskatt år 1937				Statsskatt enligt kommitténs förslag (110 % av grundbeloppet för bottenkatten)			
	Ensamstående		Äkta makar, summa kronor	Ökning i % av tax. belopp	Ensamstående		Äkta makar, summa kronor	Ökning resp. minskning i % av tax. belopp
	vardera kronor	summa kronor			vardera kronor	summa kronor		
1,000	8.16	16.32	25.50	+ 0.46	8.91	17.82	19.80	+ 0.10
1,000	8.16				8.91			
2,000	49.98	58.14	76.50	+ 0.61	54.45	63.86	59.40	- 0.13
1,000	8.16				8.91			
2,000	49.98	99.96	127.50	+ 0.69	54.45	108.90	108.90	± 0
2,000	49.98				54.45			
3,000	100.98	109.14	127.50	+ 0.46	103.95	112.86	108.90	- 0.10
1,000	8.16				8.91			
3,000	100.98	201.96	241.17	+ 0.65	103.95	207.90	221.10	+ 0.22
3,000	100.98				103.95			
4,000	151.98	201.96	241.17	+ 0.65	154.55	209.00	221.10	+ 0.20
2,000	49.08				54.45			
6,000	268.98	318.96	364.83	+ 0.57	281.60	336.05	344.30	+ 0.10
2,000	49.98				54.45			
8,000	397.45	549.43	694.00	+ 1.20	430.10	584.65	678.30	+ 0.78
4,000	151.98				154.45			
10,000	545.91	1,091.82	1,734.67	+ 3.21	619.40	1,238.80	1,698.30	+ 2.30
10,000	545.91				619.40			
20,000	1,841.51	2,051.16	2,535.83	+ 1.94	1,971.00	2,186.05	2,455.80	+ 1.08
5,000	209.65				215.05			
20,000	1,841.51	3,683.02	5,204.17	+ 3.80	1,971.00	3,942.00	5,256.30	+ 3.29
20,000	1,841.51				1,971.00			

för hustru, som nu är avsevärt mindre än grundavdraget, komma att höjas betydligt och för inkomster upp till cirka 5,000 kronor bliva lika stort som eller endast obetydligt lägre än avdraget för ogift. För inkomster över nyssnämnda belopp skulle familjeavdraget bliva detsamma som vid lägre inkomster, varemot avdraget för ensamstående skulle gradvis avtaga för att vid ett taxerat belopp å 14,000—15,000 kronor vara helt eliminerat.

De verkningar, som nu berörda ändringar i avseende å ortsavdragen skulle medföra för beskattningen av äkta makar, vilka båda ha inkomst, äro ganska avsevärda. Därest sammanlagda inkomsten icke överstiger 5,000 kronor, blir det över huvud icke någon merbeskattning eller också en mycket obetydlig sådan. I vissa fall kan på grund av bankningsregeln rent av någon liten minskning av skatten uppkomma. Vid högre inkomster kan progressivitetens inverkan icke helt upphävas av den ökade differentieringen mellan ensamstående och familjer, men merbeskattningen blir dock av mindre storleksordning än enligt gällande regler utom vad angår mycket höga inkomster.

För belysande av verkningarna av sambeskattningen för äkta makar dels vid tillämpning av gällande bestämmelser och dels enligt de av kommittén föreslagna bestämmelserna (jämväl i avseende å skatteskalorna) må hänvisas till exempel, samtliga avseende ortsgrupp I¹.

Beträffande slutligen frågan om det gift kvinna tillkommande avdraget från egen arbetsinkomst har kommittén förklarat sig finna vissa av kammarrätten i dess yttrande över befolkningskommissionens förslag framförda synpunkter till stöd för uppfattningen, att nämnda avdrag borde helt utgå ur skattesystemet, vara värda stort beaktande.

Kommittén anför i denna fråga:

Om familjeavdraget för hustru på sätt av kommittén föreslagits göres ungefär lika stort som grundavdraget för ogifta skattskyldiga (för högre inkomster till och med större), rubbas den förutsättning, som utgjort grund för hustrus särskilda avdrag för arbetsinkomst, nämligen att en hustru med eget förvärvsarbete genom det särskilda avdraget i förening med familjeavdraget skulle få ungefär samma avdrag som om hon varit ogift. Att märka är att hustruavdragets höjning enligt förslaget, vilken utgör i medeltal 320 kronor (obankat), mer än väl uppväger förlusten av det särskilda avdraget. Det särskilda avdraget från arbetsinkomsten skulle på sätt kammarrätten påvisat sätta den gifta kvinnan med arbete utom hemmet i betydligt bättre ställning än både den ogifta förvärvsarbetande kvinnan och den hustru, som biträder sin man i hans verksamhet — jordbruk, tjänst, rörelse eller vad det må vara.

Det kan enligt kommitténs förmenande visserligen icke bestridas, att avlönat biträde i hemmet, utlämnande av barn till vård utom hemmet och dylikt kan vara en förutsättning för gift kvinnas förvärvsarbete, varför ifrågakvarande utgifter ur viss synpunkt kunna betraktas såsom omkostnader för hennes arbetsförtjänst. Detta förhållande är emellertid ej utmärkande för gift kvinna till skillnad från ogift utan kan förekomma beträffande både gifta och ogifta (änkor, fränskilda). Därest skattelagstiftningen över huvud taget skall tänkas taga hänsyn till förhållandet, bör detta sålunda ej ske i förevarande sammanhang. Skillnaden mellan gifta och ogifta beaktas enligt kommitténs mening tillräckligt genom de generella avdragsreglerna. Den av befolkningskommissionen antydda möjligheten att vid beskattningen hänsyn till värdet av hustrus arbete i hemmet för dess

¹ Se sid. 135. Beträffande högre inkomstskikt försvåra ändringar i skatteskalorna jämförelsen.

räkning skulle tagas på det sätt, att detta mer eller mindre likställdes med skattepliktig inkomst, förefaller kommittén utesluten. En dylik ordning synes i varje fall föga ägnad att befordra hem- och familjebildning.

På grund av vad sålunda anförts föreslår kommittén, att ifrågavarande avdrag borttages för statsbeskattningens del.

Kommunalskatteberedningen har rörande denna fråga meddelat, att beredningen icke kan fatta ståndpunkt till densamma, förrän beredningen tagit ställning till spörsmålet om storleken av familjeavdraget för hustru. Beredningen har därför funnit, att för kommunalbeskattningens del någon ändring på denna punkt icke nu bör ifrågakomma.

Att avdraget sålunda bibehålles beträffande kommunalbeskattningen men avskaffas i fråga om statsbeskattningen synes, enligt vad kommittén yttrar, icke behöva föranleda tekniska svårigheter vid taxeringsarbetet, enär förevarande avdrag utformats som ett s. k. allmänt avdrag. De allmänna avdragen upptagas å deklarationsblanketten särskilt för sig beträffande kommunal- och statsbeskattningen; skiljaktigheter föreligga för övrigt redan enligt nu gällande bestämmelser, såsom i fråga om avdraget för skatter m. m.

Yttrandena.

Den av kommittén intagna ståndpunkten i fråga om beskattningen av äkta makar, nämligen att principen om sambeskattning skall bibehållas, har av myndigheterna, i den mån de yttrat sig i frågan, i allmänhet godtagits. De av kommittén återopade skälen angivas därvid ha varit utslagsgivande vid ställningstagandet.

Länsstyrelsen i *Uppsala län* påpekar särskilt, att ett borttagande av sambeskattningsprincipen beträffande statsbeskattningen sannolikt skulle särskilt gynna städernas och industrisamhällellenas skattedragande på lantbefolkningens bekostnad. Det vore nämligen huvudsakligen bland industriarbetarna och vissa allmänanställda grupper, som hustrun hade tillfälle till särskild och till beloppet avsevärd arbetsinkomst. Men det syntes obestridligt, att den omständigheten huruvida ett inkomstbelopp förvärvats av mannen eller hustrun icke inverkade på skatteförmågan.

Några länsstyrelser intaga en mera kritisk ståndpunkt till kommitténs förslag i denna del.

Länsstyrelsen i *Södermanlands län* anför sålunda:

Länsstyrelsen finner det beklagligt, att kommittén icke ansett sig kunna annat än lämna det gamla, ständigt aktuella problemet om makars sambeskattning väsentligen olöst; dess förslag om ökat hustruavdrag saknar nämligen större betydelse inom stora inkomsttagaregrupper, särskilt då kommittén samtidigt föreslår borttagandet av avdrag från hustruns egen arbetsinkomst. Den merbeskattning, som — — — i många fall kommer att kvarstå, kommer givetvis att framstå såsom orättvis, särskilt i de fall, då hustrun har inkomst av eget arbete eller egen förvärvsverksamhet. Visserligen är det sant, att, som kommittén säger, jämförelse icke bör ske endast mellan

två makars beskattning, sådan den var före och blivit efter äktenskapets ingående, men länsstyrelsen kan icke dela kommitténs uppfattning att jämförelse framför allt bör ske mellan två familjer med lika stora inkomster, där inkomsten i det ena fallet intjänats av mannen men i det andra fallet av båda makarna, och att det icke med skäl kan påstås annat än att de båda familjernas skatteförmåga i stort sett är densamma. I det förra fallet finns ju hustruns arbetskraft att tillgå i hemmet, och redan på den grund måste skatteförmågan vara större än då för uppnående av samma sammanlagda inkomst också hustrun måste utföra förvärvsarbete utom hemmet. Även om det ur vissa synpunkter måste anses olyckligt, synes det med det nuvarande samhällets struktur ofrånkomligt, att i ett mycket stort antal fall familjebildning är, i varje fall om den, såsom önskvärt är, skall kunna ske vid någorlunda unga år, direkt beroende på båda makarnas arbetsförtjänst, och skattelagstiftningen synes icke böra underlåta att taga hänsyn till detta faktiska förhållande. Det synes för övrigt riktigare att göra jämförelse med de fall, då två andra personer än äkta makar, exempelvis två syskon, mor jämte son, ja, till och med två arbetskamrater, hava gemensamt hushåll. Då det icke ifrågasatts eller kan ifrågasättas att här taga hänsyn till den genom samhushållet onekligen ökade skattekraften, synes tillräcklig anledning icke finnas att bibehålla en motsatt regel blott beträffande äkta makebeskattningen. Då man, samtidigt som betydelsen av denna ökade beskattning förringas, som ett skäl mot en omläggning anför den betydande skatteförlusten för staten, behöver ytterligare endast påpekas, att ett dylikt skäl icke kan få vara avgörande för bibehållande av skatteregler, som i och för sig erkännas vara orättvisa och osociala. Ur nu anförda synpunkter hade länsstyrelsen ansett det vara synnerligen önskvärt att utredning förelegat, som gjort det möjligt att bedöma verkningarna av en sådan omläggning att sambeskattningen helt upphävts, i varje fall då det gäller hustrus inkomst av arbete eller förvärvsverksamhet.

Länsstyrelsen i *Kronobergs län* anser åtgärden att sätta avdraget för hustru lika stort som grundavdraget helt visst vara ett steg i rätt riktning, men då kommittén funnit ofrånkomligt att bibehålla principen om sambeskattning för äkta makar, kvarstode tyvärr den mycket och enligt länsstyrelsens mening med rätta påtalade obillighet, som sådan sambeskattning innebure. Enligt länsstyrelsens uppfattning kunde därför frågan om äkta makars beskattning icke anses genom förslaget ha vunnit sin slutgiltiga lösning.

Länsstyrelsen i *Gotlands län*, som i sitt yttrande över befolkningskommissionens förslag uttalat sig för att steget till självständig beskattning borde tagas fullt ut, beklagar, att hinder därför fortfarande syntes möta.

Socialstyrelsen har ställt sig tveksam mot förslaget i denna del men anser sig dock icke kunna avstyrka detsamma, i synnerhet som olägenheterna av sambeskattningen avsevärt reducerades genom den föreslagna omläggningen av ortsavdragen.

Kommitténs förslag om borttagande för statsbeskattnings vidkommande av det gift kvinna i vissa fall tillkommande särskilda avdraget å högst 200 kronor har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *samtliga myndigheter* utom länsstyrelsen i *Kronobergs län*.

Sistnämnda länsstyrelse finner det ökade familjeavdraget för hustru knappast utgöra bärande skäl för den föreslagna åtgärden, varemot bl. a. den kvarstående samtaxeringen för äkta makar torde kunna åberopas som skäl för bibehållande av berörda avdrag. Då för kommunalbeskattningens del någon ändring i fråga om detta avdrag icke nu kunde ifrågakomma, framstode såsom ett aktuellt önskemål ur taxeringsteknisk synpunkt, att vare sig avdraget bibehölles eller borttoges, i varje fall samma regel tillämpades i avseende å statsbeskattningen och kommunalbeskattningen.

Länsstyrelsen i *Kristianstads län*, som i princip tillstyrkt kommitténs förslag i förevarande avseende, hävdar att likformighet bör gälla mellan stats- och kommunalbeskattningen.

1928 års skattereform innefattade även ändringar i avseende å familjebe- Departements-
chefen.skattningen, åsyftande något ökad differentiering med hänsyn till barnantalet. Krav på ytterligare lättnad i familjeförsörjarnas skattebörd gjorde sig emellertid snart gällande. Redan 1931 års riksdag beslöt i anledning av väckt motion att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande ändrade grunder för familjeavdragens bestämmande. Frågan om familjebeskattningen har därefter varit föremål för utredning dels inom befolkningskommissionen, vars förslag berörde såväl den kommunala som den statliga beskattningen, dels ock av 1936 års skattekommitté såvitt angår statsbeskattningen. För den kommunala beskattningens del har frågans fortsatta utredning hänskjutits till kommunalskatteberedningen.

Vid behandlingen av spørsmålet om en skattedifferentiering efter barnantalet ha befolkningskommissionen och skattekommittén bedömt problemet från i viss mån olika utgångspunkter. Medan för kommissionen helt naturligt befolkningspolitiska och familjesociala synpunkter trätt i förgrunden, har kommittén i första hand betraktat frågan såsom ett spørsmål om skattens avvägning efter förmågan. Från såväl den ena som den andra utgångspunkten har fastslagits, att den nuvarande skattedifferentieringen efter familjestorlek icke är tillfredsställande. Befolkningskommissionen har dock i sitt förslag gått icke obetydligt längre än skattekommittén vid försöken att åstadkomma lättnad åt familjeförsörjare och särskilt barnrika sådana.

Redan i samband med framläggandet av förslaget till 1936 års riksdag rörande omläggning av den direkta statsbeskattningen uttalade jag min principiella anslutning till uppfattningen att en starkare differentiering mellan skattebetalarna med hänsyn till familjestorlek eller försörjningsplikt i övrigt är önskvärd. Oberoende av den vikt man kan vara böjd att tillskriva en dylik differentiering ur befolkningspolitiska synpunkter, torde en ganska hög grad av enighet kunna vinnas därom, att — bortsett från de verkligt stora inkomsterna — en relativ minskning av skattebördan för familjerna och naturligtvis framför allt de barnrika är önskvärd och befogad.

Beträffande förevarande spørsmål föreligger av naturliga skäl nära samband mellan stats- och kommunalbeskattningen. Jag har tidigare redogjort för de skäl som föranlett mig att föreslå omläggning av statsbeskattningen

utan att invänta kommunalskatteberedningens förslag i huvudfrågorna. Beredningen, som tagit del av kommitténs förslag rörande familjebeskattningen, har meddelat, att detta icke synes vara ägnat att försvåra lösningen av frågan för kommunalbeskattningsvidkommande. Det samråd, som sålunda ägt rum mellan de båda kommittéerna, ger mig anledning antaga, att ett blivande förslag från kommunalskatteberedningen å sin sida icke kommer att medföra oförutsedda verkningar på statsbeskattningen.

Vid den tekniska utformningen av den ifrågasatta nya avvägningen av skattebördan mellan ensamstående skattskyldiga samt skattskyldiga med familj av olika storlek har skattekommittén utarbetat förslag som delvis avvika från vad nu i detta hänseende gäller och även från vad av befolkningskommissionen förordats. Metoden med fasta avdrag och s. k. bankning övergives sålunda i fråga om »ensamstående», d. v. s. personer, som icke äro gifta och ej heller ha barn, för vilka avdrag åtnjutes. För dessa ensamstående skattskyldiga skall det beskattningsbara beloppet enligt förslaget bestämmas med stöd av en särskild tabell. Svårigheterna att med skematiskt bestämda avdrag av nuvarande typ ernå en tillfredsställande avvägning beträffande ensamstående i de lägsta inkomstskikten ha tydligen fört fram till ett sådant tabellsystem med dess individuella behandling av avdragsfrågan. Då sålunda regeln om lika stora avdrag för alla inkomstskikt uppgivits, har kommittén funnit det möjligt att vid högre inkomster åstadkomma en önskvärd starkare differentiering genom att alltefter inkomstens stegring kontinuerligt minska avdraget för ensamstående, så att det vid ett taxerat belopp å cirka 14,600 kronor alldeles upphör.

Jag kan i huvudsak ansluta mig till det av kommittén framlagda förslaget rörande fördelningen av skattebördan efter familjestorlek. Att familjeavdraget bör vara lika stort som grundavdraget för familjeförsörjare finner jag väl motiverat icke minst ur den synpunkten att vissa olägenheter av sambeskattningen för äkta makar därigenom upphävas. Den avvägning av de olika avdragens storlek, vartill kommittén efter ingående undersökningar och överläggningar kommit, synes mig kunna godtagas. Endast i fråga om ensamstående i vissa lägre inkomstskikt föreslår jag någon jämkning nedåt av de i tabellen upptagna beskattningsbara beloppen.

Denna jämkning avser icke inkomsterna strax ovanför skattskyldighetsgränsen, där de av kommittén föreslagna höjningarna för ensamstående synas obetydliga eller måttliga, utan något högre inkomster. För dessa skulle nämligen en tillämpning av tabellen i oförändrat skick medföra en skatte-skärpning, vilken såväl absolut som framför allt relativt sett är ganska betydande. Detta gäller särskilt de högre ortsgrupperna. Den justering av tabellen jag med hänsyn därtill funnit motiverad avser taxerade belopp i ortsgrupp I 1,250—1,790 kronor, i ortsgrupp II 1,350—2,090 kronor, i ortsgrupp III 1,450—2,390 kronor, i ortsgrupp IV 1,550—2,690 kronor och i ortsgrupp V 1,650—2,990 kronor. Enligt verkställda beräkningar skulle den nu förordade lättningen för vissa inkomstskikt i förhållande till kommitténs förslag innebära en skatteförlust (avseende 1936 års skatteunderlag) icke

överstigande 1 miljon kronor. Detta belopp är icke av den storleksordning, att förutsättningarna i andra avseenden för kommitténs förslag därigenom rubbas.

Såsom förut nämnts innebär förslaget i avseende å ensamståendes beskattning en skatteskärpning för högre inkomsttagare genom successiv reduktion av grundavdraget ned till noll. Då jag finner de skäl, som kommittén åberopat till stöd för förslaget i denna del, övertygande, ansluter jag mig till detta.

Av den ståndpunkt jag enligt det föregående intagit i själva sakfrågorna torde framgå, att jag även godtagit den tekniska utformningen av kommitténs förslag. Jag vill icke bestrida det principiellt berättigade i de anmärkningar, som gjorts mot den dubbla ortsavdragsmetod, som den förordade anordningen för beskattningen av ensamstående medför. Något reellt missförstånd torde dock icke behöva uppstå. Varje oklarhet skulle för övrigt avlägsnas, därest man toge steget fullt ut och läte tabellen omfatta samtliga kategorier skattskyldiga. Yrkanden på dylik utvidgning av tabellsystemet ha också i några yttranden framställts. Det är dock att märka, att ett fullständigt tabellverk — som givetvis måste vara en del av själva författningen — skulle bli mycket vidlyftigt. Det uppslag till förenklingar, som riksräkenskapsverket framfört, innebär sakliga ändringar av icke obetydlig räckvidd i den gjorda avvägningen och kan därför ej nu upptagas. Då för kommunalbeskattningens del den nuvarande metoden med bankning ännu så länge måste bibehållas, finner jag icke nödvändigt att nu låta överföra avdragssystemet, vad angår familjeförsörjare, i ett vidlyftigt, i själva förordningen ingående tabellverk. Däremot överväger jag möjligheterna att i administrativ ordning utgiva ortsgruppsvis ordnade tabeller, med angivande direkt av beskattningsbara belopp, beträffande de vanligen förekommande fallen: gifta utan barn, med ett barn etc.

För bedömande av verkningarna av det nu förordade förslaget i olika inkomstlägen och vid olika familjekombinationer må hänvisas till exempel, som lämnas i tabell 1 av den tabellbilaga F, som torde få bifogas detta protokoll.

Förslaget om höjning av åldersgränsen för erhållande av barnavdrag från 16 till 18 år beträffande såväl stats- som kommunalbeskattningen har allmänt tillstyrkts. Enighet synes numera också råda därom, att en ytterligare höjning av nämnda gräns icke lämpligen bör ske. Även jag kan för min del helt ansluta mig till förslaget i denna punkt. Vad kommunerna angår synes den föreslagna ändringen vara av relativt underordnad betydelse, i det att skatteunderlaget icke i högre grad kommer att minskas därigenom.

Mot de föreslagna ändringarna i bestämmelserna rörande rätten att räkna hemmavarande barn bland föräldrarnas arbetspersonal har jag intet att erinra. En redaktionell omarbetning av hithörande bestämmelser har emellertid ägt rum.

Beträffande frågan om eventuell ändring i storleken av det belopp, var till barnets egen inkomst högst får uppgå för att familjeavdrag skall erhållas

för barnet, har kommittén, synbarligen med tvekan, funnit sig böra föreslå att beloppet bibehålles oförändrat vid 450 kronor. Befolkningskommissionen hade föreslagit höjning av beloppet till 600 kronor under hänvisning bland annat till att barnavdragen, till vilka nämnda belopp borde stå i relation, blivit höjda. Kammarrätten fann valet stå emellan beloppen 450 och 600 kronor, därvid kammarrätten ansåg det försiktigast att bibehålla beloppet 450 kronor oförändrat. För egen del finner jag mig böra förorda, att ifrågasvarande belopp sättes till 600 kronor. Ur taxeringssynpunkt innebär denna ändring en stor förenkling, då familjeavdrag för barn kommer att lämnas i alla de fall, där ej deklarations- och skatteplikt för barnets inkomst föreligger. Det är visserligen riktigt, att skattefriheten för barnets inkomst därigenom något utökas. Då emellertid tidigare vid bestämmande av förevarande belopp familjeavdraget för barn (efter bankning) fått vara utgångspunkten, torde den föreslagna höjningen av barnavdragen väl motivera någon höjning även av sagda belopp.

Den ifrågasatta uppdelningen av barnavdraget i vissa fall, då föräldrarna icke äro gifta med varandra eller, ehuru gifta med varandra, leva åtskilda, finner jag välgrundad. Att fall understundom kunna inträffa, då även halvt avdrag skulle bliva större än det lämnade underhållsbidraget, torde vara ofrånkomligt. En regel, enligt vilken avdraget skulle maximeras till bidragets belopp, skulle säkerligen bliva alltför besvärlig i tillämpningen. Det kan väl ej bestridas, att det föreslagna stadgandet i vissa fall kan vålla besvär för taxeringsmyndigheterna. Den genom stadgandets avfattning fastslagna presumtionen, att — därest icke annat visas eller av omständigheterna framgår — båda föräldrarna skola anses ha bidragit till barnets underhåll och således ha rätt till halvt avdrag vardera, torde dock i hög grad underlätta tillämpningen.

Rörande avdraget i vissa fall för husföreståndarinnan ansluter jag mig till kommitténs förslag, enligt vilket sagda avdrag beträffande statsbeskattningen skall utgöra hälften av familjeavdraget för hustrun.

I de uttalanden, som av kommittén gjorts rörande tillämpningen av stadgandet om särskilt avdrag vid ömmande omständigheter, kan jag i huvudsak instämma. Det synes mig vara av stor betydelse, att de möjligheter till skatte-differentiering, som stadgandet erbjuder, verkligen tillvaratagas. Jag är ense med kommittén därom, att bestämmelsen bör kunna tillämpas ganska långt upp i inkomstskikten, därest de angivna förutsättningarna äro för handen. Vad beträffar tillvägagångssättet för ernående av en jämnare praxis på området finner jag de av kommittén förordade åtgärderna vara värda att prövas.

Såväl befolkningskommissionen som kommittén ha funnit ofrånkomligt att bibehålla principen om sambeskattning av äkta makar, och denna uppfattning har i allmänhet vunnit anslutning i myndigheternas yttranden. Från några håll har dock ifrågasatts principens upphävande åtminstone vad angår hustrus inkomst av tjänst eller rörelse. De skäl som å ena och andra sidan åberopats i denna omtvistade fråga äro alltför väl kända för att behöva här återgivas. För egen del finner jag de starkaste skälen tala för ett bibehållan-

de av sambeskattningen. Genom ortsavdragens omläggning reduceras olägenheterna av principen högst betydligt; så snart makarnas sammanlagda inkomst icke överstiger c:a 5,000 kronor, uppkommer ingen eller blott mycket ringa merbeskattning.

Kommitténs — allmänt tillstyrkta — förslag om borttagande för statsbeskattningsens vidkommande av det gift kvinna i vissa fall tillkommande särskilda avdraget å högst 200 kronor finner jag välgrundat. På grund av deklara-tionsblankettens uppställning torde den omständigheten, att skilda principer i detta hänseende komme att tillämpas vid statsbeskattningen och kommunalbeskattningen, icke medföra tekniska svårigheter vid taxeringsarbetet.

Skattesystem och skatteskolor vid beskattningen av fysiska personer.

Kommittén.

Efter det kommittén på sätt berörts i det föregående tagit ståndpunkt till vissa allmänna frågor rörande den avsedda omläggningen av det nuvarande statsskattesystemet, har kommittén ingått på frågan om systemet för statsbeskattningen av fysiska personers inkomst och förmögenhet. Avgörandet av denna fråga har naturligen även måst innefatta ett ställningstagande till spörsmålet om skatternas avvägning mellan olika inkomstklasser och inkomsttyper. Vid bedömandet av frågan om själva beskattningssystemet har spörsmålet om förmögenhetsbeskattningsens anordnande trätt i förgrunden.

Ehuru i direktiven för kommittén närmast förutsatts att i det nya skattesystemet förmögenhetsbeskattningen skulle anknytas till någon eller några av de skatteformer, vilka redan tillämpats i Sverige, har kommittén dock ansett sig böra jämväl undersöka förutsättningarna för införandet av en för vårt land helt ny form för beskattning av förmögenhet, nämligen allmän merbeskattning å förmögenhetsavkastning.

Liksom fallet varit vid tidigare utredningar har kommittén, främst på grund av de stora tekniska svårigheterna att för de olika förvärvskällorna urskilja vad som skall anses utgöra förmögenhetsavkastning, avvisat tanken på denna beskattningsform. Rörande den närmare motiveringen för kommitténs ställningstagande torde få hänvisas till betänkandet (sid. 138—140).

En annan fråga, som av kommittén i detta sammanhang upptagits till behandling, avser den stundom ifrågasatta rätten för den skattskyldige att vid inkomstberäkningen beträffande taxering till statsskatt erhålla avdrag icke blott för erlagda kommunalutskylder utan även för kronoutskylder (betänkandet sid. 140—143). Kommittén har icke kunnat förorda dylik utvidgad avdragsrätt. Därvid ha varit avgörande, icke så mycket teore-

tiska skäl utan mera den omständigheten, att vinsten för de skattskyldiga av rätt till utskyldsavdrag för kronoskatter skulle vara mycket tvivelaktig. Då en sådan rätt naturligen finge uppvägas med en skärpning av progressionen, så att skattens verkan i olika inkomstlägen bleve ungefär densamma som eljest avsetts, skulle beskattningen för de enskilda skattskyldiga under förutsättning av jämna inkomster stanna vid i det närmaste samma belopp enligt båda alternativen. Någon vinst för dessa skattskyldiga skulle alltså ej bliva en följd av utskyldsavdraget. Enligt vad med exempel visas skulle vid växlande inkomster ett system med rätt till avdrag för skatter åstadkomma en ytterligare belastning av topparna utan att förändra motsvarande mildring för de låga inkomståren. Även om kommittén icke velat bestrida vikten av de psykologiska skäl som kunna tänkas, oavsett de anförda synpunkterna, tala för en avdragsrätt, har kommittén därför funnit de övervägande skälen tala emot införande av sådan rätt.

De olika förslag till skattesystem med tillhörande skatteskalor, som behandlats under utredningsarbetet, ha hänförts till tre alternativa grupper. Härom anföres i betänkandet:

A-alternativen innefatta två från varande fristående skatter, en inkomstskatt och en förmögenhetsskatt. *B-alternativen* ha avsett en kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt av samma typ som den nu gällande (alltså med förmögenhetsdel lagd till inkomsten för bestämmande av det taxerade beloppet) samt vid sidan härav en fristående förmögenhetsskatt. Enligt *C-alternativen* skulle hela statsbeskattningen å inkomst och förmögenhet uttagas i form av en kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt med enhetlig eller efter skiktskala uppbyggd förmögenhetsdel. En mångfald alternativa skatteskalor för fysiska personers inkomstskatt, förmögenhetsskatt eller kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt ha upprättats. Inkomstskatten i A-alternativen samt inkomst- och förmögenhetsskatten i B- och C-alternativen ha i enlighet med de antagna förutsättningarna fördelats på en rörlig progressiv bottensskatt och en fast progressiv tilläggs-skatt.

Det har under utredningen visat sig lämpligt att — oavsett valet av skattesystem — låta samma skatteskalor (för bottensskatten och för tilläggs-skatten) bliva tillämpliga å inkomstskatten (alternativ A), respektive inkomst- och förmögenhetsskatten (alternativen B och C). Den beskattning av förmögenhet, som i alternativen B och C skall uttagas genom den kombinerade inkomst- och förmögenhetsskatten, utvinnes nämligen enbart genom den till inkomsten lagda förmögenhetsdelen. Avvägningen av skattebördan mellan de talrika skattskyldiga, vilka icke äga förmögenhet, skulle icke bliva densamma enligt de olika systemen, därest skatteskalorna för inkomstskatten, respektive inkomst- och förmögenhetsskatterna skilde sig från varandra.

Efter granskning av de upprättade skatteskalorna har kommittén beträffande samtliga alternativ enats om följande skalor för bottensskatt och tilläggs-skatt.

Bottenskatten:

Bottenskattens grundbelopp utgör:

när det beskattningsbara beloppet icke överstiger 3,000 kronor: 4.5 procent av det beskattningsbara beloppet;

när det beskattningsbara beloppet överstiger

3,000 men icke 6,000 kr.:	135 kr. för 3,000 kr. och 5.5 % av återstoden;
6,000 kr.	: 300 » » 6,000 » » 6.5 % » » .

Tillägsskatten:

Tillägsskatten utgör:

när det beskattningsbara beloppet icke överstiger 10,000 kronor: 2 procent av den del av det beskattningsbara beloppet, som överstiger 8,000 kronor;

när det beskattningsbara beloppet överstiger

10,000 men icke 15,000 kr.:	40 kr. för 10,000 kr. och 4 % av återstoden;
15,000 » » 25,000 » :	240 » » 15,000 » » 8 % » » ;
25,000 » » 40,000 » :	1,040 » » 25,000 » » 12 % » » ;
40,000 » » 60,000 » :	2,840 » » 40,000 » » 16 % » » ;
60,000 » » 100,000 » :	6,040 » » 60,000 » » 20 % » » ;
100,000 » » 200,000 » :	14,040 » » 100,000 » » 24 % » » ;
200,000 kr.	: 38,040 » » 200,000 » » 28 % » » .

Skalornas verkningar ha i betänkandet belysts genom exempel, avseende jämförelse mellan å ena sidan 1935 och 1937 års statsskatter och kommunala progressivskatt, samt å andra sidan den nya statsskatten vid olika utdebiteringsprocent av bottenskatten (tab. IV och VI). Vid jämförelsen bör enligt kommittén observeras, att skattebeloppen enligt nuvarande grunder närmast böra jämföras med den nya statsskatten vid uttagande av 110 procent av bottenskattens grundbelopp. Såsom tidigare framhållits, beräknas nämligen, att det nya systemet, om den däri ingående rörliga skatten uttages med 110 procent av grundbeloppet, skall med 1936 års skatteunderlag, sådant det förändrats genom omläggningen av avdragssystemet, avkasta lika mycket som 1936 års skatter givit å det verkliga skatteunderlaget nämnda år. Vid dessa jämförelser har bortsetts *dels* från den inverkan å statsskattens storlek, som för högre inkomsttagare blir en följd av den bortfallna rätten till avdrag för den del av skatten, som motsvarar kommunal progressivskatt, *dels ock* från den ökning av den allmänna kommunalskatten, som vid den kommunala progressivskattens bortfallande kan komma att inträda i de kommuner, vilka ej beredas full kompensation för förlusten av nämnda skatt genom skatteutjämnande åtgärder.

Beträffande den avvägning av skattebördan, som de av kommittén förordade skatteskalorna innebära, har kommittén till en början erinrat om de i det föregående omnämnda undersökningarna rörande det samlade skattestrycket i Sverige och i utlandet, vilka inom finansdepartementet verkställts av tillkallade sakkunniga, samt om den motivering för den föreslagna avvägning

gen mellan olika inkomstklasser, som lämnades i propositionen nr 232 till 1936 års riksdag. Kommittén anför därefter i huvudsak:

1936 års riksdag avtog Kungl. Maj:ts förslag rörande omläggning av statsbeskattningen. Vid övervägande av frågan på vad sätt den skärpning av den direkta beskattningen, som påkallades av de beslutade utgiftsökningarna till bland annat försvarsväsendets stärkande, skulle verkställas, fann riksdagen, att nämnda utgiftsökningar borde till ett belopp av 13 miljoner kronor täckas genom höjning av skattesatserna för den extra inkomst- och förmögenhetsskatten. Höjning av uttagningsprocenten för inkomst- och förmögenhetsskatten över 170 enheter ansågs däremot icke böra komma i fråga. Det torde kunna sägas, att 1936 års riksdag — utan att närmare taga ställning till de antaganden i fråga om skattetryckets fördelning å inkomstklasser och de synpunkter i övrigt, vilka framlagts i den förut nämnda sakkunnigutredningen — i allt fall genom sitt berörda beslut i viss mån beaktat resultatet av densamma.

Den avvägning av skattetrycket mellan skattskyldiga i olika inkomstskikt, som sker genom de av kommittén förordade skatteskalorna, överensstämmer i stort sett med vad som i detta hänseende gäller enligt för åren 1936 och 1937 fastställda grunder. Då kommittén sålunda stannat vid en fördelning, som i huvudsak motsvarar den genom skattehöjningarna 1932—1936 uppkomna, har detta haft sin grund däri, att kommittén vid fastställande av ramen för det nya skattesystemet måst räkna med möjligheten av att behovet av direkta skatter icke skall kunna minskas under de närmaste åren ävensom med risken att skatteunderlaget kan komma att vid en konjunkturändring märkbart försämras. Därest den nu utgående skatten för högre inkomsttagare skulle sänkas, så att den före krisen gällande relativa fördelningen av skattetrycket i större eller mindre grad återställdes, och det önskade skattebeloppet, c:a 142 miljoner kronor vid grundbeloppsnivå för det nya systemet, räknat å 1936 års skatteunderlag, det oaktat skulle uttagas i inkomstskatt av fysiska personer, bleve följden, att skattesatsen för de lägsta inkomstskikten finge skärpas i motsvarande grad. En dylik åtgärd kan kommittén icke förorda. Å andra sidan har kommittén under nuvarande förhållanden icke kunnat föreslå någon ytterligare lättnad i skatteskalen för de lägsta inkomsttagarna.

Vid bedömandet av nu berörda spörsmål bör emellertid hänsyn tagas till två omständigheter, som båda äro av stor betydelse. Den ena av dessa avser den efter andra linjer skeende överflyttning av skattebördan, som skulle följa av de av kommittén föreslagna ändringarna i fråga om familjebeskattningen. De förhöjda avdrag, som enligt förslaget skulle beredas familjeförsörjare, gynna förhållandevis mest dem, som ha lägre inkomster, men sträcka i övrigt sin verkan till ganska höga inkomstskikt. För dessa skattskyldiga kommer alltså kommitténs förslag under alla omständigheter att medföra en skattelindring. Å andra sidan få ensamstående skattskyldiga vidkännas skärpning av skatten.

Den andra av de berörda omständigheterna sammanhänger med uppdelningen av skatten i en fast och rörlig del. Därigenom att för högre inkomsttagare största delen av skatten bindes i den fasta tillägsskatten, blir vid en försämring av budgetläget skattehöjningen för dem relativt måttlig. En höjning av bottenkattens utdebitering från 100 till 130 procent av grundbeloppet medför en höjning av den sammanlagda skatten vid ett beskattningsbart belopp å 20,000 kronor från 1,850 kronor till 2,213 kronor, vid 100,000 kronor från 20,450 kronor till 22,373 kronor, vid 600,000 kronor från 188,950 kronor till 200,623 kronor och vid 800,000 kronor från 257,950 kronor till

273,523 kronor. Under det att vid ovan antagna höjning av utdebiteringen skattskyldiga med beskattningsbart belopp understigande 8,000 kronor få sin skatt höjd med 30 %, stannar ökningen i de fyra nyssnämnda fallen vid respektive 19.6, 9.4, 6.2 och 6.0 procent. Det är naturligt att hänsyn till denna verkan av systemet måst tagas vid avvägningen mellan skatteskalorna för botten-skatten och tilläggsskatten.

Av de olika upprättade förslagen till skattesystem har kommittén i sitt betänkande redovisat det alternativ inom var och en av de förut angivna tre grupperna, som syntes kommittén bäst motsvara de tidigare angivna förutsättningar.

Alternativ A består av en inkomstskatt och en förmögenhetsskatt, var för sig fristående.

För *inkomstskattens* båda skalor, avseende botten-skatt och tilläggsskatt, har förut redogjorts.

För *förmögenhetsskatten*, som skall taga sin början vid en beskattningsbar förmögenhet å 10,000 kronor, har föreslagits en skiktsskala, som stiger från 1 % i skiktet 10,000—20,000 kronor till 9 %, vilken skattesats avser beskattningsbar förmögenhet, i vad den överstiger 1,000,000 kronor. För förmögenhetsskatten gäller följande reduktionsregel: Därest den skattepliktiga förmögenheten överstiger 30 gånger den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten, skall den beskattningsbara förmögenheten utgöra ett belopp motsvarande 30 gånger den taxerade inkomsten, dock minst 40 procent av den skattepliktiga förmögenheten.

Alternativ B innehåller dels en kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt, dels ock en särskild förmögenhetsskatt.

I *inkomst- och förmögenhetsskatten* utgör förmögenhetsdelen $\frac{1}{100}$ mot $\frac{1}{60}$ enligt nuvarande system. Skatteskalorna för i skatten ingående botten-skatt och tilläggsskatt äro desamma som i alternativ A.

För den *särskilda skatten å förmögenhet* har uppgjorts en skala, enligt vilken skatten skall utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten icke överstiger 40,000 kronor: en promille av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 20,000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

40,000 men icke	80,000 kr.:	20 kr. för	40,000 kr. och	2 $\frac{0}{100}$	av återstoden;
80,000 » »	150,000 » :	100 » »	80,000 » »	3 $\frac{0}{100}$ »	» ;
150,000 » »	300,000 » :	310 » »	150,000 » »	4 $\frac{0}{100}$ »	» ;
300,000 » »	1,000,000 » :	910 » »	300,000 » »	5 $\frac{0}{100}$ »	» ;
1,000,000 kr.		: 4,410 » »	1,000,000 » »	6 $\frac{0}{100}$ »	» .

Reduktionsregeln har i detta alternativ fått följande utformning: Därest den skattepliktiga förmögenheten överstiger 25 gånger det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet, skall den beskattningsbara förmögenheten utgöra ett belopp motsvarande 25 gånger det taxerade beloppet, dock minst 40 procent av den skattepliktiga förmögenheten.

Alternativ C innebär ett sammanförande av beskattningen å inkomst och förmögenhet i en enda skatt, nämligen en kombinerad *inkomst- och förmögenhetsskatt*. Skatteskalorna för såväl botten-skatten som tilläggs-skatten äro desamma som i de båda andra alternativen. Förmögenhetsdelen bestämmes enligt en skitkskala med kvotdelarna $\frac{1}{60}$, $\frac{1}{40}$ och $\frac{1}{30}$; gränserna mellan skikten ha lagts vid 60,000 och 500,000 kronors förmögenhet. Ingen särskild reduktionsregel har förutsatts skola gälla vid detta alternativ.

Kommittén har (betänkandet sid. 152—170) mycket ingående belyst de tre alternativens verkningar i olika avseenden, under jämförelse tillika med nu gällande skattesystem. Särskilt ha därvid de olika systemens möjligheter att åstadkomma differentiering av förmögenhetsskatten efter inkomsten, respektive förmögenhetens storlek undersökts. Frågan om reduktionsregler — särskilda bestämmelser, genom vilka åsyftas att åstadkomma nedsättning av förmögenhetsskatten i de fall, då förmögenheten lämnat ringa eller ingen avkastning och annan inkomst icke funnits — har gjorts till föremål för särskild utredning (bilaga C till betänkandet). En närmare redogörelse för dessa undersökningar och kommitténs i anledning av desamma gjorda uttalanden skulle här föra för långt. Jag tillåter mig därför att på denna punkt hänvisa till betänkandet.

Vid det slutliga ställningstagandet till de tre alternativa förslagen till skattesystem ha för kommittén följande synpunkter varit avgörande.

Även om det för ett rättvist avvägande av skatten efter förmåga är riktigt att taga hänsyn till den särskilda skattekraft, som uppkommer, då förmögenhet, större eller mindre, är förenad med god inkomst, blir dock i ett system, utformat såsom alternativ C, förmögenhetsskattens belopp i alltför hög grad beroende på inkomstens storlek. Då för ernående av en någorlunda tillfredsställande differentiering mellan förmögenheter av olika storlek ansetts nödvändigt att utforma förmögenhetsdelen enligt en skitkskala med tre skikt, varav det högsta med $\frac{1}{30}$ såsom förmögenhetsdel, har följden blivit, att skattebelastningen för de högsta förmögenheterna blivit mycket stor. Under det att för de flesta förmögenheter den reduktion, som systemet med kombinerad skatt i och för sig medför i fall av låg inkomst i förhållande till förmögenheten, är tillräcklig eller understundom rentav väl stor, blir den för mycket stora förmögenheter otillfredsställande. Införandet av en särskild reduktionsregel för sistnämnda fall har i tekniskt avseende stött på stora svårigheter. I taxeringsavseende torde den fördel, som i olika hänseenden skulle vinnas genom skattesystemets enhetlighet, knappast uppväga de svårigheter, som skulle uppstå genom uppdelningen på flera skikt av förmögenhetsdelen.

På grund av vad nu anförts har kommittén funnit sig icke kunna förorda, att alternativ C lägges till grund för förslag i ämnet.

Valet mellan alternativen A och B har för kommittén tett sig svårare, så mycket mera som de fördelar och nackdelar, som äro förenade med de båda systemen, delvis icke äro jämförbara.

Skattesystemet enligt alternativ A med fristående förmögenhetsskatt erbjuder enligt kommitténs uppfattning stora fördelar genom de enkla och klara linjer, efter vilka det utformats. Härutinnan är alternativ A överlägset alternativ B. Den enskilde får omedelbart besked om vad han betalar i

skatt för sin förmögenhet, och den samlade skattebelastningen å förmögenhet kan lätt utrönas. Den sammanlagda beskattning av inkomst och förmögenhet, som uppkommer genom att å dessa skatteköllor var för sig lägges den beskattning, som med hänsyn till inkomstens, respektive förmögenhetens storlek kan anses skälig, torde i allmänhet bliva tillfredställande avvägd. Skattesystemets schematiska utformning medför dock, att för ett ej ringa antal skattskyldiga uppkommer en stundom rätt betydande skatteskärpning, som icke synes väl försvarad ur skatteförmågesynpunkt. Särskilt gäller detta ägare av medelstora förmögenheter, vilkas inkomster äro relativt låga utan att dock vara så små, att rätt till reduktion av skatten inträder. Vid skattens uppbyggande måste nämligen ersättning tagas för de skattebelopp, vilka vid en kombinerad skatt — kanske mera omärkligt — betalats av skattskyldiga med god inkomst för i förhållande till inkomsten små förmögenheter. I en fristående förmögenhetsskatt bliva förmögenheter upp till viss gräns — enligt alternativ A 10,000 kronor — helt fria från förmögenhetsskatt, oavsett storleken av den inkomst som åtnjutes av den skattskyldige. Härtill kommer, att vid denna beskattningsform ingen som helst hänsyn kunnat tagas till den skattskyldiges familjeförhållanden eller levnadskostnaderna å den ort, där han är bosatt. Det ligger i sakens natur, att den avvägning efter skatteförmåga, som göres enligt detta system, blir väsentligt mindre differentierad än exempelvis med nuvarande skattesystem.

Då sålunda enligt kommitténs mening icke obetydliga olägenheter vidlåda såväl alternativ C som alternativ A, ligger det nära till hands att stanna vid alternativ B, i vilket båda de nyssnämnda systemen kunna sägas ingå. Genom denna kombination av systemen ha de med desamma förenade olägenheterna i vissa avseenden betydligt minskats och i intet fall skärpts. Förmögenhetsskattens belopp blir alltjämt, ehuru i mindre grad än nu, beroende icke blott av förmögenhetens utan även av inkomstens storlek. Enligt kommitténs uppfattning saknas anledning att icke tillvarata den särskilda skattekraft, som representeras av förmögenhet — större eller mindre — i förening med god inkomst, detta så mycket mindre som de skattebelopp, som därigenom skulle bortfalla, skulle få delvis tagas ut av relativt små inkomsttagare med medelstora och smärre förmögenheter. Med alternativ B få även de minsta förmögenheterna, om de äro förenade med någorlunda stora inkomster, bidra till förmögenhetsbeskattningen, varigenom även nås den fördelen, att deklARATIONSSKYLDIGHETEN kan göras mera effektiv och fullständigare statistik över förmögenheterna vinnas. För såväl de allra minsta förmögenheterna som något större sådana uppkommer vid tillämpning av alternativ B en skattelindring i förhållande till vad nu gäller genom förmögenhetsdelens sänkning från $\frac{1}{60}$ till $\frac{1}{100}$. En granskning av de exempel å de olika alternativens verkningar, till vilka kommittén haft tillgång och som delvis äro redovisade i betänkandet, har överhuvud bibragt kommittén den uppfattningen, att alternativ B sett såsom helhet bättre än de övriga alternativen tager hänsyn till de omständigheter, som inverka å skatteförmågan. Det mycket svåra problemet om reduktionsregler i vissa fall vid förmögenhetsbeskattningen har enligt alternativ B fått en lösning, som i stort sett får anses mera tillfredsställande än enligt de båda övriga alternativen.

I fråga om rörligheten hos skattesystemen torde alternativ B få tillerkännas ett visst företräde framför alternativ A, när förmögenhetsskatten till viss del blir rörlig, utan att dock rörligheten såsom vid alternativ C kan befaras medföra några konsekvenser i avseende å systemets elasticitet.

I taxeringstekniskt hänseende kan alternativ B icke anses vara alternativ A underlägset.

Efter överbägande av de synpunkter, som kunna anläggas på de olika alternativen, har kommittén följaktligen funnit sig böra förorda, att beskattningen av fysiska personers inkomst och förmögenhet anordnas i enlighet med det system, som innefattas i det av kommittén uppgjorda alternativet B.

Till fysiska personer böra enligt kommitténs mening fortfarande i skatteavseende hänföras oskifta dödsbon och s. k. familjestiftelser.

Yttrandena.

Spörsmålen om förmögenhetsbeskattningens anordnande i form av allmän merbeskattning å förmögenhetsavkastning samt om införande av rätt till avdrag för erlagda kronoutskylder ha endast berörts av länsstyrelsen i *Uppsala län*:

Då kommittén diskuterat frågan om merbeskattning av förmögenhetsinkomst, vill länsstyrelsen bestämt avstyrka en sådan skatteform. I ett jordbrukslän som Uppsala län framstår svårigheten att med avseende å jordbrukarnas inkomster skilja mellan inkomst av förmögenhet och inkomst av arbete på ett tillförlitligt sätt såsom nära nog oöverstiglig.

Beträffande frågan om avdrag för kronoutskylder synes det svårt att principiellt försvara, att jämväl den del av inkomsten, som staten tager i skatt, skall beläggas med skatt. Huruvida skatten beräknas på det ena eller andra årets inkomst inverkar visserligen på storleken men icke på den principiella grunden. Därtill kommer att, såsom kommittén själv påpekar, förslaget om den progressiva kommunalskattens borttagande minskar avdraget för de härav berörda skattskyldiga. Skäl tala således för avdraget. Då emellertid kommittén förklarar, att avdragets genomförande möjligen skulle framkalla större ojämnheter och förutsätta ökade marginaler vid beräkningen av skatteavkastningen samt närmare utredning angående möjligheten att undvika sådana verkningar icke föreligger, anser länsstyrelsen sig icke kunna föreslå ett frånträdande av kommitténs ståndpunkt härutinnan.

Beträffande valet mellan de i betänkandet diskuterade systemen för beskattningen av fysiska personer har det överbägande antalet myndigheter och sammanslutningar i likhet med kommittén förordat alternativ B (en kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt och en särskild skatt å förmögenhet). De båda övriga alternativen ha fått enstaka förespråkare; i ett par yttranden har bestämt förord icke lämnats något av alternativen.

Ur de yttranden, i vilka alternativ B förordas, må följande uttalanden här återgivas.

Kammarrätten anför:

Kammarrätten har vid granskning av de tre alternativa förslagen till skattesystem funnit, att dessa — om man bortser från verkningarna av de av kommittén föreslagna ändringarna i fråga om familjebeskattningen — i stort sett innebära samma avvägning av skattebördan mellan skattskyldiga i olika inkomst- och förmögenhetsskikt som enligt de för närvarande gällande grunderna. Vid vissa inkomst- och förmögenhetskombinationer synas dock ganska betydande skiljaktigheter kunna uppstå vid jämförelse såväl med det nuvarande skattesystemet som mellan de tre alternativen inbördes,

vilket är helt naturligt, eftersom samtliga skattesystemen äro uppbyggda efter olika grunder.

Beträffande spörsmålet om vilket av de tre alternativa förslagen till skattesystem, som kan anses mest lämpat att läggas till grund för lagstiftning i ämnet, får kammarrätten till en början framhålla, att alternativ C, innefattande en kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt, har den fördelen framför de övriga alternativen, att beskattningen enligt alternativ C skulle äga rum i form av en enda skatt. Det företräde i fråga om enkelhet i tillämpningen, som på grund därav tillkommer detta skattesystem, blir dock enligt kammarrättens mening väsentligt förringat därigenom att beräkningen av förmögenhetsdelen enligt alternativ C skulle ske i tre olika skikt, varvid den första skiktgränsen lagts så lågt som vid 60,000 kronor. Vidare synes enligt detta alternativ förmögenhetsbeskattningen alltför starkt röna inverkan av inkomstens storlek. Saknaden av någon reduktionsregel för förmögenheter i förening med ringa eller ingen inkomst skulle medföra en stark skattebelastning vid större förmögenheter. Med hänsyn till att enligt alternativ C bottenskatten till stor del hänförs sig till förmögenhet torde det nog även kunna befaras, att detta system icke besitter nödig elasticitet.

Såsom förmögenhetsbeskattningen utformats enligt de nu föreliggande förslagen till skattesystem, måste densamma enligt kammarrättens mening anses innebära ett klart avsteg från de principer, som legat till grund för den år 1910 införda förmögenhetsbeskattningen. Visserligen kan redan 1910 års lagstiftning sägas i så måtto innefatta en beskattning av själva förmögenhetsinnehavet, att förmögenheten beskattas oberoende av huruvida densamma lämnat någon avkastning. Den metod, efter vilken förmögenhetsskatten beräknas, visar dock, att skatten närmast tänkts såsom en skatt å förmögenhetens avkastning. Med den av kommittén föreslagna avvägningen av skattebördan mellan inkomst och förmögenhet blir emellertid förhållandet helt annorlunda. Kommitténs förslag rörande förmögenhetsbeskattningen måste obetingat anses innebära en beskattning av förmögenheten såsom sådan. Med hänsyn därtill torde det enligt kammarrättens uppfattning vara lämpligast att låta förmögenhetsskatten helt och hållet eller till övervägande del utgå i form av en från inkomstskatten fristående förmögenhetsskatt eller alltså i överensstämmelse med någotdera av alternativen A eller B. Av dessa två alternativ torde alternativ A, innefattande en inkomstskatt och en förmögenhetsskatt, få anses vara det mest rationella. Gentemot en helt fristående förmögenhetsbeskattning kunna emellertid resas vägande invändningar. Då man beträffande en sådan beskattning torde böra bestämma en viss minimigräns för skattskyldighetens inträde (enligt alternativ A 10,000 kronor), skulle detta medföra hel skattebefrielse för förmögenheter under denna minimigräns. I förhållande till de beskattningsgrunder, som gällt alltsedan år 1910, skulle alltså för ägare av mindre förmögenheter inträda en skattelindring, vilken knappast torde kunna motiveras ur skatteförmågesynpunkt. Härtill kommer, att med hänsyn till nödvändigheten av en effektiv skattekontroll skattskyldighet i en eller annan form torde böra föreskrivas även för de minsta förmögenheterna. Ur dessa synpunkter får enligt kammarrättens mening alternativ B anses vara att föredraga framför alternativ A.

Kammarrätten förordar alltså i likhet med kommittén, att alternativ B lägges till grund för det nya skattesystemet.

Statskontoret yttrar:

Rent principiellt sett tala enligt statskontorets mening vissa skäl för att — såsom vanligen sker i utlandet — skatten borde uttagas i form av en sär-

skild skatt å inkomst och en å förmögenhet. Med utgångspunkt från de av kommittén antagna förutsättningarna läser emellertid den smidigaste anpassningen komma att ernås, om — på sätt kommittén förordat — statsskatten uttages i form av en kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt samt vid sidan härav en särskild skatt å förmögenhet. Vid sådant förhållande synes tillräcklig anledning icke föreligga att ifrågasätta ändring i kommitténs förslag.

Länsstyrelsen i *Uppsala län* säger sig med hänsyn till den tid, som stått till buds, icke kunna göra något bestämt uttalande. Länsstyrelsen vill dock framhålla följande:

Vid valet mellan de olika metoderna får icke förbises, att taxeringsarbetet blivit så invecklat och arbetsamt, att det är en fördel, om metoden i den nya lagstiftningen icke i onödan avviker från den nu tillämpade. Alternativ C står tydligen tekniskt sett närmast nu gällande system, såvitt det handlägges av taxeringsnämnderna. Å andra sidan må framhållas, att, särskilt såvitt angår förmögenhet bestående i jordegendom, förmögenheten icke bör belastas med avsevärd beskattning, då avkastningen är ingen eller ringa. En tyngande förmögenhetsbeskattning för jordbrukarna under en depressionsperiod kan leda till följder, som bestå under en lång tid framåt. Såvitt länsstyrelsen kunnat finna, blir med den kombination, alternativ C innehåller, förmögenheten vid skärpning av bottenskanen hårdare belastad än vid något av övriga alternativ. Det är emellertid icke klart, varför kommittén funnit nödvändigt att i alternativ C vidtaga en så stor överflyttning till de högsta skikten. Därest emellertid icke en omläggning i detta avseende kan genomföras, synes alternativ C icke vara tillfredsställande.

Beträffande alternativ A vill länsstyrelsen understryka de av kommittén själv framförda anmärkningarna dels mot befrielsen av förmögenheter upp till 10,000 kronor från förmögenhetsskatt och dels mot skärpningen av beskattningen för de medelstora förmögenheterna. I förra avseendet kan länsstyrelsen helt och hållet bekräfta vad kommittén uttalar angående de ökade svårigheter vid taxeringsarbetet, som skulle följa av en sådan befrielse. Därjämte synes det principiellt sett mindre riktigt att befria de små förmögenheterna från en så lindrig skatt, som här är fråga om. Vad de medelstora förmögenheterna angår måste länsstyrelsen avråda från skärpning. Just i dessa skikt torde en stor del av jordbruksförmögenheterna ligga. De risker, som en avsevärd skatt på sådana förmögenheter medför, enligt vad ovan antytts, skulle därför enligt detta alternativ bli särskilt framträdande.

Länsstyrelsen har således kommit att stanna vid alternativ B, under förutsättning att de mot C nyss framställda anmärkningarna icke på ett lämpligt sätt kunna avlägsnas.

Länsstyrelsen i *Gävleborgs län*, som av taxeringstekniska skäl finner nödvändigt, att en ringa del av förmögenheten inkluderas i inkomstskatten, ifrågasätter huruvida icke förmögenhetsdelen kunde nedsättas till $\frac{1}{200}$, såsom föreslagits i 1936 års propositioner.

Den enda myndighet, som uttryckligen förordat alternativ A (en inkomstskatt och en förmögenhetsskatt), är *riksräkenskapsverket*, i vars utlåtande anföres bland annat följande:

Riksräkenskapsverket, som i sitt utlåtande över 1936 års departementsmemoria förordat hela beskattningens sammanförande i en enda kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt, har efter den skärpning av förmögenhetsbe-

skattningen, som betingas av den numera erforderliga utvidgningen av beskattningens ram, funnit sig icke längre böra vidhålla sitt tidigare yrkande. Riksräkenskapsverket ansluter sig alltså i nuvarande läge till skattekommitténs uppfattning, att det som alternativ C betecknade skattesystemet icke bör läggas till grund vid den omläggning av skattesystemet, varom nu är fråga.

De av skattekommittén utarbetade, som alternativ A och alternativ B betecknade skattesystemen, vilka båda upptaga en fristående förmögenhetsskatt, finner riksräkenskapsverket i huvudsak likvärdiga. Såsom kommittén utvecklat, erbjuder alternativ A stora fördelar genom de enkla och klara linjer, efter vilka det utformats och är detta alternativ härutinnan överlägset alternativ B. Å andra sidan torde sistnämnda alternativ så till vida äga något företräde, att enligt detta alternativ förmögenhetsskattens belopp allttjämt blir, ehuru i mindre grad än för närvarande, beroende icke blott av förmögenhetens utan även av inkomstens storlek.

Enligt riksräkenskapsverkets uppfattning skulle en fullt tillfredsställande avvägning av den sammanlagda skattebördan ernås vare sig alternativ A eller alternativ B lägges till grund för det nya statsskattesystemet. Vid sådant förhållande har ämbetsverket stannat vid att för sin del förorda alternativ A såsom den i tekniskt hänseende avgjort enklaste beskattningsformen.

Skånes handelskammare tvekar även i valet mellan alternativ A och alternativ B:

Av de tre föreslagna alternativen torde A och B närmast böra ifrågakomma. Men även om dessa gäller att de genom den högt uppressade grundbeloppsnivån och den allttjämt upprätthållna höga förmögenhetsbeskattningen var för sig äro förknippade med uppenbara ojämnheter och hårdheter. Även i sådana fall då en förmögenhet ej ger avkastning utgår i vissa lägen — för förmögenheter mellan 100,000 och 500,000 kronor — ej blott samma skatt som förut utan t. o. m. förhöjd skatt. För icke räntegivande förmögenheter, överstigande miljonen, gäller ett motsatt förhållande. I båda fallen är beskattningen påtagligt obillig, och då kommittén trots erkännansvärda bemödanden icke lyckats att konstruera en rimlig reduktionsregel, synes detta vittna om att systemet självt är behäftat med fundamentala brister. Även för räntebärande förmögenheter medföra båda förslagen i låga inkomstlägen en obillig skärpning av beskattningen, varierande mellan 50 och 100 %, varvid än det ena än det andra alternativet ger det hårdaste utslaget. En dylik skatteavvägning drabbar särskilt dem, som genom hopsparande av ett kapital sökt sörja för sin ålderdom och den stämmer dåligt överens med den lättnad skattelagstiftningen bereder dem, som för samma ändamål skaffat sig en pensionsförsäkring. Ehuru oegentligheter av denna art icke alltid framträda med samma styrka i båda alternativen synes det dock icke förhålla sig så att det ena härutinnan är avgjort bättre eller sämre än det andra. Tvärtom och bl. a. på grund av förmögenhetsskattens olika ställning i de båda alternativen visar sig, att samma oegentlighet, som i alternativ A framträder skarpast vid grundbeloppsnivån för att vid högre utdebitering träda relativt tillbaka, i alternativ B förhåller sig alldeles omvänt. Vad därefter beträffar systemens allmänna karaktär har alternativ A såtillvida ett företräde, som det genom sin enklare byggnad är mera lättöverskådligt och medger en klarare inblick i beskattningens verkningar, medan alternativ B, därest utdebiteringen stannar inom normala gränser, har en obestridlig förtjänst i sin större elasticitet.

Ett system, innefattande en enda kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt (alternativ C), förordas av två länsstyrelser.

Länsstyrelsen i *Stockholms län* erinrar, att länsstyrelsen i sitt yttrande över 1936 års departementspromemoria anslöt sig till det förslag, som innebar en enda kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt. Det nu föreliggande förslaget innehöller enligt länsstyrelsens förmenande icke någon utredning, som kunde föranleda länsstyrelsen att intaga en annan ståndpunkt till spörsmålet.

Länsstyrelsen i *Skaraborgs län* anför:

Länsstyrelsen förordar för sin del alternativ C, som närmast ansluter sig till det nuvarande statsskattesystemet. Detta alternativ innebär en kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt av sådan struktur, att förmögenhetsskatten lindras i samma mån den skattskyldiges inkomst är låg. Endast ägare av större förmögenheter (över 2 miljoner kronor) skulle härvidlag komma i mindre gynnsam ställning. Systemet synes därför verka rättvist. Det är vidare enklare i tillämpningen än de båda övriga alternativen, då taxeringen utföres i en längd. Båda övriga alternativen erfordra särskilda längder för taxering av inkomst och förmögenhet var för sig. Att taxera förmögenheter av olika storlek i olika skikt är snarast en blankettfråga, som ej kan vålla avsevärdare besvär för beskattningsnämnderna.

Länsstyrelsen i *Älvsborgs län* diskuterar de föreslagna skatteformerna utan att giva bestämt förord för något av de upprättade alternativen. Länsstyrelsen förmenar, att kommittén avvisat ett system med endast en kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt huvudsakligen av det skäl, att en sådan skatt på grund av nödvändigheten att uppdelas förmögenhetsdelen på flera skikt skulle vålla tekniska svårigheter vid taxeringen, samt anför i anslutning härtill:

Länsstyrelsen är ingalunda övertygad om att dessa svårigheter skulle åsamka beskattningsnämnderna en större arbetsbörda än den av kommittén föreslagna, med uppläggning av särskilda längder m. m. förenade särskilda förmögenhetsskatten. Även om ett skattesystem med endast en statsskatt icke kan tänkas minska det nuvarande arbetet för beskattningsnämnderna, skulle det likväl medföra en avsevärd lättnad i debiterings- och uppördsavseende, detta särskilt för den händelse utskyldernas erläggande, såsom man har att vänta, skulle fördelas på ett större antal terminer. Med detta mål för ögonen samt under hänsynstagande därtill, att den nuvarande inkomst- och förmögenhetsskatten såsom skatteform i stort sett varit tillfredsställande och ingått i de skattskyldigas medvetande, är kommitténs förslag att beklaga. Å andra sidan är möjligt, att utan den föreslagna uppdelningen skatten ej kunnat göras fast i den utsträckning, som skett. Då skattens rörlighet numer endast betyder höjningar och ej sänkningar, är ur näringslivets synpunkt en fast, om ock hög skatt att föredraga framför den osäkerhet, som en rörlig skatt skapar.

De av kommittén för inkomst- och förmögenhetsskatten föreslagna skatteskalorna (avseende bottenkatt och tilläggs-skatt) ha i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Vissa jämkningar i skalornas avvägning ha dock ifrågasatts från några håll.

Socialstyrelsen anför sålunda:

Kommittén har icke ansett sig kunna föreslå någon generell lättnad i beskattningen för de lägsta inkomsttagarna. En dylik skattelättnad hade gi-

vetvis varit önskvärd, eftersom skärpningen av den indirekta beskattningen enligt vad verkställda undersökningar utvisa medfört en relativ ökning av skattebördan för de lägsta inkomstskikten. Vidare är att märka, att en relativt sett starkare belastning kommer att inträda för de mindre inkomsttagarna vid en skärpning av utdebiteringsprocenten. Styrelsen anser sig emellertid icke kunna bedöma, huruvida förslaget härutinnan innebär den lämpligaste avvägningen.

Länsstyrelsen i *Kalmar län* anser, att skatteskalans utformning, ävensom den av länsstyrelsen i annat sammanhang behandlade höjningen av ortsavdragen, leder till att stora grupper av inkomsttagare undgå konsekvenserna av de beslut ifråga om anslagsbeviljanden, för vilka de äro direkt eller indirekt ansvariga, och uttalar i anslutning därtill farhågor för att nödig sparsamhet med allmänna medel kan komma att åsidosättas.

Länsstyrelsen i *Malmöhus län* gör följande uttalande:

En följd av att de nu gällande skatterna inarbetats i det framlagda skattesystemet ävensom att de skattefria avdragen avsevärt höjts har blivit att skattesatserna för vissa skikt av inkomsttagare måste ökas i icke så ringa grad. Visserligen kan det ju icke vara annat än rättvist att de högre inkomsttagarna drabbas förhållandevis hårdare av beskattningen än de med mindre inkomster. Men det synes dock länsstyrelsen kunna ifrågasättas om förslaget i detta avseende icke gått längre än som får anses lämpligt och behöfligt. Särskilt hårt träffar enligt länsstyrelsens åsikt denna förskjutning av skattebördan dem, som stå lägst i det skikt, där fast tilläggsskatt vidtager.

Länsstyrelsen i *Örebro län*, som anser svårt att avgöra, om de föreslagna skatteskalorna äro rätt avvägda de olika inkomsttagaregrupperna emellan, finner den granskning, länsstyrelsen haft möjlighet att underkasta förslaget i denna del, visa att skatten för de högre inkomsterna i mellanskikten (10,000—25,000 kronor) skulle komma att bliva förhållandevis stor.

Lantbruksstyrelsen anför:

Det mindre jordbruket arbetar av flera anledningar för närvarande under tryckta ekonomiska förhållanden och påkallar för den skull särskild uppmärksamhet i beskattningshänseende. I följd härav har lantbruksstyrelsen ansett sig böra framkasta tanken på att viss mindre förmögenhet eller förmögenhet, som icke överstiger 10,000 kronor eventuellt 20,000 kronor och som övertvägande eller uteslutande består av jordbruksfastighet och jordbruksinventarier, skulle befrias jämväl från den skatt å förmögenhet, som ingår i den kombinerade inkomst- och förmögenhetsskatten. Lantbruksstyrelsen inser givetvis, att svårigheter möta för att på detta sätt i beskattningshänseende skilja på olika slag av förmögenhet. På grund av de mindre jordbrukarnas svaga ekonomiska läge i förhållande till såväl andra befolkningsskikt som jordbrukare inom det medelstora och större jordbruket har lantbruksstyrelsen i allt fall velat framföra detta förslag för att detsamma må kunna komma åtminstone under diskussion.

Några myndigheter ha ifrågasatt en annan avvägning mellan den rörliga och den fasta delen av inkomst- och förmögenhetsskatten än den som förslaget innefattar.

Statskontoret anför sålunda:

Med den utformning, skatteskalorna fått i förslaget, är progressiviteten i den rörliga bottenskatten i förhållande till nu gällande skatteskalor jämförelsevis svagt utbildad, medan progressiviteten i den fasta tilläggsskatten gjorts väsentligt skarpare. En dylik avvägning av skatteskalorna läser emellertid leda till att elasticiteten i skattesystemet kommer att minskas, vilket icke kan undgå att medföra, att vid ett ökat skattebehov en större höjning av uttagningsprocenten blir nödvändig än som skulle varit erforderlig med en starkare progressiv bottenskatt. Måhända hade det varit att föredraga, att bottenskatten gjorts mera progressiv samtidigt med att progressiviteten hos tilläggsskatten i motsvarande mån lättats.

Länsstyrelsen i *Gotlands län* uttalar sig för »en sådan omarbetning av skatteskalorna och avvägningen av gränsen för tilläggsskattens inträdande, att härigenom i någon vidare mån än förslaget innehåller tillgodoses rimligheten av en mindre förskjutning uppåt i relationen mellan lägre och högre inkomstskikt».

Den av kommittén för den särskilda skatten å förmögenhet föreslagna skalan har ävenledes i stort sett tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Ändringsförslag ha dock framförts av några myndigheter.

Länsstyrelsen i *Hallands län* finner sålunda den av kommittén föreslagna skattskyldighetsgränsen för den särskilda förmögenhetsskatten, 20,000 kronor, vara låg. Länsstyrelsen påpekar att vid nu rådande låga ränteläge en ytterligare belastning av skatter på relativt små kapitaltillgångar är synnerligen ömtålig och kommer att i stor utsträckning drabba skattskyldiga, som för sitt uppehälle äro beroende av ett sparad kapital, exempelvis pensionärer och innehavare av mindre fastigheter. Även om en skatteskärpning för större förmögenheter skulle bliva följd, bör enligt länsstyrelsens mening en höjning av gränsen för skattepliktig förmögenhet övervägas.

Länsstyrelsen i *Värmlands län* framför liknande synpunkter.

Den av kommittén föreslagna reduktionsregeln har i de av yttrandena, som särskilt beröra detta spörsmål, i allmänhet lämnats utan erinran. Särskilda uttalanden i frågan ha dock förekommit. *Skånes handelskammars* uppfattning framgår av dess förut refererade yttrande rörande valet av skattesystem. Länsstyrelsen i *Södermanlands län* ifrågasätter, om ej minimigränsen, 40 procent av den skattepliktiga förmögenheten, blivit bestämd väl högt. Med hänsyn särskilt till sparbankernas insättareklientel, som till ej ringa del består av personer, vilkas huvudsakliga inkomster utgöras av räntan å hopsparade medel, uttalar *svenska sparbanksföreningen* det önskemålet, att möjlighet till nedsättning helt eller delvis av förmögenhetsskatten i de fall då förmögenheten lämnat ingen eller ringa avkastning medges i större utsträckning än enligt förslaget. *Handelskammaren för Örebro och Västmanlands län* förordar sådan ändring i reduktionsregeln, att vid fastställande av den beskattningsbara förmögenheten hänsyn tages endast till avkastningen av förmögenheten och icke till annan inkomst.

Beträffande den av kommittén inledningsvis berörda frågan om möjlighe- *Departements-*
terna att anordna förmögenhetsbeskattningen i form av en allmän merbe- *chefen.*
skattning å förmögenhetsavkastning har jag icke funnit anledning frångå den
uppfattning, åt vilken jag vid tidigare tillfällen givit uttryck och vartill även
kommittén kommit, nämligen att förutsättningar för närvarande saknas för
införande av en dylik för vårt land helt ny form för beskattning av förmö-
genhet.

Kommittén har vidare såsom en preliminär fråga diskuterat spørgsmålet om
eventuellt utvidgande av rätten att vid inkomstberäkning beträffande taxe-
ring till statsskatt erhålla avdrag för erlagda kommunalskatter till att om-
fatta jämväl kronoutskylder. Av utredningen synes framgå, att de skatt-
skyldiga icke skulle få någon verklig fördel av rätt till sådant avdrag. Den
nödvändiga skärpningen av progressivskalan skulle nämligen neutralisera
verkningarna av skatteavdraget för skattskyldiga med jämna inkomster och
skärpa motsättningarna mellan de goda och de dåliga åren vid varierande
inkomster. Jag är fördenskull ense med kommittén, då den vid uppgörande
av skatteskalor utgått från att avdragsrätt för kronoutskylder alltjämt icke
bör medgivas.

Vad därefter angår själva frågan om systemet för statsbeskattningen av
fysiska personer torde ställningstagandet till densamma böra föregås av en
granskning av de för de olika alternativen upprättade skatteskalorna för i
inkomstskatten (respektive inkomst- och förmögenhetsskatten) ingående bot-
tenskatt och tillägsskatt. Då såsom kommittén anfört avvägningen av skat-
tebördan mellan skattskyldiga utan förmögenhet bör vara densamma enligt
de olika alternativen, bliva berörda skatteskalor identiska.

Den avvägning av skattetrycket mellan skattskyldiga i olika inkomstskikt,
som innefattas i de av kommittén förordade skatteskalorna, överensstämmer
i det stora hela med vad som gäller enligt för åren 1936 och 1937 fastställda
samt i årets statsverksproposition föreslagna grunder. Viss skärpning in-
träder dock vid beskattningsbara belopp över 40,000 kronor; denna skatte-
höjning är till stor del betingad av den bortfallna rätten till avdrag för den
del av skatten, som motsvarar kommunal progressivskatt. Någon lättnad
för de lägsta inkomsttagarna innebär alltså den föreslagna skatteskalen för
bottenskatten — i motsats till vad fallet var enligt propositionerna vid 1936
års riksdag — icke i och för sig. Å andra sidan bör vid jämförelse med 1936
års propositioner ihågkommas, att genom den av samma års riksdag beslu-
tade skärpningen av skalan för den extra inkomst- och förmögenhetsskatten
ett belopp av ytterligare 13 miljoner kronor kom att uttagas av fysiska per-
soner med beskattningsbart belopp överstigande 6,000 kronor. Den relativa
merbelastning av de högre inkomstskikten som därvid uppkom har sedan
dess bestått. Vidare må i detta sammanhang erinras om den överflyttning
av skattebördan, som följer av de föreslagna ändringarna i fråga om familje-
beskattningen. För familjeförsörjare i de lägre inkomstskikten har därige-
nom beretts en betydande lindring av skattebördan. De av kommittén före-

slagna skalorna ha vid remissen i allmänhet tillstyrkts. Med beaktande jämväl av vad förut anförts angående beskattningens ram har jag funnit mig böra godtaga de upprättade skalorna för bottensskatt och tilläggsskatt. Skalornas inbördes avvägning synes mig även tillfredsställande.

Av de tre uppgjorda alternativen till skattesystem innefattar ett, alternativ A, två helt fristående skatter, en inkomstskatt och en förmögenhetsskatt. Alternativ C representerar den motsatta ytterligheten, i det att hela beskattningen uttages i form av en enda kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt av samma typ som den nu gällande. Alternativ B går en medelväg: vid sidan av en kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt ställes en särskild skatt å förmögenhet. De särskilda förmögenhetsskatterna ha förutsatts skola vara fasta. Kommittén har för sin del förordat alternativ B. Det övervägande antalet hörda myndigheter och sammanslutningar har även tillstyrkt detta alternativ.

För egen del har jag kommit till den uppfattningen att valet slutligen måste stå mellan alternativen A och B. Mot det tredje alternativet, C, kunna nämligen enligt min mening sådana anmärkningar riktas, att det icke bör läggas till grund för ett skattesystem av mera definitiv karaktär. Främst kommer därvid i betraktande den alltför kraftiga inverkan, som *inkomstens* storlek utövar å förmögenhetsskatten. Det kan icke vara riktigt, att förmögenhetsskatten vid en och samma förmögenhet skall variera i så hög grad som enligt utredningen skulle bliva fallet. Med hänsyn till att enligt alternativ C den rörliga bottensskatten till stor del härrör från förmögenhet föreligger viss fara för att systemet icke besitter nödig elasticitet. Såsom kammarrätten understrukit blir det företräde i fråga om enkelhet i tillämpningen, som följer av att systemet innefattar en enda skatt, väsentligen förringat därigenom att beräkningen av förmögenhetsdelen skulle ske i tre olika skikt, varvid den första skiktgränsen lagts så lågt som vid 60,000 kronor. Det må slutligen erinras, att av de talrika myndigheter, som vid remissen av 1936 års departementspromemoria uttalade sig för ett system med en enda kombinerad inkomst- och förmögenhetsskatt, endast några få nu vidhållit denna uppfattning.

Av de båda övriga alternativen torde, såsom kommittén anför, alternativ A erbjuda stora fördelar genom sin tekniskt enkla utformning med därav följande överskådliggheit över beskattningens verkningar. Då emellertid ett system med fristående förmögenhetsskatt är helt artsäkilt från det nuvarande skattesystemet — förmögenhetsskatten skulle, från att som nu vara i hög grad beroende även av *inkomstens* storlek, i det nya systemet endast bestämmas efter förmögenhetsbeloppet — uppkomma naturligen vid omläggningen mycket betydande skiljaktigheter vid vissa inkomst- och förmögenhetskombinationer. Detta blir särskilt förhållandet i fråga om medelstora förmögenheter, där betydlig skatteskärpning i allmänhet skulle inträda utom i de fall, där ägarens inkomster äro stora i förhållande till förmögenheten. Då man vid en fristående förmögenhetsskatt torde få bestämma en viss minimigräns för skattskyldighetens inträdande — enligt alternativ A 10,000 kronor — bli alla förmögenheter under denna gräns helt fria från förmö-

genhetsskatt. I de fall då dessa smärre förmögenheter äro förenade med god inkomst representera de en skattekraft, som väl motiverar någon beskattning.

Med hänsyn till nu anförda förhållanden finner jag mig liksom kommittén böra förorda att skattesystemet uppbygges i enlighet med alternativ B. Skillnaden mot nu i beskattningen i olika individuella fall blir enligt detta alternativ icke så framträdande som vid alternativ A. Den skattskyldiges inkomst kommer att vid förmögenhetsbeskattningen utöva en verkan, som får anses rimlig, och differentieringen efter förmögenhetens storlek blir tillfredsställande. Då alla förmögenheter tagas till beskattning, kan effektiv kontroll över deras taxering vinnas. Såsom en särskild fördel med alternativ B torde få anses den skattelindring i förhållande till nu som uppkommer för mindre förmögenheter (upp till c:a 30,000 kronor) genom förmögenhetsdelens minskning från $\frac{1}{60}$ till $\frac{1}{100}$. Att låta skattelindringen utsträckas till större förmögenheter genom höjning av minimigränsen för skattskyldighetens inträdande vid den särskilda förmögenhetsskatten från föreslagna 20,000 kronor till exempelvis 30,000 kronor finner jag mig däremot icke kunna tillstyrka.

Frågan om reduktionsregler i vissa fall vid förmögenhetsbeskattningen har i alternativ B — liksom ock i övriga alternativ — fått en lösning, som icke kan anses helt tillfredsställande. Enligt den föreslagna regeln, som icke medför differentiering vare sig efter dyrorts- eller familjeförhållanden eller i fråga om förmögenheternas storlek, inträder reduktion över hela linjen, så snart inkomsten, oavsett om den härflyter ur förmögenheten eller icke, understiger 3 procent av förmögenheten. Av den utredning, som kommittén låtit verkställa rörande förevarande spörsmål, framgå klart de stora svårigheter, som mött vid försöken att konstruera en på en gång sakligt tillfredsställande och lättillämplig regel. Att anknypa reduktionsregeln till det beskattningsbara beloppet — såsom skett vid de hittillsvarande särskilda förmögenhetsskatterna — i stället för till det taxerade beloppet har visat sig ogörligt, enär icke blott differentieringen mellan större och mindre förmögenheter utan även skillnaden i reduktionsmöjligheter mellan skattskyldiga med olika dyrorts- och familjeförhållanden skulle bliva omotiverat stor. Andra undersökta alternativ, enligt vilka nyssnämnda förhållanden skulle få inverka vid reduktionen, ha av praktiska skäl måst övergivas. Vid övervägande av nu angivna förhållanden har jag funnit mig böra tillstyrka den av kommittén förordade reduktionsregeln.

Med fysiska personer torde alltjämt i skattehänseende böra likställas oskifta dödsbon och s. k. familjestiftelser.

För bedömande av det föreslagna skattesystemets verkningar må hänvisas till de exempel som intagits i tabellerna 2—4 i bilaga F. Vid uppgörandet av exemplen avseende det föreslagna skattesystemet har hänsyn icke kunnat tagas till den inverkan å statsskattens storlek, som för högre inkomsttagare blir en följd av den bortfallna rätten till avdrag för den del av skatten, som motsvarar kommunal progressivskatt, och icke heller till den ökning av den allmänna kommunalskatten, som vid den kommunala progressivskattens

bortfallande kan komma att inträda i de kommuner, vilka ej få full kompensation för förlusten av sistnämnda skatt genom skatteutjämnande åtgärder, eller den sänkning av den allmänna kommunalskatten, som är att emotse i de kommuner vilka erhålla mer än full sådan kompensation.

Beskattningen av juridiska personer.

Frågan om de juridiska personernas beskattning har ingått bland kommitténs utredningsuppgifter. En omläggning av skatteformerna för fysiska personer inverkar redan av tekniska skäl på beskattningen av juridiska personer. Detta gäller i första hand sådana juridiska personer, som nu beskattas lika med enskilda, i främsta rummet de svenska ekonomiska föreningarna. Därvid måste också beaktas förhållandet mellan de ekonomiska föreningarna och aktiebolagen. I samband därmed får spörsmålet om avvägningen av aktiebolagens beskattning upptagas i hela sin vidd.

Vid utformandet av grunderna för statsbeskattningen av juridiska personer ha olika synpunkter anlagts alltefter det s. k. dubbelbeskattning eller enkelbeskattning åsyftats. Dubbelbeskattning innebär i princip, att den juridiska personens inkomst beskattas icke blott hos den juridiska personen utan även, i den mån den utdelas såsom vinst, hos den som erhållit utdelningen. Vid enkelbeskattning beskattas den juridiska personen i stället för dess intressenter. Dubbelbeskattning åsyftas för närvarande i fråga om aktiebolag — beträffande försäkringsaktiebolag i den mån inkomsten belöper på aktieägarna i denna deras egenskap — och ekonomiska föreningar samt vissa utländska juridiska personer. Dubbelbeskattningen är anordnad genom progressiva tariffer. I den mån enkelbeskattning åsyftas har man avsett att den juridiska personen skall drabbas av den skatt, som i *genomsnitt* skulle ha träffat de fysiska intressenterna, om dessa beskattats själva. På grund härav har skatten för ifrågavarande juridiska personer gjorts proportionell. Oskifta dödsbon och familjestiftelser samt utländska juridiska personer (jämväl i den mån enkelbeskattning åsyftas) beskattas dock enligt den för fysiska personer gällande progressiva skatteskalen.

Omläggning av aktiebolagens och de ekonomiska föreningarnas beskattning.

Svenska aktiebolags beskattning till statlig inkomst- och förmögenhets-skatt äger rum enligt en särskild, efter deras inkomstprocent avvägd skatteskala. Med inkomstprocent förstås det procenttal, efter helt år räknat, som det beskattningsbara beloppet — jämte i förekommande fall behållen inkomst av utdelning från annat svenskt aktiebolag eller svensk ekonomisk förening, för vilken inkomst skatteplikt icke föreligger — utgör av bolagets kapital. Till kapital, varom här är fråga, räknas för aktiebolag såväl aktie-

kapital som ock reservfond. Den kommunala progressivskattens grundbelopp och därmed indirekt även utjämningskattens grundbelopp bestämmes enligt en särskild till inkomst- och förmögenhetsskattens skala anknuten formelskala; nämnda båda skatter utgå endast, därest inkomstprocenten överstiger 6.

Ekonomiska föreningar beskattas enligt de för fysiska personer gällande progressiva skatteskalorna till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, kommunal progressivskatt och utjämningskatt. Progressionen blir således beroende allenast av den taxerade inkomstens storlek i och för sig. Ekonomiska föreningar äro lika litet som aktiebolagen skattepliktiga till extra inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet.

Bolagsskatteberedningen.

Förslag till omläggning av beskattningen av aktiebolag och ekonomiska föreningar framlades år 1931 av bolagsskatteberedningen.

Bolagsskatteberedningens förslag innebar bland annat, att för svenska aktiebolag den statliga inkomst- och förmögenhetsskattens grundbelopp skulle utgöra fem procent. Den progressiva skatten skulle följaktligen utbytas mot en proportionell sådan. Förslaget betydde en sänkning av dåvarande medelkatteprocent för aktiebolagen med icke fullt $\frac{1}{3}$ och en skatteminskning, fränsett monopolbolagen, av omkring 7.5 miljoner kronor. I fråga om de ekonomiska föreningarna föreslog beredningen, att dessa skulle likställas med aktiebolag och följaktligen underkastas statlig inkomst- och förmögenhetsskatt med ett grundbelopp av 5 procent. Enligt beredningens förslag skulle vidare den kommunala progressivskatten och utjämningskatten å aktiebolag och ekonomiska föreningar bortfalla.

Beträffande bolagsskatteberedningens motivering för sitt förslag i denna del må hänvisas till beredningens betänkande (Statens off. utredn. 1931: 40), del I, sid. 110 ff., eller ock till ett i kommitténs betänkande (sid. 175 ff.) lämnat sammandrag.

1936 års förslag till omläggning av statsbeskattningen.

I den departementspromemoria, som låg till grund för propositionen nr 232 till 1936 års riksdag, föreslogs en proportionell skatt för aktiebolag och ekonomiska föreningar med ett grundbelopp av 7 procent samt avskaffande av den kommunala progressivskatten för nämnda juridiska personer. Nyssnämnda proposition upptog det i promemorian framlagda förslaget. I avslutning till den högre grundbeloppsnivå (150 procent av nuvarande), som antagits i propositionen, föreslogs skatteprocenten till 8. Med denna skattesats komme aktiebolagen enligt propositionen att sammanlagt göra en skattevinst, motsvarande en betydande del av utjämningskatten samt hela den kommunala progressivskatten, i den mån ej denna senare lättnad komme att uppvägas av den allmänna kommunalskattens ökning för aktiebolagen. Rörande motiveringen för förslaget torde få hänvisas till propositionen (referat i kommitténs betänkande sid. 178 ff.).

Kommittén.

För att möjliggöra ett säkrare bedömande av de verkningar, som en omläggning av svenska aktiebolags beskattning skulle medföra, har kommittén låtit upprätta en fullständig statistik över aktiebolagens beskattning för åren 1934—1936. Primärmaterialen för undersökningen har upptagits på det sätt, att å tryckta statistikkort, ett för varje bolag, genom vederbörande debiteringsförrättares försorg införts uppgifter rörande bolagens taxering till kommunal inkomstskatt och statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. På grundval av det sålunda hopsamlade materialet ha därefter uppgjorts sammanställningar för hela riket över de till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt förenämnda tre år taxerade aktiebolagen med fördelning dels efter inkomstprocentens storlek, dels efter verksamhetsarten i 25 grupper. Vid bedömande av dessa tabeller torde observeras, att de skilda aktiebolagen endast medtagits i desamma för det eller de år, varunder de taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Det vidlyftiga tabellmaterialet har redovisats i betänkandet bilagda tabeller (VIII—XIII), till vilka här torde få hänvisas.

Även beträffande de svenska ekonomiska föreningarna har kommittén låtit verkställa en statistisk utredning, grundad på material från 1937 års taxering, varom närmare förmåles i den vid betänkandet fogade promemorian angående de skattestatistiska undersökningarna (bilaga A). De ekonomiska föreningarna ha vid undersökningen uppdelats i fyra grupper: föreningar inom konsumentkooperationen, föreningar inom jordbrukskooperationen, bostadsföreningar och övriga föreningar. Utredningens resultat har sammanfattats å sid. 184 i betänkandet.

Kommittén erinrar till en början, att frågan om en reformering av grunderna för aktiebolagens och de ekonomiska föreningarnas beskattning genom de utredningar, som under senare år ägnats densamma och för vilka i det föregående redogjorts, blivit mycket grundligt belyst ur principiella och tekniska synpunkter. Kommittén har fördenskull i sitt utredningsarbete kunnat i huvudsak inskränka sig till att med stöd av införskaffat statistiskt material söka klargöra de praktiska verkningarna av det nuvarande beskattningssystemet och av en övergång till ett nytt system.

Kommittén har för sin del funnit övervägande skäl tala för att den progressiva beskattningen för aktiebolagen och de ekonomiska föreningarna utbytes mot en proportionell sådan och framlägger därför förslag härom. Vid detta ställningstagande ha för kommittén liksom för bolagsskatteberedningen mindre teoretiska grunder än praktiska skäl varit avgörande.

I sin motivering för förslaget anför kommittén:

Ur teoretisk synpunkt har den progressiva skatteskalen för aktiebolag främst motiverats med att bolagens »skatteförmåga» finge anses växa progressivt i den mån inkomstprocenten stige. Den särskilda skattekraft, som bolagsvinsterna representerade, skulle vara större, ju högre avkastningen vore på det sammanskjutna kapitalet. Mot denna uppfattning har invänts bl. a. att en personlig skatteförmåga icke kunde tillskrivas en juridisk per-

son. Bolagens skatter drabbade i sista hand de fysiska personer, som utgjorde deras intressenter. Den progressiva bolagsskatten komme att träffa aktieägarna mycket ojämnt, alldeles oberoende av dessas personliga skatteförmåga. Därest ett aktiebolag lämnade högre vinst, vore det icke alltid säkert att denna härrörde från det investerade kapitalet utan den kunde i många fall till stor del tillskrivas personliga insatser av aktieägarna eller affärsledningen. I sistnämnda fall vore det icke riktigt att vid skattens utmätande utgå från vinstens storlek i förhållande till kapitalet.

Kommittén har för sin del icke velat tillmäta de mot den progressiva beskattningen av aktiebolag framställda principiella argumenten sådan vikt, att densamma på grund därav borde övergivas. Tvärtom förefaller det i och för sig tilltalande att vid avvägningen av skattebördan aktiebolagen emellan taga hänsyn till dessas olika räntabilitet genom att å dem tillämpa en i förhållande till denna icke alltför starkt progressiv skatteskala.

En dylik avvägning av aktiebolagens beskattning efter räntabiliteten förutsätter emellertid att en riktig och praktiskt lämplig metod för mätande av densamma finnes att tillgå. Kommittén är av den uppfattningen att nu gällande regler för bestämmande av den s. k. inkomstprocenten, enligt vilka hänsyn tages allenast till de fonder, som redovisas såsom aktiekapital och reservfond, men ej till bolagets övriga fonder, icke förverkliga den grundtanke, som ligger bakom systemet. Avgörandet av hur stor del av ett aktiebolags kapital som skall bindas såsom aktiekapital och reservfond står nämligen, såsom ofta påpekats, i viss mån i bolagets egen hand. Även om aktiebolagen vid sina dispositioner härutinnan ej övervägande ha skattesympunkter i sikte, torde det dock vara obestridligt, att hänsyn till dylika många gånger föranlett åtgärder, som eljest icke skulle ha ägt rum. Det lär för övrigt kunna antagas, att därest det bleve fastslaget, att den progressiva beskattningsmetoden komme att tillämpas lång tid framåt, bolag med hög inkomstprocent snart skulle finna angeläget att genom till buds stående, lagliga dispositioner få sin skatteprocent reducerad. Den genomsnittliga skatteprocenten för aktiebolagen skulle på grund därav komma att så småningom sjunka, vilket skulle betyda viss överflyttning av skattebördan å fysiska personer.

Verkningarna av det gällande systemet med progressiv skatt å aktiebolagen bliva ofta irrationella. Om ett aktiebolag har stora besparade vinstmedel och med dessa ökar aktiekapitalet (genom emitterande av gratisaktier) eller reservfonden, nedbringas inkomstprocenten för kommande års vinst och därmed även skatten. Det kan emellertid ej med fog påstås, att bolagets ekonomiska bärkraft försämrats. Därest å andra sidan, såsom under senare tider icke sällan inträffat, ett aktiebolag konsoliderar sin ställning genom att nedsätta sitt — med hänsyn till tillgångarnas värde alltför höga — aktiekapital, får bolaget för vinster efter nedsättningen betala skatt enligt en betydligt högre skatteprocent än den som tidigare gällt för en lika stor vinst. Vidare inbjuder den nuvarande beskattningsmetoden aktiebolagen att utspäda aktiekapitalet genom höga värden å tillgångarna; särskilt torde det ligga nära till hands att vid uppskattandet av värdet å tillgångar, som vid aktiebolags bildande tillskjutas annorledes än i penningar, sätta detsamma högt för att därigenom skapa ett gynnsamt utgångsläge för beskattningen av eventuella vinster.

Det har även framhållits såsom en olägenhet med den nuvarande progressivskatten för aktiebolag, att den särskilt hårt träffar bolag, som bedriva en mera riskfylld verksamhet, där vinsten ibland är hög men andra år ringa eller ingen.

Bolagsskatteberedningen har berört möjligheten att för åstadkommande av

större rättvisa bolagen emellan använda bolagens hela förmögenhet såsom underlag för beräkning av inkomstprocenten i stället för blott aktiekapitalet och reservfonden. Såsom av beredningen påvisats skulle det emellertid vara mycket svårt att på ett tillfredsställande sätt uppskatta totalförmögenheten. Bolagets fonder kunna beräknas mycket olika. Även dess dolda reserver, däribland värden av good wills natur, borde rätteligen medräknas. Uppskattningen av ett affärsdrivande aktiebolags tillgångar av olika slag skulle bliva svår och tidsödande samt lätt vålla tvistigheter. För taxeringsmyndigheterna med deras många arbetsuppgifter och begränsade tid skulle en dylik årlig värdering av varje aktiebolags förmögenhet bliva synnerligen betungande.

Då kommittén sålunda funnit, att en beskattning, progressiv med hänsyn till räntabiliteten, icke kan på ett tillfredsställande sätt förverkligas, samt en progressiv beskattning efter inkomstens absoluta storlek liknande den som gäller för enskilda skattskyldiga uppenbarligen är olämplig, har det syntts riktigtast att på sätt sker i de flesta främmande länder tillämpa en för alla aktiebolag lika skattefot och sålunda övergå till ett system med proportionell beskattning för aktiebolagen. Kommittén är av den uppfattningen, att denna metod i längden kommer att visa sig mera rättvis än det hittills brukade systemet, sådant detta av praktiska skäl har måst utformas.

En övergång till proportionell beskattning för aktiebolagen underlättar även lösningen av frågan om de ekonomiska föreningarnas beskattning. Den nuvarande metoden, enligt vilken skatten för de ekonomiska föreningarna stiger progressivt alltefter inkomstens storlek, verkar enligt kommitténs mening i många fall obillig. Då de stora föreningarna i allmänhet ha större vinster än de mindre, få de förra enbart på grund av sin storlek vidkännas hårdare beskattning än de mindre föreningarna. Av den förut refererade statistiska undersökningen rörande bl. a. de ekonomiska föreningarnas beskattning framgår, att medelskattesatsen för år 1937 (i avseende å statskatter och kommunal progressivskatt) för föreningarna inom konsument- och jordbrukskooperationen var så hög som något över 16 %. Då denna skattesats är den som för närvarande utgår för aktiebolag med en inkomstprocent av c:a 26, är beskattningens relativa belastning å dessa föreningar uppenbar. Denna följd av metoden för progressionens bestämmande torde i många fall, särskilt inom jordbrukskooperationen, ha hindrat en önskvärd konsolidering av föreningarnas ekonomi. Att med det av kommittén förordade nya skattesystemet tillämpa de för fysiska personer föreslagna skalorna (för bottenskatt och tilläggsskatt) å de ekonomiska föreningarna skulle endast skärpa den påtalade orättvisan; att låta dessa beskattas blott enligt skalan för bottenskatten skulle innebära alltför stor skattelindring för flertalet föreningar. En progressiv beskattning av de ekonomiska föreningarna efter deras verkliga räntabilitet torde av skäl, som bolagsskatteberedningen anfört, stöta på ännu större tekniska svårigheter än som är fallet i fråga om aktiebolagen.

Nu anförda omständigheter — liksom ock den stora fördelen, att likställighet i beskattningen med aktiebolagen härigenom skulle vinnas — ha föranlett kommittén att upptaga förslaget om proportionell beskattning även för ekonomiska föreningar. I detta sammanhang vill kommittén som sin uppfattning anföra, att oberoende av spörsmålet om metoden för aktiebolagens beskattning en lösning av frågan om de ekonomiska föreningarnas beskattning enligt denna linje synes ofrånkomlig. Då det i längden skulle bliva ohållbart med olika regler för beskattningen av de båda organisationsformerna, ligger även häri ett vägande skäl för aktiebolagens övergång till proportionell beskattning.

Kommitténs inställning till frågan om beskattningsmetoden för aktiebolag och ekonomiska föreningar har även påverkats av dess ställningstagande rörande andra frågor under utredningsarbetet.

Beträffande fysiska personers statsbeskattning har kommittén föreslagit, att skatteskalen för den rörliga delen av inkomst- och förmögenhetsskatten, bottenkatten, skulle stanna vid en skattesats av 6.5 % i högsta skiktet (vid grundbeloppsnivå). Mot denna begränsning av rörligheten av de fysiska personernas beskattning skulle illa svara en rörlig, progressiv beskattning av aktiebolagen med de höga skattesatser, som skulle komma att gälla aktiebolagen med den högsta räntabiliteten. En skattesats å t. ex. 20 % vid grundbeloppsnivå skulle vid uttagning av 130 % komma att höjas till 26 %. Att vid en progressiv beskattning binda topparna av skalan i en fast skatt torde, åtminstone för aktiebolagens vidkommande, icke vara tekniskt genomförbart och skulle för övrigt giva sakligt föga tillfredsställande resultat.

En annan punkt, där frågan om beskattningsmetoden för aktiebolagen och de ekonomiska föreningarna är betydelsefull, är spørsmålet om avdrag för värdeminskning å inventarier m. m. Såsom i kap. VIII av betänkandet närmare utvecklas, föreslår kommittén för de affärsdrivande juridiska personerna en i huvudsak fri rätt till avskrivning å inventarier (inkl. maskiner), varemot skulle svara skatteplikt för ifrågavarande skattskyldiga beträffande vinster å försäljning av sådana tillgångar, som den fria avskrivningsrätten avser. Den risk som till äventyrs kunde finnas, att vid tillämpning av dylika regler de juridiska personerna, därest progressiv beskattning alltjämt skulle vara gällande för dem, kunde bereda sig fördelar genom att förlägga värdeminskningsskatten till ur beskattningssynpunkt gynnsamma år torde med tillämpandet av en proportionell skatt knappast föreligga.

En övergång från progressiv till proportionell statsbeskattning för aktiebolag och ekonomiska föreningar medför såsom en oundviklig konsekvens, att jämväl den kommunala progressivskatten avskaffas för dessa juridiska personer. Bolagsskatteberedningens och 1936 års departementspromemorias förslag härutinnan mötte icke någon gensaga hos de hörda myndigheterna. Då kommittén, på sätt i kapitel III omförmåles, gemensamt med kommunalskatteberedningen tillstyrkt avskaffande av den kommunala progressivskatten i dess helhet, torde det icke vara nödvändigt att här särskilt ingå på frågan om verkningarna för kommunerna av förlusten av kommunal progressivskatt från de juridiska personerna.

Vad därefter beträffar skatteprocenten för den proportionella skatt, som skall uttagas av aktiebolag och ekonomiska föreningar, har kommittén enligt de allmänna utgångspunkter, för vilka tidigare redogjorts, förutsatt, att de juridiska personerna skulle framdeles få bära en relativt större andel av den sammanlagda beskattningen än hittills. Närmare bestämt skulle i det nya systemet, räknat å 1936 års skatteunderlag, c:a 55 miljoner kronor vid grundbeloppsnivå uttagas av juridiska personer, därav c:a 47.5 miljoner kronor av svenska aktiebolag.

Då enligt officiella uppgifter det vid 1936 års taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppet för svenska aktiebolag (inklusive den del av försäkringsaktiebolags inkomst, som icke belöper å aktieägarna i denna deras egenskap) uppgick till 478 miljoner kronor, innebär nyssnämnda förutsättning, att skattefoten för aktiebolagen bör sättas till 10. Kommittén föreslår fördenskull en proportionell skatt av 10 procent vid

Tabell, utvisande för svenska aktiebolag verkningarna av en propor-

Beräkningarna grundade å

Aktiebolagen med fördelning

Inkomstprocent	Antal	Taxerat (= beskatt- ningsbatt) belopp år 1936, kr.	Summa statsskatter ¹ och komm. progr.-skatt år 1936, kr.	Proportionell skatt i kronor förslag, 10 % av beskattnings-		
				90 %	100 %	110 %
T.o.m. 4 %	3,167	29,145,400	743,202	2,623,086	2,914,540	3,205,994
Över 4 %	7	1,806	63,167,200	2,407,827	5,685,048	6,316,720
» 7 %	10	1,220	70,366,100	4,852,156	6,332,949	7,036,610
» 10 %	15	1,253	119,015,000	11,503,431	10,711,350	11,901,500
» 15 %	20	682	70,663,900	9,148,637	6,359,751	7,066,390
» 20 %	30	640	47,876,100	7,239,672	4,308,849	4,787,610
» 30 %	50	375	26,254,300	5,024,038	2,362,887	2,625,430
» 50 %	75	116	4,278,000	966,607	385,020	427,800
» 75 %	100	44	1,564,800	379,404	140,832	156,480
» 100 %	125	18	400,500	100,492	36,045	40,050
» 125 %	150	17	334,900	85,011	30,141	33,490
» 150 %	99	18,319,400	3,903,288	1,648,746	1,831,940	2,015,134
Samtliga	9,437	451,385,600	46,353,765	40,624,704	45,138,560	49,652,416

grundbelopp för aktiebolagen och de ekonomiska föreningarna. Såsom en jämförelse kan nämnas, att vid 1936 års taxering medelskatteprocenten (avseende statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, utjämningskatt och kommunal progressivskatt) för aktiebolagen utgjorde 10.25. Enligt vad förut framhållits, lämnar emellertid det nya systemet i sin helhet å 1936 års skatteunderlag — ändrat genom de av kommittén föreslagna grunderna för familjebeskattningen — först vid en utdebitering å c:a 110 procent av botten-skatten lika stor avkastning som 1936 års statsskatter och kommunala progressivskatt representera. På grund härav innebär i realiteten en skattefot av 10 procent (vid grundbeloppsnivå) i genomsnitt någon skatteskärpning för aktiebolagen. För aktiebolag, som driver rörelse i orter med låg kommunalbeskattning, torde dessutom inträda skatteökning därigenom, att den höjning av den allmänna kommunalskatten, som kan följa av den kommunala progressivskattens borttagande, måhända icke skulle fullt kompenseras genom skattelindrande åtgärder från statens sida. En skattesats å 10 % betalas enligt 1937 års grunder av aktiebolag med en inkomstprocent av 12—12.5, en skattesats å 11 procent av bolag, vars inkomstprocent utgör c:a 14.

Med den av kommittén föreslagna skattefoten, 10 procent, skulle den sammanlagda statsskatten för aktiebolagen, räknat å skatteunderlaget enligt 1936 års taxering, utgöra vid uttagande av resp. 90, 100, 110, 120 och 130

¹ Statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, 170 % av grundbeloppet, samt utjämningskatt.

tionell statsskatt å 10 procent, vid olika procenttal av grundbeloppet.

1936 års taxeringsresultat.

efter inkomstprocentens storlek.

enl. kommitténs bart belopp, vid		Ökning (+) eller minskning (–) i kronor vid				
120 %	130 %	90 %	100 %	110 %	120 %	130 %
3,497,448	3,788,902	+ 1,879,884	+ 2,171,338	+ 2,462,792	+ 2,754,246	+ 3,045,700
7,580,064	8,211,736	+ 3,277,221	+ 3,908,893	+ 4,540,565	+ 5,172,237	+ 5,803,909
8,443,932	9,147,593	+ 1,480,793	+ 2,184,454	+ 2,888,115	+ 3,591,776	+ 4,295,437
14,281,800	15,471,950	– 792,081	+ 398,069	+ 1,588,219	+ 2,778,369	+ 3,968,519
8,479,668	9,186,307	– 2,788,886	– 2,082,247	– 1,375,608	– 668,969	+ 37,670
5,745,132	6,223,893	– 2,930,823	– 2,452,062	– 1,973,301	– 1,494,540	– 1,015,779
3,150,516	3,413,059	– 2,661,151	– 2,398,608	– 2,136,065	– 1,873,522	– 1,610,979
513,360	556,140	– 581,587	– 538,807	– 496,027	– 453,247	– 410,467
187,776	203,424	– 238,572	– 222,924	– 207,276	– 191,628	– 175,980
48,060	52,065	– 64,447	– 60,442	– 56,437	– 52,432	– 48,427
40,188	43,537	– 54,870	– 51,521	– 48,172	– 44,823	– 41,474
2,198,328	2,381,522	– 2,254,542	– 2,071,348	– 1,888,154	– 1,704,960	– 1,521,766
54,166,272	58,680,128	– 5,729,061	– 1,215,205	+ 3,298,651	+ 7,812,507	+ 12,326,363

procent av grundbeloppet resp. 43.0, 47.8, 52.6, 57.4 och 62.1 miljoner kronor. År 1936 erlades av svenska aktiebolag sammanlagt 49.0 miljoner kronor i statsskatt och kommunal progressivskatt.

För utrönande av verkningarna av en proportionell beskattning av aktiebolag, därest grundbeloppet bestämmes till 10 procent av beskattningsbart belopp, har kommittén på grundval av det förut omförmälda statistiska materialet från 1936 års taxering bland annat låtit sammanställa två tabeller, avseende samtliga aktiebolag¹. I den ena av dessa tabeller ha aktiebolagen alltefter inkomstprocentens storlek indelats i tolv grupper. För en var av dessa grupper meddelas uppgifter rörande antal, taxerat belopp och summa skatter år 1936 samt den skatt, som vid tillämpning av den ifrågasatta proportionella skatten skulle utgå vid uttagande av 90, 100, 110, 120 och 130 procent av grundbeloppet, 10 procent. Vidare har uträknats den ökning eller minskning av skatten i förhållande till 1936 års skatt som skulle uppkomma i de olika fallen. I den andra tabellen ha aktiebolagen i stället fördelats efter verksamhetens art i de förut omförmälda 25 grupperna. Av tabellen framgår, vilka bolagsgrupper som i stort sett skulle vinna på systemomläggningen och vilka som skulle få vidkännas skatteökning, samt förskjutningens omfattning. Den största skatteökningen, såväl absolut som procentuellt, skulle drabba bankerna; även för grupperna träindustri, bruks-

¹ Se sid. 166–169.

Tabell, utvisande för svenska aktiebolag verkningarna av en propor-

Beräkningarna grundade på

Aktiebolagen med fördelning

Grupp	Verksamhetsart	Antal	Taxerat (= beskatt- ningsbart) belopp år 1936, kr.	S:a statsskatter ¹ och komm. progr.-skatt år 1936		Proportionell skatt i 10 % av be-	
				kr.	%	90 %	100 %
1	Banker	31	34,133,500	2,021,305	5.92	3,072,015	3,413,350
2	Bankrörelse m. m.	153	4,091,500	345,962	8.46	368,235	409,150
3	Fastighetsförvaltning	1,136	15,171,900	1,203,531	7.93	1,365,471	1,517,190
4	Försäkringsrörelse	44	12,306,800	1,092,057	8.87	1,107,612	1,230,680
5	Jordbruk o. d.	67	1,111,400	76,376	6.87	100,026	111,140
6	Bruksrörelse	36	16,531,800	1,102,316	6.67	1,487,862	1,653,180
7	Bryggerier	145	16,032,000	1,965,232	12.26	1,442,880	1,603,200
8	Elektr.- o. kraftverk	229	8,652,400	957,768	11.07	778,716	865,240
9	Gruvindustri	19	11,563,400	812,554	7.03	1,040,706	1,156,340
10	Kemisk-teknisk industri	222	25,561,100	2,602,683	10.18	2,300,499	2,556,110
11	Livsmedelsindustri	353	20,480,400	1,860,769	9.09	1,843,236	2,048,040
12	Läderindustri m. m.	281	10,205,400	1,003,197	9.83	918,486	1,020,540
13	Metall- o. maskinindustri	770	99,543,300	11,760,627	11.81	8,958,897	9,954,330
14	Träindustri	513	35,622,000	2,841,374	7.98	3,205,980	3,562,200
15	Sten-, ler- o. annan jordindustri	287	13,270,300	1,507,944	11.36	1,194,327	1,327,030
16	Textilindustri	180	15,649,500	1,493,078	9.54	1,408,455	1,564,950
17	Tryckeri- o. pappersförädl.-ind.	386	11,724,000	1,281,775	10.93	1,055,160	1,172,400
18	Agenturrörelse m. m.	1,109	14,483,200	1,686,059	11.64	1,303,488	1,448,320
19	Varuhandel	2,761	35,241,500	3,926,301	11.14	3,171,735	3,524,150
20	S. k. monopolbolag	79	27,462,900	4,872,978	17.74	2,471,661	2,746,290
21	Järnvägstrafik m. m.	116	9,834,500	603,995	6.14	885,105	983,450
22	Rederier m. m.	163	7,823,300	722,255	9.23	704,097	782,350
23	Hotellrörelse m. m.	236	3,474,800	451,641	13.00	312,732	347,480
24	Teaterrörelse m. m.	81	1,143,300	127,336	11.14	102,897	114,330
25	Diverse (skolor m. m.)	40	271,400	34,652	12.77	24,426	27,140
	Summa	9,437	451,385,600	46,353,765	10.27	40,624,704	45,138,560

rörelse, järnvägsrörelse, fastighetsförvaltning och gruvindustri skulle år 1936 en proportionell beskattning med den föreslagna skattefoten varit betydligt ogynnsammare än den enligt gällande grunder bestämda skatten. Bland de grupper, som skulle vinna på en tillämpning av de föreslagna nya grunderna, märkas främst monopolbolagen, metall- och maskinindustrien och bryggerierna.

Beträffande monopolbolagen (vin- & spritcentralen, spritförsäljningsaktiebolagen, tobaksmonopolet och tipstjänst) — vilka enligt tablån skulle få en

¹ Statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, 170 % av grundbeloppet, samt utjämningskatt.

tionell statsskatt å 10 procent vid olika procenttal av grundbeloppet.

1936 års taxeringsresultat.

efter verksamhetsarten.

kronor enligt kommitténs förslag, skattningsbart belopp, vid			Ökning (+) eller minskning (-) i kronor vid				
110 %	120 %	130 %	90 %	100 %	110 %	120 %	130 %
3,754,685	4,096,020	4,437,355	+ 1,050,710	+ 1,392,045	+ 1,733,380	+ 2,074,715	+ 2,416,050
450,065	490,980	531,895	+ 22,273	+ 63,188	+ 104,103	+ 145,018	+ 185,933
1,668,909	1,820,628	1,972,347	+ 161,940	+ 313,659	+ 465,378	+ 617,097	+ 768,816
1,353,748	1,476,816	1,599,884	+ 15,555	+ 138,623	+ 261,691	+ 384,759	+ 507,827
122,254	133,368	144,482	+ 23,650	+ 34,764	+ 45,878	+ 56,992	+ 68,106
1,818,498	1,983,816	2,149,134	+ 385,546	+ 550,864	+ 716,182	+ 881,500	+ 1,046,818
1,763,520	1,923,840	2,084,160	- 522,352	- 362,032	- 201,712	- 41,392	+ 118,928
951,764	1,038,288	1,124,812	- 179,052	- 92,528	- 6,004	+ 80,520	+ 167,044
1,271,974	1,387,608	1,503,242	+ 228,152	+ 343,786	+ 459,420	+ 575,054	+ 690,688
2,811,721	3,067,332	3,322,943	- 302,184	- 46,573	+ 209,038	+ 464,649	+ 720,260
2,252,814	2,457,648	2,662,452	- 17,533	+ 187,271	+ 392,075	+ 596,879	+ 801,683
1,122,594	1,224,648	1,326,702	- 84,711	+ 17,343	+ 119,397	+ 221,451	+ 323,505
10,949,763	11,945,196	12,940,629	- 2,801,730	- 1,806,297	- 810,864	+ 184,569	+ 1,180,002
3,918,420	4,274,640	4,630,860	+ 364,606	+ 720,826	+ 1,077,046	+ 1,433,266	+ 1,789,486
1,459,733	1,592,436	1,725,139	- 313,617	- 180,914	- 48,211	+ 84,492	+ 217,195
1,721,445	1,877,940	2,034,435	- 84,623	+ 71,872	+ 228,367	+ 384,862	+ 541,357
1,289,640	1,406,880	1,524,120	- 226,615	- 109,375	+ 7,865	+ 125,105	+ 242,345
1,593,152	1,737,984	1,882,816	- 382,571	- 237,739	- 92,907	+ 51,925	+ 196,757
3,876,565	4,228,980	4,581,395	- 754,566	- 402,151	- 49,736	+ 302,679	+ 655,094
3,020,919	3,295,548	3,570,177	- 2,401,317	- 2,126,688	- 1,852,059	- 1,577,430	- 1,302,801
1,081,795	1,180,140	1,278,485	+ 281,110	+ 379,455	+ 477,800	+ 576,145	+ 674,490
860,563	938,796	1,017,029	- 18,158	+ 60,075	+ 138,308	+ 216,541	+ 294,774
382,228	416,976	451,724	- 138,909	- 104,161	- 69,413	- 34,665	+ 83
125,763	137,196	148,629	- 24,439	- 13,006	- 1,573	+ 9,860	+ 21,293
29,854	32,568	35,282	- 10,226	- 7,512	- 4,798	- 2,084	+ 630
49,652,416	54,166,272	58,680,128	- 5,729,061	- 1,215,205	+ 3,298,651	+ 7,812,507	+ 12,326,363

skattesänkning i förhållande till år 1936 med 2.13 miljoner kronor, om det nya systemet uttages med grundbeloppet, och med 1.85 miljon kronor, om 110 procent av grundbeloppet fastställs — uttalar kommittén, att denna vinstökning tillfaller statsverket och i huvudsak användes till allmänna statsändamål. Kommittén tillägger, att i den mån man anser, att denna merinkomst för staten är att likställa med skatt, den förut omförmälda höjningen av aktiebolagens totalbeskattning skulle bli ännu något större.

Till ytterligare belysning av skälen för sitt ställningstagande beträffande skatteprocenten anför kommittén:

Den av kommittén verkställda utredningen bestyrker, att den ifrågasatta omläggningen av aktiebolagens beskattning är av betydande räckvidd samt medför avsevärda verkningar för många aktiebolag i form av höjning eller sänkning av skatten. Ett sådant resultat måste emellertid enligt sakens natur uppstå vid varje mera omfattande beskattningsreform. I förevarande fall bliva skattehöjningarna för bolag med låg inkomstprocent mera kännbara på grund av den relativt höga skattefot för den proportionella skatten, vilken framkommit såsom resultat av den företagna avvägningen av skattebördan mellan fysiska och juridiska personer.

Vid bedömande av de olägenheter, som temporärt kunna visa sig i samband med reformens genomförande, bör emellertid beaktas, att en låg skatteprocent innebär, att det redovisade kapitalet är relativt högt i förhållande till vinsten. Även vid en proportionell skatt skulle skatten för aktiebolag av denna typ bliva låg i förhållande till kapitalets och därmed även företagets storlek och dess kostnader i övrigt. Endast där det för närvarande redovisade kapitalets storlek är större än som motsvaras av det verkliga värdet av befintliga tillgångar kan det tänkas, att berörda betraktelsesätt ej motsvaras av verkligheten. I dessa fall, där nedsättning av kapitalet borde äga rum, har skatt emellertid enligt nu gällande bestämmelser utgått med lägre belopp än det som bort läggas bolaget enligt grunderna för systemet.

Vidare vill kommittén i detta sammanhang erinra om sitt förut omnämnda förslag att tillerkänna bland annat aktiebolagen en i stort sett fri rätt till avskrivning å maskiner och inventarier. Genom utnyttjande av denna rätt kan övergången till den proportionella beskattningen underlättas.

Kommittén har övervägt att för beredande av större möjligheter för aktiebolag med låg inkomstprocent till anpassning efter de förändrade beskattningsförhållandena föreslå en övergångsordning vid införandet av den proportionella beskattningen. Enligt ett av kommittén utarbetat utkast till sådan övergångsbestämmelse skulle först under tredje året efter lagstiftningens ikraftträdande i övrigt omläggningen vara helt genomförd. Under de två övergångsåren skulle tillämpas skalor med mindre antal skikt än gällande skala; procentsatserna i skalorna skulle från båda hållen tendera mot 10. För lägsta skiktet, aktiebolag med inkomstprocent understigande 4, skulle exempelvis skattesatsen (vid grundbeloppsnivå) stiga från nuvarande 2.55 % till 5 % första året och 7.5 % andra året för att tredje året uppnå det definitiva procenttalet 10.

Vid bedömande av frågan om en övergångsordning har kommittén dock icke kunnat bortse från det samband som denna fråga äger med spörsmålet om den fria avskrivningsrätten. Därest den ifrågasatta rätten för aktiebolagen att efter relativt fritt bedömande verkställa avskrivningar å maskiner och inventarier omedelbart infördes men den proportionella skatten tillämpades först efter en övergångstid, skulle utan tvivel avskrivningsrätten komma att i stor utsträckning begagnas av de bolag med förhållandevis hög inkomstprocent, för vilka en skattesänkning enligt övergångsbestämmelsen vore säker. Den samlade skatteintäkten skulle härigenom komma att nedgå i icke oväsentlig grad. Berörda omständigheter äro enligt kommitténs mening av den vikt, att det kan starkt ifrågasättas, om den fria avskrivningsrätten för aktiebolag kan medgivas under annan förutsättning än att den proportionella beskattningen samtidigt fullt genomföres. Kommittén har på grund härav icke funnit sig böra framlägga förslag om övergångsbestämmelse.

Beträffande de ekonomiska föreningarna har kommittén på grundval av de förut meddelade statistiska uppgifterna från 1937 års taxering uträknat, vilka konsekvenser en omläggning av beskattningen till proportionell skatt med ett grundbelopp av 10 procent skulle medföra för dem som helhet be-

traktade. Den år 1937 utgående skatten, 3.97 miljoner kronor, skulle sänkas till 3.33 miljoner kronor vid nivå 110 procent för det nya systemet och till 3.03 miljoner kronor vid grundbeloppsnivå för detsamma. Tager man varje grupp för sig, befinnes, att för föreningar inom konsumentkooperationen skatten skulle sänkas från 2.13 miljoner kronor till 1.45 miljon kronor (nivå 110 procent) resp. 1.32 miljon kronor (grundbeloppsnivå) och för föreningar inom jordbrukskooperationen från 1.07 miljon kronor till 0.72 miljon kronor (nivå 110 procent) resp. 0.66 miljon kronor (grundbeloppsnivå). För bostadsföreningar skulle däremot inträda någon skattehöjning, nämligen från 0.33 miljon kronor till 0.44 miljon kronor (grundbeloppsnivå) resp. 0.48 miljon kronor (110 procent), likaså för gruppen »övriga föreningar», där skatten skulle höjas från 0.44 miljon kronor till 0.61 miljon kronor (grundbeloppsnivå), resp. 0.67 miljon kronor (110 procent). För de särskilda föreningarna bliva naturligen ändringarna i vissa fall relativt större; särskilt framträda här skattelindringarna för de största föreningarna, för vilka skattesatsen enligt nuvarande regler är mycket hög. I de fall, där skatteökning skulle uppkomma, torde denna enligt kommitténs mening icke överstiga föreningarnas ekonomiska bärkraft.

Såsom tidigare omnämnts har kommittén för avsikt att i ett senare sammanhang upptaga till behandling översynen av de skatter, som i skilda hänseenden komplettera skattesystemet, särskilt utskiftnings- och ersättnings-skatterna. I en punkt har det syntts kommittén vara behövt att redan nu företaga åtgärd rörande denna kompletterande beskattning, nämligen i fråga om höjning av utskiftnings skatten.

Utskiftningskatt erlägges till staten av svenskt aktiebolag, som i samband med nedsättning av aktiekapital eller vid bolagets upplösning utskiftar tillgångar, å därvid utskiftat belopp, i den mån detta icke är att anse såsom återbäring av tillskjutet belopp. Utskiftningskatten är sålunda en skatt å besparade vinstmedel, vilka ej i vanlig ordning utdelats utan tillfalla aktieägarna först i samband med bolagets upplösning eller nedsättning av aktiekapital. Skatten utgör 5 procent å det belopp som sålunda skall beskattas. När ett företag bedrivs i aktiebolagets form, utgör skatten å utdelningarna den från skattesystemets utgångspunkter primära skatten, genom vilken vederbörlig hänsyn toges till aktieägarnas skatteförmåga. Skatten å själva aktiebolagen avser i första hand att åstadkomma merbeskattning av inkomster förvärvade genom bolagen. Den omständigheten, att vid ett bolags upplösning ingen del av de till aktieägarna utskiftade beloppen beskattas såsom utdelning hos dessa, betecknar alltså en lucka i systemet. Denna utfylles genom utskiftningskatten, i det att vid utskiftningen en proportionell skatt uttages av aktiebolaget i stället för skatt direkt å aktieägarna. Utskiftningskatten har sålunda intet direkt samband med aktiebolagens nuvarande beskattning efter räntabiliteten. Dess utformning bestämes i stället helt av aktieägarnas egen progressiva beskattning.

Anledningen till att utskiftningskatten infördes var emellertid ej blott den,

att därigenom en lucka i skattesystemet blev i viss mån fylld, utan också den, att en tendens hade förmärkts att systematiskt utnyttja den möjlighet till erhållande av skattefrihet som förelåg, i det man i stället för att utdela vinster i vanlig ordning upplöste aktiebolagen och eventuellt bildade nya bolag.

Bolagsskatteberedningen föreslog höjning av skattesatsen för utskiftningskatten från 5 till 10 procent. Rörande motiveringen för detta förslag ävensom för vissa andra av beredningen i detta samband framlagda förslag, bland annat om restitution i vissa fall av utskiftningskatt, torde få hänvisas till beredningens betänkande I sid. 341 ff.

Kommittén föreslår, att skattesatsen för utskiftningskatten höjes från 5 till 12 procent. Såsom motivering för förslaget anföres i huvudsak följande:

Sedan bolagsskatteberedningens förslag om höjning av utskiftningskatten framlades, har inkomst- och förmögenhetsskatten, även till den del den träffar aktieutdelningar, rätt avsevärt höjts, och kommittén räknar med att denna höjning måste i stort sett bibehållas. Detta utgör ett skäl för höjning av utskiftningskatten utöver vad beredningen föreslog. Då denna skatt skall utgöra kompensation såväl för stats- som kommunalskatten å utdelningar, torde en lägre skattesats än 12 procent knappast kunna numera ifrågakomma. En skattesats av denna storlek synes också vara erforderlig för att förekomma att större inkomsttagare tillfälligt utnyttja aktiebolagsformen för att hemtaga mer eller mindre tillfälliga större inkomster i fall då de skulle kunna finna det med sin fördel bättre förenligt att betala den skatt, som belöper å aktiebolaget såsom sådant, jämte utskiftningskatten, än att erlægga den personliga skatt, varom fråga skulle varit, om bolaget ej bildats. Den omständigheten, att för vinster, som äro höga i förhållande till bolagets storlek, skatten enligt kommitténs förslag om proportionell beskattning av aktiebolagen kommer att bliva avsevärt sänkt, gör det till en angelägenhet av vikt att höjningen av utskiftningskatten nu företages. Det synes också vara betydelsefullt, att denna skattehöjning träder i kraft redan nästkommande år och göres tillämplig å varje bolagsupplösning eller nedsättning av aktiekapitalet, som ej anmälts till registreringsmyndigheten vid tidpunkten för detta betänkandes offentliggörande, d. v. s. omkring den 1 december 1937. Huruvida höjningen av utskiftningskatten i längden kan betraktas som en tillräcklig garanti mot en sådan spekulation i skattelindring som nyss berörts vill kommittén låta vara osagt. Kommittén kommer att sedermera göra denna fråga, så ock övriga med utskiftningskatten sammanhängande frågor till föremål för ytterligare överväganden. Det må i detta sammanhang allenast framhållas, att genomförandet av bolagsskatteberedningens förslag om restitution i vissa fall av utskiftningskatt närmast föranletts av dess förslag att beskatta vinst på försäljning av aktier i rörelse m. m. som inkomst av rörelse. Detta förslag upptages ej av kommittén. Låt vara att vissa skäl torde kunna anföras för åtgärder i liknande syfte även om nämnda motivering bortfaller, så torde det dock vara klart, att dylika åtgärder ej äro att betrakta som ett nödvändigt villkor för att utskiftningskatten skall kunna höjas. Kommittén kan till stöd för denna sin uppfattning åberopa kammarrättens ståndpunkt. En i och för sig starkt påkallad höjning av utskiftningskatten så snart som möjligt torde alltså ej behöva hindras därav, att rörande densamma uppstå vissa andra spörsmål, vilka tarva undersökning.

Yttrandena.

Det av kommittén framlagda förslaget om övergång från progressiv till proportionell beskattning av svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar har allmänt i princip tillstyrkts. Endast länsstyrelserna i *Blekinge, Göteborgs och Bohus* samt *Älvsborgs län* ha avstyrkt förslaget i denna del, varjämte länsstyrelsen i *Stockholms län* uttalat tvekan rörande lämpligheten att övergiva den nuvarande progressiva beskattningsmetoden. Beträffande ekonomiska föreningar med små inkomster har *lantbruksstyrelsen* velat bibehålla progressiv beskattning. I fråga om skatteprocentens storlek — vilket spörsmål givetvis i hög grad sammanhänger med den i ett tidigare sammanhang berörda frågan om avvägningen av skattebördan mellan fysiska och juridiska personer — har från *näringsorganisationernas* sida allmänt yrkats på nedläggning av det föreslagna grundbeloppet, 10 procent. Åtskilliga *myndigheter*, av vilka flertalet icke haft något i princip att erinra mot kommitténs förslag i vad rör nyssnämnda avvägningsfråga, ha framfört betänkligheter i avseende å den förordade skattesatsens höjd, särskilt med hänsyn till svårigheterna för vissa aktiebolag vid övergången till den nya skattemetoden.

Först torde få refereras de yttranden, vilka redan i principfrågan intagit en kritisk hållning till kommitténs förslag i avseende å bolagsbeskattningen.

Länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län* anför sålunda:

Lika mycken omsorg, som kommittén nedlagt på att genom övriga reformförslag skulle undvikas rubbning i hittillsvarande avvägning av skattetungan emellan olika kategorier — fysiska personer i förhållande till juridiska och inkomst i förhållande till förmögenhet — lika liten hänsyn innebär förslaget i nu förevarande del för befogade intressen hos de skattskyldiga var för sig. När det lämnas åt aktiebolagen att genom utdebitering åstadkomma en oförändrad total skattesumma men efter en väsentligt ändrad fördelning mellan bolagen inbördes, föranleder detta en radikal och kanske katastrofal övervältring av skattebördan från dem, som hittills ansetts hava större skattekraft, till dem, som i detta avseende varit sämre rustade.

När på sin tid fråga av 1928 års bolagsskatteberedning väcktes om omläggning av bolagsbeskattningen från progressiv grund till proportionell 5-procentig utdebitering, lärde behovet av skattelindring för bolagen hava medverkat till intresset hos reformens förespråkare. När emellertid den ur teoretiska synpunkter eljest lämpliga omläggningen förknippades med villkor om att denna skulle betalas med ökade skatter för många bolag för att blott en del andra skulle vinna skattelindring och priset sedermera ökades i samma mån som den föreslagna proportionella skatten steg från 5 till 7 och 8 samt nu senast till 10 procent, får det antagas att intresset för reformen borde reduceras hos dem, som av saken närmast beröras. Även om den offentliga diskussionen efter publicerandet av kommitténs förslag icke nog kommit att beakta konsekvenserna därav för de enstaka bolagen, har länsstyrelsen dock ansett det vara av vikt att icke gå förbi saken.

Kommittén har konstaterat, att för aktiebolag med inkomstprocent å omkring 12.5 andelen såväl i det taxerade beloppet som i skattesumman var lika stor enligt 1936 års taxering och att 10 procent proportionell beskattning vid grundbeloppsnivå ger ungefär samma totala statsskatt för aktiebolagen som 1936. Med ledning av kommitténs egna tabeller å sidan 374 har

länsstyrelsen därför gjort den sammanställning, som här bifogas som bilaga.¹ Av densamma framgår, att reformen får till följd, att omkring $\frac{1}{4}$ av totala antalet aktiebolag skulle få fördel av skattelindring ned till ungefär $\frac{2}{3}$ av hittillsvarande skatter, medan återstående $\frac{3}{4}$ av bolagen få skatteökning med omkring 60 procent. Länsstyrelsen tvekar icke att beteckna en reform med sådana konsekvenser som mindre välbetänkt.

Kommitténs tabeller innebära en intressant belysning av vilka slag av aktiebolag, som vinna eller förlora på reformen. Den hade dock med fördel kunnat exemplifiera kategorien metall- och maskinindustri med dess 770 taxerade aktiebolag, vilka som helhet vinna på reformen, så att det blivit belyst, vilka särskilt stora fördelar, som därinom falla på speciella storföretag, speciellt sådana som haft fördel av konjunkturvinster. Där torde finnas obestridlig skatteförmåga och saknas behov av sådan skattelindring, som i enstaka fall torde komma att överstiga miljonen kronor; för de många småföretagen bliva i stället skattehöjningarna mycket tyngande och svåra att bära.

En sålunda ökad beskattning för det största antalet aktiebolag torde icke komma att undgå att föra med sig oberäknade följder. Många enmansbolag, som hittills kunnat bära den måttfulla dubbelbeskattningen å bolagsvinsten enligt hittillsvarande skatteskala, torde finna det nödigt att vid den skärpta beskattningen likvidera och återgå till enskild företagareform. Detta leder till total minskning i inkomsttaxeringen för de kategorier, å vilka ökade skatter skulle utdebiteras.

Bolagen hava hittills haft intresse av att redovisa ett någorlunda jämnt vinstresultat under en följd av år för undvikande av högre progression å toptaxeringar; detta har även överensstämt med det allmännas önskemål om jämnhet i skatteunderlaget. Vid en proportionell beskattning försvinner detta intresse för bolagen, och följden blir en ogynnsam återverkan på skatteunderlaget.

Vad här sagts om aktiebolag äger även giltighet för ekonomiska föreningar. Hittillsvarande likställighet med fysiska personer i fråga om progressiv beskattning har varit till fördel för föreningar med låg inkomst och till nackdel för dem med större inkomster. Utjämnningen till proportionell beskattning ger de förra skattehöjning och de senare lindring.

Den huvudsakliga grunden till att en proportionell beskattning av aktiebolag, trots förestående erinringar, kunde övervägas, skulle väl närmast vara att utmätandet av en progressiv beskattning efter förhållandet mellan inkomst och rörelsekapital icke är fri från anmärkningar. Men även om uppskattningen av bolags kapital kan ge anledning till icke önskvärda åtgärder i skattelindringsssyfte från bolagens sida för att nämnda förhållande mellan inkomst och kapital, den s. k. inkomstprocenten, må bli fördelaktig, torde detta i verkligheten icke vara någon så stor olägenhet som dem, vilka följa med den ifrågasatta omläggningen. Måttstocken för rättvisa beträffande skattebördans fördelning är ju alltid i hög grad konventionell, vilket visar sig i att de skattskyldiga mera reagera mot nya och ökade skatter än mot bibehållandet av dem, som hava tradition för sig.

Om likväl progressionen i beskattningen kan mera allmänt anses vara högre för aktiebolag liksom för ekonomiska föreningar än vad som med nutida uppfattning är förenligt, synes det länsstyrelsen böra i första hand övervägas, om icke en rimlig jämkning däri bör ske, hellre än att den helt avskaffas och bytes mot något till sina verkningar så betänkligt som den föreslagna proportionella beskattningen.

¹ Här ej intagen.

Efter den kritiska inställning till reformförslaget, som länsstyrelsen sålunda givit till känna, är det naturligt att länsstyrelsen icke kan tillstyrka förslaget i denna del. I stället ligger det nära till för länsstyrelsen att föreslå en uppmjukning av progressiviteten genom att något närma den till en proportionell beskattning. Detta synes möjligen kunna ske i principiell anslutning till kommittéförslaget i övrigt med dess uppdelning av skatten för fysiska personer i rörlig bottensskatt och fast tilläggsskatt. Närmast kunde därvid komma i fråga att taxerade inkomsten för aktiebolag delas i två hälfter, varav den ena beskattas proportionellt och rörligt efter 10 procent vid grundbeloppsnivå, medan den andra bleve progressiv och fast efter liknande grunder som den hittillsvarande. En praktisk fördel med en skatt av sistnämnda slag vore, att skatteskalorna icke behöfve ändras vid olika utdebiteringsprocent i förhållande till grundbeloppet. Även beträffande föreningsbeskattningen kan en liknande anordning tänkas genom att »föreningstaxeringen» uppdelas i två delar, den ena belagd med proportionell, rörlig 10-procentig skatt och den andra beskattad efter lämplig progressiv, fast skatteskala. Genom omläggning av beskattningen på sålunda ifrågasatt vis skulle otvivelaktigt vinnas syftet att mjuka upp det hittillsvarande progressiva skattesystemet i dess mest ofördelaktiga verkningar men samtidigt åstadkommas någorlunda anslutning till proportionell beskattning — utan att sådana radikala och hårda verkningar som kommittéförslagets behöfve därmed följa.

Länsstyrelsen i *Älvsborgs län* anser, att kommitténs förslag beträffande såväl bolag med låg som sådana med hög inkomstprocent skapat en anmärkningsvärd disproportion i fråga om skattebördan, jämfört med det nuvarande systemet. Länsstyrelsen fortsätter:

Tar man så del av kommitténs beräkning av systemomläggningens resultat för bolag av olika verksamhetsart visar det sig bland annat, att för flera av våra viktigaste exportindustrier, såsom trä- och gruvindustrien samt bruksrörelsen, en proportionell beskattning enligt kommitténs förslag skulle bliva betydligt ogynnsammare än den enligt nu gällande grunder bestämda skatten. Då skatteökningen givetvis måste läggas på försäljningspriset, kunna dessa industrier riskera, att de utländska köparna vända sig åt annat håll för att få billigare varor. Att även järnvägsrörelsen och livsmedelsindustrien drabbas av en dryg skatteökning enligt kommitténs förslag är likaledes synnerligen betänkligt. Däremot få bryggerierna, som i regel äro mycket skattekraftiga, en lägre skattebördan enligt förslaget. — — — Hur befogade än de anmärkningar synas vara, vilka riktats mot nuvarande beskattningsmetod, är uppenbart, att denna metod i praktiken ger ett rättvisare resultat än den nu föreslagna. Länsstyrelsen måste därför i denna del yrka avslag å kommitterades förslag.

Länsstyrelsen i *Stockholms län* anför bland annat:

Då det torde vara ostridigt, att ett aktiebolags skatteförmåga stiger eller sjunker enligt förhållandet mellan inkomsten och kapitalet, synes det förklarligt om man nu ställer sig betänksam i fråga om den ändrade avvägning av skattetrycket bolagen emellan, som kommittéförslaget skulle innebära. Det är visserligen sant, att svårigheter kunna möta för ett rättvist bedömande av ett bolags kapital men dessa svårigheter torde icke vara omöjliga att övervinna. En annan olägenhet med det nuvarande systemet har angivits ligga däri, att den progressiva skatten skulle särskilt hårt drabba bolag med riskfylld verksamhet, som ena året utvisade hög vinst och nästa år ringa eller ingen avkastning. Denna olägenhet torde kunna undgås, om man låter vinst-

procenten beräknas icke efter ett enda år utan efter medeltalet av vinster under flera år. Det synes icke uteslutet, att skatteskalorna även för ekonomiska föreningar och andra sammanslutningar kunna bestämmas efter sådana grunder.

Länsstyrelsen i *Blekinge län* ansluter sig till kommitténs uttalande, att de mot den progressiva beskattningen av aktiebolag framställda principiella argumenten icke böra tillmätas sådan vikt, att metoden på grund därav borde övergivas. Länsstyrelsen yttrar vidare:

De brister och olägenheter, som av kommittén ansetts vidlåda den nuvarande progressiva beskattningsmetoden, särskilt i fråga om reglerna för bestämmande av inkomstprocenten för aktiebolag, äro enligt länsstyrelsens uppfattning ej av den praktiska betydelse, att den progressiva beskattningsmetoden på grund därav bör helt övergivas. De åtgärder och dispositioner, som av kommittén beröras, torde, särskilt i vad desamma äga samband med bolagsbildningar, i beskattningshänseende hava sin största betydelse därutinnan, att desamma kunna möjliggöra reglering av storleken av framdeles uppkommande vinst och ofta vidtagas i detta syfte, men samma olägenheter kvarstå vid proportionell beskattning. Genomförandet av en proportionell beskattning med ett så högt grundbelopp som av kommittén föreslagna 10 % skulle därjämte proportionsvis alltför hårt belasta de mindre skattekraftiga företagen och säkerligen vålla en del av dessa svårigheter vid fullgörandet av sina förbindelser. Länsstyrelsen vill därför ifrågasätta, huruvida icke det lämpligaste vore att stanna vid en reformering av den nuvarande progressiva beskattningen i form av bland annat en jämkning av skattesatserna.

Länsstyrelserna i *Uppsala, Södermanlands, Kronobergs, Gotlands, Hallands, Värmlands, Gävleborgs, Jämtlands* och *Västerbottens län* tillstyrka på av kommittén anförda skäl helt kommitténs förslag i avseende å bolagsbeskattningen.

Kammarrätten finner en övergång för aktiebolagens del till den proportionella beskattningsmetoden vara förenad med stora praktiska fördelar. Enligt kammarrättens mening är dock den av kommittén föreslagna skattesatsen, 10 procent, ägnad att ingiva betänkligheter.

Statskontoret förklarar sig intet ha att erinra mot förslaget om övergång till proportionell beskattning för aktiebolag och ekonomiska föreningar. Huruvida den förordade skattefoten, 10 procent, kunde anses vara den lämpliga vore en avvägningsfråga, som väsentligen undandroge sig ämbetsverkets bedömande. Statskontoret ville emellertid i detta sammanhang fästa uppmärksamheten vid att de aktiebolag, som vid övergången till det nya skattesystemet skulle komma att få vidkännas skattehöjningar, ofta torde äga möjlighet att i viss mån mildra övergången genom att utnyttja den större frihet i avskrivningshänseende, som av kommittén förordats för bland annat aktiebolagen och de ekonomiska föreningarna.

Vad angår den av kommittén föreslagna övergången från progressiv till proportionell beskattning av aktiebolag och ekonomiska föreningar, har *riksräkenskapsverket*, som i sitt utlåtande över 1936 års departementspromemoria ingående behandlat denna fråga, i sitt nu avgivna utlåtande inskränkt sig till att uttala sin fulla anslutning till den av kommittén hävdade uppfatt-

ningen. Jämväl i fråga om avvägningen vid grundbeloppsnivå av skatteprocenten för den proportionella skatt, som skall uttagas av aktiebolag och ekonomiska föreningar, har riksräkenskapsverket funnit sig böra godtaga kommitténs förslag. När riksräkenskapsverket ansett sig kunna för höghörande skattskyldiga tillstyrka en så pass hög grundbeloppsnivå som 10 procent, har detta emellertid skett under två förutsättningar, nämligen dels att i anslutning till kommitténs förslag rätt medgives att efter relativt fritt bedömande verkställa avskrivningar å maskiner och inventarier, dels ock att beskattningen uppdelas i en rörlig bottenskatt och en fast tilläggsskatt.

Socialstyrelsen anför:

Genom den föreslagna proportionella metoden tillmötesgår icke endast ett från näringslivets sida framfört önskemål beträffande bolagsbeskattningen utan man erhåller också en länge eftersträvad likställighet i beskattningen av aktiebolag och ekonomiska föreningar. Med hänsyn härtill torde man kunna hysa förhoppning om att den nya beskattningsmetoden skall gynnsamt inverka på näringslivet och därigenom även på arbetsmarknaden. Genomförandet av denna omläggning av aktiebolagens beskattning torde visserligen medföra en del olägenheter, men övergången till den proportionella beskattningen torde dock, såsom kommittén påpekar, komma att underlättas genom förslaget att tillerkänna bland annat aktiebolagen en friare rätt till avskrivning å maskiner och inventarier.

Länsstyrelsen i *Östergötlands län* anser den föreslagna övergången till proportionell beskattning redan i och för sig välgrundad, alltså oavsett frågan om den för aktiebolagen m. fl. föreslagna fria avskrivningsrätten. Att skatteprocenten sättes så högt som till 10 torde enligt länsstyrelsens mening med hänsyn till skatteavkastningsbehovet ej kunna undvikas, ehuru de mindre räntabla bolagsföretagen därigenom komma att försättas i en ogynnsam situation.

Länsstyrelsen i *Kristianstads län* framhåller särskilt, att förslaget för aktiebolagens del komme att medföra en icke oväsentlig skattehöjning i fall med låg inkomstprocent. Efter att ha erinrat om att kommittén avvisat tanken på en övergångsanordning för underlättande av bolagens anpassning efter de ändrade beskattningsförhållandena förklarar sig länsstyrelsen — utan att uttala sig om den tekniska regleringen av en dylik anordning — anse det i princip mest rättvist, att planen på en differentiering av inkomstprocenten för ernående av ett dylikt syfte icke avvisas utan i stället göres till föremål för ytterligare utredning.

Länsstyrelsen i *Malmöhus län* anför:

Det synes länsstyrelsen att de föreslagna skattesatserna för de svagare aktiebolagen kunna bli alltför betungande. Vid nu rådande relativa högkonjunktur, då företagens räntabilitet i allmänhet är ganska god, kommer visserligen angivna förhållande icke att göra sig vidare märkbart. Men denna högkonjunktur kan ju snart nog övergå i sin motsats och då måste det vara av vikt att bolagen under de bättre tiderna haft möjlighet att konsolidera sig för mötande av en blivande lågkonjunktur. Emellertid behöves, såsom också av kommitténs utredning framgår, inkomstprocentens storlek icke alltid vara avgörande för företagets ekonomiska bärkraft. På grund härav och då

det nya systemet i stort sett väl får anses mera rättvist än det nuvarande vill länsstyrelsen icke motsätta sig förslaget, dock med det förbehåll att om möjligt någon lindring beredes de i ekonomiskt hänseende svagaste bolagen.

Huruvida det av kommittén åberopade skälet mot en övergångsanordning, nämligen de konsekvenser, som medgivandet av fri avskrivningsrätt för juridiska personer i dylikt hänseende skulle medföra, kan tillmätas sådan betydelse att den bör förändra införandet av en anordning, som annars vore önskvärd, synes länsstyrelsen diskutabelt.

Länsstyrelsen i *Skaraborgs län* finner det av utredningen framgå, att verkningarna av den föreslagna omläggningen icke synas vara ägnade att inge betänkligheter. Omläggningen vore enligt länsstyrelsens uppfattning närmast att betrakta som en praktisk taxeringsfråga och borde ur denna synpunkt genomföras.

Länsstyrelsen i *Örebro län* yttrar:

Genom den av kommittén nu föreslagna höjningen av grundbeloppsprocenten har en utjämning skett beträffande skattskyldigheten mellan aktiebolag och ekonomiska föreningar samt enskilda skattskyldiga på samma gång som statens intresse av skatteintäkter från dessa juridiska personer blivit bättre tillgodosett. Ur dessa synpunkter torde sålunda anledning till erinran mot övergång till proportionell beskattning icke vidare föreligga. Ur andra synpunkter åter får den progressiva metoden allttjämt anses vara den proportionella överlägsen främst därutinnan, att den tager större hänsyn till vederbörande företags bärkraft eller »skatteförmåga». Skatteförmågan, sedd i detta sammanhang, måste väl anses vara mer eller mindre beroende av ett företags räntabilitet. På grund härav och då det är uppenbart, att genom den proportionella metoden företag med låg skatteprocent, där kapitalet alltså är högt i förhållande till vinsten, få vidkännas höjning av skatten, men sådana företag åter som bryggerier, vilka inom näringslivet intaga en särdeles gynnad ställning, skulle ernå en betydande skattelindring, kan det måhända icke förtänkas, att en viss tvekan ännu kan råda inför det framlagda förslaget i denna del. Om detta förslag sålunda icke kan lämnas alldeles utan erinran bör å andra sidan erkännas, att den proportionella beskattningen av bolagen erbjuder beaktansvärda fördelar, vilka måhända väga tyngre än påvisbara nackdelar. Då därtill kommer att denna metod är nära förbunden med övriga av kommittén framlagda förslag, vilka, såsom väl motiverade, synas böra genomföras, vill länsstyrelsen nu icke avstyrka förslaget om övergång från progressiv till proportionell beskattning för ifrågakvarande juridiska personer.

Länsstyrelsen i *Västmanlands län* finner den omständigheten, att den ifrågasatta omläggningen av skattemetoden för aktiebolagen för med sig vittgående konsekvenser för många av dem, det vederbör, icke böra få lända till hinder för genomförande av omläggningen. Det föreslagna grundbeloppet, 10 procent, syntes visserligen högt men vore å andra sidan erforderligt enligt de av kommittén uppställda förutsättningar, mot vilka länsstyrelsen icke ansett sig böra framställa erinringar.

Länsstyrelsen i *Kopparbergs län* anser ur synpunkten av skälig avvägning samt på grund av praktiska skäl den proportionella beskattningen vara att förorda, särskilt som genom densamma både aktiebolagens och de ekono-

miska föreningarnas beskattningsform skulle få sin lösning. I avseende å den föreslagna skattesatsen ställer sig länsstyrelsen i viss mån tveksam, enär densamma torde få anses förhållandevis hög, men finner sig å andra sidan icke ha skäl att föreslå annat procenttal.

Länsstyrelsen i *Västernorrlands län* framhåller, att den föreslagna skatteprocenten vid bolagsbeskattningen kan befaras medföra väl tung skattebörd för de mindre bärkraftiga företagen.

Länsstyrelsen i *Norrbottnens län*, som anser förslaget om införande av proportionell beskattning av bolagen lämpligt, anknyter i övrigt följande reflexioner till detta:

Ehuru länsstyrelsen ej anser sig kunna bedöma skäligheten i det av kommittén föreslagna grundbeloppet för bolagsskatten, vill dock länsstyrelsen som anmärkningsvärd framhålla den olika verkan den föreslagna omläggningen kommer att utöva på bolag med hög inkomstprocent och på bolag med låg sådan. Enligt den föreliggande utredningen skulle sålunda bolag med en inkomstprocent av högst 10 genomgående få sin statsbeskattning väsentligen ökad, i medeltal med över 100 procent, medan däremot bolag med högre inkomstprocent än 10 i det stora hela skulle komma i åtnjutande av väsentlig skattelindring. Då bolag med hög inkomstprocent väl i regel torde få anses mera bärkraftiga än sådana med låg inkomstprocent, hade en motsatt verkan av omläggningen syntts länsstyrelsen mera rättvis och naturlig.

I det av *Sveriges industriförbund med flera* avgivna yttrandet anföres rörande ifrågakvarande spørsmål:

Någon tvekan synes icke böra råda därom, att, såsom redan framhållits i yttrande över bolagsskatteberedningens betänkande, förslaget att utbyta den progressiva beskattningen av aktiebolagens inkomster mot en proportionell skatt, är principiellt riktigt. Denna reform har så länge begärts av näringslivets organisationer och så pass utförligt motiverats, att det torde vara behöfligt ytterligare utveckla de skäl, som tala för densamma. Visserligen må icke förbises de i vissa fall betydande olägenheter, som övergången till en proportionell bolagsbeskattning måste medföra för sådana företag, vilka gynnas genom det nuvarande skattesystemet. Under förutsättning att skattefoten för den proportionella skatten bleve bestämd till ett rimligt tal skulle dessa olägenheter dock icke tillmätas sådan betydelse, att de kunde förväntas från näringslivets sida föranleda någon stark opposition mot den föreslagna reformen. Annorlunda är förhållandet, när skatteprocenten föreslås så hög som 10 vid bottennivå och det dessutom ställes i utsikt att redan vid det nya skattesystemets införande en utdebitering av 110 % av den rörliga skatten — och bolagsskatten skulle enligt förslaget i sin helhet hänföras till denna — måste ske, varigenom skatten i verkligheten komme att uttagas icke med 10 utan med 11 %.

I yttrandet avrådes bestämt från att en så hög skatteprocent som 10 fastställes för bolagsbeskattningen. Det förutsättes, att det skall finnas möjligt att utgå från ett grundbelopp, som icke överstiger 8 procent. Vad yttrandet innehåller beträffande frågorna om skattebördans fördelning mellan fysiska och juridiska personer samt om bolagsbeskattningens rörlighet har refererats i annat sammanhang.

De *handelskamrar*, som ej direkt instämt i det nyss återgivna yttrandet, uttala liknande synpunkter.

Östergötlands och Södermanlands handelskammare finner mot bakgrunden av de överflyttningar av skattebördan aktiebolagen emellan, som ett bifall till kommitténs förslag skulle medföra, påtagligt, att en övergång till proportionell skatt med en skatteprocent av tillnärmelsevis den höjd kommittén föreslagit icke rimligen kan ske utan att samtidigt åtgärder vidtagas för mildrande av den verkan, denna omläggning för ett stort antal företag skulle få.

Handelskammaren fortsätter:

En sådan åtgärd skulle vara, om i likhet med vad som gällde, innan den progressiva skalan med beroende av inkomstprocenten infördes, vid beräkning av det beskattningsbara beloppet avdrag finge ske med viss procent av inbetalt kapital. Handelskammaren önskar i detta sammanhang framhålla, att för bolag, som arbeta med stort lånat kapital i förhållande till det egna kapitalet, den fördelen nås, att räntan å det lånade kapitalet i beskattningshänseende räknas som omkostnad. Det vore därför rättvist, om även å det i företaget kontant tillskjutna kapitalet en viss räntesats vid deklarationen av den beskattningsbara inkomsten finge avdragas. Härigenom bleve bolag med stort eget och ringa eller intet lånat kapital i beskattningshänseende mera jämställt med bolag med stort lånat och litet eget kapital, vilket enligt handelskammarens förmenande vore att förorda. Att, såsom tidigare var fallet, göra avdragets storlek beroende av utdelningen synes handelskammaren icke rationellt.

Skånes handelskammare hävdar att de industrier och företag, som skulle träffas hårdast av skatteomläggningen, samtidigt äro de, som sämst förmå bära en ökad belastning. I första hand gällde detta bruksindustrien och järnvägarna, vilka i regel bedreve sin verksamhet under stark konkurrens med stort tyngande anläggningskapital och som följd därav med relativt svag räntabilitet. Men det gällde därtill en rad andra företag bland annat inom textil- och livsmedelsindustrien, vilka arbetade med marknadsbestämda priser och därför saknade möjlighet att genom prisökningar kompensera skattehöjningen.

Västernorrlands och Jämtlands läns handelskammare anför liknande synpunkter.

Sveriges redareförening anför bland annat:

Om man utför en jämförelse mellan beskattningen enligt nu gällande föreskrifter och kommitténs förslag, kommer man till den slutsatsen, att, under förutsättning av att skatten uppgår till 170 % av nu utgående grundbelopp, alla aktiebolag med en inkomstprocent av omkring 14 eller därunder komma i ett sämre läge än nu. Rederiföretagen komma under normala tider endast undantagsvis upp i en sådan inkomstprocent och skulle sålunda i flertalet fall bliva sämre ställda.

Med hänsyn till dessa oförmånliga verkningar av det nya skattesystemet för rederibolagen och även andra företag med låg avkastningsprocent kan föreningen icke tillstyrka det föreliggande förslaget utan förmenar, att det samma bör underkastas en omarbetning, så att dessa företag genom den nya lagstiftningen icke på ett obehörigt sätt betungas. Sjöfartsnäringen arbetar i dag visserligen under tämligen gynnsamma konjunktioner, men det

må erinras om, hurusom densamma under en lång följd av år haft synnerliga svårigheter att kämpa mot, och att man måste räkna med att varaktigheten av de goda konjunkturerna tyvärr icke kommer att bli lång. Erfarenheten har givit vid handen, att lågkonjunkturerna inom denna näring alltid pågå under väsentligt längre perioder än de goda konjunkturerna.

Det kan i detta sammanhang jämväl förtjäna att bringas i erinran, att man i vissa länder infört särbestämmelser i syfte att bringa beskattningen av rederiföretagen i ett gynnsammare läge. Bakgrunden till en dylik lagstiftning har hittills varit en omsorg från det allmännas sida att tillse, att rederinäringen, som mer än någon annan näring har att räkna med en hård internationell konkurrens och som i ett lands handelsbalans spelar en viktig roll, beredes skäligen lättnader i bland annat detta hänseende. Med tanke härpå vore det att beklaga, därest en ny lagstiftning oavsiktligt komme att medföra sådana indirekta verkningar, som ovan antytts, genom den föreslagna omläggningen av principen för beskattningen.

Kooperativa förbundet anser sig kunna giva sin anslutning till kommiténs förslag om proportionell beskattning av aktiebolag och ekonomiska föreningar. Även om den ordning, som nu tillämpades, hade vissa fördelar, lämnade den dock onekligen rum för invändningar av betydande räckvidd, och även om en omläggning kunde vålla vissa olägenheter särskilt under själva övergångstiden, talade dock flera skäl för en förändring. Att samma proportionella skattesystem skulle gälla för såväl aktiebolag som ekonomiska föreningar, vore ur flera synpunkter önskvärt, bland annat och främst av det skälet, att man genom en sådan likformighet betryggade, att de juridiska former, som anvisats för olika verksamhetsarter med hänsyn till dessas väsen och behov, utan inskränkning kunde komma till användning på det sätt lagstiftaren avsett.

Kommerskollegium har — efter det ämbetsverket refererat de synpunkter som kommit till uttryck i näringsorganisationernas nu berörda yttranden — för egen del förordat förslaget om övergång från progressiv till proportionell beskattning av aktiebolagen. En dylik reform innebure enligt kollegiets uppfattning en rationalisering av skattesystemet, som i det långa loppet torde bli till fördel för den i aktiebolagsform bedrivna företagsverksamheten, ej minst därutinnan, att på så sätt bortföle all anledning att låta rent skattetekniska synpunkter inverka på ett aktiebolags finansiella struktur. Vid denna sin tillstyrkan hade kollegiet ej kunnat undgå att fästa avseende även därvid, att den föreslagna omläggningen av skattesystemet underlättade genomförandet av friare regler beträffande rätten till avskrivningar, i vilket avseende ju från näringslivets egna organisationer vid upprepade tillfällen starkt betonats angelägenheten av ökad rörelsefrihet för de skattskyldiga.

Beträffande skatteprocenten för aktiebolagen har kollegiet, såsom tidigare omnämnts, uttalat som sin mening, att en lägre skattefot än den föreslagna utan tvivel i och för sig är önskvärd, om icke av annan anledning, för att i någon mån utjämna de övergångssvårigheter, som aldrig torde kunna helt undvikas vid ett utbytande av nuvarande skattesystem mot en proportionell beskattning.

Svenska bankföreningen anför — utöver vad som innehålles i det med Sveriges industriförbund med flera gemensamma yttrandet — bland annat följande:

Ehuru styrelsen biträder den uppfattning, att det är riktigare, att den statliga beskattningen av aktiebolag vilar på proportionell grund än att den, såsom för närvarande, är progressiv, har styrelsen själfvallet icke utan stor betänksamhet iakttagit, att ett realiserande av kommitténs förslag i oförändrat skick skulle för bankaktiebolagen tillhoppa åstadkomma en nära nog fördubblad — i enskilda fall mellan två och tre gånger ökad — skattebörd. Styrelsen kan icke undelåta att uttala den förhoppningen, att det skall finnas möjligt att vid den slutliga granskningen av kommittéförslaget, vilken bör ske under betraktande av beskattningsfrågan i hela dess vidd och således under tagande av hänsyn till såväl den beskattning, som bör vara direkt, som även den indirekta, åstadkomma en skäligen sänkning av den för aktiebolagen föreslagna skatteprocenten. Skulle vid denna granskning fråga uppkomma om något slags klassificering av aktiebolagen eller annan differentiering av deras beskattning förutsätter styrelsen givetvis, att det beaktas, att den skatteökning, som enligt kommitténs förslag skulle träffa bankbolagen, är proportionsvis större än ökningen för någon annan av de grupper, i vilka kommittén uppdelat de svenska aktiebolagen.

Styrelsen får vidare hemställa, att bankaktiebolagen befrias från den dem enligt 54 § kommunalskattelagen åvilande s. k. kedjebeskattningen. Att, då kedjebeskattningen år 1928 i princip borttogs, undantag gjordes för bankbolagens del, motiverades med, att bankbolagen drevo handel med aktier. Sådan handel är emellertid numera bankbolag helt förbjuden och någon anledning till undantagets bibehållande förefinnes således icke längre. Aktier, som bankbolag äga eller förvärva, äro antingen övertagna panter, som skola föryttras snarast möjligt, eller aktier i bolag, avsedda att förvalta fastigheter för bankkontorens inrymmande, eller ock, undantagsvis, aktier, som med Konungens särskilda tillstånd förvärvats för tillgodoseende av ett för bankväsendet eller det allmänna gagneligt ändamål.

I många fall handhava bankbolagen förvaltningen av bankfastigheterna genom dotterbolag. Erfarenheten visar, att det kan möta svårigheter och stundom måste anses uteslutet att så ordna de ekonomiska förhållandena mellan ett bankbolag och dess dotterbolag, att detta senare icke redovisar någon vinst. Att bankbolaget skall åligga skattskyldighet för av dotterbolaget redovisad vinst är dock alldeles stridande mot de principer, vilka sedan tillkomsten av 1928 års skattelagstiftning gälla i hithörande hänseenden. Bolagskatteberedningen, som avgav sitt betänkande vid en tid, då bankbolagen ännu ägde rätt att i viss utsträckning driva handel med aktier, beaktade nu berörda förhållande, då beredningen i sitt förslag upptog bankbolags frikallande från skattskyldighet för utdelning från aktiebolag eller ekonomiska föreningar eller vinst genom utskiftning från aktiebolag, i den mån utdelningen eller utskiftningsvinsten härflutit från aktier eller andelar, vilkas innehavande utgjort ett led i organisationen av bankbolagets verksamhet. Styrelsen anser sig böra påminna om detta bolagskatteberedningens förslag, vilket hade avseende ej endast på bankbolag utan ock å andra aktiebolag och föreningar, som dreve penningrörelse, samt i viss mån å försäkringsaktiebolag. Styrelsen får förorda, att förslaget nu realiseraras i samband med lösandet av andra frågor på bolagsbeskattningsens område. Att det därvid dock bör iakttagas, att för bankbolagen befrielsen från kedjebeskattningen göres fullständig, har ovan motiverats.

Bank- och fondinspektionen, som på de skäl bankföreningen anfört finner en sänkning av det av kommittén föreslagna grundbeloppet för aktiebolagen av nöden, anför vidare:

Även med en sådan begränsning av bolagsbeskattningen skulle aktiebolagen träffas mycket olika av övergången från progressiv till proportionell beskattning, allteftersom den nu gällande progressiviteten kommit att inverka på de skattskyldiga bolagen. Bankerna skulle komma att träffas särskilt hårt. Enligt den gällande skattelagstiftningen utgår deras skatt i regel efter ett lågt progressionstal, vilket föranlett därav att den beskattningsbara inkomsten har varit liten i förhållande till det egna kapitalet. Man bör i detta sammanhang ej bortse från, att borttagandet av den kommunala progressivskatten och dess inarbetande i statsskatten — en åtgärd som i och för sig synes vara principiellt befogad — helt visst, därest ej särskilda anordningar vidtagas, kommer att efter hand i många fall föranleda en höjd kommunal beskattning.

Visserligen måste det anses fullt berättigat, att sådan ändring i statsbeskattningen sker, varigenom aktiebolag, vilka hittills genom egna åtgärder kunnat bereda sig en lägre skattebörd, betagas sådan möjlighet. Till denna grupp av aktiebolag höra emellertid icke bankerna. Det synes vara berättigat, att, i den mån det låter sig göra utan mera vittgående konsekvenser, ökningen av skatteplikten för bankerna blir mildrad. En utväg härutinnan har angivits av bankföreningen, nämligen befrielse för bankerna från kedjebeskattningen.

Redan i sitt utlåtande över 1924 års skatteberednings förslag hemställde bank- och fondinspektionen, att banker måtte befrias från kedjebeskattningen. Vad beträffar utdelning å aktier i bankfastighetsbolag anförde inspektionen, att för dylika bolag gällde detsamma som för dotterbolag i allmänhet, nämligen att de tillkommit huvudsakligen av organisatoriska skäl, och att det syntes icke vara billigt, att lagstiftningen å ena sidan såsom en särskild undantagsförmån medgäve aktieförvärrätt i sådana bolag, varom nu är fråga, och å andra sidan motverkade dylika dotterbolags tillkomst genom en i förhållande till andra av aktiebolag bedrivna verksamhetsgrenar hårdare beskattning av utdelning å dotterbolagsaktier. Aktier, vilka bank övertagit till skyddande av eller såsom betalning för fordran, ansåg inspektionen, bland annat på grund av med sådant förvärv förenad försäljningsskyldighet, icke kunna betraktas såsom varor, med vilka rörelsen arbetade. Den sålunda angivna uppfattningen, åt vilken inspektionen gav uttryck jämväl i sitt utlåtande över bolagsskatteberedningens förslag, omfattar inspektionen alltjämt. Något skäl att bibehålla kedjebeskattningen för de ytterst sällsynta undantagsfall, då bank med Kungl. Maj:ts medgivande förvärvat aktier, synes icke ur praktisk synpunkt böra förefinnas. Man synes böra bemärka den motsättningen, att aktiebolag i allmänhet, vilka icke äro underkastade kedjebeskattning, äga full frihet att, i den mån deras bolagsordningars bestämmelser icke lägga hinder i vägen, förvärva aktier, under det att bankaktiebolagen, som träffas av kedjebeskattningen, äro principiellt förbjudna att förvärva aktier.

Inspektionen ansluter sig sålunda till bankföreningens hemställan, att bankerna måtte befrias från kedjebeskattningen.

Svenska försäkringsbolags riksförbund anför — efter att ha citerat bolagsskatteberedningens betänkande, i vad avser upphävande av s. k. kedjebes-

skattning för vissa vinster, som hos försäkringsaktiebolag belöpa å aktieägarna — följande:

Av den citerade utredningen framgår, att beskattning av särskilt sakför-säkringsaktiebolagens utdelningar å aktier och andelar, vilkas innehavande utgjort ett led i organisationen av bolagens verksamhet, strider mot den av lagstiftningen antagna huvudprincipen beträffande kedjebesattning. Vidare framgår, att ett upphävande av försäkringsaktiebolagens undantagsställning i detta avseende rent tekniskt ej skulle stöta på några större svårigheter.

1936 års skattekommitté har icke alls berört denna fråga. Riksförbundet anser emellertid, att, då nu skattesystemet skall göras till föremål för en så pass genomgripande ändring, som den av kommittén föreslagna, jämväl ifrågavarande spörsmål bör upptagas till lösning i överensstämmelse med bolagsskatteberedningens förslag, detta så mycket mera, som kommittén ansett, att aktier i dotterbolag i avskrivningshänseende icke äro att betrakta såsom varulager.

Försäkringsinspektionen, som lämnat utan erinran bolagsskatteberedningens förslag angående hävande av viss del av försäkringsaktiebolagens kedjebesattning, finner de av riksförbundet anförda synpunkterna värda beaktande.

Vad särskilt angår beskattningen av svenska ekonomiska föreningar har kommitténs förslag om övergång från progressiv till proportionell beskattning samt om likställighet i förhållande till aktiebolagen beträffande skattesatsen allmänt tillstyrkts. Av de förut refererade yttrandena framgår dock, att länsstyrelserna i *Stockholms län* samt *Göteborgs och Bohus län* ifrågasatt fortsatt progressiv beskattning av de ekonomiska föreningarna. Särskilda uttalanden rörande förevarande spörsmål ha dessutom gjorts i vissa yttranden.

Socialstyrelsen anför sålunda:

Skattelättnaden vid reformens genomförande skulle bli störst för de största föreningarna. Detta betyder dock endast avlägsnandet av en länge och ofta påtalad orättvisa i deras beskattning. Konsekvenserna av skattereformen för bostadsföreningarnas vidkommande synas emellertid ägnade att inge vissa betänkligheter, då deras skattebelastning genom omläggningen kommer att ganska avsevärt ökas. Genom de av styrelsen förordade åtgärderna beträffande avskrivningsrätten å byggnader m. m. torde dock olägenheterna i väsentlig mån komma att mildras.

Det bör i detta sammanhang anmärkas, att *hyresgästernas sparkasse- och byggnadsföreningars riksförbund u. p. a.* i sitt yttrande icke berört frågan om de ekonomiska föreningarnas beskattning.

Sveriges allmänna lantbrukssällskap, i vars yttrande *svenska mejeriernas riksförening u. p. a.*, *Sveriges slakteriförbund*, *förening u. p. a.* och *svenska lantmännens riksförbund*, *förening u. p. a.* instämt, anför bland annat:

För de ekonomiska föreningarna innebär kommitténs förslag en avgjord förbättring gent emot nu rådande system. Den nuvarande progressiva beskattningen verkar hämmande på den pågående utvecklingen mot koncentring inom föreningsrörelsen till större företag, en utveckling som emeller-

tid får anses önskvärd. Beskattningen i nuvarande form motverkar även strävandena för konsolidering av de större föreningarnas ekonomiska ställning medelst fondbildning, i det att föreningarna, i syfte att hålla skattebördan inom rimliga gränser, ofta se sig nödsakade att genom högre produktpriser och återbäring till medlemmar hålla överskottet lågt. I den mån beskattningen av de stora föreningarna lindras genom den föreslagna omläggningen, komma berörda olägenheter att minskas. Om än mindre föreningar genom den föreslagna reformen påläggas en högre beskattning än hittills, vill lantbrukssällskapet på här anförda grunder i princip tillstyrka den föreslagna omläggningen till proportionell beskattning.

Lantbruksstyrelsen yttrar:

De ekonomiska föreningarna och deras beskattning hava en mycket stor betydelse för jordbruksnäringen. Andelsrörelsen har sedan gammalt haft en betydande utbredning inom jordbruket och under senare år mäktigt vuxit i styrka och omfattning genom tillkomsten av de stora producentorganisationerna. Då de större ekonomiska föreningarna inom såväl konsument- som jordbrukskooperationen hava en fullt utvecklad affärsverksamhet, så finner lantbruksstyrelsen det naturligt och rationellt, att dessa föreningar i beskattningshänseende likställas med aktiebolagen. Såsom redan anförts har lantbruksstyrelsen ej heller i princip något att erinra mot det förslag, som i sådant hänseende framlagts av kommittén. I själva verket skulle även, såsom av utredningen framgår, jordbrukskooperationen såsom helhet betraktad göra en icke obetydlig skattevinst genom den av kommittén förordade omläggningen av beskattningen. Enligt av kommittén verkställda utredningar uppgick medelskattesatsen för år 1937 för de ekonomiska föreningarna inom jordbrukskooperationen till 16.16 procent. Denna skattesats skulle efter reformens genomförande sänkas till 10 procent eller, därest såsom kommittén synes räkna med 110 procent måste uttagas av skattens grundbelopp, till 11 procent. Tydligt är sålunda, att de stora riksorganisationerna men även större och medelstora lokala föreningar skulle erhålla en betydande skattelättnad genom förslaget genomförande.

Helt annorlunda ställer sig emellertid förhållandet med de mindre föreningarna. Dessa skulle nämligen genom omläggningen genomgående få sin skatt fördubblad eller till och med tredubblad. Kommittén uttalar med avseende härå endast, att i de fall, där skatteökning skulle uppkomma, denna icke torde överstiga föreningarnas ekonomiska bärkraft. Denna motivering kan lantbruksstyrelsen icke godtaga. Såsom torde kunna utläsas ur tabell å sid. 292 och 293 i betänkandet med uppgifter angående taxeringen år 1937 av vissa juridiska personer, är det ett mycket stort antal ekonomiska föreningar av olika slag — enbart inom jordbrukskooperationen betydligt över halva tusendet — som skulle drabbas av denna skatteförhöjning. Dessa smärre andelsföreningar inom jordbruket — dylika föreningar finnas, fastän i mera begränsad utsträckning, även inom fiskerinäringen — hava en så viktig uppgift att fylla, att deras verksamhet icke bör motarbetas genom en alltför tyngande skattebelastning. En dylik uppfattning torde även hava legat till grund för tidigare skattelagstiftning.

Lantbruksstyrelsen anser den skärpning i beskattningen, som skulle inträda vid ett genomförande av föreliggande förslag för dessa smärre föreningars vidkommande, vara obillig och även kunna verka hindrande på föreningarnas önskvärda utveckling och konsolidering. Styrelsen vill därför framställa förslag om att skatteprocenten för dessa smärre föreningar sänkes. Fråga uppkommer då till vilken procentgräns denna sänkning bör

ske samt för vilka föreningar den sålunda reducerade skatteprocenten bör gälla. Med avseende härå vill lantbruksstyrelsen ifrågasätta, att skatteprocenten bestämmes till 5 procent — eller samma procenttal, som skattekommittén själv föreslår för ideella föreningar, med vilka nu ifrågavarande ekonomiska föreningar i vissa hänseenden kunna likställas — att gälla för alla ekonomiska föreningar med en beskattningsbar inkomst upp till 8,000 kronor eventuellt 10,000 kronor. Möjligt är, att en lämpligare form för genomförande av en dylik sänkning av skatteprocenten vore att låta denna börja med 5 procent för beskattningsbar inkomst upp till exempelvis 6,000 kronor och sedermera låta skatteprocenten gradvis stiga med stigande inkomst, till dess maximiskatteprocenten (10 procent) uppnås, genom vilken anordning övergången till berörda maximigräns otvivelaktigt skulle göras mjukare.

Lantbruksstyrelsen vill tillägga, att det synes framgå av siffrorna uti åberopade tabell å sid. 292 och 293 i betänkandet, att en dylik ändring uti de föreslagna grunderna för de ekonomiska föreningarnas beskattning icke behöver få någon större betydelse för statskassan.

Länsstyrelsen i *Uppsala län* ifrågasätter, om den förskjutning från de större till de mindre föreningarna, som förslaget skulle medföra, svarar mot skatteförmågan. Exempelvis beträffande vissa bostadsföreningar och jordbruksföreningar torde tvivel kunna hysas, om de skulle tåla en så avsevärd skatteförhöjning, som förslaget synes medföra.

Kooperativa förbundet finner det vara uppenbart, att en övergång till proportionell beskattning av de ekonomiska föreningarna för dessa medför en bestående förskjutning i skattetrycket, vilken för åtskilliga föreningar är kännbar. Detta torde emellertid enligt förbundets mening vara en oundviklig följd av den utjämning mellan föreningar av olika storleksgrader, som omläggningen nödvändigtvis måste realisera.

Det av kommittén framlagda förslaget om höjning av skattesatsen för utskiftningskatten från 5 till 12 procent har, i den mån frågan berörts i yttrandena, i allmänhet tillstyrkts såsom välgrundat. Länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län* påpekar särskilt, att höjningen av skattesatsen genom dispositioner, som under senaste tiden vidtagits i vissa större aktiebolag, visats vara nödvändig att snarast genomföra. Länsstyrelsen i *Malmöhus län* anser välbetänkt, att, såsom föreslagits, tiden för skatteskärpningens inträdande fastställs så att undandragande av skatten icke skall kunna ske, sedan kommitténs förslag offentliggjorts. Enligt vad länsstyrelsen i *Västerbottens län* befarar kunde övergången till den proportionella beskattningen för aktiebolag måhända medföra, att icke blott större inkomsttagare komme att tillfälligt begagna sig av aktiebolagsformen för att hemtaga mer eller mindre tillfälliga större inkomster utan även huvuddelägare i s. k. familjebolag utnyttjade reformen till att söka undgå eller minska sin egen progressiva beskattning. Den av skattekommittén föreslagna höjningen av skattesatsen för utskiftningskatten syntes endast delvis kunna motverka denna olägenhet. Då emellertid kommittén utlovat vidare översyn av de skatter, som i skilda hänseenden komplettera skattesystemet,

syntes effektiva åtgärder mot skatteflykt i nu berörda hänseenden kunna förväntas. Några särskilda bestämmelser för vissa grupper av aktiebolag syntes därför ej behöva påyrkas.

Två länsstyrelser och en handelskammare biträda ej förslaget beträffande skattesatsen. Länsstyrelsen i *Södermanlands län* ställer sig något tveksam ifråga om en så stor höjning av densamma som från 5 till 12 procent. Länsstyrelsen finner det visserligen vara riktigt, att utskiftningskatten skall ersätta samtliga skatter, som genom fonderingen av vinster undandragits det allmänna, men håller dock före att den av bolagsskatteberedningen föreslagna skattesatsen av 10 procent skulle i detta avseende vara bättre avpassad. Länsstyrelsen i *Östergötlands län* ifrågasätter, om icke skattesatsen för utskiftningskatten, vilken ju skall utgöra kompensation för såväl stats- som kommunalskatt å utdelning, bör göras variabel efter den allmänna skattesatsen vid utskiftningsstidpunkten oaktat det till utskiftningsbeskattningsbara beloppet kan hava hopsamlats under längre tid. Som skatteprocenten vid statsbeskattningen i viss mån torde kunna tjäna som mätare å den allmänna skattenivån även i fråga om kommunalskatten och då det är av vikt att så enkla regler som möjligt användas, skulle man enligt länsstyrelsens mening kunna använda sig av en skatteprocent utgörande $\frac{1}{10}$ av den procentsats, som anger, huru stor skatt skall uttagas i förhållande till grundbeloppet (11 % vid en procentsats av 110 etc.). *Handelskammaren i Karlstad* finner den föreslagna höjningen av utskiftningskatten för närvarande ej av behovet påkallad. Det synes handelskammaren lämpligt och skäligt att låta anstå med höjningen, tills sådana åtgärder inom företagareverksamheten verkligen förekomma, som göra åtgärden nödvändig.

Kooperativa förbundet fäster i sitt yttrande uppmärksamheten vid en särskild fråga rörande utskiftningskatten:

Utan att erinra mot kommitténs nu framlagda förslag, som tar sikte på att hindra, att vinster, vilka enligt gällande skattesystem skola beskattas hos mottagaren, skulle kunna till en väsentlig del befrias från den skattskyldighet, som eljest påvilar bolagsvinster, vill dock förbundet fästa uppmärksamheten på angelägenheten av att man vid den definitiva utformningen av utskiftningskatten gör det möjligt att utan skattläggning genomföra utskiftningsavtillgångar juridiska personer emellan under den förutsättning, att den utskiftade tillgången alljämt behåller sin karaktär av företagsförmögenhet och alltså icke vare sig direkt eller indirekt användes för utdelning till företags delägare.

Beträffande kommitténs förslag till övergångsstadgande har länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län* funnit angeläget, att formuleringen i förslaget till författningsändring förtydligades, så att bestämmelsen om ikraftträdandet icke gäve anledning till tvekan utan klart utsade, antingen att första anmälan för registrering av bolagsstämmans beslut skall hava skett före den 1 december 1937, eller att anmälan för registrering av såväl bolagsstämmans beslut som rättens samtycke därtill skall hava skett före nämnda dag. I åtminstone ett känt fall, som rörde avsevärt skattebelopp, vore det aktuellt att göra åtskillnad mellan dessa båda möjligheter, så att en tvistig tolkningsfråga icke behöfde uppkomma.

Beskattningen av övriga juridiska personer.

Kommittén.

Utländska bolag och andra utländska juridiska personer beskattas för närvarande enligt den för fysiska personer gällande progressiva skatteskalen. Det beskattningsbara beloppets storlek blir sålunda helt avgörande för skattens storlek. Orsaken till att för utländska juridiska personer denna metod genomgående använts för skattens bestämmande är i främsta rummet att det icke ansetts möjligt att för de egentliga utländska bolagen med deras högst olikartade juridiska konstruktion på ett tillfredsställande sätt fastställa kapitalets storlek; då dessa bolag endast äro inskränkt skattskyldiga här i riket, skulle för övrigt den svenska inkomstens förhållande till kapitalet icke giva ett riktigt mått på räntabiliteten. De utländska juridiska personerna äro icke underkastade extra inkomst- och förmögenhetsskatt. De erlägga däremot övriga statsskatter samt kommunal progressivskatt i den mån skattskyldighet för inkomst eller förmögenhet föreligger.

I anslutning till vad föreslagits av bolagsskatteberedningen samt i propositionen nr 232 till 1936 års riksdag förordar kommittén, att utländska oskifta dödsbon och utländska familjestiftelser beskattas lika med motsvarande svenska kategorier, alltså enligt de för fysiska personer föreslagna skalorna för inkomst- och förmögenhetsskatten. Beträffande övriga utländska juridiska personer föreslår kommittén, att de skola erlägga inkomst- och förmögenhetsskatt enligt den för svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar ifrågasatta beskattningsnormen, således proportionell skatt med en grundbeloppsprocent av 10.

Kommittén motiverar förslaget sålunda:

Denna lösning av spørsmålet om de utländska juridiska personernas beskattning synes vara den enda möjliga redan av hänsyn till förefintliga avtal med vissa främmande makter. I och med det att svenska ekonomiska föreningar icke längre skulle beskattas enligt de för fysiska personer gällande skatteskalorna saknas anledning att tillämpa nämnda skalor å andra utländska juridiska personer än oskifta dödsbon och familjestiftelser. Såsom förut antytts erlägga enligt nu gällande bestämmelser utländska juridiska personer skatt för här i riket nedlagd förmögenhet såväl genom förmögenhetsdelen i den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten som i form av särskild förmögenhetsskatt (därest nämnda förmögenhet överstiger 50,000 kronor). Då svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar äro befriade från förmögenhetsbeskattning, kunde det ha syntts ligga nära till hands att även härutinnan genomföra likställighet med dessa vid beskattningen av utländska juridiska personer. Då emellertid andel i de senares förmögenhet vanligen ej tillkommer i Sverige bosatta fysiska personer, innebär beskattning av den juridiska personen för förmögenheten den enda möjligheten att träffa den verkliga ägaren. Beträffande svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar beskattas ju aktie- eller andelsägaren för värdet av sin del i den juridiska personens förmögenhet.

På grund av vad sålunda anförts har kommittén funnit sig böra föreslå, att för här i riket nedlagd förmögenhet, som äges av utländsk juridisk person, skall erläggas förmögenhetsskatt enligt förordningarna om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt om särskild skatt å förmögenhet, därvid i fråga om sistnämnda skatt reduktionsregeln ej skall äga tillämpning.

De av kommittén föreslagna ändringarna beträffande utländska juridiska personer kunna beräknas medföra en skattesänkning från 0.36 miljon kronor till 0.21 miljon kronor, därest 110 procent av bottenskattens grundbelopp uttages, och till 0.19 miljon kronor, därest 100 procent av detsamma uttages. Härvid ha icke tagits i betraktande de obetydliga förskjutningar, som skulle följa av förmögenhetsbeskattningens omläggning.

Sparbanker utgöra enligt nu gällande grunder statlig inkomst- och förmögenhetsskatt efter ett grundbelopp av 4 procent.

Enligt bolagsskatteberedningens förslag samt 1936 års departementspromemoria borde skatteprocenten för sparbankerna sättas lika med skattesatsen för aktiebolag och ekonomiska föreningar. I propositionen nr 232 till 1936 års riksdag föreslogs emellertid icke annan höjning av skattesatsen än den som motiverades av den i propositionen antagna grundbeloppsnivån, alltså från 4 till 6 procent.

Kommittén föreslår, att grundbeloppet för sparbankerna sättes till 10 procent. För förslaget lämnas följande motivering:

Den av kommittén förutsatta grundbeloppsnivån för det nya skattesystemet ligger c:a 55 % högre än nuvarande grundbeloppsnivå. En anpassning av för sparbankerna nu gällande grundbelopp, 4 %, till den nya nivån skulle alltså innebära en höjning av grundbeloppet till 6.2 %. Kommittén har emellertid funnit sig böra upptaga det i 1936 års departementspromemoria framförda förslaget om likställighet i beskattningshänseende mellan å ena sidan sparbanker och å andra sidan aktiebolag och ekonomiska föreningar. Med hänsyn dels till den utveckling och styrka, sparbankerna nått, och dels därtill, att sparbankernas uppgift att befordra sparsamhet genom inlåning av smärre sparkapital numera delas av andra kreditinstitutioner, torde enligt kommitténs mening något bärande motiv för att tillerkänna sparbankerna någon särställning i skatteavseende i förhållande till andra kreditinrättningar ej föreligga. Såsom i kapitel VIII närmare omförmäles föreslår kommittén bestämmelser, varigenom behörig nedskrivning av värdet å sparbankers obligationer och likartade tillgångar i hög grad underlättas. Med tillämpning av dessa bestämmelser kunna de av sparbankerna redovisade vinsterna väntas bliva bestämda efter strängt affärsmässiga grunder. Den höjda beskattningen torde därför kunna utan svårighet bäras.

Räknat å siffrorna från 1937 års taxering skulle den sammanlagda skatten för sparbankerna komma att höjas från 1.57 miljon kronor till 2.31 miljoner kronor vid grundbeloppsnivå för det nya systemet och till 2.54 miljoner kronor vid nivå 110 procent.

För svenska försäkringsanstalter, vad beträffar försäkringsaktiebolag i den mån inkomsten icke belöper å aktieägarna i denna deras egenskap, utgör grundbeloppet vid den statliga inkomst- och förmögen-

hetsskatten 6 procent av det beskattningsbara beloppet. Enligt vad av kommittén framhålles bör vid bedömning av denna skattesats beaktas, dels att försäkringsanstalter, i den mån de på detta sätt själva beskattas, erlægga skatten i stället för försäkringstagarna, vilka erhålla anstalternas vinst i form av utdelning m. m., dels att det beskattningsbara beloppet så konstruerats, att det rätteligen utgör allenast omkring hälften av det belopp, som enligt grunderna för bestämmelserna i ämnet egentligen borde beskattas. Detta sistnämnda förhållande sammanhänger därmed, att man för den kommunala beskattningens del velat påföra försäkringsanstalterna allenast halv skatteprocent, vilket lättast vinnes genom halvering av beskattningsunderlaget, och att i huvudsak samma beskattningsunderlag borde gälla för den kommunala och den statliga beskattningen.

I bolagsskatteberedningens betänkande samt 1936 års departementspromemoria ifrågasattes beträffande ifrågavarande skattskyldiga höjning av grundbeloppet från 6 till 8 procent. I propositionen nr 232 till 1936 års riksdag föreslogs skattefoten till 9 procent. I samtliga fallen inneburo förslagen icke någon reell ändring av skattesatserna.

Kommittén föreslår för sin del, att grundbeloppet för försäkringsanstalter bestämmas till 10 procent. Motiveringen är följande:

Därest det nu för försäkringsanstalterna gällande grundbeloppet, 6 %, utan verklig ändring av skattesatsen skulle anpassas till den av kommittén förutsatta grundbeloppsnivån för det nya skattesystemet, bleve resultatet ett grundbelopp av 9.3 %. Enligt kommitténs mening tala starka skäl för att denna procentsats jämkas uppåt till 10, varigenom skattefoten skulle bliva densamma som för aktiebolagen och försäkringsaktiebolagens vinst icke längre skulle behöva uppdelas, alltefter som den belöper å aktieägarna eller icke. Även ur sakliga synpunkter torde en skattesats å 10 % vara berättigad. På sätt ovan framhållits utgör i fråga om försäkringsanstalterna det beskattningsbara beloppet endast omkring hälften av det belopp, som enligt grunderna för bestämmelserna i ämnet egentligen bort beskattas. Fastställes grundbeloppet för försäkringsanstalterna till 10 %, blir med hänsyn till berörda omständighet den effektiva skattesatsen endast hälften eller 5 %. Då skatten erlægges av försäkringsanstalterna i stället för försäkringstagarna, böra skattesatserna för fysiska personer i förevarande avseende vara utslagsgivande. Enligt den av kommittén förordade skalan för bottenkatten är skattesatsen i lägsta skiktet 4.5 %. Med hänsyn härtill och då försäkringstagarna i stor utsträckning utgöras av personer med högre inkomster torde det vara väl befogat att sätta skattefoten för försäkringsanstalterna något högre än som motsvarar den för de lägsta inkomsttagarna gällande.

För de försäkringsanstalter, som ej äro aktiebolag, skulle enligt kommitténs beräkningar den år 1937 debiterade skatten 1.15 miljon kronor bliva ungefär densamma eller 1.13 miljon kronor vid grundbeloppsnivå för det nya systemet men höjas till 1.24 miljon kronor vid nivå 110 procent för detsamma. Beträffande försäkringsaktiebolagens beskattning för den inkomst, som icke belöper å aktieägarna i denna deras egenskap, ingå de obetydliga skatteökningar, som därvid skulle uppkomma, i de siffror rörande aktiebolagens beskattning, som i det föregående berörts.

För skattskyldiga, varom förmäles i 18 § e) förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt — ideella föreningar, stiftelser, häradsallmänningar, systembolag m. fl. i det föregående ej angivna juridiska personer — utgör den statliga inkomst- och förmögenhetsskattens grundbelopp 3 procent.

Bolagsskatteberedningen förordade såsom en följd av den allmänna höjningen av grundbeloppsnivån höjning av förenämnda procenttal till 4. I propositionen nr 232/1936 föreslogs i anslutning till departementspromemorian sistnämnda skatteprocent för ifrågavarande juridiska personer utom vad anginge de s. k. systembolag, som ej äro aktiebolag; dessa ansågos bära likställas med aktiebolag och följaktligen beskattas enligt den för dessa föreslagna skattefoten.

En anpassning av grundbeloppet för förevarande grupp skattskyldiga till den av kommittén förutsatta grundbeloppsnivån skulle innebära, att det nya grundbeloppet finge sättas till 4.65 procent. Kommittén föreslår här en jämkning uppåt till 5 procent. I fråga om de systembolag, vilka icke äro aktiebolag, erfordras icke någon särskild bestämmelse, enär dessa enligt övergångsbestämmelserna till 1937 års rusdrycksförsäljningsförordning senast den 1 oktober 1938 skola ha ersatts av aktiebolag.

Beträffande frågan om förmögenhetsbeskattningen för ifrågavarande skattskyldiga anför kommittén:

Enligt 12 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt föreligger skattskyldighet beträffande förmögenhet för föreningar och samfund, vilkas medlemmar icke på grund av medlemskapet äga del i föreningens eller samfundets förmögenhet, ägare av för gemensamt behov avsatta så kallade besparingskogar, häradsallmänningar samt andra likartade samfälligheter, som förvaltas självständigt för delägarnas gemensamma räkning, ävensom stiftelser, samtliga dock endast såvitt de äro skyldiga erlägga skatt för inkomst. På grund av denna bestämmelse ingår i det beskattningsbara beloppet för bl. a. åtskilliga ideella föreningar, t. ex. arbetsgivare- och arbetareorganisationer, yrkesföreningar och idrottsföreningar, en ofta betydande förmögenhetsdel. Då nu enligt kommitténs förslag förmögenhetsdelen skall minskas från $\frac{1}{60}$ till $\frac{1}{100}$, uppkommer för dessa juridiska personer med förmögenhet en skattelindring, som ej uppväges av den föreslagna obetydliga höjningen av grundbeloppsprocenten.

Inom kommittén har dryftats möjligheten att kompensera denna lindring i förmögenhetsbeskattningen genom att låta förevarande kategori skattskyldiga erlägga jämväl särskild skatt å förmögenhet. Verkställda undersökningar ha emellertid visat, att den skärpning av den nuvarande förmögenhetsbeskattningen, som därigenom skulle uppkomma, bleve mycket större än den förut omförmälda lindringen. Då kommittén i övrigt icke under detta skede av utredningen kunnat upptaga frågor rörande den subjektiva skattskyldigheten för förmögenhet, har kommittén icke funnit skäl föreligga till en så betydlig utvidgning av förmögenhetsbeskattningen för ifrågavarande juridiska personer, som införande av skattskyldighet till särskild skatt å förmögenhet skulle innebära. Det bör dessutom ihågkommas, att skattskyldigheten för den juridiska personen är avsedd att ersätta förmögenhetsbeskattningen hos intressenterna i densamma. Det är icke anledning att antaga, att intressenterna, därest de fått skatta för värdet av andelen i föreningen, i all-

mänhet skulle bliva skattskyldiga enligt förordningen om särskild skatt å förmögenhet, vilken skatt börjar utgå först vid en beskattningsbar förmögenhet å 20,000 kronor.

Med hänsyn till nu berörda omständigheter har befunnits svårt att beräkna vilka förskjutningar i fråga om skattens storlek som för förevarande grupp skattskyldiga skulle uppkomma vid tillämpning av det nya skattesystemet. Enligt kommitténs antagande komma de i varje fall säkerligen att visa sig vara relativt obetydliga. Vid 1937 års taxering utgjorde den sammanlagda skatten från hithörande juridiska personer 1.08 miljon kronor.

Yttrandena.

Kommitténs förslag i avseende å beskattningen av andra juridiska personer än svenska aktiebolag och ekonomiska föreningar har i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran. I det följande skola i allmänhet endast beröras de yttranden, i vilka mot kommittén avvikande mening kommit till synes.

Beträffande utländska juridiska personer anmärker länsstyrelsen i *Södermanlands län*, att dessa enligt kommitténs förslag skulle få en skattelindring, som väl knappast torde kunna anses motiverad eller lämplig.

I fråga om sparbankernas beskattning anför *svenska sparbanksföreningen* bland annat:

Föreningen vill framhålla, att den omständigheten att andra kreditinstitutioner utöva en med sparbankernas verksamhet likartad rörelse samt att dessa senare under en alltmer skärpt konkurrens förmått hävda sin ställning och nå en viss styrka, i och för sig icke synes utgöra något bärande motiv för den likställighet, kommittén föreslagit.

De föreslagna nya bestämmelserna för underlättande av behörig nedskrivning av värdet å sparbankers obligationer och likartade tillgångar innebära väl i och för sig en förbättring i förhållande till den tolkning, som hitintills givits nu gällande skattelagstiftning, men utgöra dock icke skäl för den ifrågasatta förhöjningen av det grundbelopp, varefter sparbank skall beskattas. i all synnerhet som en stor del av landets sparbanker icke innehåva sådana låneobjekt, å vilka avskrivning får ske.

Sparbankernas uppgift är att befordra sparsamheten och den vinst, som kan uppkomma å rörelsen, går — sedan önskvärd avsättning till fondbildning skett — till allmännyttiga ändamål, särskilt till sparsamhetens befrämjande. Föreningen vill här erinra, att sparbankerna under energiskt arbete för sistnämnda syfte strävat att giva sitt insättareklientel högsta möjliga ränta, medan de samtidigt fått åtnöjas med en synnerligen måttlig räntebeskattning å sin utlåning. Resultatet av denna in- och utlåningspolitik, som ur det allmännas synpunkt måste betyda ökad skattekraft för såväl insättare som låntagare, har för sparbankernas del blivit en räntemarginal, som inskränkts till ett minimum. En ytterligare inskränkning av denna marginal, som för ett stort antal sparbanker utgör allenast $\frac{1}{4}$ %, kan knappast ifrågakomma, men däremot föreligger på grund av det nuvarande ränteläget fara för att marginalen måste ökas. En förhöjning av sparbankernas beskattning måste därför ytterligare försvåra vidmakthållandet av den ringa

marginalen mellan in- och utlåning. Ett genomförande av kommitténs förslag i denna del skulle, såvitt föreningen kan finna, få en särskilt allvarlig innebörd för de talrika mindre sparbankerna, särskilt å sådana platser, där den kommunala beskattningen redan nu är tryckande.

Föreningen vill erinra, att då i proposition nr 232 till 1936 års riksdag föreslogs en jämförelsevis måttlig höjning av skattesatsen från 4 till 6 %, departementschefen i sitt anförande icke fann tillräckliga skäl hava förebragts för höjning av sparbankernas grundbelopp till den skattesats, som skulle gälla för aktiebolag och ekonomiska föreningar. Föreningen, som icke finner det nuvarande läget i förhållande till det då rådande i och för sig kunna motivera en höjning, får förty med hänvisning till departementschefens nämnda anförande för sin del uttala sin förhoppning, att departementschefen måtte vidhålla sin då intagna ståndpunkt.

Sparbanksinspektionen hemställer, att vad sparbanksföreningen i sitt yttrande framhållit måtte ägnas vederbörligt beaktande vid utformandet av det slutliga förslaget i ämnet.

Länsstyrelsen i *Malmöhus län* finner den för sparbankerna föreslagna skattesatsen hög men att den mot bakgrunden av en utvidgad avskrivningsrätt för sparbankerna beträffande vissa tillgångar måhända kan försvaras. Länsstyrelsen i *Norrbottnens län* ifrågasätter, om ej skattesatsen bör något sänkas under föreslagna 10 procent, enär sparbankerna torde få betraktas som ett slags välfärdsanstalter och den disposition av deras vinst, som får förekomma, uteslutande är avsedd till allmännyttiga ändamål.

Övriga myndigheter och sammanslutningar, däribland svenska bankföreningen, tillstyrka kommitténs förslag.

Vidkommande beskattningen av svenska försäkringsanstalter föreligger yttrande av *försäkringsinspektionen*. I detta anføres:

Kommittén uttalar i anslutning till 1936 års departementspromemoria, att det beskattningsbara beloppet för försäkringsanstalter skulle, i vad det icke belöper på aktieägarna i denna deras egenskap, ha konstruerats så, att det rätteligen utgör allenast omkring hälften av det belopp, som enligt grunderna för bestämmelserna i ämnet egentligen borde beskattas. Uttalandet torde ha skett med utgångspunkt från de undersökningar av 1924 års skatteberedning angående livförsäkringsbolagen, vilka hava legat till grund för nu gällande bestämmelser på denna punkt. Försäkringsinspektionen vill emellertid framhålla, att kommitténs uttalande i varje fall icke kan äga giltighet beträffande de ömsesidiga sakförsäkringsbolagen, något som torde framgå av förarbetena till nuvarande skatteförfattningar (se sid. 42—43 i 1924 års skatteberedningsbetänkande).

Det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet för svenska försäkringsanstalter år 1937 utgör, med avdrag för belopp, som belöpa på aktieägarna i denna deras egenskap, enligt en av försäkringsinspektionen företagen beräkning ungefär 25.5 miljoner kronor, varav 7.7 miljoner kronor i aktiebolag och 17.8 miljoner kronor i ömsesidiga bolag, medan kommittén diskuterar skattesatsen för ett underlag av endast 11.3 miljoner kronor i ömsesidiga bolag. Enär de av kommittén anförda siffrorna alltså icke synas avse samtliga ifrågakommande försäkringsbolag, har inspektionen själv verkställt en undersökning av vissa års taxeringar för praktiskt taget alla svenska försäkringsbolag, vilkas inkomst nu helt eller delvis statsbeskattas enligt pro-

portionell grund; endast några få mindre bolag hava härvid utelämnats. De taxerade beloppen avse åren 1933—1937 och hava erhållits delvis ur taxeringskalendern, delvis genom förfrågningar hos vederbörande beskattningsmyndighet eller försäkringsbolag. Beträffande livförsäkringsbolagen har en fördelning av det taxerade beloppet gjorts på aktieägarandel, försäkringstagarandel motsvarande bolagets årsvinst för försäkringstagarnas räkning och försäkringstagarandel motsvarande en tredjedel av den på visst sätt begränsade räntan på bolagets premiereserv för direkt tecknade kapitalförsäkringar m. m. (jfr 30 § kommunalskattelagen). Resultaten återgivnas i bifogade tabeller A och B.¹ I tabell B hava för jämförelse även införts siffror ur 1924 års skatteberednings betänkande avseende utfallet av 1925 års taxering av livförsäkringsbolagen, därest den hade behandlats i huvudsak enligt de sedermera år 1928 beslutade skatteförfattningarna. Att aktiebolag, som icke bedriva livförsäkringsrörelse, ej ingå i tabellerna, beror därpå, att dessas inkomst praktiskt taget helt och hållet anses belöpa på aktieägarna i denna deras egenskap.

De i tabellerna meddelade siffrorna visa, att beskattningsunderlaget för livförsäkringsbolagen från och med år 1934 avsevärt nedgått.

Förklaringen härtill ligger i de nu rådande exceptionella förhållandena på räntemarknaden, vilka nödvändiggjort extra förstärkningar av premiereserverna, beräknade enligt grunder, som fastställdes av Kungl. Maj:t under åren 1934 och 1937. Dessa förstärkningar hava för de här medtagna bolagen i boksluten till och med år 1936 utgjort sammanlagt ej mindre än ungefär 75 miljoner kronor, för vilka belopp enligt gällande författningar avdrag torde ha åtnjutits vid taxeringarna. De successiva förstärkningarna skola enligt de fastställda övergångsplanerna för de flesta bolagen hava avslutats senast i bokslutet för år 1948. Att uppbygga en ny skatteskala med utgångspunkt från de taxeringsbelopp, som framkomma under övergångstiden, kan givetvis ej ifrågakomma, utan en sådan måste grundas på mera normala förhållanden. Skulle de nämnda förstärkningarna ej ha verkställts, medan övriga poster i bolagens vinst- och förlusträkningar lämnats oförändrade, alltså även vissa kursvinster och andra inkomster, vilka faktiskt delvis finansierat premiereservförstärkningen, hade de sammanlagda taxeringarna till proportionell statsskatt för de i tabell B upptagna livförsäkringsbolagen utgjort:

1935	ungefär	60	miljoner	kronor
1936	»	47	»	»
1937	»	46	»	»

Därest sistnämnda taxeringar hade kommit till användning, skulle försäkringstagarnas från försäkringarna härrörande bruttoinkomst, vilken beräknats på sätt i tabell B närmare angivits, för år 1935 ha utgjort 64 %, för år 1936 57 % och för år 1937 56 %, medan den faktiska taxeringen utgjorde endast 30, 32 och 20 % respektive. Reduceras nämnda bruttoinkomst, vilken därvid anses tillhöra vederbörande högsta inkomstkikt, i förekommande fall med allmänna avdrag, Ortsavdrag och dylikt — vilket är motiverat, när det gäller att avgöra, vilken skatt försäkringstagaren själv skulle ha erlagt för ifrågavarande inkomst — ökas nyssnämnda procenttal, medan det i stället minskas, om man tager hänsyn till att förmögenhetsvärdet av försäkringen kunde ha påverkat försäkringstagarens taxering. Försäkringsinspektionen saknar möjlighet att bedöma, vilken av de nämnda höjande och sänkande faktorerna, som överväger. Det må nämnas, att inspektionen vid beräkning av försäkringstagarnas från livförsäkringar härrörande bruttoin-

¹ Här ej intagna.

komst icke gjort avdrag för på dessa belöpande extra förstärkning av premiereserven.

Vad beträffar det skattebelopp, som försäkringstagaren själv skulle ha erlagt, hade detta givetvis beräknats efter en åtskilligt lägre genomsnittlig skattesats än den för livförsäkringsbolaget gällande.

Såsom framgår av de anförda beräkningarna, förefinnes under nu rådande förhållanden icke någon bestämd proportion mellan nuvarande proportionella skatt på livförsäkringsbolagen och den statsskatt, som efter vissa grunder skulle motsvara livförsäkringstagarnas inkomst av livförsäkringarna. Utan att ingå på frågan om lämplig nivå för skatteskalan, anser inspektionen att, därest ett grundbelopp av 10 procent skulle komma att tillämpas för aktiebolag i allmänhet, något skäl till avvikelse härifrån för försäkringstagares andel av försäkringsbolags inkomst icke föreligger, varvid emellertid förutsattes, att nuvarande fördelning mellan beskattning av livförsäkringsbolagen och deras försäkringstagare tills vidare består.

Vad beträffar de ömsesidiga sakförsäkringsbolagen torde såväl den nuvarande som den föreslagna beskattningen i princip innebära, att försäkringstagarnas inkomster på grund av försäkring i längden helt beskattas hos vederbörande bolag. Förslaget innebär för dessa bolag en skattesats, som ungefärligen motsvarar skatteförhållandena för aktiebolag, som äro försäkringstagare hos det ömsesidiga bolaget, eller beskattningen av högsta inkomstskiktet hos försäkringstagare med ett beskattningsbart belopp mellan 10,000 och 15,000 kronor. Med hänsyn till de skäl, som tala för att försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag såvitt möjligt likställas i fråga om beskattningsförhållanden, har inspektionen ej heller något att erinra mot förevarande förslag i vad det avser skattesatsen för de ömsesidiga sakförsäkringsbolagen.

Den tanke som ligger bakom aktiebolagsbeskattningen i dess nuvarande utformning, nämligen att beskattningen bör avvägas med hänsyn till aktiebolagens växlande ekonomiska styrka, har visat sig svår att på ett tillfredsställande sätt realisera. Sambandet mellan räntabilitet och skatteförmåga torde i regel icke kunna förnekas men det mått på räntabiliteten, varmed man i praktiken är hänvisad att arbeta, har knappast givit tillfredsställande resultat. Det har sålunda förefallit tveksamt, huruvida räntabiliteten borde bibehållas såsom grund för utmätandet av aktiebolagsbeskattningen. Det berättigade i kritiken mot det sätt, varpå man för bolagens del enligt gällande bestämmelser sökt gradera skatten efter skatteförmågan, har erkänts jämväl i de uttalanden i frågan som föreligga från näringslivets organisationer.

*Departements-
chefen.*

För de ekonomiska föreningarnas del utmättes skatten för närvarande progressivt alltefter inkomstens absoluta storlek. Denna metod har ofta givit ett än orättvisare resultat än den för aktiebolagens del tillämpade.

Såsom kommittén närmare utvecklat ha berörda omständigheter föranlett framläggandet av ett förslag om övergång till proportionell beskattning av aktiebolag och ekonomiska föreningar. Förslaget har i princip allmänt tillstyrkts. För egen del håller jag i likhet med kommerskollegium för sannolikt, att reformen skulle innebära en rationalisering av skattesystemet, som i det långa loppet skulle bliva till fördel för den i aktiebolagsform bedrivna företagarverksamheten. Av särskild betydelse är att övergång till propor-

Tabell, utvisande för svenska aktiebolag verkningarna av en propor-

Beräkningarna verkställda å 1937 års skatteunderlag.

Inkomstprocent	Antal	Taxerat (=beskatt- ningsbart) belopp år 1937, kr.	Summa statsskatter ¹ och kommunal pro- gressivskatt år 1937		Proportionell skatt i 10 % av beskatt-		
			kr.	%	90 %	100 %	
T. o. m. 4 %	3,139	19,142,500	488,128	2.55	1,722,825	1,914,250	
Över 4	7	1,910	69,796,300	2,688,221	3.85	6,281,667	6,979,630
» 7	10	1,372	100,819,500	6,936,341	6.88	9,073,755	10,081,950
» 10	15	1,470	131,475,300	13,163,108	10.01	11,832,777	13,147,530
» 15	20	808	91,810,200	11,909,977	12.97	8,262,918	9,181,020
» 20	30	812	109,255,700	16,716,922	15.30	9,833,013	10,925,570
» 30	50	465	38,626,000	7,516,295	19.46	3,476,340	3,862,600
» 50	75	142	8,924,100	2,005,117	22.47	803,169	892,410
» 75	100	52	2,481,700	599,390	24.15	223,353	248,170
» 100	125	25	740,300	185,586	25.07	66,627	74,030
» 125	150	9	224,500	58,415	26.02	20,205	22,450
» 150 %	102	25,165,500	5,632,254	22.38	2,264,895	2,516,550	
Samtliga	10,306	598,461,600	67,899,754	11.35	53,861,544	59,846,160	

tionell beskattning synes vara en förutsättning för beviljandet av en fri rätt till avskrivning å maskiner och andra inventarier, en uppmjukning i gällande regler varom jag i det följande framlägger förslag. För de ekonomiska föreningarna synes en annan lösning av frågan än omedelbar övergång till proportionell beskattning utesluten. Då likställighet i beskattningen mellan de olika organisationsformerna torde komma att visa sig nödvändig, ligger jämväl häri ett skäl för den föreslagna ändringen i aktiebolagsbeskattningen. Utan att förringa betydelsen av kvarstående betänkligheter mot att helt överge ett skattesystem, som giver möjlighet att taga hänsyn till företagens olika räntabilitet, förordar jag sålunda en övergång till proportionell beskattning.

Av vad jag tidigare anfört beträffande utgångspunkterna för fördelningen av skattebördan mellan fysiska och juridiska personer följer, att jag även biträder kommitténs förslag, i vad avser skatteprocenten för den proportionella skatt, som skall uttagas av aktiebolag och ekonomiska föreningar. Jag föreslår alltså, att skattefoten vid grundbelopp sättes till 10. Som en jämförelse må nämnas, att vid 1937 års taxering medelskatteprocenten (avseende statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, utjämningskatt och kommunal progressivskatt) för aktiebolagen utgjorde 11.35 eller, om man bortser från monopolbolagen, 10.88.

För bedömande av verkningarna av den föreslagna aktiebolagsbeskattningen har inom finansdepartementet upprättats statistik över taxeringen av svenska aktiebolag år 1937, likartad med den som av kommittén uppgjorts

¹ Statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, 170 % av grundbeloppet, samt utjämningskatt.

tionell statsskatt å 10 procent, vid olika procenttal av grundbeloppet.

Aktiebolagen med fördelning efter inkomstprocentens storlek.

kronor enligt kommitténs förslag, ningsbart belopp, vid			Ökning (+) eller minskning (–) i kronor vid				
110 %	120 %	130 %	90 %	100 %	110 %	120 %	130 %
2,105,675	2,297,100	2,488,525	+ 1,234,697	+ 1,426,122	+ 1,617,547	+ 1,808,972	+ 2,000,397
7,677,593	8,375,556	9,073,519	+ 3,593,446	+ 4,291,409	+ 4,989,372	+ 5,687,335	+ 6,385,298
11,090,145	12,098,340	13,106,535	+ 2,137,414	+ 3,145,609	+ 4,153,804	+ 5,161,999	+ 6,170,194
14,462,283	15,777,036	17,091,789	– 1,330,331	– 15,578	+ 1,299,175	+ 2,613,928	+ 3,928,681
10,099,122	11,017,224	11,935,326	– 3,647,059	– 2,728,957	– 1,810,855	– 892,753	+ 25,349
12,018,127	13,110,684	14,203,241	– 6,883,909	– 5,791,352	– 4,698,795	– 3,606,238	– 2,513,681
4,248,860	4,635,120	5,021,380	– 4,039,955	– 3,653,695	– 3,267,435	– 2,881,175	– 2,494,915
981,651	1,070,892	1,160,133	– 1,201,948	– 1,112,707	– 1,023,466	– 934,225	– 844,984
272,987	297,804	322,621	– 376,037	– 351,220	– 326,403	– 301,586	– 276,769
81,433	88,836	96,239	– 118,959	– 111,556	– 104,153	– 96,750	– 89,347
24,695	26,940	29,185	– 38,210	– 35,965	– 33,720	– 31,475	– 29,230
2,768,205	3,019,860	3,271,515	– 3,367,359	– 3,115,704	– 2,864,049	– 2,612,394	– 2,360,739
65,830,776	71,815,392	77,800,008	– 14,038,210	– 8,053,594	– 2,068,978	+ 3,915,638	+ 9,900,254

för åren 1934—1936. Vad av kommittén anförts rörande primärmaterialet, statistikens omfattning m. m. gäller till alla delar även förevarande undersökning. På samma material ha sammanställts två tabeller¹ motsvarande dem som av kommittén lämnats beträffande år 1936. Av statistiken framgår, att på grund av den allmänt höjda inkomstprocenten vid 1937 års taxering verkningarna av den föreslagna beskattningsmetoden i allmänhet skulle ha blivit av mindre omfattning än om omläggningen antagits ha ägt rum något av de föregående åren. Den lägsta medelskatteprocenten för någon grupp (bankerna) har sålunda stigit från 5.92 till 6.88.

Vidare må här påpekas, att aktiebolag tillhörande lägsta inkomstprocent-skiktet (t. o. m. 4 procent) representera ett taxerat belopp motsvarande blott c:a 3 procent av det sammanlagda taxerade beloppet för aktiebolagen. I medeltal utgjorde det taxerade beloppet för de 3,139 bolagen i detta skikt c:a 6,100 kronor. Den härå belöpande skatten enligt gällande grunder, 156 kronor, skulle enligt förslaget stiga till 671 kronor (vid uttagande av 110 procent av det nya grundbeloppet). Då bolagen i skiktet hade ett kapital å i medeltal 347,000 kronor, skulle sålunda skattehöjningen utgöra 0.15 procent av kapitalet. Ehuru det är obestriddigt, att de aktiebolag, som gynnas av den nuvarande beskattningsmetoden, genom omläggningen skulle få vidkännas relativt betydande skatteskärpningar, visar det sig sålunda att skattehöjningen om än kännbar i synnerhet vid övergången dock även i ogynnsamma fall blir tämligen obetydlig i förhållande till företagens kapi-

¹ Se sid. 196—199. Ytterligare två sammanställningar rörande aktiebolagens taxering år 1937 återfinnas i bilaga F, tabell 5 (sid. 326—327).

Tabell, utvisande för svenska aktiebolag verkningarna av en propor-

Beräkningarna verkställda å 1937 års skatteunderlag.

Grupp	Verksamhetsart	Antal	Taxerat (= beskatt- ningsbart) belopp år 1937, kr.	Summa statsskat- ter ¹ och kommu- nal progressiv- skatt år 1937		Proportionell téns förslag, 10 %	
				kr.	%	90 %	100 %
1	Banker.	36	46,518,900	3,199,708	6.88	4,186,701	4,651,890
2	Bankirrärelse m. m.	192	6,309,800	732,171	11.60	567,882	630,980
3	Fastighetsförvaltning.	1,155	14,868,400	1,193,382	8.03	1,338,156	1,486,840
4	Försäkringsrärelse.	43	11,873,900	1,052,889	8.87	1,068,651	1,187,390
5	Jordbruk o. d.	74	1,380,300	110,165	7.98	124,227	138,030
6	Bruksrärelse.	39	25,232,900	2,439,411	9.67	2,270,961	2,523,290
7	Bryggerier.	155	16,877,700	2,093,465	12.40	1,518,993	1,687,770
8	Elektr.- och kraftverk.	244	11,267,500	1,326,499	11.77	1,014,075	1,126,750
9	Gruvindustri.	23	30,759,000	3,390,683	11.02	2,768,310	3,075,900
10	Kemisk-teknisk industri.	240	27,430,900	2,701,439	9.85	2,468,781	2,743,090
11	Livsmedelsindustri.	349	21,988,900	1,926,696	8.76	1,979,001	2,198,890
12	Läderindustri m. m.	308	11,678,900	1,138,898	9.75	1,051,101	1,167,890
13	Metall- och maskinindustri.	867	140,774,000	18,916,573	13.44	12,669,660	14,077,400
14	Träindustri.	612	52,992,900	5,031,021	9.49	4,769,361	5,299,290
15	Sten-, ler- och annan jordindustri	305	15,802,900	1,953,326	12.36	1,422,261	1,580,290
16	Textilindustri.	214	21,226,000	2,263,438	10.66	1,910,340	2,122,600
17	Tryckeri- och pappersförädl.-ind...	430	13,590,400	1,502,495	11.06	1,223,136	1,359,040
18	Agenturrärelse m. m.	1,141	16,985,500	2,252,720	13.26	1,528,695	1,698,550
19	Varuhandel.	3,135	42,679,200	4,865,840	11.41	3,841,128	4,267,920
20	S. k. monopolbolag.	80	34,200,600	6,526,650	19.08	3,078,054	3,420,060
21	Järnvägstrafik m. m.	110	12,682,300	897,534	7.08	1,141,407	1,268,230
23	Rederier m. m.	194	15,133,600	1,498,724	9.90	1,362,024	1,513,360
22	Hotellrärelse m. m.	243	4,109,400	586,925	14.28	369,846	410,940
24	Teaterrärelse.	83	1,812,900	264,609	14.60	163,161	181,290
25	Diverse (skolor m. m.)	34	284,800	34,493	12.11	25,632	28,480
	Samtliga	10,306	598,461,600	67,899,754	11.35	53,861,544	59,846,160

tal. Man får för övrigt ej glömma, att den skattesats av 2.55 procent, som nu gäller för aktiebolagen i detta skikt, är exceptionellt låg. Genom den nästan obegränsade avskrivningsrätt i fråga om maskiner och andra inventarier, som i det följande föreslås för aktiebolagen, torde många bolag få möjligheter att mildra övergången.

Med beaktande av vad här anförts har jag, i likhet med kommittén, ej funnit tillräckliga skäl föreligga för särskilda anordningar för mildrande av övergången till det förordade systemet. Ett sådant sammanhang torde få anses föreligga mellan den föreslagna proportionella beskattningsmetoden

¹ Statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, 170 % av grundbeloppet, samt utjämningskatt.

tionell statsskatt å 10 procent vid olika procenttal av grundbeloppet.

Aktiebolagen med fördelning efter verksamhetsarten.

skatt i kronor enligt kommit- av beskattningsbart belopp, vid			Ökning (+) eller minskning (-) i kronor vid				
110 %	120 %	130 %	90 %	100 %	110 %	120 %	130 %
5,117,079	5,582,268	6,047,457	+ 986,993	+ 1,452,182	+ 1,917,371	+ 2,382,560	+ 2,847,749
694,078	757,176	820,274	- 164,289	- 101,191	- 38,093	+ 25,005	+ 88,103
1,635,524	1,784,208	1,932,892	+ 144,774	+ 293,458	+ 442,142	+ 590,826	+ 739,510
1,306,129	1,424,868	1,543,607	+ 15,762	+ 134,501	+ 253,240	+ 371,979	+ 490,718
151,833	165,636	179,439	+ 14,062	+ 27,865	+ 41,668	+ 55,471	+ 69,274
2,775,619	3,027,948	3,280,277	- 168,450	+ 83,879	+ 336,208	+ 588,537	+ 840,866
1,856,547	2,025,324	2,194,101	- 574,472	- 405,695	- 236,918	- 68,141	+ 100,636
1,239,425	1,352,100	1,464,775	- 312,424	- 199,749	- 87,074	+ 25,601	+ 138,276
3,383,490	3,691,080	3,998,670	- 622,373	- 314,783	- 7,193	+ 300,397	+ 607,987
3,017,399	3,291,708	3,566,017	- 232,658	+ 41,651	+ 315,960	+ 590,269	+ 864,578
2,418,779	2,638,668	2,858,557	+ 52,305	+ 272,194	+ 492,083	+ 711,972	+ 931,861
1,284,679	1,401,468	1,518,257	- 87,797	+ 28,992	+ 145,781	+ 262,570	+ 379,359
15,485,140	16,892,880	18,300,620	- 6,246,913	- 4,839,173	- 3,431,433	- 2,023,693	- 615,953
5,829,219	6,359,148	6,889,077	- 261,660	+ 268,269	+ 798,198	+ 1,328,127	+ 1,858,056
1,738,319	1,896,348	2,054,377	- 531,065	- 373,036	- 215,007	- 56,978	+ 101,051
2,334,860	2,547,120	2,759,380	- 353,098	- 140,838	+ 71,422	+ 283,682	+ 495,942
1,494,944	1,630,848	1,766,752	- 279,359	- 143,455	- 7,551	+ 128,353	+ 264,257
1,868,405	2,038,260	2,208,115	- 724,025	- 554,170	- 384,315	- 214,460	- 44,605
4,694,712	5,121,504	5,548,296	- 1,024,712	- 597,920	- 171,128	+ 255,664	+ 682,456
3,762,066	4,104,072	4,446,078	- 3,448,596	- 3,106,590	- 2,764,584	- 2,422,578	- 2,080,572
1,395,053	1,521,876	1,648,699	+ 243,873	+ 370,696	+ 497,519	+ 624,342	+ 751,165
1,664,696	1,816,032	1,967,368	- 136,700	+ 14,636	+ 165,972	+ 317,308	+ 468,644
452,034	493,128	534,222	- 217,079	- 175,985	- 134,891	- 93,797	- 52,703
199,419	217,548	235,677	- 101,448	- 83,319	- 65,190	- 47,061	- 28,932
31,328	34,176	37,024	- 8,861	- 6,013	- 3,165	- 317	+ 2,531
65,830,776	71,815,392	77,800,008	- 14,038,210	- 8,053,594	- 2,068,978	+ 3,915,638	+ 9,900,254

och den fria avskrivningsrätten, att en omläggning i det ena avseendet icke bör ske med mindre än att en förändring genomföres även i det andra.

Vad de ekonomiska föreningarna angår medför reformen skattelindringar för de större föreningarna och skatteskärpningar för de mindre. Såsom helhet betraktade skulle emellertid såväl konsument- som jordbrukskooperationen få betydande skattesänkning men bostadsföreningar och övriga föreningar någon skattehöjning. Lantbruksstyrelsen har med tanke särskilt på smärre andelsföreningar inom jordbruket och fiskerinäringen yrkat avsevärt lägre skattesats för föreningar med beskattningsbart belopp å högst 8,000 å 10,000 kronor. Med hänsyn till att den ifrågavarande producent-

föreningar redovisade vinsten på grund av utbetalade pristillägg i regel är obetydlig i förhållande till omsättningen, torde skatthöjningen i allmänhet icke överstiga den ekonomiska bärkraften. Skäl synas mig därför saknas att göra avsteg från den enhetliga beskattningsmetoden för ekonomiska föreningar.

Svenska bankföreningen och svenska försäkringsbolags riksförbund ha i sina yttranden hemställt att den år 1928 genomförda befrielsen från s. k. kedjebeskattning skall utsträckas jämväl till bank- och försäkringsaktiebolagen. Jag anser emellertid icke detta spörsmål ha sådant samband med frågan om skatteomläggningen att det nu bör bringas till avgörande. Frågan torde lämpligen böra tillsammans med vissa andra spörsmål rörande bolagsbeskattningen upptagas av kommittén under dess fortsatta utredningsarbete.

Beträffande utskiftningskatten biträder jag kommitténs förslag att i avvaktan på den definitiva utformningen av reglerna rörande skatten procent-satsen från den 1 juli 1938 höjes från 5 till 12 procent. Övergångsbestäm- melsen har jag ansett böra förtydligas så att av densamma klart framgår, att om beslut av bolag att nedsätta aktiekapitalet eller beslut om aktiebolags trädande i likvidation anmälts för registrering före den 1 december 1937, den tidigare skattesatsen skall gälla.

I fråga om beskattningen av utländska juridiska personer och försäk- ringsanstalter synes mig anledning icke föreligga att frågå kommitténs för- slag. Beträffande sparbankerna skulle en något lägre skatteprocent än den föreslagna kunna ifrågasättas. Då emellertid övervägande skäl tala för lik- ställighet i beskattningsavseende mellan å ena sidan sparbanker och å andra sidan aktiebolag och ekonomiska föreningar, samt skatthöjningen icke är av den omfattning, att den rimligen kan inverka å sparbankernas ränte- sättning eller i nämnvärd grad minska deras möjlighet att anslå medel till allmännyttiga eller välgörande ändamål, finner jag mig böra tillstyrka, att även för sparbankerna grundbeloppet sättes till 10 procent. Beträffande övriga juridiska personer — ideella föreningar, stiftelser m. fl. — ansluter jag mig till kommitténs förslag, enligt vilket grundbeloppet fastställes till 5 procent samt skattskyldighet till särskild skatt å förmögenhet icke skall föreligga.

Avdrag för värdeminskning å inventarier m. m.

Avskrivning beträffande olika slag av tillgångar.

Gällande lagstiftning.

I bokföringslagen den 31 maj 1929 föreskrives upprättande av in- ventarium och balansräkning, av vilka inventarier skall upptaga den bok- föringskyldiges samtliga tillgångar och skulder och balansräkningen utgöra ett översiktligt sammandrag av inventarier. Med avseende å upprättandet

av dessa räkenskaper stadgas, bl. a., att tillgångarna ej må upptagas över sina verkliga värden, dock att tillgångar, avsedda till stadigvarande bruk för den bokföringsskyldige, må upptagas till det belopp, vartill kostnaderna för deras anskaffning eller tillverkning uppgått, ehuru verkliga värdet är lägre än detta belopp. I ty fall skall dock därå årligen avskrivas det belopp, som motsvarar tillgångarnas av ålder och nyttjande eller annan därmed jämförlig orsak uppkomna värdeminskning. Tillika stadgas, att i stället för sådan avskrivning motsvarande belopp må kunna uppföras bland skulderna å särskilt värdeminskningsskonto, samt att sådant konto ej må minskas annorledes än genom en minskningen motsvarande avskrivning å ifrågavarande tillgångar. Än vidare gäller, att om tillgångar, som här avses, vid slutet av det räkenskapsår, varunder de anskaffats eller tillverkats, upptagas till högre belopp än det, vartill kostnaderna för deras anskaffning eller tillverkning uppgått, eller om dylika tillgångar åsättas högre värde än i närmast föregående balansräkning, skall i balansräkningen angivas med vilket belopp höjning skett. Lagen den 12 augusti 1910 om aktiebolag innehåller vissa bestämmelser med avseende å upprättande av aktiebolags balansräkning samt tillika föreskrift att i styrelsens förvaltningsberättelse skall lämnas redogörelse för de under året verkställda avskrivningarna och grunderna därför.

I bokföringslagen och aktiebolagslagen meddelade bestämmelser angående beräkning av värdet å omförmälda tillgångar giva den bokföringsskyldige en tämligen stor frihet vid bestämmandet av de årliga avskrivningarnas storlek. Bestämmelserna syfta väsentligen endast till att förhindra, att dylika tillgångar bokföras till alltför högt värde, men de hindra icke, att värdet i räkenskapen upptages lägre än det verkliga. Bestämmelser i sistnämnda syfte anses icke påkallade av hänsyn till fordringsägarnas intresse och ha därför ansetts icke böra upptagas i den allmänna lagen.

Enligt gällande skattelagstiftning äger skattskyldig rörelseidkare från sin inkomst göra avdrag för omkostnad och för driftförlust men ej för kapitalförlust. Beträffande såväl omkostnad som driftförlust är gemensamt, att fråga är om en inom det slag av rörelse det gäller påräknelig utgift. Förlustavdraget är såtillvida begränsat, att avdrag för underskott, som skett ett år, ej får göras från vinst under ett annat år. Detta är en regel, som ursprungligen närmast torde motiverats av praktiska skäl; när skattesatserna ej voro särskilt höga, spelade det ej större ekonomisk roll, om avdrag fick ske eller ej. En konsekvens av nämnda regel är, att ej heller omkostnad, som hänföra sig till förlustår, får avdragas ett annat år. Omkostnaden är ju i regel sådan, att den bokföringsmässigt ej rimligen kan hänföras till annat år än det, på vilket den faktiskt belöper.

Reglerna angående avdrag för driftkostnader i rörelse återfinnas i 29 § kommunalskattelagen. Där stadgas, att till sådana driftkostnader räknas, bland annat, »värdeminskning genom slitning eller dylikt, som byggnad, vilken är avsedd för användning i ägarens rörelse, är underkastad» och

»värdeminskning genom slitning, utrantering eller eljest av rörelseidkaren tillhöriga maskiner och andra inventarier av längre varaktighet». Jämväl stadgas dylik avdragsrätt för värdeminskning å patenträtt och annan liknande rättighet ävensom för värdeminskning å naturtillgångar såsom gruvor, stenbrott o. dyl. genom deras tillgodogörande. I de till paragrafen hörande anvisningarna äro avdragsreglerna närmare utvecklade.

I fråga om byggnad uttalas, att avdraget bör bestämmas till viss procent av byggnadens värde, olika allt efter den tid byggnaden anses kunna utnyttjas. Vid bestämmande av denna tid har man att taga hänsyn jämväl till sådana omständigheter som att den rörelse, för vilken byggnaden är avsedd, kan antagas komma att fortsätta blott ett jämförelsevis litet antal år, såsom då fråga är om byggnad för utnyttjande av en begränsad malmfyndighet, eller att å annans grund belägen byggnad, som användes i rörelse, vid nyttjanderättens upphörande icke skall av jordägaren lösas. I fråga om rent tillfälliga byggnader, som användas blott ett fåtal år, exempelvis baracker vid ett järnvägs- eller dammbygge, får avdrag ske för den verkliga kostnaden sålunda, att den antingen i sin helhet avdrages det år, då utgiften ägt rum, eller fördelas på de år, under vilka byggnaden användes.

Vad angår inventarier lämnas rätt att såsom driftkostnad under anskaffningsåret avdraga hela kostnaden för anskaffande av redskap eller andra inventarier, som äro underkastade hastig förbrukning eller förslitning, vilket i regel kan anses vara fallet, när de beräknas ha en varaktighet av högst tre år. Beträffande maskiner och andra för stadigvarande bruk anskaffade inventarier, vilka ha längre varaktighet, skall däremot avdrag för anskaffningskostnaden ske i form av värdeminskningssavdrag. Avdraget, vilket avser värdeminskning genom slitning och därmed jämförlig orsak, skall fördelas på flera år med vissa efter tillgångens varaktighet så avpassade belopp, att anskaffningskostnaden för tillgången kan till fullo avdragas under den tidrymd, densamma är ekonomiskt användbar, och bör det årliga avdraget i regel bestämmas till viss bråkdel av anskaffningskostnaden, dock att, där detta på grund av bristande utredning icke kan ske, avdrag får ske med viss procent å bokförda värdet eller efter annan grund, som kan finnas skälig.

I fråga om värdeminskning å patenträtter och liknande tidsbegränsade rättigheter samt substansminskning vid tillgodogörande av gruvor och dylika naturtillgångar äro liknande anvisningar meddelade. Någon avskrivning för värdeminskning å mark, som ingår bland tillgångar i rörelse, eller för värdeminskning å icke tidsbegränsade rättigheter medgives i allmänhet icke.

Till sin redogörelse för gällande lagstiftning knyter *kommittén* bl. a. följande reflexioner:

Skattelagstiftningens inställning till avskrivningsspörsmålet är bestämd därav, att vinst på försäljning av tillgångar till stadigvarande bruk ej beskattas, med mindre förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga, d. v. s. om försäljningen sker inom fem (beträffande fast egendom tio) år från förvärvet. Om avdrag vid beskattningen sker i hastigare takt än som svarar mot förbrukningen och bokföringsmässig försäljningsvinst sedermera

uppstår efter de fem åren, vilken blir obeskattad, blir totalresultatet, att avdrag i beskattningsavseende fått ske för sammanlagt mer än den verkliga omkostnaden, vilket givetvis ej bör medgivas. I princip måste därför skattelagstiftningen med hittillsvarande inkomstbegrepp ställa sig på den linjen, att avskrivningsavdrag medgives med utgångspunkt från anskaffningskostnaden i en takt som ej är hastigare än den verkliga förbrukningen. Skattellämpningen måste bli restriktiv, därför att sådana obehöriga omkostnadsavdrag, som nyss omnämnts, ej böra få förekomma. I tvivelaktiga fall plägar vid procentuell avskrivning avdraget hellre sättas för lågt än för högt. Den förut nämnda grundsatsen, att avdrag för ett års förlust ej får i beskattningsavseende ske från ett annat års vinst, har också haft den effekten att, eftersom omkostnad, vilken belöper på förbrukning av tillgångar för stadigvarande bruk, obestriddligen hänför sig även till förluståren, sådan avskrivning som ej kunnat utnyttjas i avdragshänseende under ett förlustår ej får avdragas under ett följande vinstår.

Anmärkningar mot gällande lagstiftning.

Frågans tidigare utveckling.

I yttranden över lagförslag och särskilda framställningar hos Kungl. Maj:t ha gång efter annan från myndigheter och från näringslivets sida anmärkningar framställts emot gällande lagregler och praxis angående rätten till avdrag vid rörelseinkomsters beräkning.

Flera förslag till ändring av hithörande regler ha ock framlagts av statliga utredningsorgan.

Det första förslaget avgavs av *inkomstskattesakkunniga* i deras 1923 framlagda betänkande om inkomst- och förmögenhetsskatt. Enligt detta förslag skulle för skattskyldig, som enligt lag varit pliktig föra handelsböcker, inkomstberäkningen i regel följa bokföringen, och skulle i följd därav dylik skattskyldig i regel erhålla avdrag för värdeminskning med samma belopp, varmed han gjort avskrivning i sina böcker.

1924 års *skatteberedning* framlade 1926 en promemoria angående rätt till avdrag vid beskattningen för värdeminskning å inventarier, byggnader m. m. i rörelse eller yrke. De regler, vilka enligt förslaget skulle gälla för fysiska personer och med dem likställda, anslöto sig till tidigare lagstiftning och praxis samt voro i det väsentliga desamma, som numera inflyttats i kommunalskattelagen. Rörelseidkande aktiebolag eller därmed jämställd juridisk person skulle i regel äga rätt att vid beskattningen erhålla avdrag för värdeminskning med de belopp, som avskrivits i räkenskaperna. Endast om avskrivningarna vore uppenbart oskäligen kunde avdragen sättas lägre än avskrivningarna. I konsekvens med dessa avdragsregler skulle all vid försäljning av dylik tillgång erhållen vinst beskattas såsom inkomst i rörelsen.

Bolagsskatteberedningens betänkande med förslag till ändrade bestämmelser angående beskattning av aktiebolag och andra näringsföretag m. m. (1931) innehöll även förslag till ändrade bestämmelser i denna fråga. Förslaget gjorde ingen skillnad i detta hänseende mellan rörelseidkande aktiebolag m. fl. å ena sidan och fysiska personer, som driva rörelse, å den andra.

Alla skulle berättigas att få sina i bokföringen vidtagna avskrivningar respekterade vid beskattningen, dock under det villkoret att de förde så fullständiga och tydliga räkenskaper att kontinuerlig kontroll över avdragen vore möjlig. En förutsättning för dylik fri avskrivningsrätt skulle vidare vara att, då tillgång av ifrågavarande slag uttoges för personligt bruk eller försålles, vad därigenom tillfördes den skattskyldige skulle upptagas såsom intäkt i rörelsen. Föremål för den fria avskrivningsrätten skulle vara maskiner och inventarier jämte sådana med dem i avskrivningsavseende likställda tillgångar, som utgöras av till sin varaktighet begränsade rättigheter (patent o. dyl.). Däremot inbegreps i den fria avskrivningsrätten ej fastigheter (jord och byggnader) liksom ej heller sådana tillgångar, som ej genom själva användandet minska i värde, således ej aktier och obligationer eller till tiden obegränsade rättigheter. I fråga om sistberörda grupp av tillgångar borde, om tillgångarna tillhört rörelsen, dock avdrag få ske med belopp, varmed värdet uppenbarligen eller sannolikt nedgått.

Bolagsskatteberedningens förslag hälsades av de *näringsorganisationer*, som yttrat sig, i allmänhet med tillfredsställelse. Dock framställdes krav på den fria avskrivningsrättens utsträckande även till byggnader.

De *hörda myndigheterna* vitsordade i allmänhet det starka behovet av att reglerna rörande värdeminskningssavdrag ändrades i riktning mot att större frihet skulle medgivas. En del av de myndigheter, som i princip tillstyrkte friare avskrivningsrätt, ansågo emellertid, att bolagsskatteberedningen gått för långt. Flera länsstyrelser förklarade sålunda bestämmelse mot missbruk erforderlig. I frågan huruvida den fria avskrivningsrätten borde utsträckas till fysiska personer voro meningarna delade. Från flera håll uttalades tvekan, huruvida reglerna kunde rätt tillämpas av *taxeringsmyndigheterna*. Flera länsstyrelser uttalade sin betänksamhet mot förslaget.

Det torde vidare böra omnämnas, att *k o m m e r s k o l l e g i u m* i skriftelse den 11 november 1935 framlagt vissa förslag rörande avskrivning å fartyg m. m.

Kommittén.

I den *allmänna motiveringen* till sitt förslag om ändrade bestämmelser beträffande värdeminskningssavdrag anför kommittén i huvudsak följande:

Det är ej osannolikt, att särskilt *industriidkarnas* missnöje över den behandling, som ofta kommit deras yrkanden om värdeminskningssavdrag till del från *taxeringsmyndigheternas* sida, i betydande grad hänfört sig till en oriktig uppfattning rörande innebörden av dessa myndigheters återhållsamhet i angivna avseende. Denna torde nämligen ofta ha uppfattats som ett slags indirekt kritik av näringslivets avskrivningspolitik, grundad därpå att *taxeringsmyndigheterna* skulle anse sig bättre än näringslivets egna män kunna bedöma det verkliga avskrivningsbehovet. I verkligheten har skatte-*lagstiftningens* inställning på ifrågavarande område varit en helt annan. Denna lagstiftning har visserligen medgivit värdeminskningssavdrag men utan

hänsyntagande till vad som i ett givet läge vore affärsmässigt påkallat eller ej, enligt sådana grunder, som visserligen ofta tillämpats även inom affärlivet men som särskilt utformats med hänsyn till skattesystemets allmänna inställning. Vid beskattningen ha ofta medgivits mindre avdrag än de som skett i den skattskyldiges räkenskaper, men å andra sidan har det också ofta inträffat att i beskattningsavseende medgivits avdrag, vilka ej skett i räkenskaperna. Beskattningsmyndigheterna ha följaktligen haft att bedöma avdragen i fråga från andra utgångspunkter än dem, vilka bort anläggas inom affärlivet.

Emellertid ha från statsmakternas sida åtskilliga försök gjorts att få fram reformförslag som kunde, utan åsidosättande av skattesystemets grundprinciper, medföra en utjämning av motsättningarna mellan skattskyldiga näringsidkare och taxeringsmyndigheterna. Det föreligger för närvarande ett mycket betydande utredningsmaterial till belysande av de möjligheter, som stå till buds för frågans lösning, och de olägenheter som kunna anses förenade med olika förslag i ämnet. Kommittén har sökt att med ledning av detta material och erfarenheter från senare år på beskattningsväsendets område komma fram till en linje, som kan anses ur olika synpunkter tillfredsställande. Särskilt har kommittén därvid haft att taga ställning till framkomna förslag om en i huvudsak fri avskrivningsrätt, vilka varmt förordats i synnerhet av många sammanslutningar inom näringslivet, men som av åtskilliga myndigheter, bland dem kammarrätten, mötts med rätt stor betänksamhet.

Kommittén har haft att betrakta ifrågavarande spørsmål i samband med de förslag, som kommittén i övrigt framlägger, bland annat rörande övergång från progressiv till proportionell skatt för aktiebolag och ekonomiska föreningar. Denna övergång betyder vad angår avskrivningsfrågan så till vida en avsevärd fördel, att för dessa juridiska personer lockelsen att för skattens skull särskilt koncentrera avskrivningsavdrag till sådana år, då skattesatserna äro höga, bör minskas. Även om det kan antagas, att bottenskatten kommer att under olika år uttagas med olika procenttal av grundbeloppet, och även om växlingar i den kommunala beskattningen äro att emotse, kunna likväl olikheterna år från år ej väntas bliva av den storleksordning, att de kunna förmodas avsevärt påverka företagets avskrivningspolitik. Vad särskilt den kommunala beskattningen angår, kan det antagas att de högre utdebiteringssatserna komma att i regel avse sådana år, då näringslivets vinster varit små och beträffande vilka sålunda föga rum gives för avskrivningar av extraordinär storlek. Å andra sidan bör, vad dylika juridiska personer beträffar, ej förbises, att övergången till proportionell skatt för dem som redovisa i förhållande till kapitalet ringa vinst betyder en skatteökning. Kommittén har visserligen i annat sammanhang framhållit, att denna skatteökning torde bliva mindre kännbar, bland annat på den grund att den beräknas på en i förhållande till företagets storlek ringa vinst. Men för att detta skall vara riktigt kräves att skatten ej beräknas å vinster, som framkommit endast vid en uppskattning i beskattningsavseende men som ej äro affärsmässigt riktigt kalkylerade. Det är enligt kommitténs förmenande viktigt, att en friare avskrivningsrätt stadgas just i samband med införande av den proportionella bolagsbeskattningen, enär övergången till denna kan därigenom underlättas.

Kommittén är för sin del enig därom, att en större frihet i avseende å avskrivningar än för närvarande är önskvärd, och att, i den mån ej ur fiskalska, skattetekniska eller liknande synpunkter mera allvarliga betänkligheter inställa sig, såvitt möjligt den skattepliktiga inkomsten bör fastställas med hänsyn till den affärsmässigt beräknade vinsten. Då det enligt sakens

natur endast i begränsad omfattning är möjligt för beskattningsmyndigheterna att bedöma vad som i ett visst företag betecknar en ur affärssynpunkt riktig avskrivningspolitik, innebär en dylik ståndpunkt att ett slags presumption måste skapas för de i räkenskaperna gjorda avskrivningarnas riktighet, och man blir i hög grad beroende av åtgärder från de skattskyldiga själva. Häri ligger i själva verket den svårighet, med vilken man särskilt har att räkna: en friare avskrivning kan i stort sett ej tillåtas, där missbruk från de skattskyldigas sida vore att befara. Kommitténs allmänna ståndpunkts-tagande till frågan betingas sålunda å ena sidan dels därav att det är ur det allmännas synpunkt önskvärt, att i möjligaste mån anledningarna till stridigheter mellan de skattskyldiga och beskattningsmyndigheterna bringas ur världen, dels därav att ett tillmötesgående på denna punkt kan väntas bidra till näringslivets konsolidering och dess motståndskraft vid påfrestningar under dåliga konjunkturen, men å andra sidan också därav, att vägar ej få öppnas för de skattskyldiga att vid beskattningen så redovisa sina vinster, att det allmännas intresse blir åsidosatt.

En förutsättning för att friare avskrivningsrätt skall kunna medgivas är uppenbarligen en sådan utformning av lagstiftningen att i tidernas längd ej större avdrag får ske än för den totala kostnaden för tillgången. Därest tillgången avyttras, bör, om man bortser från under tiden nedlagda kostnader, avdraget ej hava överstigit skillnaden mellan anskaffnings- och avyttringskostnaden. Har avskrivning skett med mer än som svarar mot den verkliga värdeminskningen och sker sedermera avyttring av tillgången, därvid bokföringsmässig vinst uppstår, bör följaktligen, oavsett tiden för innehavet m. m., åtminstone så mycket av denna beskattas som svarar mot de återbekomna avskrivningarna. Motsvarande avdrag i händelse av förlust medgives redan enligt gällande bestämmelser genom det s. k. utrangeringsavdraget såsom engångsavdrag för vad som återstår oavskrivet av anskaffningskostnaden. En ur vissa synpunkter mera följdriktig lösning av ifrågavarande problem erhålles emellertid, om man vid avyttring av tillgång för stadigvarande bruk beskattar ej blott återbekomna förut avskrivna belopp utan alla försäljningsvinster i deras helhet, oavsett tiden för innehavet, men å andra sidan i motsvarande fall medger avdrag för avyttringsförluster; denna senare avdragsrätt innefattar dock vad angår inventarier och likartade tillgångar knappast någon nyhet, då det gällande utrangeringsavdraget torde inkludera en praktiskt taget fullständig avdragsrätt.

Det måste jämväl krävas, att en lagstiftning sådan som den antydda — den må nu gå ut på en fullständig beskattning av alla försäljningsvinster beträffande inventarier m. m. eller begränsas till att avse beskattning av vid avyttring återbekomna förut avskrivna belopp — ej allenast blir en lagstiftning på papperet utan verkligen göres effektiv i den praktiska tillämpningen. Överhuvud måste tillses, att ej ett bristfälligt deklara-tions- och taxeringsförfarande blir en anledning till att avskrivningar komma att medgivas med mer än anskaffningskostnaden.

Märkas bör ävenledes, att medgivande av en friare avskrivningsrätt innebär ett visst avsteg från regeln att varje beskattningsår skall betraktas isolerat för sig. Ty en friare avskrivningsrätt innebär ju en fördelning av avdragen på olika år med viss hänsyn till vad som är affärsmässigt lämpligt. Ett mycket betydande steg i riktning mot en liknande större frihet har redan tagits genom kommunalskattelagens gällande regler om värdering av varulager. I fråga om dylik värdering skall utom i undantagsfall bokföringen godkännas. Denna större frihet beträffande inventarier m. m. kan tänkas anordnad antingen så, att man åstadkommer en uppmjukning genom att fastställa mindre stränga regler rörande tillämpning av redan gällande hu-

vudprinciper, eller så att man går ett steg längre och medger avdrag med större belopp än som svara mot den verkliga värdeminskningen och sålunda i beskattningsavseende godkänner ett medvetet skapande av dolda reserver på samma sätt, som nu får ske beträffande varulager.

Från dessa principiella utgångspunkter har skattekommittén utarbetat förslag till *f ö r f a t t n i n g s b e s t ä m m e l s e r*, vilkas huvudsakliga innebörd av kommittén sammanfattats på följande sätt:

Beträffande maskiner, inventarier och liknande tillgångar uppställles såsom huvudregel en avskrivningsrätt, som nära ansluter sig till gällande lagstiftning. En uppmjukning sker dock på olika punkter: Avdrag, som ej kunnat utnyttjas vid ett års taxering, får tillgodoräknas den skattskyldige senare år. Om det kan visas, att värdet av tillgång nedgått mer än som följer av tillämpad avskrivningsplan, kan avdrag ske med större belopp än denna förutsätter. Har skattskyldig erlagt överpris för eller nedlagt onormalt hög kostnad å tillgång i syfte att med utnyttjande av viss konjunktur eller dyl. hastigt intjäna överpriset eller merkostnaden, kan avskrivning ske, varigenom tillgången nedbringas till lägre belopp än värdet vid beskattningsårets utgång. Avdrag vid utrantering och försäljning av maskiner o. s. v. medgives för återstående anskaffningskostnaden såsom enligt gällande rätt, men å andra sidan skola vid försäljning återbekomna förut avskrivna belopp beskattas såsom inkomst av rörelse även där förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst ej föreligga. Det förutsättes av kommittén, att sistnämnda beskattningsmöjlighet skall i betydande grad bidraga till den avsedda uppmjukningen av avdragsbestämmelserna, då en hittillsvarande anledning till restriktiv tillämpning bortfaller.

Avskrivningsrätten bindes såtillvida vid skattskyldigs räkenskaper, att större avdrag än som skett i dessa i allmänhet medgives blott där värdeminskingsplan eller motsvarande utredning om de i beskattningsavseende förut åtnjutna avdragen förebringas, och regelmässigt blott i den mån avdragen falla inom ramen för dylik plan. Kraven på utredning rörande tidigare åtnjutna värdeminskingsavdrag hava skärpts; kommittén förutsätter, att användning av tablåer med avskrivningsplaner skola bliva obligatoriska för dem, som vilja fullt utnyttja de förmåner den ifrågasatta uppmjukningen avser att medföra. Summariska utdrag av räkenskaperna, utvisande hur värdeminskingsavdrag, försäljningar av inventarier m. m. bokförts, skola lämnas. Uppgifterna komma på detta sätt att innefatta ett slags bokslut rörande värdeminskingsavdragen vid beskattningen och en anknytning till motsvarande avdrag i räkenskaperna.

För aktiebolag, ekonomiska föreningar, ömsesidiga försäkringsbolag och sparbanker medgives i fråga om maskiner, inventarier och liknande tillgångar en i huvudsak fri avskrivningsrätt i anslutning till den skattskyldiges räkenskaper under förutsättning att ordentliga uppgifter lämnas och att vederbörandes räkenskaper äro tillfredsställande förda. Begagnas fri avskrivningsrätt, må avdrag ej medges med högre belopp än enligt räkenskaperna, dock att denna föreskrift ej utgör hinder för skatt-

skyldig att i enlighet med avskrivningsplan komma i åtnjutande av avdrag, som tidigare vägrats av taxeringsmyndigheterna.

Beträffande patenträtter och liknande rättigheter samt tidsbegränsad good will skola gälla i huvudsak samma regler som beträffande maskiner och andra inventarier. Å ej tidsbegränsad good will medges ingen avskrivning.

Ett stadgande rörande rätten till avdrag för påvisad värdeminskning å aktier m. m. föreslås i sådana fall, då värdeminskningen ej är att hänföra till kapitalförlust. Stadgandet avser i huvudsak att klargöra innebörden av gällande rätt, men innebär enligt kommitténs mening möjligen någon utvidgning av den gällande avdragsrätten.

I fråga om byggnader skall avdrag för värdeminskning få ske i huvudsak efter gällande grunder. I byggnads värde skall dock alltid medräknas sådant i fastighetens taxeringsvärde ingående värde å fasta maskiner o. dyl., som ej redovisats såsom särskilt maskinvärde. Ett uttalande göres om önskvärdheten att beskattningsnämndernas uppmärksamhet fästes å sådana omständigheter som föranleda att livslängden för byggnader numera ofta är kortare än förr så ock om önskvärdheten av åtgärder för en likformig tillämpning hos nämnderna av ifrågavarande bestämmelser.

Rörande substansminskning beträffande naturtillgångar upptagas nu gällande bestämmelser i något ändrad avfattning.

Kommitténs förslag till lagtext i hithörande delar torde få såsom bilaga (A) fogas till propositionen.

Såsom jag nysst anfört ha under den tidigare utvecklingen av frågan om värdeminskningssavdragen delade meningar gjort sig gällande hos de särskilda statliga utredningsorganen, hos myndigheter och näringsorganisationer rörande såväl lämpligheten av den fria avskrivningsrättens införande över huvud som dess omfattning. Kommittén anför rörande denna fråga, bland annat:

Inom kommittén ha gjorts gällande i viss mån olika meningar rörande denna fråga. Å ena sidan har, under beaktande av sådana synpunkter, som framförts av kammarrätten och vissa andra hörda myndigheter, ypats en viss tveksamhet rörande lämpligheten att över huvud gå längre än till den ifrågasatta uppmjukningen. Å andra sidan har ansetts, att möjligheten till fria avskrivningar vore av så stor vikt för näringslivet och dess motståndskraft under dåliga konjunktioner, att en fri avskrivningsrätt borde medgivas åtminstone i den utsträckning bolagsskatteberedningen föreslagit, därvid emellertid en sådan omarbetning av förslaget borde ske, att anledningen till vissa mera välgående anmärkningar mot detsamma bortfölle. Vid prövningen av de skäl som åberopats för den ena och andra synpunkten har kommittén, under konstaterande av svårigheten att helt undanröja anledningarna till dylika anmärkningar, enats om följande. En i huvudsak fri avskrivningsrätt medgives beträffande inventarier och liknande tillgångar i rörelse såvitt avser aktiebolag, ekonomiska föreningar m. fl. affärsdrivande juridiska personer, men för närvarande undantagas från dylik fri avskrivningsrätt exempelvis byggnader och jord, och i densamma inbegripas ej nu enskilda

rörelseidkare. Endast om särskilda omständigheter därtill föranleda böra räkenskapernas avskrivningar frångås vid taxeringen. Begagnas fri avskrivningsrätt, bindes den vid räkenskaperna även därutinnan att avdrag ej medges med större belopp än som skett i dessa. För nämnda juridiska personer skola vinster å försäljning av sådana tillgångar, som den fria avskrivningsrätten avser, i sin helhet beskattas såsom inkomst av rörelse. De skäl, som samlat kommitténs medlemmar kring denna ståndpunkt, kunna sammanfattas på i huvudsak följande sätt.

En anknytning av avdragsrätten vid beskattningen till de avskrivningar, som skett i räkenskaperna, är i och för sig önskvärd av skäl, som redan förut anförts, samt med hänsyn till därmed följande förenkling av taxeringsförfarandet. Ett medgivande av fri avskrivningsrätt beträffande inventarier o. dyl. kan knappast tänkas ha synnerlig inverkan å beskattningsunderlaget. Det är visserligen ej osannolikt, att under de första åren av den ifrågasatta nya lagstiftningens giltighetstid beskattningsunderlaget kan komma att något minska. Men en sådan minskning kommer att motsvaras av en ökning av beskattningsunderlaget i fortsättningen, och antagligen är en viss utjämning mellan de olika åren att förutse, då det kan förmodas att i regel större vinster utnyttjas för större avskrivningar. Beträffande flertalet företag kan det antagas, att aktieägarnas behov av årlig avkastning är en omständighet, som kommer att avhålla dem från att för dåliga inkomstår med i allmänhet högre skattesatser utnyttja avskrivningsmöjligheterna över hövan. Att den fria avskrivningen genomgående blir bunden vid böckerna måste härvid särskilt beaktas. För närvarande inträffar ej sällan att i böckerna redovisad vinst i beskattningsavseende elimineras genom avskrivningar, som ej skett i räkenskaperna. Med sannolikhet kommer utom i undantagsfall fri avskrivningsrätt beträffande inventarier att betyda mindre för företagen än den redan gällande rättigheten för dem till i huvudsak fri värdering av varulager. Det bör likväl ej förbises, att den fria avskrivningen skulle tillkomma utöver friheten beträffande värdering av varulager, varigenom den sammanlagda möjligheten till fri vinstreglering skulle ökas. Det är tyvärr ej möjligt att förebringa någon utredning om den sannolika inverkan på beskattningsunderlaget av den fria avskrivningsrätten, utan det lär vara nödvändigt att söka bilda sig ett omdöme rörande frågans betydelse med stöd av allmänna erfarenheter. Här må påpekas, att många varulager säkerligen redan till högst avsevärd del nedskrivits, så att numera vinster komma fram i betydande utsträckning. Osannolikt är ej att regeln om fri värdering av varulager inom kort kommer att betyda en ökning av det årliga beskattningsunderlaget i stället för en minskning av detsamma. Vidare anser kommittén det böra beaktas, att inventarier och liknande tillgångar vanligen ha en relativt sett begränsad varaktighetstid och att sålunda den förkortning av avskrivningstiden, varom fråga kan vara i förhållande till företagens livslängd, ej kan bli så synnerligen avsevärd, särskilt i betraktande därav, att företagen helt säkert oftast ha intresse av att ej på en gång förbruka sina avskrivningsmöjligheter i fråga om jämförelsevis större inventarievärden. Kommittén har ansett sig böra särskilt framhålla detta för att såmedelst giva belysning åt sin ståndpunkt att ej i den fria avskrivningsrätten inbegripa byggnader. Dessa ha ju normalt en mycket lång varaktighet och äro ofta av den betydendet, att en kraftig avskrivning å desamma skulle kunna betyda en ganska avsevärd nedgång av beskattningsunderlaget under längre tid. Med hänsyn till de långa tidsperioder, varom här skulle kunna vara fråga, skulle tryggheten för att eventuella vinster förr eller senare bleve beskattade minskas. Då fri avskrivning beträffande byggnader skulle innefatta en ny betydelsefull möjlighet till fri vinstreglering, som tillkomme utöver den fria

värderingen av varulager och den fria avskrivningen å inventarier, är det tydligt, att de skäl, som kunna åberopas mot fri avskrivning å inventarier, måste med desto större styrka göra sig gällande i fråga om byggnader. Att vidare de tekniska svårigheterna att genomföra fri avskrivning beträffande byggnader äro större än beträffande inventarier, kommer att belysas i det följande. Den svårighet att i vissa fall göra åtskillnad mellan inventarier och byggnader, som tidigare förelegat, har numera väsentligen bortfallit genom den i år antagna lagstiftningen om redovisning av särskilt i byggnadsvärde ingående värde å fasta maskiner för industriellt och därmed jämförligt ändamål.

Utöver det villkor, som ligger i stadgandet om viss beskaffenhet hos den skattskyldiges räkenskaper, har kommittén funnit försiktigheten kräva ett särskilt undantagsstadgande till skydd mot missbruk av den fria avdragsrätten. Härom anföres:

Kommittén finner det emellertid ej tillrådligt att i de fall då fri avskrivningsrätt i princip medges göra denna ovillkorlig. Beträffande varulager skall väl enligt gällande lagstiftning i räkenskaperna skedd värdesättning i regel godkännas, men den kan frångås, därest särskilda omständigheter därtill föranleda. Detta undantagsstadgande har tolkats så, att räkenskapernas lagervärdering kan vid taxeringen frångås, därest den visas strida mot god köpmannased. I och för sig är en dylik tämligen vag formulering mindre önskvärd. Det torde emellertid, i brist på erfarenheter rörande de olika anledningar som kunna göra en korrigerig av böckernas avskrivningar önskvärd, vara utomordentligt svårt att finna en mera preciserad avfattning av en bestämmelse avsedd att sättas i myndigheternas hand som ett vapen mot missbruk av den fria avskrivningsrätten. Kommittén föreslår därför, att ett inskränkande stadgande av angiven innebörd införes, och vill endast framhålla, att även om det i allmänhet är svårt att bedöma vad som är att hänföra till god köpmannased eller ej, det dock i vissa fall kan vara uppenbart, att man brutit mot sunt affärsbruk; i dylika fall bör undantagsstadgandet kunna tillämpas. Måhända kan, sedan några års erfarenheter vunnits, anledning föreligga att söka finna en mera preciserad bestämmelse. Vad angår innebörden av det nu förordade stadgandet vill kommittén för övrigt tillägga, att riskerna för missbruk av fri avskrivningsrätt torde vara större beträffande företag med huvudsaklig karaktär av familjeföretag än beträffande företag med många delägare.

För de skäl, som vid kommitténs överväganden av frågan, till vilka kategorier av skattskyldiga den fria avskrivningsrätten borde utsträckas, slutligen bestämt kommitténs ståndpunktstagande, redogör kommittén på följande sätt:

Synnerligt beaktande har kommittén ägnat frågan, huruvida ej den fria avskrivningen beträffande inventarier o. dyl. borde avse såväl fysiska som juridiska personer. Utan tvivel vore det önskvärt, att likartade regler kunde tillämpas för båda kategorierna. Det kan i och för sig synas egenomligt att enskild skattskyldig skall kunna genom att ombilda sin affär till aktiebolag komma i åtnjutande av en annan och friare avskrivningsrätt än han har såsom enskild man. Men det är att märka, att en sådan ombildning försätter honom i ett helt nytt skatterättsligt läge. Han själv blir skattskyldig enligt den progressiva metoden för utdelningar, vare sig dessa härröra från årets vinst eller från tidigare års vinster och oavsett hur de uppkommit, men årsvinsten i dess helhet beskattas hos bolaget genom proportionell skatt.

Ett medgivande av fri avskrivning för bolaget betyder sålunda en minskning under visst eller vissa år av bolagets efter jämförelsevis lägre skattesats utgående proportionella skatt, medan motsvarande medgivande för den enskilde rörelseidkaren skulle betyda en minskning av skatten med det måhända höga procenttal å avskrivningens belopp, som enligt den progressiva skiktskalan gäller för det eller de för honom förekommande högsta skikten. För enskilda personer med större inkomster skulle sålunda fri avskrivningsrätt kunna få en mycket större betydelse än för aktiebolag, med därav följande större risker för sådana åtgärder av de skattskyldiga, som ej vore väl förenliga med den fria avskrivningsrätten. Med den allmänna ståndpunkt kommittén intagit till frågan om rätt till fria avskrivningar, enligt vilken viss försiktighet med dess införande borde iakttagas, har det därför befunnits bäst förenligt att nu ej föreslå sådan för enskilda personer. Vid detta sitt ståndpunktstagande har kommittén jämväl tagit hänsyn till de skäl mot fri avskrivningsrätt för enskilda personer, som framkommit under tidigare utredningsarbete. Ett sådant skäl har varit, att, om en person nedbringa inventariernas värde under det verkliga värdet och sedan under sin livstid ej avyttrar dem, han kommer att åtnjuta obehöriga förmåner i beskattningsavseende. Såsom ett annat skäl har anförts, att svårigheter och tvister äro att förutse, huruvida tillgångar äro att hänföra till rörelse eller ej. Likväl vill kommittén frambålla, att dessa olägenheter böra kunna bli något minskade med kommitténs i det följande omförmälda förslag om beräkning av anskaffningsvärde för den som förvärvar tillgång på grund av arv eller testamente samt om framläggande av avskrivningsplaner och utredningar vid deklARATIONER i annan form än hittills varit vanligt.

Den omständigheten, att fri avskrivningsrätt bör förutsätta ett vidare inkomstbegrepp, och att sålunda endast beträffande affärsidkande juridiska personer all vinst på försäljning av inventarier o. dyl. skulle beskattas, medan beträffande enskilda beskattning skulle ske endast av vid avyttring återbekomma avskrivna belopp, utgör enligt kommitténs förmenande ej något avgörande motiv emot den ståndpunkt kommittén intagit. Av skäl, som framlagts särskilt av 1924 års skatteberedning, synes med hänsyn till den nyssberörda omständigheten, att det skatterättsliga läget är ett helt annat särskilt beträffande företag i aktiebolagets form än beträffande enskild företagare, ur teoretiska synpunkter några större betänkligheter mot uppställande av olika regler för inkomstberäkningen i de båda fallen ej behöva föreligga. Att för den allmänna uppfattningen åtskillnaden antagligen blir i viss mån svår att förstå, är däremot otvivelaktigt en olägenhet. Emellertid kan det möjligen antagas, att införandet av proportionell skatt för aktiebolagen kommer att innebära ett så starkt markerande av olikheterna i de skatterättsliga förutsättningarna för de båda företagsformerna, att den nu ifrågavarande olikheten kommer att förefalla naturligare än man närmast kanske är benägen att antaga. Skattetekniskt kan åtskillnaden komma till synes på ett jämförelsevis tillfredsställande sätt, i det regeln om beskattning av vid avyttring återbekomma avskrivningar införes bland avskrivningsreglerna såsom en motsvarighet till bestämmelserna om utrangering, medan däremot det vidgade inkomstbegreppet för affärsidkande juridiska personer regleras i anvisningarna till de allmänna bestämmelserna om rörelseinkomst.

För andra skattskyldiga än sådana, som åtnjuta fri avskrivningsrätt, vare sig de äro principiellt uteslutna därifrån eller icke uppfyllt det därvid knutna särskilda villkoret, föreslås såsom nämnts andra regler, innefattande en viss upp m j u k n i n g av förut gällande bestämmelser. Dessa regler utgöra

egentligen själva huvudreglerna. Beträffande dem anföres i huvudsak följande allmänna motivering:

Vid sitt ställningstagande till huvudfrågan har kommittén funnit, att en ej oväsentlig uppmjukning av de allmänna avskrivningsreglerna är möjlig beträffande inventarier och likartade tillgångar i ungefärlig anslutning till de för normala fall avsedda avskrivningsregler, som bolagsskatteberedningen föreslagit. En sådan uppmjukning kräver enligt kommitténs förmenande, att vid avyttring av tillgång av ifrågavarande slag beskattning sker av återbekomna förut avskrivna belopp. Kommittén anser det däremot ej nödigt att gå så långt att vid avyttring erhållna vinster även i den mån de överstiga nämnda belopp beskattas, därest man nöjer sig med en dylik uppmjukning och ej medger en i huvudsak fri avskrivningsrätt. — — —

Det torde kunna förväntas, att även en sådan uppmjukning, som sålunda närmast synes kunna ifrågasättas, i förening med beskattning av vid avyttring återbekomna avskrivna belopp, blir av betydande värde för näringslivet. För taxeringsmyndigheterna bortfaller huvudanledningen till en restriktiv tillämpning beträffande avskrivningarna, enär, om avskrivning sker med för stort belopp, som sedermera återbekommes vid avyttring, detta då blir beskattat. Det kan antagas, att ju större tryggheten är att dylik vinst ej skall i framtiden undgå beskattning, desto större tillmötesgående kan också av taxeringsmyndigheten visas vid bestämmande av avskrivningskvoter och dylikt. — — —

En förutsättning för ifrågavarande uppmjukning bör emellertid, såsom förut omnämnts, också vara att rent taxeringstekniskt tillfredsställande anordningar åstadkommas för vinnande av trygghet, dels att ej i tidernas längd avdraget kommer att sammanlagt avse mera än hela anskaffningskostnaden för tillgångarna, m. a. o. att ej de sammanlagda avdragen bli större än denna, dels att eventuella försäljningsvinster komma fram för att i erforderlig mån tagas till beskattning. Kommittén har trots sig finna, att en dylik anordning numera bör kunna åvägabringas, vars resultat kan antagas bli i det hela tillfredsställande. Det av kommittén i sådant avseende framlagda förslaget innebär en anknytning till och utveckling av det sedan ett antal år allmänt praktiserade systemet med tablåer upptagande s. k. avskrivningsplaner. En viss utökning av dessa med specifikation å bl. a. försäljningar av tillgångar av ifrågavarande slag skulle bli erforderlig, och tillika skulle i dem lämnas utdrag av de konton, å vilka avskrivningar, utrangeringar och försäljningar bokförts. Den skattskyldige skulle m. a. o. förpliktas att till sin deklaration foga utdrag ur böckerna rörande de yrkade avdragen m. m., och beskattningsmyndigheterna skulle komma i besittning av tillräckligt material för frågans bedömande, utan att nödsakas låta företaga räkenskapsgranskning, såvida ej sådan vore erforderlig för kontroll å de lämnade uppgifternas överensstämmelse med böckerna. Då meddelande av medvetet oriktiga uppgifter skulle bli liktydigt med falskdeklaration, torde dylik kontroll mera sällan bli erforderlig och nödvändig stickprovsgranskning i regel behöva företagas endast i samband med sådan räkenskapsprövning, som kunde vara behövlig ur andra synpunkter. Uppställning som nu sagts kan givetvis ej ifrågakomma i alla fall, framför allt ej där den skattskyldige saknar bokföring eller har endast enkel sådan. Även i sådana fall torde emellertid vissa uppgifter erfordras i stället för eller utöver dem som nu lämnas. Kommittén — — — har med det nu sagda velat antyda, att en säkrare väg för erhållande av tillförlitlig utredning rörande skattskyldigs avskrivningar m. m. torde stå till buds än den som närmast innebär ett litande till enbart den skattskyldiges egna räkenskaper.

Såsom tidigare nämnts har kommittén icke ansett sig kunna utsträcka den fria avskrivningsrätten till att gälla byggnader. Ej heller den uppmjukning av de allmänna avskrivningsreglerna, som i övrigt föreslås, skall enligt kommitténs förslag gälla byggnader.

Härom anför kommittén:

En verklig uppmjukning kan, enligt vad som redan förut uttalats, ej föreslås med mindre vid avyttring återbekomna förut avskrivna belopp bliva beskattade. Det vore väl möjligt att på papperet stadga om sådan beskattning, men det skulle åtminstone för närvarande vara mycket svårt att genomföra sådana stadganden i praktiken. Avskrivningarna ha hittills skett och ske alltjämt merendels på taxeringsvärdena efter rent schablonmässiga grunder, och det är vanligen omöjligt att förebringa utredning om vare sig anskaffningskostnader eller förut gjorda avskrivningar, varför det i regel ej kan konstateras vilka belopp som återstå i beskattningsavseende oavskrivna. Att i särskilda fall avskrivningen beräknas å anskaffningsvärdet är ju ett förhållande som ej kan inverka på utformningen av en för samtliga fall given regel. Någon ändring i fråga om metoden att i regel beräkna värdeminskingsavdrag för byggnader å taxeringsvärdena anser sig kommittén ej kunna ifrågasätta. Vid sådant förhållande synes det ej möjligt att föreslå beskattning av vid avyttring återbekomna förut avskrivna belopp (liksom ej beller avdrag för utrantering o. dyl.), och möjligheten till uppmjukning av avskrivningsreglerna bortfaller även. Beträffande byggnader föreslås alltså bibehållande av de nuvarande huvudreglerna för avskrivning, och anledning kommer följaktligen ej att föreligga till en principiellt annan tillämpning än för närvarande. Detta är beklagligt, desto mera som kontrasten mellan den större frihet som föreslås i fråga om inventarier o. dyl. beträffande såväl fysiska som juridiska personer och den nuvarande strängheten beträffande byggnader kommer att bli mera i ögonen fallande. En ojämnhet mellan inventarier och byggnader synes ej kunna undvikas, såvida man vill genomföra en reform beträffande de förra.

Att kommittén funnit de ofta framförda klagomålen över otillfredsställande avdrag för värdeminskning å byggnader i viss mån befogade men tillika ansett möjlighet till viss rättelse i berörda avseende inrymmas redan i gällande lagstiftning, framgår av följande uttalande:

Emellertid finner sig kommittén böra framhålla, att även vid bibehållande av nuvarande avskrivningsregler skäl ofta torde föreligga att medge större värdeminskingsavdrag beträffande byggnader än de hittills tillämpade, därför att utvecklingen på byggnadsområdet numera går i så hastig takt, att en byggnads livslängd i många fall beräknas bli väsentligt kortare än den man förut ansett sig böra räkna med. Detta gäller såväl byggnader, avsedda att användas i rörelse, som andra byggnader. Beträffande bostadsfastigheter tager sig förhållandet uttryck ej minst i de bestämmelser i stadsplanelagstiftning m. m., som nödvändiggjorts för att nutidens krav och framtidens sannolika krav på tillfredsställande bostäder skola kunna tillgodoses. Kommittén skulle för sin del finna det lämpligt, att beskattningsnämndernas uppmärksamhet fästes härå. Dessutom synas om möjligt åtgärder för en likformig tillämpning hos beskattningsnämnderna böra vidtagas.

Ur kommitténs motivering i övrigt i fråga om värdeminskingsavdragen må vissa delar här återgivas.

Kommittén yttrar vid behandling av frågan om anskaffningsvärde å maskiner, inventarier m. m. beträffande det fall att dylik tillgång anskaffats annorledes än genom köp.

Vad som skall förstås med tillgångs »anskaffningsvärde» är väl i allmänhet ej svårt att bestämma. Frågan blir mera komplicerad, när tillgången förvärvats genom annat fång än köp, eller när visserligen köp föreligger men ej ett köp i allmänna marknaden utan köp t. ex. mellan närstående, eller eljest i fall då köpeskillings belopp kan antagas ha rönt inverkan av särskilda omständigheter. Har tillgång förvärvats genom byte, lärer väl i regel värdet av det lämnade vederlaget böra bestämma värdesättningen av den nya tillgången. Har åter tillgång förvärvats genom arv eller testamente eller likartat fång, borde väl följdriktigt som allmän huvudprincip uppställas, att såsom anskaffningsvärde skall antagas tillgångens värde i allmänna marknaden (allmänna saluvärdet) vid tiden för förvärvet. Denna regel synes emellertid kunna fasthållas endast i det fall, då tillgången förvärvats utan samband med rörelsen. Har en person t. ex. genom arv förvärvat en rörelse, däri inventarier ingå, synes regeln böra vara, att såsom ingående värde för förvärvaren antages det värde till vilket tillgången genom avskrivningar nedbragts i arvlåtarens hand. Redan enligt gällande rätt torde vanligen anskaffningsvärde för arvtagare beräknas på detta sätt. Har arvlåtaren erhållit större värdeminskingsavdrag än som svarat emot den faktiska värdeminskningen, synes anledning ej förefinnas att vid beskattningen låta vederbörande arvtagare såsom omkostnad få avdraga belopp, vilka redan en gång avdragits. Om å andra sidan arvlåtaren ej utnyttjar sin avdragsrätt så, att värdet å tillgången i fråga i beskattningsavseende nedbragts så mycket som svarar mot värdeminskningen, så kunde det synas analogivis följa av sistnämnda regel, att förvärvaren borde ha rätt att såsom anskaffningsvärde få det högre värdet godkänt. Det synes dock ej självklart, att denna slutsats bör få dragas. Den nyss angivna regeln, att såsom ingående värde för arvtagaren ej bör godkännas högre belopp än utgående värdet för arvlåtaren, är nämligen att betrakta såsom en bestämmelse given närmast i syfte att hindra de skattskyldiga från att söka bereda sig och sina efterkommande en obehörig förmån. Därför synes det kommittén riktigt att anknyta till huvudregeln om allmänna saluvärdet såsom anskaffningsvärde för arvtagaren i det fall, då det belopp som lagts till grund för arvsbeskattningen är lägre än utgångsvärdet för arvlåtaren. Den praktiska betydelsen av det i sådant syfte meddelade stadgandet torde ej vara alltför stor, och kommittén har hyst någon tvekan rörande dess behövlighet. Det har emellertid syntts oförnekligt, att regeln är uttryck för en i och för sig riktig huvudprincip, varför densamma medtagits i förslaget.

Närmast med anledning av några av kammarrätten i utlåtande över bolagskatteberedningens förslag antydda fall, där genom anordnande av försäljning av inventarier till onormalt pris obehöriga avdrag kunde komma att åtnjutas, anför kommittén:

Det torde emellertid vara i sådana fall, då fysisk person utgör den ene kontrahenten, som möjligheten till missbruk av avskrivningsrätten blir särskilt framträdande. Försäljningsvinst blir enligt kommitténs förslag beskattad hos fysisk person — utom vid realisationsvinst — allenast i den mån förut avskrivet belopp återbekommes. Det vanliga torde emellertid vara att, där missbruk varom här är fråga förekommer, försäljningen sker till ett mycket högre pris än förvärvarens anskaffningsvärde, i vilket fall avyttraren ej beskattas för hela försäljningsvinsten. Det är svårt att förutse, i vilka olika for-

mer missbruk här kan komma att äga rum. Det stadgande, som bör meddelas för att såvitt möjligt hindra missbruk, torde därför böra få en allmänt hållen formulering. Måhända kan mot denna invändas, att den är väl obestämd. Men häremot kan genmålås, att stadgandet är avsett att verka rent prohibitivt och att därför dess tillämpning i praktiken bör kunna beräknas bli mera sällsynt. Enligt förslaget erhålles korrektivet mot missbruk på det sätt, att anskaffningsvärdet för förvärvaren jämkas nedåt med hänsyn till vad förhållandena kräva. Vanligen kommer väl dylik korrigerig att ske under första året efter det under vilket transaktionen ägt rum och att sedan lända till efterrättelse även vid följande taxeringar i anslutning till företedda avskrivningstablåer. Principiellt möter emellertid intet hinder att, om missförhållandet upptäckes först senare, jämkning av anskaffningsvärdet sker först då. Stadgandet synes för enkelhetens skull böra avfattas med syftning på transaktioner mellan rörelseidkare. Med hänsyn till bestämmelsens karaktär synes detta dock ej böra hindra, att den analogivis tillämpas även i sådana fall, där avyttraren ej är rörelseidkare.

Såsom underlag för avskrivningskvotens beräkning är det enligt kommittén mest naturligt att lägga anskaffningsvärdet. Om anskaffningsvärdet ej kan utredas, blir det dock nödvändigt att finna annat lämpligt värde. Ett sådant värde kan ju åstadkommas exempelvis genom värdering av tillgången, men det vanliga är att, där anskaffningsvärdet ej lägges till grund för beräkningen, avskrivningskvoten uppskattas med utgångspunkt från bokförda värdet.

Emellertid erfordras också garanti att avdrag ej medges för mer än anskaffningsvärdet. Kommittén yttrar härom:

Om anskaffningsvärdet ej är bekant, saknas emellertid också grundvalen för beräkning av hur stort sammanlagt avdrag i längden bör få åtnjutas. Den enda någorlunda tillfredsställande garanti, som i sådant fall kan erhållas för att ej de 100 procenten skola komma att överskridas, synes vara att förbud stadgas mot avdrag med större belopp än som avdragits i räkenskaperna, ett förbud som dock ej rimligen bör gälla det fall, att den skattskyldige under något år ej fått åtnjuta hela det avdrag som skett i räkenskaperna, antingen på grund av uttryckligt beslut av beskattningsmyndigheten eller på grund av att den skattskyldige i sin deklaration begärt endast ett lägre avdrag när han förutsatt att räkenskapernas avdrag ej skulle komma att beviljas vid beskattningen. Förutsättning för medgivande i nu antydda fall av högre avdrag i framtiden är givetvis — även utan uttryckligt stadgande — att den skattskyldige företer utredning om förhållandet mellan räkenskapernas och beskattningens avdrag, vilket innebär att den skattskyldige delvis lämnar sådana uppgifter, som eljest innehållas i en avskrivningstablå.

Särskild hänsyn måste tagas till de rörelseidkare, som ej ha bokföring.

Hinder för dessa bör ej möta att förete avskrivningstablåer, vilka ju i verkligheten innefatta ett slags bokslut rörande avskrivningar o. dyl. Där utredning rörande anskaffningsvärdet ej av sådan rörelseidkare kan företes — och detta torde vara mycket vanligt — går det här ej att falla tillbaka på i räkenskaper gjorda avskrivningar. Det torde därför bli nödvändigt att normalt nöja sig med vissa uppgifter i deklarationerna. I vissa fall böra måhända de skattskyldiga tillhållas avlämna sådana enligt formulär, som synes kunna uppställas något annorlunda än för dem som föra handels-

böcker. Äro uppgifterna mindre pålitliga eller eljest mindre tillfredsställande, blir detta en anledning för taxeringsmyndigheterna att särskilt tillse att ej större avdrag medges än som med säkerhet kan antagas svara mot den verkliga värdeminskningen.

Särskilt intresse knyter sig till spørgsmålet huru bör förfaras, då skattskyldig ej kunnat under visst år tillgodogöra sig de på samma år belöpande värdeminskningssavdragen, emedan inkomsten icke räckt till.

Kommittén har för sin del ansett, att det bör lösas på följande sätt. Förutsättning för att ej utnyttjat avdrag skall kunna senare åtnjutas är, att den skattskyldige företer utredning rörande återstående anskaffningsvärde. Förutsättning är vidare att han normalt beräknar avdragen enligt avskrivningsplan. Vanligen är alltså fråga om sådana fall, där vederbörande företer värdeminskningstabläer enligt vedertagen uppställning. Fråga bör i första hand vara om sådant på visst år enligt avskrivningsplan belöpande avdrag som han ej kunnat utnyttja därför att underskott uppstått å rörelsebilagan före procentavdraget, d. v. s. om avdrag som han »icke kunnat vid beräkning av sin nettointäkt av rörelse utnyttja». Märkas bör dock att, om underskott å förvärvskällan rörelse kunnat utnyttjas, det måste anses, att den skattskyldige kunnat i motsvarande mån utnyttja värdeminskningssavdraget från sin rörelseinkomst. Vid statsbeskattningen bör enligt kommitténs förmenande avdraget för underskott anses ske före avdraget för underskott å övriga förvärvskällor samt för erlagda utskylder. Har avdraget sålunda kunnat utnyttjas vid statsbeskattningen, bör det anses ha åtnjutits vid inkomstberäkningen i dess helhet. Att räkna med olika regler för stats- och för kommunalskatten vore ohållbart. Det synes ej föreligga anledning att låta den skattskyldige åtnjuta ifrågavarande ej utnyttjade värdeminskningssavdrag ett senare år vid sidan av avskrivningsplanen, utan bör detta få ske genom utsträckning av den i planen antagna varaktighetstiden. Avdraget medges med andra ord efter det beträffande viss tillgång enligt planen avdragsrätten i övrigt utnyttjats till slut. Det synes ej finnas skäl att låta avdraget i fråga gälla förluster som ligga alltför långt tillbaka i tiden. Kommittén föreslår att en gräns sättes så, att outnyttjat avdrag som belöpt å beskattningsår, för vilket taxering skett före år 1933, ej må vidare utnyttjas.

Även i några andra fall har kommittén ansett att avdrag utöver vad som följer av huvudregeln, således utöver avskrivningsplanens normala avdrag, bör medgivas.

Möjlighet att ett senare år utnyttja förut outnyttjat avdrag synes vidare böra föreligga i de fall, att skattskyldig under visst år i beskattningsavseende (vid beräkning av nettointäkten av rörelse) erhållit mindre avdrag än enligt godkänd värdeminskningssplan, även om han kunnat utnyttja det större avdraget, dock endast i det fall att han gjort motsvarande mindre avdrag även i sina räkenskaper. Sistnämnda inskränkning har syntts erforderlig för att ej normalregeln om lika årliga avdrag skall kunna helt åsidosättas. Härtill har gjorts det betydelsefulla tillägget, att i sistnämnda fall det resterande avdraget skall kunna ske ett senare år blott under förutsättning att motsvarande större avdrag — utöver avskrivningsplanen — då gjorts i böckerna. Kommittén har genom sistnämnda inskränkningar velat förhindra godtycke vid utnyttjandet av värdeminskningssavdrag.

Ett annat fall, då tillfälligt avdrag utöver det som följer av huvudregeln bör kunna medgivas, är att skattskyldig företer utredning om en mera väsentlig nedgång av värdet utöver den för vilken avskrivning medgivits enligt planen. Denna nedgång kan ha berott av omständigheter av olika slag, eventuellt även prisändring eller dyl. — — — Åt bestämmelsen måste dock givas sådan avfattning att ej beskattningsmyndigheterna i otid för rena småsaker besväras med att pröva bevisning rörande värdet å inventarier o. dyl. Sådant avdrag, varom här är fråga, får väl vanligen karaktären av större engångs-avdrag. Har sådant medgivits, bör detta ej föranleda ändring i den tidigare antagna varaktighetstiden, utan bör i fortsättningen så förfaras, att avdraget beräknas för den återstående varaktighetstiden med det efter engångsavdraget återstående anskaffningsvärdet fördelat på denna tid. Detta synes ligga i sakens natur, varför särskilt stadgande därom ej torde vara erforderligt. Även det avdrag, varom här är fråga, synes böra bindas vid räkenskaperna.

Vidare synes anledning till värdeminskningens avdrag utöver det, som följer av normala regler, kunna medges för s. k. överpris och merkostnad, d. v. s. pris över det normala som den skattskyldige betalar, eller kostnad över den normala som han ikläder sig för att utnyttja en tillfällig konjunktur eller dyl. i avsikt att kunna under denna konjunktur intjäna överpriset eller merkostnaden. Det kan ju inträffa, att redan vid beskattningsårets slut värdet av tillgången så nedgått, att den här ovan senast omfördälda avdragsmöjligheten är tillfyllest. Detta är dock ingalunda alltid fallet. Rätt till avdrag för överpris och merkostnad kan för vissa företagstyper, särskilt rederinäringen, vara av stor betydelse. Sådan har i vissa fall medgivits även enligt gällande rätt, ehuru garanti ej hittills funnits att, om avskrivningarna kommit att ske med större belopp än den värdeminskning som faktiskt inträtt, framtida försäljningsvinst skulle bli beskattad ens till den del den utgjorts av återbekomna avskrivningar. Med de bestämmelser kommittén nu framlägger rörande beskattning i sistnämnda avseende torde några betänkligheter mot avdrag för överpris och merkostnad knappast behöva hysas. Att här endast bör vara fråga om avdrag som skett i räkenskaperna ligger i sakens natur.

Med hänsyn till den styrka varmed den fria avskrivningsrätten förordats från näringsidkarehåll, torde det enligt kommitténs mening kunna antagas att aktiebolag och likställda ganska allmänt skulle komma att begagna sig av sådan rätt. Emellertid vore en övergång i motsatt riktning också tänkbar. Vid dylik övergång till eller från fri avskrivning uppstode åtskilliga problem. Efter att hava berört bolagsskatteberedningens förslag i samband med denna fråga fortsätter kommittén:

Kommittén har för sin del tänkt sig mindre stela bestämmelser rörande dylik övergång.

Har den skattskyldige tidigare ej fått avdrag, som skett i räkenskaperna, godkända vid beskattningen, kan man rimligen ej vägra honom att senare komma i åtnjutande av dessa avdrag. Han bör ha rätt att i den mån beloppen falla inom godkänd värdeminskningensplan tillgodoräkna sig dem även i framtiden. Därest den skattskyldige begagnar den fria avskrivningsrätten till att i överensstämmelse med sina räkenskaper göra större avdrag vid beskattningen än enligt värdeminskningensplanen, inträder ju en gång det förhållandet, att planen rymmer avdrag, som ej ingå i räkenskaperna. Dyliga avdrag böra då medgivas, ehuru de ske med större belopp än enligt räkenskaperna. Däremot synes ej anledning föreligga att vid fri avskrivning med-

ge avdrag under senare år för belopp, som ej tidigare kunnat i avdragsväg utnyttjas, då det här ej är fråga om tillämpning av avskrivningsplaner utan om en rent principiell och allmän anknytning till räkenskaperna. De avdrag, som avses i punkt 3 c tredje stycket av förevarande anvisningar, synas i detta sammanhang ej vålla särskilda komplikationer, då en förutsättning för deras åtnjutande även utan fri avskrivningsrätt är att de motsvaras av avdrag i räkenskaperna.

Möjlighet förefinnes också, att den skattskyldige vid beskattningen åtnjuter större avdrag än enligt räkenskaperna. Vid övergång till fri avskrivning kommer detta förhållande normalt att göra sig gällande på det sätt att avskrivningarna enligt värdeminskningsplanen upphöra tidigare än avskrivningarna enligt räkenskaperna, i vilket fall givetvis räkenskapernas avdrag ej längre kunna beviljas. Det kunde synas ej vara i den skattskyldiges intresse att på ett tidigare stadium beskattas för belopp, varmed räkenskapernas avdrag sålunda understigit beskattningens avdrag. Men det kan inträffa, att skattskyldig, som vill övergå till fri avskrivning, finner det med sin fördel förenligt att redan från början bringa avskrivningarna vid beskattningen i full överensstämmelse med räkenskaperna. Detta synes ej böra förmenas honom, såvitt fråga är om förhållanden som hänföra sig till tiden före den nya lagstiftningens ikraftträdande. Det kunde måhända synas berättigat att medge motsvarande möjlighet även i fråga om den kommande tiden. Emellertid innebär den rättighet, varom fråga är, en viss möjlighet för den skattskyldige att själv välja tidpunkten för beskattning av belopp, som kunna vara ganska betydande, och det synes ej vara alldeles uteslutet att denna möjlighet skulle kunna leda till missbruk. Då skattskyldig varom fråga är har möjlighet att omedelbart efter den nya lagstiftningens ikraftträdande övergå till fri avskrivningsrätt, synes det från dennes synpunkt ej finnas särskild anledning att låta medgivandet sträcka sig längre än kommittén ifrågasätter. Med hänsyn till detta medgivandes egenskap att avse förhållandena före den nya lagstiftningens ikraftträdande synes det böra intagas i en övergångsbestämmelse.

Den föreslagna utvidgningen av inkomstbegreppet kunde tänkas få särskild betydelse för sjöfartsnäringsen. I denna fråga anför kommittén:

Kommittén har vid framläggande av förenämnda förslag bland annat haft sjöfartens speciella problem för ögonen. Den särskilda framställning, som i detta ämne gjorts från kommerskollegium, torde också kunna sägas ha i huvudsak tillgodosetts genom förslaget. Kommerskollegium har emellertid också framhållit önskvärdheten av att det av bolagsskatteberedningen framlagda förslaget om uppskov i vissa fall med beskattning av utfallande försäkringsbelopp bleve genomfört. Kammarrätten har i sitt yttrande över bolagsskatteberedningens förslag avstyrkt ett dylikt stadgande dels av principiella skäl och dels därför att detta kunde befaras vålla stora svårigheter vid taxeringen. Kammarrätten bestred icke, att förslaget om beskattning av vinster å försäljning av inventarier kunde verka ogynnsamt i sådana fall, där man ville åstadkomma en uppmjukning genom det nu ifrågasvarande stadgandet, men ansåg detta förhållande utgöra ett skäl ej att godkänna stadgandet men väl att avstyrka det vidgade inkomstbegreppet. Kommittén kan visserligen icke tillmäta det föreliggande spörsmålet den vikt som kammarrätten gjort. Däremot delar kommittén kammarrättens uppfattning rörande de praktiska tillämpningssvårigheterna. Det bör märkas, att det föreslagna stadgandet ej avser uteslutande sjöfartens inventarier

utan inventarier i allmänhet. Det kan knappast förväntas, att fördelarna med stadgandet under mera normala konjunktioner skulle uppväga nämnda olägenheter. Kommittén vill medge, att vid extraordinära konjunktioner ett stadgande av angivet innehåll kan innebära den mest rationella lösningen av sådana svårigheter som stadgandet avser att möta. I så fall bör det ej vara uteslutet att genom tillfällig lagstiftning gällande för viss tid införa ett dylikt stadgande. Däremot upptages icke någon bestämmelse i ämnet i kommitténs nu föreliggande förslag.

Rörande sitt förslag i fråga om patent, good will m. m. har kommittén ej anfört någon egentlig motivering. Beträffande ej tidsbegränsad good will har emellertid kommittén yttrat följande:

Att rätt till avdrag för värdeminskning å ej tidsbegränsad good will icke bör få medges följer av kommitténs allmänna ståndpunkt, att avdrag för värdeminskning, som är likställd med kapitalförlust, ej bör få ske. Kan vid förvärv av good will förutses och beräknas, att den skall inom viss tid förbrukas, läres fråga vara om i verkligheten tidsbegränsad good will, för vilken avdrag får göras.

Beträffande den i praxis ofta svårlösta frågan om värdeminskingsavdrag å aktier och angående lämpligheten av att i lagtexten införa ett förtydligande stadgande härom anför kommittén i huvudsak:

Kommittén har, vid det förhållande att ingen ändring åsyftas i vad som redan nu torde få anses här gälla, övervägt, huruvida det vore behöfligt med ett lagstadgande i ämnet. Emellertid torde det ofta vara oklart för beskattningsmyndigheterna vad som verkligen gäller i förevarande avseende. Detta synes utgöra ett skäl att i lagtexten angiva de principer som här äro tillämpliga. Ett ytterligare sådant skäl är, att det måhända ej är alldeles säkert, att avdrag för värdeminskning, som här avses, enligt gällande rätt är medgivet förrän genom avyttring eller dyl. konstaterad förlust föreligger. Avdrag för avskrivning synes böra få ske även i annat fall, där värdeminskningen verkligen är att anse som en på förhand förutsebar omkostnad, dock endast i den utsträckning nedgång i värdet verkligen också äger rum. En regel, enligt vilken avdrag skall få ske med belopp, varmed värdet nedgått enligt vad inträffade omständigheter göra uppenbart eller sannolikt, har upptagits i kommittéförslaget och överensstämmer med vad bolagsskatteberedningen föreslagit för de fall, då enligt nämnda berednings förslag avdrag för värdeminskning o. dyl. medgivits. Det synes däremot ej kommittén erforderligt att i lagen direkt besvara frågan, i vilka fall vinst på försäljning av aktier av ifrågavarande slag bör beskattas.

Rörande värdeminskingsavdrag å byggnader har kommittén, utöver vad redan återgivits, gjort bl. a. följande uttalanden:

Gällande lagstiftning lägger ej hinder i vägen för att å sådana fasta maskiner m. m. i byggnader, som kunna hänföras till inventarier, tillämpa de för maskiner och andra inventarier gällande avskrivningsreglerna. Denna möjlighet har ansetts vålla taxeringsmyndigheterna svårigheter vid den praktiska tillämpningen; bl. a. har kontrollen över att ej avdrag medgäves dubbelt — exempelvis både för reparationskostnad och för avskrivning — visat sig besvärlig. Bolagsskatteberedningen föreslog av dylika skäl på sin tid — närmast beträffande inkomst av annan fastighet men även beträffande inkomst av rörelse — att vid beräkning av avskrivning å byggnad i dess värde borde inräknas värdet å fasta maskiner och andra inventarier, som ha till

uppgift att göra byggnaden användbar såsom bostad eller eljest såsom uppehållsplat för människor eller för förvaringsändamål, och att sålunda för dylika tillgångar de avskrivningsregler, som gälla för inventarier m. m., ej skulle tillämpas. Kommittén finner sig böra upptaga detta bolagsskatteberedningens allmänt tillstyrkta förslag med den modifikation företrädesvis i formellt avseende, att gränslinjen mellan inventarier och byggnader drages med hänsyn till vad som vid fastighetstaxeringen hänförs till särskilt maskinvärde eller ej. Genom lagstiftningen om redovisning av särskilt maskinvärde har skapats denna möjlighet att i fråga om avskrivningarna uppdraga en klar och bestämd gränslinje. Vid fastighetstaxeringen skall uttryckligen fastslås vilka fasta maskiner m. m. som ingå i särskilt maskinvärde, och uppgifter om den i sådant avseende gjorda uppdelningen komma att stå till taxeringsmyndigheternas förfogande. I åtskilliga av de fall, där nu avskrivning å hissar, värmeledningspannor etc. förekommer, skulle följaktligen kostnaden för dessas ersättning med nya motsvarande anordningar i stället bliva avdragsgill såsom reparationskostnad. Något hinder att inom ramen för de bestämmelser, som bliva gällande för byggnader, tillämpa olika avskrivningsprocent å olika delar av dessa med olika varaktighetstid synes ej föreligga, lika litet som dylikt hinder förefinnes beträffande olika byggnader å samma tomt. Ett medgivande härav synes emellertid knappast möjligt utom i fall då utredning å värdeminskningstablåer företes rörande avdragens utnyttjande. Uppenbarligen måste också tillses, att avdrag ej får ske både för reparationer och för avskrivning beträffande samma kostnad.

Frågan om rätt till avskrivning å byggnad i rörelse sammanhänger, såsom nyss nämnts, med motsvarande spörsmål beträffande byggnader i allmänhet, såväl bostadsbyggnader som byggnader i jordbruk. Det förefaller sannolikt, att sistnämnda frågor måste bliva föremål för uppmärksamhet under de utredningar, som ej minst på kommunalbeskattnings område förestå under närmaste tiden. Otänkbart är ej, att dessa utredningars resultat kunna påverka även frågan om byggnader i rörelse. Med hänsyn särskilt till de olika regler, som enligt kommitténs förslag bliva tillämpliga vid avyttring av inventarier och avyttring av byggnader, torde det emellertid vara önskvärt, att redan nu de ändringar i fråga om avskrivning å byggnad i rörelse m. m. göras, för vilka nyss redogjorts.

Ett avdrag av delvis annan natur och ett avdrag, som har stort aktuellt intresse för särskilda företag och för vissa kommuner, gäller *substantminskning å naturtillgångar*.

Vad angår substansminskning vid tillgodogörande av naturtillgångar föreslås icke någon saklig ändring i vad som nu gäller. Kommitténs ståndpunkt överensstämmer här med bolagsskatteberedningens. Detta avdrag är i viss mån till sin princip enklare än flertalet övriga värdeminskningsavdrag, eftersom avdrag bör få ske för vad som erlagts just för vad som varje år uttages ur fyndigheten. Någon avskrivningsplan i vanlig mening kan alltså ej här ifrågakomma men väl en utredning rörande det å-pris som kan antagas vara betalt för varje enhet av den uttagna varan. Har denna kalkyl skett efter beräkningsgrund, som visar sig hållbar även i framtiden, bör i allmänhet avdraget år efter år beräknas till samma å-pris för den givna enheten, t. ex. varje ton bruten malm. Uppenbarligen kan emellertid anledning till revidering av den ursprungliga beräkningsgrunden stundom föreligga. I varje fall bör här liksom beträffande inventarier o. dyl. tillses, att ej mer än anskaffningsvärdet får sammanlagt avdragas, vilket bör ha åtminstone den betydelsen, att i varje års deklaration angives huru stor del av

nämnda värde som återstår i beskattningsavseende oavskrivet av anskaffningsvärdet.

Kommunalskatteberedningen, som erhållit del av huvudgrunderna för kommitténs nu omförmälda förslag rörande avskrivningar för värdeminskning o. s. v., har ur de synpunkter, vilka det åligger beredningen att företräda, icke haft någon erinran att framställa i anledning därav. Särskild mening har anförts av ledamöterna herrar Werner och Bergstedt, vilka anført:

Den ifrågasatta rätten för aktiebolag och en del andra juridiska personer att efter eget avgörande verkställa avskrivningar i beskattningshänseende beträffande vissa i rörelse använda tillgångar synes giva anledning till tvekan. Ur principiell synpunkt torde kunna ifrågasättas, om det är önskvärt att införa ett särskilt inkomstbegrepp och göra avsteg från gängse beskattningsgrunder beträffande nämnda grupp av skattskyldiga. Även om bestämmelserna angående villkoren för den fria avskrivningsrättens åtnjutande synas bliva utformade på ett betryggande sätt, kan det vara tvivel underkastat, om den nuvarande taxeringsorganisationen å landsbygden giver möjlighet att utöva erforderlig kontroll över bestämmelsernas efterlevnad. Om sådan kontroll ej sker, kunna skatteförluster för stat och kommuner befaras. Av bolag eller därmed jämnställda juridiska personer skönmässigt verkställda avskrivningar till större belopp torde även för visst år kunna i väsentlig grad nedbringa den skattepliktiga inkomsten inom en kommun. Med hänsyn till de ändringar i kommunalbeskattningen, som kommunalskatteberedningen överväger, torde varje möjlighet till rubbningar i det kommunala skatteunderlaget, som man ytterligare har att räkna med, kunna inverka på beredningens slutliga ståndpunktstagande. I frågans nuvarande läge anse vi oss icke kunna biträda det föreliggande förslaget i vad angår rätten till fria avskrivningar. Till förslagets övriga delar få vi i princip uttala vår anslutning. Vi finna den ökade uppgiftsskyldigheten för skattskyldiga, vilka yrka avdrag för värdeminskning, vara ägnad att åstadkomma betydande förbättringar i de nuvarande förhållandena.

Av *kommittén* har vidare framlagts förslag till vissa ändringar i taxeringsförrordningen. Rörande motiven för dessa ändringar torde jag kunna nöja mig med att hänvisa till betänkandet.

Vid betänkandet har vidare såsom bilaga fogats ett utkast till formulär rörande uppgifter, som de skattskyldiga skola avlämna för erhållande av rätt till värdeminskningsavdrag å inventarier m. m. Formuläret — till vilket fogats viss motivering — är ej att betrakta såsom ett av kommittén framlagt förslag. Rörande formuläret och motiveringen för detsamma tillåter jag mig likaledes hänvisa till betänkandet.

Yttrandena.

Av de inkomna yttrandena i vad de avse värdeminskningsavdrag innefatta i främsta rummet tvenne, nämligen de av *kammarrätten* och *Sveriges industriförbund m. fl. näringsorganisationer* avgivna, en ingående granskning av kommittéförslaget. Dessa två yttranden torde i nämnda delar få såsom bilagor (B och C) fogas till detta protokoll.

I förevarande frågekomplex har särskilt den fria avskrivningsrätten och dennas lämpliga omfattning tilldragit sig de hörda myndig-

heternas och näringsammanslutningarnas intresse. *Kammarrättens* principiella inställning till denna fråga framgår av följande uttalanden i yttrandet:

Kammarrätten vidhåller alltjämt sin uppfattning att den fria avskrivningsrätten kan förväntas medföra betydande fördelar. Med hänsyn till de starka konjunkturväxlingar, som inträffat sedan kammarrätten senast uttalade sig i förevarande ärende, och därmed sammanhängande förhållanden synes man vara berättigad draga den slutsatsen, att de väntade fördelarna i konsolideringshänseende icke underskattats och att en önskvärd utjämning av skatteunderlaget beskattningsåren emellan knappast lär kunna vinnas allenast genom en uppmjukning av de normala avskrivningsreglerna.

Kammarrätten finner det av kommittén framlagda förslaget att medgiva rätt till fri avskrivning i begränsad omfattning åt aktiebolag och vissa andra juridiska personer innebära en lyckligt funnen kompromiss mellan de stridiga intressen, som göra sig gällande å förevarande område, och anser sig böra förorda förslaget i denna del.

Det av mig förut omförmälda av kommittén föreslagna stadgandet, enligt vilket vid fri avskrivning räkenskapernas värdeminskningssavdrag skola godkännas, »försåvitt ej särskilda omständigheter till annat föranleda», har kammarrätten på anförda skäl, ehuru med tvekan, ansett böra utgå.

Av de övriga hörda myndigheterna hava de flesta tillstyrkt kommitténs förslag rörande fri avskrivning, några dock icke utan tvekan.

Kommerskollegium anför:

Enligt kollegii mening torde det i stort sett, åtminstone vad beträffar industri, småindustri och hantverk, förhålla sig så, att de företag, för vilka maskinkostnader o. d. spela stor roll i förhållande till övriga tillverkningskostnader och för vilka den fria avskrivningsrätten därför skulle få den största ekonomiska betydelsen, bedrivs av juridiska personer. Den föreslagna differentieringen skulle för fysiska personer, som driva näring inom nämnda verksamhetsgrenar, därför icke annat än i relativt sällsynta fall vara av större betydelse i ekonomiskt hänseende. Även om det ur näringslivets synpunkt vore önskvärt, om den fria avskrivningsrätten kunde utsträckas även till fysiska personer, vill kollegium dock med hänsyn till de av skattekommittén häremot anförda skälen icke påyrka ändring av det föreliggande förslaget i detta hänseende. Kollegium vill emellertid i anslutning till vad skattekommittén yttrat förorda, att på grundval av de erfarenheter beträffande ifrågavarande rätt för juridiska personer, som under de närmaste åren kunna komma att göras, en ytterligare utredning av frågan, såvitt angår fysiska personer, bör komma till stånd.

Statskontoret anser, att ifrågavarande bestämmelser lära få tillmätas ett icke ringa värde för näringslivet i dess konsolideringssträvanden. Med hänsyn härtill och då avskrivningarnas bindande vid räkenskaperna i den utsträckning som förordats torde utgöra en viss garanti mot missbruk av avskrivningsrätten, hyser statskontoret icke betänklighet mot att tillstyrka förslaget i dessa delar.

Riksräkenskapsverket, som tillmäter kommitténs förevarande förslag stor principiell betydelse, finner önskvärt, att i avskrivningshänseende likartade regler tillämpas jämväl för fysiska personer.

Socialstyrelsen framhåller den fria avskrivningsrättens stora betydelse för näringsföretagens konsolideringssträvanden. Styrelsen anser för sin del, att frågan om en fri avskrivningsrätt i sin helhet är mycket betydelsefull ur arbetsmarknadssynpunkt, och uttalar, att en lösning av detta problem i av kommittén föreslagen riktning torde komma att bidra till att olika företag inom skilda näringsområden lättare kunna kvarhålla hos dem anställd personal under tider av mindre goda konjunkturer.

Även *bank- och fondinspektionen* ger sitt förord åt kommittéförslaget i denna del, men uttalar att vissa av de erinringar, som framförts av svenska bankföreningen (vilken deltagit i det av Sveriges industriförbund m. fl. avgivna yttrandet), synas vara av den vikt, att hänsyn till dem bör tagas.

Lantbruksstyrelsen instämmer i synpunkter, som framförts av Sveriges allmänna lantbrukssällskap och som tala för förslaget.

Av *länsstyrelserna* anse två, nämligen de i *Uppsala län* och *Jönköpings län*, att den för de juridiska personerna föreslagna fria avskrivningsrätten bör utsträckas även till fysiska personer. Länsstyrelserna i *Malmöhus*, *Örebro*, *Kopparbergs* och *Västerbottens län* tillstyrka kommittéförslaget under uttalande av tvekan rörande det berättigade i att från den fria avskrivningsrätten utesluta fysiska personer.

Länsstyrelsen i *Örebro län* yttrar sålunda bl. a.:

Den nu gällande ordningen för avdrag för värdeminskning av tillgångar i rörelse är utan tvivel behäftad med stora olägenheter för såväl näringsidkare som beskattningsmyndigheter. Dessa olägenheter torde icke kunna undanröjas utan en betydande utvidgning av avdragsrätten och närmare angivande i författningen av vari denna avdragsrätt består. Kommitténs förslag härutinnan synes länsstyrelsen sålunda utgå från riktiga förutsättningar. Att byggnader och jord undantagas från den friare avskrivningsrätten synes länsstyrelsen riktigt. Däremot läser kunna ifrågasättas, huruvida den föreslagna skillnaden gentemot denna avskrivningsrätt mellan juridiska personer och enskilda kan i längden upprätthållas eller överhuvud taget försvaras. Att de ekonomiska verkningarna av införandet av en fri avskrivningsrätt isynnerhet under en övergångstid för det allmänna kunna bliva mycket kända är uppenbart, även om denna rätt nu inskränkes till allenast de juridiska personerna, men denna omständighet läser knappast kunna anses vara av beskaffenhet att den i och för sig bör föranleda en olika lagstiftning för sins emellan tämligen likställda skattskyldiga. Den omständigheten, att skatten för enskilda blir progressiv och för juridiska personer proportionell, läser väl icke utesluta, att lika regler för båda dessa kategorier skattskyldiga tillämpas i fråga om värdeminskningsskatt. Så kallade familjebolag exempelvis hava i stort sett samma möjlighet att förtaga verkningarna av progressionen å aktieägarnas inkomster som de enskilda med fri avskrivningsrätt skulle hava gentemot sina inkomster, när familjebolagens vinster i regel uttagas i form av löner.

Efter att ha framhållit bland annat de svårigheter, som uppstå i avseende å kontrollen å värdeminskningsskattens riktighet, framförallt beträffande dem som ej komma i åtnjutande av fri avskrivning, fortsätter länsstyrelsen:

Dessa omständigheter tillika med det invecklade taxeringsförfarande, som förslaget i fråga om värdeminskningsskatt innebär i fråga om enskilda,

föranleder länsstyrelsen att ifrågasätta, om det icke varit bättre att nu taga steget fullt ut och medgiva fri avskrivningsrätt även för enskilda näringsidkare. Genom att helt binda avdragen vid avskrivningen i böckerna få näringsidkarna den av dem ivrigt eftersträfvade bestämmanderätten över de årliga avskrivningarnas och avdragens storlek och arbetet med taxeringarna kommer att i denna del betydligt förenklas. De betänkligheter, som framförts gentemot den fria avskrivningsrätten för enskilda, torde vara överdrivna, då dessas inventariebestånd i regel äro av mindre omfattning och företagens konsolidering och den successiva minskningen av avdragen torde komma att snart nog till fullo uppväga olägenheterna.

Länsstyrelserna i *Gotlands, Kristianstads, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Värmlands, Västmanlands, Gävleborgs, Jämtlands och Norrbottens län* förorda likaledes förslaget, vissa dock under framhållande av befarade svårigheter vid tillämpningen, några under framförande av kritik rörande detaljer i de föreslagna bestämmelserna. Länsstyrelserna i *Kristianstads och Gävleborgs län* finna särskilt familjebolagen giva anledning till betänksamhet inför förslaget om fri avskrivningsrätt.

Ehuru tveksamma vilja länsstyrelserna i *Södermanlands, Östergötlands och Kronobergs län* likväl ej avstyrka den fria avskrivningsrätten.

Länsstyrelsen i *Kronobergs län* uttalar, efter att ha hänvisat därtill att enligt kommittéförslaget fri avskrivning medgaves endast där ej särskilda omständigheter till annat föranleda och icke alls för fysiska personer, bl. a. följande:

Länsstyrelsen finner denna begränsning mycket välbetänkt och ställer sig ur taxeringsteknisk synpunkt även tveksam till kommitténs förslag i fråga om fri avskrivningsrätt för förenämnda juridiska personers vidkommande med den vaga utformning, som ovan citerade del av förslagen tillhörande lagtext giver vid handen. Densamma synes ägnad att låta de skattskyldiga »yrka» och tillgodogöra sig fri avskrivningsrätt utan att uppfylla därför likvisst stadgade villkor och utan att taxeringsmyndigheterna kunna annat än i efterhand ingripa emot eventuellt redan uppkomna missförhållanden. Kommittén har vid motiveringen av den fria avskrivningsrätten uttalat, att den ej finner tillrådligt att i de fall då fri avskrivningsrätt i princip medgives göra denna ovillkorlig, och har också föreslagit vissa villkor med viss ökad uppgiftsskyldighet för de skattskyldiga, varemot länsstyrelsen icke har något hudsakligt att erinra.

Även *överståthållarämbetet* ger uttryck åt stark tvekan och ifrågasätter, att den årliga avskrivningsrätten maximeras.

Taxeringsintendenten hos överståthållarämbetet ifrågasätter, huruvida med den betydande uppmjukning av bestämmelserna i övrigt angående värde-minskningsavdrag, som kommittéförslaget innehåller, något verkligt behov av den fria avskrivningsrätten skulle föreligga.

Länsstyrelserna i *Stockholms, Kalmar, Blekinge, Skaraborgs och Väster-norrlands län* avstyrka den fria avskrivningsrätten.

Länsstyrelsen i *Stockholms län* yttrar sålunda:

Nu liksom tidigare anser länsstyrelsen principiellt önskvärt, att fri avskrivningsrätt vid taxeringen medgives rörelseidkare, men måste liksom tidigare, då ifrågavarande spörsmål förelegat till bedömande, uttala betänkligheter

angående möjligheten att tillskapa och genomföra sådana bestämmelser, som åstadkomma en rationell och rättvis lösning av frågan. Särskilt vill länsstyrelsen framhålla olägenheten av skilda inkomstbegrepp och avdragsregler för enskilda skattskyldiga och aktiebolag. Vidare måste länsstyrelsen ifrågasätta lämpligheten av att genomföra nya rättsregler inom förevarande område utan samband med kommunalskattefrågans ordnande. I detta hänseende får länsstyrelsen — för övrigt i anslutning till vissa industrikommuners inom länet uppfattning — instämma uti den reservation, som inom kommunalskatteberedningen avgivits av herrar Bergstedt och Werner.

Länsstyrelsen ger i detta sammanhang uttryck åt det antagandet att de föreslagna bestämmelserna, i stället för att, som kommittén förutsatt, minska friktionen mellan taxeringsmyndigheterna och de skattskyldiga, tvärt om skulle nödvändiggöra ökad kontroll och övervakning från myndigheternas sida. Vidare anför länsstyrelsen, att de föreslagna avskrivningsreglerna synas avpassade främst efter de stora industriföretagens förhållanden, och att deras inverkan på s. k. familjebolag icke blivit utredd. Till denna senare grupp antager länsstyrelsen att de flesta aktiebolagen höra. Just i fråga om dessa bolag vore det, enligt vad erfarenheten visat, som till skattelättnader syftande transaktioner brukade försökas. Möjligheterna till dylika skulle enligt länsstyrelsens åsikt ökas genom den fria avskrivningsrättens införande.

Jämväl länsstyrelsen i *Skaraborgs län* stöder sitt avstyrkande väsentligen på det av reservanterna i kommunalskatteberedningen anförda skälet.

Länsstyrelsen i *Kalmar län* utvecklar en ingående kritik mot kommittéförslaget i allmänhet i fråga om värdeminskningssavdrag. Vad särskilt den fria avdragsrätten beträffar vänder sig länsstyrelsen bl. a. mot den undantagsbestämmelse, enligt vilken räknenskapernas avdrag kunna frångås, om särskilda omständigheter därtill föranleda. Ifrågavarande undantagsbestämmelse finner länsstyrelsen visserligen i högsta grad behövlig, men länsstyrelsen förmenar att dess avfattning skulle i praktiken leda till ett betydligt större antal rättstvister än de nuvarande bestämmelserna göra.

Kommittéförslaget förordas av *svenska landstingsförbundet*. *Svenska stadsförbundet* och *svenska landskommunernas förbund* ha ej rörande denna fråga gjort något särskilt uttalande. Några *kommuner* ha anmält tvekan rörande den fria avskrivningsrätten, medan det stora flertalet ej uttalat några betänkligheter rörande denna.

Av de hörda *näringsammanslutningarna* förorda *Västernorrlands* och *Jämtlands läns handelskammare*, *kooperativa förbundet*, *Sveriges redareförening* ävensom *Sveriges allmänna lantbrukssällskap* m. fl. representanter för jordbruksnäringen kommitténs förslag utan principiella ändringar.

Sveriges redareförening uttrycker önskemålet, att föreskrifter om friare avskrivning så snart sig göra låter träda i tillämpning, i synnerhet som det just för närvarande gives ett tillfälle för många näringsutövare att genom lämpliga avskrivningar konsolidera sina företag. Av dessa ha åtskilliga under ett flertal år icke lämnat något överskott, vilket haft till följd, att avskrivningar antingen icke alls kunnat ske eller ock företagits i mycket begränsad omfattning.

Sveriges allmänna lantbrukssällskap påpekar särskilt, att den fria avskrivningen komme att underlätta en fortsatt och välbehörlig konsolidering av de ekonomiska föreningarna.

Övriga sammanslutningar tillstyrka den fria avskrivningsrättens utsträckande även till fysiska personer. Flertalet av dem instämma i det gemensamt av *Sveriges industriförbund*, *Stockholms handelskammare* och *svenska bankföreningen* avgivna yttrandet. I detta göres gällande, att de av kommittén uttalade farhågorna för icke önskvärda konsekvenser av en så vid utsträckning av den fria avdragsrätten som föreslagits äro överdrivna. Den förhoppningen uttalas, att frågan om sådan utsträckning i vart fall måtte upptagas till förnyat övervägande, sedan någon tids erfarenhet på området vunnits.

De av kommittén föreslagna *uppmjukningarna* av de allmänna reglerna om avdrag för värdeminskning å inventarier och liknande tillgångar ha i stort sett tillstyrkts av de hörda myndigheterna och sammanslutningarna. Länsstyrelsen i *Kalmar län* synes dock vara av den uppfattningen, att tillämpningen av dessa regler kommer att föranleda så stora svårigheter, att det vore att föredraga, om de gällande reglerna bibehållas. *Ett par länsstyrelser* ha ansett det önskvärt, att lösningen av den föreliggande frågan uppsköttes, tills förslag föreläge beträffande reform av den kommunala beskattningen.

Rörande *författningstextens allmänna uppställning och avfattning* har kritik framställts närmast i det av *Sveriges industriförbund m. fl.* avgivna yttrandet samt i *kammarrättens* utlåtande. Näringsorganisationerna ha framlagt ett helt nytt förslag till författningstext och kammarrätten har jämväl, med utgångspunkt från detta, avfattat ett dylikt förslag. Dessa förslag återfinnas i de bilagor, som, enligt vad jag förut anfört, torde få fogas vid detta protokoll. Enligt *näringsorganisationernas* mening krävdes en ganska grundlig omredigering av de av kommittén föreslagna anvisningarna. Dessa vore på sina ställen alltför svårbegripliga och behandlade sällsynta undantagsfall, vilka på ett besvärande sätt hindrade överblicken och icke rimligen borde upptagas till lösning i lagtext. Här och var funnes tillfogade varjehanda restriktioner och förbehåll, vilka syntes strida mot andan i kommitténs förslag och vore ägnade att onödigt begränsa dess nöjaktiga realiserande. I dessa synpunkter ha de flesta *handelskamrarna* instämt. *Kammarrätten* funne de av näringsorganisationerna framställda anmärkningarna mot kommitténs utformning av lagtexten i väsentliga delar befogade. Med den lydelse ifrågavarande lagrum enligt kommitténs förslag erhållit måste det befaras, att de skattskyldiga och även taxeringsmyndigheterna endast med svårighet däri kunde finna erforderlig ledning. Det av näringsorganisationerna överlämnade förslaget vore enligt kammarrättens mening betydligt lättare att förstå, vilket, då fråga vore om en lagtext avsedd att tjäna allmänheten till ledning, måste betecknas såsom

en väsentlig fördel. Å andra sidan har av vissa *länsstyrelser* och särskilt länsstyrelserna i *Kalmar* och *Västmanlands län* anförts, att de av kommittén föreslagna anvisningarna ej vore tillräckligt fullständiga, och att det borde i dem angivas, hur flera andra spörsmål än de i förslaget nu berörda borde i anvisningarna uttryckligen besvaras. Vissa sådana punkter ha i yttrandena angivits. Från några håll ha förtydliganden i särskilda punkter ansetts önskvärda. Länsstyrelsen i *Kopparbergs län* har ansett lämpligt, att anvisningarna gäves en annan avfattning än som nu skett, en samtidigt enklare och fullständigare, samt att uppställningen av anvisningarna finge sådan form, att även därigenom större åskådlighet vunnes.

Mot den utformning, som enligt kommittéförslaget givits åt *inkomstbegreppet* vid avyttring av inventarier m. m. för andra än aktiebolag och med dem likställda juridiska personer, ha särskilt *Sveriges industriförbund m. fl.* och de *handelskammare och andra*, som i huvudsak framfört liknande synpunkter, samt *kammarrätten* vänt sig. I dessas yttranden förordas, att om vinst uppstår vid försäljning inom femårsperioden av tillgång varom här är fråga, hela vinsten inklusive vid avyttringen återbekomna förut avskrivna belopp skall beskattas såsom realisationsvinst, under det att vid avyttring efter nämnda tid återbekomna tidigare avskrivningar beskattas såsom inkomst av rörelse. Rörande motiven till detta förslag tillåter jag mig hänvisa till yttrandena. Länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län* har föreslagit, att all vinst varom här är fråga, försäljningsvinst i sin helhet inom femårsperioden inbegripen, alltid måtte räknas som intäkt av rörelse. *Sveriges redareförening* har å andra sidan ifrågasatt, att för aktiebolag m. fl. måtte fastställas samma inkomstbegrepp som av kommittén föreslagits för fysiska personer och med dem likställda.

I flera *länsstyrelser*s yttranden, exempelvis de som avgivits av länsstyrelserna i *Kronobergs*, *Kalmar*, *Örebro*, *Västmanlands*, *Kopparbergs* och *Västernorrlands län*, har mer eller mindre ingående berörts frågan om den kontroll från taxeringsmyndigheternas sida, som bleve erforderlig, om kommitténs förslag om värdeminskningsavdrag i väsentliga delar genomfördes. Av *överståthållarämbetet* har ifrågasatts att taxeringsarbetet åtminstone beträffande juridiska personer inom varje län sammanfördes till en eller flera nämnder med särskilt kvalificerade ordförande och kronoombud.

Av *Sveriges industriförbund m. fl.* samt *kammarrätten* har föreslagits omformulering av de villkor i avseende å räkenskaper, utredningar m. m., som skola bliva gällande för rätt till fri avskrivning för aktiebolag m. fl., på sätt närmare framgår av deras yttranden. I det förra yttrandet har tillika ifrågasatts, att taxeringsarbetet beträffande aktiebolag m. fl. anförts åt särskilda taxeringsnämnder.

Länsstyrelsen i *Kronobergs län* yttrar bland annat:

Det förutsattes och måste förutsättas för fri avskrivningsrätt, att den skattskyldiges bokföring uppfyller vissa betingelser i fråga om fullständig-

het och uppställning. Det synes länsstyrelsen kunna ifrågasättas, om icke näringsföretagare, som önska tillgodogöra sig den fria avskrivningsrätten, böra hava att därför påkalla en förhandsprövning från taxeringsmyndigheternas sida rörande bl. a. nyss berörda betingelser. Redan en stadgad skyldighet om formlig föregående anmälan från den skattskyldiges sida, t. ex. till vederbörande landskamrerare, varvid redogörelse borde lämnas angående bokföring m. m., skulle måhända kunna i viss mån förebygga missstag och missbruk i fråga om den fria avskrivningsrätten respektive säkerställa erforderlig kontroll. Det förtjänar i detta sammanhang erinras därom, att många ganska obetydliga näringsföretag hava form av aktiebolag eller ekonomisk förening, ofta av kort livslängd och med måttliga resurser även i fråga om bokföringen. Det är stor skillnad i här förevarande avseende på nu åsyftade talrika mindre företag och t. ex. de större och största aktiebolagen. En likaledes betydelsefull skillnad emellan företag i nu berörda avseende omförmåles av kommittén med dess erinran, »att riskerna för missbruk av fri avskrivningsrätt torde vara större beträffande företag med huvudsaklig karaktär av familjeföretag än beträffande företag med många delägare». Det är också för bedömande av den fria avskrivningsrättens mera allmänna genomförande, utan särskilda anstalter för bl. a. mera omfattande bokföringsgranskning, lika betydelsefullt som riktigt vad kommittén i sin allmänna motivering anför därom, att »ett slags presumtion måste skapas för de i räkenskaperna gjorda avskrivningarnas riktighet, och man blir i hög grad beroende av åtgärder från de skattskyldiga själva». De flesta företag, mindre liksom större, torde i första hand finna den fria avskrivningsrätten med dess möjlighet till fri vinstreglering för sig önskvärd. Säkertligen måste därför missstag och mer eller mindre oavsiktliga missbruk befaras, om icke en lämplig förhandskontroll beträffande förutsättningarna för fri avskrivningsrätt i varje fall anordnas. Genom förhandsåtgärder åter av den innebörd, som ovan antytts, skulle sannolikt senare slitningar emellan taxeringsmyndigheterna och de skattskyldiga i avsevärd utsträckning kunna förebyggas och det allmännas rätt främjas. I detta sammanhang vill länsstyrelsen hänvisa till den särskilda mening, som uttalats av ledamöterna i kommunalskatteberedningen herrar Werner och Bergstedt.

Länsstyrelserna i *Kalmar* och *Västmanlands län* betona särskilt de svårigheter som uppstålla sig, när det gäller att utreda äldre förhållanden. Länsstyrelserna i *Örebro* och *Kopparbergs län* framhålla vikten av det bokgranskningsarbete som verkställs i länen. Länsstyrelsen i *Västernorrlands län* anser, att avskrivningsplaner borde göras obligatoriska.

Vad angår rätten att tillgodoräkna sig på tidigare år belöpande värdeminskningsskatt, som ej kunnat vid taxeringen utnyttjas, hava *Sveriges industriförbund m. fl.* yrkat en allmän bestämmelse, att det »må kunna tillstädjas» den skattskyldige att tillgodogöra sig dylikt avdrag för ett eller flera senare år. Tillika har yrkats införande av uttryckliga bestämmelser vid övergång till fri avskrivning på sätt närmare anges i näringsorganisationernas yttrande. *Kammarrätten* har även i denna punkt med vissa ändringar anslutit sig till näringsorganisationernas förslag. *Handelskammaren i Karlstad* har yrkat, att avdrag må ske även för äldre förlustår än dem för vilka taxering skett tidigast år 1933. Vid uträkning av belopp som under visst år ej kunnat utnyttjas borde hänsyn få tagas även till garan-

tiskatteavdrag, där sådant förekommit. Yrkande i förstnämnda avseende har framställts även av *handelskammaren för Örebro och Västmanlands län*.

Länsstyrelsen i *Östergötlands län* yttrar:

Mot principen, att en skattskyldig under vissa förutsättningar skall kunna ett senare år tillerkännas avdrag för tidigare ej utnyttjade värdeminskningsavdrag är måhända i och för sig intet att erinra. Man frågar sig dock, om det föreligger tillräcklig anledning att bryta med en praxis, som väl ej varit enhetlig men dock under allra sista tiden synes hava vunnit en viss stadga. Under det att näringsidkarens egna önskemål vunnit beaktande såvitt rör den fria avskrivningsrätten, synas de för fysiska personer föreslagna avskrivningsreglerna avlägsna sig onödigt långt från affärsmässiga synpunkter. En företagare anser knappast, att förluster ett visst år äro omkostnader på ett senare år. Bortsett från vad härutinnan är mera eller mindre rationellt torde för övrigt kunna sägas, att de för fysiska personer föreslagna avdragsbestämmelserna kunna befaras bliva mycket besvärliga i tillämpningen. För vissa fall synas de föreslagna reglerna icke uttömande. Enligt anvisningarna till 29 § 3 mom. c, andra stycket, må skattskyldig under vissa förutsättningar tillgodonjuta avdrag för värdeminskning, som tidigare ej kunnat utnyttjas, dock (enligt övergångsstadgandet) ej för avdrag som belöpt å taxeringsår, för vilket taxering ägt rum före år 1933. Intet hindrar att dylikt avdrag begäres vid 1941 års taxering, men då äro 1933 års deklarationer förstörda. I samma stycke heter det att »skattskyldig skall anses hava kunnat vid beräkning av sin nettointäkt av rörelse utnyttja värdeminskningsavdrag även i den mån underskott å förvärvskällan kunnat utnyttjas vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt under allmänna avdrag, innan avdrag skett för övriga förvärvskällor samt för utskylder». Vid tillämpning av detta stadgande kunna svårbedömliga situationer uppstå särskilt för sådana fall, då en skattskyldig driver olika rörelsegrenar som särskilda förvärvskällor och för visst år dessa genom värdeminskningsavdrag lämnat underskott.

Länsstyrelsen i *Kalmar län* har ansett, att rättigheten att tillgodonjuta avdrag, som för tidigare år ej kunnat utnyttjas, ej stode väl tillsammans med stadgandet att vid avyttring av tillgång avdrag finge ske för vad som återstode i beskattningsavseende oavskrivet av anskaffningsvärdet.

Länsstyrelsen i *Malmöhus län* gör följande uttalande:

I kommitténs författningsförslag finnes infört följande stadgande: »Skattskyldig skall anses hava kunnat vid beräkning av sin nettointäkt av rörelse utnyttja värdeminskningsavdraget även i den mån underskott å förvärvskällan kunnat utnyttjas vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt under allmänna avdrag, innan avdrag skett för underskott å övriga förvärvskällor samt för utskylder.» Det citerade stadgandet torde innebära att såsom icke effektiva avdrag skall anses sådana, som icke täckas av rörelseinkomst eller annan inkomst, därvid avdrag för rörelseförlust skulle hava förmånsrätt framför övriga förlustavdrag eller skatter. Man skulle i detta avseende ju också kunna tänka sig en bestämmelse gående ut på att samtliga underskott böra kunna utnyttjas innan man får anse att värdeminskningsavdraget blivit fullt utnyttjat. Åt vilketdera av dessa förfaringsätt företräde må givas torde vara diskutabelt. Länsstyrelsen tilltror sig i varje fall icke att göra något bestämt uttalande i denna fråga.

Den i övergångsbestämmelserna stadgade tidsbegränsningen för tillgodo-

räkande av tidigare icke utnyttjat värdeminskningsskattavdrag synes välbetänkt med hänsyn bl. a. till att på grund av gällande föreskrifter om deklarationernas makulering nödig kontroll icke skulle kunnat utövas för längre tillbaka liggande taxeringsår.

Länsstyrelsen i Örebro län finner regeln att ej utnyttjade avdrag avseende tidigare taxeringsår än 1933 ej skola få tillgodonjutas synnerligen befogad, men ifrågasätter, huruvida en retroaktiv avdragsrätt överhuvud vore påkallad.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har förmenat, att det genom ett särskilt taxeringsförfarande borde för visst beskattningsår fastslås, huru stort avdrag vid det årets slut återstode utnyttjat att tillgodoräknas i framtiden. Länsstyrelsen har vidare gjort följande uttalande rörande författningsförslagens övergångsbestämmelser:

Skattekommittén har som ett första övergångsstadgande upptagit att allt för stora krav ej få ställas på utredning beträffande anskaffningsvärde, då fråga är om tiden före lagens ikraftträdande. Det vore till stor nytta för taxeringsarbetet, om i detta stadgande kunde intagas en antydning om de synpunkter, ur vilka en sådan utredning bör ses. Härvid borde först konstateras, att utredningen ej får sträckas längre än till år 1910, vilket är första beskattningsåret för taxering enligt gällande grunder. Värdeminskning, som inträffat före nämnda år, kan ej tänkas vara avdragbar vid taxering, ehuru yrkanden härom emellanåt framställas. Detta innebär i praktisk tillämpning, att det första »anskaffningsvärde», som kan få upptagas i en avskrivningsplan, är bokförda värdet den $\frac{1}{1}$ 1910. Endast i undantagsfall torde emellertid en utredning behöva gå så långt tillbaka i tiden. Man torde få utgå från att när utredning, varom nu är fråga, måste omfatta en längre tidsperiod, skattskyldig skall vara berättigad att såsom första värde i en avskrivningsplan upptaga bokförda värdet den $\frac{1}{1}$ 1920, när ej särskilda förhållanden göra sannolikt att dessförinnan vid taxering medgivna värdeminskningsskattavdrag avsevärt överstiga eller understiga bokförda avskrivningarna.

Kunna företaget ej förebringa tillfredsställande utredning rörande sina anskaffningsvärden, men det kan antagas, att avdragen vid taxering i stort sett överensstämmt med avdragen i bokföringen, synes bokförda värdet den $\frac{1}{1}$ 1938 böra uppföras i avskrivningsplan före senare verkställda anskaffningar. Det bokförda värdet får givetvis avskrivas hastigare än anskaffningsvärdena.

Ur principiella synpunkter synes det ej vara tillrådligt att i övergångsbestämmelserna fastställa att vid upplägandet av avskrivningsplan den i nya lagen föreskrivna rätten om överflyttning av ej utnyttjade värdeminskningsskattavdrag skall anses hava gällt sex år före lagens ikraftträdande. Härtill kommer att, såsom länsstyrelsen tidigare framhållit, sådan överflyttning ej kan göras utan att genom taxering i vanlig ordning av vederbörande skattskyldiges intäkter av olika förvärvskällor fastställas om och i vad mån avdragen utnyttjats. Denna taxering kan ej med någon säkerhet för ett riktigt resultat verkställas 2—7 år efter utgången av beskattningsåret.

När det gäller den fria avskrivningsrätten synes det vara tveksamt, om lagtexten skall tolkas så att före lagens ikraftträdande icke utnyttjade avdrag skola få tillgodoräknas utan iakttagande av den särskilda tidsbegränsning, som angivits i fråga om avskrivning enligt huvudregeln, eller om intet som helst tillgodoräkande av sådana avdrag skall äga rum. Skattekommitténs uttalande i betänkandet giver emellertid vid handen, att sistnämnda anta-

gandet är det riktiga. Det synes vara önskvärt att tydliga övergångsbestämmelser klarlägga denna fråga.

Övergångsbestämmelserna angående den fria avskrivningsrätten böra angiva, att jämförelse skall ske mellan tillgångarnas bokförda värde och deras vid taxering oavskrivna värde. Skattekommittén har i sitt förslag angivit, att jämförelse skall göras mellan sammanlagda beloppet av avdrag enligt räkenskaperna och avdrag vid taxeringarna. Denna formulering synes kunna giva anledning till fullkomligt obehövligen sammanställningar över bokföringens avskrivningar.

Därest skattskyldig, som verkställt överavskrivning vid taxering, snarast möjligt vill eliminera differensen mellan avskrivningarna vid taxering och i bokföring, synes det ur olika synpunkter riktigast, att detta sker genom efter särskild plan verkställd minskning av enligt räkenskaperna gjorda avdrag.

Det viktigaste vid övergången till de nya avskrivningsreglerna är att fastställa vad som då kvarstår oavskrivet av tillgångarnas avskrivningsvärde. Detta kan i de flesta fall ej ske utan ställningstagande till frågan, huru den värdeminskning, som inträffat under förlustår, skall beräknas med ledning av nu gällande lag. Skattekommittén uttalar, att en följdriktig, förnuftig lösning av detta problem knappast är möjlig. Problemet måste emellertid lösas. Sker ej detta, bliva de i kommitténs lagförslag såsom villkor för övergången till det nya avskrivningsförfarandet föreskrivna utredningarna angående beloppet av oavskrivet anskaffningsvärde i de flesta fall icke möjliga att genomföra. Enda utvägen torde här vara, att i övergångsbestämmelserna lämna besked, huru beräkning av tillgångarnas värdeminskning under förlustår, som inträffat före nya lagens ikraftträdande, skall verkställas. Denna beräkning synes böra utföras på så sätt, att den giver ett i möjligaste mån riktigt uttryck för den värdeminskning, som med ledning av kända förhållanden kan antagas hava ägt rum under förluståret.

Rörande innebörden av tillgångs anskaffningsvärde ha *Sveriges industriförbund m. fl.* samt *kammarrätten* ifrågasatt borttagande av de regler som gälla övergång av rörelse vid arv m. m. samt viss omformulering i övrigt. Redaktionell ändring har även påyrkats av länsstyrelsen i *Östergötlands län*. Länsstyrelsen i *Kalmar län* anser det oklart, hur allmänna saluvärdet skall uppskattas å tillgång som tillföres rörelse annorledes än genom köp eller dyl., och har f. ö. framhållit vissa svårigheter, som kunna tänkas uppstå vid arv, testamente o. dyl. Länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län* har påpekat möjligheter till missbruk, som kunna äga rum vid överlåtelse från ett bolag till ett annat. Länsstyrelsen i *Örebro län* har ansett kommittéförslaget i förevarande punkt alltför vagt och obestämt.

Länsstyrelsen i *Västmanlands län* har ansett, att det extraavdrag, som enligt kommitténs förslag skulle kunna erhållas genom värdering av inventarier, samt extraavdraget för överpris och merkostnad ej, såsom enligt förslaget skett, behövde bindas vid visst års räkenskaper, utan att det vore tillfyllest med en föreskrift, att ej det i beskattningsavsseende gällande återstående värdet genom dylikt värde nedbrytes under bokförda värdet.

Sveriges industriförbund m. fl. så ock *kammarrätten* hava framställt förslag, innefattande möjlighet att erhålla avdrag utöver de normala även då sådana ej skett i räkenskaperna.

Rörande vissa övriga detaljer förekomma uttalanden särskilt i de av *Sveriges industriförbund m. fl.* samt *kammarrätten* avgivna yttrandena. Jag tillåter mig hänvisa till dessa yttranden.

Vad *sjöfartens* speciella problem angår har *Sveriges redareförening* hemställt, att kommerskollegium ville medverka till införande i lagstiftningen beträffande fartyg av en sådan bestämmelse som den av bolagsskatteberedningen på sin tid föreslagna beträffande behandling i beskattningsavseende av försäkringsbelopp för förlorad tillgång. Med återopande av en tidigare av kollegiet gjord framställning hos Kungl. Maj:t rörande bl. a. detta spörsmål yttrar *kommerskollegium* för sin del följande:

I sin berörda framställning tog kollegium speciellt sikte på sjöfartsnäringen, vars säregna förhållanden kollegium ansåg påkalla särskild hänsyn i fråga om beskattningen. Såvitt kollegium kan bedöma skulle de av kommittén befarade praktiska tillämpningssvårigheterna vid ifrågavarande stadgande avsevärt minskas, om stadgandet inskränktes till att avse sjöfartsnäringen — rederiaktiebolagen — och i så fall givetvis endast fartygen. Dessa ingå i ett rederis tillgångar såsom även sinsemellan lätt särskiljbara enheter, och förhållandena vid förvärv eller avhändande av fartyg böra utan större svårighet kunna klarläggas och kontrolleras. Av skäl, som närmare utvecklats i kollegii nämnda framställning, bör stadgandet utom försäkringsfallet även omfatta fall, då rederi avyttrar visst eller vissa fartyg för att omedelbart ersätta det försålda tonnaget med annat mera modernt sådant. Ett dylikt undantagsstadgande för sjöfartens del i den allmänna skattelagstiftningen läser icke kunna fattas som obehörigt gynnande av denna näring, då stadgandet allenast avser att undanröja vissa särskilt för sjöfarten såsom obilliga erkända verkningar (jämför även ett uttalande av kammarrätten, sid. 220 i betänkandet) av den i skatteförslaget förutsatta utvidgningen av det nu gällande inkomstbegreppet. Kollegium vill alltså för sin del hemställa, att stadgande av angiven innebörd införes i skattelagstiftningen.

Rörande värdeminskning å patent och liknande rättighet ha i stort sett inga särskilda uttalanden gjorts. *Kammarrätten* har hemställt, att satsen »därvid iakttages att giltighetstiden anses utgöra tillgångens varaktighetstid» finge utgå. Länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län* ifrågasätter sådant tillägg till andra stycket i anvisningspunkten rörande dylik rättighet, att avdrag ej må ske för förlust å överlåtelse därav, om förhållandena ge anledning till antagande, att överlåtelsen skett i skattelindrands syfte.

Rörande värdeminskning av aktier m. m. har i det av *Sveriges industriförbund m. fl.* avgivna yttrandet en tämligen ingående kritik ägnats kommittéförslaget. Det göres gällande, att förslaget medger en mindre avdragsrätt än gällande praxis. Näringsorganisationerna hemställa, att avdrag för värdeminskning å aktier, andelar och liknande tillgångar, som tillhöra rörelse, må äga rum, där värdeminskningen haft sin grund i omständigheter, från vilka man i en rörelse av den art och omfattning, varom fråga är, med iakttagande av normal aktsamhet ej kan bortse. *Kammarrät-*

ten förklarar sig för sin del icke kunna vitsorda, att den av kommittén föreslagna anvisningen överensstämmer med vad redan nu gäller, och hemställer, att densamma måtte utgå. Tillika har kammarrätten uttalat önskvärdheten av att denna fråga bleve ytterligare utredd. Länsstyrelsen i *Jönköpings län* har ansett en individuell prövning av hithörande frågor ofrånkomlig. Även länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län* har satt i fråga, huruvida detta spörsmål borde beröras i lagändringen.

Försäkringsinspektionen har hänvisat till ett uttalande i dess yttrande över bolagsskatteberedningens betänkande, däri föreslagits rätt för försäkringsbolag att verkställa avskrivning å aktier ned till matematiska värdet, där detta vore lägre än börsvärdet eller därmed jämförligt värde.

Vad angår värde minskning å byggnader ha *Sveriges industriförbund m. fl.* — vilkas uppfattning delas av, bland andra, vissa handelskammare — hemställt, att gällande regler åtminstone i så måtto uppmjukas, att skattskyldig vid utrangering av byggnad, som i sin helhet använts i rörelse, må berättigas, i den mån han förmår visa vad som av byggnadens anskaffningsvärde återstår i beskattningsavseende oavskrivet, tillgodonjuta avdrag därför vid sin taxering. Oavsett om denna framställning bifalles eller ej, har hemställts att frågan om värde minskningsavdrag å såväl byggnader i rörelse som bostadsbyggnader i hela sin vidd med det snaraste måtte göras till föremål för grundlig och allsidig utredning med anlitan av erforderlig sakkunskap av olika slag. *Kammarrätten* har uttalat sig i samma riktning som näringsorganisationerna. *Riksräkenskapsverket* har uttalat den förhoppningen att det skall visa sig möjligt att framdeles utsträcka den fria avskrivningsrätten även till byggnader. *Socialstyrelsen* vill understryka kommitténs uttalande rörande livslängden å byggnader samt om önskvärdheten att beskattningsnämndernas uppmärksamhet fästes å detta och andra förhållanden. Ämbetsverket finner en utredning rörande värde minskningsavdrag å bostadsbyggnader önskvärd. *Bank- och fondinspektionen* förmenar, att frågan om friare avdragsrätt för avskrivning å byggnader bör upptagas till lösning i nu förevarande sammanhang.

Kommerskollegium hänvisar till sitt yttrande över bolagsskatteberedningens förslag, däri hemställes om förnyat övervägande av frågan om fri avskrivning å byggnader, och fortsätter:

Kommerskollegium vill nu ytterligare framhålla, att särskilt vad beträffar industriella byggnader men även i fråga om andra i rörelse använda byggnader, liksom i viss utsträckning också bostadsbyggnader, utvecklingen synes gå i sådan riktning, att en friare avskrivningsrätt alltmera framstår såsom välmotiverad. I allt högre grad kräves, att industribyggnaderna äro anpassade efter speciella maskinaggregat och kombinerade arbetsprocesser. Då samtidigt utrangeringar och nyanskaffningar av maskiner samt omläggningar av tillverkningsförfaranden ske i allt hastigare tempo, måste omändringar och nyanläggningar av byggnader likaså bliva allt vanligare. Vid företag, som äro underkastade stark expansion, kan redan med hänsyn härtill utförandet av ombyggnader och uppförande av nybyggnader i ersättning för äldre byggnader bliva aktuellt långt innan de äldre byggnadernas

tillstånd och lämplighet i och för sig skulle göra det nödvändigt. Förhållandena härutinnan växla under olika tidsperioder och äro givetvis även olika inom skilda industri- och näringsgrenar. Vad skattekommittén anfört om att byggnader normalt ha en mycket lång varaktighet torde därför tåla en viss modifikation, såvitt angår byggnader för industriellt ändamål. Även i de fall, då det yttre byggnadsskalet icke undergått större förändring, kunna inre ombyggnader vara av sådan ekonomisk storleksordning, att de närmast böra betraktas som nybyggnader.

Kollegium vill med det nyss sagda understryka, att en friare avskrivningsrätt i fråga om byggnader kan anses vara lika välmotiverad som en dylik rätt beträffande maskiner och andra inventarier. Det kan icke förnekas, att de av skattekommittén anförda skälen mot medgivande av friare avskrivningsrätt för byggnader hava en viss bärkraft. Kollegium vill dock hoppas, att sedan de föreslagna lättnaderna beträffande avskrivningar å maskiner m. m. hunnit i praktiken prövas, det skall befinnas möjligt att finna utvägar att utsträcka lättnaderna även till byggnader, och anser, att, så snart lämpligen ske kan, erforderlig utredning härom bör företagas i enlighet med vad av industriförbundet m. fl. blivit föreslaget.

Sveriges redareförening hänvisar likaledes till att föreningen tidigare hemställt om fri avskrivning å byggnader samt yttrar därefter:

Under senare år har en intensiv ny- och ombyggnad förekommit och de otillräckliga avskrivningsprocentalen hava samlat oamorterade byggnadsvärden, som betydligt överstiga de aktuella dagsvärdena. En nedskrivning av dessa övertvärden måste anses i hög grad befogad. Såsom provisorisk åtgärd i avvaktan på kommitténs slutliga utredning skulle därför kunna föreslås rätt för näringsidkare, vilken förebragt erforderlig utredning, att erhålla avdrag för dylika mervärden.

Det kan vara av intresse att med svensk praxis jämföra de avskrivningsprocental, som enligt särskilda tillämpningsföreskrifter till finska lagen om inkomst- och förmögenhetsskatt medgivas i Finland å byggnader i rörelse, nämligen 1) å administrations- samt bostadsbyggnader av trä 3 % och av sten $1\frac{1}{2}$ %, 2) å fabriksbyggnader samt kraftstationer av trä 5 % och av sten 3 % samt 3) å ekonomibygnader av trä 6 % och av sten 3 %.

Sveriges allmänna lantbrukssällskap gör rörande frågan om värdeminskning å byggnader följande uttalande:

I fråga om avdragen för byggnader bemärkes, att förslaget åsyftar medgivande av större avdrag än som nu i allmänhet tillåtas. Detta är enligt sällskapets mening väl befogat och önskvärt. De avdrag, som nu vanligen tillämpas för byggnader, äro i allmänhet för små i förhållande till den tid, under vilken de kunna utnyttjas. Detta är, särskilt med tanke på utvecklingen, icke minst fallet beträffande fabriksanläggningar, tillhörande jordbrukets ekonomiska föreningar, vilka ej på långt när ha den varaktighet, som nu tillämpade avdrag i allmänhet förutsätta. Även beträffande lantmannabyggnader, och detta gäller i främsta rummet ekonomibygnader, äro nu tillätna avdrag för små för att avskrivning i allmänhet skall kunna verkställas under byggnadernas användningstid, och ökade avdrag böra därför medgivas även för dessa.

Kommittén har i dessa hänseenden icke utformat närmare regler utan förutsatt att skattemyndigheterna skulle komma att tillämpa en vidgad avdragsrätt. Emellertid erfordras enligt sällskapets mening mera utformade bestämmelser beträffande avdragen för byggnader, och det är därför önsk-

vårt, att denna fråga med snaraste göres till föremål för utredning, så att förslag till dylika bestämmelser senare kunna framläggas.

Slutligen vill sällskapet framhålla angelägenheten av att det medgives avdragsrätt för förlust genom utrangering av byggnader, vilka icke hunnit avskrivas, något som har betydelse för ekonomiska föreningar. Till följd av bl. a. statliga bestämmelser förekommer det nu i icke ringa utsträckning, att anläggningar såsom mejerier måste ombyggas eller nedläggas, och i många fall har avskrivning av dessa säkerligen icke hunnit ske. På grund av den snabba utvecklingen och ändrade förutsättningar för driften kan så också väntas framdeles bliva fallet. Det synes påtagligt, att rätt till avdrag för utrangeringsförlust under sådana förhållanden bör finnas.

Sveriges fastighetsägareförbund har i sitt yttrande framför allt utvecklat de synpunkter, som göra sig gällande beträffande uthyrda bostadsfastigheter, och ansett, att även för dessa en friare avskrivningsrätt vore påkallad. Förbundet anför:

Det synes förbundet, att kommittén icke tillräckligt beaktat det förhållandet, att mycket stora grupper av fastighetsägare äro att likställa med näringsidkare. Enligt en tyvärr alltför utbredd uppfattning är ägandet av en fastighet att likställa med en kapitalplacering vilken som helst, som icke av ägaren kräver annan verksamhet än att lyfta avkastningen. Att ett dylikt betraktelsesätt är fullständigt oriktigt, framstår särskilt klart, så snart man har att göra med fastigheter, som i någon mån av ägaren utnyttjas för uthyrning. Åtminstone i alla sådana fall, där icke ägaren själv använder den väsentligaste delen av huset för sitt eget bostadsändamål, utan där huset i sin helhet eller till största delen användes för uthyrningsändamål, kan man med fullt fog betrakta ägaren såsom en person, vilken driver uthyrningsverksamheten såsom en näring och i denna sin rörelse använder byggnaden. I detta hänseende synes det icke finnas någon principiell skillnad mellan fastighetsägare och övriga företagare. Även för fastighetsägarna är det därför av väsentlig betydelse att deras avskrivningsproblem löses på ett rationellt sätt och i enlighet med vad som anses vara riktigt inom näringslivet i övrigt.

Förbundet förklarar sig inse sambandet mellan den friare avskrivningen och ordnad bokföring och ifrågasätter därför ej, att de förmåner, som en fri avskrivningsrätt medför, skulle komma andra fastighetsägare till godo än dem som föra ändamålsenliga böcker. Förbundet understryker vikten av att för fasta inventarier kan medges högre värdeminskingsavdrag än beträffande byggnader i allmänhet och anser, att stadgande i sådant avseende borde införas i författningstexten. Förbundet framhåller slutligen också otillräckligheten av de värdeminskingsavdrag, som för närvarande vanligen medges å byggnader. Vad anginge frågan, huruvida avdraget borde beräknas på anskaffningsvärdet eller det taxerade byggnadsvärdet, hade förbundet stannat vid den meningen att praktiska hänsyn med viss nödvändighet leda till att avdraget beräknas å det senare värdet.

Svenska försäkringsbolags riksförbund ävensom *hyresgästernas spar-kasse- och byggnadsföreningars riksförbund* ha framhållit vikten av det ifrågavarande spörsmålet och biträtt kravet på fortsatt utredning rörande detta. *Skånes handelskammare* anser, att redan nu avskrivningsreglerna beträffande byggnader böra uppmjukas. *Kooperativa förbundet* har uttalat

som önskvärt att för maskiner och inventarier, som inräknas i byggnadsvärde, samma avdragsrätt medgäves som beträffande maskiner i allmänhet.

Länsstyrelserna ha i regel ej framställt erinran mot kommittéförslaget i vad detta avser värdeminskning å byggnader. Länsstyrelsen i *Uppsala län* har ej ansett det tillräckligt, att taxeringsmyndigheternas uppmärksamhet fästes å bristerna i nuvarande lagstiftning, utan förmenat att lagstiftningsåtgärder äro behöfliga. Länsstyrelsen i *Jönköpings län* har ansett vissa ytterligare utredningar erforderliga. Länsstyrelsen i *Västernorrlands län* har ansett att skäl ej föreläge att behandla byggnader i rörelse annorlunda än inventarier.

Rörande den skatterättsliga behandlingen av maskiner, vilkas värde vid fastighetstaxeringen inräknats i värdet å byggnad och eventuellt redovisats i särskilt maskinvärde, har länsstyrelsen i *Kalmar län* gjort följande uttalande:

Utvidgningen av nuvarande begrepp »intäkt i rörelse», som föreslagits såsom ett nödvändigt komplement till de tillämnade bestämmelserna om rätt till friare avskrivning å inventarier, synes vara av en vidsträckt principiell betydelse. Då enligt förslaget gränsen mellan inventarier, å ena sidan, och fastighet, å den andra, icke följer civilrättens regler, torde det icke kunna undvikas, att komplikationer uppstå mellan de olika förvärvskällor, till vilka intäkt vid försäljning av vissa tillgångar skola hänföras. Huruvida vid inkomstberäkningen skall inverka köpeskilling för försålda inventarier samt å inventariernas anskaffningsvärde kvarstående, i beskattningsavseende icke avdragen avskrivning synes enligt kommitténs mening skola avgöras med hänsyn till frågan, huruvida inventariernas värde inräknats i byggnadsvärdet eller icke. Från inventarier, vilka åsatts särskilt maskinvärde, skulle sålunda i detta sammanhang helt bortses. Detta innebär att förslaget helt bygger på den lagstiftning om särskilt maskinvärde, vilken ännu icke är i tillämpningen slutgiltigt prövad. På grund av vad länsstyrelsen hittills för sport rörande det pågående fastighetstaxeringsarbetet i länet torde, av fullt förklarliga skäl, därvid träffade avgöranden om vad som skall innefattas i särskilt maskinvärde bliva långt ifrån säkra. Även om fastighetstaxeringen i detta avseende kunde förväntas utfalla långt bättre än vad nu kan tänkas bliva fallet, kvarstår dock det förhållandet, att den i samband med fastighetstaxeringen av fastighetstaxeringsnämnderna och prövningsnämnderna gjorda uppdelningen ingalunda är definitiv utan kan, tid efter annan, underkastas jämkningar. Här åsyftas icke endast det fall att beskattningsnämndernas beslut i sådant hänseende kunna av beskattningsdomstol ändras utan även det förhållandet, att denna uppdelning underkastas omprövning vid varje framdeles skeende fastighetstaxering. Denna omprövning kan giva andra resultat icke endast på grund av att tidigare avgöranden visa sig felaktiga, vilket med hänsyn till den ringa erfarenheten på området beträffande 1938 års fastighetstaxering må befinnas rätt förklarligt, utan även på grund av att hithörande faktiska förhållanden med årens lopp ändras. Det torde till och med kunna inträffa, att hithörande spörsmål under löpande taxeringsperiod måste tagas under omprövning i anledning av bestämmelserna i 12 § kommunalskattelagen.

Länsstyrelsen i *Skaraborgs län* har likaså ansett att bundenheten av avskrivningsrätten vid de särskilda maskinvärderna kunde ifrågasättas, då resultatet av taxeringen till sådana värden ännu ej vore tillräckligt prövat.

Frågan om avdrag för värdeminskning å naturtillgångar har i flertalet yttranden ej varit föremål för särskilda uttalanden. Länsstyrelsen i Örebro län har emellertid rörande denna fråga yttrat, bl. a.:

Hittills hava ifråga om värdeminskning å inventarier och naturtillgångar tillämpats i stort sett enahanda principer. Avdrag, som ena året icke kunnat utnyttjas, har sålunda ej fått överflyttas till ett senare år. Då nu i detta hänseende ändring föreslås beträffande inventarier, men hittills gällande regler skola även framdeles tillämpas för substansminskning, bör i 8 punkten av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen till åstadkommande av likformighet och förekommande av tvister intagas ett stadgande, varav framgår, att även förlustår skola bära sin andel av substansminskningen och att sålunda ej utnyttjade värdeminskningsavdrag ej få avdragas ett senare år.

För nödig kontroll därå, att icke obehöriga avdrag för substansminskning sker, bör stadgas, att utredning i form av värdeminskningsplan varje år skall lämnas angående anskaffningskostnad, fyndighetens ursprungliga omfattning, förut och under beskattningsåret uttagen myckenhet ur fyndigheten samt det å-pris, efter vilket värdeminskningsavdrag varje år erhållits. Länsstyrelsen håller sålunda i motsats till kommittén före, att avskrivningsplan erfordras även då det gäller avdrag för substansminskning.

Länsstyrelsen i *Norrbottens län* meddelar, att Jukkasjärvi kommun i ett yttrande framställt vissa betänkligheter med tanke på Luossavaara—Kiiruna-vaara aktiebolags taxering. Utan att, i saknad av tillgång till erforderliga handlingar, kunna bedöma, i vad mån dessa betänkligheter vore befogade, hemställer länsstyrelsen att frågan i denna del underkastas närmare undersökning. *Jukkasjärvi kommun* har under åberopande bl. a. av innehållet i skrift, som av kommunen ingivits i mål rörande nämnda bolags taxering, framför allt vänt sig däremot, att vid beskattningen skulle kunna göras värdeminskningsavdrag, som ej skett i räkenskaperna.

Värdesättning av obligationer m. m. hos sparbanker, försäkringsföretag m. m.

I punkt 1 av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen stadgas rörande beräkning av inkomst av rörelse, att den i räkenskaperna gjorda värdesättningen å tillgångar, avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, skall endast om särskilda omständigheter därtill föranleda frångås vid inkomstberäkningen.

Bolagsskatteberedningen gjorde i sitt betänkande vid behandling av frågan om rätt till avskrivning å aktier m. m. det uttalandet, att värdepapper, varmed i bank- eller annan penningrörelse idkas handel, icke skulle behandlas enligt den av beredningen i sådant avseende föreslagna regeln; de vore att anse såsom varor och skulle behandlas såsom sådana. Med hänsyn till beskaffenheten av den värdepappersrörelse, som försäkringsanstalterna driva för tillgodoseende av sina fonder, hade jämväl de i sådana fonder placerade värdepapperen ansetts böra bedömas såsom varor.

I *skattekommitténs* betänkande lämnas en redogörelse för framställnin-

gar från sparbankshåll hos Kungl. Maj:t, att spörsmålet om värdering av sparbankers obligationer måtte upptagas till lösning, samt för de yttranden av myndigheter som avgivits i anledning av dessa framställningar. Tillika återgives i betänkandet ett yttrande rörande värdesättning av sparbanks obligationer av ett regeringsråd i samband med ett av regeringsrätten år 1936 (Reg. årsbok ref. 38) träffat avgörande i ett dylikt mål.

Kommittén har nu föreslagit, att i berörda anvisningspunkt skulle såsom exempel på tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse inom tankstreck angivas »såsom lager av råvaror, halv- och helfabrikat, handelslager, penningförvaltande företags och försäkringsföretags placeringar av förvaltade medel i aktier, obligationer, lånefordringar m. m.»

Kommittén meddelar för detta förslag i huvudsak följande motivering:

Kommittén har i det föregående givit uttryck åt den uppfattningen att, där det låter sig göra, vid beskattningen hänsyn bör tagas till näringslivets behov av konsolidering. Det synes vara uppenbart att, där fråga är om så betydelsefulla områden av samhällsekonomin som sparbankernas och försäkringsinrättningarnas verksamhet, denna synpunkt måste göra sig i särskilt hög grad gällande. Genom de yttranden, för vilka kommittén i det föregående redogjort, lär det vara utrett, att syftet med åtskilliga i sparbankslagstiftningen givna bestämmelser, framför allt sådana som påverka redovisningen av sparbankernas fonder, kan omintetgöras, därest ej tillräcklig nedskrivning sker å obligationer och dylika tillgångar. Det torde vara obestridligt att beskattningsbestämmelserna kunna starkt påverka sparbankernas nedskrivningspolitik.

Sedan lång tid tillbaka torde såväl sparbankers som övriga kreditinrättningars och jämväl försäkringsinrättningars värderingar av obligationer o. dyl. ha av åtskilliga taxeringsmyndigheter godkänts, medan andra taxeringsmyndigheter intagit en annan hållning. I själva verket torde det förhålla sig så, att endast mera undantagsvis försäkringsinrättningarnas värdesättningar gjorts till föremål för anmärkning, vilket torde förklara, att för dessas vidkommande det föreliggande spörsmålet ej ägt samma aktualitet som för sparbankerna. Vad de senare angår ha förekommit vissa rättsfall, i vilka utgången av värderingsfrågan ej bedömts efter så enhetliga grunder, att sparbankerna därav kunnat få någon klar ledning beträffande frågan om vilka värderingar som komma att vid beskattningen godkännas eller ej. Det har inom kommittén upplysts, att även efter det att det utslag av regeringsrätten meddelats, till vilket det särskilda yttrande av ett regeringsråd hänför sig som i det föregående återgivits, sparbankernas obligationsvärderingar alltjämt i ej ringa utsträckning göras till föremål för anmärkningar hos taxeringsmyndigheterna.

Det förefaller sannolikt, att den oklarhet, varom här är fråga, hänför sig därtill, att beskattningsmyndigheterna enligt gammal praxis behandla fordringar, även varufordringar, annorlunda än varulager. Kommittén för sin del instämmer emellertid i den uppfattningen, att obligationer o. dyl. hos sparbanker m. fl. kreditinrättningar böra anses hänförliga till sådana »tillgångar, avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse», som omförmälas i anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen och som ofta populärt, ehuru måhända ej fullt korrekt, sammanfattas under benämningen varulager. Detta överensstämmer med den uppfattning, som på sin tid uttalades av bolagsskatteberedningen. Det synes för att undanröja sagda oklarhet önskvärt att bringa nämnda uppfattning till direkt uttryck i lagen. Kammarrät-

ten har uttalat att även om så skedde sparbankerna saknade garanti för att deras värderingar skulle vid beskattningen godtagas. Detta utgör emellertid enligt kommitténs mening intet bärande skäl, varför man skulle avstå från lagstiftningsåtgärden i fråga. Det förefaller nämligen kommittén klart att en längre gående frihet än den som följer av nämnda anvisningspunkt ej kan ifrågakomma.

Vad sparbankerna angår föreslår kommittén en ökad proportionell beskattning av dem. Detta synes utgöra ett särskilt skäl att nu upptaga frågan om värdering av obligationer m. m. Den höjda beskattningen förefaller nämligen skälig, om den träffar affärsmässigt beräknade vinster, medan dess rimlighet kan ifrågasättas, om den skall träffa högre belopp.

Det spörsmål det här gäller är av principiell beskaffenhet och kan därför ej lämpligen lösas enbart för sparbankerna, utan bestämmelsen i ämnet bör utsträckas att gälla jämväl övriga penninginrättningar samt försäkringsinrättningar. Emellertid torde det kunna antagas att den lösning som ifrågasättes ej kommer att beträffande andra än sparbanker betyda någon avsevärt ändrad praxis.

Förslaget synes böra avse ej allenast obligationer utan även andra i fråga om värdesättningen likartade tillgångar såsom långfristiga kommunlån och andra för längre tid bundna lån, under förutsättning att en nedskrivning av dem är affärsmässigt betingad. Märkas bör, att exempelvis ett försäkringsföretags innehav av aktier i dotterbolag o. dyl. ej kan hänföras till sådant innehav, varom här är fråga.

Det kan ej antagas, att den ifrågasatta ändringen skall mera avsevärt påverka kommunernas beskattningsunderlag. I stort sett torde förslaget bidra till en utjämning av detta, som ur kommunernas synpunkt måste anses önskvärd.

Kommunalskatteberedningen, som tagit del av huvudgrunderna för kommittéförslaget även i denna punkt, har ej framställt någon erinran mot det samma.

Yttrandena.

Förslaget i förevarande punkt har i allmänhet ej föranlett någon erinran i de avgivna yttrandena. *Statskontoret* och *sparbanksinspektionen*, vilken senare inhämtat yttrande från *svenska sparbanksföreningen*, ha uttryckligen tillstyrkt förslaget.

Av *länsstyrelserna* ha några uttryckligen förordat förslaget. Ett par länsstyrelser ha dock ställt sig avvisande. Länsstyrelsen i *Kalmar län* finner behov icke föreligga av några särskilda bestämmelser i denna punkt och anser det med hänsyn till det rådande och, såvitt uppgåves, antagligen för någon tid framåt bestående stabila ränteläget opåkallat att så hårt binda taxeringsmyndigheterna som genom förslaget skett. Länsstyrelsen i *Göteborgs och Bohus län* har jämväl, under åberopande av olika synpunkter, förmenat, att förslaget gäve de ifrågavarande institutionerna för stor frihet, och föreslår, att sparbankernas rätt till avdrag för nedskrivningar å obligationer och lånefordringar i skattelagarna fixeras på ett mera restriktivt sätt än i förslaget skett.

Departementspromemoria.

Sedan yttrandena över kommittéförslaget inkommit, har jag låtit inom finansdepartementets skatteberedning överarbeta detsamma i ifrågavarande delar. Rörande den verkställda överarbetningen har upprättats en promemoria av följande innehåll:

Sedan yttranden till finansdepartementet inkommit över 1936 års skattekommittés betänkande, har inom departementets skatteberedning en överarbetning verkställts av det av kommittén framlagda förslaget i vad detta avser avdrag för inventarier m. m. Den överarbetade författningstexten återfinnes i en särskild bilaga¹ vid denna promemoria.

Av kommittén har föreslagits, att den fria avskrivningsrätten beträffande inventarier m. m. skulle gälla endast aktiebolag, ekonomiska föreningar, ömsesidiga försäkringsbolag och sparbanker. I åtskilliga yttranden har emellertid uttalats önskemålet, att denna begränsning måtte bortfalla och den fria avskrivningsrätten bliva gällande för alla rörelseidkare. De skäl emot en sådan utsträckning, som anförts av kommittén, ha dock knappast vederlagts i yttrandena. Sålunda ligger en skillnad mellan de olika kategorierna skattskyldiga däri, att de ifrågavarande juridiska personerna enligt förslaget beskattas proportionellt men enskilda skattskyldiga progressivt. Fri avskrivning kan på den grund för den enskilde betyda skattebefrielse med mycket större belopp än för den juridiska personen. Spekulationer i varierande skattesatser o. dyl. äro också att befara i mindre grad beträffande de proportionellt beskattade juridiska personerna. I fråga om de juridiska personerna föreligga större garantier än beträffande enskilda skattskyldiga för att en avskrivning skall kompenseras genom framtida beskattning. Det torde ock förtjäna beaktas, att en större avskrivning för en juridisk person i regel betyder en faktisk konsolidering, i det genom avskrivningen tillgångar bindas vid densamma, medan en enskild skattskyldigs ekonomiska ställning i verkligheten alls ej ändras genom en större eller mindre avskrivning.

Enligt kommittéförslaget omfattas ej byggnader av den fria avskrivningsrätten. Det har i åtskilliga yttranden framhållits såsom önskvärt, att de kunde inbegripas under denna rätt, och ansetts att genom ytterligare utredning förutsättningar skulle kunna skapas för en sådan anordning eller i varje fall för en väsentlig uppmjukning av avskrivningsrätten för byggnader. Denna uppmjukning borde gälla jämväl bostadsbyggnader. Bortsett från de realskäl, som kunna tänkas tala för eller emot fri avskrivning å byggnader eller en mera betydande uppmjukning av reglerna därom, torde få beaktas, att de av kommittén framhållna skälen av mera teknisk natur kvarstå ovederlagda. Det vore ej möjligt att effektivt genomföra en bestämmelse, enligt vilken vid avyttring återbekomna avskrivningar å byggnader skulle tas till beskattning, och därmed bortfaller också en teknisk förutsättning för en friare avskrivningsrätt. Det erbjuder stora svårigheter att mer preciserat än som skett i kommitténs betänkande uttala sig om den rätta avskrivningsprocenten för byggnader. Klara och erkända riktlinjer för handhavande av fastigheternas ekonomi i allmänhet föreligga knappast, och det torde framför allt beträffande bostadsbyggnader råda rätt stor ovisshet om vilken livslängd som bör beräknas för byggnader av olika ålder och beskaffenhet.

Vad angår byggnad i rörelse, för vilken tillfredsställande utredning beträffande anskaffningsvärde och föregående avskrivningar förebringas, synes det

¹ Här ej intagen. Den överarbetade författningstexten är lika lydande med den i propositionen framlagda i vad denna avser värdeminskningssavdrag m. m.

emellertid kunna ifrågasättas att tillmötesgå kravet på avdrag för utrangering. Det kan visserligen göras gällande, att en sådan rätt logiskt borde motsvaras av rätt till beskattning av vid avyttring återbekomna avskrivna belopp. Ett medgivande av utrangeringsavdrag för byggnad skulle emellertid även utan en sådan beskattningsrätt ej innebära något mer än vad som nu gäller för inventarier. Det kan antagas, att en beskattningsrätt av återbekomna avskrivna belopp i de här förevarande fallen ej skulle ha stor praktisk betydelse. Att utrangeringsavdrag ifrågakommer är ofta en följd av att beskattningsmyndigheterna tidigare medgivit alltför låg avskrivningsprocent. Billigheten kan måhända därför anses kräva, att detta så att säga rättas till vid utrangering eller rivning av byggnad.

Enligt kommitténs förslag skola, om särskilda omständigheter därtill för-
anleda, räkenskapernas avskrivningar kunna frångås. Av Sveriges industri-
förbund m. fl. har, med ett tveksamt instämmande av kammarrätten, yrkats
att denna inskränkande bestämmelse borttages; kammarrätten har alterna-
tivt ifrågasatt annan formulering. Emellertid innebär den fria avskrivnings-
rätten en nyhet på beskattningens område, och vill man därvid iakttaga för-
siktighet ligger det mycket nära till hands att begränsa den fria avskrivnings-
rätten på samma sätt som den fria nedskrivningen i varulager. Såsom kom-
mittén framhållit, finnes utan tvivel anledning till anmärkningar mot den
valda formuleringen. Detsamma gäller emellertid även andra föreslagna for-
muleringar, och åtminstone under den nya lagstiftningens första giltighetstid
synes en mera allmänt hållen formulering vara att föredraga framför en
mera detaljerad sådan. Framför allt beträffande företaget av familjebolags-
typ är det emellertid svårt att förutse, varthän en alldeles obegränsad av-
dragsrätt skulle leda, och det synes därför tryggare med en sådan formule-
ring som kan tänkas verka avhållande från åtgärder, vilka ej såsom fria av-
skrivningar i allmänhet åsyfta blott ett uppskov med beskattningen utan ett
definitivt undandragande av skatt, eller vilka eljest måste betecknas såsom
osunda. Det förefaller uppenbart, att fråga är om sådana omständigheter
som hänföra sig till den skattskyldiges förhållanden, medan ej exempelvis
en sådan omständighet som att kommun kunde ha intresse av ett större be-
skattningsunderlag bör få vara anledning att frångå böckernas avskrivningar.
Det synes vara lämpligt att antyda detta i texten, vilket synes kunna ske utan
att syftet med bestämmelsen äventyras.

Förslaget rörande u p p m j u k n i n g av de rörande inventarier m. m. gäl-
lande avskrivningsreglerna för de rörelseidkare, som ej ha rätt till eller ej
begagna den fria avskrivningsrätten, har i allmänhet ej gjorts till föremål för
mera principiella anmärkningar.

Den skillnad i i n k o m s t b e g r e p p för de olika grupperna skattskyldiga,
som enligt kommitténs förslag föreligger, i det för de ifrågavarande ju-
ridiska personerna allt vad som inflyter vid avyttring av inventarier m. m.
i sin helhet betraktas som inkomst av rörelse, medan för övriga skattskyldiga
såsom intäkt av rörelse behandlas endast vad som vid avyttring återbekom-
mes av förut gjorda avskrivningar, skulle väl kunna undvikas, om man, så-
som från något håll föreslagits, även för dessa senare skattskyldiga såsom
rörelseintäkt beskattade hela försäljningsvinsterna, trots det att man ej med-
gäve dem fri avskrivningsrätt. Kommittén har emellertid ej valt denna utväg
utan nöjt sig med den utvidgning av inkomstbegreppet, som för varje kate-
gori syntes erforderlig för genomförande av de för den kategorien avsedda av-
skrivningsreglerna. Kommittén har gjort gällande, att olikheten i inkomst-
begrepp vore teoretiskt försvarbar, och ansett att den kunde genomföras
trots därmed förenade olägenheter. Denna uppfattning har, vad det teore-

tiska spörsmålet angår, knappast rönt gensägelse i några yttranden; däremot har man på sina håll understrukt de praktiska olägenheterna. I anslutning till det av Sveriges industriförbund m. fl. avgivna yttrandet har kammarrätten ansett, att framför kommittéförslagets sätt att utforma inkomstbegreppet för enskilda och med dem likställda skattskyldiga vore att föredraga en anordning av den innebörd, att vid avyttring återbekomma avskrivna belopp skulle i de fall, då förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreläge, betraktas som intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, och att följaktligen huvudsakligen blott i de fall, då försäljning skedde efter fem år från förvärvet, återbekomma avskrivna belopp skulle ingå i rörelsevinsten.* Det torde vara obestriddigt, att kommittéförslaget i denna punkt är det teoretiskt riktigare, då det såsom komensation för rätt till avdrag från rörelseinkomsten vid avyttring och utrangering uppställer beskattning av belopp som i motsvarande fall återfås av förut gjorda avskrivningar. Icke förty skulle man måhända vara benägen att föredraga näringsssammanslutningarnas och kammarrättens förslag, om detta verkligen kunde visas medföra nämnvärda praktiska företräden. Det synes emellertid vara i hög grad tvivelaktigt, om sådana fördelar verkligen äro att vänta. Det torde med de nya avskrivningsreglerna, i motsats till vad som kan antagas nu vara fallet, ej bliva alltför ovanligt, att vid avyttring återbekommas förut avskrivna belopp; ej minst kan detta väntas inträffa inom de fem åren. I alla dessa fall skulle, där fråga ej är om aktiebolag m. fl. som ha möjlighet till fri avskrivning, enligt näringsorganisationernas förslag realisationsvinst anses föreligga och de återbekomna beloppen följaktligen avföras från rörelseinkomsten, medan däremot, om avyttringen inträffade under sådana förhållanden att realisationsvinst ej föreligger — d. v. s. vanligen efter de fem åren men i vissa fall dessförinnan — motsvarande belopp skulle ingå i rörelseinkomsten. En dylik anordning är i och för sig ej tilltalande och kan knappast väntas bliva lättförståelig för de skattskyldiga. Enligt kommittéförslaget återigen betraktas alla sålunda återbekomna belopp såsom rörelseintäkt både inom och efter de fem åren, medan olägenheten skulle bestå däri, att, om skattskyldig för avyttrad tillgång erhåller mer än han ursprungligen givit för densamma, vinsten till den del den överstiger inköpspriset i vissa fall beskattas såsom realisationsvinst, och att följaktligen i dessa fall en uppdelning på två förvärvskällor äger rum. Detta är givetvis en olägenhet, och man tänker sig gärna möjligheten att även det sålunda överskjutande beloppet bleve betraktat såsom rörelseintäkt. En dylik lösning skulle emellertid betyda, att man på rörelseinkomsten delvis tillämpade realisationsvinstens begreppsbestämningar, vilket i och för sig är oegentligt och dessutom skulle i lagtekniskt avseende te sig både besvärligt och egendomligt. Om man betänker att, utom vid rent extraordinära konjunktioner, det måste antagas bliva ett mycket ovanligt fall att en rörelseidkare vid avyttring av ett inventarium erhåller mer än inköpspriset, och att alltså den ifrågasatta uppdelningen av inkomsten kan väntas bliva endast sällan förekommande, synes kommittéförslaget innebära den minst opraktiska av de lösningar som stå till buds. I lagtekniskt avseende blir skillnaden mellan detta förslag och det av näringsorganisationerna och kammarrätten förordade så obetydlig, att det ena förslaget knappast kan sägas te sig mycket enklare än det andra. I det föregående har ej berörts frågan, om ett frångående från den teoretiskt riktigare ståndpunkten kunde tänkas äga nämnvärd betydelse i avseende å beskattningseffekten. Denna sida av saken torde dock ej böra helt underskattas. Är fråga om ett mera dyrbart inventarium, t. ex. ett fartyg, kan fråga tänkas bliva om ej alldeles oväsentliga belopp, vilkas hänförande till rörelseinkomst måste betraktas som avgjort önskvärt.

I det av Sveriges industriförbund m. fl. avgivna yttrandet har framlagts ett helt nytt förslag till anvisningar rörande avskrivning å inventarier m. m. På grundval av detta förslag till författningstext har kammarrätten utarbetat ännu en sådan text. De sålunda ifrågasatta omarbetningarna angivas till stor del vara av formell natur, föranledda delvis därav att ett mera allmänt skrivsätt ansetts vara att föredraga framför de av kommittén föreslagna formuleringarna. I ej ringa utsträckning innebära omarbetningarna dock ändringar och uppmjukningar utöver dem som kommittén föreslagit. Vid den nu verkställda överarbetningen av den av kommittén framlagda texten har åt densamma givits en delvis ändrad uppställning, och förtydliganden ha på åtskilliga punkter ägt rum. Därvid har i betydande grad hänsyn tagits jämväl till de förslag som framlagts av näringsorganisationerna och kammarrätten. Kommittén har såsom utgångspunkt för sitt förslag haft att tillgå det av bolagsskatteberedningen på sin tid framlagda förslaget, vilket är av den mera allmänna läggning, som näringsorganisationerna och kammarrätten nu förordat. Kommittén torde emellertid ha ansett en avfattning med mera koncisa och detaljerade föreskrifter vara att föredraga framför mera allmänt hållna principuttalanden, vilkas tillämpning på de speciella fallen måhända kunde föranleda undran och tvistigheter. Vid överarbetningen har ej anledning ansetts föreligga att frånga denna uppfattning. För övrigt bör märkas, att avfattningen av lagtexten skulle te sig avsevärt enklare, om ingen annan avskrivning vore i beskattningsavseende medgiven än sådan som för beskattningsåret gjorts i räkenskaperna. Emellertid måste räknas med att beskattningsmyndigheterna, där rätt till fri avskrivning ej föreligger, icke alltid kunna medgiva så stora avskrivningar som skett i böckerna. Det vore obilligt att vägra den skattskyldige att komma i åtnjutande ett senare år av sålunda resterande avdrag. Den gamla skatterättsliga ståndpunkten har varit, att i beskattningsavseende en från räkenskaperna helt fristående uppskattning av värdeminskningssavdragen ägt rum. Detta har haft till följd, att dylika avdrag kunnat beräknas både till större och mindre belopp än enligt räkenskaperna. Kommittén — liksom det stora flertalet hörda myndigheter m. fl. — har ej ansett det billigt och lämpligt att nu helt bryta med denna princip i sådana fall där ej fri avskrivningsrätt begagnas. Ej minst när den nya lagstiftningen införes komma emellertid skiljaktigheterna mellan räkenskapernas och beskattningens avskrivningar att föranleda komplikationer, vilka på ett eller annat sätt måste klaras upp. När ett företag övergår till eller från fri avskrivning, kunna liknande problem väntas uppstå, som jämväl måste lösas. Det är väl ej möjligt att i författningstexten giva fullständigt uttryck åt de regler, som i sådant avseende böra tillämpas. För undvikande av feltolkningar torde emellertid ställning i anvisningarna böra tagas åtminstone till de viktigare detaljspörsmålen. Det kan ej undvikas att författningstexten av sådan anledning göres mera omständlig än som eljest skulle vara behöfligt.

I det följande skall nu en kort redogörelse lämnas för den överarbetade författningstexten, och skall därvid i korthet beröras innehållet av vissa yttrandena. Emellertid kvarstår dessutom i huvudsak kommitténs motivering.

I tredje punkten av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen regleras den normala avskrivningsrätten beträffande maskiner, inventarier och liknande tillgångar.

Ett första stycke, betecknat med *a.*, innehåller dels en allmän inledande föreskrift att kostnaden för anskaffande av maskiner och andra för stadig-

varande bruk avsedda inventarier i regel avdrages genom årliga värdeminskningsavdrag, dels, i anslutning till gällande rätt, ett medgivande att i vissa fall omedelbart avdraga kostnaden såsom omkostnad i rörelsen. Att därjämte omedelbart avdrag kan ske för anskaffningskostnaden i händelse av fri avskrivningsrätt, följer av de i sistnämnda avseende meddelade bestämmelserna.

I de därpå följande styckena, sammanfattade under en gemensam litt. b., angivas därefter de grundläggande reglerna rörande värdeminskningsavdragen. Med viss avvikelse från kommittéförslaget upptager den nu utarbetade texten först huvudregeln och därefter stadganden innefattande ett par begreppsbestämningar.

Genom värdeminskningsavdrag fördelas en tillgångs anskaffningsvärde såsom omkostnad på ett antal år i följd med belopp så avpassade att anskaffningsvärdet kan i sin helhet avdragas under den tidrymd tillgången är ekonomiskt användbar (tillgångens varaktighetstid). Denna huvudregel giver uttryck åt principen, att värdeminskningsavdraget är ett omkostnadsavdrag och att fråga alltså ej är om en vinstdisposition, även om avskrivningen eventuellt i den skattskyldiges räkenskaper behandlas såsom en sådan. Av regeln följer bl. a. även, att sammanlagt aldrig mer än hela anskaffningsvärdet får avdragas genom värdeminskningsavdrag. Det årliga värdeminskningsavdraget bör normalt bestämmas enligt avskrivningsplan till viss bråkdel av anskaffningsvärdet. Här införes för första gången i författningstexten begreppet »avskrivningsplan». Såsom sådan torde stundom hava betecknats en utredning rörande anskaffningsvärden och sådana avskrivningar, som tidigare i beskattningsavseende gjorts å en tillgång. Emellertid avser, såsom uttrycket i sig självt giver vid handen, detta närmast en plan för framtiden rörande takten för avdrag av anskaffningsvärdet. En förutsättning för en sådan plan är emellertid, att utredning föreligger i nyss angivna avseenden. Där avskrivningsplan kräves, fordras alltså även dylik utredning, låt vara att denna stundom ej kan avse annat eller mer än att av anskaffningsvärdena måste antagas återstå oavskrivna åtminstone så eller så stora belopp. När en avskrivningsplan upprättas rörande äldre tillgångar förutsättes vanligen, att en framtida avskrivning kommer att ske med viss lika årlig bråkdel av anskaffningskostnaden. Det är emellertid ej uteslutet att under olika perioder av en tillgångs varaktighetstid olika procentsatser kunna vara påkallade. Avskrivningar med växlande belopp, som ansluta sig till rörelsens resultat, äro däremot uteslutna i en avskrivningsplan. Om ett företag, som brukat verkställa avskrivningar med växlande belopp, övergår till avskrivningsplan, måste emellertid vissa antaganden göras om den genomsnittliga värdeminskningen även bakåt i tiden. När det sålunda i författningstexten stadgas om på visst år enligt värdeminskningsplan belöpan- de avdrag, är det ej uteslutet att däri innefatta avdrag för sådana år, för vilka värdeminskningsplan ej vid den tiden förelegat, blott sådana sedermera upprättats. Kan utredning icke förebringas om anskaffningsvärdet, må avdraget beräknas till viss procent å bokförda värdet eller å annat värde, som med hänsyn till omständigheterna finnes lämpligt. Det är uppenbart, att där anskaffningsvärdet är obekant, värdeminskningsavdrag, om sådana alls skola medgivas, måste beräknas på någon annan grundval, vanligen bokförda värdet. Om anskaffningsvärdet är bekant men ej de å densamma verkställda avskrivningarna utredda, kan det tänkas vara mera praktiskt att beräkna avskrivningarna på annat värde än anskaffningsvärdet. I anslutning till kammarrättens formulering synes detta böra komma till uttryck i författningstexten.

Trygghet för att ej mer än anskaffningsvärdet under tidernas längd kom-

mer att avdragas vid inkomstberäkningen föreligger i huvudsak endast därest utredning förebringas om vad som återstår oavskrivet av detta, vilket vanligen och enklast sker genom uppläggande och fullföljande av värdeminskingsplaner. Motsvarande trygghet kan i fråga om nya inventarier givetvis ernås, därest avdrag aldrig medgivas med större belopp än dem som avdragits i räkenskaperna. Det ligger därför nära till hands att stadga, att värdeminskingsavdrag med större belopp än enligt räkenskaperna må medges endast där tillfredsställande utredning företes om hur mycket som kvarstår oavskrivet i beskattningsavseende av anskaffningsvärdet; att avdrag med mindre belopp kan ifrågakomma, är enligt huvudregeln i första stycket självklart. För den som ej företer sådan utredning — d. v. s. i regel för den som ej har avskrivningsplan — blir avdragets maximum bestämt till det belopp, som för beskattningsåret avskrivits i böckerna. Antagligen kommer åtminstone under första giltighetstiden för den nya lagstiftningen detta att bliva fallet med det stora flertalet rörelseidkare. Härigenom kan väntas uppstå en ganska avsevärd förenkling av taxeringsarbetet. Ett undantag från nämnda regel är dock erforderligt. Det är nämligen möjligt att beskattningsnämnd ett år vägrar avdrag med hela det belopp som avdragits i böckerna, exempelvis av den vanliga anledningen att avdrag skett med större procent än som anses svara mot den verkliga värdeminskningen. Det vore föga rimligt att i ett dylikt fall ej medgiva den skattskyldige att i sinom tid tillgodonjuta det vägrade avdraget. En förutsättning för dylik avdragsrätt bör dock givetvis vara, att utredning förebringas om att avdraget sålunda verkligen resterar, låt vara att så fullständig utredning ej föreligger som fordras för avskrivningsplan. Här förutsättes uppenbarligen att anledningen till avdragets förvägrande för det år då det skett i räkenskaperna ej varit den, att man vetat eller haft grund antaga att tidigare ett större belopp än räkenskapernas avdrag fått tillgodonjutas vid beskattningen. Meningen är allenast den, att avdragsrättens bundenhet vid räkenskaperna ej i det angivna fallet skall förhindra tillgodonjutandet av ett eljest behörigt avdrag. Med det fall att beskattningsnämnd vägrat avdrag bör likställas det fall att den skattskyldige jämlikt för honom tillämpad sedvanlig praxis själv begärt det mindre avdraget. Det föreslagna stadgandet avser tydligen ej att giva positiva föreskrifter om i vilka fall ett avdrag skall anses behörigt eller ej, utan endast att angiva hur långt bundenheten vid räkenskaperna sträcker sig. I stadgandet i fråga beröres endast sådan skattskyldig som för handelsböcker. För annan kan ju en anknytning av avskrivningar till räkenskaper ej ifrågakomma och verklig utredning enligt avskrivningsplan ej rimligen fordras. Om man beträffande sådan skattskyldig vill medge några värdeminskingsavdrag över huvud taget, läser man därför beträffande honom få avstå från sådana villkor som man uppställer för den vilken för handelsböcker. I och för sig vore det föga rimligt, om den som ej för handelsböcker skulle på den grund intaga en särskilt gynnad ställning i fråga om värdeminskingsavdrag. Därför bör beträffande sådan skattskyldig anledning föreligga att tillämpa särskilt försiktiga avskrivningsgrunder på det att ej större avdrag skola komma att tillämpas än som svara mot den verkliga värdeminskningen. Vill sådan skattskyldig erhålla värdeminskingsavdrag enligt en frikostigare beräkningsgrund, står det honom fritt att till stöd för sina avskrivningsyrkanden förete avskrivningsplaner.

Under b. i den ifrågavarande anvisningspunkten upptagas vidare tvenne stycken med närmare bestämmingar av tillgångs varaktighetstid och anskaffningsvärde. Båda dessa stycken överensstämman i huvudsak med kommittéförslaget. I det sista stycket, som behandlar anskaffningsvärdet, har dock sista punkten avfattats i nära anslutning till de av industriförbundet m. fl.

samt kammarrätten framlagda förslagen. I dessas yttranden har föreslagits att de mera speciella regler, som avse övergång av rörelse från en till annan genom arv eller därmed likartat fång, skulle utgå, och att man skulle nöja sig med övriga, mera allmänt hållna föreskrifter. Det fall, varom här är fråga, är emellertid mycket vanligt förekommande, och det torde, där det föreligger, i brist på vägledande bestämmelser vara svårt för både beskattningsmyndigheter och de skattskyldiga att veta, huru de skola förfara. De regler, som härutinnan föreslagits av kommittén, förefalla naturliga och ändamålsenliga. De bibehållas fördenskull i författningstexten.

En avdelning c. upptager därefter regler för vissa speciella fall av avskrivning, och avdelningen inledes med en ingress, vari det heter, att värdeminskingsavdrag med större belopp än enligt reglerna under b. må åtnjutas i den mån sådant följer av dessa bestämmelser. Ingressen har samma innebörd som motsvarande stycke i kommittéförslaget men har fått en annan avfattning. Den där förekommande uppräkningsavdrag av fall torde böra göras uttömmande. I den av Sveriges industriförbund m. fl. samt kammarrätten föreslagna författningstexten ha ej alla dessa specialregler medtagits, utan hava de ansetts inbegripna i ifrågasatta mera allmänna formuleringar i övrigt. Därest fråga skall vara om en uttömmande uppräkningsavdrag av specialregler, är det emellertid givet, att alla sådana måste komma till särskilt uttryck, om man önskar, att de skola gälla. I förhållande till kommittéförslaget har bl. a. den ändring skett att ordningsföljden mellan andra och tredje styckena omkastats. I likhet med kommittéförslaget utgår den överarbetade texten från att de skatterättsliga avskrivningarnas anknytning till räkenskaperna i så stor utsträckning som möjligt är önskvärd, och att medgivande av rätt till avskrivning utöver den normala, såvitt ej annat följer av sakens natur, bör bindas vid räkenskaperna.

I det av Sveriges industriförbund m. fl. avgivna författningsförslaget har ifrågasatts upptagande av ett stadgande, enligt vilket ökning av värdeminskingsavdrag må kunna medgivas, där sådan i särskilt fall finnes skälig med hänsyn till rörelsens växlande resultat. Detta förslag har tillstyrkts av kammarrätten. Kommittén åter har, där ej fråga är om fri avskrivning, i sitt förslag medgivit dylika växlande avskrivningar endast till den som företer utredning om hur mycket som kvarstår i beskattningsavseende oavskrivet av anskaffningsvärdet; i sådana fall, då dylik skattskyldig i överensstämmelse med sina räkenskaper ett år gjort avdrag med mindre belopp än enligt värdeminskingsplanen, må han under senare år utöver avdrag enligt planen tillgodonjuta det resterande avdraget i den mån motsvarande avdrag då skett i räkenskaperna. Huruvida näringsorganisationerna och kammarrätten tänkt sig, att medgivandet av avdrag med hänsyn till rörelsens växlande resultat skulle kunna avse en nedskrivning till lägre värden än de verkliga, är ej fullt klart. Men förutsatt att något sådant ej åsyftats skulle i alla fall en dylik rätt att anordna avdragen innefatta en praktiskt taget fullständig frihet att inom ramen för en avskrivningsplan utnyttja avdragen under sådana år, då detta vore i beskattningsavseende förmånligast, utan att detta i något avseende betingades av vad som vore affärsmässigt påkallat. Kommitténs förslag i denna punkt innebär, att växlande avskrivningar inom ramen för avskrivningsplan medgivas i den mån sådana varit affärsmässigt betingade, d. v. s. gjorts i räkenskaperna. Den överarbetade texten i denna punkt överensstämmer i sak med kommittéförslaget men har fått en ändrad redaktionell utformning.

En i beskattningsnämndernas praxis mycket oklar fråga har gällt, huruvida skattskyldig ägde att ett senare år tillgodonjuta värdeminskingsavdrag,

som ett visst år ej kunnat vid beskattningen utnyttjas. Genom rättsfall från regeringsrätten blev det omsider klart, att i stort sett sådan rätt ej förelåg. Såsom ett särskilt önskemål har därefter från industrihåll framhållits, att en ändring härutinnan borde komma till stånd. Kommittén har föreslagit, att om skattskyldig, som företer utredning om hur mycket som kvarstår i beskattningsavseende oavskrivet av anskaffningsvärdet, icke kunnat vid beräkning av sin nettointäkt av rörelse utnyttja det enligt avskrivningsplan på visst år belöpande värdeminskningensavdraget, han skall få tillgodoräkna sig det resterande avdraget under senare år genom utsträckning i erforderlig mån av den i avskrivningsplanen antagna varaktighetstiden. I en övergångsbestämmelse har kommittén emellertid tillika föreslagit, att denna bestämmelse ej skall äga tillämpning å avdrag som belöpt å beskattningsår, för vilket taxering ägt rum före år 1933. Kammarrätten har, i anslutning till industriförbundet m. fl., i stället ifrågasatt en bestämmelse av innehåll, att om »den skattskyldige icke kunnat i beskattningsavseende utnyttja det på visst år belöpande värdeminskningensavdraget, så ock där eljest särskilda omständigheter därtill föranleda, må medgivande kunna lämnas den skattskyldige att i stället tillgodogöra sig avdraget för ett eller flera senare år».

Till stöd för detta ändringsförslag har anförts, bl. a., att det från såväl taxeringsmyndigheternas som de skattskyldigas synpunkt kunde vara fördelaktigt, att taxeringsmyndigheterna icke ovillkorligen hindras medgiva ifrågavarande avdrag på annat sätt än genom utsträckning av amorteringstiden. Ett skäl för att medgiva avdrag varom här är fråga endast genom utsträckning av värdeminskningensplanen torde vara, att just denna metod tidigare praktiskt tillämpats av vissa prövningsnämnder i sådana fall då dessa medgivit under förlustår outnyttjat avdrags åtnjutande ett senare år. En viss regel i ämnet synes också vara önskvärd för att hindra ett för statens och kommunens beskattningsunderlag skadligt godtycke. Kommittéförslaget är för de skattskyldiga såtillvida förmånligare än näringsorganisationernas och kammarrättens förslag, att enligt de senare förslagen möjligheten att tillgodonjuta avdragen i fråga skulle bli beroende av beskattningsmyndigheternas medgivande, medan enligt kommittéförslaget en verklig rätt tillerkännes de skattskyldiga. Det har ej syntts vara anledning att i detta senare avseende frångå kommittéförslaget. Däremot torde det vara riktigt, att det stundom även från beskattningsmyndigheternas utgångspunkter kan vara önskvärt att på ett tidigare stadium reglera restavdrag från tidigare år. Det torde knappats välla någon olägenhet att möjliggöra detta, därest möjligheten göres beroende av beskattningsnämndernas särskilda beprövande. Kommittéförslaget innehåller även en bestämmelse rörande frågan, i vilka fall skattskyldig skall anses hava kunnat utnyttja värdeminskningensavdrag. Industriförbundet m. fl. hava ansett en sådan bestämmelse överflödig, men kammarrätten har, visserligen ej enhälligt, föreslagit dess upptagande i lagtexten. Det är här fråga om ett i hög grad praktiskt spörsmål, och det torde vara mycket svårt att utan positiv föreskrift fastslå vad härutinnan gäller. Kommittéförslaget har därför följts vid överarbetningen. För att undanröja varje möjlighet till misstolkning har slutligen i ifrågavarande stycke införts en uttrycklig föreskrift, att i andra fall än det angivna på ett år i beskattningsavseende belöpande värdeminskningensavdrag, som den skattskyldige ej kunnat utnyttja vid beräkning av sin nettointäkt av rörelse, icke må göras ett följande år. Den övergångsbestämmelse, enligt vilken rätten att tillgodonjuta avdrag varom här är fråga så begränsats, att den ej avser beskattningsår för vilka taxering skett före år 1933, har i den överarbetade texten bibehållits.

Kommittén hade vidare föreslagit, att där skattskyldig företer tillförlitlig utredning, att värdet av tillgång varom fråga är nedgått avsevärt mer än

som motsvarar sammanlagda beloppet av tidigare verkställda och på året belöpande värdeminskingsavdrag, han må tillgodoräkna sig härav förärligt större avdrag än enligt avskrivningsplanen, i den mån sådant skett i räkenskaperna. Stadgandet, som innebär godkännande för visst fall av en helt annan princip än den för avskrivningar normala, men som i och för sig ej synes ägnat att väcka betänkligheter, kan vara av betydande värde för dem som ej åtnjuta rätt till fri avskrivning, exempelvis enskilda skeppsredare. I anslutning till ett uttalande av länsstyrelsen i Västmanlands län har emellertid sådan ändring gjorts, att avdraget i fråga visserligen ej behöver vara ovillkorligen bundet vid årets räkenskaper, men att genom det samma värdet å tillgången ej må nedbringas till lägre belopp än det bokförda värdet.

I den ifrågavarande avdelningen upptages slutligen i kommittéförslaget en bestämmelse om rätt till avdrag för s. k. överpris och merkostnad, därest sådant avdrag för beskattningsåret gjorts i räkenskaperna. Denna bestämmelse innebär, att i vissa fall tillgång må, även där fri avskrivningsrätt ej finnes, nedbringas under det verkliga värdet. I det av Sveriges industriförbund m. fl. avgivna yttrandet har dylikt stadgande ej medtagits. Kammarrätten har jämväl funnit det överflödigt samt till stöd för denna uppfattning anfört viss motivering. Det torde förhålla sig så, att enligt gällande lagstiftning även utan uttryckligt stadgande rätt till avdrag för överpris och merkostnad i viss utsträckning förefinnes, ehuru det är oklart, hur långt denna rätt sträcker sig. Det är emellertid att märka, att gällande avskrivningsregler äro synnerligen knapphändiga och att rätt vida tolkningsmöjligheter fördenskull stå till buds. Men det är ingalunda lika klart att med den mera detaljerade reglering av avskrivningsrätten, varom nu är fråga, en motsvarande tolkningsmöjlighet skulle stå öppen. I den norska lagstiftningen har en liknande avdragsrätt med särskild tanke på rederinäringen varit föremål för en tämligen ingående reglering i lagstiftningen. Då, såsom förut framhållits, den ifrågavarande avdelningen om extra avdrag anses böra innehålla en uttömmande uppräknig, har bestämmelsen medtagits i den överarbetade texten.

I punkt 3 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen har slutligen också upptagits en sista avdelning *d.*, däri avskrivningsspörsmålet regleras såvitt avser utrangering och försäljning av maskiner, inventarier m. m. I den av kommittén föreslagna lydelsen hade ej »utrangering» särskilt angivits; att även sådan avsetts framgår emellertid av formuleringen av 29 §. Omformulering av anvisningspunkten torde emellertid vara önskvärd. Det är i denna punkt som det, på sätt förut angivits, stadgats, att vid avyttring återbekomna avskrivna belopp inräknas i rörelseintäkten.

Punkt 4 av ifrågavarande anvisningar avser rätten till fria avskrivningar för aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag samt sparbank. Själva lydelsen av första stycket i denna punkt, vars realinnehåll väsentligen berörs redan i det föregående, har redaktionellt omarbetats i syfte att göra det tydligt att för fri avskrivning kräves ett, låt vara ej nödvändigtvis uttryckligt, medgivande av beskattningsnämnd. Den skattskyldige »berättigas» att åtnjuta fri avskrivning tills vidare. I andra punkten av stycket angivas de formella betingelserna för att skattskyldig skall komma i åtnjutande av fri avskrivning. Avfattningen anknuter f. ö. närmast till den av kommittén föreslagna. Såsom av det förut anförda framgår måste det anses vara en viktig förutsättning för den fria avskrivningsrätten, att viss utredning av den skattskyldige ställes till beskattningsnämndernas förfogande. Detta bör betonas i lagtexten. På Kungl. Maj:t bör det seder-

mera ankomma att utfärda nödiga formulär för deklarationsuppgifter m. m. Det erfordras vidare trygghet för att vid avyttring av tillgången möjligen uppkommande vinster ej skola undgå taxering. Detta innebär vissa krav såväl på räkenskaper som på företedd utredning. Om räkenskaperna fylla de i bokföringslagen uppställda villkoren på specifikation, bör i regel denna förutsättning föreligga, därest räkenskaperna eljest äro tillförlitliga. Däremot är det tydligt att så ej är fallet exempelvis om, såsom stundom lärer ske, indirekt avskrivning användes och en gemensam avskrivningsfond utan specifikation finnes för byggnader och inventarier. Trygghet för beskattning av framtida försäljningsvinster är den förutsättning, varpå den fria avskrivningsrätten i allmänhet vilar, varför denna punkt bör tillmätas stor vikt. Givetvis böra dock ej de skattskyldiga betungas med vidlyftigare uppgiftsskyldighet i detta avseende än som verkligen betingas av förhållandena.

Särskilt i samband med denna punkt ha flera hörda myndigheter uttalat sina farhågor för att beskattningsnämnderna ej skola visa sig vara i stånd att utöva den kontroll som är erforderlig. Emellertid är det, såsom kommittén framhållit, här ej egentligen fråga om någon ny uppgift för nämnderna; i huvudsak motsvarande kontroll erfordras redan enligt gällande bestämmelser. Vad som nu sker är att beskattningsnämndernas uppmärksamhet blir i särskild grad fäst å denna kontrolluppgift, och att vissa anvisningar rörande dess handhavande lämnas. Särskilda sådana böra enligt kommitténs mening utarbetas och ställas till taxeringsmyndigheternas förfogande. Det torde förtjäna understrykas, att det ej är skattelagarnas innehåll som gör att beskattningsnämnderna här ställas inför uppgifter av stundom invecklad beskaffenhet, utan affärslivets egen, av skattelagstiftningen oberoende struktur, till vilken beskattningsmyndigheterna enligt sakens natur ej kunna underlåta att taga hänsyn. Emellertid synes anledning föreligga att, såsom stundom föreslagits, taga under övervägande möjligheten att såvitt möjligt koncentrera deklaraionsgranskningen och taxeringen av mera betydelsefulla näringsföretag till vissa taxeringsnämnder i länen.

I samband med övergång till fri avskrivning uppstår spørsmål huru förfaras skall dels i det fall då avdrag vid beskattningen före övergången skett med mindre belopp än enligt räkenskaperna, dels i det fall då nämnda avdrag vid beskattningen varit större än enligt räkenskaperna. Det är rimligt, att den skattskyldige ej blir betagen möjligheten att efter övergången komma i åtnjutande av resterande avdrag av förra slaget, och det är självklart att i senare fallet den skattskyldige ej skall efter övergången få större sammanlagd avdragsrätt än som svarar mot anskaffningsvärdet. Ingendera av dessa synpunkter kan tillgodoses utan särregler. Kommittén har tänkt sig lösningen på i huvudsak det sätt, att avskrivningsplanen fortsättes även efter det övergång till fri avskrivning ägt rum, och att, när den tidpunkten inträder då avdragen äro slutamorterade i ena avseendet men ej i det andra, en skiljaktighet mellan avdragen vid beskattningen och i räkenskaperna får uppstå, tills jämvikt åter nås. I en övergångsbestämmelse har dock föreslagits, att den skattskyldige skall äga att, för vinnande av överensstämmelse mellan räkenskapernas värdeminskningensavdrag och avdrag som åtnjutas i beskattningsavseende, på en tidrymd av högst tre år i följd såsom intäkt fördela belopp, varmed avdrag enligt räkenskaperna sammanlagt understigit avdrag som beträffande taxeringar före den 1 januari 1939 medgivits vid beräkning av inkomst av rörelse. Av industriförbundet m. fl. samt kammarrätten har nu framhållits önskvärdheten av att dylika förhållanden vid övergång till fri avskrivning bliva så snart som möjligt slutlikvide-rade. Kammarrättens förslag innebär i huvudsak följande. Om den skatt-

skyldige före övergången erhållit större avdrag vid beskattningen än i räkenskaperna, skall skillnadsbeloppet tilläggas den skattskyldiges rörelseinkomst för det första räkenskapsår, för vilket fri avskrivning åtnjutes. Om den skattskyldige det önskar, må honom emellertid icke förmenas att fördela skillnadsbeloppet på nämnda beskattningsår och de två närmast följande åren. Beträffande avdrag, som hänföra sig till tiden före den nya lagstiftningens ikraftträdande, skall dock uppdelning på flera år kunna medgivas. I det motsatta fallet åter — då mindre avdrag erhållits vid beskattningen än enligt räkenskaperna — skall den skattskyldige få tillgodoräkna sig restavdraget antingen, om så finnes skäligt, i dess helhet under det första beskattningsåret eller enligt särskild avskrivningsplan avseende en tid av högst tio år. Det torde ovedersägligen få anses önskvärt att de från tiden före övergången oreglerade förhållandena bliva så snart som möjligt uppklarade, och det ligger nära till hands att i det väsentliga biträda det förslag, som av kammarrätten framlagts. När det gäller att efter övergången tillgodoräkna sig resterande avdrag från den gångna tiden, synes dock den rätt, som skattskyldig under alla omständigheter skall kunna påfordra, lämpligen kunna bestämmas på det sätt kommittén tänkt sig, d. v. s. till ett åtnjutande av avdragen enligt värdeminskingsplan, när tillgången i räkenskaperna slutamorterats, medan möjligheten att få åtnjuta avdragen i annan ordning blir beroende av beskattningsnämnds medgivande. Härigenom torde kunna undvikas risken att genom en obligatorisk uppdelning på kortare tid av den extra avdragsrätt, varom här är fråga, beskattningsunderlaget skall, låt vara i undantagsfall, utsättas för alltför starka påfrestningar. Såsom kammarrätten anfört lärer också böra gälla, att om sådant avdrag, som upptages i tioårsplan varom här är fråga, ej kan utnyttjas under något år, detta avdrag icke skall kunna tillgodoföras honom för senare år. Vad angår förslaget att, där avdrag vid beskattningen erhållits med större belopp än enligt räkenskaperna, skillnaden skall inom viss kort tid efter övergången till fri avskrivning obligatoriskt tagas till beskattning, torde väl efter bl. a. näringsorganisationernas tillstyrkande anledning saknas att motsätta sig detsamma, då en sådan bestämmelse från beskattningsmyndigheternas synpunkt i regel torde böra betraktas som fördelaktig. Dock synes till förekommande av missbruk, som kunde tänkas vara att i vissa fall befara, den inskränkningen böra stadgas, att, om belopp, varom nu är fråga, för något av de år då dess tilläggande till inkomsten ifrågakommer, skulle helt eller delvis undandragas beskattning genom avdrag som eljest ej kunde utnyttjas, beloppet skall i stället uppföras såsom intäkt för det första år, då dylikt förhållande ej föreligger.

I samband med övergång till fri avskrivning skall utredning företes om vad som återstår i beskattningsavseende oavskrivet av anskaffningsvärdet. Den utredning, varom här är fråga, är i huvudsak av samma beskaffenhet som den, vilken redan nu måste företagas vid uppläggande av avskrivningsplaner i allmänhet. På sätt av kommittén föreslagits och av kammarrätten tillstyrkts ha emellertid efter övergång till fri avskrivning ej sådana på tidigare år belöpande avdrag ansetts böra få tillgodonjutas, som på grund av att de hänfört sig till förlustår eller år med låga inkomster ej kunnat vid beskattningen utnyttjas. De avdrag som efter övergång till fri avskrivning skola få tillgodoräknas utöver räkenskapernas bli alltså i stort sett sådana sparade avdrag, som den skattskyldige ej fått vid taxeringen tidigare åtnjuta eller som han med hänsyn till för honom vedertagen avdragsberäkning ej tillgodonjutit, fastän inkomsten skulle förslagit därtill. Den formulering som givits åt stadgandet i fråga är f. ö. sådan, att den ej innebär en positiv föreskrift om att de eller de avdragen *skola* få tillgodoräknas efter övergången, utan endast en förklaring att avdragens framtida bindande vid räkenska-

perna ej utgör hinder att tillgodonjuta ifrågavarande sparade avdrag, om dessa eljest äro behöriga; därjämte innefattar stadgandet förbud att efter övergången tillgodonjuta avdrag som belöpa på förlustår och andra år, då avdragen ej kunnat utnyttjas. Är åter fråga om det fall, då ett belopp skall efter övergång till fri avskrivning tilläggas den skattskyldiges inkomst, synes i analogi med det anförda böra stadgas, att den skattskyldige skall anses hava vid tidigare beskattning tillgodoräknats även sådant på tidigare år enligt avskrivningsplan belöpande värdeminskningensavdrag, som han ej kunnat utnyttja. Den av kammarrätten föreslagna formuleringen torde få anses utgå från att en uppskattning med utgångspunkt från anskaffningsvärdena skall ske av tillgångarnas i beskattningsavseende satta värden, och att vid denna beräkning avdrag skall ske för å vederbörande beskattningsår belöpande värdeminskningensavdrag, vare sig sådant kunnat vid taxering utnyttjas eller ej. En dylik avfattning förefaller i vissa avseenden tilltalande. Mot densamma synes emellertid kunna anföras, att den väl kategoriskt förutsätter klarhet om vilka värdeminskningensavdrag som för den gångna tiden belöpt å varje beskattningsår. Där den skattskyldige tillämpat växlande avskrivningsprocent, kan det, framför allt om vederbörande ej lägger upp värdeminskningensplan med antaganden för den gångna tiden, vara svårt att konstatera vilka avdrag som belöpt på varje år. I allmänhet är för det nu ifrågavarande ändamålet ett sådant konstaterande överflödigt. Endast för förlustår och andra sådana år, då avdraget ej kunnat vid beskattningen helt utnyttjas, blir det väl erforderligt att göra ett antagande om vilket avdrag som skall anses ha belöpt på året. För övriga fall är det, åtminstone i regel, tillräckligt att konstatera beloppet av skillnaden mellan de i räkenskaperna gjorda och vid beskattningen åtnjutna avdragen.

Vad härefter angår den tekniska utformningen av de bestämmelser, som avse ändringen av inkomstbegreppet, har i den överarbetade texten i betydande grad anknytning skett till den avfattning som föreslagits av Sveriges industriförbund m. fl. samt kammarrätten. Detta innebär bl. a., att en del av de påpekanden, som enligt kommittéförslaget intagits i anvisningarna till 35 §, överflyttats till anvisningarna till 28 § kommunalskattelagen. Sistnämnda anvisningar hava även i viss mån utökats genom införande av ett uttalande om vad som gäller beträffande patenträtter och liknade tidsbegränsade rättigheter. Då för dylika rättigheter de normala avskrivningsreglerna, som avses i punkt 3 av anvisningarna till 29 §, bliva gällande, kommer även att beträffande dem tillämpas det nya inkomstbegrepp, som fastställs för fysiska personer, d. v. s. vid avyttring återbekomna förut avskrivna belopp skola beskattas.

I Sveriges redareförenings samt kommerskollegiets remissvar har uttalats önskvärdheten, att för sjöfartens vidkommande måtte upptagas den av bolagsskatteberedningen på sin tid för tillgångar i rörelse i allmänhet föreslagna regeln om uppskov med beskattningen av ersättning på grund av försäkring tills den använts för anskaffande av annan likartad egendom. Ett villkor för uppskov skulle vara att den skattskyldige avlämnade viss förbindelse och eventuellt också att viss säkerhet bleve ställd. I sitt yttrande över bolagsskatteberedningens betänkande avstyrkte kammarrätten detta förslag såsom alltför betungande vid taxeringen, och kammarrätten har nu i sitt yttrande över skattekommitténs betänkande uttalat sin tillfredsställelse över att förslaget ej av kommittén upptagits. Kommittén har i sitt betänkande medgivit, att vid extraordinära konjunkturet ett stadgande av angivet innehåll kunde innebära den mest rationella lösningen av sådana svårigheter som stadgandet avsåg att möta, men förmenat att det i så fall

ej borde vara uteslutet att genom tillfällig lagstiftning gällande för viss tid införa ett dylikt stadgande. Sveriges redareförening och kommerskollegium hava ifrågasatt, att stadgandet borde utvidgas att avse även belopp som inflöte genom försäljning av fartyg.

Sjöfartsnäringsen företer onekligen vissa säregna drag, som ej göra det orimligt med en speciell behandling i beskattningsavseende. Detta sammanhänger främst dels därmed att näringen i fråga arbetar med ett fåtal jämförelsevis mycket dyrbara inventarier, vilka ofta äro underkastade starka värdefluktuationer, dels därmed att konjunkturen för denna näring förete särskilt starka växlingar. För flertalet fall torde visserligen de här förut omnämnda avskrivningsreglerna vara tillfyllest för att giva rederinäringsen en rätt betydande rörelsefrihet beträffande avskrivningar, även i de fall där fri avskrivning ej medgives. Det torde emellertid inom rederinäringsen vara tämligen vanligt med bolag, som äga endast ett fartyg. Om ett sådant bolag tillhörigt fartyg förliser och ett högt försäkringsbelopp utfaller, blir detta bolags formella — men visserligen ej reella — årsvinst mycket stor, såvida ej bolaget har tillfälle utnyttja vinsten till en mera betydande avskrivning. Har ej ett nytt fartyg hunnit anskaffas, saknas denna möjlighet. När ett nytt fartyg eventuellt ett senare år förvärvas, saknas å andra sidan i regel inkomst, som då kunde möjliggöra en större avskrivning. I sådant fall synes det vara sakligt berättigat, att intäkten tages till beskattning det år, då det nya fartyget anskaffas. Det synes också vara möjligt att beträffande försäkringsbelopp för förlorade fartyg vidtagna en anordning i syfte att möjliggöra ett sådant resultat. Med hänsyn till det begränsade område det här är fråga om synes det knappast nödvändigt med så omständliga regler som föreslogos av bolagsskatteberedningen. I stället torde kunna ordnas så, att i den mån utfallande försäkringsbelopp för förlorat fartyg överstiger fartygets i beskattningsavseende gällande värde, rätt stadgas att taga detta belopp till beskattning för inkomståret eller något av de följande två åren eller fördelat på dessa tre år. Dock bör beskattningen ej uppskjutas längre än tills vederbörande tillgång, som ersätter den gamla, anskaffas. Ett sådant förfaringsätt blir i tillämpningen enklare än det av bolagsskatteberedningen föreslagna. Det innebär emellertid en större frihet för den skattskyldige än beredningens förslag. Det blir ej ens uteslutet att intäktsbeloppet kan helt eller delvis undgå beskattning därför att något av de tre åren blir förlustår, då intäkten konsumeras av förlusten. Med hänsyn till de speciella konjunkturförhållandena för sjöfarten och då förhandsspekulationer genom anordningens utnyttjande torde vara uteslutna, eftersom fråga är endast om försäkringsbelopp, kan det väl anses att denna konsekvens ej bör utgöra tillräcklig anledning att underkänna förslaget. Det torde även utan särskilt stadgande få anses självklart, att om bolaget skulle upplösas utan att nytt fartyg anskaffas, beskattning bör ske senast för det år då upplösningen äger rum. Där emot synas betänkligheter möta att förorda ifrågavarande bestämmelses tillämpning, där fråga är om ersättning för försålt fartyg. En dylik utvidgning skulle kunna föranleda missbruk.

De föreslagna reglerna om avskrivning å patenträtter o. dyl. giva ej anledning till något särskilt uttalande. På sätt kammarrätten föreslagit synes emellertid klausulen att giltighetstiden utgör tillgångens varaktighetstid kunna utgå.

Beträffande värdeminskning å aktier och liknande tillgångar har kommittén föreslagit ett stadgande, som enligt vad i motiven anföres avser att i huvudsak återgiva innebörden av gällande rätt. I det av industriförbundet m. fl. avgivna utlåtandet har emellertid gjorts gällande, att stadgandet innefattar mera inskränkta avskrivningsmöjligheter än som medges enligt praxis.

Kammarrätten har förklarat sig ej kunna vitsorda, att det av kommittén föreslagna stadgandet riktigt återger gällande rätt, och har föreslagit att stadgandet måtte utgå. Det torde vara mest praktiskt att följa detta kammarrättens förslag såtillvida, att den i anvisningspunkten angivna tolkningsnormen utgår. Det synes vara av visst värde med ett påpekande att den huvudsynpunkt som i detta sammanhang bör anläggas är skillnaden mellan kapital- och driftförlust. Att ett uttalande i dylik riktning ej innebär någon inskränkning i förhållande till gällande rätt, sådan denna rätteligen bör tolkas, torde vara ovedersägligt.

I avseende å värdeminskning å byggnader kan i huvudsak hänvisas till vad ovan yttrats rörande denna fråga. Emellertid synes i ett speciellt avseende ändring av kommittéförslaget i denna punkt vara påkallad, nämligen i fråga om maskiner och andra inventarier, som ingå i värdet av byggnad. Enligt förslaget hade frågan, i vad mån avskrivningsreglerna för inventarier eller avskrivningsreglerna för byggnad böra tillämpas, gjorts helt beroende av huruvida deras värde vid fastighetstaxering redovisats såsom särskilt maskinvärde eller ej. Såsom länsstyrelsen i Kalmar län påpekat är emellertid en så fullständig sammankoppling av fastighetstaxerings- och avskrivningsreglerna knappast möjlig, bl. a. på den grund att vid olika fastighetstaxeringar olika redovisningar av maskinerna kunna förekomma samt att avskrivning kan ifrågakomma även beträffande nyinköpta maskiner m. m., innan hänsyn till dem kunnat tagas vid någon fastighetstaxering. Att i förevarande avseende redovisningen såsom särskilt maskinvärde bör vara i princip grundläggande för uppdelningen i fråga om avskrivningar, synes bäst överensstämma med grunderna för lagstiftningen rörande särskilt maskinvärde. Eftersom avskrivningsreglerna i fråga om inventarier — i synnerhet för skattskyldiga med fri avskrivning — medge större avskrivningsmöjlighet än i fråga om byggnader och det är av vikt att, om detta skett, försäljningsvinster i vederbörlig omfattning bliva beskattade, synes det vara en naturlig regel, att vad som en gång hänförts till inventarier även i fortsättningen behandlas såsom sådana. Uppenbarligen kan härav nödvändiggöras en uppskattning vid inkomsttaxeringen av huru stor del av byggnadsvärdet som belöper å tillgångar vilka i avskrivningsavseende behandlas såsom inventarier. Detta torde dock ej behöva ställa sig alltför svårt, då man i varje fall enligt numera gällande lagstiftning om särskilt maskinvärde känner *vilka* inventarier som dit hänföras, detta i motsats till förhållandet enligt äldre lagstiftning. Om tillgång, som ej inbegripes i särskilt maskinvärde, vid tidigare taxeringar inräknats i sådant och sålunda i avskrivningsavseende hänförts till inventarier, men den för tillgången tillämpade avskrivningsprocenten varit jämförelsevis liten, kan det dock tänkas inträffa att det är både i det allmänna och den skattskyldiges intresse, att tillgången även i avskrivningsavseende överföres till byggnaden. I dylika fall bör det vara möjligt för beskattningsnämnd att i samförstånd med den skattskyldige besluta om sådant överförande. Där fråga är om inkomst av annan fastighet sker ju i regel avdragsberäkningen, även för inventarier, efter tämligen summariska regler. Det synes naturligt att där låta fastighetstaxeringen bli mera bindande för avskrivningsmetoden. Endast om beskattningsnämnd i samförstånd med den skattskyldige beslutar undantag, synes här avsteg från fastighetstaxeringens uppdelning böra få ifrågakomma såtillvida, att vad som en gång varit inräknat i särskilt maskinvärde men sedermera ej inräknas i sådant värde, må alltför jämt vid avskrivningar behandlas såsom inventarier.

Avskrivningsreglerna beträffande substansminskning vid tillgodogörande av naturtillgångar överensstämma med kommittéförslaget. Av Jukkasjärvi kommun, inom vars område malmbrytning i stor skala förekommer, har vis-

serligen uttalats önskemålet att ifrågavarande avdragsrätt skulle bindas vid räkenskaperna. Detta skulle emellertid innebära en ändring och inskränkning i vad som redan nu gäller; en sådan ändring skulle tillika innefatta ett avsteg från de beträffande värdeminskningsavdrag i fråga om inventarier tillämpade reglerna. Frågan skulle ligga annorlunda till, om fri avskrivning medgäves för substansminskning. På sätt kommittén uttalat synes det emellertid böra i deklarationerna angivas, hur stor del av anskaffningsvärdet för naturtillgång som kvarstår i beskattningsavseende oavskriven.

Förslaget till ändrad lydelse av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen är lika med kommittéförslaget.

Departements-
chefen.

Enligt äldre uppfattning har det affärsmässiga vinstbegreppet ej haft någon avgörande betydelse för inkomstberäkningen vid skattetaxeringarna. Av praktiska skäl har visserligen till utgångspunkt vid denna beräkning tagits den i ett företags bokslut redovisade vinsten, men genom tillägg och avdrag av olika slag har siffran i olika avseenden justerats. Det belopp som legat till grund för skattens beräkning har således ofta kommit att avsevärt skilja sig från den bokföringsmässiga vinsten.

I mån som samhällsuppgifternas ökade omfattning föranledde en fortgående stegring av skatterna, blev småningom beskattningsmyndigheternas benägenhet att verkställa justeringar mindre. Särskilt i fråga om den för vinstberäkningen mycket betydelsefulla värdesättningen av varulager blev det alltmer ovanligt att avsteg gjordes från räkenskaperna. Genom 1928 års skattelagstiftning blev slutligen i lagen inskrivet, att endast om särskilda omständigheter därtill föranleda, räkenskapernas lagervärdering skall vid beskattningen frångås. På samma gång som denna utveckling ägde rum försköts allt mer uppfattningen hos allmänheten i den riktningen, att man vid beskattningen hade att utgå från det affärsmässiga vinstbegreppet. Av beskattningsmyndigheterna verkställda justeringar särskilt av de avskrivningar, som rörelseidkarna gjort i sina räkenskaper, kommo såsom en följd därav ofta att betraktas som en kritik av vederbörandes rent affärsmässiga åtgöranden. Att praxis ej kommit att i större utsträckning än som skett godkänna affärsföretagens avskrivningar har närmast sammanhängt därmed att beviljandet av avdrag överstigande den verkliga värdeminskningen kan komma att betyda en obehörig skattebefrielse, enär vinst på avyttring av inventarier, byggnader m. m. beskattas endast om förutsättningarna för skattepliktig realisationsvinst föreligga; detta gäller även sådan vinst som egentligen endast innebär ett återbekommande av förut avskrivna belopp.

Emellertid har det från representanter för näringslivet sedan länge påyrkats, att även beträffande värdeminskningsavdragen en starkare anknytning vid beskattningen måtte ske till vad som vore påkallat ur affärsmässiga synpunkter. Olika offentliga utredningar hava också blivit verkställda i syfte att klarlägga, i vad mån en reform i dylik riktning vore möjlig och lämplig. Vid dessa utredningar har det genomgående ansetts uteslutet att i princip

utvidga avskrivningsrätten, ifall sådana en gång avskrivna belopp, som vid avyttring återbekommas, lämnas obeskattade. En i huvudsak helt fri avskrivningsrätt har ansetts kunna ifrågakomma endast under förutsättning att vinster på försäljning av de tillgångar avskrivningarna avse alltid i sin helhet behandlas såsom inkomst av rörelse. När det gäller att taga ställning till hur långt avskrivningsrätten borde sträcka sig har därför en huvudfråga blivit, i vad mån inkomstbegreppet sålunda kunde och lämpligen borde utvidgas. Men därjämte ha överbäganden av annat slag varit nödvändiga. Hänsyn måste exempelvis tagas till statens och kommunernas behov av ett någorlunda jämnt beskattningsunderlag. En friare avskrivningsrätt kan enligt sakens natur medföra uppskov med beskattningen, men det måste tillses, att ett dylikt uppskov ej kommer att betyda ett definitivt undandragande av inkomst från sådan beskattning, som ej kan eftergivas, därest man vill upprätthålla kravet på jämlikhet i beskattningen och undvika att vissa skattskyldiga obehörigen gynnas på andras bekostnad.

Av skattekommittén förebragta utredningar och förslag i avskrivningsspörsmålet ha betingats därav att sådana anmärkningar framställts mot tidigare förslag i ämnet att dessa ej kunnat godkännas. Förslaget innebär för alla rörelseidkare en viss uppmjukning av gällande regler om värdeminskningssavdrag å maskiner, inventarier och likartade tillgångar, men innehåller å andra sidan också en föreskrift att, om avskrivna belopp återbekommas vid avyttring, de då skola beskattas. Det antages, att tillkomsten av en dylik beskattningsmöjlighet skall bidra till en mindre restriktiv tillämpning av avskrivningsreglerna än den som för närvarande är gängse. Aktiebolag, ekonomiska föreningar, ömsesidiga försäkringsbolag och sparbanker skola enligt förslaget få rätt till en i huvudsak fri avskrivning å inventarier m. m., bunden vid räkenskaperna, därest företagen uppfylla vissa villkor i avseende å räkenskapernas beskaffenhet, företedda utredningar m. m. Å andra sidan skola för nämnda skattskyldiga alla vinster å försäljning av tillgångar varom nu är fråga i sin helhet beskattas oavsett tiden för innehavet av tillgångarna o. s. v. Om särskilda omständigheter därtill föranleda skola dock enligt kommittéförslaget räkenskapernas avskrivningar kunna frångås. Beträffande patenträtter och tidsbegränsad goodwill föreslås för samtliga skattskyldiga en uppmjukning av samma omfattning som beträffande inventarier för dem som ej ha fri avskrivningsrätt. Rörande värdeminskning å aktier innehåller förslaget en bestämmelse, som antagits i huvudsak överensstämma med gällande rätt. Vad angår byggnader ifrågasättes av kommittén ingen principiell utökning av den nu gällande avdragsrätten men göres ett uttalande, däri framhålles att nu i beskattningspraxis medgivna värdeminskningssavdrag stundom kunna antagas vara även enligt gällande skattelagstiftning otillräckliga vid numera rådande förhållanden. Beträffande substansminskning å naturtillgångar o. dyl. upptager förslaget i huvudsak nuvarande bestämmelse.

Detta i remissyttrandena i huvudsak välvilligt mottagna förslag kan jag för min del i allt väsentligt förorda. Vid mitt ståndpunktstagande till frå-

gan har jag beaktat den utveckling, som på senare tid ägt rum i praxis på ifrågavarande område, med en ökad förfarenhet rörande de tekniska utredningar varav behov uppkommer och en vidgad insikt om avskrivningarnas innebörd. Såvitt jag kunnat bedöma, innefattar kommittébetänkandet ett värdefullt material för ytterligare belysande av härmed sammanhängande spörsmål. Ökad trygghet för en riktig tillämpning skulle sannolikt vinnas, därest, på sätt från ett par håll ifrågasatts, en centralisering av taxeringsarbetet rörande större näringsföretag sker till för ändamålet särskilt kvalificerade taxeringsnämnder. Det synes kunna förväntas, att det föreliggande förslagets genomförande skall verksamt bidra till näringslivets konsolidering och dess förmåga att vid sämre konjunkture bereda sysselsättning åt sina anställda.

I åtskilliga yttranden har uttalats önskemål om ett omedelbart upptagande till ytterligare utredning av frågan om byggnadsfastigheternas och ej minst bostadsfastigheternas behandling i beskattningsavseende. Jag underskattar ingalunda vikten av detta spörsmål, men kan ej antaga att mera betydelsefulla resultat av en sådan utredning äro att vänta, förrän klarare linjer än de nu förefintliga uppdragits för ett riktigt handhavande av fastigheternas ekonomi i allmänhet. Det torde emellertid ankomma på kommunalskatteberedningen att från sina utgångspunkter uppmärksamma spörsmålet.

Vad angår avskrivningsfrågans detaljer och lagtextens utformning har jag, på sätt av det föregående framgår, låtit finansdepartementets skatteberedning med ledning av de inkomna yttrandena företaga en överarbetning av kommittéförslaget. Den överarbetade författningstexten visar i förhållande till nämnda förslag, förutom en formell omredigering, även vissa sakliga ändringar. De viktigaste äro följande. Såvitt angår maskiner och andra inventarier ifrågasattes en viss uppmjukning av bestämmelsen om tillgodonjutande av värdeminskningsskatt, som vid tidigare taxeringar ej kunnat utnyttjas, samt ändring av reglerna om övergång till eller från fri avskrivning. Rörande ersättningsbelopp, som utfaller på grund av försäkring av förlorat fartyg, beredes möjlighet till uppskov med beskattningen under ett par år, i avvaktan på att nytt fartyg anskaffas i stället för det förlorade. I anvisningspunkten rörande värdeminskning å aktier har utläggningen om de fall i vilka kapitalförlust skall anses föreligga strukits. I fråga om byggnader i rörelse gives rätt till avdrag vid utrangering, därest utredning föreligger om anskaffningsvärdet och förut vid beskattningen medgivna värdeminskningsskatt, varjämte beträffande såväl byggnader i rörelse som byggnader tillhörande förvärvskällan »annan fastighet» den av kommittén föreslagna anknytningen till fastighetstaxeringens maskinvärde försetts med vissa undantagsbestämmelser. Rörande motiven till dessa ändringsförslag får jag hänvisa till den förut återgivna promemorian. Jag finner mig kunna tillstyrka dessa ändringar i kommittéförslaget och föreslår, att författningstexten även i övrigt upptages i propositionen i det överarbetade skick vari den nu föreligger.

Beträffande frågan om värdesättning av försäkringsinrättningars och kreditinrättningars obligationer m. m. anser jag mig böra biträda kommittéförslaget, som härutinnan blivit i det närmaste enhälligt tillstyrkt. Förslaget överensstämmer i detta hänseende med det allmänna betraktelsesätt som bl. a. tagit sig uttryck i gällande regler om värdering av varulager m. m. Att såsom från något håll ifrågasatts vid lagstiftningens utformande bygga på ett antagande rörande utvecklingen av det rådande ränteläget synes mig knappast tillrådligt. Vad särskilt angår sparbankerna — vilka jämte försäkringsinrättningarna närmast beröras av förslaget — bör, såsom kommittén framhållit, i detta sammanhang ej heller förbises, att för dem föreslås en rätt avsevärd höjning av skattesatsen, vilket ökar vikten av att vinsterna äro affärs-
mässigt beräknade.

Beskattningen av Svenska penninglotteriet aktiebolag och aktiebolaget Tipstjänst.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla jämväl frågan om beskattningen av *Svenska penninglotteriet aktiebolag* och *aktiebolaget Tipstjänst*. Denna fråga har icke upptagits av kommittén utan behandlats i en särskild inom finansdepartementet utarbetad promemoria av den 17 februari 1938.

Beträffande *Tipstjänst* lämnas i promemorian följande redogörelse:

Enligt förordning den 7 juni 1934 (nr 237) angående vadhållning i samband med tävlingar må i samband med kapplöpning eller annan tävlan vadhållning medelst totalisator eller på annat därmed jämförligt sätt ej för allmänheten anordnas med mindre Kungl. Maj:t därtill lämnat tillstånd. Dyligt tillstånd har meddelats Tipstjänst, som konstituerades den 4 oktober 1934. Bolagets aktiekapital utgör 45,000 kronor; aktierna innehavas av enskilda personer. Med hänsyn till fordran å koncession och föreskriven rätt för Kungl. Maj:t att delvis tillsätta bolagets styrelse kan staten anses hava ett bestämmande inflytande i bolaget. Av bolagets årsvinst skola tio procent avsättas till reservfond. Sedan fonden uppgått till ett belopp av 50,000 kronor, skall vidare avsättning av årsvinsten upphöra. Nedgår fonden under 50,000 kronor skall avsättning till densamma ånyo upptagas. Maximiansättning till reservfonden skedde efter bolagets första verksamhetsår. Av bolagets vinst må högst fem procent å aktiekapitalet utdelas till aktieägarna (kumulerad utdelning). Vad som återstår av årsvinsten efter avsättning till reservfond, lämplig skattereserv och utdelning till aktieägare skall användas efter Kungl. Maj:ts bestämmande, huvudsakligen till idrottens befrämjande. Bolagets rörelse bedrivs från fast driftställe i Stockholm. Tippningsinsatserna erläggas till ombud å ett stort antal orter inom landet. Bolagets vinst uppgick för tiden den 4 oktober 1934—den 30 juni 1935 till 2,048,547 kr. 13 öre och för verksamhetsåret den 1 juli 1935—den 30 juni 1936 till 6,556,546 kronor 37 öre. Dessa vinstbelopp hava i Stockholm taxerats till kommunal inkomstskatt och kommunal progressivskatt. Bolaget har dock anfört besvär över taxeringarna under förmenande att skattskyldighet före-

låge endast för belopp motsvarande utdelningen å aktiekapitalet. Dessa besvär äro beroende å kammarrättens prövning. Jämlikt dessa taxeringar har bolaget under 1937 erlagt kommunalskatt i Stockholm med 213,505 kronor 12 öre, därav 76,837 kronor i kommunal progressivskatt och 6,556 kronor 76 öre till Kungsholms församling, samt till betalning för 1938 blivit påfört i kommunalskatt i Stockholm 685,814 kronor 33 öre, därav 245,870 kronor i progressivskatt och 23,603 kronor 54 öre till Kungsholms församling. Bolagets vinst för tiden den 1 juli 1936—den 30 juni 1937 uppgick till 8,732,540 kronor 1 öre, vilken vinst 1938 torde taxeras till kommunal inkomstskatt och kommunal progressivskatt i Stockholm samt föranleda inbetalning av skatt under 1939 till Stockholms stad med omkring 900,000 kronor och till Kungsholms församling med omkring 30,000 kronor.

Beträffande lotteribolaget har förslag om detsammans inrättande framlagts i propositionen till årets riksdag nr 24 angående penninglotteriväsendet. Enligt förslaget skall förvaltningen av penninglotteriet uppdragas åt ett särskilt under statens medverkan stiftat aktiebolag, Svenska penninglotteriet aktiebolag, med säte i Stockholm. Aktiekapitalet skall fastställas till lägst 50,000 och högst 150,000 kronor samt, så långt lagen tillåter, innehavas av staten. För distribution och försäljning av lottsedlarna skall bolaget anställa ombud i tillräcklig utsträckning för att lottsedlarna bekvämt skola kunna tillhandahållas allmänheten i alla viktigare orter i landet. För en årsomslutning, motsvarande den största av de lotteriplaner, som av bolaget tills vidare skulle få tillämpas, skulle behållningen kunna beräknas till något över 16,250,000 kronor. Bolagets årsvinst skall, sedan i lag föreskrivet belopp avsatts till reservfond, i första hand användas för avsättning till en särskild garantifond. Sedan garantifonden uppgått till ett belopp av 500,000 kronor, skall vidare avsättning till densamma upphöra. Nedgår garantifonden under 500,000 kronor, skall avsättning därtill ånyo vidtagas. Av de till utdelning tillgängliga vinstmedlen må årligen till aktieägarna utdelas högst fyra procent å aktiekapitalet (kumulerad utdelning). Årsvinsten skall, sedan de föreskrivna avsättningarna skett och medel till utdelning å aktiekapitalet avsatts, oavkortad ställas till Kungl. Maj:ts förfogande. Bolagets verksamhet skall börja 1939. I fråga om förslagets innehåll i övrigt torde jag få hänvisa till propositionen nr 24.

I det sakkunnigbetänkande (statens off. utr. 1937: 4), som legat till grund för proposition nr 24, ha de sakkunniga förutsatt, att bolaget skulle i huvudsak fritagas från skatt. De sakkunniga ha härom anfört bland annat:

»Ingen som helst inkomstskatt utgår för övrigt av några nuvarande svenska lotteriföretag. Även om det för statsverkets vidkommande väl kan anses likgiltigt, om dess inkomster av lotteriföretaget till någon del komme att utlagas i form av inkomstskatt i stället för att efter andra normer utgå av företagets behållning, synes det dock sakkunniga vara principiellt riktigare och för lotteriet mera praktiskt, om dess inlevereringar till staten få beräknas efter såvitt möjligt enhetliga grunder. Ännu mindre anse sig sakkunniga kunna förorda en anordning, som komme att medföra skyldighet för lotteriföretaget att erlægga kommunal inkomstskatt, en skatt, som dessutom enligt nu gällande bestämmelser komme att helt tillfalla en enda kommun, Stockholm.

Erfarenheterna av Tipstjänsts taxering tyda emellertid på, att det av oss nu ifrågasatta aktiebolaget med för närvarande gällande skattebestämmelser sannolikt skulle bliva underkastat såväl statlig som kommunal inkomstskatt och detta säkerligen till högst betydande belopp. På grund av vad sålunda anförts vilja sakkunniga hemställa, att det lotteriaktiebolag, som med anledning av förevarande förslag må komma till stånd, genom uttryckligt stadgande i skattelagarna i allt väsentligt fritages från inkomstskatt till stat och kommun. Endast å den del av inkomsten, som avsättes till reservfond eller utdelas till aktieägarna, synes skatt lämpligen kunna utgå.»

Departementspromemorian utmynnar i två alternativa förslag. Enligt det ena förslaget, alternativ A, skulle i 30 § 4 mom. kommunalskattelagen införas bestämmelse att för vardera av Tipstjänst och lotteribolaget skulle nettointäkten av verksamheten, där den enligt förut i lagen meddelade bestämmelser skulle beräknats till högre belopp, anses utgöra för Tipstjänst ett belopp motsvarande 12 procent å summan av bolagets aktiekapital och reservfond samt för lotteribolaget 12 procent å summan av bolagets aktiekapital, reservfond och garantifond. I följd av hänvisningen i 2 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt bleve vid detta alternativ bestämmelsen i kommunalskattelagen tillämplig även beträffande den statliga beskattningen.

Enligt det andra förslaget, alternativ B, skulle fullständig skattefrihet föreskrivas beträffande de båda företagens rörelseinkomster, varom stadgande finge införas i 53 § kommunalskattelagen och i 7 § statsskatteförordningen.

Lagstiftningen syntes böra träda i kraft den 1 januari 1939.

Såsom motivering för förslagen anföres i departementspromemorian:

De vinster, som redovisas av Tipstjänst och det föreslagna lotteribolaget, kunna icke anses jämförliga med de å rörelser i allmänhet uppkommande vinster, vilka tagas till beskattning i rörelsekommunerna, utan få till största delen betraktas som monopolvinster, möjliggjorda genom den statliga regleringen av ifrågasvarande verksamhetsområden. Grund för en kommunal beskattning av dylika vinster saknas. Även vad statsbeskattningen angår synes det mest fördriktigt att ej beskatta sådana monopolvinster utan låta dessa direkt inflyta till staten.

Den omständigheten att kommunalskattefrågan i dess helhet är under utredning inom kommunalskatteberedningen torde icke utgöra hinder mot att redan nu upptaga frågan om Tipstjänsts och lotteribolagets skattskyldighet. Det måste anses angeläget, att den oegentlighet, som den nuvarande kommunala beskattningen av Tipstjänst innebär, snarast undanröjes samt att frågan om lotteribolagets skattskyldighet blir från början klarlagd.

Det förut sagda leder närmast därhän, att företagen i fråga böra fritagas från kommunal skattskyldighet för största delen av vinsten, men att kommun, varest företagens rörelse utövas från fast driftställe, bibehålles vid rätten att beskatta sådan del av vinsten, som kan anses icke utgöra monopolvinst. Det synes emellertid svårt att på ett objektivt sätt bestämma denna senare del av vinsten. Att, på sätt enligt gällande lagstiftning skett i fråga om tobaksmonopolet och rusdrycksförsäljningsbolagen, härvid utgå från omsättningen förefaller mindre lämpligt med hänsyn till den säregna arten av Tipstjänsts och lotteribolagets verksamhet. Vill man söka en norm för ifrågasvarande beskattning, synes det ligga närmast till hands att till skattepliktig inkomst hänföra viss procent å aktiekapital och reservfond; vad lotteribolaget angår torde skäligen med reservfond kunna likställas den s. k. garanti-

fonden, vilken förutsatts vara behöflig för bolagets verksamhet. Procentsatsen lärer dock böra sättas relativt högt, då en rörelseinkomst ej utgöres allenast av ränta å nedlagt kapital.

Efter överbägande av olika möjligheter har valts att därvid utgå från en inkomstprocent på 12 procent å aktiekapital och reservfond såsom ett skäligt uttryck för den rörelsevinst som kan antagas oberoende av den särställning för företagen som uppkommit genom regleringen av ifrågavarande verksamhet. Om man vill till viss del beskatta de ifrågavarande bolagens verksamhet, synes alltså kunna ifrågasättas sådan bestämmelse, att nettointäkten av rörelsen ej må beräknas högre än till 12 procent å nämnda kapital.

Mot detta förslag kan invändas, att — i viss motsättning till vad som gäller tobaksmonopolet och rusdrycksförsäljningsbolagen — de nu ifrågavarande bolagens avkastning till så överbägande del har karaktär av monopolinkomst och att den beskattning som kan ifrågasättas är så obetydlig, att fullständig frihet från skatt för rörelseinkomsten kan anses vara att föredraga framför denna beskattning. Därest sådan skattefrihet avses, torde uttryckligt stadgande därom böra införas i skattelagstiftningen.

Över promemorian ha, efter remiss, yttranden avgivits av *kammarrätten*, *överståthållarämbetet* och *kommunalskatteberedningen*. Vid överståthållarämbetets yttrande ha fogats yttranden av *taxeringsintendenten* och av *Stockholms stadskollegium*.

Kammarrätten finner omständigheterna tala för att en begränsning av skattskyldigheten måtte ske beträffande såväl lotteribolaget som Tipstjänst. Var gränsen uppåt för de båda företagens skattskyldighet skäligen borde sättas, kunde dock vara föremål för tvekan. Om emellertid företagen skulle underkastas skattskyldighet syntes denna böra bestämmas på ett sådant sätt, att den skatt, som skulle uttagas, icke bleve alltför obetydlig. Med hänsyn härtill kunde den i promemorian i sådant hänseende gjorda beräkningen av kammarrätten godtagas. Kammarrätten förordar alltså promemorians alternativa förslag A.

Stockholms stadskollegium anför huvudsakligen: Staden hade haft anledning räkna med skatten från Tipstjänst. — Förslaget att fritaga företagen från kommunal skattskyldighet ledde i sina konsekvenser till att kommunernas skatteunderlag skulle kunna minskas enbart genom förstatligande av en tidigare privat driven verksamhet. Det framlagda förslaget innebure dessutom ett avsteg från den ståndpunkt, som av statsmakterna tidigare intagits i liknande fall, nämligen i fråga om beskattningen av tobaksmonopolet och rusdrycksförsäljningsbolagen. Det syntes därför rimligt och rättvist, att för den händelse hela lagförslaget ej avsges av riksdagen, beskattningen av ifrågavarande aktiebolag anordnades efter samma principer, som följts i fråga om tobaksmonopolet och rusdrycksförsäljningsbolagen. — Som ett huvudmotiv för förslaget om skattebefrielse för monopolvinsten hade anförts, att skatteinkomsten endast komme att tillfalla en enda kommun, Stockholm. Detta skäl, som väl dock i och för sig ej kunde utgöra ett objektivt motiv för skattens avskaffande, skulle förfalla, om icke endast den kommun, varest företagets rörelse utövades, erhöile denna skatteinkomst. Det torde icke er-

bjuda större svårigheter att finna en lämplig grund för dess fördelning på exempelvis landstingen och de städer, som icke deltog i landsting.

Stadskollegiet yttrar vidare:

Då staten anser sig böra använda sig av de fördelar, som den privaträttsliga företagsformen erbjuder, synes konsekvensen rimligen fordra, att staten även underkastar sig de för enskilda företag gällande reglerna. Ett förfarande, varigenom staten använder sig av sin lagstiftningsmakt för att i vinningssyfte bereda sina företag en privilegierad ställning, torde knappast vara förenligt med de krav på rättvisa, följdriktighet och likformighet, som böra prägla lagstiftningsmaktens åtgärder. Såsom särskilt både anmärkningsvärt och inkonsekvent måste också framstå, att staten å ena sidan gång på gång ålägger huvudstaden särskilda skyldigheter i förhållande till staten, men å andra sidan söker att genom undantagslagstiftning beröva kommunen henne tillkommande inkomster. Det är uppenbart, att genom en dylik politik från statens sida kommunen sättes ur stånd ej blott att föra en såsom önskvärd ansedd fast finanspolitik utan även att på samma sätt som hittills fullgöra nämnda skyldigheter.

Taxeringsintendenten anser Tipstjänst kunna jämföras med ett flertal föreningar och stiftelser, som tjäna sociala, kulturella eller idrottsliga ändamål och vilka, ehuru deras medel användas härtil, likväl beskattas för inkomst av fastighet och kapital och dessutom för förmögenhet. Tipstjänst hade under räkenskapsåret 1935/36 haft inkomst av tipsinsatser 20,470,157 kronor och av räntor 79,151 kronor. Motsvarande belopp utgjorde räkenskapsåret 1936/37 26,026,232 kronor och 172,794 kronor. Insatserna kunde, om man bortsåg från spelintresset, anses vara på indirekt sätt frivilligt lämnade bidrag till idrottsrörelsen och icke hänförliga till någon beskattningsbar inkomstkälla. Däremot kunde beträffande ränteinkomsten ifrågasättas, huruvida icke denna tillhörde i skattelagarnas mening beskattningsbar inkomstkälla och om härutinnan för dylikt företag den princip, som gjorde sig gällande för föreningar och stiftelser, borde frångås. — Vad sålunda anförts om Tipstjänst borde även gälla beträffande lotteribolaget, så länge detta icke gäves formen av en statlig institution. Emellertid skulle aktierna i detta bolag så långt lagen medgäve innehavas av staten. En statlig institution kunde därför anses föreligga, som i likhet med staten vore fri från taxering, då inkomst av rörelse ej kunde anses föreligga.

Överståthållarämbetet anför, att lotteribolaget avsåg rena statsändamål och att, därest verksamheten omhändertagits av ett statligt organ, skattefrihet hade utan vidare inträtt. Den omständigheten, att verksamheten i stället drevs i aktiebolagets form, syntes icke böra föranleda till skattskyldighet i full utsträckning. Förhållandet vore i huvudsak detsamma med Tipstjänst. De ändamål, som Tipstjänst tillgodosåge, vore sådana, som statsverket, låt vara kanske först under senare tid, självt bidroge till. Tipstjänst hade dock under ett antal år erlagt skatt till Stockholm och till vederbörande församling. Ehu- ruväl ämbetet funne riktigt, att även Tipstjänst befriades från nu föreliggande oinskränkta skattskyldighet, syntes dock billighetsskäl med styrka tala för att denna skattebefrielse icke omedelbart komme till stånd. — Skatte-

befrielsen syntes lämpligen böra anknyta till de tidigare bestämmelserna om tobaksmonopolet och spritförsäljningsbolagen, vilket skulle föranleda till en lagstiftning i huvudsaklig anslutning till promemorians alternativa förslag A. Därutöver syntes dock skattskyldighet böra inträda även för inkomst av kapital. Beträffande gottgörelsen under en övergångstid syntes lämpligen enahanda beräkningsgrund böra komma till användning, som kunde bli tillämplig vid ett eventuellt avskaffande av den kommunala progressivskatten.

Kommunalskatteberedningen gör följande uttalande:

Lotteribolaget och Tipstjänst äro enligt beredningens mening egentligen att betrakta såsom statliga organ även om för verksamhetens bedrivande valts aktiebolagsformen. Med hänsyn därtill och då verksamheten icke kan förväntas förorsaka kommun, där densamma utövas, särskilda kostnader finner beredningen det uppenbart, att den kommunala beskattningsrätten icke bör tillkomma en viss kommun utan att beskattningen bör komma det allmänna i dess helhet till godo. För det syftets ernående stå närmast två vägar öppna, nämligen antingen det i promemorian angivna alt. B eller ock att företagens beskattningsbara inkomster bestämmas enligt kommunalskattelagens vanliga regler men att beskattningen sker för gemensamt kommunalt ändamål. Beredningen har under prövning förslag till en omfattande utbyggnad av skatteutjämningen, och ett genomförande av detta förslag kommer säkerligen att ställa avsevärt ökade krav å statskassan. Beredningen har jämväl under övervägande redan tidigare inom beredningen uppkomna förslag, att medel till den ökade skatteutjämningen skulle delvis anskaffas genom beskattning för gemensamt kommunalt ändamål av icke allenast Tipstjänst utan även vissa andra grupper skattskyldiga. Med hänsyn härtill torde enligt beredningens förmenande alternativet att beskatta Tipstjänst och lotteribolaget för gemensamt kommunalt ändamål vara att föredraga. Formen för ifrågavarande medels överförande till det allmänna synes dock beredningen icke böra tillmätas alltför stor betydelse. På grund därav och då promemorians alternativ B måhända enklast löser förevarande spörsmål, har beredningen funnit sig kunna förorda detta alternativ.

*Departements-
chefen.*

Beträffande äldre under statens medverkan organiserade monopolföretag — tobaksmonopolet, vin- & spritcentralen och systembolagen — har den grundsatsen godtagits, att den del av vinsterna, som kan anses såsom monopolvinst, icke skall bli föremål för beskattning. Denna grundsats synes riktig och innebär icke något avsteg från den allmänna regeln att verkliga rörelsevinsterna tagas till beskattning i de kommuner, där rörelserna bedrivs. Enahanda skäl som för monopolföretagens del gjort särbestämmelser i beskattningshänseende erforderliga måste anses gälla jämväl de av Tipstjänst och lotteribolaget redovisade vinsterna vilka till förutsättning ha den statliga regleringen av ifrågavarande verksamhetsområden. Ett kommunalt anspråk att beskatta dessa vinster saknar fog bl. a. av det skälet, att de båda företagen icke kunna anses förorsaka någon kommun särskilda utgifter. Att en kommun finge obegränsad beskattningsrätt i berörda fall vore likvärdigt med ett beviljande av extra statsunderstöd åt kommunen. Att staten för verksamheternas bedrivande kommit att välja aktiebolagsformen kan lika litet här som i fråga om de övriga företag, för vilka särbestämmelser meddelats, tillmätas betydelse.

En uppdelning av företagens vinst i monopolvinst och annan vinst måste bli godtycklig. Såsom jag redan anfört är vinsten till största delen av monopolvinsts natur. Det kunde därför ifrågasättas att helt undantaga den från beskattning. En lämpligare lösning synes mig emellertid vara att betrakta ett belopp motsvarande viss procent av kapitalet såsom beskattningsbar vinst. Den bestämning av skattskyldigheten som gjorts i promemorians alternativa förslag A, vilket bygger på här angivna betraktelsesätt, torde få hållas för skälig. Att utöver den enligt alternativet medgivna beskattningsrätten stadga beskattningsrätt beträffande företagens ränteinkomster synes mig opåkallat.

I det föregående har jag närmast uppehållit mig vid den kommunala beskattningen. Samma regler för bestämmandet av företagens beskattningsbara inkomst böra emellertid gälla vid den statliga som vid den kommunala beskattningen.

Vissa skäl kunna onekligen anföras till förmån för den i kommunalskatteberedningens yttrande nämnda anordningen med beskattning av Tipstjänst och lotteribolaget för skattutjämningsändamål. Denna linje bör emellertid beträffande alla monopolföretagen prövas i ett sammanhang. Enligt vad som är för mig känt företages inom kommunalskatteberedningen en utredning rörande monopolföretagens skattskyldighet. Sedan denna utredning slutförts, torde frågan i dess helhet få upptagas till prövning; vad som nu må beslutas bör icke utgöra hinder för att prövningen utsträcker att omfatta även Tipstjänst och lotteribolaget.

Jag kan icke finna den omständigheten, att Stockholm under några få år fått beskatta Tipstjänst, böra föranleda till att staden under en övergångstid får uttaga skatt från företaget. Tipstjänsts inkomster ha som bekant visat en helt oväntad utveckling. Jag vill även erinra om att stadens anspråk på beskattning av Tipstjänst ej är slutgiltigt godkänt av beskattningsdomstolarna. Den föreslagna omläggningen kan under dessa omständigheter icke skäligen antagas medföra någon märkbar förskjutning i förutsättningarna för uppgjorda finansplaner.

På grund av vad jag nu anfört får jag förorda bifall till det förslag som innefattas i promemorians alternativ A.

Ändring i lagen om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar.

Enligt nu gällande bestämmelser hemlighålles icke resultatet av taxeringarna till kommunal inkomstskatt, inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet. Från inkomstlängden kan hämtas uppgift angående taxerad inkomst enligt kommunalskattelagen samt taxerat belopp enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Då förmögenhetsdelens storlek icke framgår av inkomstlängden, kan säker upplysning om förmögenhetens storlek icke vinnas därstädes. Beträffande såda-

na förmögenheter, som träffas av särskild skatt å förmögenhet, lämnar däremot längden över taxering till dylik skatt uppgift å den beskattningsbara förmögenheten, vilken utom i de fall då reduktionsregeln tillämpas är lika med den skattepliktiga förmögenheten.

Från olika håll ha anmärkningar framställts mot den offentlighet, som sålunda kommer taxeringsresultaten till del. Man har därvid särskilt riktat sig mot det förhållandet att taxeringssiffrorna plägat avtryckas i tidningspressen samt i särskilda kalendrar.

I 17 § lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar (den s. k. sekretesslagen) stadgas, att till myndighet avlämnade uppgifter till ledning för taxering, som avses i taxeringsförordningen, eller eljest för beräkning av skatt icke må i andra fall än i vederbörande skatteförfattning stadgas utan den skattskyldiges samtycke utlämnas till annan tidigare än 20 år efter uppgiftens datum. I motiveringen till stadgandet anförde chefen för justitiedepartementet bl. a., att frågan rörande sekretess beträffande resultatet av taxering icke i nämnda sammanhang kunnat upptagas, när denna fråga sammanhängde med spörsmålet om en allmän beskattningsreform, vilket fortfarande vore beroende på prövning.

1936 års skattekommitté, som funnit frågan om sekretesskydd te sig olika beträffande taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt och taxeringen till särskild skatt å förmögenhet, har föreslagit sekretesskydd för förmögenhetslängd samt för den avdelning av ändringslängden, som avser taxering till särskild skatt å förmögenhet. Förslaget motiveras på följande sätt.

Vad taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt angår utgör taxeringslängdernas framläggande för offentlig granskning ett betydelsefullt led i själva taxeringskontrollen. Ändring härutinnan kan ej nu föreslås. Att på sätt stundom ifrågasatts förbjuda allenast publicerandet i tryck av eljest offentliga taxeringssiffror överensstämmer ej med tryckfrihetsförordningens allmänna grundprincip, enligt vilken en handlingss karaktär av allmän sådan också innebär en rätt att i tryck utgiva densamma. Oavsett vilken uppfattning man må hysa om lämpligheten i och för sig att stadga hemligskydd beträffande ifrågavarande taxering, synes det sålunda ej kunna ifrågakomma att nu införa sådant.

Vad taxeringen till särskild skatt å förmögenhet angår framlägges enligt gällande bestämmelser taxeringslängden ej till offentlig granskning. Härutinnan föreslår kommittén såsom av det föregående framgått ingen ändring. Ur kontrollsynpunkt torde också offentliggörande av förmögenhetssiffror vara mindre viktigt än offentliggörandet av inkomstsiffror. Ej heller synes något annat berättigat intresse påkalla publicitet för förmögenhetssiffrorna. Beträffande denna taxering torde det vara möjligt att inom ramen för tryckfrihetsförordningens bestämmelser tillgodose de framkomna önskemålen om hemligskydd, och enligt kommitténs uppfattning är det också önskvärt att så sker. Ur de skattskyldigas synpunkt torde offentliggörande av förmögenhetssiffror te sig mindre önskvärt än offentliggörande av inkomstsiffror.

Kommittén vill därför föreslå sekretesskydd för förmögenhetslängd ävensom för den avdelning av ändringslängden, som avser taxering till särskild

skatt å förmögenhet. Det sekretesskydd, som härigenom beredes rörande förmögenhetstaxering, blir visserligen ej så effektivt, att varje kännedom om förmögenhetsiffrorna blir utsluten. Av uppbördsboken framgår nämligen skattens storlek, och med dess hjälp kunna alltså de beskattningsbara förmögenheterna uträknas. En sådan uträkning kommer dock att kräva viss omgång, och uppbördsboken kommer att utgöra en mindre lättillgänglig källa för förmögenhetsuppgifter än förmögenhetslängden skulle göra. Tillräcklig anledning att i fråga om uppbörden vidtaga särskilda anstalter, som skulle möjliggöra hemlighållandet även av uppgifter rörande debiterad förmögenhetsskatt, synes för närvarande ej föreligga. Däremot skulle det enligt kommitténs mening vara av stort värde, om debetsedlarnas distribution kunde försiggå under sådana former, att ej de uppgifter om de skattskyldigas ekonomiska förhållanden, som framgå av dessa, bliva i onödan tillgängliga för främmande personer.

De skäl, som föranlett inskränkningar i ämbets- och tjänstemäns rätt att i och för tjänsten taga del av deklarationerna, torde icke föreligga beträffande förmögenhetslängd och förevarande avdelning av ändringslängden, utan synes det härvidlag vara tillräckligt med förbud mot utlämnande till enskild person. Sådant förbud föreslås skola införas i 17 § sekretesslagen.

Förslaget att meddela sekretesskydd åt förmögenhetslängden samt motsvarande avdelning av ändringslängden har allmänt tillstyrkts av de hörda myndigheterna och sammanslutningarna. Länsstyrelsen i Kalmar län har dock framställt vissa invändningar. Även om förslaget i och för sig måhända kunde ha fog för sig, torde det enligt länsstyrelsens mening möta icke ringa praktiska svårigheter för taxerings- och debiteringsmyndigheter att upprätthålla sekretessen. Med hänsyn jämväl därtill att den intresserade med ledning av den i uppbördsboken debiterade förmögenhetsskatten utan någon större svårighet kunde räkna ut den beskattningsbara förmögenheten ifrågasatte länsstyrelsen, om införandet av den föreslagna bestämmelsen kunde anses medföra den nytta, som uppvägede olägenheterna.

Från några håll har påyrkats sekretesskydd även i andra avseenden. I det av Sveriges industriförbund m. fl. näringsorganisationer avgivna yttrandet påkallas sålunda sekretesskydd även för uppbördsboken och för taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt. De beskattningsbara förmögenheterna skulle även i fortsättningen kunna av vem som helst uträknas med hjälp av uppbördsboken. En ändring härutinnan borde utan svårighet kunna åstadkommas och vore påkallad, om den föreslagna sekretessen skulle hava sitt fulla värde. Rörande taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt kunde det skäl, som av kommittén anförts för ett bibehållande av den nuvarande ordningen — nämligen att taxeringslängdernas framläggande för offentlig granskning utgjorde ett betydelsefullt led i själva taxeringskontrollen — icke tillmätas någon avgörande betydelse. Handelskammaren i Karlstad anför liknande synpunkter. Bank- och fondinspektionen uttalar sig till förmån för sekretesskydd för uppgifter rörande debiterad förmögenhetsskatt. I några yttranden har kommitténs uttalande om debetsedlarnas distribuering understrukits.

Kammarrätten, som funnit kommitténs förslag på denna punkt icke i och för sig föranleda någon erinran, påpekar att föreskrift om datering av taxe-

ringslängder icke torde finnas. Kammarrätten föreslår därför den jämkning i förslaget, att utlämnandet icke må ske tidigare än 20 år efter taxeringsårets utgång.

*Depa tements-
chefen.*

Beträffande frågan om sekretesskydd för taxeringsresultaten ansluter jag mig till kommitténs förslag. Jag finner sålunda de skäl som anförts för beredande av sekretesskydd för förmögenhetslängden jämte motsvarande del av ändringslängden bärande men kan å andra sidan icke förorda, att skyddet utsträckes att omfatta jämväl inkomstlängden. Den offentlighet, som kommer inkomsttaxeringen till del, är enligt min mening ur kontrollsynpunkt alltför betydelsefull för att kunna uppgivas.

I vissa yttranden har ifrågasatts, att sekretesskyddet beträffande förmögenhetstaxeringen skulle göras fullständigt genom införande av skydd jämväl för uppgifterna om debiteringen till särskild skatt å förmögenhet. En dylik utsträckning av skyddet, varigenom uppbördsböckerna till viss del skulle bliva hemliga, skulle emellertid vid nuvarande uppbördsförfarande medföra stora praktiska besvärligheter. Huruvida efter införandet av ett nytt uppbördssystem dessa svårigheter skulle kvarstå kan icke nu avgöras.

Vad beträffar den av kammarrätten framställda formella anmärkningen vill jag erinra, att enligt sekretesslagen skyddstiden allmänt räknas från handlingens datum. Om ock uttrycklig föreskrift saknas rörande längdernas datering, torde man dock kunna räkna med att datering i regel sker. Saknas datering kan såsom utgångspunkt för skyddstidens beräkning tagas den dag, då längden enligt taxeringsförordningens bestämmelser senast skolat vara upprättad. Vid nu anförda förhållanden finner jag vad kammarrätten anmärkt icke böra föranleda jämkning av kommitténs förslag. Jag tillstyrker följaktligen bifall till detta oförändrat.

Specialmotivering till författningsförslagen.

1936 års skattekommitté har vid sitt betänkande fogat förslag till sådana författningsändringar, som kräva beslut av riksdagen. Jag har i det föregående omnämmt, att förslagen, vad angår reglerna om rätt till avdrag för värdeminskning å inventarier m. m., underkastats överarbetning inom finansdepartementet. Jämväl i övrigt ha vissa ändringar gjorts i förslagen. Dessa ändringar ha i en del fall betingats av att jag i sakfrågor intagit annan ståndpunkt än kommittén. Formella jämkningar i författningstexten ha även, delvis i anledning av påpekanden i remissyttrandena, företagits på några punkter. En mera ingående motivering av författningsförslagen synes här icke erforderlig; i detta avseende torde få hänvisas till den av kommittén lämnade specialmotiveringen (betänkandet sid. 258 ff.) samt till vad jag förut anfört rörande de av mig föreslagna ändringarna i kommitténs förslag. Några punkter torde dock böra närmare beröras.

I förslaget till ändringar i taxeringsförordningen har upphävandet av 114 § föranlett ändringar jämväl av 56 § 1 mom. och 77 § 1 mom. Redaktionell jämkning har vidtagits i 5 § 2 mom.

I 145 § 4 mom. tredje stycket taxeringsförordningen stadgas, att vissa av Kungl. Maj:t anvisade anslagsbelopp för taxeringsarbetet — avseende huvudsakligen ersättning åt ordförande och kronoombud i taxeringsnämnderna, gottgörelse för i samband med taxeringsförrättningarna lämnat biträde av städernas tjänstemän samt bidrag, som vissa städer åtagit sig för särskilda anstalter för taxeringsarbetet — må sammanlagt utgöra högst ett belopp, motsvarande fyra procent av summan av inkomst- och förmögenhetsskattens grundbelopp för hela riket, sådan denna summa beräknats enligt taxeringsnämndernas beslut. I anslutning till uppdelningen av den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten i en fast och en rörlig del har kommittén föreslagit, att ifrågavarande maximibelopp skall bestämmas till tre procent av grundbeloppet för hela riket av den i förenämnda skatt ingående botten-skatten. Flera länsstyrelser ha, tydligen under antagande att ändringen skulle innebära sänkning av berörda taxeringsersättningar, uttalat farhågor för att en dylik minskning skulle medföra försämring av taxeringens effektivitet. I själva verket innefattar ändringen någon höjning av maximibeloppet (räknat å siffrorna från 1936 års taxering från 4.4 miljoner kronor enligt gällande bestämmelser till 5.0 miljoner kronor enligt förslaget). De verkliga kostnaderna för ändamålet utgjorde budgetåret 1936/37 2.36 miljoner kronor. Anledning att höja procenttalet över det av kommittén föreslagna förefinnes alltså ej.

De föreslagna ändringarna i 70 § 1 mom. kommunalskattelagen och 27 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ha ansetts böra medföra ändring i motsvarande stadgande i förordningen om arvs-skatt och skatt för gåva (3 § 3 mom.).

I 67 § lagen om kommunalstyrelse på landet, 62 § lagen om kommunalstyrelse i stad och 54 § lagen om kommunalstyrelse i Stockholm ha ändringar måst vidtagas på grund av förslaget om avskaffande av den kommunala progressivskatten. I och med dennas borttagande torde såsom kommittén an- fört anledning saknas att bibehålla stadgandet, att för täckande av kom- muns eller stads medelsbehov skola, i den mån det ej fylles genom andra inkomster, i första hand anlitas skogsaccismedel.

Förslaget om folkskoleavgiftens borttagande föranleder, att den i 2 § la- gen om skolstyrelse i vissa kommuner intagna erinringen om rätten för skol- distrikt att uttaga dylik avgift bör utgå. Själva bestämmelsen om avgiften finnes i § 58 av den i administrativ ordning utfärdade folkskolestadgan, vil- ken följaktligen bör ändras i denna punkt.

Därest den föreslagna lagstiftningen genomföres, få vissa följdändringar vidtagas i en del administrativa författningar, såsom mantalsskrivningsför- ordningen, uppbördsreglementet, de särskilda föreskrifterna rörande tax- eringsförfarandet m. m.

De framlagda författningsändringarna föreslås samtliga, med undantag för den som avser förordningen om utskiftningsskatt, skola träda i kraft den 1 januari 1939. I fråga om nämnda förordning torde såsom tidigare anförts ändringen böra med viss övergångsbestämmelse gälla från och med den 1 juli 1938.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att

dels antaga inom finansdepartementet utarbetade förslag till

1) lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

2) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt;

3) förordning om särskild skatt å förmögenhet;

4) förordning angående upphävande av förordningen den 28 september 1928 (nr 374) om kommunal progressivskatt;

5) förordning angående upphävande av förordningen den 28 september 1928 (nr 375) om utjämningskatt;

6) förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen den 27 juni 1927 (nr 321) om skatt vid utskiftning av aktiebolags och solidariska bankbolags tillgångar;

7) förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379);

8) förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. förordningen den 19 november 1914 (nr 381) om arvsskatt och skatt för gåva;

9) lag angående ändrad lydelse av 67 § lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet;

10) lag angående ändrad lydelse av 62 § lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad;

11) lag angående ändrad lydelse av 54 § lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm;

12) lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 6 juni 1930 (nr 262) om skolstyrelse i vissa kommuner;

13) lag angående ändrad lydelse av 17 § lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar;

14) förordning om upphävande av förordningen den 24 april 1863 (nr 20 s. 1) angående mantalspenningarnes utgörande; samt

15) förordning om upphävande av kungörelsen den 26 augusti 1873 (nr 48 s. 1) angående kurhusavgiftens upphörande och införande av en allmän sjukvårdsavgift;

dels ock besluta, att sådan särskild avgift, varom förmäles i § 58 förnyade stadgan den 26 september 1921 (nr 604) angående folkundervisningen i riket, icke må av skoldistrikt upptagas för senare år än 1938.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

R. Borgström.

BILAGOR

Bilaga A.

Av 1936 års skattekommitté föreslagna ändringar i kommunalskattelagen i fråga om värdeminskningssavdrag m. m.

25 §.

1 mom. Från bruttointäkten — — — är underkastad; värdeminskning genom slitning, utrantering eller eljest av fastighetsägaren tillhöriga maskiner och andra inventarier, som höra till fastigheten; ränta å — — — nedlagt kapital.

Medlem av — — — såsom kapitaltillskott.

Har bostadsförening — — — såsom kapitaltillskott.

29 §.

1 mom. Från bruttointäkten — — — maskiner, inventarier och dylikt; värdeminskning genom slitning, utrantering eller eljest av rörelseidkaren tillhöriga maskiner och andra inventarier eller, om dylik tillgång är underkastad hastig förbrukning, kostnad för anskaffning av tillgången;

värdeminskning å patenträtt och annan liknande rättighet;

värdeminskning genom slitning och därmed jämförlig orsak, som byggnad, vilken är avsedd för användning i ägarens rörelse, är underkastad;

värdeminskning å naturtillgångar — — — till kapitalförlust.

Hemmavarande barn, — — — tillhöra arbetspersonalen.

Anvisningar

till 20 §.

1. Till skattskyldigs — — — 46 § 2 mom.
2. Såsom allmänna — — — heller skogsvårdsavgift.
3. Åtgående vad som är att hänföra till kapitalförlust i rörelse hänvisas till punkt 10 av anvisningarna till 29 §. Vad där stadgats — — — andra förvärvskällor.

till 25 §.

1. Bestämmelsen om — — — fri bostad.
2. Avdrag för — — — under beskattningsåret.
3. Avdrag för värdeminskning å maskiner och andra inventarier får ske på sätt och i den ordning, som enligt punkt 3 a—c av anvisningarna till 29 § gäller om avdrag för värdeminskning å dylika tillgångar i rörelse. Fasta maskiner och andra inventarier, för vilka ej enligt punkt 5 av anvisningarna till 10 § redovisats särskilt maskinvärde, skola dock inräknas i byggnadens värde och således bliva föremål för avskrivning enligt punkt 2 här ovan.
4. Därest brandförsäkring — — — 40 » .
5. För värdeminskning — — — till 24 §.

till 28 §.

1. Till intäkt — — — hans rörelse. Däremot räknas icke hit sådan intäkt, som till den skattskyldige kan inflyta vid sidan av rörelsen eller utanför vad som normalt är att anse såsom driftinkomst, såsom exempelvis vid avyttring av personlig lösegendom eller, med undantag som nedan sägs, vid realisation av tillgångar till stadigvarande bruk i rörelsen eller vid avyttring av rörelsen själv. Den intäkt — — — stadgade grunder.

För aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag och sparbank likställas med inflytande betalning för varor sådan betalning som inflyter vid avyttring av maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier, vilka icke inräknas i värdet av byggnad (jfr punkt 7 av anvisningarna till 29 §). För annan skattskyldig räknas dylik betalning såsom intäkt av rörelse blott i den mån sådant följer av punkt 3 d av anvisningarna till 29 §. I vad mån betalning varom fråga är beskattas såsom realisationsvinst framgår av 35 § med anvisningar.

I enlighet med det anförda skall skattskyldig, som idkar jordstyeckningsrörelse eller som eljest idkar handel med fastigheter, såsom intäkt av rörelsen upptaga vad som influtit vid försäljning av en till rörelsen hörande fastighet eller del därav, oberoende av sättet för fastighetens förvärvande och tiden för dess innehavande, varefter frågan om och i vad mån nettointäkt uppstått genom försäljningen kommer att bero på resultatet av rörelsen i dess helhet under beskattningsåret. Om däremot en industriidkare avyttrar någon för hans industriella verksamhet avsedd fastighet, skall, med bortseende från till fastigheten hörande maskiner och andra inventarier, beträffande vilka ovan angivna särskilda regler gälla, försäljningssumman ej hänföras till intäkt av rörelsen; i den mån försäljningssumman innefattar vinst, är denna att betrakta såsom vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet och, därest de i 35 § angivna förutsättningarna föreligga, skall densamma upptagas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet.

2. Ränteintäkt samt — — — i rörelsen.
3. Har innehavare — — — av rörelse.
4. Har skattskyldig — — — av rörelse.
5. Såsom intäkt — — — för bolaget.
6. Har i — — — till 38 §).

till 29 §.

1. Har annan — — — särskild förvärvskälla.
2. Har aktiebolag — — — till avdrag.
3. a. Kostnaden för anskaffande av maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier bör normalt avdragas genom årliga värdeminskningssavdrag. Är sådan tillgång underkastad hastig förbrukning, må dock under anskaffningsåret hela kostnaden avdragas. Tillgång anses i regel vara underkastad hastig förbrukning, när den beräknas hava en varaktighetstid av högst tre år.

b. Med värdeminskningssavdrag åsyftas att på olika år av en tillgångs varaktighetstid såsom omkostnad fördela dess anskaffningsvärde.

Med tillgångs varaktighetstid förstås den tidrymd, under vilken tillgången beräknas bliva ekonomiskt användbar. Vid bestämmande av denna tidrymd tages hänsyn till omständigheter, som föranleda att tillgångens nytta för rörelsen beräknas bliva begränsad till kortare tid än som svarar mot dess förbrukning genom slitning eller dyl. Sådana omständigheter äro exempelvis att tillgången anskaffats för utnyttjande av ett särskilt arbetstillfälle eller en konjunktur, som väntas bliva allenast tillfällig, eller att den kan väntas bliva såsom oekonomisk utbytt mot en ny tillgång, innan den blir utsliten.

Med tillgångs anskaffningsvärde förstås den faktiska kostnaden för dess anskaffande eller, om tillgången förvärvats annorledes än genom köp eller byte eller därmed jämförligt fång, dess allmänna saluvärde när den tillfördes rörelsen. Har tillgång i samband med förvärv av den rörelse, vari den nyttjas, förvärvats annorledes än genom köp eller byte eller därmed jämförligt fång, skall dock såsom anskaffningsvärde för tillgången gälla det belopp, som kvarstår i beskattningsavseende oavskrivet för den från vilken tillgången förvärvats, eller, om vid förvärv av rörelsen på grund av arv eller testamente stämpelpfikt beräknats efter lägre belopp, det belopp efter vilket stämpelpfikt sålunda beräknats. Har tillgång, varom här är fråga, från en rörelseidkare till annan närstående rörelseidkare avyttrats till så högt pris och i övrigt under sådana förhållanden, att åtgärden kan antagas hava skett i väsentligt syfte att förvärvaren skall komma i åtnjutande av större värdeminskningssavdrag än som skulle tillkommit avyttraren eller eljest för att bereda minskning i bådassammanlagda beskattning, skall anskaffningsvärdet för förvärvaren beräknas till ett med hänsyn till förhållandena minskat belopp.

Värdeminskningssavdraget beräknas normalt enligt avskrivningsplan till lika årlig bråkdel av anskaffningsvärdet. Kan utredning om detta värde ej förebringas, får avdraget beräknas till viss procent å bokförda värdet eller annat värde, som med hänsyn till omständigheterna finnes lämpligt.

Värdeminskningssavdraget må för den som för handelsböcker ej ske med större belopp än som avskrivits i räkenskaperna, med mindre utredning företes om huru mycket som kvarstår i beskattningsavseende oavskrivet av anskaffningsvärdet. Vad nu stadgats utgör ej hinder för skattskyldig, vilken ej företer utredning som nu sagts, att, där han för visst år ej fått vid beskattningen tillgodonjuta avdrag med belopp som avdragits i räkenskaperna, ett senare år komma i åtnjutande av motsvarande avdrag.

c. Särskilda omständigheter kunna emellertid föranleda, att avdrag för värdeminskning tillfälligtvis må åtnjutas med större belopp än som följer av de i h angivna reglerna. I sådant avseende märkes följande.

Har skattskyldig, som företer utredning om hur mycket som kvarstår i beskattningsavseende oavskrivet av anskaffningsvärdet, icke kunnat vid beräkning av sin nettointäkt av rörelse utnyttja det enligt avskrivningsplan på visst år belöpande värdeminskningssavdraget, må han tillgodoräkna sig det resterande avdraget under senare år genom utsträckning i erforderlig mån av den i avskrivningsplanen antagna varaktighetstiden. Skattskyldig skall anses hava kunnat vid beräkning av sin nettointäkt av rörelse utnyttja värdeminskningssavdrag även i den mån underskott å förvärvskällan kunnat utnyttjas vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt under allmänna avdrag, innan avdrag skett för underskott å övriga förvärvskällor samt för utskylder.

Har skattskyldig som nu sagts, i överensstämmelse med sina räkenskaper, gjort avdrag med mindre belopp än enligt planen, må han under senare år utöver avdrag enligt planen tillgodonjuta det resterande avdraget, i den mån motsvarande avdrag då skett i räkenskaperna.

Företer skattskyldig tillförlitlig utredning, att värdet av tillgång, varom nu är fråga, nedgått avsevärt mer än som motsvarar sammanlagda beloppet av tidigare verkställda och på året belöpande värdeminskningssavdrag, må han tillgodoräkna sig härav föranlett större avdrag än enligt avskrivningsplanen, i den mån sådant skett i räkenskaperna.

Har ett särskilt högt pris eller eljest en särskilt hög kostnad för tillgång, varom här är fråga, betingats därav att den skolat utnyttjas för ett särskilt arbetstillfälle eller en konjunktur, som väntas bliva allenast tillfällig,

eller av annan liknande omständighet, må avdrag för sådant överpris eller sådan merkostnad, i den mån motsvarande avdrag under beskattningsåret skett i räkenskaper, göras vid inkomstberäkningen, även om värdet av tillgången vid beskattningsårets slut ej nedgått till det efter avskrivningen återstående beloppet.

d. Då tillgång, varom här är fråga, avyttras, får avdrag ske för vad som återstår i beskattningsavseende oavskrivet av anskaffningsvärdet, i den mån detta belopp överstiger vad som influtit vid avyttring av tillgången, men skall å andra sidan såsom intäkt av rörelse upptagas vad som vid avyttringen må hava återbekommits av förut i beskattningsavseende avskrivna belopp. Med avyttring likställes det fall att tillgång uttages ur rörelsen för att tillföras annan rörelse, som utgör särskild förvärvskälla, eller för att nyttjas för annat ändamål. Att beträffande skattskyldig, som avses i punkt 4 här nedan, belopp som erhålles vid avyttring av tillgång av nu ifrågavarande slag skall i sin helhet ingå i intäkten av rörelse framgår av punkt 1 av anvisningarna till 28 §.

4. Aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank, som vill tillsvidare lägga sina räkenskaper till grund för beräkning av avdrag för värdeminskning å maskiner eller andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier, må efter därom framställt yrkande, försåvitt ej särskilda omständigheter till annat föranleda, i stället för avdrag enligt bestämmelserna i punkt 3 tillgodoräkna sig avdrag med belopp, som under beskattningsåret avdragits i räkenskaper, därest utredning föreligger i vad mån avdrag för anskaffningsvärdet å tillgången förut i beskattningsavseende åtnjutits samt avskrivningen i den skattskyldiges räkenskaper och företedd utredning redovisas på sådant sätt, att trygghet föreligger att vid avyttring av tillgången framdeles möjligen uppkommande vinst ej skall undgå taxering.

Vad nu stadgats utgör ej hinder att efter övergång till avskrivning enligt sålunda angivna grunder beträffande dessförinnan anskaffade tillgångar av ifrågavarande slag enligt avskrivningsplan tillgodoräkna sig i räkenskaper tidigare gjorda men vid beräkning av nettointäkt av rörelse outnyttjade avdrag.

5. Avdrag får jämväl ske för värdeminskning, som patenträtt och liknande tidsbegränsad rättighet, vilken rörelseidkare förvärvat för utnyttjande vid en av honom driven tillverkning, undergått på grund av minskning av giltighetstiden. Beträffande värdeminskningsavdrag för dylik tillgång skola föreskrifterna i punkt 3 äga motsvarande tillämpning, därvid iakttages att giltighetstiden anses utgöra tillgångens varaktighetstid.

Patentträtt eller liknande rättighet, vilken rörelseidkare tillgodogör sig genom att överlåta exploateringen därav till annan, skall icke behandlas enligt regeln i denna punkt. Sådan rättighet är att anse såsom vara och skall behandlas enligt reglerna för dylik tillgång.

Avdrag för värdeminskning å varumärke, firmanamn och andra liknande rättigheter av good wills natur må medgivas blott i den mån deras värde kan anses i verkligheten begränsat till viss tid. Då värdeminskningsavdrag sålunda medgives, skola de i punkt 3 meddelade föreskrifterna äga motsvarande tillämpning.

6. Avdrag för värdeminskning å aktier, andelar och liknande tillgångar må äga rum allenast där värdeminskningen ej är att likställa med kapitalförlust, d. v. s. där en småningom skeende nedgång av värdet vid förvärvet kunnat förutses som en naturlig utveckling, och värdeminskningen följaktligen är att betrakta såsom en på förhand beräknelig omkostnad i rörelsen. Där avdrag som nu sagts är medgivet, må sådant ske med belopp varmed värdet nedgått enligt vad omständigheterna göra uppenbart eller sannolikt.

7. Avdrag medgives ock för värdeminskning, som byggnad, vilken är avsedd för användning i ägarens rörelse, är underkastad. Avdraget bör bestämmas till viss procent av byggnadens värde, olika allt efter den tid byggnaden anses kunna utnyttjas. Är på grund av särskilda omständigheter byggnadens värde för rörelsen begränsat till förhållandevis kort tid, skall hänsyn härtill tagas. Så kan vara fallet exempelvis då fråga är om byggnad för utnyttjande av en begränsad malmfyndighet, eller att å annans grund belägen byggnad, som användes i rörelse, vid nyttjanderättens upphörande icke skall av jordägaren lösas. I fråga om rent tillfälliga byggnader, avsedda att användas endast ett fåtal år, må byggnadskostnaden i sin helhet avdragas det år, utgiften för byggnadens uppförande ägt rum.

I byggnads värde inräknas ej värdet å fasta maskiner och andra till byggnaden hörande inventarier, för vilka enligt punkt 5 av anvisningarna till 10 § vid fastighetstaxeringen redovisats särskilt maskinvärde. Å dem tillämpas reglerna i punkterna 3 och 4. Rörande avdrag för värdeminskning å övriga maskiner, inventarier m. m., vilkas värde inräknas i byggnadsvärde, som faststälts vid fastighetstaxering, tillämpas däremot de i denna punkt meddelade bestämmelser.

Hinder möter ej att, där utredning rörande anskaffningsvärde som avses i punkt 3 här ovan förebringas, för byggnad, vilken är avsedd för användning i ägarens rörelse, beräkna värdeminskningens avdraget enligt avskrivningsplan som avses i nämnda punkt.

8. För substansminskning vid tillgodogörande av naturtillgångar såsom gruvor, stenbrott m. m. får avdrag ske i form av årlig avskrivning med skäligt belopp, som så avpassas, att anskaffningskostnaden blir till fullo avdragen under den tid, tillgången beräknas räcka. Härvid iakttages, att i anskaffningsvärdet inräknas icke blott vad som erlagts vid inköp eller annat förvärv av fyndigheten utan jämväl de kostnader, som nedlagts för fyndighetens exploaterande, såsom exempelvis för upptagande av schakt vid gruva eller anläggning av utfartsvägar vid stenbrott m. m. dylikt, allt i den mån dessa kostnader icke fått avdragas såsom kostnader i den löpande driften.

9. Såsom speciella — — — (= nuvarande punkt 7) — — — icke avdragas (se 20 §).

10. I anslutning — — — (= nuvarande punkt 8) — — — såsom *kapitalförlust*.

11. Angående hemmavarande — — — (= nuvarande punkt 9) — — — punkt 6).

12. En ekonomisk — — — (= nuvarande punkt 10) — — — föreningarnas medlemsantal.

till 35 §.

1. Är fråga om beskattning av realisationsvinst vid avyttring av fastighet, som ingått i den skattskyldiges rörelse, skall beaktas vad i anvisningarna till 28 och 29 §§ är stadgat rörande avyttring av maskiner och inventarier, som höra till rörelse. Enligt punkt 7 av anvisningarna till 29 § skall å dylika maskiner och inventarier, vilkas värde inräknats i särskilt maskinvärde, beträffande avdrag för värdeminskning tillämpas de för maskiner och inventarier i allmänhet stadgade regler. Om dylika maskiner och inventarier avyttras, skall, såvitt fråga är om aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank, den erhållna köpeskillingen jämlikt punkt 1 av anvisningarna till 28 § inräknas i rörelseintäkten, medan, såvitt fråga är om annan skattskyldig, köpeskillingen skall inräknas i intäkt av rörelse i den mån sådant följer av sista stycket i punkt 1 av anvisningarna

till 28 §. Vad som sålunda beskattas såsom inkomst av rörelse inräknas ej i realisationsvinst.

2. Har vid — — — (= nuvarande punkt 1) — — — anvisningarna till 28 §).

3. Har egendom, — — — (= nuvarande punkt 2) — — — sistnämnda fång.

till 36 §.

1. Vid beräkning — — — stämpelkostnader m. m. Har den skattskyldige tidigare fått åtnjuta avdrag för värdeminskning av den avyttrade egendomen eller dyl., skall å andra sidan, i den mån ej vad som vid avyttringen återbekommit av de avskrivna beloppen inräknas i intäkt av rörelse, omkostnadsbeloppet minskas med detta avdrag. Vidare får — — — annan förvärvskälla.

2. För att — — — överstigit lotterivinsten.

3. I punkt — — — annan förvärvskälla.

till 41 §.

1. Inkomst av — — — och skulder.

För skattskyldig — — — stadgade grunder. Den i räkenskaperna gjorda värdesättningen å tillgångar, avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse — såsom lager av råvaror, halv- och helfabrikat, handelslager, penningförvaltande företags och försäkringsföretags placeringar av förvaltade medel i aktier, obligationer, lånefordringar m. m. — skall endast om särskilda omständigheter därtill föranleda frångås vid inkomstberäkningen.

Vad här — — — års inkomstberäkning.

2. I fråga — — — eller terminsvis.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1939.

Beträffande eftertaxering till kommunalskatt, som skolat utgöras enligt kommunalskattelagen i dess hittillsvarande lydelse, skall denna fortfarande äga tillämpning.

Vid tillämpning av bestämmelserna i anvisningarna till 29 § rörande värdeminskningssavdrag iakttages följande:

där fråga är om förhållanden, som hänföra sig till tiden före denna lags ikraftträdande, må sådan utredning beträffande anskaffningsvärde anses tillfyllest, som med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet finnes skälig och möjlig att åstadkomma;

vad i punkt 3 c andra stycket stadgas om rätt för skattskyldig att vid beräkning av inkomst av rörelse tillgodonjuta avdrag för värdeminskning, som tidigare ej kunnat utnyttjas, äger ej tillämpning å avdrag som belöpt å beskattningsår, för vilket taxering ägt rum före år 1933;

skattskyldig som avses i punkt 4 äger att för vinnande av överensstämmelse mellan räkenskapernas värdeminskningssavdrag och avdrag som åtnjutas i beskattningssavseende på en tidrymd av högst tre år i följd såsom intäkt fördela sådant belopp, varmed avdrag enligt räkenskaperna sammanlagt understigit avdrag, som beträffande taxeringar före den 1 januari 1939 medgivits vid beräkning av inkomst av rörelse.

*Bilaga B.***Transumt av yttrande av Sveriges industriförbund m. fl. över 1936 års skattekommittés betänkande med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen m. m. i vad yttrandet avser värde-minskningsavdrag m. m.**

Delegerade för Sveriges Industriförbund, Stockholms Handelskammare och Svenska Bankföreningen, vilka erhållit organisationernas uppdrag att bereda detta ärende, förorda, att organisationerna ansluta sig till följande yttrande.

Kommitténs förslag till lösning av frågan om rörelseidkares avdrag för värdeminskning å inventarier och andra nyttigheter giva i betydelsefulla hänseenden uttryck åt ökad förståelse för näringslivets behov av rörelsefrihet inom ifrågakvarande område ävensom för vikten från såväl näringslivets egen som annan allmän synpunkt av att skattelagstiftningen så ordnas, att genom densamma företagens konsolideringssträvanden icke försvåras utan fastmera stödjas. Med allt erkännande av denna allmänna tendens hos förslagen kunna vi dock icke undgå att mot dem framställa erinringar av endels väsentlig beskaffenhet, vilka avse såväl vissa principiella lösningar av frågorna som detaljer.

Vad först angår reglerna för värdeminskningsavdrag å maskiner och andra *Inventarier.* inventarier finna vi det synnerligen beklagligt, att den fria avskrivningsrätt, varom kommittén gjort förslag, begränsats till att avse allenast aktiebolag och vissa andra juridiska personer och att således de enskilda rörelseidkarna uteslutits från densamma. Av betänkandet framgår, att kommittén på denna punkt varit tveksam. Enligt vår mening äro kommitténs farhågor för icke önskvärda konsekvenser av de enskilda rörelseidkarnas likställande härutinnan med aktiebolagen praktiskt sett överdrivna, och vi hemställa, att förslaget på denna punkt ändras till överensstämmelse med bolagsskatteberedningens förslag. Skulle detta icke anses böra ske i nu förevarande sammanhang, få vi uttala den förhoppningen, att, på sätt kommittén antytt, frågan om den fria avskrivningsrättens utsträckning även till fysiska personer må, sedan någon tids erfarenhet vunnits, upptagas till nytt övervägande.

Då kommittén föreslår, att den utvidgning av inkomstbegreppet, som bör vara en förutsättning för fri avskrivningsrätt, skall avse endast de rörelseidkare, vilka tillerkännas sagda rätt, och att således för rörelse skola finnas två olika inkomstbegrepp, vitsordar kommittén, att en sådan ordning är ägnad att medföra olägenheter. Enligt vår mening äro dessa olägenheter av väsentlig beskaffenhet. Det måste oundvikligen möta svårigheter att bibringa näringslivet förståelse för en dylik anordning. Så mycket viktigare är det vid dylikt förhållande, att bestämmelserna i ämnet bliva med särskild tydlighet avfattade. Oavsett möjligheterna att med sådant syfte bearbeta kommitténs förslag, anse vi oss dock böra avstyrka detsamma. Skulle vår ovan gjorda hemställan om den fria avskrivningsrättens utsträckning till alla slag av rörelseidkare vinna bi-

fall, löser frågan sig själv. Skulle denna hemställan icke bifallas, synes det oss vara nödvändigt, att ett annat inkomstbegrepp för enskilda rörelseidkare utformas än det av kommittén föreslagna. Enligt kommitténs förslag skall den enskilde rörelseidkare, som efter mindre än fem resp. tio års innehav försäljer i rörelsen använda maskiner och därmed jämställda tillgångar med vinst, beskattas för inkomst av rörelse för den del av nämnda vinst, som motsvarar förut avdragen, vid försäljningen återbekommen anskaffningskostnad, samt för realisationsvinst för återstående del av vinsten. Denna uppdelning å två förvärvskällor av den för närvarande i sin helhet såsom realisationsvinst beskattade vinsten medför ändring av såväl begreppet inkomst av rörelse som av realisationsvinstbegreppet och de i detta avseende föreslagna lagbestämmelserna äro svåra att överblicka och måste befaras komma att bereda betydande olägenheter vid tillämpningen. Något skäl för ändring i förevarande hänseende av det för närvarande gällande realisationsvinstbegreppet har icke anförts. För den händelse fri avskrivningsrätt icke medgives enskilda rörelseidkare, förorda vi, att realisationsvinstbegreppet för dessa skattskyldiga lämnas oförändrat samt att allenast den ändringen av inkomstbegreppet för deras del vidtages, att förut avdragen anskaffningskostnad, som vid försäljning återbekommes, upptages såsom intäkt av rörelse för det fall att försäljningen icke föranleder taxering för realisationsvinst. Genom en dylik lagändring erhålles samma trygghet för att vid försäljning återbekomna avskrivningar icke undgå beskattning, som man genom kommitténs förslag avsett att vinna.

Huru än inkomstbegreppet för rörelseidkare blir bestämt, kräves enligt vår mening en ganska grundlig omredigering av kommitténs förslag till anvisningar till 29 § kommunalskattelagen i fråga om värdeminskningsskatt på inventarier. De äro på sina ställen alltför svårbegripliga och behandla sällsynta undantagsfall, vilka på ett besvärande sätt hindra överblicken och icke rimligen böra upptagas till lösning i lagtext. Här och var finnas tillfogade varjehanda restriktioner eller förbehåll, vilka synas strida mot andan i kommitténs förslag och äro ägnade att onödigt begränsa dess nöjaktiga realiserande. Sålunda bestämmelsen, att värdeminskningsskatt på inventarier skall beräknas »till lika årlig bråkdel» av anskaffningsvärdet, ehuru det tvivelsutan stundom kan vara lämpligt att under viss del av avskrivningstiden procenten sättes högre eller lägre än under den övriga. Vidare en del villkor om upprätthållande av överensstämmelse mellan skatteavskrivningar och räkenskaper. Vidare en sådan bestämmelse som att den, vilken under ett visst år icke kunnat fullt utnyttja avdraget enligt planen, må tillgodogöra sig avdraget å senare år men i så fall endast genom utsträckning av tiden för planen. Såsom motivering till dylika restriktioner förekommer föga annat än vaga ord om att det »bör» så vara eller att »godtycke» bör förhindras.

Vid definierandet av begreppet »anskaffningsvärde» har i andra punkten av det ifrågavarande stycket meddelats en del specialbestämmelser, om vilkas behövlighet tveksamhet dock rått, enligt vad i motiverna finnes nämnt. Dessa bestämmelser, vilkas riktighet synes omtvistlig, torde böra utgå och ersättas med en hänvisning till skälighetsprövning i säregna fall. Sista punkten i stycket synes böra utbytas mot en allmänt hållen bestämmelse med innebörd att uppenbart illojal värdesättning skall föranleda jämkning.

Bland de under 3 c upptagna fallen, då ökning av värdeminskningsskatt på inventarier må medgivas, saknas det fall, att ökningen finnes skäligen med hänsyn till rörelsens växlande resultat. Alla intressen torde emellertid vara betjänta med att detta fall medtages. Det förekommer i bolagsskatteberedningens förslag, som på denna punkt vederligen icke föranlett till någon erinran. Visserligen antydes i kommitténs motivering, att sammanfattningen under

3 c är avsedd att icke vara uttömmande, men formuleringen av lagtexten giver knappast intryck härav. I motiveringen finnes nu avsedda fall icke ens berört. Vidkommande det första av de under 3 c omnämnda fallen (rörande avdrag som ej kunnat utnyttjas) få vi förorda den av bolagsskatteberedningen föreslagna formuleringen, som är kort och uttömmande. I den inrymmer även det sällsynta särfall, som behandlas i andra punkten av kommitténs bestämmelser i ämnet. Denna punkt synes näppeligen hava sin plats i lagtext. Det fall, som omförmåles i nästföljande stycket, synes såsom tämligen självfallet böra utgå. Jämväl sista fallet (rörande »överpris och merkostnad») hör utgå, eftersom detsamma nöjaktigt regleras genom de övriga bestämmelser, som äro föreslagna.

Den under punkt 4 meddelade regeln angående fri avskrivningsrätt torde böra omformuleras. Tillståndet bör icke avse rätt att *i stället för* avdrag enligt bestämmelserna i punkt 3 tillgodoräkna sig avdrag i enlighet med räkenskaperna utan bör angivas innebära rätt att åtnjuta avdrag enligt räkenskaperna, *oavsett* huruvida räkenskaperna överensstämma med reglerna i punkt 3.

Detta tillstånd bör en var med detsamma avsedd skattskyldig vara berättigad att tillgodonjuta, så snart och så länge hans räkenskaps- och avskrivningsförhållanden finnas vara på för ändamålet tillfredsställande sätt ordnade. Att ytterligare föreskriva det villkor för rättighetens åtnjutande, att »ej särskilda omständigheter till annat föranleda», synes obefogat och ägnat att utsätta den avsedda reformen för oberäkneliga faror. Den risk kommer nämligen att föreligga, att taxeringsnämnder, som finna, att en hög avskrivning menligt påverkar det allmännas tillfälliga fiskaliska intressen, anse detta förhållande utgöra en sådan särskild omständighet, som bör föranleda vägran att godtaga räkenskapernas avdrag. Vad härom i motiverarna yttras giver icke någon klarhet. Där talas om »god köpmannased» och »sunt affärsbruk». Väl kan det anses strida mot sunt affärsbruk, att ett bolag t. ex. underlåter att göra behövliga avskrivningar och använder den därigenom framkomna vinsten till utdelning. Men det är givetvis icke sådana fall som åsyftas; ej heller bör man för rättelse av dem lita till taxeringsmyndigheterna. Vad som åsyftas måste vara, att avskrivningarna kunna anses vara för höga. Att avskrivningar äro höga, kan dock icke strida mot sunt affärsbruk.

Beträffande ordnandet av övergången från det normala avskrivningssystemet till fri avskrivning yttras i kommitténs motiver, att man härutinnan tänkt sig mindre stela bestämmelser än de, som innehållas i bolagsskatteberedningens förslag. Av bestämmelser i ämnet påträffas emellertid i kommitténs lagförslag icke någon annan än en bland dettas övergångsbestämmelser upptagen regel, avseende avdrag, som medgivits beträffande taxeringar före den 1 januari 1939. Däremot diskuteras i motiverarna övergångens ordnande. Vad som sålunda yttras är enligt vår mening mycket dunkelt i sin avfattning. Även om uttalandena vore än så klara, kunna de dock icke ersätta lagbestämmelser. Sådana måste för både de skattskyldigas och skattemyndigheternas skull finnas, och vi förorda, att bolagsskatteberedningens bestämmelser efter viss omarbetning anlitas. Om en skattskyldig vid övergång till fri avskrivning vid sin taxering åtnjuter värdeminskningssavdrag å ifrågavarande slag av tillgångar med högre belopp än som avskrivits i räkenskaperna, bör för förhindrande av dubbelavdrag skillnaden taxeras såsom inkomst. Om den skattskyldige däremot vid taxeringen erhållit värdeminskningssavdrag till lägre belopp än det som avskrivits i räkenskaperna, bör han i konsekvens härmed berättigas att i samband med övergången åtnjuta avdrag för skillnaden vid sin taxering. Dessa grundsatser hava kom-

mit till uttryck i det av bolagsskatteberedningen föreslagna stadgandet i anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen punkt 8 andra stycket. Såsom nämnts bör dock viss jämkning ske i stadgandets lydelse. Vidare föreslå vi, att för vinnande av en mjukare övergång till fri avskrivning ett tillägg göres, enligt vilket i fråga om tillgångar, som tillförts rörelsen före den 1 januari 1939, tillstånd må kunna, om så finnes skäligt, meddelas den skattskyldige att fördela skillnaden mellan värdena i beskattningsavseende och värdena enligt räkenskaperna på längre tid än tre år. Sista stycket av kommitténs förslag till övergångsbestämmelser till kommunalskattelagen bör utgå.

Slutligen få vi meddela, att vi anse det riktigt, att det redan i stor utsträckning tillämpade systemet med specifikt uppgjorda avskrivningsplaner ytterligare utvecklas och även, på sätt kommittén föreslagit, förankras i lagstiftningen. Det förslag till formulär för sådant ändamål, som finnes bifogat kommitténs betänkande, hava vi låtit preliminärt granska. Då emellertid formuläret är en handling, vars lydelse skall ankomma på Kungl. Maj:t, och denna lydelse blir beroende av lagens blivande avfattning, torde böra beredas tillfälle att vid senare tidpunkt företaga slutlig granskning av formuläret.

Byggnader. Vidkommande frågan om värdeminskingsavdrag för byggnader få vi påminna om vad industriförbundet och Stockholms handelskammare med anslutning av bankföreningen därom anförde i sitt yttrande över bolagsskatteberedningens förslag. Korporationerna yrkade på anförda skäl, att möjlighet till fria avskrivningar skulle beredas jämväl i fråga om byggnader, samt framhöllo nödvändigheten av att skälig avskrivningsprocent medgäves för näringsföretagens byggnader ävensom att jämväl i övrigt samma principer bleve tillämpliga beträffande dem som beträffande inventarierna. Även påpekades konsekvenserna av nuvarande bestämmelser i 29 § 4 mom. kommunalskattelagen angående kostnader för ny-, till- eller ombyggnad av i rörelse använd fastighet samt avsaknaden i 29 § av bestämmelse om rätt till avdrag för nedriven eller utrangerad byggnad.

Dessa yrkanden och uttalanden, vilka vi tillåta oss att nu upprepa, hava icke från kommitténs sida föranlett till åtgärd i vidare mån än att kommittén i sina motiver framhåller önskvärdheten av att större värdeminskingsavdrag medgivas beträffande byggnader än de hittills tillämpade samt att beskattningsnämndernas uppmärksamhet fästes härå. Givetvis är det ytterst angeläget att så sker, men detta är ej tillräckligt. Såsom det nu är, bliva de i rörelse använda byggnaderna, som icke äro av tillfällig beskaffenhet, praktiskt taget aldrig till fulla avskrivna. I skattelagstiftningen har dock såsom en generell grundsats fastslagits, att hela anskaffningskostnaden för byggnaderna ej mindre än för maskiner och andra inventarier skall vid rörelseinkomstens beräkning genom årliga värdeminskingsavdrag avdragas. För upprätthållande av denna i lag stadfästade och sedan lång tid tillbaka i princip erkända grundsats är det nödvändigt, att bestämmelser införas, varigenom i beskattningshänseende icke avskriven kostnad för anskaffning av i rörelse använd byggnad tillåtes vid byggnadens nedrivning eller utrangering. Uppenbarligen är det i hög grad otillfredsställande, att då en fabriksbyggnad med tillhörande maskiner måste såsom obrukbar demoleras och därvid utrangeringen av maskinerna självfallet behandlas såsom avdragsgill rörelseförlust, förlusten å byggnaden däremot blir behandlad såsom kapitalförlust. Kommittén anför till stöd för sin avvisande ståndpunkt härutinnan, att avskrivningarna å byggnader hittills ha skett och alltjämt merendels ske på taxeringsvärdena efter rent schablonmässiga grunder och att det vanligen är omöjligt att förebringa utredning om vare sig anskaffningskostnader eller

förut gjorda avskrivningar, varför det i regel ej kan konstateras vilka belopp som återstå i beskattningsavseende oavskrivna. Att i särskilda fall avskrivningen beräknas å anskaffningsvärdet är enligt kommitténs mening ett förhållande, som ej bör få inverka på utformningen av de allmänna reglerna. Särskilt beträffande de byggnader som användas i rörelse, av vilka många hava jämförelsevis kort varaktighetstid, torde det emellertid i stor utsträckning vara möjligt att fastställa anskaffningskostnaden eller åtminstone det lägsta belopp, vartill anskaffningskostnaden bör beräknas, samt summan av under årens lopp vid taxering medgivna värdeminskingsavdrag. En skattskyldig, som förebringa tillfredsställande utredning i berörda hänseende men likväl förvägras avdrag för återstående anskaffningskostnad vid byggnadens utrantering, blir ju bevisligen taxerad för större inkomst än som jämlikt ovanberörda lagfästade grundsats bort för honom beräknas. Han lär svårligen kunna övertygas om det rättmätiga i taxeringsmyndigheternas åtgärd att förvägra honom utranteringsavdraget. Vi hemställa, att de för närvarande gällande bestämmelserna rörande värdeminskingsavdrag å byggnader åtminstone i så måtto uppmjukas, att skattskyldig vid utrantering av byggnad, som i sin helhet använts i rörelse, må berättigas att, i den mån han förmår visa vad som av byggnadens anskaffningsvärde återstår i beskattningsavseende oavskrivet, tillgodonjuta avdrag därför vid sin taxering.

Oavsett om denna framställning bifalles, hemställa vi, att frågan om värdeminskingsavdrag å byggnad i hela sin vidd med det snaraste måtte göras till föremål för grundlig och allsidig utredning med anlitande av erforderlig sakkunskap av olika slag. Vi åsyfta med denna vår hemställan icke endast de i rörelse använda byggnaderna utan även och i icke mindre mån bostadsbyggnaderna, beträffande vilka nuvarande byggnadssätt och stadsplanebestämmelser framkallat betydelsefulla spörsmål, som tidigare icke förefunnits. Vi underskatta icke de särskilda svårigheter, som göra sig gällande, då man skall söka att komma till rätta med problemet om värdeminskingsavdrag å byggnader, men hålla före, att en grundlig undersökning av frågan skall ådagalägga, att den ingalunda är olöslig.

Slutligen vilja vi i detta sammanhang framhålla önskvärdheten av ett förtydligande av anvisningarna till 25 § kommunalskattelagen. Kommittén uttalar, att något hinder att inom ramen för de bestämmelser, som bliva gällande för byggnader, tillämpa olika avskrivningsprocent å olika delar av dessa med olika varaktighetstid ej synes föreligga, lika litet som dylikt hinder förefinnes beträffande olika byggnader å samma tomt. Att det således icke avses någon ändring i nu gällande praxis, enligt vilken högre avskrivningsprocent kan medgivas å hissar, värmeledningspannor etc. än å byggnaden i övrigt, synes böra komma till uttryck i lagtexten.

I den av kommittén till behandling upptagna frågan om avdrag vid be- *Aktier m. m.*
räkning av inkomst av rörelse för värdeminskning å aktier, andelar och liknande tillgångar har kommittén uttalat, att avdrag för värdeminskning å aktier ej bör äga rum, där värdeminskningen är att likställa med kapitalförlust, samt att ingen ändring åsyftas i vad som redan nu torde få anses gälla i detta avseende. Utan någon egentlig motivering har lämnats en ny definition på vad som förstås med kapitalförlust, i det att det föreslås ett stadgande av innehåll, att »avdrag för värdeminskning å aktier, andelar och liknande tillgångar må äga rum allenast där värdeminskningen ej är att likställa med kapitalförlust, d. v. s. där en småningom skeende nedgång av värdet vid förvärvet kunnat förutses som en naturlig utveckling, och värdeminskningen följaktligen är att betrakta såsom en på förhand beräknelig omkostnad i rörelsen». Av detta stadgande nödgas man e contrario sluta,

att värdeminskning å aktier och liknande tillgångar enligt kommitténs mening är hänförlig till kapitalförlust, där en småningom skeende nedgång av värdet vid förvärvet icke kunnat förutses som en naturlig utveckling. En sådan definition torde emellertid icke överensstämma med gällande lagstiftning och praxis, sådan denna av meddelade rättsfall kan utläsas, utan innebära en icke berättigad utvidgning av det för närvarande av beskattningsmyndigheterna tillämpade kapitalförlustbegreppet.

Gränsdragningen mellan i beskattningshänseende avdragsgilla förluster, å ena, samt icke avdragsgilla kapitalförluster, å andra sidan, har vid upprepade tillfällen varit föremål för överväganden under lagstiftningsarbetet å beskattningsområdet. I § 9 av de vid 1910 års bevillningsförordning fogade särskilda anvisningarna, sådant detta författningsrum lydde enligt lag den 19 november 1920, stadgades, att frågan, huruvida en tillfällig förlust skulle anses såsom kapitalförlust eller icke, skulle avgöras med hänsyn till rörelsens och förlustens storlek och beskaffenhet. I en av inkomstskattesakkunniga den 31 januari 1921 avlämnad promemoria anförde de sakkunniga, bland annat, att det måste anses stötande, att en mindre förlust i en affär finge avdragas, under det att en förlust av likartad beskaffenhet i en annan affär av samma slag icke finge avdragas, blott därför att förlusten varit stor i förhållande till rörelsens storlek. Enligt de sakkunnigas mening borde förlustens art men ej dess storlek vara avgörande för rätten till avdrag. De sakkunniga föreslogo i enlighet härmed ett stadgande av innehåll, att frågan, huruvida uppkommen förlust vore att anse såsom minskning i årsinkomsten eller kapitalförlust, skulle prövas efter verksamhetens och förlustens beskaffenhet. Förslaget vann Kungl. Maj:ts och riksdagens gillande och gällande lagstiftning har icke tagit avstånd från den av omförmälda sakkunniga hävdade ståndpunkten, ehuruval ordalagen i punkt 8 av anvisningarna till 29 § icke äro likalydande med de av inkomstskattesakkunniga i förevarande hänseende föreslagna. När det i sistnämnda lagrum talas om förlust, som skattskyldig kan hava lidit vid sidan av vad som normalt ingår såsom ett led i den förvärvsverksamhet, varom fråga är, måste även åsyftas en prövning av verksamhetens och förlustens beskaffenhet.

Väl torde det, på sätt i nu förevarande kommittébetänkande yttras, ofta vara oklart för beskattningsmyndigheterna, huruvida konstaterad värdeminskning å en rörelseidkare tillhöriga aktier är hänförlig till avdragsgill förlust i rörelsen eller kapitalförlust, men ett flertal av regeringsrätten meddelade prejudikat giva dock tillräckligt stöd för vårt ovan gjorda uttalande, att kommitténs ifrågavarande förslag innebär en avsevärd inskränkning i den enligt gällande praxis medgivna avdragsrätten och en utvidgning av begreppet kapitalförlust. Sålunda har ett fabriksbolag, som drivit en del av sin rörelse utom riket genom ett särskilt för ändamålet bildat dotterbolag, medgivits rätt till avdrag för värdeminskning å dotterbolagets aktier, vilken värdeminskning föranletts av en revolutionär politisk omvälvning (Regeringsrättens årsbok årg. 1923 not. Fi 223). Likaledes har ett rederibolag medgivits avdrag för värdeminskning å aktier i ett dotterbolag, som jämväl utövade rederirörelse (1927 not. Fi 462). Enahanda blev utgången i ett fall, då båda företagen utövade järnvägsdrift (1931 not. Fi 690). Även då dotterbolaget icke bedrivit samma verksamhet som moderbolaget men utövat rörelse, som gagnade avsättningen av moderbolagets produkter, har avdrag medgivits för värdeminskning å dotterbolagets aktier (1927 not. Fi 239). I ett flertal fall har avdrag medgivits för värdeminskning å aktier i företag, som levererat råvaror till den skattskyldiges rörelse (t. ex. 1926 not. Fi 79 samt 1929 not. Fi 197 och Fi 285). I det sista av dessa fall före-

låg ej karaktär av dotterbolag. Då ett fabriksbolag lidit förlust å aktier i ett utomlands verksamt försäljningsbolag, vilken förlust föranletts av oredligt förfarande av dotterbolagets verkställande direktör, har avdrag för denna förlust medgivits vid moderbolagets taxering (1934 ref. 40).

Ovanberörda aktieinnehav i bolag av mer eller mindre utpräglad karaktär av filialföretag, i bolag som leverera råvaror och i försäljningsbolag utgör ett led i moderbolagets organisation. Aktierna hava i dessa fall investerats i rörelsen såsom för stadigvarande bruk avsedda tillgångar; aktieinnehavet har, som ock i motiveringarna till besluten i regel uttalats, haft sådant samband med den skattskyldiges rörelse, att å aktierna uppkommen värdeminskning ansetts hänförlig till omkostnad i rörelsen. Även andra förhållanden såsom exempelvis omständigheterna vid aktieförvärvet kunna emellertid föranleda, att aktierna anses ingå i rörelse och att därå uppkommen värdeminskning blir avdragsgill. Då ett verkstadsbolag för erhållande av viss beställning å maskiner såsom del av betalningen för maskinerna mottagit aktier i ett träsliperibolag, har avdrag medgivits för å dessa aktier uppkommen värdeminskning (1932 not. Fi 524).

I rättsfallet rörande avdrag för förlust å aktier i försäljningsbolag har förlusten konstaterats genom försäljningsbolagets likvidation. I övriga ovanberörda rättsfall har däremot värdeminskningen i regel konstaterats på annat sätt än genom likvidation eller aktiernas försäljning. Man lär näppligen beträffande något av rättsfallen kunna göra gällande, att en småningom skeende nedgång av värdet vid aktieförvärvet kunnat förutses som en naturlig utveckling. I det först omnämnda fallet var anledningen till värdeminskningen t. o. m. av katastrofartad natur.

För industriföretag utgör innehav av aktier i dotterbolag och andra närstående företag ofta ett nödvändigt led i industriföretagets organisation. Integrationen torde verksamt hava bidragit till utvecklingen av vårt näringsliv. Exportindustrien är på grund av lagstiftningen i vissa länder i stor utsträckning nödsakad att i vart och ett av ett flertal länder bilda ett formellt fristående nationellt bolag för bedrivande av rörelsen därstädes. Aktierna i dessa bolag måste till stor del anses investerade i moderbolagens rörelse. Att på sätt kommittén föreslagit inskränka avdragsrätten för värdeminskningen å dylika aktier till att avse allenast de sällsynta fall, »där en småningom skeende nedgång av värdet vid förvärvet kunnat förutses» måste befaras verka hämmande på näringslivets utveckling, och vi avstyrka på det bestämdaste kommitténs förslag härutinnan.

Dessa föreslagna begränsningar av avdragsrätten synas icke stå i överensstämmelse med den historiska utvecklingen av lagstiftningen och praxis rörande begreppet kapitalförlust och än mindre med näringslivets utveckling och det ekonomiska livets krav. Vi hava ovan påvisat, att prövningen huruvida kapitalförlust föreligger eller ej utvecklats från det ursprungliga primitiva konstaterandet av förlustens storlek till ett bedömande av rörelsens och förlustens art och att detta bedömande resulterat i en praxis, som i viss utsträckning tillgodoser rörelseidkarnas berättigade avskrivningskrav. Denna utveckling av lagstiftning och praxis skulle nu enligt kommitténs förslag vridas tillbaka och detta i en tid, då utvecklingen av näringslivet och andra omständigheter medfört, att innehav av i rörelse investerade aktier blir allt mer nödvändigt och omfattande för industriföretagen och då särskilt en exporterande näringsidkare, som icke vill se sin rörelse gå tillbaka, i allt större utsträckning måste ikläda sig risk för utgifter, vilka icke äro »på förhand beräknliga». Det vore icke till båtнад för näringslivet och folkförsörjningen, om ingen ville taga risken av andra utgifter än de, som på förhand kunna beräknas. Om man skall hoppas att få behålla en blomstrande exportindu-

stri, är det nödvändigt att taga risken av att investeringarna i ett eller annat land förloras. Man måste lägga kalkylerna så, att, om en sådan förlust uppstår, denna täckes genom inkomsterna från andra håll. Ett företag, som exporterar till ett flertal länder och arbetar med nationella bolag i dessa, måste såsom ett normalt led i en rörelse av dylikt slag och dylik omfattning räkna med att aktierna i ett eller annat av dotterbolagen minska i värde eller bliva värdelösa och kan därvid ej bortse från risker av sådan natur som exempelvis statliga restriktioner eller revolutionära omvälvningar.

Vi hemställa, att avdrag för värdeminskning å aktier, andelar och liknande tillgångar, som tillhöra rörelse, må äga rum, där värdeminskningen haft sin grund i omständigheter, från vilka man i en rörelse av den art och omfattning, varom fråga är, med iakttagande av normal aktsamhet ej kan bortse.

En bestämmelse av detta innehåll kommer knappast att innebära någon förändring av nuvarande lagstiftning, utan ett preciserande av vad som enligt praxis torde gälla. I den mån vårt förslag möjligen skulle kunna anses innebära lagändring, innefattar det dock endast en naturlig och av utvecklingen betingad påbyggnad av nuvarande praxis.

För klargörande av huru vi anse bestämmelserna i här diskuterade frågor, som hava sammanhang med reglerandet av värdeminskningsavdrag å inventarier, böra ungefärligen avfattas, tillåta vi oss bifoga ett förslag till anvisningar till kommunalskattelagens 28 § punkt 1, 29 § punkterna 3 och 4 samt 35 § punkt 1. Detta förslag är avfattat under förutsättning, att den ändring i det av kommittén föreslagna inkomstbegreppet för enskilda rörelseidkare vidtages, att vid försäljning av inventarier återbekomna avskrivningar skola beskattas såsom inkomst av rörelse allenast för det fall, att försäljningen av samma tillgångar icke föranleder taxering för realisationsvinst. Under hänvisning till vad vi ovan anfört rörande värdeminskningsavdrag å i rörelse använd byggnad, föreslå vi vidare, att det stycke av 29 § kommunalskattelagen, som enligt kommitténs förslag lyder »värdeminskning genom slitning och därmed jämförlig orsak, som byggnad, vilken är avsedd för användning i ägarens rörelse, är underkastad» i stället erhåller följande lydelse »värdeminskning genom slitning, utrangering eller därmed jämförliga orsaker, som byggnad, vilken är avsedd för användning i ägarens rörelse, är underkastad». Detta stadgande synes böra kompletteras med en bestämmelse i anvisningarna till sistnämnda paragraf av exempelvis följande lydelse: »Avdrag för utrangering av i rörelse använd byggnad, vilken blivit för rörelsens obrukbar och värdelös, må medgivas allenast i den mån den skattskyldige förebringat utredning om vad av byggnadens anskaffningsvärde i beskattningsavseende återstår oavskrivet. »Någon ändring i gällande lags anvisningar till 36 § erfordras icke, om det av oss förordade inkomstbegreppet för enskilda rörelseidkare godtagas.

*Särskilda
spörsmål
rörande
närings-
företagen.*

Kommitténs förslag angående värdeminskningsavdrag innebär såsom i betänkandet erinras ett ytterligare avsteg från principen, att varje år skall i beskattningshänseende behandlas såsom en enhet för sig. Genom de befogenheter, som förslaget i avskrivningshänseende tillerkänner de skattskyldiga, och genom redan gällande regler om värdering av varulager beredes möjlighet för näringsidkarna att ernå en viss utjämning av rörelsens beskattningsbara inkomst under olika år. Från näringslivets sida har vid upprepade tillfällen — så i yttrande över bolagsskatteberedningens betänkande — framförts önskemålet, att berörda möjlighet måtte vinna ett allmänt erkän-

nande inom skattelagstiftningen, så att det må även här i landet, liksom förhållandet är i vissa främmande länder, kunna tillåtas ett företag att vid beräklandet av den beskattningsbara inkomsten för ett år taga hänsyn till rörelsens resultat under ett visst antal föregående år. Det bör erinras om att denna metod för beräklandet av ett företags skattepliktiga inkomst har en uppenbar motsvarighet inom vissa områden av den offentliga förvaltningen, varvid må hänvisas till de flerårsplaner för budgetens balansering, vilka på senare tid kommit till användning inom den statliga hushållningen, ävensom till de möjligheter, som genom tillstånd till fondbildning beretts våra kommuner att åstadkomma utjämning av sin uttaxering. Eftersom en utjämning av företagens resultat under en följd av år medför fördelar för såväl företagen själva som det allmänna, finna vi det önskvärt, att det praktiska genomförandet av ifrågakvarande slags vinstberäkningsmetod göres till föremål för utredning.

Ett annat önskemål, som likaledes uttalades i yttrandet över bolagsskatteberedningens betänkande, gäller förfarandet vid taxeringen av aktiebolagen. De ökade krav, som ett genomförande av den nu föreslagna skattelagstiftningen komme att ställa på de myndigheter, som få tillämpningen av denna lagstiftning sig anförtrodd, aktualisera sagda önskemål, innebärande att aktiebolagens taxering måtte uppdragas åt en eller ett par taxeringsnämnder för varje län, vilka genom sin sammansättning skulle göras särskilt kvalificerade att bedöma de speciella och invecklade frågor, som ofta uppkomma i samband med näringslivets beskattning. En dylik anordning, som redan prövats för Stockholms vidkommande med gott resultat, är enligt vår mening ur såväl företagens som det allmännas synpunkt värd att vinna en mera allmän tillämpning.

Stockholm i januari 1938.

Bilaga till industriförbundets yttrande.

Förslag till vissa ändringar i anvisningarna till kommunalskattelagen.

till 28 §.

1. Till intäkt av rörelse hänföras samtliga intäkter i penningar eller varor, som influtit i rörelsen. Detta innebär, att intäkten skall vara av sådan beskaffenhet, att den normalt är att räkna med och ingår såsom ett led i den förvärvsverksamhet, varom fråga är. Hit räknas alltså inflytande betalning för varor eller produkter, som den skattskyldige för i handel eller tillverkar, och gäller detta även för det fall, att rörelseidkaren vid överlåtelse av rörelsen till annan låter i överlåtelsen ingå befintliga varor eller produkter. Denna överlåtelse utgör då så att säga den sista affärshändelsen i hans rörelse. Däremot räknas icke hit sådan intäkt, som till den skattskyldige kan inflyta vid sidan av rörelsen eller utanför vad som normalt är att anse såsom driftinkomst, såsom exempelvis vid avyttring av personlig lösegendom eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedd fastighet (angående för sådant bruk avsedda maskiner och andra inventarier se nedan) eller vid avyttring av rörelsen själv. Den intäkt, som erhålles genom en dylik, oberoende av rörelsen verkställd avyttring, skall tagas i betraktande vid in-

komstberäkningen för förvärvskällan tillfällig förvärvsverksamhet och bedömas efter de för denna förvärvskälla stadgade grunder.

Med avseende å intäkt vid avyttring av för stadigvarande bruk i rörelse avsedda maskiner eller andra inventarier, vilka icke inräknas i värdet av byggnad (se punkt 7 av anvisningarna till 29 §), skola de i första stycket givna reglerna tillämpas sålunda:

att, då den skattskyldige är aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank, intäkten skall behandlas såsom intäkt av rörelse; samt

att i fråga om annan skattskyldig intäkten skall behandlas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, således sådan intäkt som enligt 35 § kan bli föremål för realisationsvinstbeskattning; dock *att*, därest förutsättningarna för dylik beskattning icke föreligga, såsom intäkt av rörelse skall upptagas det belopp, som i beskattningsavseende förut avskrivits å den ifrågavarande tillgångens anskaffningsvärde, i den mån beloppet vid avyttringen återbekommit.

I enlighet med det anförda skall alltså en skattskyldig, som driver jordstyckningsrörelse eller som eljest idkar handel med fastigheter, såsom intäkt av rörelsen upptaga vad som influtit vid försäljning av en till rörelsen hörande fastighet eller del därav, oberoende av sättet för fastighetens förvärvande och tiden för dess innehavande, varefter frågan om och i vad mån nettointäkt uppstått genom försäljningen kommer att bero på resultatet av rörelsen i dess helhet under beskattningsåret. Om ett industriidkande aktiebolag avyttrar någon för den industriella verksamheten avsedd fastighet, skall vad av försäljningssumman belöper å sådana till fastigheten hörande maskiner och andra inventarier, vilka icke inräknas i värdet av byggnad, hänföras till intäkt av rörelse och återstående delen av försäljningssumman behandlas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. Därest de i 35 § angivna förutsättningarna föreligga, skall således sistnämnda del av intäkten, i den mån den innefattar vinst, beskattas såsom realisationsvinst. Idkas däremot den industriella verksamheten icke av ett aktiebolag utan av en enskild person, skall vid avyttrande av någon för sagda verksamhet avsedd fastighet i allmänhet hela försäljningssumman behandlas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. Skulle emellertid den å sådana maskiner och andra inventarier, som nyss nämnts, belöpande delen av försäljningssumman uppgå till mera än vad som av tillgångarnas anskaffningsvärden återstår i beskattningsavseende oavskrivet, skall, för den händelse förutsättningarna för realisationsvinstbeskattning ej föreligga, såsom intäkt av rörelse upptagas vad som vid avyttringen återbekommit av de å sagda värden förut gjorda avskrivningarna.

2. Ränteintäkt samt

till 29 §.

1. Har annan — — — särskild förvärvskälla.
2. Har aktiebolag — — — till avdrag.
3. Kostnaden för anskaffande av maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier bör avdragas genom årliga värdeminskningssavdrag. Är sådan tillgång underkastad hastig förbrukning, vilket i regel kan anses vara fallet, när den beräknas hava en varaktighetstid av högst tre år, må dock under anskaffningsåret avdragas hela kostnaden för dess anskaffande.

Värdeminskningssavdrag bör fördelas på ett antal år i följd med vissa efter tillgångens varaktighet så avpassade belopp, att anskaffningskostnaden för

tillgången kan till fullo avdragas under den tidrymd, den är ekonomiskt användbar. Det årliga avdraget bör i regel bestämmas enligt avskrivningsplan till viss bråkdel av anskaffningsvärdet. Kan utredning icke åstadkommas om anskaffningsvärdet eller om de avdrag, som därå tidigare ägt rum, må avdraget ske med viss procent å bokförda värdet eller å annat värde, som finnes lämpligt. Avdrag med större belopp än som avskrivits i räkenskaperna vare tillåtet endast såvida tillfredsställande utredning föreligger om anskaffningsvärdet och storleken av de därå i beskattningsavseende gjorda avskrivningarna.

Vid bestämmandet av värdeminskningensavdragets årliga belopp skall hänsyn tagas till omständigheter, som kunna föranleda, att tillgångens nytta för rörelsen begränsas till förhållandevis kort tid, såsom då tillgången anskaffats för utnyttjande av en konjunktur, som synes osäker, eller för begagnande av ett särskilt arbetstillfälle. Har den skattskyldige icke kunnat sig till förmån i beskattningsavseende utnyttja det på visst år belöpande värdeminskningensavdraget, så ock där eljest särskilda omständigheter därtill föranleda, må det kunna tillstädjas honom att i stället tillgodogöra sig avdraget för ett eller flera senare år. Ådagaläggas, att värdet av tillgång nedgått avsevärt mera än som motsvarar sammanlagda beloppet av de tidigare verkställda och på året belöpande värdeminskningensavdragen, må medgivande kunna lämnas den skattskyldige att för året eller för vissa år tillgodoräkna sig ökat avdrag. Dylik ökning må jämväl kunna medgivas, där sådan i särskilt fall finnes skälig med hänsyn till rörelsens växlande resultat.

Då tillgång, varom här är fråga, avyttras eller utrangeras såsom för rörelsen obrukbar, får avdrag ske för vad som i beskattningsavseende återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet, i den mån det oavskrivna beloppet överstiger vad som influtit vid avyttring av tillgången. Att å andra sidan, i den mån i beskattningsavseende förut avskrivna belopp vid avyttringen återbe-kommit, dessa skola beskattas, framgår av punkt 1 av anvisningarna till 28 §. Med avyttring likställes det fall, att tillgång uttages ur rörelsen för att tillföras annan rörelse, som utgör särskild förvärvskälla, eller för att nyttjas för annat ändamål.

Såsom tillgångs anskaffningsvärde skall anses, då tillgången förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, den verkliga kostnaden för dess anskaffande och, då tillgången annorledes övergått till rörelsen, dess allmänna saluvärde vid tiden för övergången eller annat värde, som med hänsyn till särskilda omständigheter finnes skäligt. Skulle det i något fall befinnas, att den skattskyldige eller någon, som står honom nära, vidtagit åtgärd, varigenom anskaffningsvärdet blivit högre än som är rimligt, och att detta skett för att åt någon av dem bereda obehörig förmån i beskattningsavseende, skall värdet i skälig mån jämkas.

4. Vill aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank för värdeminskning å tillgångar, som i punkt 3 avses, åtnjuta avdrag i enlighet med de i räkenskaperna företagna avskrivningarna, oavsett huruvida dessa avskrivningar skett i överensstämmelse med reglerna i nämnda punkt, vare sådan skattskyldig, efter yrkande, därtill berättigad, såvida tillfredsställande utredning föreligger om tillgångarnas anskaffningsvärden och storleken av de därå i beskattningsavseende gjorda avskrivningarna samt räkenskaperna finnas så förda, att de avskrivningar, som vidtagas, kunna av taxeringsmyndigheten utan svårighet följas.

Då här omförmålt yrkande bifalles, skall iakttagas, att i den mån ifrågasvarande tillgångar blivit genom vid tidigare taxering medgivna värdeminskningensavdrag i beskattningsavseende satta i värden, som äro lägre resp. högre än värdena enligt räkenskaperna, skillnaden mellan förstnämnda värden

och värdena enligt räkenskaperna skall tilläggas resp. avdragas vid den skattepliktiga rörelseinkomstens beräkning för det första räkenskapsår, för vilket räkenskaperna godtagas såsom i förevarande avseende normerande för taxeringen. Om den skattskyldige det önskar, må honom emellertid icke förmenas att fördela den omförmälda skillnaden på det nämnda räkenskapsåret och det eller de två räkenskapsår, som följa närmast efter detsamma. Jämväl må, där så finnes skäligt, tillstånd kunna lämnas den skattskyldige att i fråga om tillgångar, som tillförts rörelsen före den 1 januari 1939, fördela skillnaden å längre tidsperiod än nu sagts.

5. Avdrag får jämväl —————

till 35 §.

1. Är fråga om beskattning av realisationsvinst vid avyttring av fastighet, som ingått i den skattskyldiges rörelse, skall beaktas vad i punkt 1 av anvisningarna till 28 § är stadgat rörande avyttring av maskiner och andra inventarier, som höra till rörelse. I följd härav skall, då aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank avyttrat fastighet, vari finnas maskiner eller andra inventarier, som icke inräknas i värdet av byggnad (se punkt 7 av anvisningarna till 29 §) avdrag göras för det på dessa tillgångar belöpande värdet, sådant detsamma enligt avyttringsvillkoren eller eljest skäligen bör beräknas.

2. Har vid —————

*Bilaga C.***Transumt av kammarrättens utlåtande den 28 januari 1938 över 1936 års skattekommittés förslag till omläggning av den direkta beskattningen i vad utlåtandet avser värdeminskingsavdrag m. m.**

Till Konungen.

Genom remiss den 2 december 1937 har Kungl. Maj:t anbefallt kammarrätten att avgiva och före den 1 februari 1938 inkomma med utlåtande över 1936 års skattekommittés betänkande med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen m. m. I anledning härav får kammarrätten anföra följande.

Frågan om rätt till avdrag vid inkomstbeskattningen för värdeminskning å tillgångar för stadigvarande bruk i näringsverksamhet har, såsom kommittén framhållit, under de sista decennierna tilldragit sig uppmärksamhet och olika förslag till lösning av denna fråga hava framlagts. Med stöd av den erfarenhet, kammarrätten under sin ämbetsutövning vunnit, kan kammarrätten vitsorda, att en omarbetning av gällande bestämmelser i förevarande hänseende är av behovet påkallad. I punkt 4 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen stadgas, att i fråga om maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier, vilka hava längre varaktighet, avdrag för anskaffningskostnaden får ske i form av avdrag för värdeminskning samt att avdraget skall fördelas på flera år med vissa efter tillgångens varaktighet så avpassade belopp, att anskaffningskostnaden för en tillgång kan till fullo avdragas under den tidrymd, densamma är ekonomiskt användbar. Då dessa stadganden för de skattskyldiga framstå såsom en utfästelse, att anskaffningskostnaden för tillgångar av ifrågavarande slag under årens lopp i överensstämmelse med de för inkomstberäkningen gällande principerna till fullo får i beskattningshänseende avdragas, men de skattskyldiga likväl, såsom praxis å ifrågavarande område utformats, i stor utsträckning icke vid sina taxeringar till fullo komma i åtnjutande av berörda avdragsrätt, anse de sig icke utan fog orättvist behandlade. Å andra sidan skapa de nuvarande bestämmelserna icke tillräcklig säkerhet för att värdeminskingsavdrag icke medgivnas med sammanlagt högre belopp än anskaffningskostnaden. Genom upprättande av värdeminskingsplaner, vilka under senare år synas hava kommit till allt vidsträcktare användning, har man sökt att inom ramen för gällande lagstiftning råda bot för bristfälligheterna. Även om härigenom i många fall reda och överblick beträffande avskrivningarna åstadkommits och anledning till tvister mellan de skattskyldiga och taxeringsmyndigheterna minskats, lär det dock icke vara möjligt att utan lagstiftningsåtgärder lösa förevarande beskattningsfråga. Beskattningsmyndigheterna tillämpa icke enhetliga principer vid avskrivningsplanernas fastställande och då vägledande prejudikat blivit av regeringsrätten meddelade, såsom exempelvis det i regeringsrättens årsbok refererade målet nr 54 för år 1935, har därav föranledd justering av avskrivningsplaner, vilka tidigare fastställts av beskattningsnämnder, som tillämpat en annan lagtolkning än regeringsrätten, vållat svårigheter och förorsakat att avskrivningsfrågorna dragits under kammarrättens prövning. Ur såväl de skattskyldigas

som taxeringsmyndigheternas synpunkt är det ägnat att väcka tillfredsställelse, att åter ett förslag till lösning av förevarande problem blivit framlagt.

Ett preliminärt förslag till fri avskrivningsrätt i beskattningshänseende å tillgångar, som för stadigvarande bruk investerats i rörelse, framlades redan av 1924 års skatteberedning i en den 30 oktober 1926 dagtecknad promemoria. Enligt detta förslag skulle följande inländska juridiska personer, nämligen bolag med undantag av enkla bolag, ekonomiska föreningar, sparbanker, understödsföreningar, som vore skattskyldiga för inkomst av rörelse eller yrke, och centralkassor för jordbrukskredit komma i åtnjutande av dylik avskrivningsrätt. Omförmälda skattskyldiga skulle enligt förslaget äga åtnjuta avdrag i beskattningsavseende med belopp, som i räkenskaperna avskrivits å i rörelse använda byggnader, maskiner och andra fasta och lösa inventarier, patenträtt och liknande tidsbegränsad rättighet ävensom rättigheter av good wills natur samt naturtillgångar såsom gruvor, stenbrott m. m. Till förslaget var dock knutet det förbehållet, att räkenskaperna finge av beskattningsmyndigheterna frångås, därest de däri gjorda avskrivningarna kunde anses uppenbart oskäligen. Såsom en följd av fritt värdeminskningensavdrag i denna utsträckning hade i skatteberedningens förslag upptagits den bestämmelsen, att beträffande de ifrågavarande juridiska personerna till inkomst av rörelse eller yrke skulle hänföras allt som erhållits vid avyttring av fast eller lös egendom, således icke blott erhållen valuta för byggnader utan även för jord, såvida icke det uppburna beloppet vore att anse såsom intäkt av jordbruksfastighet eller intäkt av annan fastighet. Beträffande övriga skattskyldiga föreslogs ingen ändring i inkomstbegreppet.

I sitt den 15 december 1926 över detta förslag avgivna utlåtande anförde kammarrätten, bland annat, att kammarrätten väl funne klarare och mera konsekventa bestämmelser angående rätten till värdeminskningensavdrag önskvärda. Skatteberedningen hade emellertid i sitt förslag gått längre än ändamålet krävde samt för det närmaste syftet offrat för vårt skattesystem grundläggande principer. Förslagets dubbla inkomstbegrepp, som vore priset för reformen, syntes vara en så väsentlig brist i förslaget, att detsamma redan på denna grund måste avstyrkas. Förbehållet, att räkenskaperna icke skulle äga vitsord i de fall, då därstädes gjorda avskrivningar kunde anses uppenbart oskäligen, skulle i avsevärd grad reducera de väntade fördelarna av förslaget. Begreppet »uppenbart oskäligen» vore oklart och syntes komma att förorsaka fortsatta tvister rörande tillåtna avskrivningars storlek.

Det av 1928 års bolagsskatteberedning utarbetade förslaget innebar en betydelsefull inskränkning i den fria avskrivningsrätten i det hänseendet, att den endast avsåg i rörelse använda maskiner och andra inventarier för stadigvarande bruk samt patenträtt och liknande tidsbegränsad rättighet, i enlighet varmed jämväl ändringen av inkomstbegreppet gjordes mindre omfattande. Å andra sidan innebar bolagsskatteberedningens förslag en utvidgning av de fria avskrivningsreglernas giltighet i så måtto, att den fria avskrivningsrätten liksom omförmälda utvidgning av inkomstbegreppet gällde såväl juridiska personer som enskilda näringsidkare samt att såsom villkor för den fria avskrivningsrättens åtnjutande visserligen uppställdes viss beskaffenhet hos den skattskyldiges bokföring, men att, om detta villkor uppfylldes, avskrivningsrätten skulle vara fullkomligt fri. Vidare hade enligt bolagsskatteberedningens förslag behandlingen i beskattningshänseende av försäkringsbelopp, vilka enligt det utvidgade inkomstbegreppet bleve hänförliga till intäkt av rörelse, gjorts beroende av försäkringsbeloppets användning i det beredningen föreslagit, att den skattskyldige genom utfärdande av på visst sätt beskaffad förbindelse för vars fullgörande säkerhet i re-

gel kunde fördras, skulle beredas möjlighet att få ersättningen undantagen från beskattning.

Kammarrätten anförde i sitt över bolagsskatteberedningens förslag avgivna utlåtande, bland annat, att kammarrätten väl funne, att rätten till fria värdeminskingsavdrag skulle medföra betydande fördelar. Icke minst syntes man böra beakta de gagneliga verkningar beträffande företagens konsolidering, som den föreslagna lagändringen kunde förväntas medföra. Vidare torde tvister rörande avdragsbeloppens storlek bliva sällsynta beträffande de skattskyldiga, vilka komme i åtnjutande av det fria avdraget, och taxeringsmyndigheternas arbete med avdragens kontrollerande vid dessa skattskyldigas taxering förenklat. Beredningens förslag föranledde dock nya tvistefrågor. Fördelen av en viss förenkling vid avdragens kontrollering kunde knappast uppväga de svårigheter, tillämpningen av de föreslagna nya bestämmelserna rörande utfallen försäkringssummans beskattning kunde väntas medföra för myndigheterna. Det borde bemärkas, att förenklingen av kontrollarbetet gällde endast en begränsad kategori skattskyldiga, under det att sistnämnda bestämmelser avsåge alla rörelseidkare. Rätten till fria värdeminskingsavdrag kunde väl i allmänhet antagas komma att medverka till utjämnande av vågrörelserna i beskattningen, men denna fördel av förslaget syntes icke uppväga de allvarliga olägenheter, som kunde uppstå för vissa kommuner genom ett hänsynslöst utnyttjande av den medgivna friheten. Då vidare den föreslagna ändringen av inkomstbegreppet innebure ett icke önskvärt avsteg från de principer, vilka kommit till uttryck i 1921 års lagstiftning i förevarande ämne, samt denna ändring kunde befaras medföra ogynnsamma verkningar för det allmänna, ansåge kammarrätten för sin del, att priset för de fördelar, man genom det fria värdeminskingsavdraget skulle vinna, vore för högt, helst som dessa fördelar — icke minst gynnade av företagens konsolidering — i huvudsak torde kunna ernås genom ett lagfästande av de föreslagna så kallade normala avskrivningsreglerna.

Kammarrätten vidhåller alltså sin uppfattning att den fria avskrivningsrätten kan förväntas medföra betydande fördelar. Med hänsyn till de starka konjunkturväxlingar, som inträffat sedan kammarrätten senast uttalade sig i förevarande ärende, och därmed sammanhängande förhållanden synes man vara berättigad draga den slutsatsen, att de väntade fördelarna i konsolideringshänseende icke underskattats och att en önskvärd utjämning av skatteunderlaget beskattningsåren emellan knappast lär kunna vinnas allenast genom en uppmjukning av de normala avskrivningsreglerna.

Enligt kommitténs förevarande förslag nödgas man i likhet med vad som var fallet med det av 1924 års skatteberedning utarbetade förslaget röra sig med två inkomstbegrepp, nämligen ett för aktiebolag och vissa andra juridiska personer och ett för enskilda rörelseidkare med flera. Divergensen mellan de båda inkomstbegreppen är dock enligt kommitténs förslag vida mindre än enligt det tidigare förslaget, beroende dels därpå, att den fria avskrivningsrätten och därav föranledd utvidgning av inkomstbegreppet begränsats till att avse allenast i rörelse använda maskiner och andra inventarier dels ock därpå att kommittén, i motsats till 1924 års skatteberedning, jämväl föreslår en sådan justering av inkomstbegreppet för enskilda skattskyldiga, att vid försäljning av inventarier och därmed likställda tillgångar återbekomma avskrivningar upptagas till beskattning. På grund av dessa omständigheter torde skillnaden mellan den skattskyldighet, som enligt förslaget kommer att ävila de båda kategorierna skattskyldiga, endast i vissa fall komma att resultera i att inkomsten för ovanberörda juridiska perso-

ner beräknas högre än för de enskilda näringsidkarna. Divergensen mellan de båda inkomstbegreppen synes desto mindre vara ägnad att väcka betänkligheter, som kommittén för de juridiska personerna föreslår proportionell beskattning under det att beskattningen av de enskilda rörelseidkarna allttjämt göres progressiv, samt det på grund av den så kallade kedjebeskattnings borttagande redan föreligger olika inkomstbegrepp för å ena sidan vissa juridiska personer, och å andra sidan övriga skattskyldiga.

Därigenom att rätten till fria avdrag förbehållits allenast vissa juridiska personer, men de enskilda rörelseidkarna förvägrats denna rätt, torde anledningar till tvister rörande tillämpningen av reglerna om fri avskrivning i stor utsträckning hava bortfallit, och då den fria avskrivningsrätten icke, såsom fallet var enligt bolagsskatteberedningens förslag, kommer att åtnjutas av skattskyldiga, som äro underkastade progressiv beskattning, synes risken för att den medgivna friheten skall medföra olägenheter för det allmänna i väsentlig mån hava minskats. För kommunernas del torde därvid jämväl böra beaktas, att den kommunala progressivskatten enligt kommitténs förslag skall bortfalla. Faran för att den fria avdragsrätten kan komma att utnyttjas till beredande av obehörig skattelättnad, främst i kommunalt hänseende, från vilken risk man, på sätt kommittén anført, särskilt beträffande de så kallade familjebolagen icke kan bortse, sammanhänger emellertid intimt med spörsmålet, huruvida den fria avskrivningsrätten i de fall, då denna i princip medgives, bör göras villkorlig eller ej, en fråga, vartill kammarrätten återkommer.

Enligt kommitténs förslag kommer den nu gällande gränsen mellan realisationsvinst och inkomst av rörelse att rubbas i mindre utsträckning än som var fallet jämlikt de båda föregående förslagen, vilket enligt kammarrättens mening innebär en förbättring. Genom att kommittén icke upptagit de av bolagsskatteberedningen föreslagna bestämmelserna rörande särskild behandling i beskattningshänseende i vissa fall av utfallen försäkringssumma — vilka bestämmelser med hänsyn till att det av bolagsskatteberedningen förordade inkomstbegreppet enligt kommitténs förslag endast skall gälla för sådana skattskyldiga, som äro underkastade proportionell beskattning, ej heller torde vara erforderliga — hava de av kammarrätten i detta avseende påtalade och jämväl av kommittén beaktade praktiska tillämpningssvårigheterna undanröjts.

Kammarrätten finner det av kommittén framlagda förslaget att medgiva rätt till fri avskrivning i begränsad omfattning åt aktiebolag och vissa andra juridiska personer innebära en lyckligt funnen kompromiss mellan de stridiga intressen, som göra sig gällande å förevarande område, och anser sig böra förorda förslaget i denna del.

En fråga som kammarrätten med denna principiella utgångspunkt särskilt anser böra bliva föremål för övertägande är, huruvida den fria avskrivningen i de fall, då sådan i princip medgives, bör göras ovillkorlig eller ej. Kommittén har härutinnan intagit i huvudsak samma ståndpunkt som 1924 års skatteberedning, men utbytt det av skatteberedningen föreslagna uttrycket »då avskrivningarna kunna anses uppenbart oskäligen» mot förbehållet »försåvitt ej särskilda omständigheter till annat föranleda». Vad kammarrätten anført mot skatteberedningens förslag i denna del torde jämväl äga tillämplighet å kommitténs förslag. Vid tolkning av kommitténs ifrågavarande allmänt hållna stadgande giver kommitténs motivering föga eller ingen ledning. I motiven göres en jämförelse med motsvarande undantagsstadgande beträffande värdesättning å varulager och uttalas, att detta tolkats så, att räkenskapernas lagervärdering kan vid taxeringen frångås, därest den visas strida mot god köpmannased. I ett av Sveriges industriförbund, Stockholms han-

delskammare och svenska bankföreningen över kommitténs förslag avgivet gemensamt yttrande, varav kammarrätten fått tillfälle att taga del, hava dessa å området sakkunniga organisationer anfört att det icke kan strida mot sunt affärsbruk att verkställa höga avskrivningar, och även bolagsskatteberedningen uttalade, att man svårligen läser kunna göra gällande, att djupgående och snabba avskrivningar skulle kunna anses strida mot god köpman-nased, om rörelseidkarens ställning medgäve dem. Det av kommittén föreslagna stadgandet kan, särskilt med hänsyn till vad i motiveringen för stadgandet anförts, befaras föranleda tvister och obefogade invändningar mot djupgående, ehuru rättmätiga avskrivningar, men torde å andra sidan knappast utgöra effektivt skydd för missbruk av den fria avskrivningsrätten. Syftet med ett stadgande av förevarande slag bör dock vara, icke att förhindra stora avskrivningar i och för sig, utan att öppna möjlighet för beskattningsmyndigheterna att, om åtgärder av ett eller annat slag med eller utan samband med kraftiga avskrivningar företagits av den skattskyldige i uppenbar avsikt att nedbringa den skattepliktiga inkomsten, verkställa erforderlig justering. Detta syfte torde kunna komma till uttryck genom exempelvis följande omformulering av det föreslagna undantagsstadgandet »för såvitt ej annat föranledes av särskilda omständigheter, vilka uppenbarligen giva vid handen, att viss åtgärd företagits i huvudsakligt syfte att obehörigen nedbringa skatteplikten». Även efter en dylik omformulering av stadgandet synes detta emellertid vara ägnat att väcka betänkligheter. Det läser enligt kammarrättens mening knappast vara möjligt att göra den fria avskrivningen villkorlig utan att äventyra det resultat, man genom reformen avser att vinna. Kammarrätten anser sig därför, om ock med tvekan, böra förordda att undantagsstadgandet icke upptages. Skulle det vid de ifrågavarande bestämmelsernas tillämpning visa sig, att de missbrukas, läser frågan om prohibitiva åtgärder i angivna hänseende på sätt även kommittén ifrågasatt böra upptagas till förnyad prövning.

Kommittén har funnit, att en ej oväsentlig uppmjukning av de allmänna avskrivningsreglerna är möjlig beträffande inventarier och likartade tillgångar i ungefärlig anslutning till de för normala fall avsedda avskrivningsregler, som bolagsskatteberedningen föreslagit. Kammarrätten tillstyrkte i sitt över beredningens betänkande avgivna utlåtande i princip beredningens förslag i denna del och förordar alltså en dylik uppmjukning av berörda bestämmelser. I nyssnämnda utlåtande anförde kammarrätten i detta sammanhang, bland annat, att därest vid försäljning av inventarier och liknande tillgångar återbekomna avskrivningar alltid togs till beskattning, man torde kunna förvänta, att taxeringsmyndigheterna i allmänhet komme att medgiva av de skattskyldige framställda icke oskäligen yrkanden om värdeminskningsavdrag, samt föreslog, att då tillgång av här omförmälda slag avyttrades till pris, överstigande den icke avdragna anskaffningskostnaden, förut avdragen anskaffningskostnad, i vad den vid försäljningen återbekommits, skulle upptagas såsom intäkt av rörelse, därest försäljningen icke föranledde taxering för realisationsvinst. Kammarrättens förslag åsyftade således ingen ändring i de för närvarande gällande bestämmelserna rörande beskattning av realisationsvinst utan allenast ovanberörda utvidgning av begreppet inkomst av rörelse. Kommittén har däremot föreslagit, att, då förutsättningarna för realisationsvinstbeskattning föreligga, den för närvarande såsom realisationsvinst taxerade inkomsten skall uppdelas och beskattas såsom inkomst av rörelse i vad den motsvarar genom försäljningen återbekomna värdeminskningsavdrag och till allenast återstående del taxeras såsom realisationsvinst. Följden härav har blivit, att kommittén nödgats att även be-

träffande de enskilda näringsidkarna framlägga förslag till ändrade bestämmelser beträffande såväl rörelseinkomst som realisationsvinst. Stadgandena rörande denna uppdelning, som nödvändiggöra ändringar på olika ställen i lagtexten, verka tyngande på denna och komma att försvåra såväl upprättandet av deklarationer jämte avskrivningsplaner som taxeringsarbetet. Syftet med beskattningen av återbekomna avskrivningar är dock, såsom även av kommittén angivits, att undanröja en hittillsvarande anledning till restriktiv tillämpning av avdragsbestämmelserna och är således i viss mån prohibitivt. Någon betydelse ur stats- och kommunalfinansiell synpunkt lär man däremot icke kunna förvänta av denna beskattning och annat än i undantagsfall torde densamma ej heller komma att i nämnvärd grad inverka på rörelseidkarnas skattskyldighet. Än mindre torde den ovanberörda uppdelningen av vinsten i de fall, då förutsättningarna för realisationsvinstbeskattning föreligga, medföra nämnvärda verkningar i angivna hänseenden. Kommittén har icke lämnat någon motivering för den föreslagna uppdelningen och kammarrätten kan för sin del icke finna något skäl, som nödvändiggör dessa svårhanterliga bestämmelser. Uppdelningen kan väl i vissa fall få betydelse vid fastställande av beskattningsorten och garantiskatteavdragets utnyttjande, men dessa omständigheter torde icke vara av sådan betydelse, att de rimligen kunna åberopas såsom skäl för de ifrågavarande bestämmelserna, detta desto mindre som något krav på ändring i de för närvarande gällande reglerna rörande beskattningsorten för ifrågavarande slag av realisationsvinster eller garantiskatteavdragets utnyttjande i förevarande hänseende icke, såvitt kammarrätten har sig bekant, från något håll framställts. Med hänsyn till syftet med beskattningen av vid försäljning av inventarier och liknande tillgångar återbekomna avskrivningar är det enligt kammarrättens mening uppenbart, att bestämmelserna rörande ifrågavarande beskattning icke böra göras mera invecklade än som för vinnande av detta syfte är erforderligt, och i enlighet med vad kammarrätten i sitt sistberörda utlåtande föreslagit hemställer ämbetsverket, att för förevarande skattskyldiga allenast den ändringen i inkomstbegreppet vidtages, att vid försäljning av nämnda tillgångar återbekomna avskrivningar beskattas såsom inkomst av rörelse, därest de icke enligt gällande bestämmelser bliva beskattade såsom realisationsvinst.

Kommittén har, som ovan nämnts, funnit en uppmjukning av de allmänna avskrivningsreglerna möjlig beträffande inventarier och likartade tillgångar i ungefärlig anslutning till de för normala fall avsedda avskrivningsregler, som bolagsskatteberedningen föreslagit. Kommittén har emellertid vid utformningen av dessa regler i punkt 3 av anvisningarna till 29 § kommunal-skattelagen helt frångått den av bolagsskatteberedningen föreslagna formuleringen av lagrummet. I det av ovanberörda näringsorganisationer avgivna yttrandet har kommitténs utformning av de föreslagna bestämmelserna blivit föremål för kritik och vid yttrandet har fogats ett nytt, av organisationerna förordat förslag till lagtext, vilket i tillämpliga delar ansluter sig till det av bolagsskatteberedningen utarbetade.

Kammarrätten finner de av organisationerna framställda anmärkningarna mot kommitténs utformning av lagtexten i väsentliga delar befogade. Med den lydelse ovannämnda lagrum enligt kommitténs förslag erhållit måste det befaras, att de skattskyldiga och även taxeringsmyndigheterna endast med svårighet däri kunna finna erforderlig ledning. Det av organisationerna överlämnade förslaget är enligt kammarrättens mening betydligt lättare att förstå, vilket, då det är fråga om en lagtext, som är avsedd att tjäna allmänheten till ledning, måste betecknas såsom en väsentlig fördel.

Att såsom en inledning till stadgandena rörande värdeminskningsavdragen lämna en redogörelse för de grundläggande begreppen i lagtexten kan givetvis i och för sig vara befogat, men denna redogörelse har i kommitténs förslag erhållit en sådan omfattning och behandlar sådana detaljfrågor, att särskilt den stora massan med lagtillämpning icke förtrogna skattskyldiga svårigen torde kunna utvinna det väsentliga i lagtexten och detta försvåras även genom de många undantagsstadgandena och hänvisningarna till räkenskaperna.

Såväl kommitténs som organisationernas förslag innehåller såsom grundläggande stadgande beträffande räkenskapernas betydelse vid prövningen av värdeminskningsavdrag en föreskrift, att avdrag med större belopp än som avskrivits i räkenskaperna är tillåtet endast såvida utredning företes om huru mycket som kvarstår i beskattningshänseende oavskrivet. Härigenom skapas garanti för att värdeminskningsavdragen aldrig komma att uppgå till mer än 100 % av anskaffningsvärdet. Ett stadgande med enahanda syfte ehuru något annorlunda formulerat upptogs även i bolagsskatteredningens förslag. Sistnämnda förslag innehöll däremot, såvitt de allmänna avskrivningsreglerna angår, icke i övrigt några stadganden, varigenom rätten till åtnjutande av visst värdeminskningsavdrag sattes i relation till räkenskaperna eller till viss bokföringsåtgärd.

Kommitténs förslag innehåller, förutom ovanberörda grundläggande bestämmelse, särskilda stadganden i nu förevarande hänseende å fyra olika ställen i den lagtext som behandlar nämnda avskrivningsregler, nämligen:

1:o) Hinder föreligger icke för en skattskyldig, som ej styrker det i beskattningsavseende oavskrivna anskaffningsvärdet, att där han för visst år ej fått vid beskattningen tillgodonjuta avdrag med belopp som avdragits i räkenskaperna, ett senare år komma i åtnjutande av motsvarande avdrag. (Anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen punkt 3 b sista stycket.) Behovet av ett dylikt stadgande synes kunna ifrågasättas, då det väl icke torde vara uteslutet, att åtminstone med den formulering hithörande bestämmelser erhållit i organisationernas förslag, giva andra meningens av tredje stycket i punkt 3 av anvisningarna till 29 § i organisationernas förslag den tolkningen, att det ifrågavarande avdraget jämlikt sistnämnda lagrum kan medgivas utan hinder av att motsvarande avdrag i räkenskaperna skett redan för tidigare beskattningsår. Ett förtydligande stadgande i förevarande hänseende torde emellertid, även med den utformning lagtexten enligt organisationernas förslag erhållit, vara önskvärt.

2:o) Om skattskyldig, som företer utredning om huru mycket som kvarstår i beskattningsavseende oavskrivet av anskaffningsvärdet, i överensstämmelse med sina räkenskaper, gjort avdrag med mindre belopp än enligt planen, må han under senare år utöver avdrag enligt planen tillgodonjuta det resterande avdraget i den mån motsvarande avdrag då skett i räkenskaperna. (Punkt 3 c tredje stycket.) Detta av kommittén såsom betydelsefullt betecknade stadgande har tillkommit för att förhindra godtycke vid utnyttjande av värdeminskningsavdrag. Stadgandet är icke lättförståeligt och kan befaras komma att bereda såväl taxeringsmyndigheterna som de skattskyldiga svårigheter vid tillämpningen.

3:o) Om värdet av en tillgång nedgått avsevärt mer än som motsvarar sammanlagda beloppet av tidigare verkställda och på beskattningsår, varom fråga är, belöpande värdeminskningsavdrag, må den skattskyldige tillgodoräkna sig härav föranlett större avdrag än enligt avskrivningsplanen, i den mån sådant skett i räkenskaperna. (Punkt 3 c fjärde stycket.) I motiveeringen till detta stadgande anföres, att även det avdrag, varom här är fråga, synes böra bindas vid räkenskaperna. Stadgandets avfattning föranleder

den tolkningen, att hinder icke föreligger att medgiva avdraget för senare år än det, då avskrivningen i räkenskaperna skett.

4:o) Avdrag för överpris och merkostnad må medgivas, i den mån motsvarande avdrag under beskattningsåret skett i räkenskaperna. Kommittén anför, att det ligger i sakens natur, att här endast bör vara fråga om avdrag som skett i räkenskaperna.

Såsom ovan nämnts innehöll bolagsskatteberedningens förslag icke några stadganden, motsvarande de här ovan under punkterna 2—4 angivna, och ej heller det av berörda organisationer framlagda förslaget upptager dylika stadganden. Bolagsskatteberedningen uttalade emellertid i sitt betänkande, att en förutsättning för medgivande av sådana jämkningar vid värdeminskningsavdragens beräkning, varom här är fråga, alltid måste vara, att vederbörande skattskyldige genom ordentliga räkenskaper och annorledes förebringade fullt nöjaktig utredning till styrkande av befogenheten av sina yrkanden. Att beskattningsmyndigheterna vid en sådan prövning icke lära underlåta att såsom en förutsättning för avdragets medgivande i regel uppställa det kravet, att motsvarande avdrag skett i räkenskaperna, torde ligga i sakens natur. Rätten till de ifrågavarande jämkningarna är ju varken enligt kommitténs eller organisationernas förslag ovillkorlig och i sistnämnda förslag har detta med önskvärd tydlighet markerats genom de av bolagsskatteberedningen jämväl använda uttrycken »må det kunna tillstädjas honom», »må medgivande kunna lämnas» etc. Såvitt av kommitténs motiveering framgår har kommittén icke åsyftat någon saklig ändring av bolagsskatteberedningens förslag härutinnan. Skäl synes emellertid möjligen föreligga att framhålla bokföringens betydelse i lagtexten, därvid det jämväl synes befogat att *i regel* fordra, att motsvarande avdrag i räkenskaperna skett under det beskattningsår, för vilket avdraget yrkas. Detta bör vara huvudregeln, men denna bör enligt kammarrättens förmenande icke i något av de fall, som i punkterna 2—4 här ovan angivas, göras ovillkorlig. Vid avgörande av de beskattningsfrågor, som här avses, synes det vara i hög grad önskvärt, att beskattningsmyndigheterna icke av kategoriska bestämmelser hindras att åsätta en i det särskilda fallet skäligh och rättvis taxering. Till och med då fråga är om det under punkt 4 angivna fallet torde, i motsats till vad kommittén synes anse, skäl för avvikelse från berörda huvudregel, ehuru väl allenast i extrema undantagsfall, kunna föreligga.

Kammarrätten förordar, att i stället för de under punkterna 2—4 här ovan meddelade föreskrifterna rörande värdeminskningsavdragens bundenhet i vissa fall till räkenskaperna intages ett generellt stadgande av innehåll, att nu förevarande avdrag i regel endast må medgivas, i den mån motsvarande avdrag under beskattningsåret skett i räkenskaperna.

Då kammarrätten funnit önskvärt att de föreslagna stadgandena erhålla en mera lättfattlig utformning än vad i kommitténs förslag är fallet, har kammarrätten verkställt en jämförande granskning av de båda ifrågavarande förslagen till lagtext och anför här nedan under vart och ett av de angivna författningsrummen i kommitténs förslag det resultat, vartill kammarrätten vid den jämförande granskningen kommit, därvid kammarrätten först behandlar anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen. Kommitténs förslag betecknas här nedan »Förslag nr 1» och organisationernas »Förslag nr 2».

punkt 3 a. Intet av förslagen innebär någon saklig ändring av vad som för närvarande gäller. Ordet »normalt» synes kunna utgå, då verbet »bör» användes. Då ingen saklig ändring åsyftas, förordas förslag nr 2, vilket överensstämmer med gällande formulering.

punkt 3 b första stycket. Vad i detta stadgande sägs framkommer med tillräcklig tydlighet i första meningen av andra stycket i förslag nr 2.

punkt 3 b andra stycket, första meningen. Värdet av den definition å begreppet »varaktighetstid», som här lämnas, synes tvivelaktigt. I punkt 3 c andra stycket stadgas utsträckning av varaktighetstiden av den anledningen, att den skattskyldige för visst år icke kunnat tillgodogöra sig värdeminskingsavdrag på grund av rörelsens resultat. Det framstår såsom egendomligt, att den enligt värdeminskingsplanen för en tillgång antagna varaktighetstiden skall beräknas längre på grund av detta skäl. Det vore naturligare, att det stadgades, att avdragen finge medgivas efter varaktighetstidens slut. Den i detta hänseende använda systematiken torde snarare verka förvillande än klarläggande. Vad denna definition innebär, synes lämpligare meddelas på sätt som skett i första meningen av andra stycket i förslag nr 2.

punkt 3 b andra stycket, två sista meningarna. Motsvarande stadgande återfinnes i tredje stycket, första meningen av förslag nr 2. Ingen saklig olikhet torde föreligga mellan de båda förslagen. Det synes framstå såsom mest naturligt att de angivna omständigheterna såsom en osäker konjunktur eller ett särskilt arbetstillfälle behandlas i samband med avdragets årliga belopp på sätt som skett i förslag nr 2.

punkt 3 b första stycket. Vad i detta stadgande sägs framkommer med tagits i förslag nr 2, där upptagits såsom ett förklarande tillägg sist i punkt 3. Enligt kammarrättens mening är denna omplacering befogad. Stadgandet verkar med den formulering det erhållit och med denna placering i början av punkten synnerligen tyngande å lagtexten. Två gånger och med endast en rads mellanrum förekommer det i och för sig tunga uttrycket »förvärvats annorledes än genom köp eller byte eller därmed jämförligt fång». Den i förslag nr 2 använda formuleringen är avgjort att föredraga. Någon saklig olikhet mellan innehållet i första meningen i förslag nr 1 och motsvarande stadgande i förslag nr 2 föreligger ej. I stället för andra meningen i förslag nr 1 har i förslag nr 2 hänvisats till »annat värde, som med hänsyn till särskilda omständigheter finnes skäligt». Härigenom har överlämnats åt rättstillämpningen att lösa de frågor, som avhandlas i andra meningen i förslag nr 1. Då dessa frågor icke, såvitt kammarrätten har sig bekant, i nämnvärd utsträckning föranlett tvist mellan de skattskyldiga och taxeringsmyndigheterna och det icke synes vara uteslutet, att i det särskilda fallet sådana omständigheter kunna föreligga, att ett annat avgörande än det av kommittén föreslagna är skäligt, förordar kammarrätten förslag nr 2 jämväl i denna del.

Såsom förutsättning för den i sista meningen avsedda jämkningen angives av kommittén, att åtgärden skett i väsentligt syfte att förvärvaren skall komma i åtnjutande av större värdeminskingsavdrag än som skulle tillkommit avyttraren eller eljest för att bereda minskning i bådassammanlagda beskattning. Det är enligt kammarrättens mening icke allenast i redaktionellt avseende, som motsvarande stadgande i förslag nr 2 är att föredraga, utan sistnämnda stadgande torde på grund av att det är mera allmänt hållet bereda beskattningsmyndigheterna större möjlighet att komma till rätta med missförhållanden av här ifrågavarande slag.

punkt 3 b fjärde stycket. Motsvarande stadgande återfinnes i andra och tredje meningarna av andra stycket i förslag nr 2. Att bestämmelserna härigenom omedelbart anknytas till det i första meningen meddelade stadgandet innebär en påtaglig fördel i redaktionellt avseende. Den omformulering av bestämmelserna, som företagits i förslag nr 2, synes motiverad. Uttrycken »i regel», »viss bråkdelen» och »viss procent» torde med erforderlig tydlighet giva vid handen, att man i allmänhet räknar med »lika årlig bråkdelen». Att i detta sammanhang använda sistnämnda uttryck torde icke vara behövt och

användningen därav kan föranleda, att beskattningsmyndigheterna anse sig förhindrade att övergå från en procentsats till en annan, ehuru sådan övergång även enligt kommitténs mening bör ske i sådana fall, då fog därför förefinnes.

punkt 3 b femte stycket, första meningen. Detta stadgande återfinnes i andra stycket sista meningen i förslag nr 2. Den verkställda omarbetningen, som icke torde innebära någon saklig ändring, synes lämplig.

punkt 3 b femte stycket, andra meningen. Beträffande detta stadgande hänvisas till vad förut av kammarrätten därom anförts.

punkt 3 c första stycket. Med den avfattning detta stycke erhållit föranledes man knappast till den tolkningen att de sedermera i samma stycke givna bestämmelserna endast avse att utgöra exempel å de ifrågavarande särskilda omständigheterna, vilket kommittén dock synes åsyfta. Om sista meningen av tredje stycket i förslag nr 2 medtages, torde uppräknings av de avsedda särskilda omständigheterna hava gjorts så fullständig, att någon skillnad i sakligt hänseende mellan de båda förslagen icke uppstår av den anledningen, att förevarande stycke icke har någon direkt motsvarighet i förslag nr 2.

punkt 3 c andra stycket, första meningen. I fråga om uttrycket »utsträckning i erforderlig mån av den i avskrivningsplanen antagna varaktighetstiden» hänvisar kammarrätten till vad ovan anförts. Det synes från såväl taxeringsmyndigheternas som de skattskyldigas synpunkt vara fördelaktigt, att taxeringsmyndigheterna icke ovillkorligen hindras medgiva ifrågavarande avdrag på annat sätt än genom utsträckning av amorteringstiden, varför förslag nr 2, som formulerats i enlighet med vad kammarrätten i sitt utlåtande över bolagsskatteberedningens betänkande föreslagit, i denna del tillstyrkes.

punkt 3 c andra stycket, andra meningen. Detta stadgande, som uteslutits i förslag nr 2, bör enligt kammarrättens mening medtagas¹.

punkt 3 c tredje stycket. Kammarrätten hänvisar beträffande detta stycke till vad ovan anförts.

punkt 3 c fjärde stycket. I den mån den i förslag nr 2 använda formuleringen innebär saklig ändring av kommitténs förslag synes denna ändring vara befogad.

punkt 3 c femte stycket. Motsvarande stadgande upptogs i skatteberedningens förslag men icke i de till 1927 och 1928 års riksdagar avlåtna propositionerna med förslag till kommunalskattelag. Föredragande departementschefen anförde i förstnämnda proposition, nr 102, att ett generellt stadgande av dylik innebörd knappast syntes behöfligt uti en för normala förhållanden avsedd författning. Att stadgandet icke medtagits finge dock ej anses innebära, att det under alla förhållanden bleve uteslutet att medgiva avdrag, varom här vore fråga. Sådana omständigheter kunde nämligen tänkas föreligga, att avdrag kunde medgivas redan på grund av huvudregeln, att alla omkostnader för inkomstens förvärvande finge avdragas. Regeringsrätten har även sedermera i en del fall medgivit dylika avdrag. (R. Å. 1927 not. Fi 959 och 1928 ref. 11). Ej heller bolagsskatteberedningen upptog i sitt förslag förevarande stadgande. Bolagsskatteberedningen erinrade om att den föreslagit förut omfördälda stadgande, enligt vilket vid bestämmande av tiden, varunder anskaffningskostnaden skulle avdragas, hänsyn skulle tagas till omständigheter, som kunde föranleda, att tillgångens nytta för rörelsen begränsades till förhållandevis kort tid, såsom då tillgången anskaffats för utnyttjande av en konjunktur, som syntes osäker, eller för begagnande av ett särskilt arbetstillfälle. Med användande av denna bestämmelse torde det, an-

¹ Två ledamöter i kammarrätten ha ansett, att ifrågavarande punkt borde utgå.

förde bolagsskatteberedningen, i allmänhet vara möjligt att vinna vad som i skatteberedningens utkast avsågs med det där förekommande särstadgandet om rätt till avdrag för överpris och merkostnad. Bestämmelsen syntes sålunda utan någon hårdragen tolkning hava kunnat användas för sådana under världskriget förekommande fall, då fartyg köptes för pris, som mångdubbelt överstigit tillverkningskostnaden, med avsikt att köpeskillingen och därutöver en avsevärd vinst skulle intjänas på den korta tid, varunder kriget och därav orsakade abnorma förhållandena kunde beräknas fortvara. Uppenbarligen vore bestämmelsen väl användbar även för mera normala situationer, exempelvis då ett industriföretag för att kunna effektuera en osedvanlig eller enastående beställning verkställde en utbyggnad av sin fabriksanläggning.

Kammarrätten instämmer till alla delar i vad bolagsskatteberedningen sålunda anfört och hemställer, under återopande jämväl av föredragande departementschefens ovanberörda uttalande, att förevarande stadgande måtte utgå.

punkt 3 d. Den omredigering, som i förslag nr 2 verkställts av detta stadgande, sammanhänger dels med att enligt berörda förslag uppdelning å två förvärvskällor av för närvarande såsom realisationsvinst beskattad vinst icke ifrågasättes dels ock med den avfattning, punkt 1 av anvisningarna till 28 § kommunalskattelagen erhållit enligt förslag nr 2. Kammarrätten, som på nedan angivna skäl ansett organisationernas förslag böra givas företräde jämväl i vad det avser avfattningen av sistberörda lagrum, förordar att stadgandet i förevarande punkt erhåller den lydelse, förslag nr 2 innehåller.

Slutligen må rörande förslag nr 1 framhållas, att detta icke innehåller något stadgande rörande avdrag vid utrangering för i beskattningshänseende återstående anskaffningskostnad, vilket ehuru utrangering visserligen omnämnes i kommitténs förslag till 29 § kommunalskattelagen synes önskvärt.

I förslag nr 2 har såsom förut berörts i likhet med vad fallet var i bolagsskatteberedningens förslag upptagits ett stadgande, enligt vilket ökning av värdeminskningens avdrag jämväl må kunna medgivas, där sådan i särskilt fall finnes skälig med hänsyn till rörelsens växlande resultat. Kammarrätten, som i sitt utlåtande över bolagsskatteberedningens förslag lämnade detta i denna del utan erinran, tillstyrker att omförmälda stadgande medtages.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer kammarrätten, att det vid omförmälda organisationers yttrande fogade förslaget till ny lydelse av punkt 3 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen måtte läggas till grund för lagstiftning, dock med dels den ändringen, att sista meningen av andra stycket utbrytes till ett nytt tredje stycke, dels ock ett tillägg till det blivande fjärde stycket av exempelvis följande lydelse: »Vid tillämpning av de i detta stycke meddelade bestämmelserna skall iakttagas, att skattskyldig skall anses hava kunnat utnyttja värdeminskningens avdrag även i den mån underskott å den förvärvskälla, till vilken värdeminskningens avdraget hänfört sig, kunnat utnyttjas vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt under allmänna avdrag, innan avdrag skett för underskott å övriga förvärvskällor och för utskylder, att skattskyldig, vilken för visst år ej fått vid beskattningen tillgodonjuta avdrag med belopp, som avdragits i räkenskaperna, utan hinder av vad i nästföregående stycke föreskrivits, må kunna tillstodjas att för senare år komma i åtnjutande av motsvarande avdrag, men att i övrigt de här ovan angivna jämkningarna av värdeminskningens avdragen i regel endast må medgivas, i den mån motsvarande avdrag under beskattningsåret skett i räkenskaperna.»

punkt 4 första stycket: I bolagsskatteberedningens förslag hade intagits detaljerade föreskrifter rörande de villkor, bokföringen måste uppfylla, för att fri avskrivningsrätt skulle kunna medgivas. Med hänsyn till att den fria av-

skrivningsrätten enligt kommitténs förslag förbehålles aktiebolag och vissa andra juridiska personer läser sådana detaljföreskrifter icke erfordras. Den omredigering av förevarande stadgande, som verkställdes i förslag nr 2, sammanhänger till en del därmed, att sistnämnda förslag utgår från att avskrivningsrätten skall vara ovillkorlig, då sådan i princip tillåtes. I förslag nr 2 har understrukits, att den ifrågakvarande utredningen skall vara tillfredsställande, och av sistnämnda förslag framgår tydligt, att utredningen även skall avse storleken av anskaffningsvärdena, vilket däremot knappast kan anses vara fallet med motsvarande stadgande i förslag nr 1. Däremot har i förslag nr 2 icke särskilt påpekats, att räkenskaperna skola vara så förda, att trygghet föreligger att vid avyttring av tillgången framdeles möjligen uppkommande vinst ej skall undgå taxering, och ett stadgande av detta innehåll torde ej heller vara nödvändigt, då det vid prövning av yrkanden om medgivande av fri avskrivningsrätt för beskattningsmyndigheterna läser framstå såsom självklart, att kravet på trygghet i berörda avseende är oavvisligt. Om emellertid ett påpekande härav anses lämpligt, torde detta kunna ske därigenom, att vid förevarande stycke i förslag nr 2 fogas ett tillägg i överensstämmelse med kommitténs förslag av följande lydelse »och trygghet föreligger att vid tillgångarnas avyttring framdeles möjligen uppkommande vinst ej skall undgå taxering».

Kammarrätten förordar, att jämväl förevarande lagrum utformas i enlighet med förslag nr 2.

punkt 4 andra stycket. Kommittén framhåller att de förhållanden som uppkomma i anslutning till ett före eller efter lagens ikraftträdande bildat bolags övergång till eller från fri avskrivningsrätt särskilt böra observeras, samt anför vidare, att bolagsskatteberedningen på sin tid förutsatte en mera formell prövning av denna fråga i anslutning till en undersökning av beskaffenheten av den skattskyldiges bokföring. Vid övergången skulle den i beskattningsavseende gjorda värderingen av tillgångarna bringas i överensstämmelse med bokföringen. Kommittén tänkte sig för sin del mindre stela bestämmelser rörande dylik övergång.

De bestämmelser, kommittén i detta avseende föreslagit, återfinnas i andra stycket av punkt 4 och i sista punkten av övergångsbestämmelserna.

Kammarrätten finner det uppenbart, att de knapphändiga bestämmelser, som i berörda lagrum meddelas, icke lämna de skattskyldiga och beskattningsmyndigheterna tillräcklig ledning vid prövning av de frågor, som uppstå vid övergång till fri avskrivningsrätt. Detta måste betecknas såsom en allvarlig brist i kommitténs förslag. Ett riktigt avgörande av dessa frågor är av stor betydelse för såväl de skattskyldiga som det allmänna, då utan tvivel avgörandet kommer att röra avsevärda belopp. Ordnandet av övergången mellan bunden och fri avskrivningsrätt kommer att ställa stora krav på beskattningsmyndigheternas förmåga att behärska såväl skattelagar som räkenskaper och övergången läser ofta icke kunna ske annorledes än genom samarbete mellan beskattningsmyndigheterna och de skattskyldiga, därvid lösningen ej sällan torde vinnas genom en överenskommelse av mer eller mindre kompromissartad natur. Stadgandet i övergångsbestämmelserna angående kravet på den utredning, som erfordras rörande anskaffningsvärde, synes utvisa, att denna tanke ej heller varit kommittén främmande. Att bestämmelser måste finnas beträffande den ram, inom vilken en sådan överenskommelse bör träffas, synes obestridligt, helst som kommitténs motivering för de knapphändiga stadgandena ej heller lämnar erforderlig ledning i detta avseende.

Vad först angår det fall, att tillgångarna blivit genom vid tidigare taxering medgivna värdeminskningssavdrag i beskattningsavseende satta i värden,

som äro lägre än värdena enligt räkenskaperna, synes kommittén hava tänkt sig att de skattskyldiga skulle medgivas frihet att, om de så önska, bringa avskrivningarna vid beskattningen i överensstämmelse med räkenskaperna genom att för taxering upptaga skillnaden mellan dessa värden, men att, om den skattskyldige icke medgäve beskattning av nämnda skillnad, en utjämning skulle ske därigenom, att, sedan tillgångarna i beskattningshänseende vore slutamorterade, ytterligare avdrag för avskrivningarna i räkenskaperna skulle den skattskyldiga förvägras. Särskilt då fråga är om tillgångar med längre varaktighet, måste det emellertid befaras, att det sistnämnda förfarandet komme att förorsaka svårighet vid tillämpningen, och det synes vanskligt att överblicka de problem, som vid tillämpning av ett sådant förfarande kunna uppkomma. Enligt kammarrättens förmenande är det för åstadkommande av reda och ordning vid övergången till fri avskrivning nödvändigt att omförmälda skillnadsbelopp, på sätt jämväl bolagsskatteberedningen föreslagit, upptages till beskattning i omedelbart samband med övergången och såsom villkor för den fria avskrivningsrättens åtnjutande.

Beträffande utformningen av kommitténs förslag i förevarande del innehålla anvisningarna intet stadgande, men av övergångsbestämmelserna framgår, att här ifrågavarande tillägg i viss utsträckning må fördelas å flera beskattningsår. Då övergångsbestämmelsen icke ansluter sig till något motsvarande stadgande i anvisningarna, har denna övergångsbestämmelse, vilken i och för sig icke är lätt att förstå, blivit synnerligen svårbegriplig.

Den bestämmelse, som av bolagsskatteberedningen i förevarande hänseende föreslagits, synes icke stå i överensstämmelse med stadgandet i 56 § p. 5 i lagen om aktiebolag och kammarrätten förordar den formulering, stadgandet enligt förslag nr 2 i denna del erhållit.

Beträffande den i sistnämnda förslag föreslagna uppdelningen av ifrågavarande skillnadsbelopp å högst tre beskattningsår, synes medgivande av en sådan uppdelning skäligt och billigt, särskilt då beskattningen av skillnadsbeloppet göres obligatorisk. Ur statsfinansiell synpunkt läser ett dylikt medgivande sakna nämnvärd betydelse och för vederbörande kommuns del torde det genom utjämnande verkan å skatteunderlaget oftare vara till gagn än till skada. Vad nu sagts läser jämväl gälla det av organisationerna föreslagna stadgandet i sista meningen av förevarande stycke. Detta synes dock böra överflyttas till övergångsbestämmelserna. Vad härefter angår det fall, att tillgångarna blivit genom vid tidigare taxering medgivna värdeminskningsavdrag i beskattningsavseende satta i värden, som äro högre än värdena enligt räkenskaperna, får enligt kommitténs förslag den skattskyldige vid sin taxering enligt avskrivningsplan tillgodoräkna sig detta skillnadsbelopp, vilket i lagtexten uttryckts så, att den skattskyldige äger att enligt avskrivningsplan tillgodoräkna sig i räkenskaperna tidigare gjorda men vid beräkning av nettointäkt av rörelse utnyttjade avdrag. Enligt förslag nr 2 må skillnadsbeloppet fördelas på högst tre år och i fråga om tillgångar, som tillförts rörelsen före den 1 januari 1939, å längre tidsperiod, därest så finnes skäligt. Beträffande sistnämnda tillgångar synes således förslag nr 2 kunna tillämpas så, att någon saklig skillnad icke uppkommer mellan de båda förslagen.

I kommitténs motivering uttalas, att anledning ej föreligger att vid fri avskrivning medgiva avdrag under senare år för belopp, som ej tidigare kunnat i avdragsväg utnyttjas, men enligt lagtexten får den skattskyldige uttryckligen rätt att tillgodonjuta »utnyttjade» avdrag. Med hänsyn till det i övergångsbestämmelserna intagna stadgandet, att vid tillämpning av de bundna avskrivningsreglerna, dylik rätt ej föreligger i fråga om avdrag som belöpt å beskattningsår, för vilket taxering ägt rum före år 1933, synes det ligga när-

mast till hands att även införa denna spärr beträffande nu ifrågavarande avdrag. Det lär emellertid vara angeläget att i den mån det är möjligt förenkla det vid övergången till fri avskrivning erforderliga kontrollarbetet. Med hänsyn härtill och då den fria avskrivningen för den skattskyldige medför så avsevärda fördelar, att ett förbud mot att i detta sammanhang tillgodoräkna sig utnyttjade avdrag knappast kan anses obilligt, samt den skattskyldige genom att uppskjuta övergången till fri avskrivning kan bereda sig möjlighet att utnyttja desamma, förordar kammarrätten att dylika avdrag, på sätt även kommittén synes hava avsett, icke må i samband med övergång till fri avskrivningsrätt medgivas. Härom bör givetvis meddelas ett uttryckligt stadgande, gällande såväl vid beräkning av det belopp vilket vid övergången enligt vad ovan anförts må kunna upptagas till beskattning, som vid beräkning av det nu ifrågavarande avdragsgilla beloppet.

Sistnämnda belopp synes, för den händelse avdrag för beloppet i dess helhet icke anses böra medgivas för det första beskattningsår, för vilket fri avskrivningsrätt åtnjutes, böra fördelas enligt en särskild avskrivningsplan. Om denna i fråga om amorteringstiden bindes vid den avskrivningsplan, som förut kan vara upprättad, kan emellertid övergångstiden komma att utsträckas längre än nödvändigt. Den särskilda avskrivningsplanen bör därför avse den tid som kan anses skälig. Möjligen kan det vara anledning att begränsa amorteringstiden till exempelvis högst 10 år. Det torde ligga i såväl de skattskyldigas som beskattningsmyndigheternas intresse att övergångstiden icke utsträcker allt för långt. Med hänsyn till att den skattskyldige åtnjuter fri avskrivningsrätt å tillgångarnas bokförda värde, synes anledning saknas att medgiva avdrag under senare år för i den särskilda avskrivningsplanen upptagna belopp, vilka icke kunnat vid taxering utnyttjas för det år, varå de belöpt. Något särskilt stadgande härom synes väl knappast vara nödvändigt, men är måhända lämpligt.

I likhet med kommittén anser kammarrätten något stadgande rörande övergång från fri till bunden avskrivning icke erforderligt.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer kammarrätten, att återstående delen av punkt 4 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen måtte erhålla exempelvis följande lydelse:

»Då här omförmält yrkande bifalles skola följande bestämmelser iakttagas:

Om ifrågavarande tillgångar blivit genom vid tidigare taxering medgivna värdeminskingsavdrag i beskattningsavseende satta i värden, som äro lägre än värdena enligt räkenskaperna, skall skillnaden mellan förstnämnda värden och värdena enligt räkenskaperna tilläggas vid den skattepliktiga rörelseinkomstens beräkning för det första beskattningsår, för vilket räkenskaperna godtagas såsom i förevarande avseende normerande för taxeringen. Om den skattskyldige det önskar, må honom emellertid icke förmenas att fördela omförmälda skillnad på nämnda beskattningsår och de två närmast följande åren.

Om däremot tillgångarna blivit genom vid tidigare taxering medgivna värdeminskingsavdrag i beskattningsavseende satta i värden, som äro högre än värdena enligt räkenskaperna, må den skattskyldige vid sin taxering tillgodoräkna sig skillnaden mellan dessa värden antingen, om så finnes skäligt, i dess helhet för det första beskattningsår, för vilket räkenskaperna äro i angivna hänseende normerande, eller enligt särskild avskrivningsplan, avseende en tid av högst tio år.

Vid beräkning av tillgångarnas i beskattningsavseende satta värden skall avdrag ske för å vederbörande beskattningsår belöpande värdeminskingsavdrag, vare sig sådant kunnat vid taxering utnyttjas eller ej. Har den skatt-

skyldige icke kunnat vid sin taxering utnyttja å visst år belöpande avdrag, som upptagits i sådan särskild avskrivningsplan, varom i föregående stycke förmåles, må detta avdrag icke tillgodoföras honom för senare år.»

Mot den av kommittén föreslagna omformuleringen av punkt 5 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen har kammarrätten intet annat att erinra än att satsen »därvid iakttages att giltighetstiden anses utgöra tillgångens varaktighetstid» enligt kammarrättens förmenande bör utgå.

Det av kommittén under punkt 6 av samma anvisningar föreslagna stadgandet rörande avdrag för värdeminskning å aktier, andelar och liknande tillgångar innebär, att i de fall, där en småningom skeende nedgång av värdet vid förvärvet icke kunnat förutses som en naturlig utveckling, värdeminskningen är att betrakta såsom kapitalförlust. Kommittén förklarar sig icke med denna bestämmelse åsyfta någon ändring i vad som redan nu torde få anses gälla.

Omförmläda näringsorganisationer hava i sitt yttrande, under erinran om vissa av regeringsrätten meddelade prejudikat, anfört, att kommitténs förslag innebure en utvidgning av begreppet kapitalförlust, sådant detta enligt praxis utformats, och föreslagit en ändrad lydelse av förevarande stadgande.

Rättstillämpningen å ifrågavarande område är vacklande. Kammarrätten kan för sin del icke vitsorda, att det av kommittén föreslagna stadgandet överensstämmer med vad som redan nu gäller, och kammarrätten anser sig icke med stöd av kommitténs i detta hänseende knapphändiga motivering kunna förorda förslaget i denna del.

Förevarande fråga kan enligt kammarrättens mening icke erhålla tillfredsställande lösning i lagstiftningen med mindre än att spörsmålet om behandling i beskattningsavseende av i rörelse investerade aktier, vilket är av icke ringa räckvidd, upptages till behandling i sin helhet. Då behov av reglerande lagbestämmelser å detta område torde vara ådagalagt, synes det vara önskvärdt, att jämväl denna fråga upptages till allsidig behandling i samband med den utredning rörande andra beskattningsfrågor, som kommittén förutsatt skola under den närmaste tiden komma till stånd.

Kammarrätten hemställer, att det ifrågavarande av kommittén föreslagna stadgandet under punkt 6 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen måtte utgå.

Beträffande värdeminskningsavdrag å byggnader anför kommittén, att kommittén i fråga om dessa nödgats avstå från att föreslå sådan uppmjukning av avskrivningsrätten som eljest kunde vara önskvärd. En verklig uppmjukning kunde ej föreslås med mindre vid avyttring återbekomna förut avskrivna belopp bleve beskattade. Någon ändring i fråga om metoden att i regel beräkna värdeminskningsavdrag för byggnader å taxeringsvärdena ansåge sig kommittén ej kunna ifrågasätta. Vid sådant förhållande syntes det ej möjligt att föreslå beskattning av vid avyttring återbekomna förut avskrivna belopp (liksom ej heller avdrag för utrantering o. dyl.), och möjligheten till uppmjukning av avskrivningsreglerna bortföle även.

Kommittén har emellertid genom det föreslagna stadgandet i sista stycket av punkt 7 av ifrågavarande anvisningar godkänt den redan nu enligt praxis gällande regeln, att hinder ej möter för skattskyldig, vilken förmår styrka anskaffningsvärdet å byggnad, som användes i rörelse, att beräkna värdeminskningsavdraget å detta värde.

Kammarrätten anser i likhet med kommittén, att en verklig uppmjukning av de för byggnad gällande avskrivningsreglerna icke kan föreslås med mindre vid avyttring återbekomna förut avskrivna belopp bliva beskattade. Den omständigheten att sådan beskattning icke äger rum kan emellertid icke åberopas såsom skäl för vägran att medgiva utranteringsavdrag, och i de

fall, då anskaffningsvärdet styrkts och jämlikt ovanberörda stadgande får läggas till grund för beräkning av värdeminskingsavdrag, synes det enligt kammarrättens mening innebära en inkonsekvens att vid utrangering av i rörelse använd byggnad, vilken blivit för rörelsen obrukbar och värdelös, vägra avdrag för vad av byggnadens anskaffningsvärde i beskattningsavseende återstår oavskrivet. Visserligen lär ett dylikt medgivande sannolikt få ringa betydelse vid utrangering av äldre byggnader, enär det beträffande dessa i regel icke torde vara möjligt att förebringa erforderlig utredning, men detta lär däremot i en sannolikt allt mer ökad omfattning bliva möjligt, då fråga är om vissa industrifastigheter med i regel kort varaktighetstid såsom t. ex. sulfat- och sulfittfabriker. Den av kommittén såsom beklaglig betecknade kontrasten mellan den större frihet som föreslås i fråga om inventarier och dylikt och den nuvarande strängheten beträffande byggnader torde vara mera i ögonen fallande ju kortare varaktighetstiden för byggnaden är, och medgivande av utrangeringsavdrag kan därför förväntas verka utjämnande å berörda motsatsförhållande.

Kammarrätten anser sig böra förorda sådan ändring av de föreslagna bestämmelserna i denna del, att avdrag medgives för utrangering av i rörelse använd byggnad, i den mån den skattskyldige förebringa utredning om vad av byggnadens anskaffningsvärde i beskattningshänseende återstår oavskrivet. Vare sig dylikt avdrag nu medgives eller ej finner kammarrätten för sin del i hög grad önskvärt att en allsidig utredning av frågan om beräkning av värdeminskingsavdrag å byggnader kommer till stånd.

Vad näringsorganisationerna anfört rörande behovet av ett förtydligande av anvisningarna till 25 § kommunalskattelagen finner kammarrätten synnerligen befogat.

Mot den av kommittén föreslagna lydelsen av punkt 8 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen har kammarrätten intet att erinra.

Beträffande övergångsbestämmelserna till sistnämnda lagrum hemställer kammarrätten under åberopande av vad ovan anförts, att sista stycket av övergångsbestämmelserna måtte erhålla exempelvis följande lydelse: »skattskyldig, som avses i punkt 4, må, där så finnes skäligt, kunna medgivas att å längre tid än tre år fördela det i nämnda punkt omförmälda skattepliktiga skillnadsbeloppet, i vad det belöper å tillgångar, som tillförts rörelsen före den 1 januari 1939».

Vad härefter angår punkt 1 av anvisningarna till 28 § kommunalskattelagen anser kammarrätten anledning väl saknas att avstyrka den av kommittén föreslagna utformningen av detta lagrum, men finner likväl det förslag, som av ifrågavarande näringsorganisationer jämväl härutinnan framlagts, vara att föredraga. Mot sistnämnda förslag kan invändas, att det är vidlyftigare än kommitténs förslag. I den av näringsorganisationerna utarbetade lagtexten erhåller emellertid den skattskyldige, vare sig denne är juridisk eller fysisk person, en fullständig och jämförelsevis lättfattlig redogörelse för de skatterättsliga verkningarna av de transaktioner, varom här är fråga, och kammarrätten vill därför för sin del förorda sistnämnda förslag.

Lydelsen av punkt 1 av anvisningarna till 35 § kommunalskattelagen sammanhänger med huru det för enskilda rörelseidkare och vissa andra skattskyldiga gällande inkomstbegreppet blir utformat. På grund av den ståndpunkt kammarrätten härutinnan intagit ansluter sig kammarrätten till det av näringsorganisationerna utarbetade förslaget även i denna del samt hemställer, att anvisningarna till 36 § i nämnda lag måtte lämnas oförändrade. Något särskilt stadgande att då fråga är om avyttring av fastighet, som till-

hört aktiebolag och därmed likställd juridisk person, hänsyn vid omkostnadsbeloppets beräkning ej skall tagas till värdeminskningssavdrag, som belöper på i värdet av byggnad ej inräknade maskiner eller andra inventarier, torde icke erfordras.

Mot den av kommittén föreslagna ändringen av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen har kammarrätten icke något att erinra¹.

Ett på grundval av omförmälda näringsorganisationers förslag av kammarrätten utarbetat utkast till anvisningar till 28, 29 och 35 §§ kommunalskattelagen bifogas.

Bilaga till kammarrättens utlåtande den 28 januari 1938.

Kammarrättens förslag till avfattning av anvisningarna till 28 §, 29 § punkterna 3 och 4 samt 35 § kommunalskattelagen.

Utarbetat på grundval av ett av Sveriges industriförbund, Stockholms handelskammare och Svenska bankföreningen gemensamt framlagt förslag.

till 28 §.

1. Till intäkt — — — (nuvarande lydelse) — — — hans rörelse. Däremot räknas icke hit sådan intäkt, som till den skattskyldige kan inflyta vid sidan av rörelsen eller utanför vad som normalt är att anse såsom driftinkomst, såsom exempelvis vid avyttring av personlig lösegendom eller för stadigvarande bruk i rörelsen avsedd fastighet (angående för sådant bruk avsedda maskiner och andra inventarier se nedan) eller vid avyttring av rörelsen själv. Den intäkt — — — (nuvarande lydelsen) — — — stadgade grunder.

Med avseende å intäkt vid avyttring av för stadigvarande bruk i rörelse avsedda maskiner eller andra inventarier, vilka icke inräknas i värdet av byggnad (se punkt 6 av anvisningarna till 29 §), skola de i första stycket givna reglerna tillämpas sålunda:

att, då den skattskyldige är aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank, intäkten skall behandlas såsom intäkt av rörelse; samt

att i fråga om annan skattskyldig intäkten skall behandlas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, således sådan intäkt som enligt 35 § kan bliva föremål för realisationsvinstbeskattning; dock att, därest förutsättningarna för dylik beskattning icke föreligga, såsom intäkt av rörelse skall upptagas det belopp, som i beskattningsavseende förut avskrivits å den ifrågavarande tillgångens anskaffningsvärde, i den mån beloppet vid avyttringen återbekommit.

I enlighet med det anförda skall alltså en skattskyldig, som driver jordstyckningsrörelse eller som eljest idkar handel med fastigheter, såsom intäkt av rörelsen upptaga vad som influtit vid försäljning av en till rörelsen

¹ Tre ledamöter i kammarrätten ha i skiljaktlig mening uttalat önskvärdheten av att vid avfattningen av denna anmärkningspunkt hänsyn toges till möjligheten att medgiva avdrag även för nedskrivning av fastighet, som av försäkringsföretag anskaffats för medelplacering.

hörande fastighet eller del därav, oberoende av sättet för fastighetens förvärvande och tiden för dess innehavande, varefter frågan om och i vad mån nettointäkt uppstått genom försäljningen kommer att bero på resultatet av rörelsen i dess helhet under beskattningsåret. Om ett industriidkande aktiebolag avyttrar någon för den industriella verksamheten avsedd fastighet, skall vad av försäljningssumman belöper å sådana till fastigheten hörande maskiner och andra inventarier, vilka icke inräknas i värdet av byggnad, hänföras till intäkt av rörelse och återstående delen av försäljningssumman behandlas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. Därest de i 35 § angivna förutsättningarna föreligga, skall således sistnämnda del av intäkten, i den mån den innefattar vinst, beskattas såsom realisationsvinst. Är däremot fråga om industriell verksamhet, som utövas av enskild person, skall vid avyttrande av någon för sagda verksamhet avsedd fastighet i allmänhet hela försäljningssumman behandlas såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. Skulle emellertid den å sådana maskiner och andra inventarier, som nyss nämnts, belöpande delen av försäljningssumman uppgå till mera än vad som av dessa tillgångars anskaffningsvärden återstår i beskattningsavseende oavskrivet, skall, för den händelse förutsättningarna för realisationsvinstbeskattning ej föreligga, såsom intäkt av rörelse upptagas vad som vid avyttringen återbekommits av de å sagda värden förut gjorda avskrivningarna.

2. Ränteintäkt samt — — — (nuvarande lydelsen till anvisningarnas slut).

till 29 §.

3. Kostnaden för anskaffande av maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier bör avdragas genom årliga värdeminskningssavdrag. Är sådan tillgång underkastad hastig förbrukning, vilket i regel kan anses vara fallet, när den beräknas hava en varaktighetstid av högst tre år, må dock under anskaffningsåret avdragas hela kostnaden för dess anskaffande.

Värdeminskningssavdrag bör fördelas på ett antal år i följd med vissa efter tillgångens varaktighet så avpassade belopp, att anskaffningskostnaden för tillgången kan till fullo avdragas under den tidrymd, den är ekonomiskt användbar. Det årliga avdraget bör i regel bestämmas enligt avskrivningsplan till viss bråkdel av anskaffningsvärdet. Kan utredning icke åstadkommas om anskaffningsvärdet eller om de avdrag, som därå tidigare ägt rum, må avdraget ske med viss procent å bokförda värdet eller å annat värde, som finnes lämpligt.

Avdrag med större belopp än som avskrivits i räkenskaperna vare tillåtet endast såvida tillfredsställande utredning föreligger om anskaffningsvärdet och storleken av de därå i beskattningsavseende gjorda avskrivningarna.

Vid bestämmandet av värdeminskningssavdragets årliga belopp skall hänsyn tagas till omständigheter, som kunna föranleda, att tillgångens nytta för rörelsen begränsas till förhållandevis kort tid, såsom då tillgången anskaffats för utnyttjande av en konjunktur, som synes osäker, eller för begagnande av ett särskilt arbetstillfälle. Har den skattskyldige icke kunnat i beskattningshänseende utnyttja det på visst år belöpande värdeminskningssavdraget, så ock där eljest särskilda omständigheter därtill föranleda, må det kunna tillstädjas honom att i stället tillgodogöra sig avdraget för ett eller flera senare år. Ådagaläggas, att värdet av tillgång nedgått avsevärt mera än som motsvarar sammanlagda beloppet av tidigare verkställda och på året belöpande värdeminskningssavdrag, må medgivande kunna lämnas den skattskyldige att för året eller för vissa år tillgodoräkna sig ökat av-

drag. Dylig ökning må jämväl kunna medgivas, där sådan i särskilt fall finnes skälig med hänsyn till rörelsens växlande resultat. Vid tillämpning av de i detta stycke meddelade bestämmelserna skall iakttagas, att skattskyldig skall anses hava kunnat utnyttja värdeminskingsavdrag även i den mån underskott å den förvärvskälla, till vilken värdeminskingsavdraget hänfört sig, kunnat utnyttjas vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt under allmänna avdrag, innan avdrag skett för underskott å övriga förvärvskällor och för utskylder, att skattskyldig, vilken för visst år ej fått vid beskattningen tillgodonjuta avdrag med belopp, som avdragits i räkenskaperna, utan hinder av vad i nästföregående stycke föreskrivits må kunna tillstädjas att för senare år komma i åtnjutande av motsvarande avdrag, men att i övrigt de här ovan angivna jämkningarna av värdeminskingsavdragen i regel endast må medgivas i den mån motsvarande avdrag skett i räkenskaperna.

Då tillgång, varom här är fråga, avyttras eller utranteras såsom för rörelsen obrukbar, får avdrag ske för vad som i beskattningsavseende återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet, i den mån det oavskrivna beloppet överstiger vad som influtit vid avyttring av tillgången. Att å andra sidan, i den mån i beskattningsavseende förut avskrivna belopp vid avyttringen återbekommits, dessa skola beskattas, framgår av punkt 1 av anvisningarna till 28 §. Med avyttring likställes det fall, att tillgång uttages ur rörelsen för att tillföras annan rörelse, som utgör särskild förvärvskälla, eller för att nyttjas för annat ändamål.

Såsom tillgångs anskaffningsvärde skall anses, då tillgången förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, den verkliga kostnaden för dess anskaffande och, då tillgången annorledes övergått till rörelsen, dess allmänna saluvärde vid tiden för övergången eller annat värde, som med hänsyn till särskilda omständigheter finnes skäligt. Skulle det i något fall befinnas, att den skattskyldige eller någon, som står honom nära, vidtagit åtgärd, varigenom anskaffningsvärdet blivit högre än som är rimligt, och att detta skett för att åt någon av dem bereda obehörig förmån i beskattningsavseende, skall värdet i skälig mån jämkas.

4. Vill aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank för värdeminskning å tillgångar, som i punkt 3 avses, åtnjuta avdrag i enlighet med de i räkenskaperna företagna avskrivningarna, oavsett huruvida dessa avskrivningar skett i överensstämmelse med reglerna i nämnda punkt, vare sådan skattskyldig, efter yrkande, därtill berättigad, såvida tillfredsställande utredning föreligger om tillgångarnas anskaffningsvärden och storleken av de därå i beskattningsavseende gjorda avskrivningarna samt räkenskaperna finnas så förda, att de avskrivningar, som vidtagas, kunna av taxeringsmyndigheten utan svårighet följas.

Då här omförmålt yrkande bifalles, skola följande bestämmelser iakttagas:

Om ifrågavarande tillgångar blivit genom vid tidigare taxering medgivna värdeminskingsavdrag i beskattningsavseende satta i värden, som äro lägre än värdena enligt räkenskaperna, skall skillnaden mellan förstnämnda värden och värdena enligt räkenskaperna tilläggas vid den skattepliktiga rörelseinkomstens beräkning för det första beskattningsår, för vilket räkenskaperna godtagas såsom i förevarande hänseende normerande för taxeringen. Om den skattskyldige det önskar, må honom emellertid icke förmenas att fördela omförmålda skillnad på nämnda beskattningsår och de två närmast följande åren.

Om däremot tillgångarna blivit genom vid tidigare taxering medgivna värdeminskingsavdrag i beskattningsavseende satta i värden, som äro högre än värdena enligt räkenskaperna, må den skattskyldige vid sin taxering till-

godoräkna sig skillnaden mellan dessa värden antingen, om så finnes skäligt, i dess helhet för det första beskattningsår, för vilket räkenskaperna äro i angivet hänseende normerade, eller enligt särskild avskrivningsplan, avseende en tid av högst tio år.

Vid beräkning av tillgångarnas i beskattningsavseende satta värden skall avdrag ske för å vederbörande beskattningsår belöpande värdeminskningssvdrag, vare sig sådant kunnat vid taxering utnyttjas eller ej. Har den skattskyldige icke kunnat vid sin taxering utnyttja å visst år belöpande avdrag, som upptagits i sådan särskild avskrivningsplan, varom i föregående stycke förmäles, må detta avdrag icke tillgodoföras honom för senare år.

till 35 §.

1. Är fråga om beskattning av realisationsvinst vid avyttring av fastighet, som ingått i den skattskyldiges rörelse, skall beaktas vad i punkt 1 av anvisningarna till 28 § är stadgat rörande avyttring av maskiner och andra inventarier, som höra till rörelse. I följd härav skall, då aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank avyttrat fastighet, vari finnas maskiner eller andra inventarier, som icke inräknas i värdet av byggnad (se punkt 6 av anvisningarna till 29 §), avdrag göras för det på dessa tillgångar belöpande värdet, sådant detsamma enligt avyttringsvillkoren eller eljest skäligen bör beräknas.

2. Har vid — — — (nuvarande punkt 1) — — — till 28 §.

3. Har egendom, — — — (nuvarande punkt 2) — — — sistnämnda fång.

*Bilaga D.***Beräkningar rörande avkastningen av det av 1936 års skattekommitté föreslagna skattesystemet.**

Avkastningen av de i kommitténs förslag ingående skatterna vid grundbeloppsnivå har beräknats på följande sätt:

	Skatt i miljoner kronor			
	Inkomst- och förm.-skatt		Särskild skatt å förmögenhet	Total skatt
	Bottenskatt	Tilläggsskatt		
Fysiska personer.....	112.0	45.5	23.5	181.0
Svenska aktiebolag.....	47.8	—	—	47.8
Svenska ekon. föreningar.....	3.0	—	—	3.0
Övriga jur. personer.....	4.7	—	0.0	4.7
Summa	167.5	45.5	23.5	236.5

Beräkningarna ha verkställts å skatteunderlaget enligt 1936 års taxering efter korrigerig för tillfälliga eftertaxeringar och för de av kommittén förordade ändringarna beträffande familjebeskattningen.

Det föreslagna skattesystemets verkningar vid högre uttagningsprocent belysas av följande tabell:

Samtliga skatter. Bottenskattens grundbelopp uttaget med	Skatt i miljoner kronor			
	Inkomst- och förm.-skatt		Särskild skatt å förmögenhet	Total skatt
	Bottenskatt	Tilläggsskatt		
90 %	150.8	45.5	23.5	219.8
100 %	167.5	45.5	23.5	236.5
110 %	184.3	45.5	23.5	253.3
120 %	201.0	45.5	23.5	270.0
130 %	217.8	45.5	23.5	286.8

*Bilaga E.***P. M.****angående 1937 års taxering till statsskatter och kommunal progressivskatt.**

I efterföljande tabell ha sammanförts uppgifter om de år 1937 för olika kategorier skattskyldiga debiterade beloppen för följande skatter, nämligen: mantalspenningar, statlig inkomst- och förmögenhetsskatt vid 170 procent, extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1937, särskild skatt å förmögenhet för år 1937, utjämningskatt och kommunal progressivskatt.

	Fysiska personer			Svenska aktiebolag	Övriga juridiska personer	Summa
	Inkomstskatt milj. kr.	Förmögenhetsskatt milj. kr.	Säger milj. kr.			
Mantalspenningar	1.15	—	1.15	—	—	1.15
Statlig inkomst- och förmögenhetsskatt	129.06	16.83	145.89	60.95	7.03	213.87
Extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1937.....	21.07	5.77	26.84	—	—	26.84
Särskild skatt å förmögenhet för år 1937	—	14.97	14.97	—	0.00	14.97
Utgjämningskatt	7.30	1.97	9.27	3.20	0.44	12.91
Kommunal progressivskatt	10.98	2.94	13.92	4.81	0.66	19.39
Summa	169.56	42.48	212.04	68.96	8.13	289.13

För mantalspenningar har angivits det i riksstaten för budgetåret 1937/38 upptagna beloppet. Beträffande övriga skatter ha deras totala belopp samt de belopp, som hänföra sig till svenska aktiebolag, hämtats ur den i den officiella statistiken ingående publikationen »skattetaxeringarna år 1937». För uppdelningen av skattebeloppen för andra skattskyldiga än svenska aktiebolag ha utnyttjats de i 1936 års skattekommittés betänkande, tabell 2 å sid. 294, framlagda beräkningarna rörande de på grundval av 1937 års taxering debiterade skatterna för »övriga juridiska personer». Härefter ha de fysiska personernas totala skattebelopp beräknats. En uppdelning av de fysiska personernas skatter på dels inkomstskatt och dels förmögenhetsskatt kan icke grundas på uppgifter ur den officiella statistiken. I 1936 års skattekommittés betänkande har en dylik fördelning kunnat approximativt beräknas beträffande 1936 års taxering, enär till grund för beräkningarna kunnat läggas från 1936 års partiella folkräkning inhämtade uppgifter om in-

komst och förmögenhet; resultatet återfinnes i tabell 8 å sid. 298 i kommitténs betänkande. Då något motsvarande material icke förelegat beträffande 1937 års taxering, har uppdelningen av de fysiska personernas totala skattebelopp på inkomstskatt och förmögenhetsskatt i tabellen här ovan verkstälts i de proportioner, som enligt nyssnämnda tabell 8 framräknats beträffande 1936 års taxering, och denna uppdelning är alltså allenast approximativ.

Avkastningen av de i propositionen föreslagna skatterna *vid grundbeloppsnivå*, räknat å 1937 års skatteunderlag efter korrigerigering för de förordade ändringarna beträffande familjebeskattningen, kan, med tillämpning av samma beräkningsgrunder som i bilaga D, approximativt uppskattas på följande sätt:

	Skatt i miljoner kronor			
	Inkomst- och förm.-skatt		Särskild skatt å förmögenhet	Total skatt
	Bottenskatt	Tilläggsskatt		
Fysiska personer	119.0	50.0	26.5	195.5
Svenska aktiebolag	60.9	—	—	60.9
Svenska ekon. föreningar	3.0	—	—	3.0
Övriga jur. personer	4.7	—	0.0	4.7
Summa	187.6	50.0	26.5	264.1

Tabell 1, utvisande för vissa taxerade belopp och vid olika familjeförhållanden bestämmelser, dels statsskatt enligt kommitténs förslag samt enligt propositionen²

a) Ensamstående

Taxerat belopp, kr.	S k a t t i						
	Ortsgrupp I			Ortsgrupp II			Orts-
	Gällande	Kommit- téns förslag	Enligt prop.	Gällande	Kommit- téns förslag	Enligt prop.	Gällande
700	0.51	1.48	1.48	—	—	—	—
800	3.06	3.96	3.96	1.02	1.98	1.98	—
900	5.61	6.43	6.43	3.57	4.45	4.45	1.53
1,000	8.16	8.91	8.91	6.12	6.93	6.93	4.08
1,200	13.26	14.85	14.85	11.22	12.87	12.87	9.18
1,400	19.38	23.76	22.77	16.32	19.80	19.30	14.28
1,600	29.58	34.65	33.66	23.46	30.19	28.21	19.38
1,800	39.78	44.55	44.55	33.66	41.08	38.61	27.54
2,000	49.98	54.45	54.45	43.86	51.48	50.49	37.74
2,200	60.18	64.35	64.35	54.06	61.38	61.38	47.94
2,400	70.38	74.25	74.25	64.26	71.28	71.28	58.14
2,600	80.58	84.15	84.15	74.46	81.18	81.18	68.34
2,800	90.78	94.05	94.05	84.66	91.08	91.08	78.54
3,000	100.98	103.95	103.95	94.86	100.98	100.98	88.74
4,000	151.98	154.55	154.55	145.86	150.92	150.92	139.74
5,000	209.65	215.05	215.05	203.53	211.42	211.42	195.74
6,000	268.98	281.60	281.60	262.86	277.36	277.36	255.07
8,000	397.45	430.10	430.10	390.13	425.09	425.09	381.14
10,000	545.91	619.40	619.40	537.39	612.99	612.99	527.21
12,000	747.71	856.70	856.70	734.28	848.89	848.89	720.85
15,000	1,111.51	1,213.50	1,213.50	1,096.88	1,213.50	1,213.50	1,082.25
20,000	1,801.51	1,971.00	1,971.00	1,785.21	1,971.00	1,971.00	1,767.25
25,000	2,615.63	2,728.50	2,728.50	2,596.10	2,728.50	2,728.50	2,574.90
30,000	3,457.30	3,686.00	3,686.00	3,437.77	3,686.00	3,686.00	3,416.57
40,000	5,297.10	5,601.00	5,601.00	5,273.03	5,601.00	5,601.00	5,250.63
50,000	7,399.76	7,916.00	7,916.00	7,373.65	7,916.00	7,916.00	7,349.21
100,000	19,802.22	21,091.00	21,091.00	19,771.21	21,091.00	21,091.00	19,740.19
200,000	50,524.01	52,241.00	52,241.00	50,486.05	52,241.00	52,241.00	50,448.09
500,000	155,013.65	157,691.00	157,691.00	154,969.57	157,691.00	157,691.00	154,927.16

¹ Statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, 170 % av grundbeloppet, extra inkomst- och för-

² För andra skattskyldiga än ensamstående överensstämmer propositionen med kommitténs

Bilaga F.

dels statsskatter¹ jämte kommunal progressivskatt, enligt för år 1937 gällande med bottensskatt vid 110 % av grundbeloppet. Förmögenhet antages icke finnas. skattskyldiga.

k r o n o r							
grupp III		Ortsgrupp IV			Ortsgrupp V		
Kommit- téns förslag	Enligt prop.	Gällande	Kommit- téns förslag	Enligt prop.	Gällande	Kommit- téns förslag	Enligt prop.
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
2.47	2.47	—	0.49	0.49	—	—	—
4.95	4.95	2.04	2.97	2.97	—	0.99	0.99
10.39	10.39	7.14	7.92	7.92	5.10	5.94	5.94
16.83	16.83	12.24	14.35	14.35	10.20	11.38	11.38
25.74	23.76	17.34	21.78	21.28	15.30	18.31	18.31
36.63	33.16	22.44	32.17	28.71	20.40	27.72	25.24
47.52	44.55	31.62	43.06	38.61	25.50	38.61	33.36
58.41	56.43	41.82	53.95	50.49	35.70	49.50	45.04
68.31	68.31	52.02	64.84	62.37	45.90	60.39	56.92
78.21	78.21	62.22	75.24	74.25	56.10	71.28	68.80
88.11	88.11	72.42	85.14	85.14	66.30	82.17	80.68
98.01	98.01	82.62	95.04	95.04	76.50	92.07	92.07
147.51	147.51	133.62	144.54	144.54	127.50	141.57	141.57
207.79	207.79	189.62	204.16	204.16	181.83	200.53	200.53
273.13	273.13	248.95	268.89	268.89	241.17	264.66	264.66
420.09	420.09	373.82	415.08	415.08	364.83	410.08	410.08
606.59	606.59	518.69	600.18	600.18	508.50	593.78	593.78
841.09	841.09	707.43	833.28	833.28	694.00	825.48	825.48
1,213.50	1,213.50	1,067.63	1,213.50	1,213.50	1,053.00	1,209.04	1,209.04
1,971.00	1,971.00	1,750.96	1,971.00	1,971.00	1,734.67	1,971.00	1,971.00
2,728.50	2,728.50	2,555.37	2,728.50	2,728.50	2,535.83	2,728.50	2,728.50
3,686.00	3,686.00	3,397.03	3,686.00	3,686.00	3,377.50	3,686.00	3,686.00
5,601.00	5,601.00	5,226.57	5,601.00	5,601.00	5,204.17	5,601.00	5,601.00
7,916.00	7,916.00	7,323.11	7,916.00	7,916.00	7,298.67	7,916.00	7,916.00
21,091.00	21,091.00	19,709.18	21,091.00	21,091.00	19,679.83	21,091.00	21,091.00
52,241.00	52,241.00	50,410.13	52,241.00	52,241.00	50,372.17	52,241.00	52,241.00
157,691.00	157,691.00	154,883.08	157,691.00	157,691.00	154,840.67	157,691.00	157,691.00

mögenhetsskatt samt utjämningskatt.
örslag.

b) Tabell 1 (forts.). Makar utan barn.

Taxe- rat belopp, kr.	S k a t t i k r o n o r									
	Ortsgrupp I		Ortsgrupp II		Ortsgrupp III		Ortsgrupp IV		Ortsgrupp V	
	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag
700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 200	5·10	—	3·06	—	—	—	—	—	—	—
1 400	10·20	4·95	8·16	2·97	5·10	0·99	3·06	—	—	—
1 600	15·30	9·90	13·26	7·92	10·20	5·94	8·16	3·96	5·10	1·98
1 800	20·40	14·85	18·36	12·87	15·30	10·89	13·26	8·91	10·20	6·93
2 000	25·50	19·80	23·46	17·82	20·40	15·84	18·36	13·86	15·30	11·88
2 200	35·70	24·75	29·58	22·77	25·50	20·79	23·46	18·81	20·40	16·83
2 400	45·90	29·70	39·78	27·72	30·60	25·74	28·56	23·76	25·50	21·78
2 600	56·10	39·60	49·98	33·66	40·80	30·69	34·68	28·71	30·60	26·73
2 800	66·30	49·50	60·18	43·56	51·00	37·62	44·88	33·66	35·70	31·68
3 000	76·50	59·40	70·38	53·46	61·20	47·52	55·08	41·58	45·90	36·63
4 000	127·50	108·90	121·38	102·96	112·20	97·02	106·08	91·08	96·90	85·14
5 000	181·83	160·60	174·05	153·34	164·87	146·52	157·08	140·58	147·90	134·64
6 000	241·17	221·10	233·38	213·84	224·20	206·58	216·41	199·32	205·57	192·06
8 000	364·83	344·30	355·85	335·72	344·87	327·58	335·88	320·32	324·23	313·06
10 000	508·50	491·30	498·31	480·32	485·53	470·14	475·35	461·56	461·90	452·98
12 000	694·00	678·30	678·91	664·92	659·60	652·34	644·51	641·36	627·90	630·38
15 000	1 053·00	1 012·80	1 036·71	999·42	1 015·60	986·04	999·31	972·66	978·20	959·28
20 000	1 734·67	1 698·30	1 716·71	1 680·12	1 692·27	1 661·94	1 674·31	1 643·76	1 649·87	1 625·58
25 000	2 535·83	2 455·80	2 514·63	2 437·62	2 485·33	2 419·44	2 464·13	2 401·26	2 434·83	2 383·08
30 000	3 377·50	3 341·30	3 356·30	3 318·32	3 327·00	3 295·34	3 305·80	3 272·36	3 276·50	3 249·38
40 000	5 204·17	5 256·30	5 180·10	5 233·32	5 145·67	5 210·34	5 121·60	5 187·36	5 087·17	5 164·38
50 000	7 298·67	7 499·30	7 272·56	7 471·52	7 235·07	7 443·74	7 208·96	7 415·96	7 171·47	7 388·18
100 000	19 679·83	20 602·30	19 648·82	20 569·72	19 603·13	20 537·14	19 573·12	20 504·56	19 526·43	20 471·98
200 000	50 372·17	51 680·30	50 334·21	51 642·92	50 277·27	51 605·54	50 239·31	51 568·16	50 182·37	51 530·78
500 000	154 840·67	157 058·30	154 798·25	157 016·12	154 733·80	156 973·94	154 689·72	156 931·76	154 625·27	156 889·58

c) Tabell I (forts.). Makar med 1 barn.

Taxe- rat belopp, kr.	S k a t t i k r o n o r									
	Ortsgrupp I		Ortsgrupp II		Ortsgrupp III		Ortsgrupp IV		Ortsgrupp V	
	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag
700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 400	2·04	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 600	7·14	—	5·10	—	1·02	—	—	—	—	—
1 800	12·24	3·46	10·20	0·49	6·12	—	4·08	—	—	—
2 000	17·34	8·41	15·30	5·44	11·22	2·47	9·18	—	5·10	—
2 200	22·44	13·36	20·40	10·39	16·32	7·42	14·28	4·45	10·20	1·48
2 400	27·54	18·31	25·50	15·34	21·42	12·37	19·38	9·40	15·30	6·43
2 600	32·64	23·26	30·60	20·29	26·52	17·32	24·48	14·35	20·40	11·38
2 800	41·82	28·21	35·70	25·24	31·62	22·27	29·58	19·30	25·50	16·33
3 000	52·02	33·16	45·90	30·19	36·72	27·22	34·68	24·25	30·60	21·28
4 000	103·02	74·74	96·90	65·83	84·66	56·92	78·54	49·00	66·30	46·03
5 000	154·02	124·24	147·90	115·33	135·66	106·42	129·54	97·51	117·30	88·60
6 000	213·35	179·35	205·57	168·46	191·86	157·57	183·87	147·01	169·97	138·10
8 000	332·22	300·35	324·23	289·46	310·33	278·57	302·54	267·68	288·63	256·79
10 000	471·09	437·96	461·90	425·09	445·59	412·22	436·61	399·35	420·30	386·48
12 000	638·63	611·16	627·90	594·69	605·86	578·22	595·67	561·75	575·30	545·28
15 000	992·83	935·86	978·20	915·79	947·28	895·72	932·65	875·65	903·40	855·58
20 000	1 666·16	1 593·76	1 649·87	1 566·49	1 615·61	1 539·22	1 597·65	1 511·95	1 565·07	1 484·68
25 000	2 454·37	2 351·26	2 434·83	2 323·99	2 394·10	2 296·72	2 372·90	2 269·45	2 333·83	2 242·18
30 000	3 296·03	3 209·16	3 276·50	3 174·69	3 235·77	3 140·22	3 214·57	3 105·75	3 175·50	3 071·28
40 000	5 109·57	5 124·16	5 087·17	5 089·69	5 039·03	5 055·22	5 016·63	5 020·75	4 970·17	4 986·28
50 000	7 195·91	7 339·56	7 171·47	7 297·89	7 119·25	7 256·22	7 094·81	7 214·55	7 044·27	7 172·88
100 000	19 555·78	20 414·96	19 526·43	20 366·09	19 464·41	20 317·22	19 433·39	20 268·35	19 373·03	20 219·48
200 000	50 220·33	51 465·36	50 182·37	51 409·29	50 106·45	51 353·22	50 068·49	51 297·15	49 992·57	51 241·08
500 000	154 667·68	156 815·76	154 625·27	156 752·49	154 538·77	156 689·22	154 496·36	156 625·95	154 409·87	156 562·68

d) Tabell 1 (forts.). Makar med 2 barn.

Taxe- rat belopp, kr.	S k a t t i k r o n o r									
	Ortsgrupp I		Ortsgrupp II		Ortsgrupp III		Ortsgrupp IV		Ortsgrupp V	
	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag
700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 800	4·08	—	2·04	—	—	—	—	—	—	—
2 000	9·18	—	7·14	—	2·04	—	—	—	—	—
2 200	14·28	1·98	12·24	—	7·14	—	5·10	—	—	—
2 400	19·38	6·93	17·34	2·97	12·24	—	10·20	—	5·10	—
2 600	24·48	11·88	22·44	7·92	17·34	3·96	15·30	—	10·20	—
2 800	29·58	16·83	27·54	12·87	22·44	8·91	20·40	4·95	15·30	0·99
3 000	34·68	21·78	32·64	17·82	27·54	13·86	25·50	9·90	20·40	5·94
4 000	78·54	46·53	72·42	42·57	57·12	38·61	51·00	34·65	45·90	30·69
5 000	129·54	90·09	123·42	78·21	108·12	66·33	102·00	59·40	86·70	55·44
6 000	183·87	139·59	177·75	127·71	159·12	115·83	153·00	103·95	137·70	92·07
8 000	302·54	258·61	296·42	244·09	277·79	229·57	271·67	215·05	253·03	200·53
10 000	436·61	388·63	429·29	371·47	407·65	354·31	400·33	337·15	378·70	321·53
12 000	595·67	548·03	585·49	526·07	559·19	504·11	549·00	482·15	524·37	462·99
15 000	932·65	858·93	918·03	832·17	880·63	805·41	866·00	778·65	831·60	751·89
20 000	1 597·65	1 489·23	1 581·36	1 452·87	1 538·96	1 416·51	1 522·67	1 380·15	1 480·27	1 343·79
25 000	2 372·90	2 246·73	2 353·37	2 210·37	2 302·87	2 174·01	2 283·33	2 137·65	2 232·83	2 101·29
30 000	3 214·57	3 077·03	3 195·03	3 031·07	3 144·53	2 985·11	3 125·00	2 939·15	3 074·50	2 893·19
40 000	5 016·63	4 992·03	4 992·57	4 946·07	4 934·07	4 900·11	4 911·67	4 854·15	4 853·17	4 808·19
50 000	7 094·81	7 179·83	7 068·71	7 124·27	7 005·11	7 068·71	6 980·67	7 013·15	6 917·07	6 957·59
100 000	19 433·39	20 227·63	19 402·38	20 162·47	19 325·68	20 097·31	19 296·33	20 032·15	19 219·63	19 966·99
200 000	50 068·49	51 250·43	50 030·53	51 175·67	49 935·63	51 100·91	49 897·67	51 026·15	49 802·77	50 951·39
500 000	154 496·36	156 573·23	154 452·28	156 488·87	154 345·41	156 404·51	154 303·00	156 320·15	154 194·47	156 235·79

e) Tabell 1 (forts.). Makar med 3 barn.

Taxe- rat belopp, kr.	S k a t t i k r o n o r									
	Ortsgrupp I		Ortsgrupp II		Ortsgrupp III		Ortsgrupp IV		Ortsgrupp V	
	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag
700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 000	1·02	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 200	6·12	—	4·08	—	—	—	—	—	—	—
2 400	11·22	—	9·18	—	3·06	—	1·02	—	—	—
2 600	16·32	—	14·28	—	8·16	—	6·12	—	—	—
2 800	21·42	—	19·38	—	13·26	—	11·22	—	5·10	—
3 000	26·52	4·45	24·48	—	18·36	—	16·32	—	10·20	—
4 000	54·06	29·20	49·98	23·76	43·86	18·31	41·82	12·87	35·70	7·42
5 000	105·06	53·95	98·94	48·51	80·58	43·06	74·46	37·62	61·20	32·17
6 000	156·06	87·61	149·94	73·26	131·58	67·81	125·46	62·37	107·10	56·92
8 000	274·73	195·08	266·94	175·12	245·25	155·15	239·13	137·61	217·43	121·27
10 000	403·99	316·08	395·01	296·12	369·71	276·15	362·39	256·19	337·10	236·22
12 000	553·26	456·55	543·07	432·96	514·18	409·36	505·66	385·77	476·77	362·17
15 000	872·48	741·85	858·45	705·06	816·51	668·26	803·08	635·87	762·80	605·67
20 000	1 530·81	1 330·15	1 512·85	1 280·16	1 462·31	1 230·16	1 446·01	1 188·97	1 395·47	1 152·17
25 000	2 293·10	2 087·65	2 271·90	2 037·66	2 211·63	1 987·66	2 192·10	1 937·67	2 131·83	1 887·67
30 000	3 134·77	2 875·95	3 113·57	2 812·76	3 053·30	2 749·56	3 033·77	2 695·17	2 973·50	2 645·17
40 000	4 922·03	4 790·95	4 899·63	4 727·76	4 829·10	4 664·56	4 805·03	4 601·37	4 736·17	4 538·17
50 000	6 992·05	6 936·75	6 967·61	6 860·36	6 890·96	6 783·96	6 864·85	6 707·57	6 789·87	6 631·17
100 000	19 311·01	19 942·55	19 279·99	19 852·96	19 188·62	19 763·36	19 157·61	19 673·77	19 066·23	19 584·17
200 000	49 916·65	50 923·35	49 878·69	50 820·56	49 764·81	50 717·76	49 726·85	50 614·97	49 612·97	50 512·17
500 000	154 323·37	156 204·15	154 280·96	156 088·16	154 152·05	155 972·16	154 107·97	155 856·17	153 978·87	155 740·17

f) Tabell 1 (forts.). Makar med 4 barn.

Taxe- rat belopp, kr.	S k a t t i k r o n o r									
	Ortsgrupp I		Ortsgrupp II		Ortsgrupp III		Ortsgrupp IV		Ortsgrupp V	
	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag
700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 400	3·06	—	1·02	—	—	—	—	—	—	—
2 600	8·16	—	6·12	—	—	—	—	—	—	—
2 800	13·26	—	11·22	—	4·08	—	2·04	—	—	—
3 000	18·36	—	16·32	—	9·18	—	7·14	—	—	—
4 000	43·86	11·88	41·82	4·95	34·68	—	32·64	—	25·50	—
5 000	80·58	36·63	74·46	29·70	60·18	22·77	58·14	15·84	51·00	8·91
6 000	131·58	61·38	125·46	54·45	104·04	47·52	97·92	40·59	76·50	33·66
8 000	245·25	134·64	239·13	113·85	214·37	97·02	206·59	90·09	181·83	83·16
10 000	369·71	252·56	362·39	227·15	333·44	201·74	325·25	176·33	300·50	150·92
12 000	514·18	381·48	505·66	351·45	472·51	322·74	463·12	297·33	434·17	271·92
15 000	816·51	630·38	803·08	591·95	755·25	553·52	741·83	515·09	694·00	476·66
20 000	1 462·31	1 182·28	1 446·01	1 135·45	1 385·65	1 088·62	1 369·36	1 041·79	1 310·67	994·96
25 000	2 211·63	1 928·58	2 192·10	1 864·95	2 120·40	1 801·32	2 100·87	1 737·69	2 030·83	1 674·06
30 000	3 053·30	2 686·08	3 033·77	2 622·45	2 962·07	2 558·82	2 942·53	2 495·19	2 872·50	2 431·56
40 000	4 829·10	4 589·88	4 805·03	4 509·45	4 724·13	4 429·02	4 700·07	4 348·59	4 619·17	4 268·16
50 000	6 890·96	6 693·68	6 864·85	6 596·45	6 776·81	6 499·22	6 750·71	6 401·99	6 662·67	6 304·76
100 000	19 188·62	19 657·48	19 157·61	19 543·45	19 349·89	19 429·42	19 018·88	19 315·39	18 912·83	19 201·36
200 000	49 764·81	50 596·28	49 726·85	50 465·45	49 593·99	50 334·62	49 556·03	50 203·79	49 423·17	50 072·96
500 000	154 152·05	155 835·08	154 107·97	155 687·45	153 957·03	155 539·82	153 914·61	155 392·19	153 763·67	155 244·56

g) Tabell I (forts.). Makar med 6 barn.

Taxe- rat belopp, kr.	S k a t t i k r o n o r									
	Ortsgrupp I		Ortsgrupp II		Ortsgrupp III		Ortsgrupp IV		Ortsgrupp V	
	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag	Gällande	Förslag
700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 000	2·04	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 000	27·54	—	25·50	—	16·32	—	14·28	—	5·10	—
5 000	53·04	1·98	51·00	—	41·82	—	39·78	—	30·60	—
6 000	82·62	26·73	76·50	16·83	67·32	6·93	65·28	—	56·10	—
8 000	189·62	76·23	181·83	66·33	150·96	56·43	144·84	46·53	117·30	36·63
10 000	308·29	129·69	300·50	115·83	267·96	105·93	261·84	96·03	229·30	86·13
12 000	443·15	246·51	434·17	210·21	396·23	173·91	388·91	145·53	350·97	135·63
15 000	707·43	445·83	694·00	402·93	632·16	360·03	622·07	319·11	575·30	282·81
20 000	1 326·96	948·13	1 310·67	881·23	1 234·01	814·33	1 219·39	747·43	1 152·73	680·53
25 000	2 050·37	1 610·43	2 030·83	1 519·53	1 940·68	1 428·63	1 922·72	1 337·73	1 847·73	1 246·83
30 000	2 892·03	2 367·93	2 872·50	2 277·03	2 781·27	2 186·13	2 760·07	2 095·23	2 670·50	2 004·33
40 000	4 641·57	4 187·73	4 619·17	4 073·23	4 514·20	3 957·93	4 491·80	3 843·03	4 396·83	3 728·13
50 000	6 687·11	6 207·53	6 662·67	6 068·63	6 546·85	5 929·73	6 522·41	5 790·83	6 408·27	5 651·93
100 000	18 942·18	19 087·33	18 912·83	18 924·43	18 774·11	18 761·53	18 743·09	18 598·63	18 606·03	18 435·73
200 000	49 461·13	49 942·13	49 423·17	49 755·23	49 252·35	49 568·33	49 214·39	49 381·43	49 043·57	49 194·53
500 000	153 806·08	155 096·93	153 763·67	154 886·03	153 570·31	154 675·13	153 526·23	154 464·23	153 332·87	154 253·33

Tabell 2, utvisande för vissa inkomstbelopp dels statsskatter och kommunal vid olika procenttal av bottenkatten. Den taxerade

Ingen förmögenhet

Taxerad inkomst, kr.	Förmögenhet, kr.	Enligt gällande författningar		E n l i g t	
		S:a statsskatter ¹ och kommunal progressivskatt		S:a statsskatter	
		för år 1935	för år 1937	90 %	100 %
2 000	0	15·30	15·30	12·15	13·50
4 000		96·90	96·90	76·95	85·50
6 000		205·57	205·57	166·05	184·50
8 000		324·23	324·23	265·05	294·50
10 000		452·40	461·90	381·15	423·50
12 000		598·90	627·90	536·15	591·50
15 000		885·70	978·20	829·65	904·50
20 000		1 432·37	1 649·87	1 438·15	1 545·50
25 000		2 077·83	2 434·83	2 130·65	2 270·50
50 000		6 014·47	7 171·47	6 825·15	7 127·50
75 000		11 063·27	13 134·77	12 803·65	13 268·50
100 000		16 579·93	19 526·43	19 266·15	19 893·50
200 000		43 246·37	50 182·37	49 032·15	50 309·50
400 000		103 541·63	118 477·63	116 648·15	119 225·50
600 000		167 589·27	190 525·27	184 348·15	188 225·50
<i>i procent av</i>					
2 000	0	0·77	0·77	0·61	0·68
4 000		2·42	2·42	1·92	2·14
6 000		3·43	3·43	2·77	3·08
8 000		4·05	4·05	3·31	3·68
10 000		4·52	4·62	3·81	4·24
12 000		5·00	5·23	4·47	4·93
15 000		5·90	6·52	5·53	6·03
20 000		7·16	8·25	7·19	7·73
25 000		8·31	9·74	8·52	9·08
50 000		12·03	14·34	13·65	14·26
75 000		14·75	17·51	17·07	17·69
100 000		16·58	19·53	19·27	19·89
200 000		21·62	25·09	24·52	25·15
400 000		25·89	29·62	29·16	29·81
600 000		27·93	31·75	30·72	31·37

¹ Statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, 170 % av grundbeloppet, extra inkomst- och för-

progressivskatt för åren 1935 och 1937, dels statsskatt enligt propositionen
inkomsten utgöres i sin helhet av arbetsinkomst.

Ortsavdrag 1 400 kr.

p r o p o s i t i o n e n					
med bottenkatt vid			D ä r a v		
110 %	120 %	130 %	Tilläggsskatt	Särskild skatt å förmögenhet	Sa fasta skatter
<i>k r o n o r</i>					
14·85	16·20	17·55	—	—	—
94·05	102·60	111·15	—	—	—
202·95	221·40	239·85	—	—	—
323·95	353·40	382·85	—	—	—
465·85	508·20	550·55	—	—	—
646·85	702·20	757·55	38·00	—	38·00
979·85	1 054·20	1 129·05	156·00	—	156·00
1 652·85	1 760·20	1 867·55	472·00	—	472·00
2 410·85	2 550·20	2 690·05	872·00	—	872·00
7 429·85	7 732·20	8 034·55	4 104·00	—	4 104·00
13 733·95	14 198·20	14 663·05	8 620·00	—	8 620·00
20 520·85	21 148·20	21 775·55	13 620·00	—	13 620·00
51 586·85	52 864·20	54 141·55	37 536·00	—	37 536·00
121 802·85	124 380·20	126 957·55	93 452·00	—	93 452·00
192 102·85	195 980·20	199 857·55	149 452·00	—	149 452·00
<i>t a x e r a d i n k o m s t</i>					
0·74	0·81	0·88	—	—	—
2·35	2·56	2·78	—	—	—
3·88	3·69	4·00	—	—	—
4·05	4·42	4·79	—	—	—
4·66	5·08	5·51	—	—	—
5·89	5·81	6·31	0·82	—	0·82
6·53	7·03	7·53	0·40	—	0·40
8·26	8·80	9·34	2·36	—	2·36
9·64	10·20	10·76	3·49	—	3·49
14·86	15·46	16·07	8·21	—	8·21
18·81	18·93	19·55	11·49	—	11·49
20·52	21·15	21·78	13·62	—	13·62
25·79	26·43	27·07	18·77	—	18·77
30·45	31·10	31·74	23·36	—	23·36
32·02	32·66	33·31	24·91	—	24·91
mögenhetsskatt, utjämningskatt samt särskild skatt å förmögenhet.					

Tabell 3, utvisande för vissa inkomst- och förmögenhetskombinationer dels skatter enligt propositionen vid olika procenttal av botten skatten.

Förmögenheten motsvarar den taxerade inkomstens efter

Taxerad inkomst, kr.	Förmögenhet, kr.	Enligt gällande författningar		E n l i g t	
		S:a statsskatter ¹ och kommunal progressivskatt		S:a statsskatter	
		för år 1935	för år 1937	90 %	100 %
2 000	50 000	37·23	37·23	62·27	64·75
4 000	100 000	223·89	223·89	277·45	290·50
6 000	150 000	456·73	458·73	550·30	577·00
8 000	200 000	746·36	768·66	891·15	933·50
10 000	250 000	1 100·98	1 172·48	1 293·40	1 352·00
12 000	300 000	1 485·03	1 627·53	1 739·65	1 814·50
15 000	375 000	2 202·78	2 451·53	2 550·02	2 649·25
20 000	500 000	3 537·48	3 994·38	4 040·65	4 180·50
25 000	625 000	5 034·10	5 719·95	5 697·27	5 877·75
50 000	1 250 000	14 392·75	16 318·30	15 482·40	15 866·00
75 000	1 875 000	25 493·73	28 679·73	27 310·52	27 897·25
100 000	2 500 000	37 802·56	42 404·96	40 054·65	40 844·50
200 000	5 000 000	90 653·30	100 922·50	94 283·15	95 885·50
400 000	10 000 000	204 954·31	226 556·70	208 908·15	212 135·50
600 000	15 000 000	325 367·87	358 303·86	323 533·15	328 385·50
<i>i</i>					
<i>i procent av</i>					
2 000	50 000	1·86	1·86	3·11	3·24
4 000	100 000	5·60	5·60	6·94	7·26
6 000	150 000	7·61	7·65	9·17	9·62
8 000	200 000	9·33	9·61	11·14	11·67
10 000	250 000	11·01	11·72	12·98	13·52
12 000	300 000	12·37	13·56	14·50	15·12
15 000	375 000	14·69	16·34	17·00	17·66
20 000	500 000	17·69	19·97	20·20	20·90
25 000	625 000	20·14	22·88	22·79	23·51
50 000	1 250 000	28·79	32·64	30·96	31·73
75 000	1 875 000	33·99	38·24	36·41	37·20
100 000	2 500 000	37·80	42·40	40·05	40·84
200 000	5 000 000	45·33	50·46	47·14	47·94
400 000	10 000 000	51·24	56·64	52·23	53·03
600 000	15 000 000	54·23	59·72	53·92	54·73

¹ Statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, 170 % av grundbeloppet, extra inkomst- och för-

statsskatter och kommunal progressivskatt för åren 1935 och 1937, dels stats-Den taxerade inkomsten utgöres i sin helhet av kapitalinkomst.

4% kapitaliserade värde. Ortsavdrag 1 400 kr.

p r o p o s i t i o n e n

med bottenkatt vid			D ä r a v		
110 %	120 %	130 %	Tillägsskatt	Särskild skatt å förmögenhet	S:a fasta skatter

k r o n o r

67·22	69·70	72·17	—	40·00	40·00
303·55	316·60	329·65	—	160·00	160·00
603·70	630·40	657·10	—	310·00	310·00
975·85	1 018·20	1 060·55	—	510·00	510·00
1 410·60	1 469·20	1 527·80	56·00	710·00	766·00
1 889·85	1 964·20	2 039·05	156·00	910·00	1 066·00
2 748·47	2 847·70	2 946·92	372·00	1 285·00	1 657·00
4 320·85	4 460·20	4 600·05	872·00	1 910·00	2 782·00
6 058·22	6 238·70	6 419·17	1 538·00	2 535·00	4 073·00
16 249·60	16 633·20	17 016·80	6 120·00	5 910·00	12 030·00
28 483·97	29 070·70	29 657·42	12 370·00	9 660·00	22 030·00
41 634·85	42 424·20	43 214·05	19 536·00	13 410·00	32 946·00
97 487·85	99 090·20	100 692·55	51 452·00	28 410·00	79 862·00
215 362·85	218 590·20	221 817·55	121 452·00	58 410·00	179 862·00
333 237·85	338 090·20	342 942·55	191 452·00	88 410·00	279 862·00

t a x e r a d i n k o m s t

3·36	3·49	3·61	—	2·00	2·00
7·59	7·92	8·24	—	4·00	4·00
10·06	10·51	10·95	—	5·17	5·17
12·20	12·73	13·26	—	6·88	6·88
14·11	14·69	15·28	0·56	7·10	7·66
15·74	16·37	16·99	1·30	7·58	8·88
18·32	18·98	19·65	2·48	8·57	11·05
21·60	22·30	23·00	4·86	9·55	13·91
24·23	24·95	25·68	6·15	10·14	16·29
32·50	33·27	34·03	12·24	11·82	24·06
37·98	38·76	39·54	16·49	12·88	29·37
41·63	42·42	43·21	19·54	13·41	32·95
43·74	44·55	45·35	25·73	14·20	39·93
53·84	54·65	55·45	30·86	14·60	44·96
55·54	56·35	57·16	31·91	14·73	46·64

mögenhetsskatt, utjämningskatt samt särskild skatt å förmögenhet.

Tabell 4, utvisande för vissa beskattningsbara belopp dels statsskatter¹ och positionen vid olika

Beskattningsbart belopp, kr.	Enligt gällande författningar		Enligt propositionen					Därav tilläggs-skatt
	Summa statsskatter ¹ och kommunal progressivskatt		Summa statsskatt med botten-skatt vid					
	för år 1935	för år 1937	90 %	100 %	110 %	120 %	130 %	
	<i>i kronor</i>							
100	5·10	5·10	4·05	4·50	4·95	5·40	5·85	—
500	25·50	25·50	20·25	22·50	24·75	27·00	29·25	—
1 000	51·00	51·00	40·50	45·00	49·50	54·00	58·50	—
2 000	102·00	102·00	81·00	90·00	99·00	108·00	117·00	—
4 000	212·33	212·33	171·00	190·00	209·00	228·00	247·00	—
6 000	331·00	331·00	270·00	300·00	330·00	360·00	390·00	—
8 000	459·67	469·67	387·00	430·00	473·00	516·00	559·00	—
10 000	606·67	636·67	544·00	600·00	656·00	712·00	768·00	40·00
12 000	796·00	866·00	741·00	820·00	879·00	948·00	1 017·00	120·00
15 000	1 095·00	1 240·00	1 036·50	1 125·00	1 213·50	1 302·00	1 390·50	240·00
20 000	1 676·67	1 946·67	1 729·00	1 850·00	1 971·00	2 092·00	2 213·00	640·00
25 000	2 368·33	2 788·33	2 421·50	2 575·00	2 728·50	2 882·00	3 035·50	1 040·00
30 000	3 060·00	3 630·00	3 114·00	3 500·00	3 686·00	3 872·00	4 058·00	1 640·00
40 000	4 576·67	5 496·67	5 099·00	5 350·00	5 601·00	5 852·00	6 103·00	2 840·00
50 000	6 396·67	7 616·67	7 284·00	7 600·00	7 916·00	8 232·00	8 548·00	4 440·00
75 000	11 526·67	13 671·67	13 346·50	13 825·00	14 303·50	14 782·00	15 260·50	9 040·00
100 000	17 043·33	20 063·33	19 809·00	20 450·00	21 091·00	21 732·00	22 373·00	14 040·00
150 000	30 010·00	35 030·00	34 734·00	35 700·00	36 666·00	37 632·00	38 598·00	26 040·00
200 000	43 826·67	50 846·67	49 659·00	50 950·00	52 241·00	53 532·00	54 823·00	38 040·00
400 000	104 193·33	119 213·33	117 359·00	119 950·00	122 541·00	125 132·00	127 723·00	94 040·00
600 000	168 260·00	191 280·00	185 059·00	188 950·00	192 841·00	196 732·00	200 623·00	150 040·00

¹ Statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, 170 % av grundbeloppet, extra inkomst- och för-

kommunal progressivskatt för åren 1935 och 1937, dels statsskatt enligt procenttal av bottensskatten.

Enligt gällande författningar		Enligt propositionen						Därav tilläggs-skatt
Summa statsskatter ¹ och kommunal progressivskatt		Summa statsskatt med bottensskatt vid						
för år 1935	för år 1937	90 %	100 %	110 %	120 %	130 %		
<i>i procent av beskattningsbart belopp</i>								
5·10	5·10	4·05	4·50	4·95	5·40	5·85	—	
5·10	5·10	4·05	4·50	4·95	5·40	5·85	—	
5·10	5·10	4·05	4·50	4·95	5·40	5·85	—	
5·10	5·10	4·05	4·50	4·95	5·40	5·85	—	
5·31	5·31	4·28	4·75	5·23	5·70	6·18	—	
5·52	5·52	4·50	5·00	5·50	6·00	6·50	—	
5·75	5·87	4·84	5·38	5·91	6·45	6·99	—	
6·07	6·37	5·44	6·00	6·56	7·12	7·68	0·40	
6·63	7·22	6·17	6·83	7·32	7·90	8·47	1·00	
7·30	8·27	6·91	7·50	8·09	8·68	9·27	1·60	
8·38	9·73	8·65	9·25	9·86	10·46	11·07	3·20	
9·47	11·15	9·69	10·30	10·91	11·53	12·14	4·16	
10·20	12·10	10·38	11·67	12·29	12·91	13·53	5·47	
11·44	13·74	12·75	13·38	14·00	14·63	15·26	7·10	
12·79	15·23	14·57	15·20	15·83	16·46	17·10	8·88	
15·37	18·23	17·79	18·48	19·07	19·71	20·35	12·05	
17·04	20·06	19·81	20·45	21·09	21·73	22·37	14·04	
20·01	23·35	23·16	23·80	24·44	25·09	25·73	17·36	
21·91	25·42	24·83	25·48	26·12	26·77	27·41	19·02	
26·05	29·80	29·34	29·99	30·64	31·28	31·93	23·51	
28·04	31·88	30·84	31·49	32·14	32·79	33·44	25·01	

mögenhetsskatt samt utjämningskatt.

Tabell 5. Sammandrag för hela riket över till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt år 1937 taxerade svenska aktiebolag med fördelning efter verksamhetsarten.

A. Absoluta tal.

Grupp	Verksamhetsart	Antal taxerade	Kapital	Behållen inkomst av utdelning, som omförmäles i 7 § g)	Taxerat (= beskattningsbart) belopp	Uträknade skatter			
						Statl. ink.- o. förm.-skatt, 170 %	Komm. progr.-skatt, grundbelopp,	Utjämnings-skatt,	Summa,
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	I. Låne- och försäkringsrörelse, penningplacering och fastighetsförvaltning.								
1	Banker	36	640,075.1	5.9	46,518.9	3,016,690	109,811	73,207	3,199,708
2	Bankrörelse m. m.	192	175,309.9	5,632.9	6,309.8	623,736	65,061	43,374	732,171
3	Fastighetsförvaltning	1,155	272,176.4	1,791.8	14,868.4	1,078,824	68,735	45,823	1,193,382
4	Försäkringsrörelse	43	121,557.9	—	11,873.9	971,425	48,878	32,586	1,052,889
	II. Jordbruk.								
5	Jordbruk o. d.	74	23,578.7	64.9	1,380.3	99,773	6,235	4,157	110,165
	III. Industri.								
6	Bruksrörelse	39	248,371.2	514.7	25,232.9	2,216,614	133,678	89,119	2,439,411
7	Bryggerier	155	127,577.7	2,491.0	16,877.7	1,853,982	143,690	95,793	2,093,465
8	Elektr.- o. kraftverk	244	120,277.5	516.7	11,267.5	1,166,534	95,979	63,986	1,326,499
9	Gruvindustri	23	383,639.2	9,610.9	30,759.0	3,028,560	217,274	144,849	3,390,683
10	Kemisk-teknisk industri..	240	291,935.6	3,194.1	27,430.9	2,437,854	158,151	105,434	2,701,439
11	Livsmedelsindustri	349	289,370.9	1,020.4	21,988.9	1,741,966	110,838	73,892	1,926,696
12	Läderindustri m. m.	308	147,768.5	923.3	11,678.9	1,018,996	71,941	47,961	1,138,898
13	Metall- o. maskinindustri	867	1,038,097.2	4,724.1	140,774.0	16,240,641	1,605,559	1,070,373	18,916,573
14	Träindustri	612	662,526.7	3,267.7	52,992.9	4,455,363	345,395	230,263	5,031,021
15	Sten-, ler- o. annan jordind.	305	138,580.3	926.2	15,802.9	1,676,761	165,939	110,626	1,953,326
16	Textilindustri	214	230,639.8	2,620.8	21,226.0	2,015,270	148,901	99,267	2,263,438
17	Tryckeri- o. pappersförädlingsindustri	430	148,096.0	1,196.9	13,590.4	1,302,180	120,189	80,126	1,502,495
	IV. Handel.								
18	Agenturrörelse m. m.	1,141	144,793.2	259.5	16,985.5	1,906,905	207,489	138,326	2,252,720
19	Varuhandel	3,135	458,108.3	2,379.1	42,679.2	4,229,037	382,082	254,721	4,865,840
20	S. k. monopolbolag	80	69,522.2	104.3	34,200.6	5,979,857	328,076	218,717	6,526,650
	V. Kommunikation.								
21	Järnvägstrafik m. m.	110	236,431.5	764.8	12,682.3	830,919	39,969	26,646	897,534
22	Rederier m. m.	194	204,083.3	1,309.4	15,133.6	1,315,624	109,860	73,240	1,498,724
	VI. Diverse ändamål.								
23	Hotellrörelse m. m.	243	38,686.7	44.7	4,109.4	473,350	68,145	45,430	586,925
24	Teaterörelse m. m.	83	16,350.0	376.1	1,812.9	218,187	27,853	18,569	264,609
25	Diverse (skolor m. m.) ..	34	2,800.1	0.7	284.8	30,321	2,503	1,669	34,493
	Summa	10,306	6,230,353.9	43,740.9	598,461.6	59,929,369.4	4,782,231	3,188,154	67,899,754

Innehållsförteckning.

	Sid.
Propositionen	1
Författningsförslag.	
Förslag till lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen	3
Anvisningar	5
Förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt	14
Anvisningar	17
Tabell V, utvisande för ensamstående skattskyldig taxerat belopp minskat med ortsavdrag	19
Förslag till förordning om särskild skatt å förmögenhet	39
Förslag till förordning angående upphävande av förordningen om kommunal progressivskatt	42
Förslag till förordning angående upphävande av förordningen om utjämnings-skatt	42
Förslag till förordning angående ändrad lydelse av 1 § förordningen om skatt vid utskiftning av aktiebolags och solidariska bankbolags tillgångar	43
Förslag till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen	44
Förslag till förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 mom. förordningen om arvsskatt och skatt för gåva	54
Förslag till lag angående ändrad lydelse av 67 § lagen om kommunalstyrelse på landet	55
Förslag till lag angående ändrad lydelse av 62 § lagen om kommunalstyrelse i stad	55
Förslag till lag angående ändrad lydelse av 54 § lagen om kommunalstyrelse i Stockholm	56
Förslag till lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen om skolstyrelse i vissa kommuner	56
Förslag till lag angående ändrad lydelse av 17 § lagen om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar	57
Förslag till förordning om upphävande av förordningen angående mantalspenningarnes utgörande	58
Förslag till förordning om upphävande av kungörelsen angående kurhusavgiftens upphörande och införande av en allmän sjukvårdsavgift	58
Statsrådsprotokollet	59
Inledande översikt	59
Verkställda utredningar sid. 59. — Statsbeskattningen av inkomst och förmögenhet enligt gällande grunder sid. 61. — Omfattningen av den av 1936 års skattekommitté verkställda utredningen sid. 66. — <i>Departementschefen</i> sid. 69.	
De personella avgifterna	70
Framlagda förslag sid. 70. — Yttrandena sid. 71. — <i>Departementschefen</i> sid. 72.	
Den kommunala progressivskatten	73
Gällande bestämmelser sid. 73. — Historik sid. 74. — Statistiska uppgifter sid. 74. — Kommittén och kommunalskatteberedningen sid. 75. — Yttrandena sid. 77. — <i>Departementschefen</i> sid. 87.	

	Sid.
Allmänna utgångspunkter för utformningen av de direkta skatterna till staten	89
Ramen för skattesystemet sid. 89. — Kommittén sid. 89. — Yttrandena sid. 91. — Beskattningens rörlighet sid. 95. — Kommittén sid. 95. — Yttrandena sid. 96. — Fördelningen av skattebördan mellan fysiska och juridiska personer sid. 99. — Kommittén sid. 99. — Yttrandena sid. 100. — Avvägningen av beskattningen mellan inkomst och förmögenhet sid. 102. — Kommittén sid. 102. — Yttrandena sid. 103. — <i>Departementschefen</i> sid. 103.	
Familjebeskattningen	106
Omläggning av avdragssystemet sid. 106. — Befolkningskommissionen sid. 106. — Kommittén sid. 108. — Yttrandena sid. 118. — Höjning av åldersgränsen för barnavdrags åtnjutande m. m. sid. 125. — Befolkningskommissionen sid. 125. — Kommittén sid. 125. — Yttrandena sid. 128. — Avdrag för husföreståndarinna sid. 130. — Avdrag vid ömmande omständigheter sid. 131. — Beskattningen av äkta makar sid. 133. — Befolkningskommissionen sid. 133. — Kommittén sid. 134. — Yttrandena sid. 137. — <i>Departementschefen</i> sid. 139.	
Skattesystem och skatteskalor vid beskattningen av fysiska personer	143
Kommittén sid. 143. — Yttrandena sid. 150. — <i>Departementschefen</i> sid. 157.	
Beskattningen av juridiska personer	160
Omläggning av aktiebolagens och de ekonomiska föreningarnas beskattning sid. 160. — Bolagsskatteberedningen sid. 161. — 1936 års förslag till omläggning av statsbeskattningen sid. 161. — Kommittén sid. 162. — Yttrandena sid. 173. — Beskattningen av övriga juridiska personer sid. 188. — Kommittén sid. 188. — Yttrandena sid. 192. — <i>Departementschefen</i> sid. 195.	
Avdrag för värdeminskning å inventarier m. m.	200
Avskrivning beträffande olika slag av tillgångar sid. 200. — Gällande lagstiftning sid. 200. — Anmärkningar mot gällande lagstiftning. Frågans tidigare utveckling sid. 203. — Kommittén sid. 204. — Yttrandena sid. 221. — Värdesättning av obligationer m. m. hos sparbanker, försäkringsföretag m. m. sid. 237. — Yttrandena sid. 239. — <i>Departementspromemoria</i> sid. 240. — <i>Departementschefen</i> sid. 254.	
Beskattningen av Svenska penninglotteriet aktiebolag och aktiebolaget Tips-tjänst	257
<i>Departementschefen</i> sid. 262.	
Ändring i lagen om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar	263
<i>Departementschefen</i> sid. 266.	
Specialmotivering till författningsförslagen	266
Bilagor.	
Bilaga A. Av 1936 års skattekommitté föreslagna ändringar i kommunalskattelagen i fråga om värdeminskningsavdrag m. m.	271
Bilaga B. Transumt av yttrande av Sveriges industriförbund m. fl. över 1936 års skattekommittés betänkande med förslag till omläggning av den direkta statsbeskattningen m. m. i vad yttrandet avser värdeminskningsavdrag m. m.	277
Bilaga C. Transumt av kammarrättens utlåtande den 28 januari 1938 över 1936 års skattekommittés förslag till omläggning av den direkta beskattningen i vad utlåtandet avser värdeminskningsavdrag m. m.	289
Bilaga D. Beräkningar rörande avkastningen av det av 1936 års skattekommitté föreslagna skattesystemet	309
Bilaga E. P. M. angående 1937 års taxering till statsskatter och kommunal progressivskatt	310
Bilaga F. Tabeller.....	312